Еразъм+

Ръководство за програмата

В случай на противоречие между отделни езикови версии,

версията на английски език има предимство.

Версия 1 (2023): 23-11-2022 г.

Съдържание

ЧАСТ А — ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“ 4

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? 6

ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“ 7

СЪЩЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“ 11

КАКВА Е СТРУКТУРАТА НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? 16

КАКЪВ Е БЮДЖЕТЪТ? 20

КОЙ ИЗПЪЛНЯВА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? 21

КОИ ДРУГИ ОРГАНИ УЧАСТВАТ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА? 23

ДОПУСТИМИ ДЪРЖАВИ 36

Част Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯТА, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО 40

КОИ ДЕЙСТВИЯ СА ПРЕДСТАВЕНИ В НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО? 40

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ 42

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ? 43

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ИНСТИТУЦИИ ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 45

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ, УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ 86

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ 97

МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ 116

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ 134

ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА 150

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА 151

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ, АКРЕДИТИРАНИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА 158

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ — „МЛАДЕЖКИ ОБМЕН“ 161

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ 175

ДЕЙНОСТИ ЗА МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ 191

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА МЛАДЕЖИ — „ДЕЙСТВИЕ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ DISCOVEREU“ 209

МОБИЛНОСТ НА ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА СПОРТА 220

ВИРТУАЛЕН ОБМЕН В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ И МЛАДЕЖТА 230

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ 239

ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО 242

ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО 253

МАЛКИ ПАРТНЬОРСТВА 263

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ 272

ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ 273

ДЕЙСТВИЕ „ЕРАЗМУС МУНДУС“ 290

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНОВАЦИИ 307
АЛИАНСИ ЗА ИНОВАЦИИ 308
ПРОЕКТИ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ РАЗВИТИЕТО В БЪДЕЩЕТО 333
ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 351
ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ПОО) 369
ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА 381
ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА СПОРТА 389
ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ 396
КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИ И ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО 402
ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ 404
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ 413
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 414
ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО 430
ОРИЕНТАЦИОНЕН ДЕБАТ „ЖАН МОНЕ“ 440
ЧАСТ В: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ 450
КАК СЕ ПОДАВА ЗАЯВЛЕНИЕ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“? 450
СТЪПКА 1: РЕГИСТРАЦИЯ 451
СТЪПКА 2: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ПО ПРОГРАМАТА 452
СТЪПКА 3: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ 460
ЧАСТ Г: РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ 477

ЧАСТ А — ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

„Еразъм+“ е програмата на ЕС в областите на образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2021—2027 г. Образованието, обучението, младежта и спортът са ключови области, които подпомагат личностното и професионалното развитие на гражданите. Висококачественото приобщаващо образование и обучение, както и информалното и неформалното учене, са изключително важни, тъй като дават отлична възможност на младежите и участниците от всички възрасти да придобият необходимите квалификации и умения за пълноценното си участие в демократичното общество, междукултурно разбирателство и успешен преход към пазара на труда. Въз основа на успеха, постигнат през периода 2014—2020 г., в рамките на програмата „Еразъм+“ се полагат по-големи усилия за увеличаване на възможностите, предлагани на повече участници и на по-широк кръг организации, като се обръща специално внимание на качественото въздействие на програмата и се допринася за по-приобщаващи и сплотени, по-екологични и адаптирани към цифровите технологии общества.

В динамично променящото се общество, което става все по-мобилно, мултикултурно и цифрово, европейските граждани трябва да са по-добре подготвени с необходимите знания, умения и компетентности. Прекарването на време в друга държава за обучение, учене или работа следва да се превърне в стандарт, а възможността за изучаване на два други езика освен майчиния следва да се предлага на всички. Програмата е ключов компонент в подкрепа на целите на европейското пространство за образование, плана за действие в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г., стратегията на ЕС за младежта и работния план на ЕС за спорта (2021—2024 г.).

Както показа пандемията от COVID-19, днес повече от всякога достъпът до образование се утвърждава като изключително важен, за да се осигури бързо възстановяване, като същевременно се насърчават равните възможности за всички. Като част от този процес на възстановяване приобщаващото измерение на програмата „Еразъм+“ се извежда на ново равнище, като се подкрепят възможностите за личностно, социално-образователно и професионално развитие на хората в Европа и извън нея, така че никой да не бъде изоставен.

С цел да се увеличи качественото въздействие на действията по програмата и да се осигурят равни възможности, обхватът на „Еразъм+“ ще бъде разширен, така че да се достига по-успешно до хора от различни възрасти с разнообразно културно, социално и икономическо положение. Стремежът да се достигне по-близо до хората с по-малко възможности, включително до хората с увреждания и мигрантите, както и до гражданите на Европейския съюз, живеещи в отдалечени райони или изправени пред социално-икономически трудности, е в основата на програмата. По този начин програмата ще насърчи и участниците в нея, и по-специално младежите, да се ангажират и да се научат да участват в гражданското общество, като повишават осведомеността за общите ценности на Европейския съюз. През 2023 г. програмата ще продължи също да мобилизира усилията си за смекчаване на социално-икономическите и образователните последици от руското нахлуване в Украйна, включително чрез подкрепа за проекти, които насърчават образователни дейности и улесняват интеграцията на хората, бягащи от войната в Украйна, в новата им учебна среда, както и дейности в подкрепа на организации, учащи се и персонал в Украйна.

Освен това, в съответствие с целите на Европейската програма за иновации за подкрепа на развитието на таланти за повишаване на капацитета на Европа за иновации, развиването на цифрови умения и компетентности и на умения в ориентирани към развитието в бъдещето области като борбата с изменението на климата, чистата енергия, изкуствения интелект, роботиката, анализа на големи информационни масиви и други са от основно значение за бъдещия устойчив растеж и за сближаването на Европа. Програмата може да допринася в значителна степен чрез стимулиране на иновациите и преодоляване на различията в знанията, уменията и

компетентностите в Европа. Предприятията от ЕС трябва да станат по-конкурентоспособни чрез талант и иновации. Тези инвестиции в знания, умения и компетентности ще облагодетелстват физически лица, институции, организации и обществото като цяло, като допринасят за устойчив растеж и осигуряват равнопоставеност, благоденствие и социално приобщаване в Европа и отвъд нейните граници.

Друго предизвикателство е свързано с общоевропейските тенденции на ограничено участие в демократичния живот и ниски равнища на знания и осведоменост по европейските въпроси и тяхното въздействие върху живота на всички европейски граждани. Много хора не са склонни или срещат трудности да се ангажират и да участват активно в своите общности или в политическия и социалния живот на Европейския съюз. Укрепването на европейската идентичност и на участието на младежите в демократичните процеси е от първостепенно значение за бъдещето на Европейския съюз. Мерките в тази област могат да включват и дейности в сферата на неформалното учене, насочени към усъвършенстване на уменията и компетентностите на младежите и засилване на тяхното активно гражданско участие.

В съответствие с приоритетите на Европейския съюз за постигане на устойчива икономика проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проектите организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, който ще ги насърчи да обсъждат и да се запознават с проблемите на околната среда, ще ги подтиква да анализират възможностите за действие на тяхното равнище и ще им помага да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите си.

Подкрепата и улесняването на транснационалното и международното сътрудничество между организациите в областта на образованието, обучението, младежта и спорта е от съществено значение за овластяване на хората с повече ключови компетентности, намаляване на преждевременното напускане на училище и признаване на компетентностите, придобити чрез формално, информално и неформално учене. Това улеснява движението на идеи, преноса на най-добри практики и експертен опит и развитието на цифрови способности, като по този начин се допринася за по-високо качество на образованието и се укрепва социалното сближаване. Програмата „Еразъм+“ е един от най-видимите примери за успех на Европейския съюз. Тя се основава на постиженията на изпълняваните в продължение на повече от 30 години европейски програми в областите на образованието, обучението, младежта и спорта и обхваща партньорство както с вътрешноевропейско, така и с международно измерение.

Ръководството за програмата „Еразъм+“ е изготвено в съответствие с приетите от Европейската комисия годишни работни програми за „Еразъм+“ и поради това може да бъде изменяно с цел в него да бъдат отразени предвидените приоритети и действия. Прилагането на настоящото ръководство зависи и от наличието на предвидените в проектобюджета средства след приемането на бюджета за годината от бюджетния орган на ЕС или както произтича от режима на „временните суми от една дванадесета“.

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

ОБЩА ЦЕЛ

Общата цел на програмата е чрез учене през целия живот да подкрепя образователното, професионалното и личностното развитие на хората в областта на образованието, обучението, младежта и спорта в Европа и извън нея, като по този начин допринася за устойчив растеж, качествени работни места и социално сближаване, за насърчаване на иновациите, както и за укрепване на европейската идентичност и активното гражданство. Предвид посоченото по-горе програмата следва да бъде ключов инструмент за изграждане на европейско пространство за образование, подкрепа за изпълнението на европейското стратегическо сътрудничество в областта на образованието и обучението и свързаните с него секторни програми. Освен това тя е от ключово значение за постигане на напредък в сътрудничеството в областта на политиката за младежта в рамките на стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. и за развитие на европейското измерение в спорта.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Програмата има следните специфични цели:

- да насърчава образователната мобилност за граждани и групи, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването и равнопоставеността, високите постижения, творчеството и иновациите на равнището на организациите и политиките в областта на образованието и обучението;
- да насърчава образователната мобилност за неформално и информално учене и активното участие на младежите, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването, творчеството и иновациите на равнището на организациите и политиките в областта на младежта;
- да насърчава образователната мобилност на спортния персонал, както и сътрудничеството, качеството, приобщаването, творчеството и иновациите на равнището на спортните организации и политиките в областта на спорта.

ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

ПРИОБЩАВАНЕ И МНОГООБРАЗИЕ

Програмата има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването, многообразието и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите и самите участници с по-малко възможности са в основата на тези цели и с оглед на това програмата предоставя механизми и ресурси на тяхно разположение. Организациите следва да възприемат приобщаващ подход при разработването на своите проекти и дейности , така че те да са достъпни за различни участници.

За постигането на тази цел националните агенции също играят основна роля за подкрепата на проектите, така че те да бъдат възможно най-приобщаващи и многообразни. Въз основа на общите принципи и механизми на европейско равнище националните агенции ще изготвят планове за приобщаване и многообразие, за да отговорят най-добре на нуждите на участници с по-малко възможности и да предоставят подкрепа на организациите, работещи с тези целеви групи в съответния национален контекст. Едновременно ресурсните центрове SALTO, които подкрепят изпълнението на програмата, също са ключови участници в популяризирането и внедряването на мерките за приобщаване и многообразие, по-специално с цел събирането на знания и разработването и извършването на дейности за изграждане на капацитет за персонала на националната агенция и за бенефициерите на програмите. Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) също играе не по-малко важна роля за програмните направления с пряко управление. В трети държави, които не са асоциирани към програмата, делегациите на ЕС и — където има такива — националните бюра на програмата „Еразъм+“ (НБЕ) и координационните центрове на програмата „Еразъм+“ също са от ключово значение за това програмата да достигне по-близо до целевите групи, към които е насочена настоящата стратегия.

Разработени са **Рамка от мерки за приобщаване**[1], както и **Стратегия за приобщаване и многообразие**[2], които обхващат всички области на програмата, с цел да се приложат тези принципи, като се подкрепи по-лесният достъп до финансиране за по-широк кръг организации и се достигне по-успешно до повече участници с по-малко възможности. По този начин се създават също и пространство и механизми за подкрепяните чрез програмата проекти, в които е предвидена работа по въпроси, свързани с приобщаването и многообразието. Настоящата стратегия е предназначена да допринесе за преодоляване на пречките пред достъпа до такива възможности във и извън Европа, които различните целеви групи може да срещнат.

Даденият по-долу списък с потенциални пречки от този род не е изчерпателен и е предназначен само за ориентир при предприемането на действия с оглед на увеличаването на достъпността и достигането до хора с по-малко възможности. Тези пречки могат да възпрепятстват тяхното участие както като самостоятелен фактор, така и в съчетание помежду си:

- **Увреждания:** Тук се включва физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки от обкръжаващата среда би могла да възпрепятства пълноценното и ефективно участие на даден човек в обществото равноправно с останалите[3].

---

[1] Решение за изпълнение на Комисията — Рамка от мерки за приобщаване по програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“ за 2021—2027 г.: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/commission-decision-framework-inclusion-2021-27

[2] Насоки за прилагане — Стратегия за приобщаване и многообразие в рамките на програма „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_bg

[3] Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания: https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html

- **Здравословни проблеми:** Пречките могат да възникнат в резултат на здравословни проблеми, включително тежки заболявания, хронични заболявания или всяко друго състояние, свързано с физическото или психичното здраве, което възпрепятства участието в програмата.
- **Пречки, свързани със системите за образование и обучение:** Хората, които по различни причини трудно се справят в системите за образование и обучение, както и преждевременно напускащите училище, хората, незаети с работа, учене или обучение (NEET) и нискоквалифицираните възрастни могат да срещнат пречки. Въпреки че и други фактори могат да оказват въздействие, тези образователни затруднения, които могат да бъдат свързани и с лични обстоятелства, произтичат най-вече от образователна система, която създава структурни ограничения и/или в която не се отчитат напълно специфичните потребности на всеки отделен човек. Хората могат също така да срещат пречки пред участието, когато структурата на учебните програми затруднява мобилността с цел образование или обучение в чужбина по време на обучението им.
- **Културни различия:** Културните различия могат да бъдат възприемани като пречки от хора от различни среди, но те могат да засегнат особено сериозно хората с по-малко възможности. Подобни различия могат да представляват значителна пречка пред ученето като цяло, още повече за мигрантите или бежанците — и особено за новопристигналите мигранти, за хората, принадлежащи към национално или етническо малцинство, за хората, използващи жестомимичен език, за хората, които изпитват трудности, свързани с езиковото им адаптиране или културното им интегриране, и т.н. Съприкосновението с чужд език и различна култура при участието в каквито и да било дейности по програмата могат да обезкуражат хората и донякъде да ограничат ползите от тяхното участие. Подобни културни различия могат дори да попречат на потенциалните участници да кандидатстват за подкрепа чрез програмата и по този начин да бъдат цялостна пречка пред достъпа.
- **Социални пречки**: Трудностите, свързани със социалното приспособяване, като ограничени социални компетентности, антисоциално или високорисково поведение, (предишни) закононарушения, (предишна) злоупотреба с наркотици или с алкохол или социална маргинализация, могат да представляват пречка. Други социални пречки могат да възникнат вследствие на семейни обстоятелства, например поради това, че участникът е първият в семейството, получил достъп до висше образование, родител (особено самотен родител), лице, което полага грижи за другите, лице, издържащо семейството, сирак или лице, което е живяло или живее в институция.
- **Икономически пречки:** Икономически неравностойното положение, свързано например с нисък стандарт на живот, ниски доходи, учещи, които трябва да работят, за да се издържат, зависимост от системата за социално подпомагане, дългосрочна безработица, несигурно положение или бедност, липса на жилище, задлъжнялост или финансови проблеми и т.н., може да представлява пречка. Други трудности могат да възникнат в резултат на ограничената прехвърляемост на услуги (по-специално в подкрепа на хора с по-малко възможности), които трябва да бъдат „мобилни“ заедно с участниците, когато те пътуват до отдалечено място или още повече, в чужбина.
- **Пречки, свързани с дискриминация:** Такива пречки могат да възникнат в резултат на дискриминация, свързана с пол, възраст, етническа принадлежност, религия, убеждения, сексуална ориентация, увреждане или с комбинирани фактори (комбинация от две или няколко от посочените пречки, свързани с дискриминация).
- **Географски пречки**: Животът в отдалечени или селски райони, на малки острови или в периферни/най-отдалечени райони[4], в градски предградия, в райони със слабо развити услуги (ограничен обществен транспорт, неразвита инфраструктура) или в по-слабо развити райони в трети държави и т.н., може да представлява пречка.

[4] В Европейския съюз са включени девет най-отдалечени региона. Това са Френска Гвиана, Гваделупа, Мартиника, Майот, остров Реюнион и Сен Мартен (Франция), Азорски острови и Мадейра (Португалия) и Канарски острови (Испания).

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦИЯ

Пандемията от COVID-19 изведе на преден план значението на цифровото образование за цифровата трансформация, от която Европа се нуждае. В него особено категорично се прояви нарасналата необходимост от използване на потенциала на цифровите технологии за преподаване и обучение и от развиване на цифрови умения за всички. В съответствие със стратегическите приоритети на **плана за действие в областта на цифровото образование** (2021—2027 г.)[5] програмата има за цел да подкрепя това начинание за ангажиране на учещите, преподавателите, младежките работници, младежите и организациите по пътя към цифровата трансформация.

Програмата ще подкрепя първия стратегически приоритет на плана за действие — развитието на високоефективна екосистема за цифрово образование чрез изграждането на капацитет и критично разбиране във всички видове институции за образование и обучение за използването на възможностите на цифровите технологии за преподаване и учене на всички равнища и във всички сектори, както и за разработването и прилагането на планове за цифрова трансформация на образователните институции.

Програмата ще подкрепя и втория стратегически приоритет на плана за действие, като подпомага действия, насочени към подобряването на цифровите умения и развитието на цифрови компетентности на всички равнища в обществото и за всички (включително младежите с по-малко възможности, студентите, търсещите работа и работниците). Акцентът ще бъде поставен върху насърчаването на основни и на усъвършенствани цифрови умения, както и на цифровата грамотност, която е от съществено значение за всекидневния живот и дава възможност на хората да се ориентират в свят, изпълнен с алгоритми, и да участват пълноценно в гражданското общество и демокрацията.

В съответствие с тези два стратегически приоритета на плана за действие ще бъде създаден Европейски център за цифрово образование с цел да се укрепи сътрудничеството в областта на цифровото образование на равнището на ЕС и да се допринесе за обмена на добри практики, съвместното създаване и извършването на експериментални изследвания. Целта на центъра ще бъде да подпомага държавите членки чрез по-тясно междусекторно сътрудничество, като цифровото образование се разглежда от перспектива на учене през целия живот. Центърът ще установява връзка между националните органи, частния сектор, експертите, изследователите, доставчиците на образование и обучение и гражданското общество чрез по-гъвкаво развитие на политиката и практиката в областта на цифровото образование.

Програмата следва да достига до по-голяма целева група в рамките на Съюза и извън него чрез по-широко използване на информационни, комуникационни и технологични инструменти, съчетано използване на физическа мобилност и виртуално учене и виртуално сътрудничество.

ОКОЛНА СРЕДА И БОРБА С ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

Околната среда и действията в областта на климата са ключови приоритети за ЕС понастоящем и за в бъдеще. **Съобщението относно Европейския зелен пакт**[6] е нова европейска стратегия за растеж, в която се признава ключовата роля на училищата, институциите за обучение и университетите за ангажиране на учениците, родителите и по-широката общественост с промените, необходими за успешния преход към постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г. Освен това в **Препоръката на Съвета относно ученето,**

[5] https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_bg
[6] https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_bg

насочено към екологичния преход[7] се подчертава необходимостта да се предоставят на учещите от всички възрасти възможности да научат за климатичната криза и за устойчивостта както във формалното, така и в неформалното образование, и да се превърне ученето за екологичния преход в приоритет в политиките и програмите за образование и обучение. Устойчивостта следва да стане част от цялостния спектър на образованието и обучението, включително учебните програми, професионалното развитие на преподавателите, както и сградите, инфраструктурата и операциите. Програмата „Еразъм+“ ще бъде ключов инструмент за изграждането на знания, умения и нагласи по отношение на изменението на климата и ще подкрепя устойчивото развитие както в рамките на Европейския съюз, така и извън него. Програмата ще увеличи броя на възможностите за мобилност в екологични, ориентирани към бъдещето области, чрез които се насърчава развитието на компетентности, подобряват се перспективите за професионална реализация и се ангажират участниците в области, които са от стратегическо значение за устойчивия растеж, като се обръща специално внимание на развитието на селските райони (устойчиво земеделие, управление на природните ресурси, опазване на почвите, биоземеделие). Освен това „Еразъм+“, в основата на която е мобилността, следва да се стреми към неутралност по отношение на въглеродните емисии чрез насърчаване на устойчиви видове транспорт и по-отговорно към околната среда поведение.

Околната среда и борбата с глобалното затопляне ще се превърнат в хоризонтален приоритет при подбора на проекти. Приоритет ще се дава на проекти, насочени към развитието на компетентности в различни сектори, свързани с околната среда, включително в рамките на приноса на образованието и културата за целите за устойчиво развитие, разработването на стратегии и методологии за екологични секторни умения, на ориентирани към бъдещето учебни програми, както и на инициативи, подкрепящи планираните подходи на участващите организации по отношение на устойчивостта на околната среда.

Чрез използването на иновативни практики, насърчавано от програмата, учещите, персоналът и младежките работници, ще могат да се превърнат в истински фактори на промяната (например чрез икономия на ресурси, намаляване на потреблението на енергия, на отпадъците и на въглеродния отпечатък, възможност за устойчив избор на хранене и мобилност и др.). Предимство ще се дава и на проекти, които чрез дейности в областта на образованието, обучението, младежта и спорта създават възможности за промяна на поведението с оглед на индивидуалните предпочитания, културните ценности, информираността и по-общо подкрепят активното участие за устойчиво развитие.

Ето защо при разработването на дейност участващите организации и участниците следва да полагат усилия за включването на екологични практики във всички проекти, като това ще ги насърчава да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда, да анализират възможностите за действие на местно равнище и да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите си.

Платформи като Европейската платформа за училищно образование (включително eTwinning) и EPALE ще продължат да създават помощни материали и да улесняват обмена на ефективни образователни практики и политики за устойчивост на околната среда. Програмата „Еразъм+“ е и мощен инструмент за обхващане и ангажиране на широк спектър от участници в нашето общество (училища, университети, доставчици на ПОО, младежки и спортни организации, НПО, местни и регионални органи, организации на гражданското общество и т.н.), които могат да се превърнат в активни участници в прехода към неутралност по отношение на климата до 2050 г.

[7] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9242-2022-INIT/bg/pdf

УЧАСТИЕ В ДЕМОКРАТИЧНИЯ ЖИВОТ, ОБЩИ ЦЕННОСТИ И ГРАЖДАНСКА АНГАЖИРАНОСТ

В програма „Еразъм“ се отчита ограниченото участие на гражданите в демократичните процеси и недостатъчните им знания за Европейския съюз и им се предлага съдействие в преодоляването на трудностите да се ангажират и да участват активно в своите общности или в политическия и социалния живот на Съюза. Укрепването на разбирането на гражданите за Европейския съюз от ранна възраст е от решаващо значение за бъдещето на Съюза. Редом с формалното образование неформалното учене може да подобри разбирането на гражданите за Европейския съюз и да насърчи чувството на принадлежност към него.

Програмата подкрепя активното гражданство и етиката в ученето през целия живот; тя насърчава развитието на социални и междукултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Даден е приоритет на проекти, които предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Обръща се особено внимание на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието и тяхното социално, културно и историческо наследство.

В областта на младежта е разработена стратегия за младежко участие[8], с която да се осигури обща рамка и да се подкрепи използването на програмата за насърчаване на участието на младежите в демократичния живот. Стратегията има за цел да подобри качеството на младежкото участие в програмата и допълва основните документи на ЕС в областта на политиката за младежта, като стратегията на ЕС за младежта и целите на ЕС за младежта. Инструментариумът за младежко участие[9] придружава стратегията и има за цел да се увеличи на практика участието на младежите във всяко от действията на програмата чрез споделяне на ноу-хау, препоръки, инструменти и практически насоки. В модулите на инструментариума е отделено специално внимание на това как да се обхванат новите хоризонтални приоритети в проектите.

СЪЩЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“

Посочените по-долу характеристики на програмата „Еразъм+“ заслужават специално внимание:

ЗАЩИТА, ЗДРАВЕ И БЕЗОПАСНОСТ НА УЧАСТНИЦИТЕ

Защитата и безопасността на участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ са важни принципи на програмата. Всички участници следва да имат възможност да се възползват пълноценно от възможностите за личностно и професионално развитие и учене. Това следва да се осигурява в безопасна среда при зачитане и защита на правата, физическата и емоционална неприкосновеност, психичното здраве и благополучието на всички хора.

Всички организации, които участват в програмата, трябва да прилагат ефективни процедури и механизми за повишаване и гарантиране на безопасността, защитата и недискриминацията на участниците в изпълняваните от тях дейности. Когато е необходимо, възрастните следва да придружават в дейностите за мобилност непълнолетните участници (ученици, учещи в ПОО, младежи). Придружителите възрастни лица следва да осигурят достатъчно качество на учебния компонент на мобилността, както и защита и безопасност на непълнолетните участници.

[8] https://www.salto-youth.net/rc/participation/ypstrategy/
[9] https://participationpool.eu/toolkit/

Освен това всички ученици, студенти, стажанти, чиракуващи, възрастни учещи, младежи и персонал, които участват в дейности за мобилност по всички ключови действия на програмата „Еразъм+“, трябва да бъдат застраховани срещу рисковете, свързани с участието им в тези дейности. Програмата дава свобода на организаторите на проектите да избират най-подходящия вид застраховка с оглед на вида на провеждания проект и предлаганите на национално равнище застрахователни услуги. Освен това не е необходимо да се сключват специални застраховки във връзка с изпълняваните проекти, когато участниците вече имат застрахователно покритие по договори, сключени от организаторите на проекта.

Във всички случаи следните области трябва да бъдат обхванати от застрахователно покритие:

- когато е уместно, застраховки за пътуване (включително повреждане или загуба на багаж);
- гражданска отговорност (включително, когато е уместно, професионална отговорност или застраховка за отговорност за вреди);
- злополука и тежко заболяване (включително постоянна или временна нетрудоспособност);
- смърт (включително репатриране в случай на смърт при проекти, изпълнявани в чужбина).

Ако е приложимо, настоятелно се препоръчва участниците в транснационални дейности да имат издадена европейска здравноосигурителна карта. Това е безплатна карта, която в случай на нужда дава достъп до държавно медицинско обслужване при временен престой в някоя от 27-те държави от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия при същите условия и на същите цени (безплатно в някои държави), приложими към хората, осигуряващи се в съответната държава. Повече информация за картата и за това как да бъде получена може да се намери на адрес: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=bg.

Накрая, ако в проектите участват младежи на възраст до 18 години, участващите организации трябва да получат предварително разрешение за участието им от техните родители или от лицата, които ги представляват.

МНОГОЕЗИЧИЕ

Многоезичието е една от основите на европейския проект и е ярък символ на стремежа на ЕС към единство в многообразието. Владеенето на чужди езици заема важно място сред уменията, които са необходими на хората, за да се подготвят по-добре за пазара на труда и да се възползват най-пълноценно от съществуващите възможности. ЕС си е поставил за цел всеки гражданин да има възможност да изучава поне два чужди езика от ранна възраст.

Насърчаването на изучаването на езици и езиковото многообразие е една от специфичните цели на програмата. Липсата на езикови компетентности е една от основните пречки за участие в европейските програми в областта на образованието, обучението и младежта. Предвидените възможности за предоставяне на езикова подкрепа имат за цел повишаване на ефективността и ефикасността на дейностите за мобилност, както и на ефективността на ученето, с което ще допринесат за постигането на специфичната цел на програмата.

Програмата ще предлага подкрепа за изучаване на езици на участниците, които осъществяват дейност за мобилност. Тази подкрепа ще се предоставя основно чрез платформата за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“, при необходимост адаптирана към отделните сектори, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, свързани с достъпа и гъвкавостта. Онлайн езиковата подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“ ще позволява на участниците да оценяват, практикуват и подобряват своите езикови познания. В допълнение към ОЕП могат да се предлагат и други форми на езикова подкрепа в помощ на нуждите на определени целеви групи от изучаване на езици, като например използване на жестомимичен език или на брайлово писмо, които могат да бъдат финансирани чрез специалната категория за подкрепа на финансовото приобщаване.

Преподаването и изучаването на езици ще се насърчават и в рамките на проектите за сътрудничество. Иновациите и добрите практики, предназначени да стимулират усъвършенстването на езиковите умения, могат да включват например методи на преподаване и оценяване, разработване на педагогически материали, научни изследвания, изучаване на езици с помощта на компютри и предприемачески дейности с използване на чужди езици.

Европейската комисия връчва **Европейския езиков знак (ЕЕЗ)** като признание за качество, подкрепа за споделянето на резултатите от отлични проекти в областта на многоезичието и насърчаване на обществения интерес към изучаването на езици. Националните агенции ежегодно или на всеки две години ще отличават с ЕЕЗ организациите за образование и обучение, които са осъществили възложен от национална агенция проект по програмата „Еразъм+“ със забележителни резултати в областта на изучаването и преподаването на езици. Освен на избрани проекти по програмата „Еразъм+“, националната агенция може да връчва ЕЕЗ и на други инициативи с всеобхватни, приобщаващи или иновативни подходи към преподаването и изучаването на езици.

МЕЖДУНАРОДНО ИЗМЕРЕНИЕ

Програмата „Еразъм+“ включва силно застъпено международно измерение (т.е. сътрудничество с трети държави, които не са асоциирани към програмата) в дейностите за мобилност, сътрудничество и диалог относно политиката. Тя подкрепя европейските организации за посрещане на глобалните предизвикателства, породени от глобализацията, изменението на климата и цифровия преход, по-специално чрез активизиране на международната мобилност и на сътрудничеството с трети държави, и укрепва ролята на Европейския съюз като глобален фактор. Тя укрепва обществените връзки чрез мобилност, обмен и изграждане на капацитет, като насърчава социалната устойчивост, човешкото развитие, пригодността за заетост, активното участие и осигурява редовни канали за сътрудничество между хората чрез насърчаването на ценности, принципи и интереси около общи приоритети. Дейностите предлагат отговор на предизвикателствата, свързани с качеството, модернизацията и пригодността за заетост, чрез по-голяма значимост и отзивчивост на образованието за екологосъобразно и устойчиво социално-икономическо възстановяване, растеж и просперитет в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като допринасят за човешкото и институционалното развитие, цифровия преход, растежа и работните места, доброто управление и мира и сигурността. Ангажирането на младежите в трети държави, които не са асоциирани към програмата, е ключов елемент в процеса на изграждането на по-устойчиви общества, основани на взаимно доверие и междукултурно разбирателство.

ПРИЗНАВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА УМЕНИЯ И КВАЛИФИКАЦИИ

Програмата „Еразъм+“ подкрепя инструментите на ЕС, насочени към осигуряването на прозрачност и признаването на компетентности, умения и квалификации — по-специално „Европас“ (включително европейските цифрови удостоверения за учене), Youthpass, Европейската квалификационна рамка (ЕКР), Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO), Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS), Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET), Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR), Европейската асоциация за осигуряване на качество във висшето образование (ENQA), както и мрежите на равнището на ЕС в областта на образованието и обучението, които подкрепят тези инструменти, по-конкретно националните информационни центрове за академично признаване (NARIC), мрежите Euroguidance, националните центрове „Европас“ и националните координационни звена за ЕКР. Общата цел на тези инструменти е да се осигури по-лесно признаване и по-добро разбиране на компетентностите, уменията и квалификациите във и извън националните граници, във всички подсистеми за образование и обучение, както и във всички сектори на пазара на труда, независимо дали те са придобити чрез формално образование и обучение или чрез друг вид учене (например професионален опит, доброволческа дейност, онлайн обучение).

За да бъдат постигнати тези цели, наличните инструменти следва да са приложими и спрямо нови явления като интернационализацията на образованието и обучението и нарастващото използване на ученето с помощта на цифровите технологии и цифровите квалификации, както и да подпомагат разработването на гъвкави модели за обучение, съответстващи на потребностите и целите на учещите. С тези инструменти следва също така да се подобрят съпоставимостта и преносимостта на уменията, компетентностите и квалификациите през границите, което да позволи на учещите и работниците да се движат свободно за учене или работа.

В редица утвърдени документи на политиката са включени насоки относно прилагането и по-нататъшното развитие на тези инструменти, включително Препоръката на Съвета от 22 май 2017 г. относно Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот, Решение (ЕС) 2018/646 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 г. относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“) и Препоръката на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене. В допълнение към тези документи на хоризонталната политика, в областта на младежта целта на тематичните стратегии[10] като Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS) е да се предложи допълнителна подкрепа за развитието в тези области.

РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЕКТИТЕ И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ТЯХ ЗА ПОСТИГАНЕ НА МАКСИМАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Разпространяването на информация за проектите и резултатите от тях е от решаващо значение за осигуряването на въздействие на различни равнища. В зависимост от действието от кандидатите за финансиране по програмата „Еразъм+“ се изисква да планират своите комуникационни дейности, насочени към споделяне на информация за проекта и на резултатите от него по време на жизнения цикъл на проекта и след него. Заявленията за проекти ще бъдат оценявани въз основа на съответни критерии, за да се гарантира, че тези аспекти са обхванати. Равнището и интензивността на дейностите за комуникация и разпространение следва да са пропорционални на целите, обхвата и целевите групи на отделните действия в рамките на програмата „Еразъм+“. Бенефициерите на финансиране по програмата „Еразъм+“ ще трябва да спазват насоките за корпоративните комуникации, изготвени от Европейската комисия, да наблюдават и оценяват успеха на своите комуникационни дейности, както в качествено, така и в количествено отношение.

Както е предвидено в насоките за корпоративните комуникации, бенефициерите трябва ясно да посочват подкрепата на Европейския съюз за всички дейности и продукти по комуникация и разпространение, като събития, уебсайтове, визуални материали и публикации. Те трябва по-специално да осигурят включването на емблемата на Европейския съюз във всички комуникационни материали в съответствие с разпоредбите, предвидени в споразумението или в решението за отпускане на безвъзмездни средства[11]. При неспазване на тези разпоредби размерът на отпуснатите на бенефициера безвъзмездни средства може да бъде намален.

Бенефициерите разработват комуникационна стратегия и план за комуникация, като вземат предвид следните фактори:

- **Комуникационни цели:** те определят какво бихте искали да постигнете с Вашата комуникационна дейност, т.е. повишаване на осведомеността, популяризиране на обществени ценности, развитие на нови партньорства за бъдещето или въздействие върху политиките и практиките;
- **Аудитория или целева група**: това са хората, до които бихте искали да достигнете и които биха могли да се възползват от резултатите. Бъдете възможно най-конкретни. Това може да бъде широката общественост, заинтересованите страни, експертите и други заинтересовани страни, лицата, вземащи решения, медиите и т.н.;

[10] Стратегиите могат да бъдат намерени на следния адрес: https://www.salto-youth.net/

[11] Насоки за използването на визуалната идентичност на Европейската комисия, включително на емблемата на Европейския съюз, могат да бъдат намерени на следния адрес: https://ec.europa.eu/info/resources-partners/european-commission-visual-identity_bg

- **Канали и дейности** за достигане до целевата аудитория: кандидатите трябва да изберат каналите и дейностите, които са най-ефективни и подходящи за удовлетворяване на нуждите на избраните от тях цели, като социални медии, събития, публикации.
- **Резултати от проекта** (резултати и крайни продукти) като ръководство за добри практики, практически инструмент или продукт, изследователски доклади от проучвания, придобити знания и умения и т.н. Резултатите следва също да бъдат споделяни или популяризирани чрез платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ (https://ec.europa.eu/programs/erasmus-plus/projects_en).
- **Разпределение във времето:** трябва ефективно да планирате времето на извършване на различните дейности (във връзка с работния план/основните етапи), да договорите реалистична цел и да осигурите гъвкавост в зависимост от напредъка на проекта, промяната в нуждите на целевата аудитория или група и промените в политиката и процедурите.
- **Ключови показатели за ефективност (КПЕ):** показателите за ефективност са ценен управленски инструмент за наблюдение на напредъка (с възможност за корекции при необходимост) по време на изпълнението на дейностите за комуникация и разпространение на информация и за оценка на степента на успех при постигането на неговите цели. КПЕ следва да бъдат в съответствие с показателите на корпоративната комуникационна мрежа[12].

ИЗИСКВАНЕ НА ПРОГРАМТА „ЕРАЗЪМ+“ ЗА СВОБОДЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Програмата „Еразъм+“ насърчава свободния достъп до резултатите от проекти в подкрепа на ученето, преподаването, обучението и младежката работа. По-конкретно бенефициерите на програмата „Еразъм+“ се ангажират да предоставят всички образователни ресурси и инструменти, разработени в контекста на подпомаганите по програмата проекти — документи, аудиовизуални продукти, софтуер или други материали — безплатно на обществеността при условията на отворен лиценз. Материалите следва да са леснодостъпни и удобни за изтегляне без разходи или ограничения, а отвореният лиценз трябва да позволява на обществеността да използва ресурса еднократно и многократно, да го адаптира и споделя. Такива материали са известни като „образователни ресурси със свободен достъп“ (ОРСД). За постигане на тази цел ресурсите следва да бъдат публикувани в подлежащ на редактиране цифров формат на подходяща и свободно достъпна платформа. Независимо че програмата „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да предоставят най-отворените видове лицензи,[13] те могат да избират лицензи, които налагат известни ограничения, например ограничаване на използването за търговски цели от други лица или задължаване на други лица да предоставят същия лиценз за производни разработки, ако това е целесъобразно с оглед на естеството на проекта и вида на материала, и при условие че лицензът във всички случаи позволява на обществеността да използва ресурса еднократно и многократно, да го адаптира и споделя. Изискването за свободен достъп е задължително и не засяга правата върху интелектуалната собственост на бенефициерите на безвъзмездни средства.

СВОБОДЕН ДОСТЪП ДО НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ДАННИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

Програмата „Еразъм+“ насърчава бенефициерите да публикуват резултатите от своите изследвания по пътищата на свободния достъп, т.е. по начини, които са безплатни и не налагат други ограничения на достъпа. Бенефициерите се насърчават също така да предоставят отворени лицензи за своите изследователски продукти. При всяка възможност събраните от проектите данни следва да се публикуват като „отворени данни“, т.е. под отворен лиценз, в подходящ формат и на подходяща платформа за данни с отворен достъп.

[12] Показателите на комуникационната мрежа и помощното ръководство са налични тук:
HTTPS://EC.EUROPA.EU/INFO/SITES/DEFAULT/FILES/COMMUNICATION_NETWORK_INDICATORS.PDF
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication_network_indicators_supporting_guide.pdf

[13] Например широко използваните лицензи Creative Commons Attribution или Creative Commons Attribution-Share Alike за творчески произведения, GNU Public License и GNU Lesser Public License за софтуер и Open Database License за бази данни.

КАКВА Е СТРУКТУРАТА НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

За да се постигнат поставените цели, в програмата „Еразъм+“ се предвижда изпълнението на следните ключови действия за периода 2021—2027 г.:

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- **Мобилност на учещи и на персонала:** възможности за ученици, студенти, стажанти и младежи, както и за университетски преподаватели, учители, обучители, младежки работници, треньори по спорт, персонал на образователни институции и организации на гражданското общество да предприемат периоди на учене и/или професионален опит в друга държава;

- **Дейности за участие на младите хора:** местни и транснационални инициативи, ръководени от младежи и провеждани от неформални групи младежи и/или младежки организации с цел насърчаване на младежите да се ангажират и да се научат да участват в демократичния живот, като при това се повишава осведомеността за общите ценности и основните права на ЕС, създават се предпоставки младежите и лицата, вземащи решения на местно, национално и европейско равнище, да работят заедно и се допринася за общите цели на Европейския съюз;

- **Мобилност за треньори по спорт:** на членовете на персонала на спортни организации, най-вече в областта на масовия спорт, се предоставят възможности да усъвършенстват своите компетентности и квалификации и да придобиват нови умения чрез образователна мобилност, като прекарват известен период от време в чужбина и така допринасят за изграждането на капацитет и за развитието на спортните организации. По това действие се подкрепя професионалното развитие на треньори и на друг персонал (както платен персонал, така и доброволци) в областта на масовия спорт. Персоналът в областта на немасовия спорт, включително хората с двойна кариера — в спорта и извън него, може също така да засили въздействието от обучението и прехвърлянето на знания в полза на персонала и организациите за масов спорт. Възможностите за образователна мобилност за персонала в областта на немасовия спорт могат да бъдат подкрепяни, когато участието на такъв персонал може да бъде от полза за масовия спорт.

- **DiscoverEU:** действие, което предлага на 18-годишните младежи възможност да придобият краткосрочен индивидуален или групов опит, като пътуват из цяла Европа. Като дейност за информално обучение DiscoverEU има за цел да насърчи чувството за принадлежност към Европейския съюз на участниците и да им даде възможност да опознаят неговото културно многообразие. Действието има за цел също младежите да получат ценни умения и компетентности за бъдещия си живот, както и да ги вдъхнови да възприемат устойчивото пътуване в частност и съзнанието за опазване на околната среда като цяло. DiscoverEU включва общо действие, при което младежите могат да кандидатстват директно на Европейския младежки портал, както и действие за приобщаване. Действието за приобщаване на DiscoverEU е насочено към младежи с по-малко възможности, за да се улесни участието им в DiscoverEU наравно с техните връстници.

- Програмата предлага **възможности за изучаване на езици** на участниците, които осъществяват дейност за мобилност в чужбина. Тази подкрепа ще се предоставя основно чрез инструмента за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“, при необходимост адаптиран към отделните сектори, тъй като електронното обучение има определени предимства по отношение на изучаването на езици, свързани с достъпа и гъвкавостта. В определени случаи, т.е. когато онлайн обучението не е най-добрият инструмент за достигане до целевата група, ще бъдат предлагани допълнителни форми на езикова подкрепа.

- **Виртуален обмен в областта на висшето образование и младежта**: онлайн действия, насочени към междуличностни контакти, които насърчават междукултурния диалог и развитието на меки умения между лица от трети държави, които не са асоциирани към програмата, държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата. Те се провеждат в малки групи и винаги се ръководят от обучен модератор.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

Партньорства с цел сътрудничество, обхващащи:

- **Партньорства за сътрудничество:** Основната цел на партньорствата за сътрудничество е да се даде възможност на организациите да повишават качеството и уместността на своите дейности, да развиват и укрепват своите мрежи от партньори, да увеличават своя капацитет за съвместна работа на транснационално равнище, като засилват интернационализацията на своите дейности и обменят или развиват нови практики и методи, а също така като споделят и дебатират идеи.

- **Малки партньорства:** Това действие е предназначено за разширяване на достъпа до програмата за малки участници и за лица, до които трудно може да се достигне чрез дейности в областта на училищното образование, образованието за възрастни, професионалното образование и обучение, младежта и спорта. Целта на това действие с по-малък размер на безвъзмездните средства, отпускани на организации, по-кратка продължителност и по-прости административни изисквания в сравнение с партньорствата за сътрудничество е да се достига до организациите на местно равнище, новите участници в програмата и организациите с по-малко опит, като се намаляват пречките пред достъпа до програмата за организации с по-малък организационен капацитет.

Партньорства за високи постижения, обхващащи:

- **Европейски университети:** С настоящото действие се подкрепя създаването на мрежи от институции за висше образование, изградени от долу нагоре, което ще направи трансграничното сътрудничество по-амбициозно чрез разработването на съвместни дългосрочни стратегии за висококачествено образование, научни изследвания и иновации, основани на обща визия и споделени ценности;
- **Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО):** По това действие се подкрепя подход от долу нагоре към високите постижения в професионалното образование с участието на широк кръг местни заинтересовани лица, което дава възможност на институциите за ПОО бързо да адаптират предоставянето на умения към променящите се икономически и социални потребности. Те действат в определен местен контекст, като създават екосистеми от умения за иновации, регионално развитие и социално приобщаване, като същевременно работят с ЦВППОО в други държави посредством международни мрежи за сътрудничество. Те предоставят възможности за първоначално обучение на младите хора, както и за продължаващо повишаване на квалификацията и преквалификация на възрастните чрез гъвкаво и навременно предлагане на обучение, което отговаря на нуждите на динамичния пазар на труда в контекста на екологичния и цифровия преход;
- **Академии за учители „Еразъм+“:** Общата цел на това действие е да се създадат европейски партньорства между доставчиците на образование и обучение за учители с цел създаването на академии за учители „Еразъм+“, които ще развиват европейската и международната перспектива в областта на подготовката на учители. Тези академии ще насърчават многоезичието и културното многообразие, ще развиват подготовката на учителите в съответствие с приоритетите на ЕС в областта на образователната политика и ще допринасят за постигането на целите на европейското пространство за образование.
- **Действие „Еразмус Мундус“:** Това действие има за цел да се насърчат високите постижения и интернационализацията на институциите за висше образование в световен мащаб чрез програми за обучение на равнище магистърски курсове, съвместно предоставяни и признавани от установените в Европа институции за висше образование и отворени за институции от други държави по света.

Партньорства за иновации, обхващащи:

- **Алианси за иновации:** Това действие има за цел да се насърчи стратегическото сътрудничество между основните участници в сферата на висшето образование и на професионалното образование и обучение, бизнеса и научните изследвания — „триъгълникът на знанието“ — в подкрепа на иновациите и модернизацията на системите за образование и обучение с оглед на определянето и осигуряването на правилния набор от умения, знания и компетентности, които да съответстват на бъдещото търсене на пазара

на труда в сектори и области от стратегическо значение за устойчивия растеж и конкурентоспособността на Европа;

- **Проекти, ориентирани към развитието в бъдещето:** Това действие има за цел да се насърчат иновациите, творчеството и участието, както и социалното предприемачество в различни области на образованието и обучението. С него ще се подкрепят идеи, ориентирани към развитието в бъдещето, основани на ключови европейски приоритети и с потенциал да бъдат интегрирани и да допринасят за подобряването на системите за образование и обучение, както и да пораждат съществено иновативно действие по отношение на методите и практиките за всички видове учене и на параметрите за активно участие за европейското социално сближаване.

Проекти за изграждане на капацитет, включително:

- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на висшето образование:** С това действие се подкрепят международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на висшето образование, в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, и в трети държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите имат за цел да се подкрепят адекватността, качеството, модернизирането и достъпността и на висшето образование в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие.
- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на професионалното образование и обучение:** С това действие в областта на професионалното образование и обучение се подкрепят международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на ПОО, в държави — членки на ЕС, трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите имат за цел да се подкрепят релевантността, достъпността и отзивчивостта на институциите и системите за ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие.
- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на младежта:** С това действие се подкрепят сътрудничеството и обменът в областта на младежта между организации в държави — членки на ЕС, трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата, и се обхващат дейности за неформално учене, насочени към повишаването на капацитета на организации, работещи с младежи извън сферата на формалното учене, като същевременно се осигурява активното участие на младежите.
- **Проекти за изграждане на капацитет в областта на спорта:** С това действие ще се подкрепят международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на спорта, в държави — членки на ЕС, трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите имат за цел да се подкрепят спортни дейности и политики в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като средство за популяризиране на ценности, както и като образователен инструмент за насърчаване на личностното и социалното развитие на хората и за изграждане на по-сплотени общности.

Спортни събития с нестопанска цел:

С това действие ще се подпомагат подготовката, организацията и последващите действия във връзка със спортни събития с нестопанска цел, организирани в една или в няколко държави от организации с нестопанска цел или от публични органи, чиято дейност е свързана с областта на спорта. Тези събития ще имат за цел да се увеличи видимостта на действията по „Еразъм+“ в областта на спорта и да се повиши осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност.

Чрез онлайн платформи като **Европейската платформа за училищно образование** (включително **eTwinning)**, **Електронната платформа за образование за възрастни в Европа (EPALE)** и **Европейския младежки портал** ще се предлагат виртуални пространства за сътрудничество, бази данни за намиране на партньори, общности от практикуващи специалисти и други онлайн услуги за учители, обучители, младежки работници, лица, разработващи политики, и други практикуващи специалисти, както и за ученици, младежи и възрастни учещи в Европа и извън нея.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИ И ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

Действието **„Обединена европейска младеж“** (насочено към младежките организации на местно равнище и към по-големите организации), с което се подкрепят трансгранични партньорства. Дейностите в рамките на това действие следва да допринасят за разширено обхващане на младежите, така че да се осигури многообразие от гласове и да се достигне до широк кръг от младежи в младежките организации и извън тях, включително и до младежите с по-малко възможности. Те следва да включват разнообразни традиционни и цифрови канали и да улесняват развитието на партньорства и мрежи, като дават възможност за участие на местни НПО и младежки движения.

В допълнение това ключово действие обхваща:

- Действия, насочени към подготовка и подкрепа за изпълнението на програмата за политиката на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, включително секторни програми за висше образование, професионално образование и обучение, училищно образование и образование за възрастни, по-специално чрез улесняване на управлението и функционирането на **отворените методи на координация.**
- Осъществяване на европейски **експериментални политики**, водени от публични органи на високо равнище и включващи пробни дейности за мерки на политиката в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка. В съответствие със стратегията на ЕС за младежта ще бъде предоставена финансова подкрепа и на структурите, които участват в националните работни групи, съставени от всеки национален орган в рамките на диалога на ЕС по въпросите на младежта на национално равнище.
- Действия, насочени към събиране на факти и знания за системите и политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта на национално и европейско равнище, с цел да се улесни обоснованото изготвяне на политики. Събирането на факти и анализите ще се осъществява в рамките на **европейски или международни проучвания и изследвания, както и на основата на тематичен и специфичен за отделните държави експертен опит.**
- Действия, с които се улесняват **прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и трансферът на кредити** с цел стимулиране на осигуряването на качеството, подкрепа на валидирането на неформалното и информалното учене, управлението на уменията и професионалното ориентиране. В тази област се включва също предоставянето на подкрепа на националните и европейските органи или мрежи, които улесняват трансевропейските обмени, както и разработването на гъвкави модели за обучение между различните области на образованието, обучението и младежта и в рамките на формално, неформално и информално учене.
  Действия, с които се насърчава **диалогът по политиката със заинтересованите страни в рамките на Европейския съюз и извън него**, например чрез конференции, събития и други дейности, в които участват лица, разработващи политики, практикуващи специалисти и други заинтересовани страни в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, с цел да се повишава осведомеността относно съответните европейски политически програми и да се популяризира Европа като отлична дестинация за обучение и научни изследвания.
- **Сътрудничество с международни организации** с широко признат експертен и аналитичен капацитет (като ОИСР и Съвета на Европа) с цел засилване на въздействието и добавената стойност на политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Чрез действията по инициативата „Жан Моне“ се предоставя подкрепа за:

- **Действие по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование:** С това действие се подкрепят институциите за висше образование в Европа и извън нея за популяризиране на преподаването и научните изследвания в областта на европейската интеграция и за насърчаване на дебат относно политиката и възможности за обмен с участието на академичните среди и лицата, разработващи политики, относно

приоритетите на политиката на Съюза. Подкрепят се следните поддействия: **Модули „Жан Моне“:** кратки програми за обучение по една или няколко дисциплини от областта на изследванията на Европейския съюз; **Катедри „Жан Моне“:** по-дългосрочни преподавателски длъжности със специализация в изследванията на Европейския съюз за отделни университетски преподаватели; **Центрове за високи постижения „Жан Моне“:** координационни центрове, чрез които се събират знания от експерти на високо равнище в различни дисциплини на европейските изследвания и се развиват транснационални дейности и структурни връзки с академични институции в други държави;

- **Действие по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението:** С това действие се насърчават познанията за Европейския съюз в училищата и институтите за професионално образование и обучение (ПОО) в държавите — членки на ЕС, и в третите държави, асоциирани към програмата. Целта му е на доставчиците на образование да се предложат възможности да разработват и предоставят съдържание на учещите, а на доставчиците на обучение на учители — да оказват подкрепа на учителите чрез методологии и актуализирани знания по въпроси на Европейския съюз и да насърчават дебатите и обмена между представителите на училищата и ПОО и заинтересованите страни относно ученето по теми, свързани с Европейския съюз. Подкрепят се следните поддействия: **Обучение на учители**: разработване и предлагане на структурирани предложения за обучение на учители по теми, свързани с Европейския съюз; **Инициатива на ЕС за учене:** насърчаване на по-добро разбиране в общото образование и професионалното обучение (нива 1—4 по ISCED).

- **Ориентационен дебат „Жан Моне“**: **Мрежите „Жан Моне“ в областта на висшето образование,** в съответствие с конкретна тема, свързана с приоритет на Комисията, ще събират, споделят и обсъждат между партньорите резултати от научни изследвания, съдържание на курсове и опит, продукти (проучвания, статии, съдържание на курсове и др.). **Мрежи в други области на образованието и обучението,** обмен на добри практики и опит от съвместно преподаване в група държави;

- **Подкрепа за определени институции:** С това действие се осигурява подкрепа за институции, които преследват цел от европейски интерес, като предоставят на Съюза, държавите членки и гражданите висококачествени услуги в конкретни приоритетни тематични области. Основните дейности и обхват на тези институции включват изследвания, включително събиране и анализ на данни с цел подготовката на бъдещи политики, обучение на място и онлайн за бъдещи членове на персонала на международните организации и за държавни служители, по-специално в областите на правото и управлението, организиране на събития по приоритетни въпроси за Съюза и разпространяване на конкретни резултати и обща информация за широката общественост.

КАКЪВ Е БЮДЖЕТЪТ?

Общият индикативен финансов пакет на програмата е определен на повече от 26 млрд. евро[14] от бюджета на ЕС за седемгодишния период (2021—2027 г.). Годишният бюджет се приема от бюджетния орган. Актуална информация за отделните стъпки в процедурата по приемане на бюджета на ЕС може да се намери на адрес:

Годишен цикъл на бюджета на ЕС | Европейска комисия (europa.eu)

За информация относно наличния бюджет по действия, моля, разгледайте годишната работна програма на „Еразъм+“ за 2023 г.:

(https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/annual-work-programmes_bg)

[14] Ориентировъчно финансовият пакет на програмата е определен на 24,574 млрд. евро по текущи цени и допълнителни средства, възлизащи на 1,7 млрд. евро по цени от 2018 г.

КОЙ ИЗПЪЛНЯВА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Европейската комисия носи цялостната отговорност за изпълнението на програмата „Еразъм+“. Комисията постоянно осъществява управлението на бюджета и определя приоритетите, целите и критериите на програмата. Наред с това тя ръководи и осъществява мониторинг на общото изпълнение, последващите дейности и оценката на програмата на европейско равнище. Европейската комисия носи и цялостната отговорност за надзора и координацията на структурите, на които е възложено изпълнението на програмата на национално равнище.

ЕВРОПЕЙСКАТА ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И КУЛТУРА (EACEA)

На европейско равнище отговорността за изпълнението на редица действия по програмата „Еразъм+“ се носи от Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) на Европейската комисия. EACEA изпълнява програмата посредством пряко управление. В допълнение към информацията, съдържаща се в настоящото ръководство, съответната документация във връзка с поканите и формулярите за кандидатстване за действията, обхванати от настоящото ръководство и управлявани от Изпълнителната агенция, се публикуват в портала „Възможности за финансиране и търгове“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.

Изпълнителната агенция отговаря за управлението на пълния жизнен цикъл на тези проекти — от популяризирането на програмата, оценяването на заявленията за безвъзмездни средства и осъществяването на мониторинг върху проектите до разпространението на резултатите от проектите и програмата. Тя е натоварена и с обявяването на специални покани за представяне на предложения, свързани с някои действия по програмата, които не са включени в обхвата на настоящото ръководство.

Европейската комисия отговаря, по-специално чрез Изпълнителната агенция, и за:

- провеждане на проучвания в областите, подкрепяни от програмата;
- провеждане на научни изследвания и основани на факти дейности чрез мрежата „Евридика“;
- подобряване на видимостта и системното въздействие на програмата посредством дейности за разпространение и използване на резултатите от програмата;
- осигуряване на управлението на договорите и финансирането на органите и мрежите, подпомагани от програмата „Еразъм+“;
- управление на покани за подаване на оферти за предоставяне на услуги в рамките на програмата.

НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Изпълнението на програмата „Еразъм+“ се осъществява основно посредством непряко управление, което означава, че Европейската комисия възлага задачите по изпълнение на бюджета на националните агенции. Основанието за този подход е управлението на програмата „Еразъм+“ да се осъществява възможно най-близо до нейните бенефициери и да бъде адаптирано към многообразните особености на националните системи за образование, обучение и работа с младежи. За тази цел всяка държава — членка на ЕС или трета държава, асоциирана по програмата, е определила една или повече национални агенции (данни за контакт с тези агенции можете да намерите на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_bg). Тези национални агенции популяризират и изпълняват програмата на национално равнище и действат като звена за връзка между Европейската комисия и участващите организации на местно, регионално и национално равнище. Техните задачи включват:

- предоставяне на подходяща информация за програмата „Еразъм+“;
- провеждане на справедливи и прозрачни процедури по подбор на проектите, които ще бъдат финансирани

в съответните държави;
- мониторинг и оценяване на изпълнението на програмата в съответните държави;
- предоставяне на подкрепа на кандидатите по проекти и на участващите организации през целия жизнен цикъл на проектите;
- осъществяване на ефективно сътрудничество с мрежата на националните агенции и Европейската комисия;
- популяризиране и осигуряване на видимостта на програмата;
- стимулиране на разпространението и използването на резултатите от програмата на местно и национално равнище.

Наред с горното националните агенции изпълняват важната функция на междинни структури във връзка с разработването на политики и с качественото изпълнение на програмата „Еразъм+“ посредством:

- изпълнение на проекти и дейности като дейности по обучение и сътрудничество и дейности по изграждане на мрежи, различни от задачите, свързани с управлението на жизнения цикъл на проектите, и които подпомагат качественото изпълнение на програмата и/или стимулират развитието на политиките в областите, подпомагани от програмата;
- предоставяне на подкрепа на новите участници, организациите с по-малко опит и целевите групи с по-малко възможности с цел отстраняване на пречките за пълноценно участие в програмата;
- търсене на възможности за сътрудничество с външни структури и национални органи с цел повишаване на въздействието на програмата в съответните им области на действие, в съответните държави и в Европейския съюз.

Предоставяната от националните агенции подкрепа има за цел потенциалните кандидати и бенефициери по програмата да бъдат насочвани на всички етапи на своето участие — от първия контакт с програмата през процедурата за кандидатстване до изпълнението на проекта и окончателната оценка. Този подход е в съответствие с принципите на справедливост и прозрачност, приложими за процедурите по подбор. Той се основава на идеята, че за да бъдат гарантирани равни възможности за всички, е необходимо на целевите групи по програмата да бъде предоставяна подкрепа под формата на съвети, консултиране, мониторинг и наставничество, съобразени с техните потребности.

Съответните покани за представяне на предложения, обхващащи действията, управлявани от националните агенции за „Еразъм+“, се публикуват на уебсайта на програмата „Еразъм+“[15] и се оповестяват на уебсайтовете на националните агенции.

[15] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources_bg

КОИ ДРУГИ ОРГАНИ УЧАСТВАТ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА?

Освен изброените по-горе органи, следните ресурсни центрове и информационни служби, платформи и мрежи за обмен на знания и експертен опит участват със своя допълнителен експертен капацитет в изпълнението на програмата „Еразъм+“:

РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ SALTO

Ресурсните центрове SALTO са предназначени да подобряват качеството и въздействието на програмата „Еразъм+“ на системно равнище чрез предоставяне на експертен опит, ресурси и дейности за информация и обучение в конкретни области в помощ на националните агенции за „Еразъм+“ и на други участници в образованието, обучението и младежката работа. Наред с другото, тези дейности включват организиране на курсове за обучение, семинари, работни срещи, учебни посещения, форуми, сътрудничество и дейности за изграждане на партньорства по приоритетни теми на програмата „Еразъм+“.

Ресурсните центровете SALTO могат изцяло да обхващат всички области на програмата или само някои от тях. В зависимост от обхвата си на действие, ресурсните центровете SALTO могат да бъдат или с тематична, или с регионална насоченост (държавите от Източното партньорство и Русия, Южното Средиземноморие, Западните Балкани). Например регионалните центрове SALTO се занимават само с дейности в областта на младежта.

Освен това ресурсните центрове SALTO предлагат набор от онлайн инструменти и бази данни чрез уебсайта на SALTO-YOUTH, например общ преглед на европейските дейности за обучение за младежки работници, включени в Европейския календар за обучение; инструменти и методики за образователни дейности; възможности за учене онлайн; база данни с обучителите и ресурсните специалисти в областта на младежката работа; и възможност за търсене на организации партньори. Задачите на ресурсните центрове SALTO включват мониторинг и представяне на постиженията на програмата, натрупания опит и извлечените поуки в техните специфични области.

РЕСУРСНИТЕ ЦЕНТРОВЕ SALTO В ПОДКРЕПА НА ТРАНСВЕРСАЛНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

В съответствие с трансверсалните приоритети на програмата „Еразъм+“, четири ресурсни центъра SALTO подкрепят тези приоритети:

ЦЕНТРОВЕ SALTO, РАБОТЕЩИ ЗА ПРИОБЩАВАНЕТО И МНОГООБРАЗИЕТО

Два от ресурсните центрове SALTO работят съвместно в подкрепа на приоритета за приобщаване и многообразие във всички области на програмата: единият — в областта на образованието и обучението, а другият — в областта на младежта.

Мисията на тези ресурсни центрове SALTO е да подобрят качеството и въздействието на проектите по „Еразъм+“, за да може програмата да стане по-приобщаваща и многообразна.

По-конкретно, тези центрове SALTO действат и като основани на факти центрове за знания и безпристрастни посредници, основани на експертни познания и опит в управлението на програми в областта на приобщаването и многообразието. Това означава непрекъснато натрупване и насочване на знанията и поуките, извлечени при изпълнението на програмата в нейната тематична област, в контекста на развитието на програмата в сътрудничество с мрежата от национални агенции и Комисията чрез подходящи платформи. Освен това тези центрове SALTO подкрепят националните агенции да изпълняват програмата по начин, който прилага на практика съответните политически решения (например заключения/резолюции на Съвета), резултатите от дейностите за взаимно обучение и решенията относно приоритета за приобщаване и многообразие.

Ключовите отговорности във връзка с **центровете SALTO, работещи за приобщаването и многообразието,** са следните:

- повишаване на качеството и въздействието на проектите и дейностите по програмата „Еразъм+“, като се обръща специално внимание на приоритета за приобщаване и многообразие;
- оказване на помощ за оптимизиране на изпълнението, мониторинга и последващите дейности, свързани с приоритета за приобщаване и многообразие в областта на образованието и обучението съгласно програмата „Еразъм+“;
- изпълнение на ключова роля в насочването на националните агенции във връзка с анализа и оценката на въздействието на проекти, насочени към приоритета за приобщаване и многообразие в областта на образованието и обучението.

ЦЕНТЪР SALTO, РАБОТЕЩ ЗА ЕКОЛОГИЧНИЯ ПРЕХОД И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ

Дейността на ресурсния център SALTO, работещ за екологичния преход и устойчивото развитие, обхваща всички области на програмата „Еразъм+“ и допринася за справянето с предизвикателствата на изменението на климата чрез нашите програми по теми, свързани с климата и околната среда, по всички действия.

Този център SALTO подкрепя изпълнението на приоритета за опазване на околната среда, устойчивост и борба с изменението на климата в новите програми в съответствие с Европейския зелен пакт и Пакта за климата, като подкрепя действията на европейското пространство за образование по отношение на образованието за климата и устойчивостта и допринася пряко за постигането на една от 11-те европейски цели за младежта (Устойчива зелена Европа), включени в стратегията на ЕС за младежта. Ключови отговорности на **центъра SALTO, работещ за екологичния преход и устойчивото развитие,** са следните:

- повишаване на качеството и въздействието на проектите и дейностите по програмата „Еразъм+“, насочени към устойчивостта и борбата с изменението на климата;
- оказване на помощ за оптимизиране на изпълнението, мониторинга и последващите дейности, свързани с приоритета за опазване на околната среда, устойчивост и борба с изменението на климата съгласно програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“;
- изпълнение на ключова роля в насочването на националните агенции във връзка с анализа и оценката на въздействието на проекти, насочени към приоритета на програмите за опазване на околната среда, устойчивост и борба с изменението на климата съгласно програмите.

SALTO DIGITAL

Дейността на ресурсния център SALTO Digital обхваща всички области на програмата „Еразъм+“ и, в съответствие с плана за действие в областта на цифровото образование и на ключови документи на политиката, свързани с младежта, с нея се подкрепя реализацията на цифровото измерение като основен приоритет в програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“, както и на цифровите аспекти на младежта. Той изпълнява функцията на основан на факти център за знания в областта на цифровото образование и младежта, който насочва знанията в сферата на своя мандат по програмата, както и при разработването на политики. Ключовите отговорности на SALTO Digital са следните:

- повишаване на качеството и въздействието на проектите и дейностите по нашите програми, като се обръща специално внимание на цифровите приоритети;
- оказване на помощ за оптимизиране на изпълнението, мониторинга и последващите дейности, свързани с приоритетите за цифровото образование и младежта съгласно програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“;

- изпълнение на ключова роля в насочването на националните агенции във връзка с анализа и оценката на въздействието на проекти, насочени към цифровите приоритети на програмите, и които могат също така да бъдат включени във форумите за политиката и на заинтересованите страни, по-специално в Европейския център за цифрово образование.

УЧАСТИЕ НА ЦЕНТРОВЕТЕ SALTO И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТЯХ

Центърът за участие и информационни ресурси SALTO обхваща всички области на програмата „Еразъм +“. Чрез него се организират стратегически и иновативни действия за насърчаване на активното участие в демократичния живот, включително чрез:

- разработване на насоки за кандидатите и бенефициерите, по-специално с които се насърчава включването на младежите в демократичното вземане на решения, участието на младежите в гражданския и социалния живот чрез доброволчески дейности или поемането на роля в младежки организации;
- предоставяне на насоки и подкрепа на всички национални агенции за прилагане на най-съвременни стратегии за достигане до по-голям брой младежи, подобряване на качеството и въздействието на информационните дейности, както и на техния приобщаващ характер, а също така на устойчивостта и прехвърляемостта на резултатите от проекта.

В допълнение към тези центрове SALTO, два специфични за конкретната област ресурсни центъра SALTO допринасят за развитието на капацитета на националните агенции и организациите, които работят с програмата „Еразъм+“, като улесняват транснационалното сътрудничество, дейностите по изграждане на мрежи и взаимното обучение сред националните агенции и различните заинтересовани страни:

- **РОЛЯ НА ЦЕНТЪРА SALTO, КОЙТО РАБОТИ ЗА ОБУЧЕНИЕТО И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО**

  предлага платформа за европейски дейности за обучение;

  - дава възможност на заинтересованите страни, inter alia, да развиват капацитета на своите организации за цялостно оползотворяване на възможностите на програмата „Еразъм+“,
  - да споделят най-добри практики в европейските държави, да намират партньори или да увеличават въздействието на своите проекти на европейско равнище.

- **РОЛЯ НА ЦЕНТЪРА SALTO, КОЙТО РАБОТИ ЗА ОБУЧЕНИЕТО И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА**

Дейността на ресурсния център SALTO, който работи за обучението и сътрудничеството, е насочена към разработването на стратегически и иновативни действия, с които да се гарантира ориентиран към качеството цялостен подход към стратегиите и дейностите за обучение в областта на младежта, както и признаването на неформалното и информалното учене при младежката работа в цяла Европа, включително чрез:

- разработване и прилагане на процеси, дейности и инструменти в рамките на стратегията за Youthpass за подпомагане и насърчаване на признаването и валидирането на дейностите за неформално и информално учене и на младежката работа;

- разработване и прилагане на процеси, дейности и инструменти в рамките на Европейската стратегия за обучение в областта на младежта за подпомагане на изграждането на капацитет и развитието на качеството при младежката работа в Европа;
- повишаване на качеството на проектите в сферата на младежта чрез курсове за обучение, инструменти и практически публикации и насоки;
- предоставяне на подкрепа на персонала на националните агенции чрез управление на знанията и обучение на персонала.

- **РЕГИОНАЛНИ РЕСУРСНИ ЦЕНТРОВЕ SALTO В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА**

  Трите регионални центъра SALTO: SALTO **ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА**, SALTO **ИЗТОЧНА ЕВРОПА** И **КАВКАЗ** и SALTO **EUROMED** насърчават стратегическото и иновативно сътрудничество между заинтересованите страни от държавите по програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“ и държавите партньори, насочено към:

  — по-нататъшно повишаване на количеството, качеството и въздействието на проектите и партньорствата;

  — оказване на подкрепа за младежката работа и разработването на политики в областта на младежта в държавите партньори,

  съответно в Западните Балкани, Източното партньорство и Русия, както и Южното Средиземноморие.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: www.salto-et.net и www.salto-youth.net

ИНФОРМАЦИОННИ СЛУЖБИ

Национални бюра на програмата „Еразъм+“

Националните бюра на програмата „Еразъм+“ (НБЕ) в съответните трети държави, които не са асоциирани към програмата, подпомагат работата на Комисията, на Изпълнителната агенция и на местните органи по изпълнението на програмата „Еразъм+“. Те изпълняват функциите на координационни центрове в тези държави за заинтересованите страни, участващи в изпълнението на програмата „Еразъм+“ в областта на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта. Тези бюра допринасят за повишаване на осведомеността, видимостта, релевантността, ефективността и въздействието на международното измерение на програмата „Еразъм+“.

Отговорностите на националните бюра на програмата „Еразъм+“ включват:

- предоставяне на информация за дейностите по програмата „Еразъм+“, които са отворени за участие за съответните държави (включително в областта на висшето образование, ПОО, младежта и спорта, когато е уместно);
- предоставяне на съвети и съдействие на потенциалните кандидати;
- координиране на работата на местния екип от експерти по реформата на висшето образование (HERE);
- участие в организирането на проучвания и прояви;
- предоставяне на подкрепа за провеждане на диалог относно политиката;
- поддържане на контакти с местните органи и делегациите на ЕС;
- проследяване на развитието на политиката в гореспоменатите области в съответните държави.

Национални координатори на програмата „Еразъм+“

Мрежата от национални координатори (НК) в съответните трети държави, които не са асоциирани към програмата (Северна и Южна Америка, Африка на юг от Сахара, Близкия изток, Азия и Тихоокеанския басейн), подпомагат работата на Комисията, Изпълнителната агенция и местните органи по предоставяне на насоки, практическа информация и съдействие по всички аспекти на участието в програмата „Еразъм+“ в областта на висшето образование, младежта, професионалното образование и обучение и спорта. Те изпълняват функциите на координационни центрове в тези държави за заинтересованите страни и допринасят за повишаване на осведомеността, видимостта, релевантността, ефективността и въздействието на международното измерение на програмата „Еразъм+“.

Национални информационни центрове за академично признаване (NARIC)

Мрежата NARIC предоставя информация относно признаването на дипломи и периоди на обучение, предприети в други европейски държави, както и съвети относно чуждестранни дипломи за висше образование в държавата, в която е установен съответният център NARIC. Мрежата NARIC предоставя компетентни съвети на всички лица, които пътуват в чужбина с цел работа или по-нататъшно образование, както и на институции, студенти, консултанти, родители, преподаватели и бъдещи работодатели.

Европейската комисия подпомага дейността на мрежата NARIC посредством обмен на информация и опит между държавите, идентифициране на добри практики, сравнителен анализ на системи и политики в тази област и обсъждане и анализ на въпроси на политиката в областта на образованието, представляващи общ интерес.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: https://www.enic-naric.net/

Мрежа Eurodesk

Мрежата Eurodesk предоставя информационни услуги на младежи и младежки работници, относно европейски възможности в областите на образованието, обучението и младежта, както и във връзка с участието на младежи в европейски дейности.

Мрежата, която присъства във всички държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и чиято дейност се координира на европейско равнище от службата Eurodesk Brussels Link, предлага услуги като отговори на запитвания, информация за възможности за финансиране, събития и публикации. Наред с горното мрежата допринася за поддържането на Европейския младежки портал.

Европейският младежки портал предлага европейска и национална информация и възможности от интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. Информацията се предоставя на 28 езика.

Европейският младежки портал е достъпен на адрес: https://europa.eu/youth/home_bg. Повече информация за Eurodesk можете да намерите на следния адрес: https://www.eurodesk.eu

Otlas — инструмент за търсене на партньори за организации, работещи в областта на младежта

Един от инструментите, разработени и администрирани от младежките ресурсни центрове SALTO-Youth, е Otlas — централизиран онлайн инструмент за търсене на партньори, предназначен за организации, работещи в областта на младежта. Организациите могат да регистрират своите данни за контакт и области на интерес в Otlas и да съставят заявки за търсене на партньори във връзка с конкретни идеи за проекти.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: www.salto-youth.net/otlas или https://www.otlas.eu/

Платформи и инструменти

Платформа за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“

Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ предоставя достъп до информация и резултати по всички проекти, финансирани по програмата „Еразъм+“. Организациите могат да почерпят вдъхновение от богатата информация за проектите и да се възползват от резултатите и поуките, извлечени от изпълнението на програмата „Еразъм+“.

Информацията за всеки проект и резултатите от него, които могат да се видят на платформата, трябва напълно да отговарят на действащите правила и разпоредби за личните данни. Основната отговорност за това се носи от бенефициерите по проектите, които са под надзора на служителите по проекта, работещи в агенциите.

В проектите може да се търси по ключова дума, ключово действие, година, държава, тема, вид резултати и др. Търсенията могат да бъдат запаметявани и постоянно се актуализират с най-новите проекти според предварително определени критерии. Откроени са проекти с добри практики, определени според тяхното значение за политиката, въздействие, комуникационен потенциал.

Платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“ е достъпна на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_bg

Европейска платформа за училищно образование (ESEP) и eTwinning

Европейската платформа за училищно образование служи като сборен пункт за всички заинтересовани страни в сектора на училищното образование — училищен персонал, изследователи, лица, разработващи политики, както и други специалисти — което включва всички равнища, от образованието и грижите в ранна детска възраст до началното и средното образование, включително първоначалното професионално образование и обучение.

Освен това на платформата се помещава **eTwinning:** общност на учители и училищен персонал, която осигурява безопасно пространство, достъпно само за персонал, допуснат от националните звена за координация (НЗК). Участниците могат да вземат участие в редица дейности: изпълнение на проекти с други училища и класни стаи; обсъждания с колеги и изграждане на професионални мрежи; участие в разнообразни възможности за професионално развитие (онлайн и присъствени).

Учителите и училищата, които участват в eTwinning, получават подкрепа от съответните национални звена за координация (НЗК). Тези организации са определени да изпълняват съответните функции от компетентните национални органи. Те оказват съдействие на училищата във връзка с регистрирането, намирането на партньори и изпълнението на дейностите по проектите, популяризират използването на eTwinning, връчват награди и знаци за качество и организират дейности за професионално развитие на учители.

Дейността на националните звена за координация се координира от централно звено за координация (ЦЗК), което отговаря и за развитието на Европейската платформа за училищно образование и организирането на дейности за професионално развитие на учители на европейско равнище.

Имате възможност за достъп до Европейската платформа за училищно образование и eTwinning на адрес: https://school-education.ec.europa.eu/bg

ЕЛЕКТРОННА ПЛАТФОРМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ В ЕВРОПА (EPALE)

Електронна платформа за образование за възрастни в Европа (EPALE) Електронната платформа за образование за възрастни в Европа, известна като EPALE, е инициатива на Европейската комисия, финансирана по програмата „Еразъм+“. Тя е отворена за специалисти в областта на образованието за възрастни: учители, преподаватели, обучители и доброволци, както и за лица, разработващи политики, изследователи, журналисти и представители на академичната общност и други лица, работещи в областта на образованието за възрастни.

Сайтът предлага актуални новини за развитията в тази област и интерактивни мрежи, които позволяват на потребителите да се свързват с други потребители от цяла Европа, да участват в дискусии и да обменят добри практики. Наред с многото функции и публикации EPALE предлага инструменти, представляващи специален интерес за бенефициерите и потенциалните бенефициери на „Еразъм+“. Ето някои примери:

- календар с курсове и събития;
- инструмент за търсене на партньори (Partner search), който може да се използва за намиране на партньори за подготовка на финансирани от ЕС проекти и намиране или предлагане на възможност за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги;
- каталог на курсовете, в който посетителите могат да намерят голямо разнообразие от онлайн и офлайн курсове;
- секция „Общности от практикуващи специалисти“ (Communities of practice) предлага допълнителни възможности за свързване с хора и организации със сходни интереси;
- секция „Пространства за сътрудничество“, в които партньорите могат да разработват своя проект в безопасна среда;
- **Erasmus+Space** — безопасен и сигурен инструмент, който по-специално координаторите на проекти по КД 1 и КД 2 на програма „Еразъм+“ и техните партньори могат да използват за практическо прилагане на смесена мобилност/сътрудничество и за управление и разпространение на проекти;
- ресурсен център, в който бенефициерите по даден проект могат да намират полезни справочни материали и/или да изпращат статии, учебни помагала, доклади, ръководства и всякакви други материали, разработени по техния проект или от тяхната организация, предлагайки по този начин допълнителна възможност за разпространението им;
- блог, в който участниците в проекти могат неформално и динамично да споделят своя опит или да публикуват видеоматериали, представящи техните резултати.

Насърчава се споделянето на информация в платформата за дейностите и резултатите по проекти, получаващи финансиране от ЕС, чрез публикации в блога, новини, събития и други видове дейности.

EPALE се реализира от централно звено за координация и мрежа от национални звена за координация в държави — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата, които отговарят за откриването на интересна информация и насърчават заинтересованите лица да използват и да обогатяват платформата. Достъпът до EPALE може да бъде осъществен на адрес: https://epale.ec.europa.eu/bg.

SELFIE

SELFIE („Самооценка на ефективното обучение чрез насърчаване на използването на иновативни образователни технологии“) е безплатен, многоезичен и уеб-базиран инструмент за самооценка, чрез който се подпомага развитието на цифровия капацитет на общите и професионалните училища.

„SELFIE за училища“ събира анонимно мненията на учениците, учителите и училищните ръководители относно това как се използват технологиите в тяхното училище. За целта се използват кратки твърдения и въпроси с проста скала от 1 до 5 за отговори. Въз основа на този принос инструментът генерира доклад — моментна снимка („SELFIE“) на силните и слабите страни на училището в използването на технологиите. SELFIE е достъпен на над 30 езика за всички основни, средни и професионални училища в Европа и извън нея. Инструментът може да се използва от всички училища — не само от тези с високи равнища на инфраструктура, оборудване и използване на технологии.

В условията на пандемията от COVID-19 се осъществи масов преход към цифрови технологии за дистанционна работа и обучение, включително за ПОО. Същевременно станаха ясни и затрудненията при запазването на частта от ПОО, свързана с ученето в процеса на работа (УПР), в предприятията, които правят още по-неотложно повишаването на ефективността на диалога между учителите в системата на ПОО и обучителите в предприятията чрез цифрови средства.

Като част от плана за действие в областта на цифровото образование, с новия инструмент за учители („SELFIE за учители“), достъпен на всички официални езици на ЕС, се дава възможност на учителите сами да оценяват своята компетентност и увереност в областта на цифровите технологии и да получават незабавна обратна връзка относно силните и слабите си страни и насоки за възможно развитие. Екипи от учители също могат да работят заедно по използването на инструмента и да разработват план за обучение.

През октомври 2021 г. беше пуснат за ползване новият инструмент SELFIE за учене в процеса на работа (УПР), на всички официални езици на ЕС. С негова помощ институциите за ПОО и предприятията могат да установят по-близки контакти, за да обсъждат съвместно как най-успешно да внедряват цифровите технологии в предоставяното образование и обучение. SELFIE за учене в процеса на работа не само обединява трите гледни точки на директорите на училища, учителите в системата на ПОО и учещите, но също така добавя като четвърта гледна точка мнението на обучителите в предприятията. Акцентът при по-нататъшната работа върху SELFIE за учене в процеса на работа ще бъде поставен върху проучване как с инструмента може да се подпомогне разработването на политики и наблюдението на тяхното изпълнение на национално равнище и на равнището на ЕС. Освен това въздействието на SELFIE за УПР върху предприятията също следва да се анализира, за да се проучи по-нататъшното участие на предприятията или да се разработи допълнителен инструмент, с който да се обхванат различни аспекти в зависимост от потребностите на предприятията.

Инструментът SELFIE е разработен от Съвместния изследователски център и Генералната дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“ (ГД ЕАС). Допълнителна информация за SELFIE може да се намери на адрес: https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_bg

HEInnovate

Ръководната рамка HEInnovate предоставя на институциите за висше образование (ИВО) в ЕС и извън него възможността да изследват своя капацитет за иновации и предприемачество чрез самоанализ в едно или няколко от следните осем налични измерения:

- Лидерство и управление
- Организационен капацитет: финансиране, хора и стимули
- Преподаване и обучение по предприемачество
- Подготовка и подкрепа на предприемачи
- Цифрова трансформация и способности
- Обмен на знания и сътрудничество
- Интернационализирана институция
- Измерване на въздействието

HEInnovate също така е общност от практикуващи специалисти, чиито експерти предлагат на ВУ семинари за подобряване на резултатите им в областта на иновациите и събития за обучение на обучители с цел по-широко разпространение на подхода на национално равнище. На уебсайта могат да се намерят материали за обучение. В платформата също така се представят конкретни случаи и истории на потребители, с които се дават примери за различни иновационни подходи във ВУ в целия ЕС. В сътрудничество с ОИСР бяха осъществени редица прегледи по държави, които са публикувани на уебсайтовете на HEInnovate и ОИСР. Докладите на HEInnovate по държави свидетелстват за иновационни и предприемачески подходи в различни държави — членки на ЕС.

Препоръчително е проектите, финансирани по програмата „Еразъм+“, като алиансите на европейските университети и алиансите за иновации, да използват HEInnovate, когато е уместно, в допълнение към своите проекти.

Достъпът до HEInnovate може да бъде осъществен на адрес: https://heinnovate.eu/en

Европейски младежки портал

Европейският младежки портал предлага европейска и национална информация и възможности от интерес за младежите, които живеят, учат и работят в Европа. С него се насърчава също така участието на младежите в демократичния живот в Европа, по-специално чрез диалога на ЕС по въпросите на младежта и чрез други инициативи за взаимодействие с младежите с цел въздействие върху разработването на политики. Европейският младежки портал предоставя и информация за други заинтересовани страни, работещи в областта на младежта, на 28 езика и е достъпен на следния адрес: https://europa.eu/youth/home_bg

Инициатива за европейска студентска карта

Инициативата за европейска студентска карта има за цел да опрости мобилността с цел образование и обучение чрез цифровизиране на всички основни компоненти, необходими за организацията на мобилността на студентите, от предоставянето на информация до процесите на кандидатстване и установяването в приемащата общност в чужбина. В контекста на тази инициатива мобилното приложение „Еразъм+“ и мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“ вече са на разположение на институциите за висше образование и на студентите и ще бъдат допълнително подобрени чрез добавяне на нови услуги и функции за потребителите.

Мобилното приложение „Еразъм+“ предоставя на студентите единна онлайн точка за достъп до цялата информация и услуги, от които те се нуждаят преди, по време на и след обмена си в чужбина. Мобилното приложение „Еразъм+“ включва и информация за участието в програмата за учещи в други сектори. Приложението е достъпно за изтегляне в App Store и в Google Play. Допълнителна информация може да се намери на адрес: erasmusapp.eu

Мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“ позволява на институциите за висше образование да се свързват с централен комуникационен канал за безпроблемен обмен на данни за мобилност на студенти по сигурен и рационализиран начин, който поддържа изцяло цифровизирано управление на мобилността, включително онлайн споразумения за обучение и цифрови междуинституционални споразумения. Институциите за висше образование, които планират да се свържат с мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“, могат да получат информация за свързването, насоки и въвеждащи курсове в експертния център на мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“: https://cc.erasmuswithoutpaper.eu

МРЕЖИ ЗА ОБМЕН НА ЗНАНИЯ И ЕКСПЕРТЕН ОПИТ

Мрежа „Евридика“

Чрез мрежата „Евридика“ се осигурява информация предимно за начина на структуриране и организиране на образованието в Европа на всички равнища с цел да се допринася за по-добро взаимно разбиране на системите в Европа. С цел подпомагане на вземането на решения от органите, отговарящи за образователните системи и политики в Европа, чрез мрежата се предоставят съпоставителни анализи на европейско равнище и информация за отделните държави в областите на образованието и младежта.

Мрежата „Евридика“ представлява мащабен източник на информация, обхващащ подробни описания и обзорни прегледи на националните образователни системи („Национални образователни системи и политики“), сравнителни тематични доклади, посветени на конкретни теми от интерес за Общността („Тематични доклади“), показатели и статистически данни („Серии от ключови данни“) и поредица факти и данни в областта на образованието, като например относно националните образователни структури, училищните календари, сравнителни данни за заплатите на преподавателите и за задължителния хорариум в отделните държави и образователни степени („Факти и данни“).

Мрежата се състои от централно координационно звено в структурата на Изпълнителната агенция и национални звена, функциониращи във всички държави — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата, както и в Албания, Босна и Херцеговина и Черна гора.

Повече информация ще намерите на уебсайта на Изпълнителната агенция: https://eacea.ec.europa.eu/homepage

Мрежа от национални кореспонденти на „Младежка Уикипедия“

В съответствие със Стратегията на ЕС за младежта и с целта за подобряване на познанията относно проблемите на младежта в Европа се предоставя финансова подкрепа на националните структури, допринасящи за „Младежка Уикипедия“ (Youth Wiki) — интерактивен инструмент, който осигурява последователна, актуална и използваема информация относно положението на младежите в Европа и националните политики в областта на младежта.

Финансовата подкрепа се предоставя на структури, определени от националните органи и със седалище в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана по програмата, за действия на тези структури, свързани с изготвянето на специфична информация и съпоставими описания и показатели за тяхната държава, които допринасят за по-доброто взаимно опознаване на системите и политиките за младежите в Европа.

Мрежа на експертите по реформата на висшето образование (HERE)

Националните екипи от експерти по реформата на висшето образование в съответните трети държави, които не са асоциирани към програмата, предоставят на разположение на местните органи и на заинтересованите страни експертен капацитет с цел стимулиране на реформите и ускоряване на развитието в областта на висшето образование. Те участват в дейности по разработване на политики в областта на висшето образование в съответната държава. Дейностите на екипите от експерти по реформата на висшето образование се основават на контакти между равнопоставени партньори. Всеки национален екип включва от петима до петнадесет членове. Членовете на екипите са експерти в областта на висшето образование (ректори, заместник-ректори, декани, високопоставени представители на академичната общност, служители по международните отношения, студенти и др.).

Мисията на експертите по реформата на висшето образование включва предоставяне на подкрепа за:

- разработване на политики в съответните държави посредством подпомагане на модернизирането, процесите на реформи и стратегиите в областта на висшето образование в тясно сътрудничество с компетентните местни органи;
- осъществяване на диалог с ЕС относно политиките в областта на висшето образование;
- дейности за обучение и консултиране на местни заинтересовани страни и по-специално институции за висше образование и членове на техния персонал;
- проекти по програмата „Еразъм+“ (и по-специално проекти, изпълнявани в рамките на действието за изграждане на капацитет) посредством разпространение на резултатите от проектите, по-специално на добри практики и иновативни инициативи, и използване на тези резултати за целите на обучението.

Национални екипи в подкрепа на внедряването на инструменти на ЕС за ПОО

Предназначението на националните екипи от експерти в областта на ПОО е да предоставят експертен капацитет в подкрепа на прилагането на инструментите и принципите на ЕС за ПОО в проекти, финансирани от ЕС и подкрепени по програмата „Еразъм+“. Съответните инструменти на ЕС за ПОО (като референтната рамка EQAVET, европейските основни професионални профили, проследяването на дипломираните лица и др.) са заложени в релевантните документи за политиката на ЕС относно ПОО като Европейската рамка за качествено и ефективно чиракуване и Препоръката на Съвета относно ПОО. Експертите следва по-специално да предоставят подкрепа на бенефициерите на финансирани от ЕС проекти, подпомагани по програмата „Еразъм+“, за прилагането на горепосочените инструменти на ЕС за ПОО в техните проекти.

Мрежа на националните референтни точки на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET)

Националните референтни точки на EQAVET се създават от националните органи и обединяват съответните съществуващи органи, включващи социалните партньори и всички заинтересовани страни на национално и регионално равнище, за да допринесат за изпълнението на Европейската референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение съгласно Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост[16]. Чрез националните референтни точки на EQAVET се цели:

1) предприемане на конкретни инициативи за прилагане и по-нататъшно разгръщане на рамката EQAVET, 2) информиране и мобилизиране на широк кръг от заинтересовани страни с цел да се допринесе за прилагането на рамката EQAVET, 3) оказване на подкрепа за самооценяването като допълнително и ефективно средство за осигуряване на качеството, 4) предоставяне на актуализирано описание на националните/регионалните мерки за осигуряване на качеството въз основа на рамката EQAVET и 5) участие в партньорски оценки на равнището на ЕС за осигуряване на качеството на системно равнище на ПОО.

ЕКР, „Европас“ и Euroguidance — Национални центрове

За всяка държава тези три мрежи от национални центрове се подкрепят чрез едно или няколко споразумения за безвъзмездни средства:

Национални координационни звена (НКЗ) за Европейската квалификационна рамка (ЕКР)

НКЗ за ЕКР се определят от националните органи, на които предоставят подкрепа за:

- разработване, прилагане и преразглеждане на националните квалификационни рамки, както и съотнасянето им към Европейската квалификационна рамка (ЕКР);
- преглед и актуализиране, когато е уместно, на съотнасянето на нивата на националните квалификационни рамки или системи към нивата по ЕКР.

Чрез националните координационни звена за ЕКР Европейската квалификационна рамка стига по-близо до физическите лица и организациите чрез:

- подкрепа за включването на подходящите нива по ЕКР в свидетелства, дипломи, приложения и други документи за квалификация, както и в бази данни за квалификациите;
- разработване на квалификационни регистри или бази данни, които включват квалификациите, присъстващи в националните квалификационни рамки, и публикуването им на платформата „Европас“.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: https://europa.eu/europass/bg/national-qualifications-frameworks-nqfs

Национални центрове „Европас“

По своята същност „Европас“ е онлайн платформа, която предоставя на физическите лица и организациите интерактивни инструменти и информация относно възможностите за учене, квалификационните рамки и

[16] Бележка под линия с позоваване на Официален вестник, която следва да бъде добавена, когато бъде налична.

квалификациите, ориентирането, определянето на необходимите умения, инструментите за самооценка и документирането на уменията и квалификациите, както и връзката с възможностите за учене и заетост. Това изисква съществена работа на национално равнище, която се осъществява от структури, определени от националните органи. Това включва по-специално:

- предоставяне на национална информация за платформата на ЕС, а именно, осигуряване на взаимосвързаност между платформата на ЕС и националните източници на данни относно възможностите за обучение и националните бази данни или регистри за квалификациите;
- насърчаване на използването на услугите, предоставяни от платформата на ЕС;
- поддържане на контакт с всички заинтересовани страни на национално равнище.

Мрежа „Euroguidance“

Euroguidance е европейска мрежа от национални ресурсни и информационни центрове, определени от националните органи. Всички центрове на Euroguidance споделят следните общи цели:

- сътрудничество и подкрепа на равнището на Съюза за укрепване на политиките, системите и практиките за ориентиране в рамките на Съюза (развитие на европейското измерение на ориентиране през целия живот);
- подкрепа за развитието на компетентността на практикуващите специалисти в областта на ориентирането;
- предоставяне на качествена информация за ориентирането през целия живот;
- насърчаване на европейските възможности за образователна мобилност и управление на професионалното развитие (чрез платформата „Европас“).

Основната целева група на Euroguidance са практикуващите специалисти в областта на ориентирането и лицата, разработващи политики, както от сектора на образованието, така и от сектора на заетостта.

Повече информация можете да намерите на следните адреси: https://euroguidance.eu

КОЙ МОЖЕ ДА УЧАСТВА В ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Физическите лица съставляват основната целева група на програмата. Участието на тези лица в програмата се осъществява предимно с посредничеството на организации, институции, органи или групи, които организират такива дейности. Условията за достъп до програмата следователно са свързани със следните две групи действащи лица: „участници“ (физически лица, участващи в проектни дейности по програмата „Еразъм+", които може да получат част от безвъзмездните средства от ЕС за покриване на разходите за тяхното участие) и „участващи организации“[17] (включително неформални групи младежи, вземащи участие в проект по програмата „Еразъм+“ като кандидати или партньори, както и самостоятелно заети лица). Условията за участие, приложими както за участниците, така и за участващите организации, зависят от държавата, в която те са установени.

УЧАСТНИЦИ В ПРОЕКТНИ ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

[17] Физическите лица не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства до националните агенции за „Еразъм+“ или до Изпълнителната агенция EACEA, с изключение на самостоятелно заетите лица (т.е. еднолични търговци, при които дружеството няма юридическа правосубектност, различна от тази на физическото лице).
Субекти, които нямат юридическа правосубектност съгласно своето национално право, могат да участват по изключение, при условие че представителите им имат право да поемат правни задължения от тяхно име и предоставят гаранция за защита на финансовите интереси на ЕС, равностойна на тази, предоставяна от юридическите лица.
Органите на ЕС (с изключение на Съвместния изследователски център на Европейската комисия) не могат да са членове на консорциум.

Общото правило е, че участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ трябва да са установени в държави — членки на ЕС или в трети държави, асоциирани към програмата. Някои действия, по-специално в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта, са отворени и за участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата.

Специфичните условия за участие в проекти по програмата „Еразъм+“ зависят от конкретното действие.

В общ план основните целеви групи са следните:

- за проекти, свързани с областта на висшето образование, основните целеви групи са: студенти, следващи висше образование (кратък цикъл, първи, втори и трети цикъл), университетски преподаватели и професори, членове на персонала на институции за висше образование, обучители и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на професионалното образование и обучение, основните целеви групи са: чиракуващи и учещи в структури за професионално образование и обучение, специалисти и обучители в областта на професионалното образование и обучение, членове на персонала на организации за първоначално професионално образование и обучение, обучители и специалисти в предприятия;
- за проекти, свързани с областта на училищното образование, основните целеви групи са: директори на училища, учители и училищен персонал, ученици в предучилищно, начално и средно образование;
- за проекти, свързани с областта на образованието за възрастни, основните целеви групи са: членове на организации за непрофесионално образование за възрастни, обучители, персонал и учещи в областта на непрофесионалното образование за възрастни;
- за проекти, свързани с областта на младежта, основните целеви групи са: младежи на възраст от 13 до 30 години[18], младежки работници, персонал и членове на организации, чиято дейност е свързана с областта на младежта;
- за проекти, свързани с областта на спорта, основните целеви групи са: професионалисти и доброволци в областта на спорта, спортисти и треньори.

По-подробна информация относно условията за участие във всяко действие можете да намерите в част Б от настоящото ръководство.

УЧАСТВАЩИ ОРГАНИЗАЦИИ

Проектите по програмата „Еразъм+“ се предлагат и изпълняват от участващи организации. Когато даден проект бъде одобрен за финансиране, кандидатстващата организация става бенефициер на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“. Бенефициерите сключват споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, което им дава право да получат финансова подкрепа за изпълнението на техния проект.

Общото правило е, че организациите, участващи в проекти по програмата „Еразъм+“, трябва да са установени в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата. Някои действия са отворени и за участващи организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, по-специално в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта.

Специфичните условия за участие в проекти по програмата „Еразъм+“ зависят от конкретното действие, подпомогнато от програмата. Като общо правило програмата е отворена за участие за всички организации, чиято дейност е свързана с областите на образованието, обучението, младежта и спорта. Редица действия са отворени за участие и за други организации, развиващи дейност на пазара на труда.

[18] За отделните видове дейности се прилагат различни възрастови ограничения. Повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство. Обърнете внимание и на следното:
долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началната дата на дейността.

Повече информация можете да намерите в част Б от настоящото ръководство.

ДОПУСТИМИ ДЪРЖАВИ

Държавите — членки на ЕС, имат право на пълно участие в програмата „Еразъм+“. Освен това в съответствие с член 19 от Регламента за „Еразъм+“ към програмата са асоциирани следните трети държави:

- държави от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП): Норвегия, Исландия, Лихтенщайн;

- присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидатки: Република Северна Македония, Република Турция и Република Сърбия;

държавите — членки на ЕС, и горепосочените трети държави, асоциирани към програмата, ще бъдат наричани по-долу **„държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата“.**

Освен това в съответствие с член 20 от Регламента правни субекти от трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да бъдат допустими за участие в действия по „Еразъм+“ в надлежно обосновани случаи и в интерес на Съюза (те ще бъдат наричани по-долу „**трети държави, които не са асоциирани към програмата**“).

ДЪРЖАВИ — ЧЛЕНКИ НА ЕС, И ТРЕТИ ДЪРЖАВИ, АСОЦИИРАНИ КЪМ ПРОГРАМАТА

Следните държави имат право на пълноправно участие във всички действия по програмата „Еразъм+“:

Държавите — членки на Европейския съюз (ЕС)[19]			
Белгия	Гърция	Литва	Португалия
България	Испания	Люксембург	Румъния
Чехия	Франция	Унгария	Словения
Дания	Хърватия	Малта	Словакия
Германия	Италия	Нидерландия	Финландия
Естония	Кипър	Австрия	Швеция
Ирландия	Латвия	Полша	

[19] Съгласно член 33, параграф 2 от Решение 2021/1764 на Съвета от 5 октомври 2021 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, включително отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна (Решение за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия) (EUR-Lex - 32021D1764 - EN - EUR-Lex (europa.eu)), Съюзът гарантира, че физически лица и организации от или към отвъдморски страни и територии (ОСТ) отговарят на условията да участват в програмата „Еразъм+“ съгласно правилата на програмата и условията, приложими за държавите членки, с които тези ОСТ са свързани. Това означава, че физическите лица и организациите от отвъдморските страни и територии (ОСТ) са участници в програмата със статут на „държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата“, като „държавата членка на ЕС, или третата държава, асоциирана към програмата“ е държавата членка, с която са свързани. Списъкът на ОСТ може да се намери на адрес: https://ec.europa.eu/international-partnerships/where-we-work/overseas-countries-and-territories_en

Трети държави, асоциирани към програмата[20]		
Северна Македония	Исландия	Норвегия
Сърбия	Лихтенщайн	Турция

ТРЕТИ ДЪРЖАВИ, КОИТО НЕ СА АСОЦИИРАНИ КЪМ ПРОГРАМАТА

Следните държави могат да участват в някои действия по програмата, ако са изпълнени определени критерии или условия (точен списък на допустимите държави за всяко конкретно действие можете да откриете в част Б от настоящото ръководство). Финансирането ще се отпуска за организации в държавите в рамките на техните територии, така както са признати от международното право. При финансирането трябва да се спазват всички ограничения по отношение на външната помощ от ЕС, наложени от Европейския съвет. Кандидатурите трябва да бъдат в съответствие с общите ценности на ЕС за човешко достойнство, свобода, демокрация, равенство, върховенство на закона и уважение към човешките права, включително правата на принадлежащите към малцинства, както е предвидено в член 2 от Договора за Европейския съюз.

Следните трети държави, които не са асоциирани към програмата, са прегрупирани в съответствие с инструментите за външна дейност на ЕС, а именно Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа[21] и Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП III)[22].

Западни Балкани (регион 1)	Албания, Босна и Херцеговина, Косово[23], Черна гора
Източно съседство (регион 2)	Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Молдова, територията на Украйна, както е призната от международното право
Държави от Южното Средиземноморие (регион 3)	Алжир, Египет, Израел[24], Йордания, Ливан, Либия, Мароко, Палестина[25], Сирия[26], Тунис
Руска федерация (регион 4)	Територията на Русия, както е призната от международното право

[20] При условие че са подписани споразумения за асоцииране между Европейския съюз и тези държави.
[21] Официален вестник L 209/2021 (europa.eu)
[22] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32021R1529
[23] Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.
[24] Критериите за допустимост, формулирани в Известие на Комисията № 2013/C-205/05 (ОВ C 205 от 19.7.2013 г., стр. 9—11), се прилагат към всички действия, изпълнявани въз основа на настоящото ръководство за програмата, включително по отношение на трети страни, които получават финансова подкрепа в случаите, когато съответното действие включва финансова подкрепа за трети страни от бенефициери на безвъзмездни средства в съответствие с член 204 от Финансовия регламент на ЕС.
[25] Това название не може да се тълкува като признаване на държава Палестина и не засяга индивидуалните позиции на държавите членки по този въпрос.
[26] В съответствие със заключенията на Съвета от април 2018 г. относно Сирия, сирийските обществени институции не са допустими за финансиране по програмата „Еразъм+“.

регион 5 **Азия**[27]	Бангладеш, Бутан, Камбоджа, Китай, Народнодемократична република Корея, Индия, Индонезия, Лаос, Малайзия, Малдиви, Монголия, Мианмар, Непал, Пакистан, Филипини, Шри Ланка, Тайланд и Виетнам Държави с висок доход: Бруней, Хонконг, Япония, Корея, Макао, Сингапур и Тайван
регион 6 **Централна Азия**[28]	Афганистан, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменистан, Узбекистан
регион 7 **Близкия изток**	Иран, Ирак, Йемен Държави с висок доход: Бахрейн, Кувейт, Оман, Катар, Саудитска Арабия, Обединени арабски емирства
регион 8 **Тихоокеански басейн**[29]	Острови Кук, Фиджи, Кирибати, Маршалови острови, Микронезия, Науру, Ниуе, Палау, Папуа-Нова Гвинея, Самоа, Соломонови острови, Източен Тимор, Тонга, Тувалу, Вануату Държави с висок доход: Австралия, Нова Зеландия
регион 9 Африка на юг от Сахара[30] [31]	Ангола, Бенин, Ботсуана, Буркина Фасо, Бурунди, Камерун, Кабо Верде, Централноафриканска република, Чад, Коморски острови, Конго, Демократична република Конго, Кот д'Ивоар, Джибути, Екваториална Гвинея, Еритрея, Есватини, Етиопия, Габон, Гамбия, Гана, Гвинея, Гвинея Бисау, Кения, Лесото, Либерия, Мадагаскар, Малави, Мали, Мавритания, Маврициий, Мозамбик, Намибия, Нигер, Нигерия, Руанда, Сао Томе и Принсипи, Сенегал, Сейшелски острови, Сиера Леоне, Сомалия, Южна Африка, Южен Судан, Судан, Танзания, Того, Уганда, Замбия, Зимбабве
регион 10 **Латинска Америка**	Аржентина, Боливия, Бразилия, Чили, Колумбия, Коста Рика, Еквадор, Ел Салвадор, Гватемала, Хондурас, Мексико, Никарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Уругвай и Венесуела
регион 11 **Карибски басейн**[32]	Антигуа и Барбуда, Бахамски острови, Барбадос, Белиз, Куба, Доминика, Доминиканска република, Гренада, Гвиана, Хаити, Ямайка, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Лусия, Сейнт Винсънт и Гренадини, Суринам и Тринидад и Тобаго
регион 12 **САЩ и Канада**	Съединените американски щати, Канада

Следните трети държави, които не са асоциирани към програмата, не са обхванати от инструментите за външна дейност:

регион 13	Андора, Монако, Сан Марино, град държава Ватикан
регион 14	Фарьорски острови, Швейцария, Обединено кралство

[27] Най-слабо развитите сред тези държави може да бъдат намерени тук: DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2022-23-flows.pdf (oecd.org)
[28] Както по-горе.
[29] Както по-горе.
[30] Както по-горе.
[31] Ключови трети държави в областта на миграцията, които не са асоциирани към програмата, са следните: Буркина Фасо, Бурунди, Етиопия, Гамбия, Бряг на слоновата кост, Гвинея, Мали, Мавритания, Нигер, Нигерия, Сенегал, Южна Африка, Южен Судан, Судан
[32] Най-слабо развитите сред тези държави може да бъдат намерени тук: DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2022-23-flows.pdf (oecd.org)

Повече информация можете да намерите в подробното описание на действията по програмата в част Б от настоящото ръководство.

ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО НЕОБХОДИМИТЕ ВИЗИ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ

Възможно е участниците в проекти по програмата „Еразъм+“ да се нуждаят от виза, за да пребивават в държавите — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, които са домакини на дейността. Отговорност на всички участващи организации е да гарантират, че изискваните разрешения (визи за краткосрочен или дългосрочен престой или разрешения за пребиваване) са уредени, преди да бъде осъществена планираната дейност. Силно препоръчително е всички необходими разрешения да бъдат поискани от компетентните органи достатъчно време преди дейността, тъй като процедурите могат да отнемат няколко седмици. Националните агенции и Изпълнителната агенция могат да предоставят допълнителни съвети и съдействие относно визите, разрешенията за пребиваване, социалното осигуряване и др. Порталът на ЕС за имиграцията съдържа обща информация относно визите и разрешенията за пребиваване както за краткосрочен, така и за дългосрочен престой: https://ec.europa.eu/immigration/

ЧАСТ Б: ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯТА, ОБХВАНАТИ ОТ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО

В тази част читателите ще намерят следната информация за всички действия и дейности, обхванати в ръководството за програмата „Еразъм+“:

- описание на техните цели и очакваното въздействие;
- описание на дейностите, за които се предоставя подкрепа;
- таблици, в които са представени критериите, използвани за оценяване на проектните предложения;
- допълнителна полезна информация за добро разбиране на видовете подкрепяни проекти;
- описание на правилата за финансиране.

Съветваме кандидатите, преди да подадат своите заявления, да прочетат внимателно целия раздел, посветен на съответното действие, по което желаят да кандидатстват, както и общата информация за приоритетите, целите и основните характеристики на програмата.

КОИ ДЕЙСТВИЯ СА ПРЕДСТАВЕНИ В НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО?

Разделите „Ключово действие 1“, „Ключово действие 2“ и „Ключово действие 3“ представят следните действия:

<u>Ключово действие 1:</u>

- Проекти за мобилност на учещи и персонал във висшето образование, професионалното образование и обучение (ПОО), училищното образование, образованието за възрастни и младежта;
- Дейности за младежко участие.
- Действие за приобщаване — DiscoverEU
- Мобилност за треньори по спорт
- Виртуален обмен в областта на висшето образование и младежта

<u>Ключово действие 2:</u>

- Партньорства с цел сътрудничество, включващи:
    - Партньорства за сътрудничество;
    - Малки партньорства.

- Партньорства за високи постижения, обхващащи:

    - Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение;
    - Действие „Еразмус Мундус“;

- Партньорства за иновации:

    - Алианси за иновации
    - Проекти, ориентирани към развитието в бъдещето.

- Изграждане на капацитет в областта на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта.

- Европейски спортни събития с нестопанска цел.

Ключово действие 3:

- Обединена европейска младеж

Действия по инициативата „Жан Моне“:

- Действия по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование
- Действия по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението

Освен това някои от действията по програмата се реализират посредством специални покани за представяне на предложения, управлявани пряко от Европейската комисия или от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура. За повече информация, моля, посетете уебсайтовете на Европейската комисия и Изпълнителната агенция.

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 1: ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ ЗА ГРАЖДАНИ

Действията, подкрепяни в рамките на това ключово действие, следва да генерират положителни и дълготрайни въздействия за участниците и за участващите организации, както и за системите за политики, в рамките на които се провеждат съответните дейности.

По отношение на учениците, студентите, стажантите, чиракуващите, възрастните учещи и младежите дейностите за мобилност, подкрепяни в рамките на това ключово действие, имат за цел да генерират един или повече от следните резултати:

- повишена ефективност на ученето;
- повишена пригодност за заетост и подобрени перспективи за професионална реализация;
- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- повишена увереност в собствените възможности и самочувствие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности и компетентности в областта на цифровите технологии;
- повишена междукултурна осведоменост;
- по-активно участие в обществото;
- повишени положителни взаимодействия с хора с различен произход;
- повишена осведоменост за европейския проект и ценностите на ЕС;
- повишена мотивация за участие в бъдещо (формално/неформално) образование или обучение след изтичането на периода на мобилност в чужбина.

По отношение на членовете на персонала, младежките работници, и специалистите в областта на образованието, обучението и младежта дейностите за мобилност имат за цел да генерират един или повече от следните резултати:

- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните им профили (преподаване, обучение, младежка работа и т.н.);
- по-широко разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението и младежката работа в различните държави;
- повишен капацитет за провокиране на промени, насочени към модернизиране и отваряне за международно сътрудничество в образователните организации, където работят;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и пазара на труда;
- повишено качество на тяхната работа и дейности в полза на студентите, стажантите, чиракуващите, учениците, възрастните учещи и младежите;
- по-добро разбиране и отзивчивост към всички видове многообразие, например социално, етническо, езиково, полово и културно многообразие, както и разнообразни способности;
- повишени способности за удовлетворяване на потребностите на хората с по-малко възможности;
- по-активна подкрепа и стимулиране на дейности за мобилност на учещи;
- повишени възможности за професионално и кариерно развитие;
- усъвършенствани чуждоезикови компетентности и компетентности в областта на цифровите технологии;
- повишена мотивация и удовлетвореност от ежедневната им работа.

Дейностите, подкрепяни в рамките на това действие, следва също така да генерират един или повече от следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за работа на равнище ЕС/международно равнище; по-добри управленски умения и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други държави; отпускане на повече финансови ресурси (различни от средства от фондовете на ЕС) за организиране на европейски/международни проекти; повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на европейски/международни проекти и последващите ги дейности;

- иновативни и усъвършенствани подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за студентите, стажантите, чиракуващите и младежите, съобразени с техните потребности и очаквания, повишени квалификации на преподавателите и обучителите, усъвършенствани процедури за признаване и валидиране на компетентности, придобити в рамките на периоди на учене в чужбина, по-ефективни дейности в полза на местните общности, усъвършенствани методи и практики за младежка работа, насочени към активно ангажиране на младежите и/или решаване на проблеми на групите в неравностойно положение, и т.н.;

- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организацията: готовност за интегриране на добри практики и нови методи в текущите дейности, отвореност за единодействия с организации, чиято дейност е свързана с различни области в социалната и образователната сфера и в сферата на заетостта, стратегическо планиране на професионалното развитие на техните служители във връзка с индивидуалните нужди и целите на организацията поддържане на комуникация, прехвърляне на знания и популяризиране на подобренията, и ако е приложимо, потенциал за привличане на отлични студенти и академичен персонал от целия свят.

В дългосрочен план се очаква съчетаният ефект от няколко хиляди проекта, подкрепени по това ключово действие, да окаже въздействие върху системите за образование, обучение и работа с младежи в участващите държави, с което да стимулира реформите на политиката и да привлече нови ресурси за възможности за мобилност във и извън Европа.

Във връзка с това през 2023 г. програмата ще продължи да бъде мобилизирана за смекчаване на социално-икономическите и образователните последици от руското нахлуване в Украйна чрез подкрепа за проекти за мобилност, които улесняват интеграцията на хората, бягащи от войната в Украйна.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Организациите, чиято дейност е свързана с областите на образованието, обучението и младежта, ще получават подкрепа от програмата „Еразъм+“, за да изпълняват проекти, стимулиращи различни видове мобилност. Проектите за мобилност включват следните етапи:

- **планиране** (включително определяне на резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите);
- **подготовка** (включително практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори и участници, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);
- **изпълнение** на дейностите за мобилност;
- **последващи дейности** (включително оценки на дейностите, валидиране и формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците по време на дейността и разпространение и използване на резултатите от проекта).

С програмата „Еразъм+“ се засилва подкрепата, предоставяна на участниците в дейности за мобилност с оглед на подобряването на техните чуждоезикови компетентности преди и по време на престоя им в чужбина, включително чрез допълнителна безвъзмездна помощ за езикова подкрепа за участниците в дългосрочна мобилност в областта на ПОО и училищното образование. Службата за онлайн езикова подкрепа (ОЕП) по програмата „Еразъм+“ предоставя на участниците в дейности за мобилност възможност да оценяват своите познания по езици, както и да преминат онлайн езикови курсове, за да усъвършенстват своите компетентности.

Освен това програмата „Еразъм+“ предоставя пространство за разработване на дейности за мобилност с участието на организации партньори с различен опит и дейност в различни области или социално-икономически сектори (например стажове в предприятия, неправителствени организации (НПО) или публични органи за студенти или учещи в системата на ПОО, записване на учители в курсове за професионално развитие, провеждани в дружества или в центрове за обучение, провеждане от бизнес експерти на лекции или дейности за обучение в институции за висше образование и т.н.).

Трета важна характеристика на дейностите за мобилност, обуславяща техния иновативен характер и качество, е обстоятелството, че организациите, участващи в програмата „Еразъм+“, имат възможност да организират дейности за мобилност в по-широка стратегическа рамка и в средносрочен план. С едно заявление за безвъзмездни средства координаторът на проект за мобилност ще може да организира няколко дейности за мобилност, даващи възможност на много физически лица да заминат в различни държави. Благодарение на това в рамките на програмата „Еразъм+“ кандидатите ще могат да планират своите проекти съобразно потребностите на участниците, но също така и с оглед на своите вътрешни планове за интернационализация, изграждане на капацитет и модернизиране.

Схемите за акредитация играят важна роля за осигуряването на по-силно въздействие на ключово действие 1. С Хартата за висше образование „Еразъм“, акредитацията по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование и акредитациите по програмата „Еразъм“ в областта на ПОО, училищното образование, образованието за възрастни и младежта организациите могат да се възползват на постоянна основа от ключово действие 1, като така се съсредоточат върху дългосрочните цели и институционалното въздействие.

В зависимост от профила на включените участници в рамките на ключово действие 1 от програмата „Еразъм+“ се предоставя подкрепа за следните видове проекти за мобилност:

В областта на образованието и обучението:

- Проекти за мобилност на студенти и членове на персонала в институции за висше образование;
- Проекти за мобилност на учещи и членове на персонала в системата на професионалното образование и обучение;
- Проекти за мобилност на ученици и училищен персонал;
- Проекти за мобилност на възрастни учещи и на персонал, работещ в сферата на образованието за възрастни.

В областта на младежта:

- Проекти за мобилност на младежи — Младежки обмен
- Проекти за мобилност на младежки работници
- Дейности за младежко участие
- Действие за приобщаване DiscoverEU

Следващите раздели съдържат подробна информация за критериите и условията, приложими за всеки вид проекти за мобилност.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ИНСТИТУЦИИ ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

С действието за мобилност в областта на висшето образование се подкрепя физическата и смесената мобилност на студенти във всички области и цикли на обучение (кратък цикъл, бакалавърска, магистърска и докторска степен). Студентите могат да учат в чужбина в партньорска институция за висше образование или да провеждат стаж в предприятие, изследователски институт, лаборатория, организация или друго подходящо работно място в чужбина. Студентите могат също така да съчетаят период на обучение в чужбина със стаж, подобрявайки допълнително резултатите от обучението и развитието на трансверсални умения. Независимо че дългосрочната физическа мобилност е силно препоръчителна, това действие признава необходимостта от предлагане на по-гъвкава продължителност на физическата мобилност, за да осигури достъпност на програмата за студенти от всички среди, обстоятелства и области на обучение.

Това действие също така подкрепя участието на преподаватели и административен персонал от институции за висше образование в дейности за професионално развитие в чужбина, както и на персонал от света на труда, който да учи и обучава студенти или персонал от институциите за висше образование. Тези дейности могат да включват периоди на преподаване и периоди на обучение (като например придобиване на опит чрез наблюдение на работата на колеги, периоди на наблюдение, курсове за обучение).

Освен това с настоящото действие се подкрепят смесени интензивни програми, които дават възможност на групи от институции за висше образование да разработват съвместно смесени учебни програми и дейности за мобилност за студенти, както и за академичен и административен персонал.

Цели на действието

Целта на това действие е да допринесе за създаването на европейско пространство за образование с глобален обхват и да укрепи връзката между образованието и научните изследвания.

Това действие има за цел да се насърчи пригодността за заетост, социалното приобщаване, гражданската ангажираност, иновациите и устойчивостта на околната среда в Европа и извън нея, като се даде възможност на студентите от всички области на обучение и от всички етапи на обучение да учат или да се обучават в чужбина като част от своето обучение. Целите на действието са:

- студентите да имат досег с различни възгледи, знания, методи на преподаване и изследване и работни практики в своята област на обучение в европейски и международен контекст;
- да развиват своите трансверсални умения като комуникационни умения, езикови умения, критично мислене, решаване на проблеми, междукултурни умения и научноизследователски умения;
- да развиват своите умения, ориентирани към развитието в бъдещето, като например цифрови и зелени умения, които ще им позволят да се справят с предизвикателствата на днешния и утрешния ден;
- да улесняват личностното развитие, като например способността за адаптиране към нови ситуации и увереността в себе си.

Целта е също така да се даде възможност на всички членове на персонала, включително персонал от предприятия, да преподават или да се обучават в чужбина като част от професионалното си развитие, за да:

- споделят своя експертен опит;
- опознават нови учебни среди;
- придобиват нови иновативни педагогически умения, умения за разработване на учебни програми, както и цифрови умения;
- влизат във връзка с партньорите си в чужбина с цел разработване на общи дейности за постигане на целите на програмата;
- обменят добри практики и да засилват сътрудничеството между институциите за висше образование;
- подготвят по-добре студентите за света на труда.

Освен това целта е да се насърчи разработването на транснационални и трансдисциплинарни учебни програми, както и иновативни начини на учене и преподаване, включително онлайн сътрудничество, обучение, основано на научни изследвания, и подходи, ориентирани към предизвикателства, с цел справяне с обществените предизвикателства.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“?

Кандидатстващата организация трябва да е установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата „Еразъм+“, и да притежава валидна акредитация за висше образование. Тя може да кандидатства или като отделна институция за висше образование, за което се изисква Харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ), или от името на консорциум за мобилност, за което се изисква акредитация на консорциума.

Акредитация на индивидуална организация — Хартата за висше образование „Еразъм“

Институциите за висши образование (ИВО) трябва да са получили хартата за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ)[33], преди да кандидатстват за проект за мобилност в своята национална агенция „Еразъм+“. Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, институциите за висше образование се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, включително езиковата подготовка. Участниците в дейност за мобилност могат да използват онлайн езикова подкрепа, за да усъвършенстват своите чуждоезикови компетентности преди и/или по време на мобилността.

Наред с останалите принципи на ХВОЕ участващото ВУ трябва да осъществява мобилност с цел обучение и преподаване само в рамките на предварителни споразумения между институциите и да подбира потенциалните участници и да отпуска безвъзмездни средства за мобилност по справедлив, прозрачен, съгласуван и документиран начин в съответствие с разпоредбите на своето споразумение за отпускане на безвъзмездни средства с националната агенция. То следва да гарантира такива справедливи и прозрачни процедури на всички етапи от мобилността и в процеса на отговаряне на запитвания/жалби от участниците. В случай на мобилност за придобиване на кредити, то трябва да гарантира, че на пристигащите студенти в дейности за мобилност не се начисляват такси за обучение , регистрация, изпити или достъп до лаборатории и библиотеки. След приключване на мобилността институцията трябва също така да гарантира, че автоматично и изцяло признава резултатите от периода на обучение в чужбина.

ХВОЕ се допълва от насоките на ХВОЕ[34] — документ в помощ на институциите за висш е образование за прилагането на принципите на ХВОЕ. Институциите за висше образование трябва да спазват надлежно ХВОЕ и нейните насоки за подкрепа, като същевременно изпълняват всички действия, които се изискват по тази акредитация. За тази цел в помощ на институциите за висше образование се предоставя самооценка по ХВОЕ[35], за да оценят как се справят с прилагането на принципите на ХВОЕ и кои области могат да бъдат укрепени, както и да отправят предложения за по-нататъшно подобряване.

[33] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/applicants/higher-education-charter_bg
[34] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-charter-higher-education-2021-2027-guidelines_en
[35] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/eche/start_bg

Въпреки че институциите за висше образование от трети държави, които не са асоциирани към програмата, не могат да подписват ХВОЕ[36], те трябва да спазват принципите на ХВОЕ. От това следва, че аспекти като справедливия и прозрачен подбор на участниците, признаването на резултатите от обучението и цялата необходима подкрепа, предлагана на участниците в дейности за мобилност, следва да бъдат изрично записани в междуинституционалното споразумение за международна мобилност.

Акредитация на група — Акредитация по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование

Освен отделните ВУ, за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование могат да кандидатстват и групи от ВУ. Такава група се нарича консорциум за мобилност. Консорциумът за мобилност трябва да разполага с акредитация по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование.

Координаторът на консорциума за мобилност кандидатства от името на консорциума за мобилност за акредитацията по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование, както и за получаване на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“. Тази акредитация се издава от същата национална агенция, която оценява заявлението за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование. Заявленията за акредитация и за безвъзмездни средства за проекти за мобилност могат да бъдат подадени едновременно в рамките на една покана за представяне на предложения. Безвъзмездни средства за проекти за мобилност се отпускат обаче само на групи от ВУ и организации, които са приключили успешно процедурата по акредитация.

За да бъде издадена акредитация за консорциум, трябва да бъдат изпълнени следните условия:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	Консорциумът за мобилност в областта на висшето образование може да се състои от следните участващи организации: ▪ институции за висше образование, които притежават валидна харта за висше образование „Еразъм”; ▪ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и младежта. Всяка участваща организация трябва да е установена в същата държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата. Консорциумите за мобилност не могат да бъдат установени в трети държави, които не са асоциирани към програмата. Всички организации, участващи в консорциум за мобилност, трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за издаване на акредитация за консорциум.
Кой може да кандидатства?	Всяка допустима участваща организация може да изпълнява ролята на координатор и да кандидатства от името на всички организации, участващи в консорциума.
Брой на участващите организации	Консорциумът за мобилност трябва да се състои от най-малко три допустими участващи организации, включително две ВУ.

[36] С изключение на висшите учебни заведения от трети държави от Западните Балкани, които не са асоциирани към програмата, за целите на поканата за представяне на предложения относно инициативата „Европейски университети“, за които те отговарят на условията.

Срок на валидност на акредитацията за консорциум	Целият период на програмата. Ако след предоставянето на акредитацията настъпят съществени промени в състава на консорциума за мобилност, се изисква ново кандидатстване за акредитация.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за акредитация не по-късно от **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи на 1 юни същата година или през следващи години.**
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Критерии за предоставяне на акредитация

Заявленията за акредитация ще се оценяват въз основа на следните критерии за предоставяне:

Релевантност на консорциума **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Релевантност на предложението по отношение на: - целите на действието; - потребностите и целите на участващите в консорциума организации и на индивидуалните участници. ▪ Доколко предложението има капацитет: - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите в консорциума организации; - да създаде добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществявани от всяко индивидуално ВУ.
Качество на състава на консорциума и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ Доколко: - консорциумът включва подходящ състав от изпращащи институции за висше образование и, когато е приложимо, допълнителни участващи организации от други социално-икономически сектори със съответен профил, опит и експертен капацитет, за да може успешно да реализира всички аспекти на проекта; - координаторът на консорциума има предишен опит от управление на консорциум или на сходен вид проект; - разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации;

	- задачите/ресурсите са обединени и споделени; - отговорностите, свързани с управлението на договорите и на финансовите отношения, са ясно определени; - консорциумът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието.
Качество на структурата и изпълнението на дейността на консорциума **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ▪ Качество на практическата организация и на договореностите за управление и предоставяне на подкрепа (например относно избор на приемащи организации, подбор на подходящи участници, информация, езикова и междукултурна подкрепа, мониторинг); ▪ Качество на сътрудничеството, координацията и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни; ▪ Когато е приложимо, качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ▪ Ако е приложимо, целесъобразност на процедурите по подбор на участниците в дейностите за мобилност и на мерките за стимулиране на участието на хора с по-малко възможности в такива дейности.
Въздействие и разпространение **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите, реализирани от консорциума; ▪ Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на институционално, местно, регионално, национално и/или международно равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от реализираните от консорциума дейности във и извън участващите организации и партньори.

За да бъдат избрани за акредитация, проектните предложения трябва да получат поне 60 точки. Освен това те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки по всеки критерий за предоставяне на акредитация.

Създаване на проект

Кандидатстващата организация подава заявление за безвъзмездни средства по проекта за мобилност, подписва и изпълнява споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и извършва отчитането.

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

- Изпращаща организация: отговаря за подбора на студенти/членове на персонала и изпращането им в чужбина. Тези отговорности включват и плащания на безвъзмездни средства (за участниците, установени в държави — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата), подготовка, мониторинг и автоматично признаване във връзка с периода на мобилност.

- Приемаща организация: отговаря за приемането на студентите/членовете на персонала, пристигащи от друга държава, и им предлага програма за обучение/стаж или програма, включваща дейности за обучение, или участие в преподавателска работа. Тези отговорности включват и плащания на безвъзмездни средства (за участниците от трети държави, които не са асоциирани към програмата),

- Организация посредник: това е организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и работата с младежи в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Такава организация може да е член на консорциум за мобилност, но няма качеството на изпращаща организация. Нейният принос може да се състои в частично поемане и улесняване на административните процедури на изпращащите институции за висше образование, предоставяне на помощ за правилно подбиране на профилите на студентите с оглед на потребностите на предприятията, когато става дума за стажове, както и участие в съвместно провеждане на подготовката на участниците.

До началото на периода на мобилност изпращащите и приемащите организации трябва да договорят с участието на студентите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат предприети от студентите (със „споразумение за обучение“) или от членовете на персонала (със „споразумение за мобилност“). В тези споразумения се определят съдържанието за периода на мобилност в чужбина и се уреждат условията за формално признаване за всяка от страните. Правата и задълженията на всяка от страните се посочват в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, сключено между бенефициера и участника. Когато дейността се договаря между две институции за висше образование (мобилност на студенти с цел обучение, включително смесена мобилност, и мобилност на персонал с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата и приемащата институции трябва да сключат „междуинституционално споразумение“.

Хоризонтални измерения

Когато се разработва проект за мобилност, трябва да се укрепят следните хоризонтални измерения:

ПРИОБЩАВАНЕ И МНОГООБРАЗИЕ В МОБИЛНОСТТА В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

За да се улесни максимално достъпът до мобилност на студенти и персонал, в съответствие с принципите на ХВОЕ ВУ трябва да осигурят равен и справедлив достъп и възможности за настоящи и бъдещи участници независимо от техния произход. Това означава включване на участници с по-малко възможности като участници с физически, психични или други увреждания, студенти с деца, студенти, които работят или са професионални спортисти и студенти от всички области на обучение, които са слабо представени в мобилността. Определянето на вътрешни процедури за подбор, които отчитат справедливостта и приобщаването и оценяват цялостно качествата и мотивацията на кандидатите, е от съществено значение за спазването на този принцип. Освен това ВУ се насърчават да създават интегрирани възможности за мобилност, като например прозорци за мобилност в рамките на своите учебни програми, за да се улесни участието на студенти от всички области на обучение. В тази връзка смесената мобилност може да до принесе за предлагането на допълнителни възможности, които могат да бъдат по-подходящи за някои отделни участници или групи от студенти. В този контекст наличието на служители по приобщаването във институциите за висше образование допринася за справяне с приобщаването

и многообразието. Служителите по приобщаването могат например да допринасят за повишаване на осведомеността, да определят стратегии за комуникация и популяризиране, да осигуряват подходяща подкрепа по време на мобилността в сътрудничество със съответните си колеги и да спомагат за улесняване на сътрудничеството между съответни членове на персонала в рамките на институцията с експертен опит в областта на приобщаването и многообразието.

Устойчивост на околната среда и екологични практики в мобилността в областта на висшето образование

В съответствие с принципите на ХВОЕ ВУ трябва да насърчават екологосъобразни практики във всички дейности, свързани с програмата. Това означава да се насърчава използването на устойчиви транспортни средства за целите на мобилността, да се предприемат активни стъпки при организирането на събития, конференции и срещи, свързани с мобилността по „Еразъм+“, по по-екологосъобразен начин и да се заменят административните процеси, основани на документи на хартиен носител, с цифрови процеси (в съответствие със стандартите и времевия хоризонт на инициативата за европейска студентска карта). ВУ следва също така да повишават осведомеността сред всички участници относно различните мерки, които последните могат да предприемат в чужбина, за да намаляват въглеродния отпечатък и отпечатъка върху околната среда на своите дейности за мобилност и да следят напредъка към постигането на по-устойчиви дейности за мобилност на студентите и персонала.

Цифровизация и цифрово образование и умения в мобилността в областта на висшето образование

В съответствие с принципите на ХВОЕ ВУ следва да прилагат цифрово управление на студентската мобилност в съответствие с техническите стандарти на инициативата за европейска студентска карта. Това означава, че ВУ, участващи в програмата, трябва да се свържат с мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“, за да обменят данни за мобилността и да управляват онлайн споразуменията за обучение и цифровите междуинституционални споразумения, след като тези функции влязат в действие[37]. ВУ могат да използват своите средства за организационна подкрепа за прилагането на цифрово управление на мобилността. Институциите следва да насърчават смесената мобилност, съчетанието на физическа мобилност с виртуален компонент в рамките на своята институция, за да предлагат по-гъвкави формати на мобилност и да подобряват допълнително резултатите от обучението и въздействието на физическата мобилност. ВУ трябва да гарантират качеството на дейностите за смесена мобилност и официалното признаване на участието в смесена мобилност, включително на виртуалния компонент. Институциите следва също така да повишават осведомеността сред своите студенти и персонал относно наличните в рамките на програмата възможности за придобиване и по-нататъшно развиване на съответните цифрови умения във всички области на обучение, включително стажове по програмата „Цифрова възможност“ за студенти и наскоро завършили висшисти, които така да продължат да развиват или да придобиват цифрови умения[38]. Преподавателският и административният персонал също може да се възползва от обучение по цифрови умения, за да придобие подходящи цифрови умения за използване на цифрови технологии в курсове и за цифровизиране на администрацията.

Участие и гражданска ангажираност

[37] Графикът за цифровизацията на управлението на мобилността в случай на международна мобилност, който понастоящем се доразвива от Европейската комисия, ще бъде съобщен на по-късен етап.

[38] Всеки студентски стаж ще се счита за „стаж за повишаване на цифровите умения“, когато стажантът практикува една или повече от следните дейности: цифров маркетинг (например управление на социални медии, уеб анализ); цифров графичен, механичен или архитектурен дизайн; разработване на приложения, софтуер, скриптове или уебсайтове; инсталиране, поддръжка и управление на информационни системи и мрежи; киберсигурност; анализ на данни, извличане и визуализация; програмиране и обучение на роботи и приложения за изкуствен интелект. Общите дейности, свързани с помощ за потребителите, изпълнение на поръчки, въвеждане на данни или административни задачи не се считат за включени в тази категория.

Програмата е предназначена да подпомага участниците да открият ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене, както и чрез насърчаване на практики за съвместно създаване и съвместно проектиране на дейности за учене. С участието в дейности за мобилност следва също така да се подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от страна на участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

Описание на дейностите

Мобилност на студенти

Мобилността на студенти може да се осъществява във всяка област на обучение и цикъл (кратък цикъл/бакалавър/магистър/доктор). За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие върху студента, дейността за мобилност трябва да съответства на потребностите му с оглед на неговата степен на обучение и личностното му развитие.

Студентите могат да осъществяват посочените по-долу дейности:

- **Период на обучение** в чужбина в партньорска институция за висше образование; Периодът на обучение в чужбина трябва да бъде част от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен, независимо в какъв цикъл. Периодът на обучение в чужбина може да включва и стаж. Подобно съчетание създава единодействия между академичния и професионалния опит в чужбина.
  По отношение на работното натоварване, в държавите, включени в европейското пространство за висше образование (ЕПВО), една академична година редовно обучение обикновено е съставена от образователни компоненти, възлизащи на общо 60 ECTS кредита (или еквивалентни единици в държави извън ЕПВО). Препоръчва се за периоди на мобилност, по-кратки от пълна академична година, образователните компоненти, включени в споразумението за обучение, да бъдат коригирани пропорционално.

- **Стажуване** (работа с цел обучение, стаж) зад граница в предприятие, научноизследователски институт, лаборатория, организация или на друго подходящо работно място. Стажовете в чужбина се подпомагат по време на следването във всеки цикъл на обучение, както и за наскоро завършилите висшисти. Това включва също така преподаване в рамките на асистентски стажове за стажанти учители и изследователски асистентски стажове за студенти и докторанти във всяка подходяща структура за научни изследвания. За да се засилят още повече единодействията с „Хоризонт Европа“, тези дейности за мобилност могат да се осъществяват и в контекста на финансирани по „Хоризонт Европа“ научноизследователски проекти при пълно спазване на принципа за недопускане на двойно финансиране от ЕС на дейности. Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента.
  По отношение на работното натоварване, по принцип участниците трябва да работят на пълен работен ден съгласно работното време на приемащата организация.

Мобилност за докторанти

За да се отговори по-добре на разнообразните нужди от учене и обучение на докторанти и да се гарантират равни възможности с тези, които имат статут на персонал в сферата на висшето образование, докторантите и наскоро завършилите докторантурата си лица („постдокторанти“)[39] могат да предприемат краткосрочни или дългосрочни периоди на физическа мобилност за обучение или стаж в чужбина. Насърчава се добавянето на виртуален компонент към физическата мобилност.

Смесена мобилност

Всеки период на обучение или стаж в чужбина с всякаква продължителност, включително докторска мобилност, може да бъде осъществен под формата на **смесена мобилност**. Смесената мобилност е съчетание между физическа мобилност и виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Например виртуалният компонент може да обедини онлайн учещи от различни държави и области на обучение, които да следват онлайн курсове или да работят съвместно и едновременно по задачи, признати като част от обучението им.

Всеки студент може да предприеме смесена мобилност и чрез участие в **смесена интензивна програма** в съответствие с описаните в настоящото ръководство специфични критерии за допустимост за смесените интензивни програми.

Освен това студентите (кратък цикъл/бакалавър/магистър), които нямат възможност да участват в дългосрочна физическа мобилност за обучение или стаж, например поради областта на обучението си или поради по-малко възможности за участие, ще могат да осъществяват краткосрочна физическа мобилност, като я съчетават със задължителен виртуален компонент.

Мобилност на членове на персонала

Мобилността на членове на персонала може да се осъществява от всеки вид персонал в сферата на висшето образование или от поканен персонал извън ВУ. За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие, дейността за мобилност трябва да бъде свързана с професионалното развитие на служителите от персонала и да е съобразена с потребностите им с оглед на техните специалности и на личностното им развитие.

Членовете на персонала може да осъществяват посочените по-долу дейности:

- **Период на преподаване** в чужбина в партньорска институция за висше образование. Периодът на преподаване в чужбина дава възможност на всеки член на преподавателския персонал в институция за висше образование или член на персонала на предприятие да преподава в партньорска институция за висше образование в чужбина. Мобилността на членове на персонала с цел преподаване може да се осъществява във всяка област на обучение.

- **Период на обучение** в чужбина в партньорска институция за висше образование, в предприятие или във всяка друга релевантна структура. Периодът на обучение в чужбина позволява на всеки член на персонала на ВУ да участва в дейност за обучение в чужбина, която е от значение за ежедневната му работа във ВУ. Това

[39] Постдокторантите могат да участват в стажове при същите изисквания като всяко друго наскоро завършило образованието си лице в рамките на 12 месеца от завършването. За държавите, в които се изисква завършилите образованието си лица да изпълняват задължителна военна или гражданска повинност след завършването си, периодът на допустимост за наскоро завършилите образованието си лица ще бъде удължен с времетраенето на тази повинност.

може да се осъществява под формата на събития за обучение (с изключение на конференции) или на обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и периоди на наблюдение.

В рамките на периода на мобилност на членове на персонала в чужбина може да се съчетават дейности по преподаване и по обучение. Всеки период на преподаване или на обучение в чужбина може да се осъществява като **смесена мобилност**.

Смесени интензивни програми

Това са кратки интензивни програми, в които се използват иновативни начини на учене и преподаване, включително онлайн сътрудничество. Програмите могат да включват учене, основано на предизвикателства, при което транснационални и трансдисциплинарни екипи работят заедно за справяне с предизвикателства, например свързани с целите на ООН за устойчиво развитие или с други обществени предизвикателства, установени от региони, градове или дружества. Интензивната програма следва да притежава добавена стойност в сравнение със съществуващите курсове или обучения, предлагани от участващите ВУ, и може да бъде многогодишна. Чрез създаването на нови и по-гъвкави формати за мобилност, които съчетават физическата мобилност с виртуална част, смесените интензивни програми са предназначени да достигат до всички видове студенти от всички среди, области на обучение и цикли.

Групи от институции за висше образование ще имат възможност да организират кратки смесени интензивни програми за учене, преподаване и обучение за студенти и за персонал. По време на тези смесени интензивни програми групи студенти или членове на персонала като учещи ще предприемат краткосрочна физическа мобилност в чужбина, съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Виртуалният компонент трябва да обедини учещите онлайн, за да работят съвместно и едновременно по конкретни задачи, които са интегрирани в смесената интензивна програма и се включват в цялостните резултати от обучението.

Освен това смесените интензивни програми могат да бъдат отворени за студенти и персонал от всички ВУ. Смесените интензивни програми изграждат капацитет за разработване и прилагане на иновативни практики за преподаване и учене в участващите ВУ.

Международна мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата

Основният акцент на действието за мобилност в областта на висшето образование е да се подкрепят дейности за мобилност между държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата — европейското измерение.

Освен това с действието се подкрепя международното измерение чрез две направления на дейности за мобилност, включващи трети държави, които не са асоциирани към програмата, в целия свят.

Едното направление подпомага **мобилността към всички трети държави, които не са асоциирани към програмата** (региони 1—14[40]), и се финансира със средства за вътрешни политики на ЕС[41].

[40] За определението на регионите вж. раздел „Допустими държави" в част А от настоящото ръководство
[41] Бюджет на ЕС за Функция 2 — Сближаване, устойчивост и ценности.

Другото направление подпомага **мобилността към и от трети държави, които не са асоциирани към програмата** (с изключение на региони 13 и 14), и се финансира по линия на инструментите за външна дейност на ЕС (вж. раздела за допустимите държави в част А от настоящото ръководство).

Двете направления на международната мобилност имат различни, но взаимно допълващи се цели, които отразяват политическите приоритети на съответните източници на финансиране:

Международна изходяща мобилност, финансирана със средства за вътрешни политики: Приоритетната насоченост е към развитието на перспективни и други подходящи умения на студентите и персонала от ВУ, намиращи се в държавите — членки на ЕС, и в третите държави, асоциирани към програмата. Дейностите за международна мобилност към всяка държава, която не е асоциирана към програмата, се финансират от безвъзмездните средства, отпуснати за проекти за мобилност. Бенефициерите на безвъзмездни средства могат да използват до 20 % от последните безвъзмездни средства, отпуснати по проект за изходяща мобилност към държави, които не са асоциирани към програмата, в целия свят (региони 1—14). Тези възможности са предназначени да насърчат организациите в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, да развиват дейности за изходяща мобилност с няколко трети държави, които не са асоциирани към програмата, и се очаква да придобият възможно най-широк географски обхват.

Международна изходяща и входяща мобилност, финансирана със средства за външни политики: Това действие следва приоритетите на външните политики на ЕС и в този смисъл са определени редица цели и правила за сътрудничество с дванадесетте допустими региона (1—12), които са описани подробно по-долу в раздела „Допълнителна информация за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики“.

Дейностите за международна мобилност, описани в това действие, са приложими и за двете направления, освен ако не е посочено друго.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

Общите критерии за допустимост са насочени към общите изисквания на равнище проект, докато специфичните критерии, изброени в следващите раздели, са насочени към изискванията за изпълнение на специфични дейности.

ОБЩИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ

За да бъде допустим за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, кандидатът трябва да отговаря на следните критерии:

Допустими дейности	Институциите за висше образование (ИВО) могат да осъществяват една или повече от следните дейности: ▪ Мобилност на студенти с цел обучение ▪ Мобилност на студенти с цел участие в стажове ▪ Мобилност на персонал с цел преподаване ▪ Мобилност на членове на персонала с цел обучение ▪ Смесени интензивни програми (не за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики) Допустими потоци от дейности за мобилност: ▪ За проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики: от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, до всяка държава по света (държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата от региони 1—14). ▪ За проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики: между държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата (с изключение на региони 13 и 14).
Кой може да кандидатства?	За безвъзмездни средства могат да кандидатстват организации със следната акредитация: ▪ За кандидатстване като отделно ВУ: институции за висше образование, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, които са получили харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ▪ За кандидатстване като консорциум за мобилност: координиращи организации, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, които координират консорциум, получил акредитация по програмата „Еразъм“ за консорциуми за мобилност в областта на висшето образование. Организации, които не притежават валидна акредитация за консорциум, могат да кандидатстват за получаване на такава акредитация от името на консорциум за мобилност в рамките на поканата за представяне на предложения, по която кандидатстват за отпускане на безвъзмездни средства за проект за мобилност, или в рамките на предходна покана. Всички участващи институции за висше образование от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Тези организации имат право на подкрепа за реализация на проект за мобилност само ако тяхното заявление за издаване на акредитация за консорциум бъде удовлетворено. Студентите и членовете на персонала в институции за висше образование не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства; критериите за подбор за участие в дейностите за мобилност и в смесените интензивни програми се определят от висшето училище, в което те учат или са наети на работа.

Допустими държави	За участие в дейности: ▪ всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата ▪ всяка трета държава, която не е асоциирана към програмата (за възможните условия при проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики, моля, вижте раздел „Допълнителна информация за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики“ от това действие и „Допустими държави“ в част А)
Брой на участващите организации	Във формуляра за кандидатстване се посочва една организация (кандидатстващата организация). Това може да е отделно ВУ или координатор на консорциум за мобилност, установен в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. В процеса на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват най-малко две организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация). За проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики, трябва да участва най-малко една организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата. За смесени интензивни програми в проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики: освен кандидата (кандидатстващо ВУ или ВУ в кандидатстващ консорциум за мобилност), в организацията на смесената интензивна програма по време на изпълнението трябва да участват поне две ВУ от други две държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.
Продължителност на проекта	Проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики: 26 месеца Проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики: 24 или 36 месеца
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) както за проекти, финансирани със средства за вътрешни политики, започващи на 1 юни същата година, така и за проекти, финансирани с инструменти за външна дейност, започващи на 1 август същата година.**
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

Други необходими критерии	Дадено ВУ може да кандидатства за безвъзмездни средства към своята национална агенция по два начина: • пряко, като отделно ВУ, • чрез консорциум за мобилност, на който е координатор/член. В рамките на един кръг на процедурата по подбор за проект за мобилност дадено ВУ може да кандидатства само веднъж като отделно ВУ и/или като координиращо ВУ на даден консорциум. Същевременно ВУ може да бъде член или координатор на няколко различни консорциуми за мобилност, които кандидатстват едновременно. И двата начина за кандидатстване (индивидуално кандидатстване и кандидатстване чрез консорциум) могат да се използват едновременно. Същевременно ВУ продължава да носи отговорност за предотвратяване на двойно финансиране на участник, когато двата начина за кандидатстване се използват в една и съща учебна година. Проектът за мобилност следва да реализира инициативата за европейска студентска карта, за да улеснява онлайн управлението на цикъла на мобилност и други по-екологосъобразни и приобщаващи подходи в съответствие с хартата за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ) и насоките в нея.

В допълнение към посочените по-горе критерии за допустимост, кандидатите ще бъдат оценявани спрямо съответните критерии за допустимост, посочени в следващия раздел, както и спрямо съответните **критерии за отстраняване, подбор и отпускане**. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ

Допустими участващи организации	▪ **Мобилност на студенти с цел обучение:** Всички участващи организации от държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата (както изпращащи, така и приемащи) трябва да бъдат институции за висше образование (ИВО), които притежават харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Всички организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата (както изпращащи, така и приемащи), трябва да са ВУ, признати от компетентните органи, и да са подписали междуинституционални споразумения със своите партньори от държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата, преди осъществяването на мобилността. ▪ **Мобилност на студенти с цел участие в стажове**: Изпращащата организация трябва да бъде ВУ от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получило ХВОЕ, или ВУ от трета държава, която не е асоциирана към програмата, признато от компетентните органи, което е подписало междуинституционални споразумения с партньорите си от държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата, преди осъществяването на мобилността. В случай на студентска мобилност за стажове приемащата организация може да бъде[42]: ○ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите. Например такава организация може да е: – публично или частно малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – консулски служби на изпращащата държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); ○ организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; ○ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране и информационни услуги; ○ ВУ от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получило ХВОЕ, или ВУ от трета държава, която не е асоциирана към програмата, признато от компетентните органи, което е подписало междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността.

[42] Следните видове организации не могат да изпълняват функциите на приемащи организации, организиращи мобилност на студенти с цел участие в стажове:
институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури може да се намери на уебсайта https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_bg); организации, които управляват програми на ЕС, например национални агенции за „Еразъм+“ (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).

Продължителност на дейността	**Мобилност на студенти с цел обучение**: от 2 месеца (или един академичен срок или триместър) до 12 месеца физическа мобилност, без да се включва времето за пътуване. Тя може да включва допълнителен период на стаж, ако е планиран такъв, и да бъде организирана по различни начини в зависимост от контекста: дейностите могат да се осъществяват последователно или едновременно. За комбинацията се прилагат правилата за финансиране и за минимална продължителност на мобилността за обучение. **Мобилност на студенти с цел участие в стажове:** от 2 до 12 месеца физическа мобилност, без да се включва времето за пътуване. Всички студенти, и по-специално тези, които нямат възможност да участват в дългосрочна физическа мобилност с цел обучение или с цел участие в стажове, могат да съчетаят по-кратка физическа мобилност с виртуален компонент (смесена краткосрочна мобилност). Освен това всички студенти могат да вземат участие в смесени интензивни програми. В такива случаи физическата мобилност трябва да продължи между 5 и 30 дни (без да се включва времето за пътуване) и да бъде съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Смесената мобилност с цел обучение трябва да носи минимум 3 ECTS кредита. **Мобилност за обучение и/или стажове за докторанти**: от 5 до 30 дни или от 2 до 12 месеца физическа мобилност (мобилността за обучение може да включва допълнителен период на стаж, ако е планиран такъв), без да се включва времето за пътуване. **Обща допустима продължителност за всеки цикъл на обучение:** Общата продължителност на периодите на мобилност, в които участва един студент, не може да превишава 12 месеца[43] физическа мобилност максимум за всеки цикъл на обучение[44], независимо от броя и вида на дейностите за мобилност: ▪ през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен), включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР); ▪ през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР); както и ▪ през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). Продължителността на стажа на наскоро завършилите образованието си лица се прибавя към максималния 12-месечен срок за цикъла, по време на който те кандидатстват за стажа. Периодът на физическа мобилност може да бъде прекъсван. Периодът на прекъсване не се отчита към продължителността на дейността за мобилност. По отношение на стажовете, почивните дни за предприятието/организацията не се считат за период на прекъсване. Безвъзмездните средства продължават да се отпускат по време на такива почивни дни. Периодът на почивка се отчита за целите на максималната продължителност на стажа.

[43] Предишните участия на студента в програмата „Еразъм+“ и/или като стипендиант по „Еразмус Мундус“ се включват в 12-те месеца за цикъл на обучение.

[44] Студенти, които се обучават по програма за обучение, състояща се от един цикъл, като например следващите медицина, могат да участват в дейности за мобилност за срок до 24 месеца.

Място (места) на изпълнение на дейността	Студентите трябва да осъществяват своята дейност за физическа мобилност в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, различна от държавата на изпращащата организация и от държавата, в която студентът пребивава по време на своето следване[45].
Допустими участници	Студенти, регистрирани във ВУ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). В случай на докторантска мобилност участникът трябва да бъде на ниво 8 по ЕКР. Неотдавна дипломирали се висшисти могат да участват в дейности за мобилност с цел участие в стажове. Организацията бенефициер може да избере да не прилага стажовете за неотдавна дипломирали се висшисти. Неотдавна дипломиралите се висшисти трябва да бъдат избрани от висшата учебна институция, в която са следвали през последната година от обучението си, и да проведат и завършат своя стаж в чужбина в срок до една година от дипломирането си[46].
Други критерии	Мобилността на студенти може да се осъществява във всяка област на обучение. Мобилността на студенти може да се състои от период на обучение, съчетан с кратък стаж (по-малко от 2 месеца), като същевременно се счита за общ период на обучение. Студентът, изпращащата и приемащата организация трябва да подпишат споразумение за обучение. Периодът на обучение в чужбина трябва да бъде част от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен. Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента. Участието в курс за обучение в институция за висше образование не се счита за стаж. При смесената мобилност за студенти дейностите могат да включват участие в курсове, предлагани във формат на смесено учене във всяко ВУ партньор, онлайн обучение и работни задачи или участие в смесени интензивни програми. Относно международната мобилност, вж. раздела за „Международна мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата“.

[45] Ако дадено ИВО има клонове, които са зависими от институцията майка и са обхванати от една и съща ХВОЕ, за изпращаща държава ще се счита тази, в която се намира институцията майка. Поради тази причина не е възможно организирането на дейности за мобилност между клонове на ВУ и институцията майка, обхванати от една и съща ХВОЕ.

[46] За държавите, в които се изисква завършилите образованието си лица да изпълняват задължителна военна или гражданска повинност след завършването си, периодът на допустимост за наскоро завършилите образованието си лица ще бъде удължен с времетраенето на тази повинност.

СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА МОБИЛНОСТ НА ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА

Допустими участващи организации	▪ **Мобилност на членове на персонала с цел преподаване:** **Изпращащата организация трябва да е:** o ВУ от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получило ХВОЕ, или o ВУ от трета държава, която не е асоциирана към програмата, признато от компетентните органи, което е подписало междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, или o в случай на членове на персонала, поканени да преподават във ВУ: всяка публична или частна организация (непритежаваща ХВОЕ) в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите. Например такава организация може да е: – публично или частно малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); – организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; – организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране и информационни услуги. **Приемащата организация трябва да бъде** ВУ от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получило ХВОЕ, или ВУ от трета държава, която не е асоциирана към програмата, признато от компетентните органи и подписало междуинституционално споразумение с партньора от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността. ▪ **Мобилност на членове на персонала с цел обучение:** **Изпращащата организация трябва да бъде** ВУ от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получило ХВОЕ, или ВУ от трета държава, която не е асоциирана към програмата, признато от компетентните органи, което е подписало междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността. **Приемащата организация трябва да е**: o ВУ от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получило ХВОЕ, или ВУ от трета държава, която не е асоциирана към програмата, признато от компетентните органи, което е подписало междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността. o всяка публична или частна организация от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, (или от трети държави, които не са асоциирани към програмата, ако проектът за мобилност се финансира със средства за вътрешни политики), чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите.

Продължителност на дейността за мобилност	**Мобилност за обучение и/или стажове за докторанти:** Продължителността на мобилността сред държавите — членки на ЕС, и държавите, асоциирани към програмата, трябва да бъде от 2 до 60 дни, без да се включва времето за пътуване. В случай на поканен персонал от предприятия минималната продължителност е 1 ден физическа мобилност. В случай на мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата, продължителността трябва да бъде от 5 до 60 дни, без да се включва времето за пътуване. Същото важи и за поканения персонал от предприятия. Във всички случаи минималният брой на дните трябва да бъде с последователен характер. Периодът на физическа мобилност може да бъде прекъсван. Периодът на прекъсване не се отчита към продължителността на дейността за мобилност. Преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (или в рамките на друг престой, по-кратък от една седмица). Ако мобилността продължава по-дълго от една седмица, минималният брой на учебните часове за непълна седмица трябва да бъде пропорционален на продължителността на тази седмица. Прилагат се следните изключения: • Няма минимален брой преподавателски часове за поканените служители от предприятия. • Ако преподавателската дейност е съчетана с дейност за обучение в рамките на един период зад граница, минималният брой преподавателски часове седмично (или в рамките на друг престой, по-кратък от една седмица) се намалява на 4 часа.
Място (места) на изпълнение на дейността	Служителите трябва да осъществяват своята дейност за физическа мобилност в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, различна от държавата на изпращащата организация и от държавата по пребиваване на служителите.
Допустими участници	**Мобилност на членове на персонала с цел преподаване:** • членове на персонала, работещи във ВУ в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. • членове на персонала от всяко предприятие от всяка държава, които работят в публична или частна организация (която не е ВУ, притежаващо ХВОЕ), чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите, и които са поканени да преподават във ВУ във всяка държава (включително докторанти, назначени на трудов договор). **Мобилност на членове на персонала с цел обучение**: членове на персонала, работещи във ВУ в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата.

Други критерии	Мобилността на членове на персонала може да бъде период на преподаване, съчетан с период на обучение, като същевременно се счита за общ период на обучение. Мобилността с цел преподаване или обучение може да се осъществява в повече от една приемаща организация в една и съща държава, като същевременно се счита за един период на преподаване или на обучение и се прилага минималната продължителност на престоя. Преподавателската мобилност може да се осъществява във всяка област на обучение. Преподавателската мобилност може да включва обучение за развитието на висшето училище партньор. Членът на персонала, изпращащата и приемащата организация трябва да подпишат споразумение за мобилност. Относно международната мобилност, вж. „Международна мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата“.

СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА СМЕСЕНИ ИНТЕНЗИВНИ ПРОГРАМИ

Допустими участващи организации	Смесената интензивна програма трябва да се разработва и прилага от най-малко 3 институции за висше образование (ИВО) от най-малко 3 държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Освен това всяко друго ВУ или организация, намиращи се в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, може да участват с цел изпращане на участници. ВУ, изпращащи студенти и членове на персонала за участие като учещи в смесени интензивни програми, трябва да са ВУ от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, получили ХВОЕ, или ВУ от трета държава, която не е асоциирана към програмата, признато от компетентните органи, което е подписало междуинституционални споразумения с партньорите си от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, преди осъществяването на мобилността. За преподавателския персонал, участващ в изпълнението на програмата, такава може да бъде всяка организация от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, или от трета държава, която не е асоциирана към програмата (вж. допустимите участници). Участниците могат да бъдат изпратени с финансиране по програмата „Еразъм+“ или да участват за своя сметка. ВУ от трети държави, които не са асоциирани към програмата, може да изпращат участници с „Еразъм+“, ако приемащата институция успоредно с това има проект за мобилност, финансиран със средства за външни политики, по който се финансират пристигащи студенти и персонал от тези държави. Участниците от трети държави, които не са асоциирани към програмата, не се вземат предвид при оценка на минималните изисквания. Приемащото ВУ трябва да е получило ХВОЕ. Приемащото ВУ може да бъде както координиращото, така и друго ВУ. През част от физическата дейност други организации също може да бъдат съвместни домакини на участниците в приемащата държава. Координиращото ВУ също трябва да е получило ХВОЕ. Координиращото/приемащото ВУ е самото кандидатстващо ВУ или ВУ, членуващо в кандидатстващ консорциум за мобилност, за проект за мобилност, финансиран със средства за вътрешни политики.
Продължителност на дейността	Продължителността на физическия компонент на една смесена интензивна програма трябва да бъде между 5 и 30 дни. Не са определени критерии за допустимост за продължителността на виртуалния компонент, но съчетаните виртуални и физически компоненти трябва да носят минимум 3 ECTS кредита за студентите.

Място (места) на изпълнение на дейността	Физическата дейност може да се осъществява в приемащото ВУ или на всяко друго място в държавата на приемащото ВУ.
Допустими участници	**Студенти:** Студенти, регистрирани във ВУ в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). **Персонал:** членове на персонала, работещи във ВУ в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. **Преподавателски персонал, участващ в изпълнението на програмата:** • членове на персонала, работещи във ВУ в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. ▪ членове на персонала, поканени да преподават във ВУ: от публично или частно предприятие/организация (с изключение на ВУ, получили ХВОЕ); предприятието/организацията следва да е от държава — членка на ЕС, трета държава, асоциирана към програмата, или трета държава, която не е асоциирана към програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението, младежта, научните изследвания и иновациите; докторанти, назначени на трудов договор, също се считат за допустими по това действие.

Други критерии	Смесените интензивни програми за студенти и персонал трябва да включват краткосрочна физическа мобилност в чужбина, съчетана със задължителен виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество. Виртуалният компонент трябва да обедини учещите онлайн, за да работят съвместно и едновременно по конкретни задачи, които са интегрирани в смесената интензивна програма и се включват в цялостните резултати от обучението. Смесените интензивни програми трябва да носят минимум 3 ECTS кредита за студентите. За да бъде допустима за организационна подкрепа, дадена смесена интензивна програма трябва да включва най-малко 15 мобилни учещи по програмата „Еразъм+“, финансирани със средства за вътрешни политики (без да се включва преподавателският персонал, участващ в изпълнението на програмата). Тези 15 участници трябва да предприемат своята дейност за мобилност специално за участие в смесената интензивна програма чрез една от следните дейности за мобилност по програмата „Еразъм+“: смесена краткосрочна мобилност на студенти с цел обучение или смесена мобилност на членове на персонала с цел обучение. Индивидуалната подкрепа и, когато е приложимо, подкрепата за пътуване на участниците за физическата дейност се предоставят от изпращащото ВУ (и от приемащото ВУ в случай на поканен персонал от предприятия и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, финансирани по линия на инструменти за външна дейност).

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ЗА ВЪНШНИ ПОЛИТИКИ

Наличните средства за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики, се разпределят между различните региони на света в 12 бюджетни пакета, като размерът на всеки бюджетен пакет е различен в зависимост от приоритетите на външната политика на ЕС. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана на уебсайтовете на националните агенции.

ЕС е определил редица индикативни цели по отношение на географския баланс и приоритетите, които трябва да бъдат постигнати на европейско равнище през целия период на програмата (2021—2027 г.), включително сътрудничество с най-слабо развитите държави. Тези индикативни цели и приоритети не е задължително да бъдат постигнати от отделните институции за висше образование, но националните агенции ще ги вземат предвид при разпределянето на наличния бюджет. Това са целите, определени за проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики, като цяло на равнището на държавите — членки на ЕС, и на държавите, асоциирани към програмата, съгласно поканата за 2027 г:

- Азия:
  - най-малко 25 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с най-слабо развитите държави (НСРД) в региона;
  - не повече от 25 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с държавите с висок доход (ДВД) в региона;
  - не повече от 15 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с Китай;
  - не повече от 10 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с Индия.
- Тихоокеански басейн:
  - не повече от 86,5 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с Австралия и Нова Зеландия заедно.
- Африка на юг от Сахара:

    - най-малко 35 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с най-слабо развитите държави (НСРД) в региона, като се постави специален акцент върху приоритетните държави в областта на миграцията;
    - не повече от 8 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с всяка държава.
- Латинска Америка:
    - не повече от 30 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с Бразилия и Мексико заедно.
- Източно партньорство:
    - най-малко 40 % от бюджета следва да бъде разпределен за студенти с по-малко възможности.
- Южно съседство:
    - не повече от 15 % от бюджета следва да се изразходва за мобилност с всяка държава;
    - най-малко 65 % от бюджета следва да бъде разпределен за студенти, като 50 % от тях следва да са с по-малко възможности.
- Западни Балкани: акцентът следва да е върху мобилността на студенти.

Поради изискването за принос към целите на външната дейност на ЕС, дейностите за мобилност за студенти от кратък, първи и втори цикъл на обучение, осъществявани с допустими за официална помощ за развитие (ОПР)[47] държави в региони 2—11, са ограничени до входяща мобилност от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Изходяща мобилност към тези региони е достъпна само за студенти в докторска степен и за персонал.

Ако кандидатът има одобрен проект за мобилност, финансиран със средства за вътрешни политики, гореспоменатите недопустими потоци на международна изходяща мобилност към тези региони могат да бъдат финансирани по този проект за мобилност чрез допълнителни средства за вътрешни политики.

И накрая, институциите за висше образование могат да кандидатстват за 100 % мобилност на персонала или 100 % мобилност на студентите, или за всяка комбинация от тях, при условие че това отговаря на евентуални допълнителни критерии за проектите, определени от националната агенция (вж. следващия раздел).

ДОПЪЛНИТЕЛНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ ЗА ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ЗА ВЪНШНИ ПОЛИТИКИ, ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Когато бюджетният пакет за конкретен партньорски регион е ограничен, националната агенция може да избере да добави един или повече критерии за допустимост от списъка по-долу:

- Ограничаване на образователно-квалификационната степен на участниците (например ограничаване на кандидатурите само до един или два цикъла — бакалавърска, магистърска или докторска степен);
- Ограничаване на вида на участниците — само персонал или само студенти;
- Ограничаване на продължителността на периодите на мобилност (например ограничаване на мобилността на студентите до 6 месеца или ограничаване на мобилността на персонала до 10 дни).

В случай че дадена национална агенция реши да използва тези допълнителни критерии за допустимост за проектите, това решение ще бъде съобщено преди крайния срок за подаване на заявления, по-специално на уебсайта на националната агенция.

[47] Списъкът на държавите, за които се прилага това изискване, може да бъде намерен в Списъка на държавите, получаващи официална помощ за развитие, на Комитета за подпомагане на развитието DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2022-23-flows.pdf (oecd.org). Списъкът на Комитета за подпомагане на развитието периодично се актуализира, за да могат държавите да се прехвърлят от една категория в друга или да отпаднат от списъка. Независимо от това, статусът на дадена държава по отношение на официалната помощ за развитие и относителните ограничения не се променят през целия жизнен цикъл на проектите в рамките на една покана за представяне на предложения.

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ЗА ВЪТРЕШНИ ПОЛИТИКИ

Не се извършва качествено оценяване (качеството вече е оценено на етапа на кандидатстване за ХВОЕ или при подбора на акредитация за консорциум за мобилност), поради което няма критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Всяко допустимо заявление за предоставяне на безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще получи финансиране.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- брой на дейностите за мобилност, за които се кандидатства;
- резултати, постигнати от кандидата в миналото по отношение на броя на дейностите за мобилност, доброто качество на изпълнение на дейностите и доброто финансово управление, ако кандидатът е получавал подобни безвъзмездни средства през предходни години;
- брой на смесените интензивни програми, за които се кандидатства;
- общият национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност за проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ЗА ВЪНШНА ПОЛИТИКА

Допустимите заявления за предоставяне на безвъзмездни средства (които са преминали успешно проверката за допустимост) ще се оценяват въз основа на следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

Критерий за отпускане на безвъзмездни средства на равнище проект: **Качество на структурата на проекта и на договореностите за сътрудничество** **(максимум 40 точки)**	• Доколко кандидатстващата организация описва ясно отговорностите, ролите и задачите между партньорите. • Пълнотата и качеството на мерките за подбор на участниците, предоставената им подкрепа и признаването на периода на мобилност (по-специално в третата държава, която не е асоциирана към програмата).
Критерий за отпускане на безвъзмездни средства на равнище регион: **Релевантност на стратегията** **(максимум 40 точки)**	За всяко регионално партньорство: • Доколко планираният проект за мобилност е от значение за стратегията за интернационализация на участващите институции за висше образование. • Обосновката за избиране на мобилност на персонала и/или на студентите. Обосновката за насочване на сътрудничеството към институции/организации за висше образование в конкретни държави в партньорския регион.

Критерий за отпускане на безвъзмездни средства на равнище регион: **Въздействие и разпространение** **(максимум 20 точки)**	За всяко регионално партньорство: • Потенциалното въздействие на проекта върху участниците, кандидатите и партньорските организации на местно, регионално и национално равнище. • Качеството на мерките, предназначени за разпространение на резултатите от проекта за мобилност на равнище факултет и институция, а когато е приложимо — и извън него, във всички участващи държави.

Кандидатът ще обясни как проектът отговаря на тези три критерия от гледна точка на собствената му институция (или институции в случай на заявления, подадени от консорциуми) и на партньорските институции в трети държави, които не са асоциирани към програмата. На въпроса, който съответства на критерия за отпускане на безвъзмездни средства **Качество на структурата на проекта и на договореностите за сътрудничество** трябва да се даде отговор веднъж за цялото проектно предложение, докато на въпросите, които съответстват на критериите за отпускане на безвъзмездни средства **Релевантност на стратегията** и **Въздействие и разпространение** трябва да се даде отговор за всеки регион, който кандидатът планира да включи в проекта.

Кандидатите следва да организират своето предложение в „регионални партньорства“, т.е. да групират заедно всички дейности, при които се предвижда участие на държави от един и същи регион. Ще се дава отделна оценка на всяко регионално партньорство. Само регионални партньорства, получили най-малко 60 точки, като същевременно отговарят на прага от 50 % за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства, представен в таблицата, ще бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране.

Общият размер на отпуснатите безвъзмездни средства по проекта представлява сборът от отпуснатите безвъзмездни средства за регионалните партньорства, които са изпълнили изискванията за минималния праг за качество, в зависимост от редица елементи:

- броят на участниците и продължителността на дейността, за която се кандидатства;
- бюджета, разпределен за всяка държава или регион;
- географския баланс в рамките на даден регион.

Независимо от постигнат резултат на дадено регионално партньорство над посочения праг, националната агенция може да даде приоритет на дейностите за мобилност с определени държави, за да осигури географски баланс в рамките на този регион, както е определено от географските цели, посочени по-горе.

Националната агенция не е задължена да финансира всички дейности за мобилност, поискани за дадена трета държава, която не е асоциирана към програмата, ако искането се счита за прекомерно по отношение на наличния бюджет.

А) Правила за финансиране, приложими към всички дейности за мобилност в областта на висшето образование

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (с изключение на дневни и пътни разходи на участници). **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи.	**За проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики:** До стотния участник: 400 EUR на участник, а след стотния участник: 230 EUR на допълнителен участник.

	Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците в дейности за мобилност.	**За проекти за мобилност, финансирани със средства за външни политики:** 500 EUR на участник
Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности, изискващи допълнителна подкрепа въз основа на действително извършени разходи. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, които получават допълнителна подкрепа въз основа на реалните разходи чрез категорията за подкрепа за приобщаване.	100 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности, които не могат да бъдат покрити от допълнителната сума за индивидуална подкрепа на участници с по-малко възможности. Тези разходи са предназначени по-специално за покриване на допълнителната финансова подкрепа, необходима за участници, които поради своите физически, психични или други увреждания не биха могли да участват в мобилността и в подготвителни посещения без тази подкрепа, и придружаващите ги лица (включително пътни и дневни разходи, ако са обосновани и стига да не е отправено искане за безвъзмездни средства за тези участници чрез бюджетните категории „подпомагане на пътуването“ и „индивидуална подкрепа“ за тези участници)[48]. **Механизъм на финансиране**: действително извършени разходи.	100 % от допустимите разходи

[48] В случая на придружаващи лица могат да се прилагат ставките за членове на персонала, както и за извънредни разходи за скъпо пътуване. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

	Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. В случай на проект за мобилност, финансиран със средства за вътрешни политики: Високи пътни разходи на участниците, които са допустими за подкрепа за пътуване. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	**Разходи за финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи

Безвъзмездни средства за организационна подкрепа за бенефициера (институции за висше образование или консорциуми):

Организационната подкрепа, свързана с дейностите за мобилност, представлява принос към разходите на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилността на пристигащи и заминаващи студенти и членове на персонала, направени с оглед на спазването на хартата за висше образование „Еразъм“ в държави — членки на ЕС, и в трети държави, асоциирани към програмата, и на принципите на ХВОЕ, отразени в договорените междуинституционални споразумения в случай на участие на институции от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Например:

- организационни договорености с институции партньори, включително посещения на потенциални партньори, с цел договаряне на условията на междуинституционалните споразумения за подбор, подготовка, приемане и интегриране на участници в дейности за мобилност; и текущо актуализиране на тези междуинституционални споразумения;
- предоставяне на актуализирани каталози с курсове за обучение за чуждестранни студенти;
- предоставяне на информация и съдействие на студенти и на членове на персонала;
- подбор на студенти и на членове на персонала;
- изготвяне на споразумения за обучение с цел гарантиране на пълното признаване на образователните компоненти на студентите; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност на членове на персонала;
- предоставяне на езикова и междукултурна подготовка както на пристигащите, така и на заминаващите студенти и членове на персонала в допълнение към инструмента за онлайн езикова подкрепа на програмата „Еразъм+“;
- улесняване на интегрирането във ВУ на пристигащите участници в дейности за мобилност;
- осигуряване на мерки за ефективно наставничество и надзор за участниците в дейности за мобилност;
- конкретни мерки за гарантиране на качеството на студентските стажове в приемащите предприятия/организации;
- гарантиране на признаването на образователните компоненти и на свързаните с тях кредити, издаване на академични справки и приложения към диплома;

- подкрепа на реинтегрирането на участниците в дейности за мобилност и развиване на придобитите от тях нови компетентности в полза на ВУ и техните колеги;
- изпълнение на инициативата за европейска студентска карта (цифровизация на управлението на мобилността);
- насърчаване на екологосъобразни форми на мобилност и екологизиране на административните процедури;
- насърчаване и управление на участието на лица с по-малко възможности;
- установяване и насърчаване на дейности за гражданска ангажираност и наблюдаване на участието в такива дейности;
- насърчаване и управление на смесената и/или международната мобилност.

Институциите за висше образование се задължават да зачитат всички принципи на хартата, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително изложените по-долу: „да гарантира, че заминаващите участници в дейности за мобилност в чужбина са добре подготвени за тях, включително за смесена мобилност, чрез дейности за постигане на необходимото ниво на владеене на съответния език и развитие на междукултурните им компетентности“ и „да осигури подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в дейности за мобилност“. За целта институциите могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат. Висшите учебни институции, които имат възможност да организират дейности за мобилност на студенти и членове на персонала с високо качество, включително езикова подкрепа, при по-ниски разходи (или когато тези дейности са финансирани от източници, различни от финансирането от ЕС), ще могат да прехвърлят дял от безвъзмездните средства за организационна подкрепа за финансиране на допълнителни дейности за мобилност. В споразумението за отпускане на безвъзмездни средства се посочва равнището на гъвкавост в това отношение.

Във всички случаи бенефициерите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще бъдат предмет на мониторинг и проверки от националните агенции, които ще вземат предвид и отчетите на участниците студенти и членове на персонала, до които националните агенции и Комисията имат пряк достъп.

Размерът на организационната подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати участници в дейности за мобилност (включително участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“ за целия период на мобилност — вж. по-долу раздела относно дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства — и членове на персонала на предприятия, преподаващи във ВУ). Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“ през целия период на мобилността, се считат за подпомогнати участници в дейности за мобилност, тъй като се ползват от рамката и организационните дейности за мобилност. На това основание организационната подкрепа се заплаща и за тези участници. Това изключва лицата, които придружават участниците по време на дейността им в чужбина. Изчислената стойност на организационната подкрепа не се увеличава автоматично, когато допълнителни дейности за мобилност се организират чрез прехвърляне на средства между бюджетни категории.

Когато проектът се изпълнява от консорциум за мобилност, се допуска получената организационна подкрепа да бъде разпределена между всички членове съгласно договорените между тях правила.

За проектите за мобилност, финансирани със средства за външни политики, безвъзмездните средства за организационна подкрепа ще бъдат споделени от съответните партньори на взаимно приемлива основа, определена от участващите институции.

Участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“:

Студентите и членовете на персонала, които не получават безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, са участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“ за покриване на пътни и дневни разходи, но отговарят на всички останали критерии за мобилност на студенти и членове на персонала и се ползват от всички предимства, произтичащи от статута на студенти и персонал по програмата „Еразъм+“. Те могат да получават национални, регионални или други видове безвъзмездни средства, различни от тези по програмата „Еразъм+“ (ЕСФ и др.), покриващи част от техните разходи за мобилност. Броят на участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателите за резултатите, използвани във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави.

Подкрепа за приобщаване

Лицата с по-малко възможности се сблъскват с условия от личен, физически, психичен или здравословен характер, които правят участието им в проекта/действието за мобилност невъзможно без допълнителна финансова или друга подкрепа. институции за висше образование, които са избрали за участие студенти и/или членове на персонала с по-малко възможности, могат да кандидатстват пред националната агенция за допълнителни безвъзмездни средства, с които да покрият допълнителните разходи за участието на тези лица в дейностите за мобилност. Следователно безвъзмездно отпуснатата подкрепа за участници с по-малко възможности, по-специално за лицата с физически, психични или други увреждания, може да надхвърля максималния индивидуален размер на безвъзмездните средства, посочени по-долу. Институциите за висше образование поместват на своите уебсайтове информация за това как студенти и членове на персонала с по-малко възможности могат да поискат такава допълнителна подкрепа.

Допълнително финансиране за студентите и членовете на персонала с по-малко възможности може да бъде предоставено и от други източници на местно, регионално и/или национално равнище.

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, всяка институция за висше образование се задължава да осигурява равен достъп и възможности за участници независимо от техния произход. Следователно студентите и членовете на персонала с по-малко възможности могат да се възползват от услугите за подкрепа, които приемащата институция предлага на своите местни студенти и персонал.

Извънредни разходи за скъпо пътуване

Само допустимите участници за подкрепа за пътуване, участващи в проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики, са допустими за извънредни разходи за скъпо пътуване.

На бенефициерите по проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за високи пътни разходи на участниците в рамките на бюджетната категория „извънредни разходи“ (80 % от общите допустими разходи). Това ще бъде позволено, ако бенефициерите могат да обосноват, че правилата за финансиране (въз основа на единичните ставки за съответната категория разстояния на пътуване) не покриват поне 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат предоставени, извънредните разходи за скъпо пътуване заместват подкрепата за пътуване.

Други източници на финансиране

Студентите и членовете на персонала могат да получават, в допълнение към безвъзмездните средства по програмата „Еразъм+“ или вместо такова подпомагане (участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС), регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация,

различна от националната агенция (например министерство или органи на регионалната администрация). Безвъзмездните средства по програмата „Еразъм+“ могат да бъдат заменени и с други средства от бюджета на ЕС (ЕСФ и др.). По отношение на безвъзмездни средства, които се отпускат от източници на финансиране, различни от бюджета на ЕС, не се прилагат определените в настоящия документ размери и минимални/максимални обхвати.

Приемащите организации за стажове могат да предоставят на стажантите финансова подкрепа или непарични вноски.

Б) Подпомагане с безвъзмездни средства на мобилността на студенти

Индивидуална подкрепа за физическа мобилност — основни суми за дългосрочна мобилност

Безвъзмездни средства за индивидуална подкрепа могат да се отпускат на студенти за покриване на част от техните допълнителни пътни и дневни разходи във връзка с периода на обучение или стаж в чужбина.

За мобилност между държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и към трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14, месечният размер на тези безвъзмездни средства се определя от националните агенции след съгласуване с националните органи и/или ВУ въз основа на обективни и прозрачни критерии, описани по-долу. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и на ВУ.

държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата, и третите държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14[49] са разделени в следните три групи:

Група 1 Държави с по-високи разходи за живот	Дания, Финландия, Исландия, Ирландия, Лихтенщайн, Люксембург, Норвегия, Швеция. Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от регион 14.
Група 2 Държави със средни разходи за живот	Австрия, Белгия, Кипър, Франция, Германия, Гърция, Италия, Малта, Нидерландия, Португалия, Испания. Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от регион 13.
Група 3 Държави с по-ниски разходи за живот	България, Хърватия, Чешка република, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Северна Македония, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, Словения, Турция.

Индивидуалната помощ от ЕС по програмата „Еразъм+“, предоставяна на студентите, ще зависи от съответния поток на мобилност между изпращащата и приемащата държава на студента, както следва:

- мобилност към държава със сходни разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват;
- мобилност към държава с по-високи разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват;
- мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват.

[49] Третите държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14 са само приемащи държави.

Сумите, определяни от националните агенции, ще бъдат в следните минимални и максимални обхвати:

- **Безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват:** средният обхват (между 292 и 606 EUR на месец) ще се прилага към дейности за мобилност към държава със сходни разходи за живот: а) от държава от група 1 към държава от група 1, б) от държава от група 2 към държава от група 2 и в) от държава от група 3 към държава от група 3.

- **Безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват**: съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция, плюс минимум 50 EUR и между 348 и 674 EUR на месец. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-високи разходи за живот: а) от държави от група 2 към държави от група 1 и б) от държави от група 3 към държави от група 1 или 2.

- **Безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват:** съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция, минус минимум 50 EUR и между 225 и 550 EUR на месец. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: а) от държави от група 1 към държави от групи 2 и 3 и б) от държави от група 2 към държави от група 3.

Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчитат два специални критерия:

- наличието и равнището на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото равнище на търсенето от студенти, които планират да получат образование или обучение в чужбина.

За дейности за мобилност между държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и към трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14 националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на институциите за висше образование в съответната държава, като определят обхвати вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции.

Студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности — допълнителна сума към индивидуалната подкрепа за дългосрочна мобилност

Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 250 EUR на месец. Приложимите критерии се определят на национално равнище от националните агенции след съгласуване с националните органи.

Студенти и наскоро завършили висшисти, осъществяващи стажове — допълнителна сума към индивидуалната подкрепа за дългосрочна мобилност

Студентите и наскоро завършилите висшисти, които участват в стажове, ще получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 150 EUR на месец. Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности, които участват в стажове, имат право да получат допълнителната сума за студенти и наскоро дипломирали се висшисти с по-малко възможности и допълнителната сума за стажове.

Студенти и наскоро завършили висшисти от най-отдалечените държави и региони по програмата и от ОСТ, предприемащи дългосрочна мобилност.

С оглед на ограниченията, произтичащи от географската отдалеченост от други държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и от икономическото равнище, студентите и наскоро завършилите висшисти, следващи или следвали в институция за висше образование от най-отдалечените региони на държавите — членки на ЕС, и от отвъдморските страни и територии (ОСТ), асоциирани към държавите — членки на ЕС, ще получават следните увеличения към индивидуалната подкрепа:

От	До	Сума
Най-отдалечените региони и ОСТ	държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата от региони 13 и 14.	786 EUR на месец

В този случай не се прилага допълнителната сума за студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности. Прилага се допълнителната сума за стажове.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ, ПРЕДПРИЕМАЩИ МЕЖДУНАРОДНА ДЪЛГОСРОЧНА МОБИЛНОСТ, ВКЛЮЧВАЩА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ, КОИТО НЕ СА АСОЦИИРАНИ КЪМ ПРОГРАМАТА

Основната сума за индивидуална подкрепа е определена по следния начин:

От	До	Сума
държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—12.	700 EUR на месец
държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14.	Както е описано по-горе в раздел „Подпомагане с безвъзмездни средства на мобилността на студенти — Индивидуална подкрепа за физическа мобилност“
Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—12.	Група 1 от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	900 EUR на месец
	Група 2 от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	850 EUR на месец
	Група 3 от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	800 EUR на месец

В този случай ще се прилага допълнителната сума за студенти и наскоро завършили висшисти с по-малко възможности.

Допълнителната сума за стажове се прилага само в случай на мобилност към трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14.

държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата, включват най-отдалечените региони и ОСТ.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ, ПРЕДПРИЕМАЩИ КРАТКОСРОЧНА ФИЗИЧЕСКА МОБИЛНОСТ — ОСНОВНИ СУМИ НА ИНДИВИДУАЛНАТА ПОДКРЕПА (СМЕСЕНА МОБИЛНОСТ И КРАТКОСРОЧНА МОБИЛНОСТ ЗА ДОКТОРАНТИ)

Основните суми на индивидуалната подкрепа са определени по следния начин:

Продължителност на физическата дейност	**Сума (за всяка държава — членка на ЕС, и трета държава, асоциирана към програмата, или трета държава, която не е асоциирана към програмата)**
до 14-ия ден от изпълнението на дейността	79 EUR на ден
от 15-ия до 30-ия ден от изпълнението на дейността	56 EUR на ден

Един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността също могат да бъдат обхванати от индивидуалната подкрепа.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ С ПО-МАЛКО ВЪЗМОЖНОСТИ — ДОПЪЛНИТЕЛНА СУМА КЪМ ИНДИВИДУАЛНАТА ПОДКРЕПА ЗА КРАТКОСРОЧНА ФИЗИЧЕСКА МОБИЛНОСТ

Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности получават допълнителна сума към индивидуалната подкрепа от безвъзмездните средства от ЕС по програмата „Еразъм+“ в размер на 100 EUR за период на дейност за физическа мобилност от 5—14 дни и 150 EUR за период от 15—30 дни. Приложимите критерии се определят на национално равнище от националните агенции след съгласуване с националните органи.

В този случай не се прилага допълнителната сума за стажове.

Държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата, включват най-отдалечените региони и ОСТ.

СТУДЕНТИ И НАСКОРО ЗАВЪРШИЛИ ВИСШИСТИ, КОИТО НЕ ПОЛУЧАВАТ ПОДКРЕПА ЗА ПЪТУВАНЕ — ДОПЪЛНИТЕЛНА СУМА ЗА ЕКОЛОГИЧНО ПЪТУВАНЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛНАТА ПОДКРЕПА

Студентите и наскоро завършилите висшисти, които не получават подкрепа за пътуване по бюджетна категория, могат да изберат екологично пътуване. В такъв случай те ще получат еднократно средства в размер на 50 EUR като допълнителна сума към индивидуалната подкрепа и до 4 дни допълнителна индивидуална подкрепа за покриване на дните за пътуване в двете посоки, ако е необходимо.

Подкрепа за пътуване

Следните участници ще получат посочените по-долу допълнителни суми за пътуване с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи (с изключение на участниците, за които се прилага описаният по-долу отказ):

- студенти и наскоро завършили висшисти, следващи или следвали във институции за висше образование от най-отдалечените региони на държавите членки на ЕС, Кипър, Исландия, Малта и отвъдморските страни и територии (ОСТ), асоциирани към държавите — членки на ЕС, които отиват в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, или в трети държави партньори, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 или 14;
- студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности за краткосрочна мобилност; както и
- заминаващите и пристигащите студенти и наскоро завършили висшисти за участие в международна мобилност, включваща трети държави, които не са асоциирани към програмата, с изключение на региони 13 и 14.

Разстояния на пътуване[50]	**При стандартно пътуване**	**При екологично пътуване**
Между 10 и 99 km:	23 EUR на участник	
Между 100 и 499 km:	180 EUR на участник	210 EUR на участник
Между 500 и 1999 km:	275 EUR на участник	320 EUR на участник
Между 2000 и 2999 km:	360 EUR на участник	410 EUR на участник
Между 3000 и 3999 km:	530 EUR на участник	610 EUR на участник
Между 4000 и 7999 km:	820 EUR на участник	
8000 km или повече:	1500 EUR на участник	

Студенти и наскоро завършили висшисти, които изберат екологично пътуване, ще получат до 4 дни допълнителна индивидуална подкрепа за покриване на дните за пътуване в двете посоки, ако е необходимо.

При проектите за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики, бенефициерите на безвъзмездни средства може да решат да не предоставят подкрепа за пътуване на всички допустими студенти и наскоро завършили висшисти за мобилност от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, към трети държави, които не са асоциирани към програмата. Студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности не са включени в тази клауза за неучастие и винаги трябва да получават подкрепа за пътуване.

[50] Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния (https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg). Разстоянието за пътуването в едната посока трябва да бъде използвано, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.

B) ПОДПОМАГАНЕ С БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА МОБИЛНОСТТА НА ПЕРСОНАЛА

Безвъзмездни средства от ЕС се отпускат на членове на персонала за покриване на част от техните пътни и дневни разходи по време на престоя им в чужбина, както следва:

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td rowspan="8">Подкрепа за пътуване</td><td rowspan="8">Принос към пътните разходи на участниците от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[51] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[52].</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Стандартно пътуване</td><td>Екологично пътуване</td></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>23 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>100—499 км:</td><td>180 EUR</td><td>210 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 км:</td><td>275 EUR</td><td>320 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>360 EUR</td><td>410 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>530 EUR</td><td>610 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>820 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1500 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>Индивидуална подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с издръжката на участниците по време на дейността.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)

Членове на персонала, които изберат екологично пътуване, ще получат до четири дни допълнителна индивидуална подкрепа за покриване на дните за пътуване в двете посоки, ако е необходимо.</td><td colspan="3">до 14^{ия} ден от изпълнението на дейността: таблица A1.1, на ден на участник от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, или таблица A1.2, на ден на участник от трети държави, които не са асоциирани към програмата

между 15^{ия} и 60^{ия} ден от изпълнението на дейността: 70 % от таблица A1.1, на ден на участник от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, или 70 % от таблица A1.2, на ден на участник от трети държави, които не са асоциирани към програмата</td></tr>
</table>

[51] Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).
[52] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

Таблица А: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от приемащата държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните стойности, посочени в таблицата по-долу. При определянето на сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции след съгласуване с националните органи ще отчитат два специални критерия:

- наличието и равнището на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото равнище на търсенето от членове на персонала, които планират да преподават или да получат обучение в чужбина.

За всички държави на местоназначение следва да се прилага еднаква процентна ставка в рамките на съответния обхват. Не е възможно да се отпуска еднаква сума за всички държави на местоназначение.

Приемаща държава	**Персонал от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата**	**Персонал от трети държави, които не са асоциирани към програмата**
	Минимална—максимална сума (на ден)	**Сума (на ден)**
	A1.1	**A1.2**
Дания, Финландия, Исландия, Ирландия, Лихтенщайн, Люксембург, Норвегия, Швеция	90—180	180
Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от регион 14	90—180	Недопустими
Австрия, Белгия, Кипър, Франция, Германия, Гърция, Италия, Малта, Нидерландия, Португалия, Испания	79—160	160
Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от регион 13	79—160	Недопустими
България, Хърватия, Чешка република, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Северна Македония, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, Словения, Турция.	67—140	140

Трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1—12	180	Недопустими

За дейности за мобилност между държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и към трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 13 и 14 националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на институциите за висше образование в съответната държава, като определят обхвати вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на всяка национална агенция и на институциите за висше образование.

Г) РАВНИЩЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА ЗА СТУДЕНТИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА, ОПРЕДЕЛЯНО ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И КОНСОРЦИУМИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ

При всички случаи ВУ и консорциумите за мобилност ще бъдат задължени да спазват следните принципи и критерии, когато определят и/или прилагат ставките на ЕС в рамките на своята институция:

- След като ставките бъдат определени от институциите/консорциумите, те остават непроменени през цялата продължителност на проекта за мобилност. Не се допуска размерът на отпуснатите безвъзмездни средства да се намалява или да се повишава в рамките на същия проект.
- Ставките трябва да се определят и/или прилагат чрез обективна и прозрачна процедура, съобразена с описаните по-горе принципи и методология (т.е. като се взема предвид потокът на мобилност, както и допълнителното специално финансиране).
- На всички студенти, които заминават за държави, принадлежащи към една група, за участие в еднотипни дейности за мобилност (обучение или стажове), трябва да се отпускат безвъзмездни средства в еднакъв размер (с изключение на студентите и наскоро завършилите висшисти с по-малко възможности или от най-отдалечените държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, най-отдалечени региони и ОСТ).

Д) Смесени интензивни програми

Бюджетна категория	**Допустими разходи и приложими правила**	**Сума**
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с организацията на интензивната програма (с изключение на дневни и пътни разходи на участници). **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците в мобилността в областта на висшето образование (учещи), финансирани от	400 EUR на участник при минимум 15 и максимум 20 участници в дейности за мобилност, финансирани по програмата „Еразъм+“

	проекти за мобилност, финансирани със средства за вътрешни политики, без да се вземат предвид преподавателите/обучителите, участващи в изпълнението на програмата. Координиращата институция за висше образование кандидатства за организационна подкрепа от името на групата институции, които съвместно организират смесената интензивна програма.	

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа за смесените интензивни програми са вноска към всички разходи, направени от участващите институции във връзка с организирането на смесените интензивни програми, като например разходи, свързани с подготовката, проектирането, разработването, изпълнението и последващите дейности на програмите, включително провеждането на физически и виртуални дейности/дейности от разстояние, както и цялостното управление и координация.

Координиращото ВУ отговаря за разпределянето на безвъзмездните средства за организационна подкрепа за смесени интензивни програми между партньорството, когато са направени горепосочените разходи.

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ, УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Акредитацията по програмата „Еразъм“ е инструмент за организации в областта на професионалното образование и обучение (ПОО), училищното образование и образованието за възрастни, които желаят да се отворят за трансграничен обмен и сътрудничество. Предоставянето на акредитация по програмата „Еразъм“ потвърждава, че кандидатът е създал план за изпълнение на висококачествени дейности за мобилност в рамките на по-обхватно усилие за развитие на собствената организация. Този план е наречен „План по програмата „Еразъм“ и е основна част от кандидатстването за акредитация по програмата „Еразъм“.

Кандидатите могат да кандидатстват за индивидуална акредитация по програмата „Еразъм“ за своята организация или за акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциуми за мобилност, както е обяснено по-долу. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата.

Организациите, които вече имат акредитация по програмата „Еразъм“, могат да получат знак за високи постижения като признание за предишната им работа и отдаденост на качеството.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ С АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“?

Одобрените кандидати за акредитация по програмата „Еразъм“ ще получат опростен достъп до възможности за финансиране по ключово действие 1 под формата на акредитирани проекти за мобилност, представени в настоящото ръководство.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

В ТРИТЕ ОБЛАСТИ:

Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:

- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.

В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ:

Допринасяне за изпълнението на Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение, Декларацията от Оснабрюк[53] и европейската програма за умения[54], както и за създаването на европейското пространство за образование чрез:

- повишаване на качеството на първоначалното и продължаващото професионално образование и обучение (първоначално ПОО и продължаващо ПОО);
- укрепване на ключовите компетентности и трансверсалните умения, по-специално изучаването на езици и цифрови умения;
- подкрепа за развитието на специализирани работни умения, необходими за настоящия и бъдещия пазар на труда;

[53] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
[54] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg

- споделяне на най-добри практики и насърчаване на използването на нови и иновативни педагогически методи и технологии и подкрепа за професионалното развитие на учители, обучители, наставници и други членове на персонала в ПОО;
- изграждане на капацитета на доставчиците на ПОО за осъществяване на висококачествени проекти за мобилност и на тяхната способност да създават качествени партньорства при разработването на стратегията си за интернационализация;
- осигуряване на реалистична възможност за мобилност за всеки учещ в първоначално ПОО и продължаващо ПОО и увеличаване на средната продължителност на мобилността на учещите в ПОО с цел повишаване на нейното качество и въздействие;
- насърчаване на качеството, прозрачността и признаването на резултатите от обучението от периодите на мобилност в чужбина, по-специално чрез използването на европейски средства и инструменти за тази цел.

В ОБЛАСТТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

Повишаване на качеството на преподаването и ученето в училищното образование чрез:

- подпомагане на професионалното развитие на учителите, директорите на училища и останалия училищен персонал;
- насърчаване на използването на нови технологии и иновативни методи на преподаване;
- подобряване на изучаването на езици и на езиковото многообразие в училищата;
- подкрепа за споделянето и предаването на най-добри практики в областта на преподаването и развитието на училищата.

Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование чрез:

- изграждане на капацитет на училищата за участие в трансграничен обмен и сътрудничество и осъществяване на висококачествени проекти за мобилност;
- превръщане на образователната мобилност в реалистична възможност за всеки ученик в училищното образование;
- насърчаване на признаването на резултатите от обучението на ученици и членове на персонала от периоди на мобилност в чужбина.

В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ:

Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование и за европейската програма за умения[55] **чрез:**

- повишаване на качеството на формалното, информалното и неформалното образование за възрастни;
- подобряване на качеството на предлаганото образование за възрастни чрез професионализиране на неговия персонал и изграждане на капацитет на доставчиците на образование за възрастни за изпълняването на висококачествени програми за обучение;
- повишаване на качеството на преподаването и ученето във всички форми на образование за възрастни и съобразяване с потребностите на обществото като цяло;

[55] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg

- подобряване на предоставянето на образование за възрастни за ключовите компетентности, определени в Европейската референтна рамка (2018 г.), включително основни умения (езикова и математическа грамотност, умения в областта на цифровите технологии) и други умения за живота;
- изграждане на капацитета на доставчиците на образование за възрастни и на други организации с роля в областта на образованието за възрастни за осъществяването на висококачествени проекти за мобилност;
- повишаване на участието на възрастни, без оглед на възрастта и социално-икономическия им произход, в образованието за възрастни, особено чрез насърчаване на участието на организации, работещи с учещи в неравностойно положение, малки доставчици на образование за възрастни, нови участници в програмата и организации с по-малко опит, както и общностни организации на местно равнище.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	В областта на професионалното образование и обучение: (1) Организации, предоставящи първоначално или продължаващо професионално образование и обучение (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на професионалното образование и обучение (3) Дружества и други публични или частни организации, които приемат, обучават или по друг начин работят с учещи и чираци в професионалното образование и обучение
	В областта на училищното образование: (1) Училища, предоставящи общо образование в предучилищна, начална или средна образователна степен[56] (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на училищното образование.
	В областта на образованието за възрастни: (1) Организации, предоставящи формално, неформално и информално образование за възрастни[57] (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на образованието за възрастни.
	Приложими определения и принципи и в трите области Допустимостта на организациите по критерий (1) ще се определя въз основа на образователните програми и дейностите, които те предоставят. Дадена организация може да бъде допустима в повече от една област, ако предоставя различни образователни програми и дейности. Компетентният национален орган във всяка държава ще определи: ▪ образователните програми и дейности, въз основа на които организациите могат да бъдат допустими по критерий (1), и ▪ организациите, които са допустими по критерий (2). Приложимите определения и примери за допустими организации ще бъдат публикувани на уебсайта на отговорната национална агенция.

[56] Включително организации, предоставящи образование и грижи в ранна детска възраст. Училищата със специален статут и под надзора на националните органи в друга държава (например „lycée français“ или германски училища) може да се наложи да кандидатстват пред националната агенция на държавата, която упражнява надзор. За точна информация във всеки отделен случай се обърнете към националната агенция в приемащата държава или в държавата на съответния национален орган.

[57] Без да се засягат определенията, установени от компетентния национален орган, моля, имайте предвид, че организациите, предоставящи професионално образование и обучение на възрастни учещи, обикновено се считат за доставчици на професионално образование и обучение, а не за доставчици на образование за възрастни. За повече информация, моля, направете справка с приложимите определения на уебсайта на Вашата национална агенция.

Допустими държави	Кандидатите трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявления?	Заявленията трябва да бъдат подадени до националната агенция на държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за подаване	**19 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**
Стандарти за качество на програмата „Еразъм“	Кандидатите за акредитация по програмата „Еразъм“ трябва да приемат стандартите за качество на програмата „Еразъм“, представени на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ могат да бъдат актуализирани в течение на срока на валидност на акредитацията. В такъв случай ще бъде поискано съгласието на акредитираните организации, преди те да могат да кандидатстват за следващите си безвъзмездни средства.
Брой заявления	Дадена организация може да кандидатства веднъж във всяка от трите области, обхванати от настоящата покана: образование за възрастни, професионално образование и обучение и училищно образование. Организациите, кандидатстващи за повече от една област, трябва да подадат отделно заявление за всяка област. Организации, които вече имат акредитация по програмата „Еразъм“, не могат да кандидатстват за нова акредитация в същата област.
Видове заявления	Кандидатите могат да кандидатстват като индивидуална организация или като координатор на консорциум за мобилност. Не е възможно да се кандидатства за двата вида акредитация в една и съща област.
Акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност	Консорциумът за мобилност е група от организации от една и съща държава, които осъществяват дейности за мобилност в рамките на съвместен план по програмата „Еразъм“. Всеки консорциум за мобилност се координира от една водеща организация: координатор на консорциума за мобилност, който трябва да бъде акредитиран с акредитация по програмата „Еразъм“. Акредитираният координатор на консорциум за мобилност може сам да организира дейности (подобно на всяка организация с индивидуална акредитация), като освен това може да предоставя възможности за мобилност на други организации, членове на консорциума. За членовете на консорциума не се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. От кандидатите за координатори на консорциум за мобилност ще се изисква да опишат в заявлението целта и планирания състав на своя консорциум. Всички планирани организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, с координатора на консорциума за мобилност. На този етап обаче не се изисква точен списък на членовете на консорциума. За информация относно критериите за допустимост, приложими за членовете на консорциума, както и за повече подробности, моля, вижте раздела относно акредитираните проекти за мобилност.

Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, оказваща подкрепа на акредитирана организация по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта, определени в стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Всяка организация, работеща в областта на образованието и обучението, може да стане подкрепяща организация. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и акредитираната организация. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на акредитираната организация, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“. В консорциум за мобилност организациите — членове на консорциума, ще се считат за подкрепящи организации ако систематично поемат задачи, свързани с дейности за мобилност в полза на участници, работещи за или записани в други организации членове на консорциума.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Кандидатите трябва да притежават достатъчен оперативен и професионален капацитет за изпълнение на предложения план по програмата „Еразъм“, включително най-малко две години съответен опит в областта на заявлението и, в случай на координатор на консорциум за мобилност, подходящ капацитет за координиране на консорциума.

Моля, прочетете **част В от настоящото ръководство**, където ще намерите повече информация за общите критерии за оперативен капацитет и за специфичните изисквания към кандидатите за акредитация.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ

Кандидатите трябва да представят подписана клетвена декларация, удостоверяваща, че не са в нито едно от положенията, посочени в критериите за отстраняване, изложени в **част В от настоящото ръководство**, че представеният план по програмата „Еразъм“ е с оригинално съдържание, съставено от кандидата, и че заявлението не е изготвено срещу заплащане от други организации или външни лица.

Същевременно кандидатите имат право и се насърчават да търсят съвети относно политиките от съответните образователни органи и експерти или да обменят добри практики с организации, подобни на техните, които имат повече опит по програмата „Еразъм+“. Кандидатите за координатор на консорциум за мобилност могат да се консултират с потенциални членове на консорциума при изготвянето на своето заявление. Кандидатите могат да подкрепят своето заявление със стратегически документи от значение за техния план по програмата „Еразъм“, като например стратегия за интернационализация или стратегия, разработена от техните надзорни или координиращи органи.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Заявленията ще бъдат оценявани поотделно за професионалното образование и обучение, училищното образование и образованието за възрастни. Качеството на заявленията ще бъде оценявано чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти.

За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 70 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от четирите критерия за предоставяне на безвъзмездни средства

Релевантност **(максимален резултат: 10 точки)**	Доколко: ▪ профилът на кандидата, опитът, дейностите и целевата група от учещи са свързани с областта на заявлението, целите на акредитациите по програмата „Еразъм“ и вида на заявлението (за отделна организация или за координатор на консорциум); ▪ освен това по отношение на организации, кандидатстващи за акредитация като координатори на консорциум: o профилът на планираните членове на консорциума е свързан с целите и задачите на консорциума, както са определени в заявлението, областта на заявлението и целите на акредитациите по програмата „Еразъм“; o създаването на консорциума носи явна добавена стойност за неговите членове по отношение на целите на акредитациите по програмата „Еразъм“.
План по програмата „Еразъм“: Максимален резултат: **(максимален резултат: 40 точки)**	Доколко: ▪ предложеният план по програмата „Еразъм“ е в съответствие с целите на акредитациите по програмата „Еразъм“; ▪ целите на предложения план по програмата „Еразъм“ отговарят на потребностите на кандидата, на неговия персонал и учещи по ясен и конкретен начин; o по отношение на координаторите на консорциум този критерий се прилага за целия планиран консорциум и изисква целите на плана по програмата „Еразъм“ да бъдат съгласувани с целта на консорциума, определена в заявлението. ▪ предложените цели на плана по програмата „Еразъм“ и техният график са реалистични и достатъчно амбициозни, за да се постигне положително въздействие върху организацията (или консорциума); ▪ предложените мерки за проследяване и оценка на напредъка по целите на плана по програмата „Еразъм“ са подходящи и конкретни; ▪ ако кандидатът е приложил стратегически документи към своето заявление: налице е ясно обяснение за връзката между предложения план по програмата „Еразъм“ и включените документи. План по програмата „Еразъм“:
План по програмата „Еразъм“: Максимален резултат:	Доколко: ▪ предложеният брой участници в дейности за мобилност е пропорционален на размера и опита на кандидатстващата организация; o за координаторите на консорциум ще бъде взет предвид планираният размер на консорциума; ▪ предложеният брой участници в дейности за мобилност е реалистичен и подходящ за целите, определени в плана по програмата „Еразъм“;

(максимален резултат: 20 точки)	▪ профилите на планираните участници са съобразени с областта на заявлението, предложения план по програмата „Еразъм“ и целите на акредитациите по програмата „Еразъм“; ▪ когато е уместно и ако кандидатът планира да организира дейности за мобилност за учещи: включване на участници с по-малко възможности. План по програмата „Еразъм“:
План по програмата „Еразъм“: Максимален резултат: **(максимален резултат: 30 точки)**	Доколко: ▪ кандидатът е предложил конкретни начини за принос към основните принципи на акредитацията по програмата „Еразъм“, описани в стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ кандидатът е предложил ясно и пълно разпределение на задачите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ кандидатът е разпределил подходящи ресурси за управление на дейностите по програмата в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ е налице съответно участие на равнището на управление на организацията; ▪ са определени съответни мерки, за да се гарантира непрекъснатост на дейностите по програмата в случай на промени в персонала или в ръководството на кандидатстващата организация; ▪ кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от своите дейности за мобилност в редовната работа на организацията; o за координаторите на консорциуми този критерий се прилага за целия планиран консорциум.

МАКСИМАЛЕН БРОЙ ПРЕДОСТАВЕНИ АКРЕДИТАЦИИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“

В държави, в които интересът към акредитациите по програмата „Еразъм“ е много голям, националната агенция може да определи максимален брой акредитации, които да бъдат предоставени. Това решение ще бъде взето отделно за всяка от трите области и ще бъде публикувано на уебсайта на националната агенция заедно с настоящата покана.

- Ако националната агенция не определи максимален брой одобрени акредитации за дадена област, всички заявления, отговарящи на минималните критерии, определени в настоящата покана, ще бъдат одобрени.
- Ако националната агенция определи максимален брой одобрени акредитации за дадена област, ще бъде изготвен списък с класирането на заявленията, отговарящи на минималните критерии. Акредитациите ще се предоставят, като се започне от заявлението с най-високия резултат точки и до достигане на максималния брой предоставени акредитации. В случай че повече от едно заявление имат същия брой точки като последното, получило акредитация, максималният брой на акредитациите ще бъде увеличен така, че да включва всички заявления с този брой точки.

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

Валидността на акредитациите по програмата „Еразъм“ съгласно настоящата покана за представяне на предложения ще започне от 1 февруари 2024 г. и ще бъде в сила за целия програмен период до 2027 г. За да се гарантира реалистично планиране, представеният план по програмата „Еразъм“ ще обхваща по-кратък период от две до пет години и ще се актуализира периодично.

В случай че акредитация по програмата „Еразъм“ е необходима за участие в действия след края на програмния период 2021—2027 г., националната агенция може да удължи срока на валидност на акредитацията при условия, определени от Европейската комисия. С оглед на тази възможност, кандидатите могат да представят планове по програмата „Еразъм“, които се простират и след 2027 г.

Акредитацията може да бъде прекратена по всяко време, в случай че организацията престане да съществува или със споразумение между националната агенция и акредитираната организация. Националната агенция може едностранно да прекрати акредитацията при условията, описани в раздел „Докладване, мониторинг и осигуряване на качеството“. Едностранното прекратяване на акредитацията от страна на акредитираната организация е възможно единствено ако през последните три последователни години акредитацията не е била използвана за подаване на заявления за акредитирани проекти за мобилност.

ДОКЛАДВАНЕ, МОНИТОРИНГ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Заключителни доклади в края на всяко споразумение за безвъзмездни средства	В края на всяко споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, одобрено в рамките на акредитация по програмата „Еразъм“, акредитираната организация ще представя окончателен доклад относно изпълнените дейности и постигнатите цели, както е посочено в приложимото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Доклади за напредъка във връзка с акредитацията	Въз основа на съдържанието на одобрения план по програмата „Еразъм“ и поне веднъж за период от пет години акредитираните организации ще трябва: – да докладват за начина, по който са осигурили спазването на стандартите за качество на програмата „Еразъм“; – да докладват за напредъка по целите на своя план по програмата „Еразъм“; – да актуализират своя план по програмата „Еразъм“. Националната агенция може да поиска да бъде изготвен доклад за напредъка по различните елементи, изброени по-горе, общо или поотделно. Националната агенция може да реши да замени всеки доклад за напредъка във връзка с акредитацията със структурирано посещение за мониторинг. Въз основа на резултатите от дейността на акредитираната организация, установени от докладването, мониторинга и проверките за осигуряване на качеството, или в резултат на значителни промени в организацията националната агенция може да промени броя и графика на докладите за напредъка. Освен това акредитираните организации могат доброволно да поискат актуализиране на своя план по програмата „Еразъм“. Въз основа на обосновката на организацията националната агенция ще реши дали има основание за актуализация. Актуализирането на план по програмата „Еразъм“ може да включва искане за промяна от акредитация на отделна организация на акредитация на координатор на консорциум за мобилност или обратното.

Мониторинг и проверки	Националната агенция може да организира официални проверки, посещения за мониторинг или други дейности за проследяване на напредъка и резултатите на акредитираните организации, гарантиране на спазването на договорените стандарти за качество и осигуряване на подкрепа. Официалните проверки могат да се осъществяват под формата на документни проверки или посещения на акредитираните организации, членовете на консорциума, подкрепящите организации и всякакви други обекти, където се извършват съответни дейности. Националната агенция може да поиска помощ от националните агенции в други държави за осъществяването на проверки и наблюдение на дейностите, които се извършват там.

След доклад или дейност за мониторинг националната агенция ще предоставя обратна информация на акредитираната организация. Националната агенция може също така да предоставя на акредитираната организация задължителни или препоръчителни указания за това как да подобри своите резултати.

В случай на новоакредитирани кандидати, високорискови организации, както и в случай на неспазване на указанията и сроковете на националната агенция, много ниски резултати, установени от докладването, мониторинга и проверките за гарантиране на качеството, или нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие), националната агенция може да предприеме следните коригиращи мерки:

- Забележка: националната агенция може да ограничи размера на финансирането, за което акредитираната организация може да кандидатства по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“.
  Новоакредитираните организации могат да бъдат поставени под наблюдение, ако по време на проверката на оперативния капацитет е установен риск от нискокачествено изпълнение или ако оценителите на кандидатурите посочат сериозни слабости в плана по програмата „Еразъм“ на кандидата.
- Временно спиране: организациите, чиито акредитации са спрени, не могат да кандидатстват за финансиране по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. Националната агенция може също така да прекрати някои или всички текущи споразумения за безвъзмездни средства, възложени по спряната акредитация.

Периодът на наблюдение или спиране продължава, докато националната агенция установи, че условията и изискванията за качество, определени в настоящата покана, са отново изпълнени и че акредитираната организация е предприела мерки по отношение на риска от ниски резултати.

Организациите, за които е в действие мярка за спиране или наблюдение, не могат да кандидатстват за нова акредитация в същата област.

В случай на трайно неспазване на указанията и крайните срокове на националната агенция, при много ниски резултати или в случай на многократни или съществени нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие) националната агенция може да прекрати акредитацията.

ПРИЗНАВАНЕ НА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ

Акредитираните организации с най-добри резултати ще получат признание чрез предоставяне на знаци за високи постижения.

Като част от настоящата покана ще бъде присъждан знак за високи постижения на всички акредитирани организации, които са постигнали среден резултат от най-малко 85 точки при оценката на последните им два окончателни доклада за акредитирани проекти за мобилност (проектите, завършени съгласно предишната харта за мобилност в областта на ПОО през програмния период 2014—2020 г. по програмата „Еразъм+“, ще бъдат вземани предвид за организациите в областта на ПОО, чиято акредитация се подновява по облекчената процедура във връзка с поканата за представяне на предложения от 2020 г.).

Предоставените знаци за високи постижения ще бъдат валидни за срок от три години.

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

С настоящото действие се подкрепят доставчиците на професионално образование и обучение (ПОО) и други организации, чиято дейност е свързана с областта на ПОО, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за учещи и персонал в системата на ПОО.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, стажове и дългосрочни стажове („ЕразъмПро“), поканени експерти и други дейности съгласно обясненията по-долу.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, устойчивостта на околната среда** и **цифровото образование** чрез своите дейности: като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на дейностите за мобилност, финансирани по програмата „Еразъм+“, е да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на доставчиците на ПОО и на други организации, извършващи дейност в областта на професионалното образование и обучение. С действието ще се подкрепи изпълнението на Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение, Декларацията от Оснабрюк[58] и европейската програма за умения[59]. То също така ще допринесе за създаването на европейското пространство за образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

Повишаване на качеството на първоначалното и продължаващото професионално образование и обучение (първоначално ПОО и продължаващо ПОО) в Европа чрез:

- укрепване на ключовите компетентности и трансверсалните умения, по-специално изучаването на езици и цифрови умения;
- подкрепа за развитието на специализирани работни умения, необходими за настоящия и бъдещия пазар на труда;
- споделяне на най-добри практики и насърчаване на използването на нови и иновативни педагогически методи и технологии и подкрепа за професионалното развитие на учители, обучители, наставници и други членове на персонала в ПОО;
- изграждане на капацитета на доставчиците на ПОО за осъществяване на висококачествени проекти за мобилност и на тяхната способност да създават качествени партньорства при разработването на стратегията си за интернационализация;

[58] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
[59] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg

- осигуряване на реалистична възможност за мобилност за всеки учещ в първоначално ПОО и продължаващо ПОО и увеличаване на средната продължителност на мобилността на учещите в ПОО с цел повишаване на нейното качество и въздействие;
- насърчаване на качеството, прозрачността и признаването на резултатите от обучението от периодите на мобилност в чужбина, по-специално чрез използването на европейски средства и инструменти[60].

Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:

- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Доставчиците на ПОО и други организации, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение, могат да кандидатстват за финансиране по два начина:

- **Краткосрочни проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** — тези проекти дават възможност на кандидатите да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път прилагат програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности.
- **Акредитирани проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** — тези проекти са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“. Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм+“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум.
- **Като приемат участници от друга държава**: всяка организация може да стане домакин за учещи или членове на персонала, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин дава ценен опит и добър начин за по-близко запознаване с програмата, преди да се кандидатства.

[60] Меморандум за разбирателство и споразумения за обучение.

Доставчиците на ПОО се насърчават да се присъединят към европейски онлайн платформи, като EPALE и eTwinning. EPALE предоставя възможност да се свържете с колеги от цяла Европа и да се учите от тях чрез публикациите в блога, форумите и инструмента за търсене на партньори; тя дава възможност за създаване на общности на специалисти, намиране на учебни материали и участие в събития. Тя включва също така Общността на европейските специалисти в ПОО, пространство, където преподавателите, обучителите и вътрешнофирмените треньори в областта на ПОО да си сътрудничат и да се информират за европейските инициативи. eTwinning е онлайн общност, поддържана от сигурна платформа и достъпна за учители и училищен персонал, допуснати от националните звена за координация на eTwinning. eTwinning дава възможност на доставчиците на ПОО да създават съвместни виртуални класни стаи и да изпълняват проекти с други доставчици на ПОО и други партньорски организации (например дружества домакини), предоставя на учителите и обучителите платформа за обсъждания и обмен с колеги и включване в разнообразни възможности за професионално развитие. eTwinning е и идеалната среда за намиране на партньори за бъдещи проекти.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. Кандидатът изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва на националната агенция. В процеса на кандидатстване както за краткосрочни проекти, така и за акредитация по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на кандидатстващата организация.

Дейностите за мобилност в един проект за мобилност могат да бъдат изходящи или входящи. Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че кандидатстващата организация ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Освен това съществуват специални видове входящи дейности, които позволяват на кандидатстващите организации да канят експерти или учители и преподаватели на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на кандидатстващата организация.

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участници, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. За да прочетете пълния текст на стандартите за качество на програмата „Еразъм“, моля, отидете на следната връзка на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg

Хоризонтални измерения

Във всички проекти за мобилност следва да бъдат интегрирани следните измерения, които са в сила за цялата програма „Еразъм+“:

Приобщаване и многообразие

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Бенефициерите и останалите участващи организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

Екологично устойчиви и отговорни практики

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

Цифровата трансформация в образованието и обучението

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и повишаване на качеството на тяхното учене и преподаване. Институциите за ПОО следва също така да повишават осведомеността сред своите учещи относно наличните в рамките на програмата възможности за придобиване и по-нататъшно развиване на съответните цифрови умения, включително стажове по програмата „Цифрова възможност“ за обучаващи се в рамките на ПОО и наскоро завършили образованието си лица[61]. Освен това участниците от персонала могат да се възползват от стажове по програмата „Цифрова възможност“: дейности за мобилност, които им дават възможност да придобият цифрови умения и да изградят своя капацитет за обучение, преподаване и изпълнение на други задачи с помощта на цифрови инструменти. Такива дейности могат да се организират с всеки от наличните формати за мобилност на персонала.

Участие в демократичния живот

Програмата е предназначена да подпомага участниците да открият ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене.

[61] Всеки стаж на обучаващи се в рамките на ПОО ще се счита за стаж по програмата „Цифрова възможност“, когато стажантът практикува една или повече от следните дейности: цифров маркетинг (например управление на социални медии, уеб анализ); цифров графичен, механичен или архитектурен дизайн; разработване на приложения, софтуер, скриптове или уебсайтове; инсталиране, поддръжка и управление на информационни системи и мрежи; киберсигурност; анализ на данни, извличане и визуализация; програмиране и обучение на роботи и приложения за изкуствен интелект. Общите дейности, свързани с помощ за потребителите, изпълнение на поръчки, въвеждане на данни или административни задачи не се считат за включени в тази категория.

Те трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности, непълнолетни лица или младежи, които се нуждаят от надзор. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

МОБИЛНОСТ НА ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА

Допустими дейности	▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване или обучение (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 30 дни, най-много 10 дни такса за курс на участник) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. **Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги**: участниците могат да прекарат период от време в приемаща организация в друга държава с цел да усвоят нови практики и да почерпят нови идеи посредством наблюдение и взаимодействие с колеги, експерти или други специалисти в ежедневната им работа в приемащата организация. **Командировки с цел преподаване или обучение**: участниците могат да прекарат период от време в преподаване или предоставяне на обучение на учещи в приемаща организация в друга държава, като начин да се учат чрез изпълнение на своите задачи и обмен на опит с колеги. **Курсове и обучения**: участниците могат да се възползват от структуриран курс или сходен вид обучение, предоставено от квалифицирани специалисти и основано на предварително определена програма за обучение и резултати от обучението. Обучението трябва да включва участници от най-малко две различни държави и да дава възможност на участниците да взаимодействат с други учещи и с обучителите. Не се подкрепят изцяло пасивни дейности като слушане на лекции, речи или масови конференции. Кандидатите следва да са наясно, че всички доставчици на курсове са напълно независими от програмата „Еразъм+“ и действат като доставчици на услуги на свободния пазар. Следователно изборът на курсове и обучения е отговорност на организацията бенефициер. Следните стандарти за качество са на разположение като помощ за насочване на кандидатите при избора им: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_en

Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учители, обучители и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на първоначалното професионално образование и обучение (първоначално ПОО) и на продължаващото професионално образование и обучение (продължаващо ПОО). В допустимия непреподавателски персонал се включва персонал, работещ в първоначалното и в продължаващото ПОО било в доставчици на ПОО (като управленски персонал, служители в областта на международната мобилност и др.) или в други организации, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение (например обучители в местни дружества партньори, съветници, координатори на политики, отговарящи за професионалното образование и обучение, и др.). Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни и собствени обучители, експерти или доброволци). Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Освен това организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“, могат да изпращат участници в дейности за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение в трети държави, които не са асоциирани към програмата (региони 1—14, посочени в част А: Допустими държави).

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ

Допустими дейности	▪ Участие в конкурси за умения в областта на ПОО (от 1 до 10 дни) ▪ Краткосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО (от 10 до 89 дни) ▪ Дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“) (от 90 до 365 дни) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на учещи могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.

	Участие в конкурси за умения в областта на ПОО: Обучаващите се в рамките на ПОО могат да участват в международни секторни събития, при които състезателната демонстрация на умения е от основно значение за популяризиране, признаване и обмен на опит, ноу-хау и технологични иновации в ПОО[62]. Предвидено е финансиране и за членовете на персонала, наставниците или експертите, които придружават учещите по време на дейността. **Краткосрочна образователна мобилност на учещите в системата на ПОО**: Обучаващите се в рамките на ПОО могат да прекарат период на учене в чужбина в партньорска организация, доставчик на услуги в областта на ПОО, в дружество или в друга организация, чиято дейност е свързана с областта на ПОО или с пазара на труда. Периодът на учене трябва да включва силен работен компонент, като за всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. За участниците с по-малко възможности мобилността може да бъде организирана с минимална продължителност от 2 дни, ако това е обосновано. **Дългосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО („ЕразъмПро“)**: Обучаващите се в рамките на ПОО могат да прекарат по-дълъг период на учене в чужбина в партньорска организация, доставчик на услуги в областта на ПОО, в дружество или в друга организация, чиято дейност е свързана с областта на ПОО или с пазара на труда. Периодът на учене трябва да включва силен работен компонент, като за всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение.
Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учещи и чираци в първоначалното професионално образование и обучение (първоначално ПОО) и на продължаващото професионално образование и обучение (продължаващо ПОО). Участниците трябва да са записани в допустима програма за първоначално ПОО или продължаващо ПОО[63]. Лица, завършили наскоро обучението си (включително бивши чираци) в допустими програми за първоначално и продължаващо ПОО могат да участват до 12 месеца след завършването си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Освен това организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“, могат да изпращат учещи за краткосрочна мобилност, дългосрочна мобилност („ЕразъмПро“) и конкурси за умения в областта на ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата (региони 1—14, посочени в част А: Допустими държави).

[62] Повече подробности за определението на конкурсите за умения в областта на ПОО можете да намерите в част Г — Речник на термините.
[63] Допустимите програми за първоначално ПОО и продължаващо ПОО във всяка държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, се определят от компетентния национален орган и се публикуват на уебсайта на съответната национална агенция.

ДРУГИ ПОДКРЕПЯНИ ДЕЙНОСТИ

Допустими дейности	▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) **Поканени експерти:** организациите могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването, обучението и ученето в приемащата организация. Например поканените експерти могат да предоставят обучение на персонала на приемащата организация, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението. **Приемане на учители и преподаватели за обучение:** кандидатстващите организации могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина. Приемащата организация ще получи подкрепа за подготвянето на дейността, а подкрепата за пътуване и индивидуалната подкрепа за участника следва да се предоставят от изпращащата институция (която също може да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ за тази цел).
Допустими участници	**Поканени експерти** могат да бъдат всички лица от друга държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, които могат да предоставят експертен опит и обучение, съответстващи на нуждите и целите на организацията, която ги кани. **Приемането на учители и преподаватели за обучение** е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили[64] образователна програма за подготовка на учители (или сходен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите/преподавателите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).

Подготвителни посещения

Какво представлява подготвителното посещение?	Подготвителното посещение представлява посещение на бъдеща приемаща организация от страна на персонал от изпращащата организация с цел по-добра подготовка на дейност за мобилност на учещи и персонал.
Кога може да се организира подготвително посещение?	Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на приобщаващия характер, обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се подготви по-

[64] Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

	добре мобилността на участниците с по-малко възможности, да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Могат да се организират подготвителни посещения при подготовката на всеки вид мобилност на учещи или персонал с изключение на „курсове и обучения“.
Кой може да участва в подготвително посещение?	Подготвителни посещения могат да се извършват от всички лица, които отговарят на условията за дейности за мобилност на членове на персонала и участват в организацията на проекта. По изключение учещите, които ще участват в дългосрочна образователна мобилност, и участниците с по-малко възможности във всеки вид дейност могат да участват в подготвителни посещения за съответните дейности. Най-много три лица могат да участват в подготвително посещение, като може да се организира не повече от едно подготвително посещение на приемаща организация.
Къде се провеждат подготвителните посещения?	Подготвителните посещения се провеждат в помещенията на бъдещата приемаща организация или в което и да било друго място на изпълнение, където се планира осъществяването на дейностите за мобилност. Правилата, които са в сила за места на изпълнение за дейности за мобилност на учещи и членове на персонала, се прилагат и за подготвителните посещения, свързани с тези дейности.

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Краткосрочните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на бенефициерите да подготвят по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които кандидатстващата организация планира да организира.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: кой може да кандидатства?	Право[65] да кандидатстват имат следните организации: (1) Организации, предоставящи първоначално или продължаващо професионално образование и обучение (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на професионалното образование и обучение (3) Дружества и други публични или частни организации, които приемат, обучават или по друг начин работят с учещи и чираци в професионалното образование и обучение Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение, не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти.
Допустими държави	Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата
Къде се подават заявления?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установен кандидатът.
Крайни срокове за кандидатстване	Кръг 1 (за всички национални агенции): **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** Кръг 2: Националните агенции може да решат да определят втори краен срок (Кръг 2). В този случай националната агенция информира кандидатите чрез своя уебсайт. За кръг 2 кандидатите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**

[65] Допустимите организации във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се определят от компетентния национален орган и се публикуват на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

Начални дати на проектите	За проектите може да се избират следните начални дати: ▪ Кръг 1: между 1 юни и 31 декември същата година ▪ Кръг 2 (ако е определен): между 1 януари и 31 май следващата година.
Продължителност на проектите	Между 6 и 18 месеца
Брой заявления	В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да кандидатства само за един краткосрочен проект в областта на професионалното образование и обучение. Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения. В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на професионалното образование и обучение. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.
Допустими дейности	Всички видове дейности за професионално образование и обучение. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност. Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.
Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организация бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта (както е определено в стандартите за качество на програмата „Еразъм“). Всяка организация, работеща в областта на образованието и обучението, може да стане подкрепяща организация. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства.

Релевантност (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на кандидата са свързани с областта на професионалното образование и обучение ▪ проектното предложение е свързано с целите на действието ▪ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит – подкрепа за участници в дейности по „ЕразъмПро“ – подкрепа за участници с по-малко възможности
Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 40 точки)	Доколко: ▪ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; ▪ съдържанието на предложените дейности и балансът между различните видове дейности са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ има ясен план за работа за всяка от предложените дейности; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти (по-специално на eTwinning за първоначално ПОО и EPALE за продължаващо ПОО) и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори.
Качество на последващите действия (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ кандидатът е определил ясно задачите и отговорностите за изпълнение на дейностите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ кандидатът е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ кандидатът е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на кандидатстващата организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, към момента на кандидатстването за средства не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

Критерии за допустимост

Допустими организации: кой може да кандидатства?	Организациите, притежаващи валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на професионалното образование и обучение, отговарят на условията за кандидатстване.
Консорциум за мобилност	Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да кандидатстват за формата на консорциум за мобилност. Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора. Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитация по програмата „Еразъм“ в същата област, може да стане член на консорциум за мобилност. Всички планирани организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, с координатора на консорциума за мобилност. От членовете на консорциума не се изисква да имат акредитация по програмата „Еразъм“. Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да получат финансиране или да изпълняват по максимум две споразумения за отпускане на безвъзмездни средства в областта на професионалното образование и обучение по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в областта на ПОО, които получават безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членове само в един консорциум за мобилност в областта на ПОО. Останалите организации могат да участват в до два консорциума за мобилност.
Къде се подават заявления?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за кандидатстване	**23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**
Начална дата на проекта	1 юни същата година

Продължителност на проектите	Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.
Брой заявления	Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.
Допустими дейности	Всички видове дейности за професионално образование и обучение. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета. Проектите не могат да разпределят повече от 20 % от отпуснатите безвъзмездни средства за дейности с трети държави, които не са асоциирани към програмата[66]. Тези възможности са предназначени да насърчат организациите в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, да развиват дейности за изходяща мобилност с няколко трети държави, които не са асоциирани към програмата. Тези дейности се очаква да придобият възможно най-широк географски обхват.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на кандидата е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета не се извършва качествено оценяване. Всички допустими заявления за предоставяне на безвъзмездни средства ще получат финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните кандидати
- исканите дейности (включително прогнозния бюджет, необходим за изпълнението им)
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните критерии за разпределение: резултатите на кандидата, приоритетите на политиката и географския баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването по критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

[66] Бюджетните категории „Подкрепа за приобщаване за участници“ и „Извънредни разходи за скъпо пътуване“ не се вземат предвид при изчисляването на този лимит.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Следните правила за финансиране се прилагат за краткосрочни проекти и за акредитирани проекти.

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Организационна подкрепа</td><td rowspan="3">Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност, които не са обхванати от други категории разходи.

Например: подготовка (педагогическа, междукултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за виртуалните компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.

Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения). Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</td><td colspan="3">100 EUR
– на участник в мобилност на членове на персонала за курсове и обучения
– на поканен експерт
– на приет учител или преподавател за обучение
– на участник в конкурси за умения в областта на ПОО</td></tr>
<tr><td colspan="3">350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност
– на участник в краткосрочна образователна мобилност на учещи в системата на ПОО
– на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение</td></tr>
<tr><td colspan="3">500 EUR
– на участник в дългосрочна образователна мобилност на обучаващи се в рамките на ПОО („ЕразъмПро“)
– на участник във всяка дейност с трети държави, които не са асоциирани към програмата</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Пътни разходи</td><td rowspan="6">Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.

Кандидатът трябва да посочи разстоянието по</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Стандартно пътуване</td><td>Екологично пътуване</td></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>23 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>100—499 км:</td><td>180 EUR</td><td>210 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 км:</td><td>275 EUR</td><td>320 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>360 EUR</td><td>410 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>530 EUR</td><td>610 EUR</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>въздух между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[67] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[68]</td><td colspan="4">4000—7999 km: | 820 EUR
8000 km или повече: | 1500 EUR</td></tr>
<tr><td>Индивидуална подкрепа</td><td>Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица[69] по време на дейността.

Ако е необходимо, дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците и придружаващите ги лица, които получават безвъзмездни средства за стандартно пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а в случай на безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум шест дни за пътуване.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на лицата, продължителността на престоя и</td><td colspan="4"><table><tr><th>Категория участници</th><th>Група държави 1</th><th>Група държави 2</th><th>Група държави 3</th></tr><tr><td>Персонал</td><td>101—180 EUR</td><td>90—160 EUR</td><td>79—140 EUR</td></tr><tr><td>Учещи в системата на ПОО</td><td>39—120 EUR</td><td>34—104 EUR</td><td>28—88 EUR</td></tr></table>
По-горе са изложени основните ставки за ден от дейността. Всяка национална агенция ще определя точните основни ставки в рамките на допустимите обхвати.

Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. От 15-ия ден на дейността платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка.</td></tr>
</table>

[67] Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).

[68] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

[69] В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

	приемащата държава[70].	Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.
Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.	100 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи.	100 % от допустимите разходи

[70] **Приемаща група държави за държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата:**
Група държави 1: Норвегия, Дания, Люксембург, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн;
Група държави 2: Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия;
Група държави 3: Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, Северна Македония, Сърбия

Приемаща група държави за трети държави, които не са асоциирани към програмата:
Група държави 1: Япония, Израел, Южна Корея, Грузия, Аржентина, Армения, Ангола, Саудитска Арабия, Кувейт, Съединени щати, Обединено кралство, Швейцария, Бахрейн, Азербайджан, Судан, Сейнт Китс и Невис, Сейнт Винсънт и Гренадини, Обединени арабски емирства, Хонконг, Ливан, Виетнам, Мексико, Тайван, Молдова, Малайзия, Танзания, Канада, Сингапур, Австралия, Тайланд, Фарьорски острови.
Група държави 2: Индия, Казахстан, Бразилия, Демократична република Конго, Чили, Нигерия, Уганда, Либерия, Джибути, Корейска народнодемократична република, Узбекистан, Туркменистан, Доминиканска република, Ямайка, Беларус, Либия, Сирия, Куба, Йемен, Кения, Руанда, Сейшелски острови, Антигуа и Барбуда, Бруней, Черна гора, Малави, Барбадос, Сейнт Лусия, Гренада, Доминика, Уругвай, Албания, Китай, Филипини, Перу, Венесуела, Панама, Гана, Чад, Гвиана, Египет, Мароко, Кирибати, Оман, Босна и Херцеговина, Иран, Мозамбик, Сенегал, Мавриций, Катар, Андора, Йордания, Индонезия, Лаос, Южна Африка, Етиопия, Бангладеш, Еквадор, Парагвай, Коста Рика, Кот д'Ивоар, Сиера Леоне, Габон, Хаити, Бахамски острови, Папуа-Нова Гвинея, Микронезия, Украйна, Киргизстан, Русия, Монако, Сан Марино, Палестина, град държава Ватикан.
Група държави 3: Непал, Малдивски острови, Таджикистан, Никарагуа, Замбия, Гвинея, Конго, Ботсуана, Белиз, Самоа, Маршалови острови, Палау, Тувалу, Науру, острови Кук, Ниуе, Нова Зеландия, Пакистан, Бутан, Ел Салвадор, Суринам, Гватемала, Хондурас, Сомалия, Тринидад и Тобаго, Алжир, Колумбия, Гамбия, Фиджи, Соломонови острови, Вануату, Камбоджа, Зимбабве, Бурунди, Монголия, Камерун, Източен Тимор, Шри Ланка, Мадагаскар, Мали, Того, Сао Томе и Принсипи, Тонга, Боливия, Бенин, Лесото, Макао, Тунис, Ирак, Буркина Фасо, Екваториална Гвинея, Централноафриканска република, Гвинея Бисау, Намибия, Коморски острови, Еритрея, Мианмар, Афганистан, Нигер, Мавритания, Кабо Верде, Косово, Есватини, Южен Судан.

	Правило за отпускане: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	
Подготвителни посещения	Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	575 EUR на участник при максимум трима участници в посещение
Такси за курсове	Разходи за покриване на таксите за записване за формата за мобилност на персонала „Курсове и обучение“. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на дейността.	80 EUR на участник на ден; всеки член на персонала може да получи максимум 800 EUR под формата на такси за курсове в рамките на едно споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си. Езикова подкрепа е налична за участници в мобилност на членове на персонала за повече от 30 дни и в краткосрочна и дългосрочна индивидуална мобилност на учещи. Подкрепата се изплаща само ако участникът не може да получи онлайн езикова подкрепа поради липса на необходимия език или ниво. Последното условие не важи за засилената подкрепа, предоставяна на участниците в „ЕразъмПро“ . **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	150 EUR на участник Освен това: 150 EUR засилена езикова помощ на участник в „ЕразъмПро“
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.	**Разходи за финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи

	Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Механизъм на финансиране**: действително извършени разходи. **Правило за отпускане**: искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция. Разходите за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните ставки, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците.	**Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения**: 100 % от допустимите разходи

МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

С настоящото действие се подкрепят училищата и другите организации, чиято дейност е свързана с областта на училищното образование, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за ученици и членове на персонала.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, индивидуални и дейности за групова мобилност за ученици, поканени експерти и други дейности съгласно обяснението по-долу.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, устойчивостта на околната среда** и **цифровото образование** чрез своите дейности: като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие има за цел да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на училищата и на други организации в областта на училищното образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

Укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето чрез:

- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.

Повишаване на качеството на преподаването и ученето в училищното образование чрез:

- подпомагане на професионалното развитие на учителите, директорите на училища и останалия училищен персонал;
- насърчаване на използването на нови технологии и иновативни методи на преподаване;
- подобряване на изучаването на езици и на езиковото многообразие в училищата;
- подкрепа за споделянето и предаването на най-добри практики в областта на преподаването и развитието на училищата.

Допринасяне за създаването на европейското пространство за образование чрез:

- изграждане на капацитет на училищата за участие в трансграничен обмен и сътрудничество и осъществяване на висококачествени проекти за мобилност;
- превръщане на образователната мобилност в реалистична възможност за всеки ученик в училищното образование;
- насърчаване на признаването на резултатите от обучението на ученици и членове на персонала от периоди на мобилност в чужбина.

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Училищата и другите организации, чиято дейност е свързана с училищното образование, могат да кандидатстват за финансиране по два начина:

- **Краткосрочните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала** — тези проекти дават възможност на кандидатите да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път прилагат програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности.

- **Акредитираните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала** са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“. Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм+“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум.

- **Като приемат участници от друга държава:** всяка организация може да стане домакин за учещи или членове на персонала, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин е ценен опит и добър начин за създаване на партньорства и по-близко запознаване с програмата, преди да се кандидатства.

Училищата също така се насърчават да се присъединят към **eTwinning**: онлайн общност, поддържана от сигурна платформа и достъпна за учители и училищен персонал, допуснати от националните звена за координация на eTwinning. eTwinning дава възможност на училищата да създават съвместни виртуални класни стаи и да изпълняват проекти с други училища, предоставя на учителите платформа за обсъждания и обмен с колеги и включване в разнообразни възможности за професионално развитие. eTwinning е и идеалната среда за намиране на партньори за бъдещи проекти.

Освен това училищата и учителите се приканват да използват инструмента SELFIE: безплатен, многоезичен и уеб-базиран инструмент за самооценка, създаден от Европейската комисия, за да помогне на училищата и учителите да развият своя цифров капацитет. С този инструмент се дава възможност на учителите сами да оценяват своята компетентност и увереност в областта на цифровите технологии и да получат обратна връзка за силните си страни и пропуските в знанията или компетентностите, които биха могли да подобрят. Екипи от учители също могат да работят заедно по използването на инструмента и да разработват план за обучение. Инструментът SELFIE е достъпен онлайн на: https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital_bg

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. Кандидатът изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва на националната агенция. В процеса на кандидатстване както за краткосрочни проекти, така и за акредитация по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на кандидатстващата организация.

Дейностите за мобилност в един проект за мобилност могат да бъдат изходящи или входящи. Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че кандидатстващата организация ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Активно се насърчава използването на тези възможности за организиране на двустранен обмен или съвместни

дейности с едно или повече училища партньори. В подобен случай всяко участващо училище следва да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ или да се присъедини към съществуващ консорциум. С цел да улесни процеса на намиране на партньори програмата „Еразъм+“ предоставя инструменти за намиране на партньори в чужбина като част от Европейската платформа за училищно образование (https://school-education.ec.europa.eu/bg).

Освен това съществуват специални видове входящи дейности, които позволяват на кандидатстващите организации да канят експерти или учители на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на кандидатстващата организация.

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участници, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. За да прочетете пълния текст на стандартите за качество на програмата „Еразъм“, моля, отидете на следната връзка на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools

Хоризонтални измерения

Във всички проекти за мобилност следва да бъдат интегрирани следните измерения, които са в сила за цялата програма „Еразъм+“:

ПРИОБЩАВАНЕ И МНОГООБРАЗИЕ

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Бенефициерите и останалите участващи организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

ЕКОЛОГИЧНО УСТОЙЧИВИ И ОТГОВОРНИ ПРАКТИКИ

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова

подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

Цифровата трансформация в образованието и обучението

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и повишаване на качеството на тяхното учене и преподаване. Освен това участниците от персонала могат да се възползват от стажове по програмата „Цифрова възможност“: дейности за мобилност, които им дават възможност да придобият цифрови умения и да изградят своя капацитет за обучение, преподаване и изпълнение на други задачи с помощта на цифрови инструменти. Такива дейности могат да се организират с всеки от наличните формати за мобилност на персонала.

Участие в демократичния живот

Програмата е предназначена да подпомага участниците да открият ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Те трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности, непълнолетни лица или младежи, които се нуждаят от надзор. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

Мобилност на членове на персонала

Налични формати	▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 30 дни, най-много 10 дни такса за курс на участник) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. **Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги**: участниците могат да прекарат период от време в приемаща организация в друга държава с цел да усвоят нови практики и да почерпят нови идеи посредством наблюдение и взаимодействие с колеги, експерти или други специалисти в ежедневната им работа в приемащата организация.

	Командировки с цел преподаване или обучение: участниците могат да прекарат период от време в преподаване или предоставяне на обучение на учещи в приемаща организация в друга държава, като начин да се учат чрез изпълнение на своите задачи и обмен на опит с колеги. **Курсове и обучения**: участниците могат да се възползват от структуриран курс или сходен вид обучение, предоставено от квалифицирани специалисти и основано на предварително определена програма за обучение и резултати от обучението. Обучението трябва да включва участници от най-малко две различни държави и да дава възможност на участниците да взаимодействат с други учещи и с обучителите. Не се подкрепят изцяло пасивни дейности като слушане на лекции, речи или масови конференции. Кандидатите следва да са наясно, че всички доставчици на курсове са напълно независими от програмата „Еразъм+“ и действат като доставчици на услуги на свободния пазар. Следователно изборът на курсове и обучения е отговорност на организацията бенефициер. Следните стандарти за качество са на разположение като помощ за насочване на кандидатите при избора им: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_en
Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учители, директори на училища и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на училищното образование. Допустимите участници от персонала, които не са преподаватели, включват членове на персонала, работещи в областта на училищното образование в училища (помощник-учители, педагогически съветници, психолози и т.н.) или в други организации, чиято дейност е свързана с областта на училищното образование (например училищни инспектори, съветници, координатори на политики, отговарящи за училищното образование, и т.н.). Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни обучители, експерти или доброволци). Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ

Налични формати	▪ Групова мобилност на ученици (от 2 до 30 дни, най-малко двама ученици в група) ▪ Краткосрочна образователна мобилност на ученици (от 10 до 29 дни) ▪ Дългосрочна образователна мобилност за ученици (от 30 до 365 дни) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на ученици могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. **Групова мобилност на ученици:** група ученици от изпращащото училище могат да прекарат известно време в съвместно учене със свои връстници в друга държава. Изпращащото училище трябва да планира дейностите за учене в сътрудничество с училище партньор в приемащата държава[71]. Учениците трябва да се придружават от учители или от други квалифицирани служители в сферата на образованието от изпращащото училище за цялата продължителност на дейността, които да ръководят техния учебен процес. Ако е необходимо, други възрастни също могат да действат като придружаващи лица, за да подпомогнат придружаващите учители[72]. **Краткосрочна образователна мобилност на ученици**: учениците могат да прекарат определен период в чужбина, за да учат в училище партньор или да участват в стаж в друга съответна организация в чужбина. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. За участниците с по-малко възможности мобилността може да бъде организирана с минимална продължителност от 2 дни, ако това е обосновано. **Дългосрочна образователна мобилност на ученици**: учениците могат да прекарат определен период в чужбина, за да учат в училище партньор или да участват в стаж в друга съответна организация в чужбина. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. На всички участници трябва да бъде осигурено задължително обучение преди заминаване, а за организационната и езиковата подкрепа ще бъде предоставено по-голямо финансиране.
Допустими участници	Участващите ученици трябва да са записани в образователна програма в изпращащото училище[73]. Възможно е и участие на ученици, които се обучават извън институционалната среда в държави, където съществува такава практика[74].

[71] Програми за групови дейности, съставени изцяло или основно от налични на пазара дейности, като курсове в езикова школа или други „готови“ икономически дейности, не са допустими. Съвместни пътувания до места сред природата, културни обекти, международни състезания или други подходящи дестинации могат да бъдат част от дейността, ако са интегрирани в по-широкообхватна програма за партньорско обучение, разработена от двете училища.

[72] Във всички случаи изпращащите и приемащите училища остават отговорни за пълното спазване на приложимите правила и закони в изпращащите и приемащите държави.

[73] Определянето на допустимите образователни програми във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се извършва от компетентния национален орган и се публикува на уебсайта на съответната национална агенция.

[74] Законността и условията за обучение извън институционалната среда се определят от националното законодателство в отделните държави. В държави, където съществуват такива възможности, компетентният национален орган ще реши кои училища могат да изпълняват ролята на изпращащи училища за ученици, които се обучават по този начин.

Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Груповата мобилност на ученици трябва да се осъществява в приемащо училище. По изключение дейностите могат да се осъществяват на друго място в държавата на приемащото училище, ако това е обосновано от съдържанието и качеството на дейността. В този случай пътуването на участниците от приемащото училище до мястото на провеждане няма да се считат за дейност за транснационална мобилност. Поради това за тази цел не могат да бъдат поискани допълнителни средства. Освен това груповата мобилност на ученици може да се осъществява в седалище на институция на Европейския съюз, ако дейността е организирана в институция на ЕС или в сътрудничество с нея[75]. Независимо от мястото на провеждане, в груповите дейности трябва да участват ученици от най-малко две държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата.

ДРУГИ ПОДКРЕПЯНИ ДЕЙНОСТИ

Налични формати	▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) **Поканени експерти:** училищата могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването и ученето в приемащото училище. Например поканените експерти може да предоставят обучение на училищния персонал, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението. **Приемане на учители и преподаватели за обучение:** кандидатстващите организации могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина. Приемащата организация ще получи подкрепа за подготвянето на дейността, а подкрепата за пътуване и индивидуалната подкрепа за участника следва да се предоставят от изпращащата институция (която може да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ за тази цел).
Допустими участници	**Поканени експерти** могат да бъдат всички лица от друга държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, които могат да предоставят експертен опит и обучение, съответстващи на нуждите и целите на организацията, която ги кани.

[75] Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага. Дейностите в седалищата на институциите на Европейския съюз ще се считат за транснационална мобилност и финансиране (както е описано в раздел „Какви са правилата за финансиране?“) може да бъде поискано за всички участници, независимо от държавата им на произход.

	Приемането на учители и преподаватели за обучение е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили[76] образователна програма за подготовка на учители (или сходен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).

Подготвителни посещения

Какво представлява подготвителното посещение?	Подготвителното посещение представлява посещение на бъдеща приемаща организация от страна на персонал от изпращащата организация с цел по-добра подготовка на дейност за мобилност на учещи и персонал.
Кога може да се организира подготвително посещение?	Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на приобщаващия характер, обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се подготви по-добре мобилността на участниците с по-малко възможности, да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Могат да се организират подготвителни посещения при подготовката на всеки вид мобилност на учещи или персонал с изключение на „курсове и обучения“.
Кой може да участва в подготвително посещение?	Подготвителни посещения могат да се извършват от всички лица, които отговарят на условията за дейности за мобилност на членове на персонала и участват в организацията на проекта. По изключение учещите, които ще участват в дългосрочна образователна мобилност, и участниците с по-малко възможности във всеки вид дейност могат да участват в подготвителни посещения за съответните дейности. Най-много три лица могат да участват в подготвително посещение, като може да се организира не повече от едно подготвително посещение на приемаща организация.
Къде се провеждат подготвителните посещения?	Подготвителните посещения се провеждат в помещенията на бъдещата приемаща организация или в което и да било друго място на изпълнение, където се планира осъществяването на дейностите за мобилност. Правилата, които са в сила за места на изпълнение за дейности за мобилност на учещи и членове на персонала, се прилагат и за подготвителните посещения, свързани с тези дейности.

[76] Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Краткосрочните проекти за мобилност на ученици и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на организациите да подготвят по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които кандидатстващата организация планира да организира.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: кой може да кандидатства?	Право[77] да кандидатстват имат следните организации: (1) Училища, предоставящи общо образование в предучилищна, начална или средна образователна степен[78] (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на училищното образование. Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование, не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти.
Допустими държави	Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявления?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.

[77] Определянето на допустимите организации във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се извършва от компетентния национален орган и се публикува на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

[78] Включително организации, предоставящи образование и грижи в ранна детска възраст. Училищата със специален статут и под надзора на националните органи в друга държава (например „lycée français“ или германски училища) може да се наложи да кандидатстват пред националната агенция на държавата, която упражнява надзор. За точна информация във всеки отделен случай се обърнете към националната агенция в приемащата държава или в държавата на съответния национален орган.

Крайни срокове за кандидатстване	Кръг 1 (за всички национални агенции): **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** Кръг 2: Националните агенции може да решат да определят втори краен срок (Кръг 2). В този случай националната агенция информира кандидатите чрез своя уебсайт. За кръг 2 кандидатите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**
Начални дати на проектите	За проектите може да се избират следните начални дати: ▪ Кръг 1: между 1 юни и 31 декември същата година ▪ Кръг 2 (ако е определен): между 1 януари и 31 май следващата година
Продължителност на проектите	Между 6 и 18 месеца
Брой заявления	В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да кандидатства само за един краткосрочен проект в областта на училищното образование. Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения. В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на училищното образование. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.
Допустими дейности	Всички видове дейности за училищно образование. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност. Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.

Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организация бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта (както е определено в стандартите за качество на програмата „Еразъм“). Всяка организация, работеща в областта на образованието и обучението, може да стане подкрепяща организация. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии за отпускане на безвъзмездни средства и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за отпускане на безвъзмездни средства.

Релевантност (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на кандидата са свързани с областта на училищното образование ▪ проектното предложение е свързано с целите на действието ▪ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит – подкрепа за участници в дългосрочна образователна мобилност на ученици – подкрепа за участници с по-малко възможности
Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 40 точки)	Доколко: ▪ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; ▪ съдържанието на предложените дейности и балансът между различните видове дейности са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ има ясен план за работа за всяка от предложените дейности; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти (особено eTwinning) и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори
Качество на	Доколко:

последващите действия (максимален резултат: 30 точки)	▪ кандидатът е определил ясно задачите и отговорностите за изпълнение на дейностите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ кандидатът е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ кандидатът е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на кандидатстващата организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕНИЦИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

Критерии за допустимост

Допустими организации: кой може да кандидатства?	Организациите, притежаващи валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на училищното образование, отговарят на условията за кандидатстване.
Консорциум за мобилност	Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да кандидатстват за формата на консорциум за мобилност. Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора. Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитация по програмата „Еразъм“ в същата област, може да стане член на консорциум за мобилност. Всички планирани организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, с координатора на консорциума за мобилност[79]. От членовете на консорциума не се изисква да имат акредитация по програмата „Еразъм“. Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да получат финансиране за изпълнението на максимум две споразумения за отпускане на безвъзмездни средства в областта на училищното образование по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в областта на училищното образование, които получават безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членове само в един консорциум за мобилност в областта на училищното образование. Останалите организации могат да участват в до два консорциума за мобилност.

[79] Училищата със специален статут и под надзора на националните органи в друга държава (например „lycée français“ или германски училища) могат да участват в консорциуми за мобилност, ръководени от организации, акредитирани от националната агенция на държавата на училището, която упражнява надзора. Те обаче не могат едновременно да участват в консорциуми или краткосрочни проекти, управлявани от национални агенции, в две различни държави.

Къде се подават заявления?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за кандидатстване	**23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**
Начална дата на проекта	1 юни същата година
Продължителност на проектите	Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.
Брой заявления	Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.
Допустими дейности	Всички видове дейности за училищно образование. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на кандидата е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета няма да се извършва качествено оценяване. Всички допустими заявления за предоставяне на безвъзмездни средства ще получат финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните кандидати
- исканите дейности (включително прогнозния бюджет, необходим за изпълнението им)
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните критерии за разпределение: резултатите на кандидата, приоритетите на политиката и географския баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването по критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Следните правила за финансиране се прилагат за краткосрочни проекти и за акредитирани проекти.

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума

<table>
<tr>
<td rowspan="3">Организационна подкрепа</td>
<td rowspan="3">Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност, които не са обхванати от други категории разходи.

Например: подготовка (педагогическа, междукултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за виртуалните компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.

Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения). Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</td>
<td>100 EUR
– на ученик, участващ в групова мобилност, с максимум от 1000 EUR на група
– на участник в мобилност на членове на персонала за курсове и обучения
– на поканен експерт
– на приет учител или преподавател за обучение</td>
</tr>
<tr>
<td>350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност
– на участник в краткосрочна образователна мобилност на ученици
– на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение</td>
</tr>
<tr>
<td>500 EUR
– на участник в дългосрочна образователна мобилност на ученици („ЕразъмПро“)</td>
</tr>
<tr>
<td rowspan="7">Пътни разходи</td>
<td rowspan="7">Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Освен това: принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на обучението преди заминаване и обратно за ученици в дългосрочна мобилност.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.</td>
<td colspan="3"><table>
<tr><th>Разстояние на пътуване</th><th>Стандартно пътуване</th><th>Екологично пътуване</th></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>23 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>100—499 км:</td><td>180 EUR</td><td>210 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 км:</td><td>275 EUR</td><td>320 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>360 EUR</td><td>410 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>530 EUR</td><td>610 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>820 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1500 EUR</td><td></td></tr>
</table></td>
</tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Кандидатът трябва да посочи разстоянието по въздух между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[80] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[81].</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>Индивидуална подкрепа</td><td>Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица[82] по време на дейността.

При необходимост: дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците и придружаващите ги лица които получават безвъзмездни средства за стандартно пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а в случай на безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум шест дни за пътуване.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на лицата, продължителността на престоя и приемащата държава[83].</td><td>Категория участници</td><td>Група държави 1</td><td>Група държави 2</td><td>Група държави 3</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Персонал</td><td>101—180 EUR</td><td>90—160 EUR</td><td>79—140 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Ученици</td><td>45—80 EUR</td><td>39—70 EUR</td><td>34—60 EUR</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="4">По-горе са изложени основните ставки за ден от дейността. Всяка национална агенция ще определя точните основни ставки в рамките на допустимите обхвати.

Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. От 15-ия ден на дейността платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</td></tr>
<tr><td>Подкрепа за приобщаване</td><td>Подкрепа за приобщаване за организации: Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.</td><td colspan="4">100 EUR на участник</td></tr>
</table>

[80] Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).

[81] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

[82] В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

[83] Групи приемащи държави:
Група държави 1: Норвегия, Дания, Люксембург, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн;
Група държави 2: Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия;
Група държави 3: Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, Северна Македония, Сърбия

	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Подготвителни посещения	Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** единични ставки. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	575 EUR на участник при максимум трима участници в посещение
Такси за курсове	Разходи за покриване на таксите за записване за формата за мобилност на персонала „Курсове и обучение“. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на дейността.	80 EUR на участник на ден; всеки член на персонала може да получи максимум 800 EUR под формата на такси за курсове в рамките на едно споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си. Езикова подкрепа е налична за участници в мобилност на членове на персонала за повече от 30 дни и в краткосрочна и дългосрочна индивидуална мобилност на учещи. Подкрепата се изплаща само ако участникът не може да получи онлайн езикова подкрепа поради липса на необходимия език или ниво.	150 EUR на участник Освен това: 150 EUR засилена езикова помощ на участник в дългосрочна образователна мобилност на ученици

	Последното условие не важи за засилената подкрепа, предоставяна за участници в дългосрочна образователна мобилност на ученици. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция. Разходите за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните ставки, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците.	**Разходи за финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи

МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

С настоящото действие се подкрепят доставчиците на образование за възрастни и други организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието за възрастни, които възнамеряват да организират дейности за образователна мобилност за възрастни учещи и персонал в образованието за възрастни.

Предоставя се подкрепа за широк спектър от дейности, включително обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и курсове за професионално развитие на персонала, дейности за индивидуална и групова мобилност за възрастни учещи с по-малко възможности (по-специално за нискоквалифицирани възрастни учещи), поканени експерти и други дейности съгласно обяснението по-долу.

Участващите организации следва да насърчават активно **приобщаването и многообразието, устойчивостта на околната среда** и **цифровото образование** чрез своите дейности. Те следва да постигат това, като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на това действие е да се предоставят възможности за учене на гражданите и да се подкрепят интернационализацията и институционалното развитие на доставчиците на образование за възрастни и на други организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието за възрастни. Действието ще допринесе за изпълнението на програмата за умения и за създаването на европейското пространство за образование. По-конкретно целите на настоящото действие са следните:

- укрепване на европейското измерение на преподаването и ученето
- насърчаване на ценностите на приобщаване и многообразие, толерантност и демократично участие;
- насърчаване на знанията за споделеното европейско наследство и многообразие;
- подкрепа за развитието на професионални мрежи в цяла Европа.
- подобряване на качеството на формалното, информалното и неформалното образование за възрастни в Европа за ключовите компетентности, определени в Европейската референтна рамка (2018 г.), включително основни умения (езикова и математическа грамотност, умения в областта на цифровите технологии) и други умения за живота
- разширяване и разнообразяване на предлаганото образование за възрастни чрез професионализиране на преподавателите и изграждане на капацитет на доставчиците на образование за възрастни
- опростяване на прилагането и достъпността на висококачествени програми за преподаване и учене във всички форми на образование за възрастни и съобразяване на тези програми с потребностите на гражданите и обществото като цяло
- изграждане на капацитета на доставчиците на образование за възрастни за осъществяването на висококачествени проекти за мобилност
- повишаване на участието на възрастни, без оглед на възрастта и социално-икономическия им произход, в образованието за възрастни, особено чрез насърчаване на участието на организации, работещи с учещи в неравностойно положение, малки доставчици на образование за възрастни, нови участници в програмата и организации с по-малко опит, както и общностни организации на местно равнище

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

Доставчиците на образование за възрастни и другите организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието за възрастни, могат да кандидатстват за финансиране по два начина:

- **Краткосрочни проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** — тези проекти дават възможност на кандидатите да организират различни дейности за мобилност за период от шест до осемнадесет месеца. Краткосрочните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път прилагат програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират само ограничен брой дейности.
- **Акредитирани проекти за мобилност на учещи и членове на персонала** — тези проекти са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния план по програмата „Еразъм“. Акредитациите по програмата „Еразъм“ са отворени за всички организации, които възнамеряват редовно да организират дейности за мобилност. За кандидатстването не се изисква предишен опит в програмата. За да научите повече за тази възможност, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, професионалното образование и обучение и училищното образование.

Освен това организациите могат да се присъединят към програмата, без да подават заявление, по следните начини:

- **Като се присъединят към съществуващ консорциум за мобилност „Еразъм“**, ръководен от акредитиран координатор на консорциума в тяхната държава, който приема нови членове в съответния консорциум.
- **Като приемат участници от друга държава:** всяка организация може да стане домакин за участници, пристигащи от организация партньор в чужбина. Ролята на организация домакин е ценен опит и добър начин за създаване на партньорства и по-близко запознаване с програмата, преди да се кандидатства.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. Кандидатът изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, изпълнява дейностите за мобилност и докладва на своята национална агенция. В процеса на кандидатстване както за краткосрочни проекти, така и за акредитация по програмата „Еразъм“, се отделя особено внимание на нуждите и плановете на кандидатстващата организация.

Дейностите за мобилност в един проект за мобилност могат да бъдат изходящи и входящи. Повечето видове възможни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че кандидатстващата организация ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина. Освен това съществуват специални видове входящи дейности, които позволяват на кандидатстващите организации да канят експерти, учители и преподаватели на обучение в своята организация. Целта на входящите дейности не е да се създаде двустранен обмен, а по-скоро да се привлекат хора, които могат да допринесат за развитието и интернационализирането на кандидатстващата организация. С цел да улесни процеса на намиране на партньори програмата „Еразъм+“ поддържа инструменти за намиране на партньори в чужбина: ЕЛЕКТРОННА ПЛАТФОРМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ В ЕВРОПА (EPALE)

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ обхващат конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участници, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. За да прочетете пълния текст на стандартите за качество на програмата „Еразъм“, моля, отидете на следната връзка на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg

Хоризонтални измерения

Във всички проекти за мобилност следва да бъдат интегрирани следните измерения, които са в сила за цялата програма „Еразъм+“:

ПРИОБЩАВАНЕ И МНОГООБРАЗИЕ

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на учещи, които ще участват в дейностите по проекта, следва да се вземат предвид ключови фактори като мотивация, качества, както и нуждите на участниците от личностно развитие и обучение. Също така подборът на участващите членове на персонала следва да гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са достъпни за всички учещи в организацията.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Бенефициерите и останалите участващи организации, които предоставят образование и обучение, се насърчават активно да създават и подпомагат възможностите за мобилност, например чрез включването на прозорци за мобилност в своя академичен календар и определянето на стандартни стъпки за реинтегриране на завръщащите се участници.

ЕКОЛОГИЧНО УСТОЙЧИВИ И ОТГОВОРНИ ПРАКТИКИ

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да насърчават екологично устойчиво и отговорно поведение сред своите участници, като повишават осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване. Организациите, предоставящи образование и обучение, следва да интегрират тези принципи в ежедневната си работа и да насърчават активно промяната в нагласите и поведението на своите учещи и персонал.

ЦИФРОВАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ В ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

В съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“ програмата подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и повишаване на качеството на тяхното учене и преподаване. Освен това участниците от персонала могат да се възползват от стажове по програмата „Цифрова възможност“: дейности за мобилност, които им дават възможност да придобият цифрови умения и да изградят своя капацитет за обучение, преподаване и изпълнение на други задачи с помощта на цифрови инструменти. Такива дейности могат да се организират с всеки от наличните формати за мобилност на персонала.

УЧАСТИЕ В ДЕМОКРАТИЧНИЯ ЖИВОТ

Програмата е предназначена да подпомага участниците да открият ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в

демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Те трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

РАЗВИТИЕ НА КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

Програмата подпомага развитието и укрепването през целия живот на ключови компетентности[84], необходими за личностното развитие и реализация, пригодността за заетост, активното гражданство и социалното приобщаване. Участващите организации следва да предлагат дейности за обучение и учене, съобразени със специфичните нужди на учещите, които да им съдействат за постигането на икономическа независимост и да премахват пречките, с които те се срещат в образованието и социалните контакти.

ДЕЙНОСТИ

В настоящия раздел са представени видовете дейности, които могат да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм+“ в рамките както на краткосрочни проекти, така и на акредитирани проекти.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

Мобилност на членове на персонала

Налични формати	▪ Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги (от 2 до 60 дни) ▪ Командировки с цел преподаване или обучение (от 2 до 365 дни) ▪ Курсове и обучения (от 2 до 30 дни, най-много 10 дни такса за курс на участник) В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. **Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги**: участниците могат да прекарат период от време в приемаща организация в друга държава с цел да усвоят нови практики и да почерпят нови идеи посредством наблюдение и взаимодействие с колеги, експерти или други специалисти в ежедневната им работа в приемащата организация. **Командировки с цел преподаване или обучение**: участниците могат да прекарат период от време в преподаване или предоставяне на обучение на учещи в приемаща организация в друга държава, като начин да се учат чрез изпълнение на своите задачи и обмен на опит с колеги.

[84] Ключови компетентности — https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_bg

	Курсове и обучения: участниците могат да се възползват от структуриран курс или сходен вид обучение, предоставено от квалифицирани специалисти, основано на предварително определена програма за обучение и резултати от обучението. Обучението трябва да включва участници от най-малко две различни държави и да дава възможност на участниците да взаимодействат с други учещи и с обучителите. Не се подкрепят изцяло пасивни дейности като слушане на лекции, речи или масови конференции. Кандидатите следва да са наясно, че всички доставчици на курсове са напълно независими от програмата „Еразъм+“ и действат като доставчици на услуги на свободния пазар. Следователно изборът на курсове и обучения е отговорност на организацията бенефициер. Следните стандарти за качество са на разположение като помощ за насочване на кандидатите при избора им: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/quality-standards-courses-under-key-action-1-learning-mobility-individuals_en
Допустими участници	Допустими участници могат да бъдат учители, обучители и всички други експерти и персонал, които не са преподаватели и които работят в областта на образованието за възрастни. Допустими участници от непреподавателския персонал са членове на персонала, работещи в областта на образованието за възрастни, било в организации доставчици на образование за възрастни (например управленски персонал) или в други организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието за възрастни (например доброволци, консултанти, координатори на политики, отговарящи за образованието за възрастни, и др.). Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията (например като външни обучители, експерти или доброволци). Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Националните агенции установяват прозрачна и последователна практика относно това кое представлява приемливи работни отношения и подкрепяща документация в техния национален контекст.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.

Мобилност на учещи

Налични формати	▪ Групова мобилност на възрастни учещи (от 2 до 30 дни, най-малко двама учещи в група) ▪ Краткосрочна образователна мобилност на възрастни учещи (от 2 до 29 дни) ▪ Дългосрочна образователна мобилност на възрастни учещи (от 30 до 365 дни)

	В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на учещи могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност. **Групова мобилност на възрастни учещи:** група възрастни учещи от изпращащата организация може да прекара време в друга държава, за да се възползва от иновативно обучение, организирано от приемащата организация, чрез сътрудничество между изпращащата и приемащата организация (закупуването на налични на пазара услуги за обучение не се подкрепя). Дейностите могат да включват комбинация от различни методи и техники за формално, информално и неформално учене, като например партньорско обучение, учене в процеса на работа, доброволческа дейност и други иновативни подходи. Квалифицирани обучители от изпращащата организация трябва да придружават учещите през цялото времетраене на дейността и да участват в изпълнението на програмата за обучение. Съдържанието на дейностите за групова мобилност следва да бъде съсредоточено върху ключовите компетентности на възрастните учещи или върху измеренията на програмата, свързани с приобщаването и многообразието, цифровото измерение, устойчивостта на околната среда и участието. **Краткосрочна образователна мобилност на възрастни учещи**: възрастните учещи могат да прекарат определен период в чужбина в приемаща организация, за да подобрят своите знания и умения. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. В края на дейността всеки учещ трябва да премине през процедура за оценяване и сертифициране на резултатите от обучението. Програмата за обучение може да включва комбинация от различни методи за формално, информално и неформално учене, включително учене в клас, учене в процеса на работа, обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, наблюдение и други иновативни подходи. **Дългосрочна образователна мобилност на възрастни учещи**: възрастните учещи могат да прекарат по-продължителен период в чужбина в приемаща организация, за да подобрят своите знания и умения. За всеки участник трябва да се определи индивидуална програма за обучение. Програмата за обучение може да включва комбинация от различни методи за формално, информално и неформално учене, включително учене в клас, учене в процеса на работа, обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, наблюдение и други иновативни подходи. Моля, обърнете внимание, че разликата между форматите на груповите и индивидуалните дейности не зависят от условията за пътуване и настаняване, а изключително от изискванията на програмите за колективно или индивидуално обучение. В тази връзка форматът за групова мобилност се препоръчва за прости дейности, при които се използват съществуващи ресурси и съдържание, докато индивидуалните формати са по-подходящи за програми за обучение, при които са необходими конкретни инвестиции от страна на изпращащите и приемащите организации (включително в случаи, при които няколко участници ще пътуват и пребивават заедно). В съответствие с техните изисквания се предоставя различно ниво на организационна подкрепа за различни формати на дейности, както е предвидено в правилата за финансиране, представени в края на настоящата глава.

Допустими участници	Допустими участници са учащите, участващи в програма за образование за възрастни[85] в изпращащата организация. При подбора на участници всички проекти следва да се стремят да постигнат приобщаваща и балансирана комбинация от профили на участниците и значителен брой участници с по-малко възможности в съответствие с целите на действието.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Груповата мобилност на възрастни учещи трябва да се осъществява в приемащата организация. По изключение дейностите могат да се осъществяват на друго място в държавата на приемащата организация, ако това е обосновано от съдържанието и качеството на дейността. В този случай пътуването на участниците от приемащата организация до мястото на провеждане няма да се считат за дейност за транснационална мобилност. Поради това за тази цел не могат да бъдат поискани допълнителни средства. Освен това груповата мобилност на възрастни учещи може да се осъществява в седалище на институция на Европейския съюз, ако дейността е организирана в институция на ЕС или в сътрудничество с нея[86].

Други подкрепяни дейности

Налични формати	▪ Поканени експерти (от 2 до 60 дни) ▪ Приемане на учители и преподаватели за обучение (от 10 до 365 дни) **Поканени експерти:** организациите могат да канят обучители, учители, експерти по политиката или други квалифицирани специалисти от чужбина, които могат да допринесат за подобряване на преподаването, обучението и ученето в приемащата организация. Например поканените експерти могат да предоставят обучение на персонала на приемащата организация, да демонстрират нови методи на преподаване или да помогнат за предаването на добри практики в организацията и управлението. **Приемане на учители и преподаватели за обучение:** кандидатстващите организации могат да приемат учители, преминаващи обучение, които искат да осъществят стаж в чужбина. Приемащата организация ще получи подкрепа за подготвянето на дейността, а подкрепата за пътуване и индивидуалната подкрепа за участника следва да се предоставят от изпращащата институция (която може да кандидатства за финансиране по програмата „Еразъм+“ за тази цел).

[85] Определянето на допустимите образователни програми и дейности във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се извършва от компетентния национален орган и се публикува на уебсайта на съответната национална агенция.

[86] Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага. Дейностите в седалищата на институциите на Европейския съюз ще се считат за транснационална мобилност и финансиране (както е описано в раздел „Какви са правилата за финансиране?“) може да бъде поискано за всички участници, независимо от държавата им на произход.

Допустими участници	**Поканени експерти** могат да бъдат всички лица от друга държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, които могат да предоставят експертен опит и обучение, съответстващи на нуждите и целите на организацията, която ги кани. **Приемането на учители и преподаватели за обучение** е достъпно за участници, които следват или наскоро са завършили[87] образователна програма за подготовка на учители (или сходен вид образователна програма за обучители или преподаватели) в друга държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Допустими места на изпълнение на дейностите	Мястото на изпълнение за поканените експерти и учителите, преминаващи обучение, винаги е организацията бенефициер (включително членовете на консорциума).

Подготвителни посещения

Какво представлява подготвителното посещение?	Подготвителното посещение представлява посещение на бъдеща приемаща организация от страна на персонал от изпращащата организация с цел по-добра подготовка на дейност за мобилност на учещи и персонал.
Кога може да се организира подготвително посещение?	Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на приобщаващия характер, обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се подготви по-добре мобилността на участниците с по-малко възможности, да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Могат да се организират подготвителни посещения при подготовката на всеки вид мобилност на учещи или персонал с изключение на „курсове и обучения“.
Кой може да участва в подготвително посещение?	Подготвителни посещения могат да се извършват от всички лица, които отговарят на условията за дейности за мобилност на членове на персонала и участват в организацията на проекта. По изключение учещите, които ще участват в дългосрочна образователна мобилност, и участниците с по-малко възможности във всеки вид дейност могат да участват в подготвителни посещения за съответните дейности. Най-много три лица могат да участват в подготвително посещение, като може да се организира не повече от едно подготвително посещение на приемаща организация.
Къде се провеждат подготвителните посещения?	Подготвителните посещения се провеждат в помещенията на бъдещата приемаща организация или в което и да било друго място на изпълнение, където се планира осъществяването на дейностите за мобилност. Правилата, които са в сила за места на изпълнение за дейности за мобилност на учещи и членове на персонала, се прилагат и за подготвителните посещения, свързани с тези дейности.

[87] Наскоро завършилите имат право да участват до 12 месеца след дипломирането си. В случай че участниците изпълняват задължения по отношение на гражданска или военна служба след завършването, периодът на допустимост ще бъде удължен с времетраенето на тази служба.

КРАТКОСРОЧНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Краткосрочните проекти за мобилност на учещи и членове на персонала са прост и лесен начин за тях да се възползват от програмата „Еразъм+“. Целта на тези проекти е да се даде възможност на организациите да подготвят по лесен начин редица дейности и да придобият опит в програмата.

За да не се усложняват, краткосрочните проекти включват ограничение на броя на участниците и на продължителността на проекта. Форматът е отворен само за отделни организации, но не и за координатори на консорциуми. Акредитираните организации не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти, тъй като вече имат постоянен достъп до финансиране по програмата „Еразъм+“.

Заявлението за краткосрочни проекти включва списък и описание на дейностите, които кандидатстващата организация планира да организира.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими организации: кой може да кандидатства?	Право[88] да кандидатстват имат следните организации: (1) Организации, предоставящи формално, неформално и информално образование за възрастни[89] (2) Местни и регионални публични органи, координационни органи и други организации с роля в областта на образованието за възрастни. Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, не могат да кандидатстват за краткосрочни проекти.
Допустими държави	Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявления?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Крайни срокове за кандидатстване	Кръг 1 (за всички национални агенции): **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** Кръг 2: Националните агенции може да решат да определят втори краен срок (Кръг 2). В този случай националната агенция информира кандидатите чрез своя уебсайт. За кръг 2 кандидатите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**

[88] Определянето на допустимите организации във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, се извършва от компетентния национален орган и се публикува на уебсайта на съответната национална агенция заедно с подходящи примери.

89Без да се засягат определенията, установени от компетентния национален орган, моля, имайте предвид, че организациите, предоставящи професионално образование и обучение на възрастни учещи, обикновено се считат за доставчици на професионално образование и обучение, а не за доставчици на образование за възрастни. За повече информация, моля, направете справка с приложимите определения на уебсайта на Вашата национална агенция.

Начални дати на проектите	За проектите може да се избират следните начални дати: ▪ Кръг 1: между 1 юни и 31 декември същата година ▪ Кръг 2 (ако е определен): между 1 януари и 31 май следващата година.
Продължителност на проектите	Между 6 и 18 месеца
Брой заявления	В рамките на един кръг на процедурата по подбор дадена организация може да кандидатства само за един краткосрочен проект в областта на образованието за възрастни. Организациите, които получават безвъзмездни средства за краткосрочен проект в рамките на първия кръг за заявления, не могат да кандидатстват за втория кръг от същата покана за представяне на предложения. В рамките на период от пет последователни години на провеждане на покани за представяне на предложения организациите могат да получат максимум трикратно безвъзмездни средства за краткосрочни проекти в областта на образованието за възрастни. Безвъзмездните средства, получени през периода 2014—2020 г., не се отчитат при изчисляването на този лимит.
Допустими дейности	Всички видове дейности за образование за възрастни. За подробен списък и правила, моля, вижте раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	В заявлението за краткосрочен проект могат да бъдат включени максимум 30 участници в дейности за мобилност. Подготвителните посещения и участието на придружаващи лица няма да се вземат предвид при изчисляването на този лимит.
Подкрепящи организации	Подкрепяща организация е организация, която оказва подкрепа на организация бенефициер по отношение на практическите аспекти на изпълнението на проекта, които не се отнасят до основните задачи на проекта (както е определено в стандартите за качество на програмата „Еразъм“). Всяка организация, работеща в областта на образованието и обучението, може да стане подкрепяща организация. Ролята и задълженията на подкрепящите организации трябва да бъдат официално определени между тях и организацията бенефициер. Подкрепящата организация извършва дейността си под надзора на организацията бенефициер, която продължава да носи крайната отговорност за резултатите и качеството на изпълнените дейности. Всички приноси на подкрепящите организации трябва да съответстват на стандартите за качество на програмата „Еразъм“.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за възлагане

Релевантност (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ профилът, опитът, дейностите и целевата група учещи на кандидата са свързани с областта на образованието за възрастни ▪ проектното предложение е свързано с целите на действието ▪ проектното предложение е свързано със следните конкретни приоритети: – подкрепа за нови участници и организации с по-малко опит – подкрепа за участници с по-малко възможности
Качество на структурата на проекта (максимален резултат: 40 точки)	Доколко: ▪ целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация, на нейния персонал и учещи по ясен и конкретен начин; ▪ съдържанието на предложените дейности и балансът между различните видове дейности са подходящи за постигането на целите на проекта; ▪ има ясен план за работа за всяка от предложените дейности; ▪ проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; ▪ проектът включва използване на цифрови инструменти (особено Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE)) и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори
Качество на последващите действия (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ кандидатът е определил ясно задачите и отговорностите за изпълнение на дейностите в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“; ▪ кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; ▪ кандидатът е предложил подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ кандидатът е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на кандидатстващата организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

АКРЕДИТИРАНИ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА УЧЕЩИ И ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, могат да кандидатстват за финансиране в рамките на специално направление за финансиране, отворено само за тях. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план по програмата „Еразъм“, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на бюджета, необходим за следващия набор от дейности.

Критерии за допустимост

Допустими организации: кой може да кандидатства?	Организациите, притежаващи валидна акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на образованието за възрастни, отговарят на условията за кандидатстване.
Консорциум за мобилност	Организациите, които притежават акредитация по програмата „Еразъм“ за координатори на консорциум за мобилност, трябва да кандидатстват за формата на консорциум за мобилност. Списъкът на членовете на консорциума за мобилност трябва да бъде приложен към заявлението и да включва най-малко една организация член освен координатора. Всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост за акредитация по програмата „Еразъм“ в същата област, може да стане член на консорциум за мобилност. Всички планирани организации членове на консорциума трябва да са от една и съща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, с координатора на консорциума за мобилност. От членовете на консорциума не се изисква да имат акредитация по програмата „Еразъм“. Организациите, участващи в консорциум за мобилност, могат да получат финансиране по максимум две споразумения за отпускане на безвъзмездни средства в областта на образованието за възрастни по ключово действие 1 в рамките на една покана за представяне на предложения. Следователно организациите в областта на образованието за възрастни, които получават безвъзмездни средства по краткосрочен проект или по акредитиран проект, могат да участват допълнително като членове само в един консорциум за мобилност в областта на образованието за възрастни. Останалите организации могат да участват в до два консорциума за мобилност.
Къде се подават заявления?	Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за кандидатстване	**23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**
Начална дата на проекта	1 юни същата година

Продължителност на проектите	Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.
Брой заявления	Акредитираните организации могат да кандидатстват само веднъж в рамките на даден кръг на процедурата по подбор.
Възможни дейности	Всички видове дейности за образование за възрастни. За подробен списък и правила, моля, вж. раздел „Дейности“. За да бъдат допустими, заявленията трябва да включват най-малко една дейност за мобилност на персонала или учещите.
Обхват на проекта	Броят на участниците, които могат да бъдат включени в акредитирани проекти, не е ограничен, освен с ограниченията, определени на етапа на разпределението на бюджета.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Качеството на плана „Еразъм“ на кандидата е оценено на етапа на кандидатстване за акредитация и поради това на етапа на разпределение на бюджета няма да се извършва качествено оценяване. Всички допустими заявления за предоставяне на безвъзмездни средства ще получат финансиране.

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните кандидати
- исканите дейности (включително прогнозния бюджет, необходим за изпълнението им)
- основния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните критерии за разпределение: резултатите на кандидата, приоритетите на политиката и географския баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването по критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Следните правила за финансиране се прилагат за краткосрочни проекти и за акредитирани проекти.

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Организационна подкрепа</td><td rowspan="3">Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност, които не са обхванати от други категории разходи.

Например: подготовка (педагогическа, междукултурна и друга), наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за виртуалните компоненти в смесени дейности, признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.

Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации (с изключение на мобилността на членове на персонала за курсове и обучения). Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците.</td><td colspan="3">100 EUR
– на учещ в групова мобилност
– на участник в мобилност на членове на персонала за курсове и обучения
– на поканен експерт
– на приет учител или преподавател за обучение</td></tr>
<tr><td colspan="3">350 EUR; 200 EUR след стотния участник в същия вид дейност
– на участник в краткосрочна образователна мобилност на възрастни учещи
– на участник в мобилност на членове на персонала за обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и за командировки с цел преподаване или обучение</td></tr>
<tr><td colspan="3">500 EUR
на участник в дългосрочна образователна мобилност на възрастни учещи</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Пътни разходи</td><td rowspan="5">Принос към пътните разходи на участниците и на придружаващите ги лица от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Стандартно пътуване</td><td>Екологично пътуване</td></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>23 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>100—499 км:</td><td>180 EUR</td><td>210 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 км:</td><td>275 EUR</td><td>320 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>360 EUR</td><td>410 EUR</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>разстоянието на пътуване и броя на лицата.

Кандидатът трябва да посочи разстоянието по въздух между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[90] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[91].</td><td colspan="4"><table>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>530 EUR</td><td>610 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>820 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1500 EUR</td><td></td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Индивидуална подкрепа</td><td>Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица[92] по време на дейността.

При необходимост: дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците и придружаващите ги лица които получават безвъзмездни средства за стандартно пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а в случай на безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум шест дни за пътуване.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на лицата, продължителността на престоя и приемащата държава[93].</td><td colspan="4"><table>
<tr><th>Категория участници</th><th>Група държави 1</th><th>Група държави 2</th><th>Група държави 3</th></tr>
<tr><td>Персонал</td><td>101—180 EUR</td><td>90—160 EUR</td><td>79—140 EUR</td></tr>
<tr><td>Учещи</td><td>39—120 EUR</td><td>34—104 EUR</td><td>28—88 EUR</td></tr>
</table>По-горе са изложени основните ставки за ден от дейността. Всяка национална агенция ще определя точните основни ставки в рамките на допустимите обхвати.

Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. От 15-ия ден на дейността платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.</td></tr>
<tr><td>Подкрепа за приобщаване</td><td>Подкрепа за приобщаване за организации: Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.</td><td colspan="4">100 EUR на участник</td></tr>
</table>

[90] Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).

[91] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

[92] В случая на придружаващи лица се прилагат ставките за членове на персонала. В изключителни случаи, когато придружаващото лице трябва да остане в чужбина за повече от 60 дни, подкрепа за допълнителните дневни разходи след 60-ия ден ще бъде предоставяна по бюджетен ред „Подкрепа за приобщаване“.

[93] Групи приемащи държави:
Група държави 1: Норвегия, Дания, Люксембург, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн;
Група държави 2: Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия;
Група държави 3: Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, Северна Македония, Сърбия

	Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности.	
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Подготвителни посещения	Пътни и дневни разходи за участие в подготвително посещение. **Механизъм на финансиране:** единични разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	575 EUR на участник при максимум трима участници в посещение
Такси за курсове	Разходи за покриване на таксите за записване за формата за мобилност на персонала „Курсове и обучение“. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на дейността.	80 EUR на участник на ден; всеки член на персонала може да получи максимум 800 EUR под формата на такси за курсове в рамките на едно споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват, за да учат или да се обучават по време на дейността си. Езикова подкрепа е налична за участници в мобилност на членове на персонала за повече от 30 дни и участници в дейности за	150 EUR на участник

	краткосрочна и дългосрочна образователна мобилност на възрастни учещи. Подкрепата се изплаща само ако участникът не може да получи онлайн езикова подкрепа поради липса на необходимия език или ниво. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартните безвъзмездни средства за категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция. Разходите за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните ставки, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците.	**Разходи за финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи

ОБРАЗОВАТЕЛНА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

В този раздел от ръководството за програмата са представени действията по ключово действие 1 в областта на младежта. Тези действия осигуряват възможности за неформално и информално учене за младежи и за младежки работници.

Неформалното и информалното учене дават възможност на младежите да придобият важни компетентности, които допринасят за тяхното личностно и социално-образователно развитие и насърчават активното им участие в обществото, като по този начин подобряват техните перспективи за заетост.

Чрез участието си в дейности за образователна мобилност младежките работници, развиват умения, подходящи за професионалното им развитие, насърчават нови организационни практики и повишават качеството на младежката работа като цяло.

Дейностите за учене в областта на младежта са предназначени да оказват силно положително въздействие върху младежите, участващите организации, общностите, в които се осъществяват тези дейности, самата сфера на младежта и върху икономическия и обществения сектор в Европа като цяло. Подкрепят се следните действия:

- Мобилност на младежи — Младежки обмен
- Проекти за мобилност на младежки работници
- Дейности за младежко участие
- Действие за приобщаване DiscoverEU

КАК ДА ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП ДО ТЕЗИ ВЪЗМОЖНОСТИ?

За финансиране може да се кандидатства по два начина:

- **Стандартните проекти** предоставят на кандидатстващите организации и на неформалните групи младежи възможност да изпълнят една или повече дейности за младежко участие за период от три до двадесет и четири месеца. Стандартните проекти са най-добрият избор за организации, които за първи път работят по програмата „Еразъм+“, както и за тези, които желаят да организират еднократен проект и/или ограничен брой дейности.

- **Акредитираните проекти** са достъпни само за организации, притежаващи акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта. Това специално направление за финансиране дава възможност на акредитираните организации редовно да получават финансиране за дейности за мобилност, които допринасят за постепенното изпълнение на техния акредитационен план.

Организациите, които възнамеряват да организират редовно дейности за мобилност, могат да кандидатстват за акредитация по програмата „Еразъм“. За да научите повече за акредитациите, моля, прочетете главата от това ръководство относно акредитацията по *програмата „Еразъм“ в областта на младежта*.

Освен това организациите и неформалните групи младежи могат да участват в програмата, без да подават заявление, като се присъединят към даден проект в качеството на партньори.

АКРЕДИТАЦИЯ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Акредитацията по програмата „Еразъм“ е инструмент за организации, които желаят да отворят своите дейности за трансграничен обмен и сътрудничество и които планират редовно да осъществяват дейности за образователна мобилност.

Акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта предоставя опростен достъп до възможности за финансиране по ключово действие 1 — дейности за образователна мобилност в областта на младежта.

От кандидатите ще се изисква да определят своите дългосрочни цели и план по отношение на дейностите, които да бъдат подкрепени със средства по програмата „Еразъм“, очакваните ползи, както и своя подход към управлението на проектите. Връчването на акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта потвърждава, че кандидатът е въвел подходящи и ефективни процеси и мерки за осъществяването на висококачествени дейности за образователна мобилност според плана си и ги използва в полза на сферата на младежта. Акредитацията се предоставя за целия програмен период до 2027 г.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта има следните цели:

- укрепване на личностното и професионалното развитие на младежите чрез дейности за образователна мобилност, свързана с неформално и информално учене;
- насърчаване на овластяването на младежите и ролята им на активни граждани и участници в демократичния живот;
- насърчаване на качественото развитие на младежката работа на местно, регионално, национално, европейско и международно равнище чрез изграждане на капацитет на организациите, чиято дейност е свързана с областта на младежта, и подкрепа за професионалното развитие на младежките работници;
- насърчаване на приобщаването и многообразието, междукултурния диалог и ценностите на солидарността, равните възможности и правата на човека сред младежите в Европа.

ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ ЗА ОДОБРЕНИТЕ КАНДИДАТИ

Одобрените кандидати за акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта ще получат опростен достъп до следните възможности за финансиране по ключово действие 1:

- Проекти за мобилност на младежи — Младежки обмен
- Проекти за мобилност на младежки работници

Ежегодната покана за финансиране на акредитирани проекти е представена в раздела „Възможности за организации, акредитирани по програмата „Еразъм“ в областта на младежта“.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Право да кандидатстват имат следните видове организации: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Къде се подават заявления?	Заявленията трябва да бъдат подадени до националната агенция на държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Краен срок за подаване	**19 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).**
Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта	Кандидатите за акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта трябва да приемат стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта, представени на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/default/files/eac-a03-2020-erasmus-youth-quality-standards_bg.pdf

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Кандидатите трябва да притежават достатъчен оперативен и професионален капацитет за изпълнение на предложения план за дейности, включително най-малко две години съответен опит в изпълнението на дейности в областта на младежта.

Моля, прочетете част B от настоящото ръководство, където ще намерите повече информация за общите критерии за оперативен капацитет и за специфичните изисквания към кандидатите за акредитация.

КРИТЕРИИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ

Кандидатите трябва да представят подписана клетвена декларация, удостоверяваща, че не са в нито едно от положенията, посочени в критериите за отстраняване, изложени в част B от настоящото ръководство, че представеното заявление е с оригинално съдържание, съставено от кандидатстващата организация, и че заявлението не е изготвено срещу заплащане от други организации или външни лица.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Качеството на предложенията ще бъде оценявано чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии за отпускане на безвъзмездни средства и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 70 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за възлагане

Релевантност на профила и опита на организацията (максимум 20 точки)	Релевантност на организацията по отношение на областта на младежта и целите на действието от гледна точка на: • целите и принципите на организацията; • целевите групи на организацията; • редовните дейности на организацията; • опита на организацията в областта на младежта.
Стратегическо развитие (максимум 40 точки)	Доколко: • определените цели са свързани със и съответстват на целите на действието и допринасят за стратегията на ЕС за младежта; • планираните дейности са подходящи за удовлетворяване на идентифицираните потребности и постигане на набелязаните цели; • планираните дейности носят реална полза за организацията, участниците, участващите организации, и имат потенциално по-широко въздействие (напр. на местно, регионално, национално и транснационално равнище); • целите и планираните дейности са интегрирани в редовната работа и дейности на организацията; • организацията допринася за стратегията на програмата за приобщаване и многообразие; • организацията включва в своите дейности един или повече основни принципи (екологична устойчивост и отговорност, активно участие в мрежата на организациите по програмата „Еразъм“, виртуални компоненти).

Качество на управлението и координацията (максимум 40 точки)	Доколко: • планираните цели, дейности и задачи са ясни и реалистични по отношение на човешките ресурси и вътрешната организация на кандидата; • партньорският подход е балансиран и ефективен и, когато е приложимо, е подходящ за въвеждане на нови организации с по-малък опит; • мерките за гарантиране на качеството на дейностите и безопасността и защитата на участниците са целесъобразни; • прилага се принципът на активно младежко участие и се планира включването на участниците във всички етапи на дейностите; • мерките за осигуряване на солидно измерение на обучението са целесъобразни, включително подкрепата за анализ, определяне и документиране на резултатите от обучението; • методите за измерване на напредъка на организацията към постигане на нейните цели (мониторинг и оценка) и за управление на риска са подходящи и ефективни; • мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации са целесъобразни и ефективни.

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

Акредитацията по програмата „Еразъм“ в областта на младежта се предоставя за целия програмен период до 2027 г., при условие на редовен мониторинг и непрекъснато спазване на изискванията за акредитация и указанията, издадени от националната агенция. За да се гарантира реалистично планиране, планът на дейностите, представен като част от заявлението, може да обхваща период от три до седем години и ще се актуализира периодично, както е обяснено в следващия раздел.

В случай че акредитация по програмата „Еразъм“ е необходима за участие в действия след края на програмния период 2021—2027 г., националната агенция може да удължи срока на валидност на акредитацията при условия, определени от Европейската комисия.

ДОКЛАДВАНЕ, МОНИТОРИНГ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Заключителни доклади в края на всяко споразумение за безвъзмездни средства	В края на всяко споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, одобрено в рамките на акредитация по програмата „Еразъм“ в областта на младежта, акредитираната организация ще представя окончателен доклад[94] относно изпълнените дейности и постигнатите цели, както е посочено в приложимото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

[94] За целите на управлението на безвъзмездните средства този доклад се нарича окончателен доклад.

Доклади за напредъка във връзка с акредитацията	Най-малко веднъж през срока на валидност на акредитацията от организациите се изисква: • да докладват за напредъка към постигането на своите цели; • да докладват за начина, по който осигуряват спазването на стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта; • да актуализират своя план за дейност. Националната агенция може да поиска да бъде изготвен доклад за напредъка по различните елементи, изброени по-горе, общо или поотделно. Националната агенция може да реши да замени изискванията за докладване относно целите и относно стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта с посещение за мониторинг. Въз основа на резултатите от дейността на акредитираната организация, установени от докладването, мониторинга и проверките за осигуряване на качеството, или в резултат на значителни промени в организацията националната агенция може да промени броя и графика на докладите за напредъка. Освен това акредитираните организации могат доброволно да поискат актуализиране на своята акредитация. Въз основа на обосновката на организацията, националната агенция ще реши дали актуализацията е оправдана и приемлива.
Мониторинг и проверки	Националната агенция може да организира посещения за мониторинг, официални проверки или други дейности, за да се проследят напредъкът и резултатите на акредитираните организации, да се оцени спазването на договорените стандарти за качество и да се осигури подкрепа. Официалните проверки могат да се осъществяват под формата на документни проверки или посещения на организациите и всякакви други обекти, където се извършват или са били извършвани дейности. Националната агенция може да поиска помощ от националните агенции или от външни експерти в други държави за осъществяването на проверки и наблюдение на дейностите, които се извършват там.

ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

След доклад или дейност за мониторинг националната агенция ще предоставя обратна информация на акредитираните организации. Националната агенция може също така да предоставя на акредитираните организации задължителни или препоръчителни указания за това как да подобрят своите резултати.

КОРИГИРАЩИ МЕРКИ

В случай на новоакредитирани кандидати, високорискови организации, неспазване на указанията и сроковете на националната агенция, много ниски резултати, установени от докладването, мониторинга и проверките за гарантиране на качеството, или нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие), националната агенция може да предприеме следните коригиращи мерки:

- Забележка: националната агенция може да ограничи размера на финансирането, за което акредитираната организация може да кандидатства по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. Новоакредитираните организации могат да бъдат поставени под наблюдение, ако по време на проверката на оперативния капацитет е установен риск от нискокачествено изпълнение.
- Временно спиране: организациите, чиито акредитации са спрени, не могат да кандидатстват за финансиране по действия, при които се изисква акредитация по програмата „Еразъм“. Националната агенция може също така да прекрати някои или всички текущи споразумения за безвъзмездни средства, възложени по спряната акредитация.

Периодът на наблюдение или спиране продължава, докато националната агенция установи, че условията и изискванията за качество, определени в поканата, са отново изпълнени и че акредитираната организация е предприела мерки по отношение на риска от ниски резултати.

Организациите, за които е в действие мярка за спиране или наблюдение, не могат да кандидатстват за нова акредитация.

В случай на трайно неспазване на указанията и крайните срокове на националната агенция, при много ниски резултати или в случай на многократни или съществени нарушения на правилата на програмата (включително при друго действие) националната агенция може да прекрати акредитацията.

Акредитацията може също така да бъде прекратена по всяко време, в случай че организацията престане да съществува или със споразумение между националната агенция и акредитираната организация. Националната агенция или акредитираната организация може едностранно да прекрати акредитацията, ако в продължение на най-малко три последователни години не са подадени заявления за финансиране въз основа на тази акредитация.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА ОРГАНИЗАЦИИ, АКРЕДИТИРАНИ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Акредитираните организации имат възможност да кандидатстват за финансиране (заявление за безвъзмездни средства) за дейности за мобилност на младежи по опростен начин. Тъй като заявленията се основават на предварително одобрен план за дейностите по акредитация, не се изисква подробен списък и описание на планираните дейности. Вместо това в заявленията се отделя особено внимание на изчисляването на броя на дейностите, които ще бъдат осъществени, и на броя на участниците в тях.

При изпълнението на дейностите за мобилност, които ще бъдат осъществени по настоящото действие, трябва да се спазват правилата и принципите, определени за всеки вид дейност в съответните раздели от настоящото ръководство.

Акредитираните организации поемат задължението да спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта и да предоставят висококачествени дейности за мобилност в областта на младежта.

Акредитираните младежки организации нямат право да получават финансиране по стандартните проекти за младежки обмен и мобилност на младежки работници. Те могат обаче да участват в такива проекти в качеството на партньори.

Критерии за допустимост

Общите критерии по-долу се прилагат за заявления за безвъзмездни средства.

Кой може да кандидатства?	Организации, притежаващи валидни акредитации по програмата „Еразъм“ в областта на младежта към крайния срок за кандидатстване.
Допустими дейности	▪ Младежки обмен ▪ Дейности за професионално развитие на младежки работници В допълнение могат да бъдат изпълнявани следните дейности: ▪ Подготвителни посещения ▪ Дейности за развиване на системи и за популяризиране (само във връзка с дейности за професионално развитие на младежки работници) Описанието и критериите за допустимост за всяка от тези дейности са определени в съответните раздели от настоящото ръководство.
Продължителност на проекта	Всички акредитирани проекти ще са с първоначална продължителност от 15 месеца. След 12 месеца всички бенефициери ще имат възможност да удължат проектите си до обща продължителност от 24 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.

Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: ▪ **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи на 1 юни същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част B от настоящото ръководство.
Други критерии	Всяка акредитирана организация може да кандидатства само веднъж в рамките на една покана за представяне на предложения. Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА

Размерът на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- общия наличен бюджет за разпределение между акредитираните кандидати
- исканите дейности
- минималния и максималния размер на безвъзмездните средства
- следните критерии за разпределение: финансови резултати, качествени показатели за изпълнението, приоритети на политиката и тематични области, към които са насочени дейностите, за които се кандидатства, и географски баланс (ако се прилага от националната агенция)

Подробните правила относно основния и максималния размер на безвъзмездните средства, оценяването по критериите за разпределение, претеглянето на всеки критерий, методът на разпределение и наличният бюджет за акредитираните проекти ще бъдат публикувани от националната агенция преди крайния срок по поканата.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖИ — „МЛАДЕЖКИ ОБМЕН“

В рамките на това действие[95] организациите и неформалните групи младежи могат да получат подкрепа за осъществяването на проекти, обединяващи младежи от различни държави за обмен и учене извън своята официална образователна система.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Програмата „Еразъм+“ подкрепя неформалната образователна мобилност на младежи под формата на младежки обмен с цел младежите да се ангажират и да получат възможност да станат активни граждани, да бъдат свързани с европейския проект и да получат съдействие за придобиване и развиване на компетентности за живота и за професионалното си бъдеще.

По-конкретно младежкият обмен има за цел:

- насърчаване на междукултурния диалог, на опознаването и на усещането за европейска принадлежност;
- развиване на уменията и нагласите на младежите;
- укрепване на европейските ценности и разрушаване на предразсъдъците и стереотипите;
- повишаване на осведомеността по социално значими теми и по този начин, стимулиране на ангажираността в обществото и на активното участие.

Действието е отворено за всички младежи, като се обръща специално внимание на младежите с по-малко възможности.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. определя рамка за европейското сътрудничество в областта на младежта въз основа на съобщението на Комисията от 22 май 2018 г., озаглавено „Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за младежта“. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва и процес на диалог по въпросите на младежта, като в този контекст през 2018 г. бяха разработени 11 европейски цели за младежта. Тези цели набелязват междусекторни области, които засягат живота на младежите, и посочват предизвикателствата. Стратегията на ЕС за младежта следва да допринася за осъществяването на тази визия на младежите. В рамките на основната област „Свързване“ стратегията на ЕС за младежта насърчава и улеснява връзките, отношенията и обмена на опит между младежите като основно предимство за бъдещото развитие на ЕС. Тези връзки се насърчават най-добре чрез различни форми на мобилност, една от които е младежкият обмен.

https://europa.eu/youth/home_bg

Тематични стратегии в областта на младежта

[95] Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Същевременно до 25 % от наличния бюджет може да се използва за финансиране на дейности за международна мобилност, включващи организации и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)[96].

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Младежки обмен

Младежките обмени са срещи на групи младежи от най-малко две различни държави, които се събират за кратък период от време, за да реализират съвместно неформална програма за обучение (съчетание от семинари, упражнения, дебати, ролеви игри, симулации, дейности на открито и др.) по интересна за тях тема, като се вдъхновяват от европейските цели за младежта[97]. Периодът на учене включва период на планиране преди кандидатстването, предварителен подготвителен етап, както и оценка и последващи действия след обмена.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за младежки обмен: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета, официални заседания, курсове за обучение от възрастни за младежи.

Подготвителни посещения

В допълнение към младежкия обмен проектите могат да включват и подготвителни посещения. Целта на подготвителните посещения е да се осигури високо качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните условия, изграждане на доверие и разбирателство и установяване на стабилно партньорство между участващите организации и лица. При дейности по младежки обмен с младежи с по-малко възможности чрез подготвителното посещение следва да се гарантира, че специфичните нужди на участниците могат да бъдат задоволени. Подготвителните посещения се осъществяват в държавата на една от приемащите организации преди началото на дейността за младежки обмен.

[96] Стратегиите могат да бъдат намерени на следния адрес: https://www.salto-youth.net/

[97] Европейските цели за младежта са разработени в рамките на Стратегията на ЕС за младежта. Тези цели набелязват междусекторни области, които засягат живота на младежите, и посочват предизвикателствата. https://europa.eu/youth/home_bg

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът се изпълнява от най-малко две организации. Организациите, участващи в даден проект, следва да се възползват от своето участие; поради това проектът следва да съответства на техните цели и да отговаря на нуждите им. Участващите организации поемат ролите на „изпращащи“ участници и/или на „приемащи“, т.е. домакини на дейността. Една от организациите също така поема ролята на координатор и кандидатства за целия проект от името на партньорството.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и младежите, включени в дейностите, следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н. преди подаване на заявлението);
- Подготовка (практическа организация, сключване на споразумения с партньори, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им и т.н.);
- Изпълнение на дейностите;
- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Качественият младежки обмен:

- се основава на активното участие на младежите и участващите организации, които следва да играят активна роля във всички етапи на проекта, като по този начин обогатяват своя опит в областта на обучението и развитието;
- включва различни групи участници и се основава на това многообразие;
- се основава на ясно определени нужди на младите участници;
- осигурява надлежно определени и документирани резултати от неформалното и информалното учене на участниците;
- насърчава участниците да разсъждават върху европейски теми и ценности.

Процес на обучение

Организирането на младежки обмен в контекста на неформалното учене изисква желаните резултати от обучението поне частично да се планират предварително, за да се осигурят подходящи възможности. Младежите, които участват в дейността, следва да съдействат за определянето на техните нужди и на обучението, което желаят да получат или да развият чрез младежки обмен.

Участниците следва също така да се ангажират във възможно най-голяма степен в проектирането и разработването на дейността (изготвяне на програмата, определяне на методите на работа и на разпределението на задачите) и да обмислят как да се подготвят за постигането на максимално въздействие от обучението и личностното развитие, които биха могли да осъществят по време на обмена.

След приключването на основната дейност участниците следва да бъдат приканени да предоставят обратна информация за дейността, да обмислят какво са научили и как могат да се възползват от тези резултати от обучението. Освен това участниците следва да обмислят възможни последващи действия във връзка с дейността. Това може да се осъществява индивидуално и при възможност, в група.

Организациите следва да подкрепят процеса на обучение, определянето и документирането на резултатите от обучението, по-специално чрез Youthpass.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички проекти, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en

Защита и безопасност на участниците

В младежкия обмен участват водачи на групи. Водачите на групи наблюдават и оказват подкрепа на участниците с цел осигуряването на качествен процес на обучение в хода на основната дейност. В същото време те се грижат за безопасна, основана на уважение и недискриминационна среда и за защита на участниците. По време на планирането и подготовката на младежки обмен следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ

Когато се разработва проект за мобилност, трябва да се укрепят следните хоризонтални измерения:

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите, които получават подкрепа по настоящото действие, следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

Младежкият обмен е особено подходящ за включването на младежи с по-малко възможности:

- Груповата мобилност предлага осъществяване на международна мобилност в безопасното обкръжение на групата;
- Кратката продължителност на младежкия обмен прави подходящо участието на младежи с по-малко възможности;
- Ангажирането на местни участници улеснява първото участие в европейски проекти.

Младежкият обмен е подходящ и за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта, например за подкрепа на борбата със стереотипите и насърчаване на разбирателството, толерантността и недискриминацията. Целият проект следва да възприема съзнателен подход за приобщаване и многообразие. При планирането, подготовката, изпълнението и последващите действия тези аспекти следва да се вземат под внимание.

Устойчивост на околната среда

Чрез младежкия обмен следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Младежкият обмен следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

Цифрова трансформация в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите. Насърчава се въвеждането на цифрови и онлайн елементи, за да се намали прагът за участие на младежи с по-малко възможности. Програмата може да промени нагласите и да допринесе за развитието на цифрови и смесени подходи в младежките дейности чрез проекти и дейности, които имат за цел да повишат цифровите умения, да насърчат цифровата грамотност и/или да развият разбиране за рисковете и възможностите на цифровите технологии.

В зависимост от замисъла и целите на дейностите, развиването на компетентности и осведоменост в областта на цифровите въпроси, както и използването на нови технологии, могат да бъдат включени в дейности за образователна мобилност.

Националните агенции предлагат набор от възможности за обучение на младежки работници и младежки лидери чрез своите дейности за обучение и сътрудничество, включително за подкрепа на цифровата трансформация в областта на младежта. Тези предложения се публикуват в Европейския календар за обучение https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/ Вдъхновение може да се намери и сред инструментите на SALTO https://www.salto-youth.net/tools/

УСТОЙЧИВОСТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

Участие и гражданска ангажираност

С програмата „Еразъм+“ се подкрепят всички участващи организации да подобрят качеството на своите проекти като интегрират измерение, свързано с участието, и предлагат на младежите подходящи възможности за активно ангажиране и участие в планирането и изпълнението на дейностите по проекта като път към откриване на ползите от активното гражданство и участието в демократичния живот. Уебсайтът participationpool.eu предлага достъп до ресурсите за подобряване на измерението, свързано с участието в подкрепяните проекти. Също така се насърчават връзките и участието в съществуващи национални, международни или (други видове) инициативи и платформи на ЕС, свързани с участието и гражданската ангажираност.

КРИТЕРИИ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТАНДАРТНИТЕ ПРОЕКТИ ЗА МЛАДЕЖКИ ОБМЕН

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Общите критерии по-долу се прилагат за стандартните проекти за младежки обмен. За акредитации, моля, вижте съответния раздел от настоящото ръководство.

Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяка допустима участваща организация или група, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта[98].
Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; • неформална група младежи[99]. установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави.
Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установен кандидатът.

[98] Участващите организации ще трябва да подпишат мандатни писма на кандидатстващата организация. Мандатните писма следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

[99] Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 юни и 31 декември същата година.** **4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.** **Възможен допълнителен кръг:** Националните агенции може да решат да определят допълнителен кръг. Националните агенции ще информират кандидатите за определянето на допълнителния кръг чрез своя уебсайт. • Ако бъде организиран допълнителен кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **4 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 август и 31 декември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Приложения	Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител. Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка една от дейностите по младежки обмен и подготвителните посещения, планирани в проекта.

Допълнителни критерии за допустимост за младежки обмен

Продължителност на дейността	От 5 до 21 дни, без дните за пътуване.
Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се реализира в държавата на една (или няколко, в случай на дейности, свързани с пътуване) от организациите, които участват в тази дейност.

Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави. **Дейности в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата**: всички участващи организации трябва да са от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата. **Дейности с трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС**: в изпълнението на дейността трябва да участват поне една организация от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, и една организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4).
Допустими участници	Младежи на възраст между 13 и 30 години[100], пребиваващи в държавите на изпращащата и приемащата организация. Водачите на групи[101] и модераторите, участващи в младежки обмен, трябва да имат навършени 18 години.
Брой на участниците на дейност и състав на националните групи	Минимум 16 и максимум 60 участници на дейност (не са включени водачите на групи, модераторите и придружаващи лица). В случаите на младежки обмен, в който участват само младежи с по-малко възможности, минималният брой участници е 10. Минимум 4 участници на група (не са включени водачите на групи, модераторите и придружаващи лица). Минимум две групи младежи от две различни държави. Всяка група трябва да има поне един водач на групата. Максимум двама модератори на дейност
Други критерии	Най-малко една от изпращащите или приемащите организации, участващи в дейността, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.

[100] Моля, обърнете внимание на следното:

долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.

горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началната дата на дейността.

[101] Водач на група е възрастен, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен, за да осигури тяхното ефективно учене, защита и безопасност.

Допълнителни критерии за допустимост за подготвителни посещения

Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се осъществи в държавата на една от приемащите организации.
Допустими участници	Представители на участващите организации, модератори, водачи на групи и младежи, които участват в основната дейност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани спрямо посочените по-долу критерии за отпускане на безвъзмездни средства. За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-долу категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Релевантност, обосновка и въздействие **(максимален резултат: 30 точки)**	• Релевантност на проекта за: - целите на действието; - нуждите на участващите организации и на отделните участници от обмена; - Доколко проектът е подходящ за постигане на висококачествени резултати от обучението за участниците; - • Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище. • Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • Доколко проектът запознава нови участници и организации с по-малък опит с действието.

Качество на структурата на проекта **(максимален резултат: 40 точки)**	• Съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта: планиране, подготовка (включително подготовка на участниците), изпълнение на дейностите и последващи действия; • Доколко младежите участват активно във всички етапи на дейностите; • Доколко дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с различен произход и способности. • Целесъобразност на предложените методи за учене, основани на участието, включително на всички онлайн/цифрови компоненти; • Качество на мерките и подкрепата за процеса на анализ, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците, както и последователно използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване и по-специално Youthpass; • Балансирано представителство на участниците по отношение на държавите и пола; • Адекватност и ефективност на предвидените мерки за гарантиране на безопасността и защитата на участниците; • Доколко дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики.
Качество на управлението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	• Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни; • Качество на мерките за оценяване на различните етапи и резултати от проекта; • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td>Организационна подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците, с изключение на водачите на групи, придружаващите лица и модераторите.</td><td colspan="3">100 EUR на участник в младежки обмен</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Пътни разходи</td><td rowspan="8">Принос към пътните разходи на участниците, включително на водачите на групи, придружаващите лица и модераторите, от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.

Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[102] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[103].

За дейности, свързани с пътуване, кандидатът следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере категорията разстояния, съответстваща на общата сума.[104]</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Стандартно пътуване</td><td>Екологично пътуване</td></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>23 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>100—499 км:</td><td>180 EUR</td><td>210 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 км:</td><td>275 EUR</td><td>320 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>360 EUR</td><td>410 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>530 EUR</td><td>610 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>820 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1500 EUR</td><td></td></tr>
</table>

[102] Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).
[103] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg
[104] Например, ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), кандидатът първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 км), след това между Рим и Любляна (489,75 км), и ще събере двете разстояния (1855,03 км); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

Индивидуална подкрепа	Дневни разходи **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на престоя на участник, включително за водачи на групи, придружаващи лица и модератори (ако е необходимо), като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея, както и до **четири допълнителни** дни за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.	Таблица A2.1 на участник на ден
Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност, включваща участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на водачите на групи, придружаващите лица и модераторите.	100 EUR на участник в младежки обмен
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, включително водачи на групи и модератори (включващи обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Подкрепа за подготвително посещение	Разходи свързани с осъществяването на подготвително посещение, включително пътни и дневни разходи.	575 EUR на участник за подготвително посещение.

	Механизъм на финансиране: единични разходи. **Правило за отпускане:** с изключение на участници от приемащата организация. Максимум 2 участници от участваща организация могат да бъдат финансирани, при условие че вторият участник е младеж. Освен това на подготвително посещение се финансира един модератор. Условно: необходимостта от подготвително посещение, целите и участниците трябва да бъдат обосновани от кандидата и одобрени от националната агенция. Това условие не се прилага за проекти, финансирани по системата за акредитация.	
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, водачите на групи, обучителите и модераторите, които не могат да бъдат подкрепени по стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки (т.е. когато използването на по-чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии води до високи пътни разходи). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция. Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните ставки, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат отпуснати, извънредните разходи за високи пътни разходи заместват стандартните безвъзмездни средства за пътуване.	**Финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения**: 100 % от допустимите разходи

Таблица A2.1 Индивидуална подкрепа за младежки обмен

	Индивидуална подкрепа (евро на ден)
Австрия	51 €
Белгия	47 €
България	36 €
Хърватия	39 €
Кипър	36 €
Чешка република	36 €
Дания	51 €
Естония	37 €
Финландия	51 €
Северна Македония	31 €
Франция	43 €
Германия	46 €
Гърция	43 €
Унгария	37 €
Исландия	51 €
Ирландия	55 €
Италия	44 €
Латвия	38 €
Лихтенщайн	51 €
Литва	38 €
Люксембург	51 €
Малта	44 €
Нидерландия	51 €
Норвегия	56 €
Полша	38 €
Португалия	42 €
Румъния	36 €
Сърбия	33 €
Словакия	39 €
Словения	38 €
Испания	38 €
Швеция	51 €
Турция	36 €
Съседни трети държави, които не са асоциирани към програмата	33 €

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

В рамките на това действие[105] организациите могат да получат подкрепа за осъществяването на проекти, включващи една или повече дейности за учене, насочени към професионалното развитие и изграждането на капацитет на младежките работници, и на тяхната организация.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Настоящото действие подкрепя професионалното развитие на младежките работници, и по този начин, развитието на качествена младежка работа на местно, регионално, национално, европейско и международно равнище чрез неформално и информално учене посредством дейности за мобилност. Действието допринася за постигането на целите на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., по-специално на Европейската програма за младежката работа[106] с цел постигане на качество, иновации и признание на младежката работа.

По-конкретно проектите за мобилност на младежки работници, имат за цел:

- Предоставяне на възможности за неформално и информално учене за образователно и професионално развитие на младежките работници, като допринася за висококачествена индивидуална практика и за развитието на организациите и системите за младежка работа;
- Изграждане на общност от младежки работници, която може да подкрепя качеството на проектите и дейностите за младежи в програмите на ЕС и извън тях.
- Развитие на местни практики на младежка работа и принос за изграждането на капацитет на участниците и на тяхната организация за качествена младежка работа посредством реално въздействие върху редовната работа с младежи на участващите младежки работници.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. определя рамка за европейското сътрудничество в областта на младежта въз основа на съобщението на Комисията от 22 май 2018 г., озаглавено „Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за младежта“. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва и процес на диалог по въпросите на младежта, като в този контекст през 2018 г. бяха разработени 11 европейски цели за младежта. Тези цели набелязват междусекторни области, които засягат живота

[105] Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Същевременно до 25 % от наличния бюджет може да се използва за финансиране на дейности за международна мобилност, включващи организации и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

[106] Резолюция на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно рамката за създаване на Европейска програма за младежката работа http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.BUL. Допълнителна информация относно изпълнението на Стратегията на ЕС за младежта е достъпна на адрес www.bonn-process.net.

на младежите, и посочват предизвикателствата. Стратегията на ЕС за младежта следва да допринася за осъществяването на тази визия на младежите. В рамките на основната област „Овластяване“ стратегията на ЕС за младежта подкрепя овластяването на младежта чрез качество, новаторство и признание на младежката работа.

https://europa.eu/youth/home_bg

Тематични стратегии в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)[107].

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Дейности за професионално развитие (ДПР)

Дейностите за професионално развитие са дейности за транснационална или международна образователна мобилност, подпомагащи професионалното развитие на младежките работници. Те могат да бъдат под формата на:

- **Проучвателни посещения и различни видове задачи**, като например обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги, обмен на младежки работници, и партньорско обучение, в организации за младежка работа и организации, чиято дейност е свързана с областта на младежта в чужбина.
- **Изграждане на мрежи и на общности** сред младежките работници, които участват в действието и подкрепят неговите цели.
- **Курсове за обучение** в подкрепа на развитието на компетентности (например въз основа на съответни налични модели на компетентност), за прилагане на качествени практики за младежка работа или за разглеждане и изпитване на иновативни методи (например свързани с цифрова и интелигентна младежка работа[108]).
- **Семинари и работни срещи**, подпомагащи по-специално изграждането на знания и обмена на най-добри практики, свързани с целите, ценностите и приоритетите на стратегията на ЕС за младежта и на програмите на ЕС, допринасящи за нейното изпълнение.

Следните дейности не са допустими за финансиране в рамките на проекти за мобилност на специалисти, работещи с младежи: пътувания за академично обучение, дейности, предприети с цел финансова печалба, дейности с туристическа насоченост, фестивали, ваканционни пътувания, турнета, официални заседания.

Дейности за развиване на системи и за популяризиране

Проектите за мобилност на младежки работници, могат да включват допълващи **дейности за развиване на системи и за популяризиране**, насочени към засилване на въздействието на проекта за мобилност в областта на младежта. В

[107] Стратегиите могат да бъдат намерени на следния адрес: https://www.salto-youth.net/

[108] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XG1207(01)

това се включват всички дейности, които допринасят за Европейската програма за младежката работа[109] за постигане на качество, иновации и признаване на младежката работа, както и за разпространяване на извлечените поуки и разработените инструменти в организациите, участващи в проектите, и извън тях. Тези допълващи дейности представляват възможност по-опитните и изобретателни бенефициери да изпитват иновативни методи и мерки в отговор на общи предизвикателства като на своеобразно „опитно поле за младежка работа“, възникнало от дейностите за професионално развитие, осъществявани в рамките на проектите и предизвикващи отзвук и извън тях.

Някои примери са създаването на инструменти и споделянето на практики, допринасящи за развитието и растежа на организациите и системите на младежки работници, дейностите за популяризиране и изграждане на общности и запознаването с иновативни методи, включително използването на цифрови технологии в младежката работа. Тези допълващи дейности надхвърлят последващите дейности за разпространение, които са част от обичайния жизнен цикъл на проекта, но в тях могат да се впишат по-целенасочените и стратегически дейности за разпространение.

Дейността за развитие на системи и за популяризиране може да се осъществява на транснационално, международно или национално равнище.

Подготвителни посещения

Целта на подготвителните посещения е да се осигури високо качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните условия, изграждане на доверие и разбирателство и установяване на стабилно партньорство между участващите организации и лица. Подготвителните посещения се осъществяват в държавата на една от приемащите организации преди началото на дейността за професионално развитие.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът, подкрепян от това действие, трябва да включва една или повече ДПР. Дейностите могат да бъдат комбинирани по гъвкав начин в зависимост от целите на проекта и нуждите на участващата организация или организации и участващите младежки работници.

Проектът се изпълнява от най-малко две организации. Всички участващи организации трябва да бъдат посочени на етапа на кандидатстването, тъй като стабилното партньорство е основно условие за висококачественото изпълнение на проектите. Участващите организации поемат ролите на „изпращащи“ участници и/или на „приемащи“, т.е. домакини на дейността. Една от организациите също така поема ролята на координатор и кандидатства за целия проект от името на партньорството.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н.);
- Подготовка (практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им и т.н.);

[109] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.BUL и www.bonn-process.net

- Изпълнение на дейностите;
- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Качественият проект за мобилност на младежки работници:

- оказва реално въздействие върху редовната работа с младежи на участващите младежки работници, и върху тяхната организация;
- разчита на активното участие на участващите организации и на младежките работници, които следва да играят активна роля във всички етапи на проекта, като по този начин обогатяват своя опит в областта на обучението и развитието;
- се основава на ясно определени потребности от образование и професионално развитие[110] на младежките работници, по-специално по отношение на качеството, иновациите и признаването, и е придружен от подходящи мерки за подбор, подготовка и последващи действия;
- гарантира, че резултатите от неформалното и информалното учене на участниците са надлежно признати и че резултатите от проекта, включително всички методи, материали и инструменти, могат да бъдат прехвърляни и се използват в участващите организации, като допринасят за развитието на организациите за младежка работа, с по-нататъшно широко разпространение в областта на младежта;
- насърчава участниците да разсъждават върху европейски теми и ценности и предоставя на младежките работници, инструменти и методи за насърчаване на зачитането и управлението на многообразието в ежедневната им работа;
- подкрепя използването на иновативни практики и методи като включването на цифрови дейности за младежка работа, които да служат като инструменти за предотвратяване на всякакви форми на онлайн дезинформация и фалшиви новини.

Процес на обучение

В проекта за мобилност на младежки работници, трябва да се предвиди подкрепа за процеса на анализ, определянето и документирането на резултатите от обучението, по-специално чрез Youthpass, в подкрепа на признаването и въздействието на резултатите от проекта и произтичащите от него практики, методологии и материали за младежка работа в областта на младежта.

ЗАЩИТА И БЕЗОПАСНОСТ НА УЧАСТНИЦИТЕ

По време на планирането и подготовката на проект следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

СТАНДАРТИ ЗА КАЧЕСТВО НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

При изпълнението на всички проекти, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на **програмата „Еразъм+“ в областта на младежта** за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм+“ в областта на младежта обхващат

[110] Вж. „Модел на компетентности от Европейската стратегия за обучение на младежките работници, за работа в международни условия“, HTTPS://WWW.SALTO-YOUTH.NET/RC/TRAINING-AND-COOPERATION/TRAININGSTRATEGY/

както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_bg

Хоризонтални измерения

При проектирането на проект за мобилност следва да бъдат интегрирани следните измерения, които са в сила за цялата програма „Еразъм+“:

ПРИОБЩАВАНЕ И МНОГООБРАЗИЕ

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

- Проектите за мобилност на младежки работници, са особено подходящи за повишаване на осведомеността за многообразието на младежките работници, както и за подобряване на уменията и компетентностите, необходими за успешното включване на участници с по-малко възможности в практиката на младежката работа. Ангажирането на участващите младежки работници, във всички етапи на проекта подпомага внимателното насочване в хода на процеса на учене и развитие и позволява по-добро проследяване;
- Присъствието на обучители и модератори в повечето от дейностите осигурява по-близък и адаптиран подход, съобразен с нуждите на участниците;
- Целият проект следва да възприема съзнателен подход за приобщаване и многообразие. При планирането, подготовката, изпълнението и последващите действия тези аспекти следва да се вземат под внимание. Особено важен е начинът, по който чрез проекта се повишава способността на участващите организации да се справят с проблеми, свързани с приобщаването и многообразието, в своите редовни дейности.
- Форматът е подходящ и за включване на участници с по-малко възможности. Гъвкавостта, която действието предлага по отношение на формата на дейностите (напр. продължителност, вид и т.н.), го прави адаптивен към нуждите на участниците. Проектите за мобилност на младежки работници, също така са подходящи за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта, например обмен на приобщаващи практики и методи.

УСТОЙЧИВОСТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦИЯ

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите. Насърчава се въвеждането на цифрови и онлайн елементи, за да се намали прагът за участие на участници с по-малко

възможности. Програмата може да промени нагласите и да допринесе за развитието на цифрови и смесени подходи в младежките дейности чрез проекти и дейности, които имат за цел да повишат цифровите умения, да насърчат цифровата грамотност и/или да развият разбиране за рисковете и възможностите на цифровите технологии.

В зависимост от замисъла и целите на дейностите, развиването на компетентности и осведоменост в областта на цифровите въпроси, както и използването на нови технологии, могат да бъдат включени в дейности за образователна мобилност.

Националните агенции предлагат набор от възможности за обучение на младежки работници и младежки лидери чрез своите дейности за обучение и сътрудничество, включително за подкрепа на цифровата трансформация в областта на младежта. Тези предложения се публикуват в Европейския календар за обучение https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/ Вдъхновение може да се намери и сред инструментите на SALTO https://www.salto-youth.net/tools/

УЧАСТИЕ

С програмата „Еразъм+“ се подкрепят всички участващи организации да подобрят качеството на своите проекти като интегрират измерение, свързано с участието, и предлагат на младежките работници подходящи възможности за активно ангажиране и участие в планирането и изпълнението на дейностите по проекта като път към откриване на ползите от активното гражданство и участието в демократичния живот. Уебсайтът participationpool.eu предлага достъп до ресурсите за подобряване на измерението, свързано с участието в подкрепяните проекти. Също така се насърчават връзките и участието в съществуващи национални, международни или (други видове) инициативи и платформи на ЕС, свързани с участието и гражданската ангажираност.

КРИТЕРИИ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СТАНДАРТНИТЕ ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА МЛАДЕЖКИ РАБОТНИЦИ

Критерии за допустимост

Общите критерии по-долу се прилагат за стандартните проекти за мобилност на младежки работници. За кандидати, притежаващи акредитация, моля, вижте съответния раздел от настоящото ръководство.

Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяка допустима участваща организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта[111].

[111] Участващите организации ще трябва да подпишат мандатни писма на кандидатстващата организация. Мандатните писма следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; • група младежи, чиято дейност е свързана с областта на младежката работа, но не непременно в контекста на младежка организация (т.е. неформална група младежи) [112] установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави.
Продължителност на проекта	От 3 до 24 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 юни и 31 декември същата година.** **4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.** **Възможен допълнителен кръг:** Националните агенции може да решат да определят допълнителен кръг. Националните агенции ще информират кандидатите за определянето на допълнителния кръг чрез своя уебсайт. Ако бъде организиран допълнителен кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **4 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 август и 31 декември същата година.

[112] Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група.

Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част B от настоящото ръководство.
Други критерии	Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител. Всеки проект трябва да включва поне една дейност за професионално развитие. Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график за всяка от дейностите за професионално развитие, подготвителните посещения и дейностите за развиване на системи и за популяризиране, планирани в проекта.

Допълнителни критерии за допустимост за дейности за професионално развитие

Продължителност на дейностите	От 2 до 60 дни, без дните за пътуване. Минималните 2 дни трябва да бъдат последователни.
Място (места) на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се реализират в държавата на една (или няколко, в случай на дейности, свързани с пътуване) от организациите, които участват в тази дейност.
Брой на участващите организации	Трябва да има най-малко две участващи организации (най-малко една изпращаща и най-малко една приемаща организация) от различни държави. **Дейности в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата**: всички участващи организации трябва да са от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата. **Дейности с трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС**: в изпълнението на дейността трябва да участват поне една организация от държава — членка на ЕС, или от трета държава, асоциирана към програмата, и една организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4).
Допустими участници	Няма възрастови ограничения. Всички участници, с изключение на обучителите, придружаващите лица и модераторите, трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата или приемащата организация.

Брой на участниците	Брой на участниците: До 50 участници (с изключение на обучителите, придружаващите лица и модераторите, когато е приложимо) във всяка дейност, планирана по проекта. Във всяка дейност трябва да са включени участници от държавата на приемащата организация.
Други критерии	Най-малко една от изпращащите или приемащите организации, участващи в дейността, трябва да е от държавата на националната агенция, в която е подадено заявлението.

Допълнителни критерии за допустимост за подготвителни посещения

Място (места) на изпълнение на дейността	Дейността трябва да се осъществи в държавата на една от приемащите организации.
Допустими участници	Представители на участващите организации, обучители и модератори, които участват в основната дейност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии: За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-долу категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Релевантност, обосновка и въздействие
 	
(максимален резултат: 30 точки)
	• Релевантност на проекта за:
	  ○ целите на действието;
	  ○ нуждите от развитие и растеж на участващите организации;
	  ○ нуждите и целите на участващите младежки работници.
	• Доколко проектът има капацитет:
	  ○ да гарантира висококачествени резултати от обучението за участващите младежки работници;
	  ○ да укрепва или да трансформира младежката работа на участващите организации по отношение на качеството, иновациите и признаването, както и техния капацитет и обхват, от местно към глобално равнище, когато е целесъобразно;
	  ○ да включва участници, чиято дейност е свързана с областта на младежката работа в участващите организации;
	  ○ да включва организации, които предприемат конкретни действия за младежка работа и редовно работят с младежи на местно равнище.
	• Потенциално въздействие на проекта:
	  ○ върху участващите младежки работници, и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му;
	  ○ върху конкретни практики за младежка работа и качествената младежка работа;
	  ○ извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище.
	• Доколко проектът включва мерки, насочени към постигане на устойчивост на неговите резултати след жизнения цикъл на проекта;
	• Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието;
	• Доколко проектът запознава нови участници и организации с по-малък опит с действието.
	• Доколко предложените дейности за развиване на системи и за популяризиране допринасят за развитието на средата за младежки работници (ако е приложимо).

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 40 точки)**	• Съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • Доколко проектът допринася за подобряване на качеството на работата с младежта на участващите организации • Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта: подготовка (включително подготовка на участниците), изпълнение на дейностите и последващи действия; • Целесъобразност на мерките за подбор на младежки работници (в съответствие с определението за младежки работници, в правното основание), за дейностите и степен на активно участие на младежките работници, на всички етапи на проекта; • Доколко дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с по-малко възможности. • Целесъобразност на предложените методи за учене, основани на участието, включително на всички виртуални компоненти; • Качество на мерките и подкрепата за процеса на анализ, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците, както и последователно използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване и по-специално Youthpass; • Балансирано представителство на участниците по отношение на държавите и пола; • Доколко дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики; • Качество на инструментите и практиките, предложени в рамките на „дейности за развиване на системи и за популяризиране“, и доколко тяхното проектиране може да бъде възпроизведено и да вдъхнови други организации (ако е приложимо)
Качество на управлението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	• Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Качество на сътрудничеството и комуникацията между участващите организации, както и с други заинтересовани страни; • Качество на мерките за оценяване на различните етапи и резултати от проекта; • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td>Организационна подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците, с изключение на придружаващите лица, обучителите и модераторите.</td><td colspan="3">100 EUR на участник в дейност за професионално развитие.</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Пътни разходи</td><td rowspan="8">Принос към пътните разходи на участниците, включително на обучителите, придружаващите лица и модераторите, от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.

Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[113] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[114].

За дейности, свързани с пътуване, кандидатът следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере категорията разстояния, съответстваща на общата сума.[115]</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Стандартно пътуване</td><td>Екологично пътуване</td></tr>
<tr><td>10—99 km:</td><td>23 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>100—499 км:</td><td>180 EUR</td><td>210 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 км:</td><td>275 EUR</td><td>320 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>360 EUR</td><td>410 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>530 EUR</td><td>610 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>820 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1500 EUR</td><td></td></tr>
</table>

[113] Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).

[114] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

[115] Например, ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), кандидатът първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 км), след това между Рим и Любляна (489,75 км), и ще събере двете разстояния (1855,03 км); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

Индивидуална подкрепа	Дневни разходи **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на престоя на участник, включително за придружаващи лица, обучители и модератори (ако е необходимо), като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея, както и до **четири допълнителни** дни за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.	Таблица A2.2 на участник на ден. Максимум 1 100 EUR на участник (включително инструктори, модератори и придружаващи лица)
Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност, включваща участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на придружаващите лица, обучителите и модераторите.	100 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, обучителите и модераторите (включително обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Подкрепа за подготвително посещение	Разходи свързани с осъществяването на подготвително посещение, включително пътни и дневни разходи.	575 EUR на участник за подготвително посещение.

	Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** с изключение на участници от приемащата организация. На дейност се финансират максимум 2 участници от участваща организация. Освен това на подготвително посещение се финансира един модератор. Условно: необходимостта от подготвително посещение, целите и участниците трябва да бъдат обосновани от кандидата и одобрени от националната агенция. Това условие не се прилага за проекти, финансирани по системата за акредитация.	
Дейности за развиване на системи и за популяризиране	Разходи, свързани с изпълнението на допълващите дейности. Непреки разходи: Фиксирана ставка в размер до 7 % от допустимите преки разходи за допълващите дейности е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разноски на бенефициера, които могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на допълващите дейности (например електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения, разходи за постоянния персонал и пр.). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** необходимостта и целите трябва да бъдат обосновани от кандидата и одобрени от националната агенция. За тези дейности могат да бъдат разпределени максимум 10 % от общия размер на разходите по проекта.	Максимален размер до 80 % от допустимите разходи.
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, обучителите и модераторите, които не могат да бъдат подкрепени по стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки	**Финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи**: 80 % от допустимите пътни разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи

	(т.е. когато използването на по-чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии води до високи пътни разходи). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция**.** Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат отпуснати, извънредните разходи за високи пътни разходи заместват стандартните безвъзмездни средства за пътуване.	

Таблица A2.2 **Индивидуална подкрепа за дейности за професионално развитие**

	Индивидуална подкрепа (евро на ден)
Австрия	68 €
Белгия	73 €
България	60 €
Хърватия	70 EUR
Кипър	65 €
Чешка република	61 €
Дания	81 €
Естония	63 €
Финландия	80 €
Северна Македония	51 €
Франция	74 €
Германия	65 €
Гърция	80 €
Унгария	62 EUR
Исландия	80 €
Ирландия	83 €
Италия	74 €
Латвия	66 €

Лихтенщайн	83 €
Литва	65 €
Люксембург	74 €
Малта	73 €
Нидерландия	77 €
Норвегия	83 €
Полша	66 €
Португалия	73 €
Румъния	61 €
Сърбия	51 €
Словакия	67 €
Словения	67 €
Испания	68 €
Швеция	79 €
Турция	61 €
Съседни трети държави, които не са асоциирани към програмата	54 €

ДЕЙНОСТИ ЗА МЛАДЕЖКО УЧАСТИЕ

Това действие подкрепя[116] дейности извън формалното образование и обучение, които насърчават, подкрепят и улесняват участието на младежите в демократичния живот в Европа на местно, регионално, национално и европейско равнище.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Програмата „Еразъм+“ подкрепя консултирани с младежите местни, национални, транснационални и международни проекти за участие, провеждани от неформални групи младежи и/или от младежки организации, които насърчават младежкото участие в демократичния живот в Европа и преследват една или повече от следните цели:

- предоставяне на младежите на възможности да се ангажират и да се научат да участват в гражданското общество (осигуряване на пътища за ангажиране на младежите в ежедневието им, но също и в демократичния живот, с цел пълноценно гражданско, икономическо, социално, културно и политическо участие на младежи от всякакъв произход и със специално внимание към младежите с по-малко възможности);
- повишаване на осведомеността на младежите относно общите европейски ценности и основните права и принос за процеса на европейска интеграция, включително чрез принос за постигането на една или повече от целите на ЕС за младежта;
- развитие на компетентностите в областта на цифровите технологии и на медийната грамотност на младежите (по-специално на критично мислене и способност за оценка и работа с информация) за повишаване на устойчивостта на младежите към дезинформация, фалшиви новини и пропаганда, както и на способността им да участват в демократичния живот;
- обединяване на младежите и лицата, вземащи решения, на местно, регионално, национално и транснационално равнище, и/или принос към диалога на ЕС по въпросите на младежта.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г.[117] определя рамка за европейското сътрудничество в областта на младежта въз основа на съобщението на Комисията от 22 май 2018 г., озаглавено „Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за младежта“. В рамките на основната област „Ангажиране“ стратегията на ЕС за младежта цели да се постигне значимо гражданско, икономическо, социално, културно и политическо участие на младежите. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот.

Стратегията на ЕС за младежта включва и процес на диалог по въпросите на младежта, като в този контекст през 2018 г. бяха разработени 11 европейски цели за младежта, в чиито рамки се набелязват редица междусекторни

[116] Основната част от бюджета по това действие се отпуска за подпомагане на транснационални дейности, включващи организации и участници от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Същевременно до 25 % от наличния бюджет могат да се използват за финансиране на международни проекти, включващи организации и участници от трети държави, които не са асоциирани към програмата, съседни на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
[117] https://europa.eu/youth/strategy_bg

области, които засягат живота на младежите, и се посочват предизвикателствата, които трябва да се преодолеят във всяка от тях. Въз основа на приноса на заинтересованите страни в областта на младежта всеки 18-месечен цикъл на диалога на ЕС по въпросите на младежта определя конкретни тематични приоритети, предназначени да се превърнат в акценти в изпълнението на стратегията на ЕС за младежта през съответния период.

Тематични стратегии в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ има за цел да се насърчава младежкото участие, да се повишава качеството на процесите на информално и неформално учене и да се развива качествена младежка работа. Допълнителна подкрепа в тези области се предоставя чрез специфични тематични стратегии като стратегията за младежко участие, Youthpass и Европейската стратегия за обучение (ETS)[118].

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Дейностите за младежко участие са неформални дейности за учене, свързани с активното участие на младежи. Целта е чрез тези дейности да се даде възможност на младежите да получат опит за обмен, сътрудничество, културни и граждански действия. Подкрепяните дейности следва да помогнат на участниците да усъвършенстват своите личностни, социални, граждански и цифрови компетентности и да станат активни европейски граждани.

Настоящото действие подкрепя използването на алтернативни, иновативни, интелигентни и цифрови форми на младежко участие, включително разширяването на младежкото участие към разнообразни сектори и пространства (здравни услуги, спортни съоръжения и т.н., независимо дали се управляват от публичния или от частния сектор), като така се откриват пътища за активно участие на младежи от всякакъв произход.

Дейностите за младежко участие могат да се използват за провеждане на диалози и дискусии между младежите и лицата, вземащи решения, с цел насърчаване на активното участие на младежите в демократичния живот в Европа. Като конкретен резултат младежите получават възможност да изразяват мненията си (посредством формулирането на позиции, предложения и препоръки), по-специално относно това как следва да бъдат определяни и изпълнявани политиките в областта на младежта в Европа. Дейностите за младежко участие могат също така да бъдат под формата на граждански действия и младежки активизъм, които дават възможност на младежите да се ангажират по различни начини, за да повишат осведомеността си по важни за тях въпроси.

Дейностите за младежко участие могат да бъдат транснационални (изпълнявани в една или повече участващи държави и включващи неформални групи младежи и/или организации от няколко участващи държави) или национални (изпълнявани на местно, регионално или национално равнище и включващи неформални групи младежи и/или организации от една участваща държава). Националните дейности за младежко участие са особено подходящи за изпитване на идеи на местно равнище и като инструмент за проследяване на предишни инициативи, за да се подпомогне усъвършенстването и по-нататъшното развитие на успешни идеи.

[118] Стратегиите могат да бъдат намерени на следния адрес: Стратегия за младежко участие: https://participationpool.eu/ Youthpass: https://www.youthpass.eu/bg/ SALTO-YOUTH - What is Youthpass? / ETS: https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/trainingstrategy/

Всички дейности за младежко участие, независимо на какво равнище се изпълняват, трябва да имат доказано европейско измерение и/или добавена стойност, а всяка отделна дейност, която получава подкрепа, трябва реално да допринася за постигането на една или повече от изброените по-горе цели на действието.

Подпомаганите дейности могат да са под следната форма (като са възможни и комбинации): семинари, дебати, ролеви игри, симулации, използване на цифрови инструменти (например инструменти за цифрова демокрация), кампании за повишаване на осведомеността, обучения, срещи и други форми на взаимодействие онлайн или офлайн между младежи и лица, вземащи решения, консултации, информационни и/или културни събития и др.

Някои примери за дейности, които могат да бъдат осъществени в рамките на даден проект:

- присъствени или провеждани онлайн работни групи и/или срещи, семинари или други събития/процеси на местно, регионално, национално или транснационално равнище, предлагащи пространство за информация, дебати и активно участие на младежите по въпроси, свързани с ежедневието им като активни европейски граждани, които в идеалния случай включват, пораждат или следват взаимодействия с лицата, вземащи решения, и с други заинтересовани страни, засегнати от такива въпроси;
- консултации с младежи, които определят въпроси/проблеми от особено значение за тях (в местен, регионален, национален или транснационален контекст) и определят нуждите си, свързани с участието в решаването на такива въпроси/проблеми;
- кампании за повишаване на осведомеността относно участието на младежите в демократичния живот, включително информационни и/или културни събития, свързани с конкретни обществени предизвикателства, които са от значение за младежите;
- улесняване на достъпа до открити, безопасни и достъпни виртуални и/или физически пространства за младежи, като се предлагат ефективни възможности за учене за участие в демократичния живот и демократичните процеси;
- симулации, които пресъздават функционирането на демократичните институции и функциите на лицата, вземащи решения, в такива институции.

Когато е уместно, е силно препоръчително да се интегрират цифрови формати на дейности (например уебинари, хакатони, различни инструменти за електронно участие и т.н.) и/или обучение по отношение на използването на инструменти за цифрова демокрация в дейности, които ще се изпълняват в рамките на проект за дейности за младежко участие.

Един проект следва да се състои от различни дейности, които заедно допринасят за постигането на планираните цели.

Тези дейности следва да се финансират предимно чрез бюджетна категория „управление на проекти“, по която се предвижда месечна вноска. Тези дейности по проекта обикновено включват срещи за управление на проекта и текущи, редовни дейности по проекта. Проектът може да включва и едно или повече събития за младежко участие.

Терминът „физически събития“ обхваща събития, които играят основна роля за постигане на целите на проекта; с тях може да се отбелязва постигането на междинни цели на проекта и те следва ясно да се разграничават от текущите дейности по проекта въз основа на тяхното съдържание, мащаб или профил на участниците в тях. Освен това събитията за младежко участие имат физически характер и предвиждат физическо присъствие на младежи и, където е приложимо, на други участници. На подобно физическо събитие могат да присъстват не само членовете на неформалната група или младежите в организациите бенефициери, които са пряко ангажирани с дейностите по проекта, но и по-широка аудитория от младежи и/или лица, вземащи решения. Продължителността на събитието следва да съответства на планираните дейности и очакваните постижения, като събитията могат да бъдат както

много кратки (часове), така и с по-голяма продължителност. Специфична подкрепа за организиране на физически събития може да се предостави на принципа „на участник в събитие“, независимо от продължителността на събитието.

По проекти за младежко участие, в които са предвидени дейности или физически събития, изискващи участниците да пътуват до място, различно от мястото, където пребивават, може да се кандидатства за допълнително финансиране за дейности за мобилност, включващо подпомагане за пътуване и дневни разходи. Мобилността в проектите за младежко участие може да бъде както национална, така и международна, но с нея винаги следва да се подкрепя дейност по проект, финансирана чрез разходи за управление на проекта, или събитие за младежко участие (финансирано чрез подкрепа за събития за младежко участие).

В рамките на това действие не може да се подкрепят следните дейности: официални заседания на организации или мрежи от организации, **организиране на партийни политически събития**, физическа инфраструктура (напр. разходи за строителство/придобиване на сгради и на тяхното постоянно оборудване).

Примери за проекти със силно изразен елемент на участие (без да се ограничават до формата на дейностите за младежко участие) и съответните най-добри практики могат да бъдат намерени в инструментариума за младежко участие[119].

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът, подкрепян от настоящото действие, следва да включва един или повече от елементите, описани по-горе. Тези елементи могат да бъдат комбинирани по гъвкав начин в зависимост от целите на проекта и нуждите на участващата организация/организации и на участниците.

Проектът се изпълнява от една или повече неформални групи младежи, една или повече организации или комбинация от тях. Неформалните групи младежи и/или участващите организации трябва да бъдат посочени на етапа на кандидатстване. Други младежи могат да бъдат включени в проекта като участници в някои от дейностите или като част от целевата група за дейности. Ако участва само неформална група младежи, един от членовете на групата кандидатства от името на групата. Ако участват няколко групи или организации, една от тях поема ролята на координатор и кандидатства за целия проект от името на партньорството.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и младежите, включени в дейностите, следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето („дейности, разработени от младежи за младежи“). Инструментариумът за младежко участие може да предостави практически идеи и насоки за повишаване на младежкото участие.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н.);
- Подготовка (практическа организация, сключване на споразумения с партньори, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците и т.н.);
- Изпълнение на дейностите;

[119] https://participationpool.eu/toolkit/

- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта). Като част от етапа на последващи действия всеки проект следва да предвижда предоставяне на обратна връзка на младите участници за конкретни резултати от проекта, включително за това как тези резултати са били съобщени на други заинтересовани страни и/или използвани от тях.

Диалог на ЕС по въпросите на младежта

От темите и приоритетите, определени в контекста на диалога на ЕС по въпросите на младежта[120], може да бъдат почерпени идеи за дейности за младежко участие на всички равнища. Подобен източник на идеи може да се открие и в целите на ЕС за младежта, разработени в рамките на диалога на ЕС по въпросите на младежта, които набелязват междусекторни области, засягащи живота на младежите, и посочват предизвикателствата. Освен това резултатите от успешни дейности за младежко участие могат да бъдат използвани като принос за по-нататъшните етапи на диалога на ЕС по въпросите на младежта.

Процес на обучение

Проектът за дейности за младежко участие трябва да предвиди подкрепа за процеса на анализ, определянето и документирането на индивидуалните резултати от обучението на участниците (т.е. и за участниците отвъд неформалните групи младежи, които изпълняват проектите и/или отвъд младежите, които вземат активно участие в подготовката и изпълнението на проекта), по-специално чрез Youthpass.

Защита и безопасност на участниците

По време на планирането и подготовката на проект следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

Изграждане на общности

Силно препоръчително е в проектите за дейности за младежко участие да се включват дейности за изграждане на общности. Когато е възможно, следва да се полагат усилия тези дейности да бъдат продължавани след края на подкрепяните проекти и да започнат да се поддържат самостоятелно.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички дейности, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват **стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта** за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на

[120] https://europa.eu/youth/strategy/euyouthdialogue_bg

резултатите от проекта и др. **Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта** можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_bg

ХОРИЗОНТАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Кандидатите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

Дейностите за младежко участие са особено подходящи за включването на младежите с по-малко възможности:

- Дейностите по младежко участие са разработени като формат за действие на място с много гъвкави параметри (продължителност, брой на участниците, национални/транснационални дейности и т.н.), което може лесно да бъде адаптирано към специфичните нужди на младежите с по-малко възможности;
- Неформалните групи младежи, които осъществяват проект за дейности за младежко участие, могат да бъдат подпомагани от **наставник**[121]. Съдействието на наставник може да бъде особено подходящо и полезно за подпомагане на младежите с по-малко възможности при разработването и изпълнението на техните проекти.
- Целите на действието включват предоставяне на възможности на младежите да се научат да участват в гражданското общество, както и подобряване на цифровата и медийната грамотност. Проектите, преследващи тези цели, могат да бъдат особено полезни за подпомагане на младежите с по-малко възможности да преодолеят някои от предизвикателствата, пред които може да са изправени.

Дейностите за младежко участие също така са особено подходящи за тематична работа по приобщаването и многообразието в обществото, например за подкрепа на борбата със стереотипите, насърчаване на разбирателството, толерантността и недискриминацията.

Устойчивост на околната среда

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, устойчиви транспортни средства.

Цифрова трансформация в областта на младежта

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на

[121] В зависимост от своите нужди неформалните групи младежи могат да използват един или няколко наставници по време на проекта.

сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите. Насърчава се въвеждането на цифрови и онлайн елементи, за да се намали прагът за участие на младежи с по-малко възможности. Програмата може да промени нагласите и да допринесе за развитието на цифрови и смесени подходи в младежките дейности чрез проекти и дейности, които имат за цел да повишат цифровите умения, да насърчат цифровата грамотност и/или да развият разбиране за рисковете и възможностите на цифровите технологии.

В зависимост от замисъла и целите на дейностите, развиването на компетентности и осведоменост в областта на цифровите въпроси, както и използването на нови технологии, могат да бъдат включени във физически събития или дейности за образователна мобилност, а изцяло виртуалните компоненти следва да се финансират от разходите за управление на проекта. В рамките на подкрепата за включване на участниците могат да бъдат заявени надлежно обосновани разходи за включване на младежи с по-малко възможности.

Националните агенции предлагат набор от възможности за обучение на младежки работници и младежки лидери чрез своите дейности за обучение и сътрудничество, включително за подкрепа на цифровата трансформация в областта на младежта. Тези предложения се публикуват в Европейския календар за обучение https://www.salto-youth.net/tools/european-training-calendar/. Вдъхновение може да се намери и сред инструментите на SALTO https://www.salto-youth.net/tools/.

Участие

С програмата „Еразъм+“ се подкрепят всички участващи организации да подобрят качеството на своите проекти като интегрират измерение, свързано с участието, и предлагат на младежите подходящи възможности за активно ангажиране и участие в планирането и изпълнението на дейностите по проекта като път към откриване на ползите от активното гражданство и участието в демократичния живот. Уебсайтът participationpool.eu предлага достъп до ресурсите за подобряване на измерението, свързано с участието в подкрепяните проекти. Също така се насърчават връзките и участието в съществуващи национални, международни или (други видове) инициативи и платформи на ЕС, свързани с участието и гражданската ангажираност.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ

Критерии за допустимост

Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяка допустима участваща организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта[122].
Допустими участващи организации	Участваща организация може да бъде: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; европейска младежка НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; • неформална група младежи[123]. установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, съседна на ЕС (региони 1—4; вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
Брой и профил на участващите организации	• Национални проекти за младежко участие: трябва да е включена най-малко една участваща организация. • Транснационални и международни проекти за младежко участие: трябва да са включени най-малко две участващи организации от различни държави.
Продължителност на проекта	Между 3 и 24 месеца.
Място (места) на изпълнение на дейностите	• Дейността трябва да се осъществи в държавата на една или повече от една от участващите организации. Дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз[124], дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция.

[122] Участващите организации ще трябва да подпишат мандатни писма на кандидатстващата организация. Мандатните писма следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстването и най-късно към момента на подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. За повече информация, моля, направете справка в част В от настоящото ръководство.

[123] Група от най-малко четирима младежи на възраст между 13 и 30 години. Един от членовете на групата, който има навършени 18 години, поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

[124] Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага.

Допустими участници	Младежи на възраст между 13 и 30 години[125], пребиваващи в държавите на участващите организации, както и лица, вземащи решения, които имат отношение към темите, застъпени в проекта.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 юни и 31 декември същата година.** **4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 януари и 31 май следващата година.** **Възможен допълнителен кръг:** Националните агенции може да решат да определят допълнителен кръг. Националните агенции ще информират кандидатите за определянето на допълнителния кръг чрез своя уебсайт. Ако бъде организиран допълнителен кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **4 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 август и 31 декември същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Приложения	Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител. Ако по проектът се планират изпълнение на дейности за мобилност и/или физически събития: Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложен график на планираните дейности и/или физически събития за мобилност.

[125] Моля, обърнете внимание на следното:
долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.
горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началото на дейността.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност, обосновка и въздействие
 	
(максимален резултат: 30 точки)
	• Релевантност на проекта за:
	  ○ целите на действието;
	  ○ нуждите на участващите организации и на отделните участници.
	• Доколко проектът ще бъде насочен към един или няколко от приоритетите, определени в контекста на диалога на ЕС по въпросите на младежта или в целите на ЕС за младежта;
	• Доколко проектът е подходящ за постигане на висококачествени резултати от обучението за участниците;
	• Доколко проектът носи европейска добавена стойност;
	• Потенциално въздействие на проекта:
	  ○ върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му;
	  ○ извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско или световно равнище.
	• Доколко проектът съдържа мерки, насочени към постигане на устойчивост на неговите резултати след жизнения цикъл на проекта.
	• Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието;
	• Доколко проектът запознава нови участници и организации с по-малък опит с действието;
	• Доколко проектът е насочен към устойчиви и екологосъобразни практики.

Качество на структурата на проекта **(максимален резултат: 40 точки)**	• Съгласуваност между установените нужди, целите на проекта, профилите на участниците и предлаганите дейности; • Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта: подготовка (включително подготовка на участниците), изпълнение и последващи действия (включително механизъм за обратна връзка за участниците); • Доколко младежите участват във всички етапи на дейностите; • Доколко дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с по-малко възможности; • Целесъобразност на предложените методи за учене, основани на участието, включително на всички виртуални компоненти; • Доколко проектът използва алтернативни, иновативни и интелигентни форми на младежко участие, по-специално за изпробване на нови идеи и последващи действия; • Качество на мерките и подкрепата за процеса на анализ, определянето и документирането на резултатите от обучението на участниците, както и последователното използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване и по-специално Youthpass; • Адекватност и ефективност на предвидените мерки за гарантиране на безопасността и защитата на участниците; • Доколко дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики.
Качество на управлението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	• Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Качество на сътрудничеството и комуникацията между участниците в групата/групите, участващите организации и други заинтересовани страни; • Качество на мерките за оценяване на различните етапи и резултати от проекта; • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Бюджетът на проекта трябва да бъде изготвен в съответствие със следните правила (в евро):

Максимален размер на безвъзмездните средства за проект, които се отпускат за дейности за младежко участие: 60,000 EUR

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Управление на проекта	Разходи, свързани с управлението и изпълнението на проекта (напр. подготовка и провеждане на срещи и дейности по проекта, сътрудничество и комуникация между партньорите, оценка, разпространение и последващи дейности). **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на проекта.	500 EUR на месец
Разходи за наставничество	Разходи, свързани с участието на наставник в проекта. Разходите за наставничество са приложими само ако проектът се изпълнява от неформална група от младежи. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на държавата, в която се изпълнява дейността, и работните дни. Искането на финансова подкрепа за покриване на разходи за наставничество трябва да е мотивирано във формуляра за кандидатстване. Продължителността на наставничеството не е обвързана с продължителността на проекта.	Таблица Б3 на работен ден. Максимум 12 дни.

Подкрепа за приобщаване на участниците	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, модератори и лица, отговорни за вземането на решения, във връзка с дейностите и събитията по проекта (включително обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	**Финансова гаранция**: 80 % от допустимите разходи

Таблица Б3 Разходи за наставничество

	Преподавател/обучител/ изследовател/ Младежки работник Единична сума на ден
Дания, Ирландия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Лихтенщайн, Норвегия	241

Белгия, Германия, Франция, Италия, Финландия, Исландия	214
Чешка република, Гърция, Испания, Кипър, Малта, Португалия, Словения	137
България, Естония, Хърватия, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, Северна Македония, Турция	74

Допълнително финансиране за физически прояви, осъществени в рамките на проекта

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Подкрепа на събития за младежко участие	Разходи, свързани с осъществяването на национални, транснационални и международни физически събития, които са от основно значение за постигане на целите на проекта „Дейности за младежко участие“. Тази бюджетна категория не е предназначена да покрива участието на персонала на участващата(ите) организация(и)/членовете на неформалната(ите) група(и) от млади хора и модераторите, тъй като присъствието на тези участници в тези мероприятия следва да се покрива от бюджетната категория „управление на проекта“. Когато е уместно, подкрепата за събития за младежко участие може да бъде съчетана с финансиране за мобилност в рамките на дейности за младежко участие в съответствие с приложимите по-долу правила.	100 EUR на участник

	Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците в събитието, включително лицата, вземащи решения, с изключение на персонала на участващата(ите) организация(и)/членовете на неформалната(ите) група(и) младежи и модераторите.	

Допълнително финансиране за дейности за мобилност, осъществени в рамките на проекта

Бюджетна категория	**Допустими разходи и приложими правила**	**Сума**		
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите ги лица, модераторите и лицата, вземащи решения, от мястото им на произход до мястото на провеждане на дейността или физическото събитие по проекта и обратно, независимо дали пътуването е национално или транснационално. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата. Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[126] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[127]. За дейности, свързани с пътуване, кандидатът	**Разстояние на пътуване**	**Стандартно пътуване**	**Екологично пътуване**
		10—99 km:	23 EUR	
		100—499 км:	180 EUR	210 EUR
		500—1999 км:	275 EUR	320 EUR
		2000—2999 km:	360 EUR	410 EUR
		3000—3999 km:	530 EUR	610 EUR
		4000—7999 km:	820 EUR	
		8000 km или повече:	1500 EUR	

[126] Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).
[127] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

	следва да сумира разстоянията между отделните места на провеждане и да избере категорията разстояния, съответстваща на общата сума.[128]			
Индивидуална подкрепа	Дневни разходи **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на престоя на участник, придружаващите го лица , модераторите и лицата, вземащи решения (ако е необходимо), като се включват и един ден за пътуване преди дейността и един — след нея (ако е необходимо), както и до **четири допълнителни** дни за участниците, които получават безвъзмездни средства за екологично пътуване.	Таблица A2.1 на участник на ден		
Подкрепа за приобщаване за организации	Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност, включващи участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране**: принос към единичните разходи. **Правило за отпускане**: въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на придружаващите лица, модераторите и лицата, вземащи решения.	100 EUR на участник		
Извънредни разходи	Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. Високи пътни разходи на участниците, включително членовете на неформални групи, придружаващите лица, модераторите и лицата, вземащи решения,	**Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите		

[128] Например, ако участник от Мадрид (Испания) участва в дейност, свързана с пътуване и осъществявана първо в Рим (Италия), а след това в Любляна (Словения), кандидатът първо ще изчисли разстоянието между Мадрид и Рим (1365,28 км), след това между Рим и Любляна (489,75 км), и ще събере двете разстояния (1855,03 км); б) ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км); и в) ще изчисли безвъзмездните средства от ЕС, които ще представляват принос към пътните разходи на участника от Мадрид до Любляна (през Рим) и обратно (275 EUR).

	които не могат да бъдат подкрепени по стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки (т.е. когато използването на по-чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии води до високи пътни разходи). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция. Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните ставки, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат отпуснати, извънредните разходи за високи пътни разходи заместват стандартните безвъзмездни средства за пътуване.	пътни разходи

Таблица A2.1: Индивидуална подкрепа за дейности за мобилност за младежко участие	**Дейности за младежко участие (евро на ден)**
Австрия	51 €
Белгия	47 €
България	36 €
Хърватия	39 €
Кипър	36 €
Чешка република	36 €
Дания	51 €
Естония	37 €
Финландия	51 €
Северна Македония	31 €
Франция	43 €
Германия	46 €
Гърция	43 €
Унгария	37 €
Исландия	51 €
Ирландия	55 €
Италия	44 €

Латвия	38 €
Лихтенщайн	51 €
Литва	38 €
Люксембург	51 €
Малта	44 €
Нидерландия	51 €
Норвегия	56 €
Полша	38 €
Португалия	42 €
Румъния	36 €
Сърбия	33 €
Словакия	39 €
Словения	38 €
Испания	38 €
Швеция	51 €
Турция	36 €
Съседни трети държави, които не са асоциирани към програмата	33 €

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА МЛАДЕЖИ — „ДЕЙСТВИЕ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ DISCOVEREU“

В рамките на действието за приобщаване DiscoverEU организациите и неформалните групи младежи могат да получат подкрепа за осъществяването на проекти, които позволяват на младежи с по-малко възможности да участват в DiscoverEU наравно със своите връстници.

DiscoverEU предлага на 18-годишните младежи възможност да придобият краткосрочен индивидуален или групов опит, като пътуват из цяла Европа с железопътен или друг вид транспорт, когато е необходимо. Целите включват:

- даване на възможност на младежите да научат за Европа, но и да открият възможностите на Европа за своето бъдещо образование и избор в живота;
- предоставяне на ценни за младежите знания, умения за живота и компетентности;
- насърчаване на връзката и междукултурния диалог между младежите;
- укрепване на чувството за принадлежност към Европейския съюз;
- вдъхновяване на младежите да възприемат устойчивото пътуване в частност и съзнанието за опазване на околната среда като цяло.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

DiscoverEU се стреми да увеличи своето измерение за приобщаване, като предоставя допълнителна подкрепа на участниците с по-малко възможности да опознаят Европа.

По-конкретно действието за приобщаване DiscoverEU има за цел:

- достигане до младежи с по-малко възможности, които не биха кандидатствали по собствена инициатива;
- преодоляване на пречките, които възпрепятстват тези младежи да участват пряко в общия кръг за кандидатстване в DiscoverEU, и осигуряване на необходимата подкрепа, от която се нуждаят, за да могат да пътуват;
- стимулиране и подобряване на развитието на компетентностите и уменията на младежите с по-малко възможности, участващи в DiscoverEU.

КОНТЕКСТ НА ПОЛИТИКАТА

Стратегията на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г. определя рамка за европейското сътрудничество в областта на младежта въз основа на съобщението на Комисията от 22 май 2018 г., озаглавено „Ангажиране, свързване и овластяване на младите хора: нова стратегия на ЕС за младежта“. Стратегията насърчава участието на младежите в демократичния живот, подпомага социалното и гражданското участие и има за цел да гарантира, че всички младежи разполагат с необходимите ресурси, за да участват в обществения живот. Стратегията на ЕС за младежта включва и процес на диалог по въпросите на младежта, като в този контекст през 2018 г. бяха разработени 11 европейски цели за младежта. Тези цели набелязват междусекторни области, които засягат живота на младежите, и посочват предизвикателствата. Стратегията на ЕС за младежта следва да допринася за осъществяването на тази визия на младежите. В рамките на основната област „Свързване“ стратегията на ЕС за младежта насърчава и улеснява връзките, отношенията и обмена на опит между младежите като основно предимство за бъдещото развитие на ЕС. Тези връзки се насърчават най-добре чрез различни форми на мобилност, една от които е DiscoverEU.

Стратегия на ЕС за младежта | Европейски младежки портал (europa.eu)

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

Действие за приобщаване DiscoverEU

В рамките на действието за приобщаване DiscoverEU от един до петима младежи с по-малко възможности от една и съща държава се събират за кратък период от време, за да пътуват из Европа. Периодът на учене включва планиране, подготовка, изпълнение преди и по време на пътуването по линия на DiscoverEU, както и последващи действия след пътуването.

Следните дейности не са допустими за финансиране по линия на DiscoverEU: пътувания за академично обучение, дейности за обмен, предприети с цел финансова печалба, дейности за обмен, които могат да бъдат счетени за турнета, официални заседания, курсове за обучение от възрастни за младежи.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът се изпълнява от една организация или неформална група от младежи, която изпраща един или повече (група от) участници на пътуване по линия на DiscoverEU. Организацията следва да има полза от участието си в действието за приобщаване DiscoverEU и поради това проектът следва да съответства на целите на организацията и да отговаря на нейните нужди. Възможно е сътрудничество със заинтересовани страни в други държави, които биха могли да предложат дейности[129] или подкрепа на участниците, например домакинство и т.н.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и младежите, включени в дейностите, следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- планиране на пътуването (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, вида на дейността(ите), планиране на пътуванията, график на дейностите и т.н.);
- подготовка (практическа организация на пътуването по линия на DiscoverEU, сключване на споразумения със заинтересованите страни, организиране на езикови/междукултурни/образователни/културни/екологични/цифрови дейности, задачи, свързани с подготовката на участниците преди заминаването им и т.н.);
- изпълнение на дейностите по време на пътуването по линия на DiscoverEU;
- последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Качественото действие за приобщаване DiscoverEU:

[129] Вж. Инструментариума за младежко участие, изготвен от SALTO PI, модул 9 "DiscoverEU (DiscoverEU (https://participationpool.eu/wp-content/uploads/2021/05/Discover-EU-1.pdf) като вдъхновение

- се основава на активното участие на младежите с по-малко възможности и участващите организации, които следва да играят активна роля във всички етапи на проекта, като по този начин обогатяват своя опит в областта на обучението и развитието;
- включва за предпочитане различни групи участници с по-малко възможности и се основава на това многообразие;
- се основава на ясно определени нужди на младите участници;
- гарантира, че резултатите от неформалното и самостоятелното учене на участниците в преживяването в рамките на DiscoverEU са правилно определени и документирани;
- насърчава участниците да разсъждават върху европейски теми и ценности.

Процес на обучение

Организирането на действие за приобщаване DiscoverEU в контекста на неформалното учене изисква желаните резултати от обучението поне частично да се планират предварително, за да се осигурят подходящи възможности. Участниците следва да съдействат за определянето на техните нужди и на обучението, което желаят да получат или да развият чрез пътуването си по линия на DiscoverEU.

Участниците следва също така да се ангажират във възможно най-голяма степен в проектирането и разработването на дейността(ите) по време на пътуването си (изготвяне на програмата, маршрута, дейностите, резервиране на места за настаняване и т.н.) и да обмислят как да се подготвят, за да увеличат максимално ученето и личностното развитие, които ще получат по време на пътуването.

След пътуването по линия на DiscoverEU участниците следва да бъдат приканени да предоставят обратна информация за преживяването в рамките на DiscoverEU, да обмислят какво са научили и как могат да се възползват от резултатите от обучението.

Организациите следва да подкрепят процеса на обучение, определянето и документирането на резултатите от обучението, по-специално чрез използването на Youthpass за участниците в DiscoverEU.

Защита и безопасност на участниците

Действието за приобщаване DiscoverEU може да включва водач(и) на група, модератор(и), придружаващо(и) лице(а), които могат да наблюдават и да оказват подкрепа на участниците, за да се осигури качествен процес на обучение по време на пътуването по линия на DiscoverEU. В същото време те се грижат за безопасна, основана на уважение и недискриминационна среда и за защита на участниците. По време на планирането и подготовката на пътуване по линия на DiscoverEU в рамките на действието за приобщаване DiscoverEU следва да се обърне внимание на въпроса за защитата и безопасността на участниците и да се предвидят всички необходими мерки за предотвратяване/намаляване на рисковете.

Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта

При изпълнението на всички проекти, подкрепяни по настоящото действие, трябва да се спазват стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта за организиране на висококачествени дейности за образователна мобилност. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта обхващат както основните принципи на действието, така и конкретни практики за изпълнение на задачи по проекта като подбор и подготовка на участниците, определяне, оценка и признаване на резултатите от обучението, споделяне на резултатите от проекта и др. Стандартите за качество на програмата „Еразъм“ в областта на младежта можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-youth_en.

Хоризонтални измерения

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в процеса на вземане на решения.

Действието за приобщаване DiscoverEU е особено подходящо за включването на младежи с по-малко възможности:

- да придобият опит в самостоятелно пътуване като отделно лице;
- груповата мобилност предлага осъществяване на международна мобилност в безопасното обкръжение на групата;
- Поради кратката продължителност и непосредственото придружаване от организация, младежите с по-малко възможности получават възможност да придобият опит в пътуване в група или дори самостоятелно.

Действието за приобщаване DiscoverEU е подходящо и за работа по приобщаването и многообразието за подкрепа на борбата със стереотипите и насърчаване на разбирателството, толерантността и недискриминацията.

Устойчивост на околната среда

Чрез DiscoverEU следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава тяхната осведоменост относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Действието за приобщаване DiscoverEU следва да бъде проектирано и осъществявано с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране, избор на устойчиви транспортни средства.

Цифрова трансформация в DiscoverEU

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене онлайн за допълване на физическите дейности, подобряване на сътрудничеството между заинтересованите страни, и на качеството на дейностите. Насърчава се въвеждането на цифрови и онлайн елементи, за да се намали прагът за участие на младежи с по-малко възможности. Програмата може да промени нагласите и да допринесе за развитието на цифрови и смесени подходи в младежките дейности чрез проекти и дейности, които имат за цел да повишат цифровите умения, да насърчат цифровата грамотност и/или да развият разбиране за рисковете и възможностите на цифровите технологии.

В зависимост от замисъла и целите на дейностите, развиването на компетентности и осведоменост в областта на цифровите въпроси, както и използването на нови технологии, могат да бъдат включени в дейности за образователна мобилност.

Участие

С програмата „Еразъм+“ се подкрепят всички участващи организации да подобрят качеството на своите проекти като интегрират измерение, свързано с участието, и предлагат на младежите подходящи възможности за активно ангажиране и участие в планирането и изпълнението на дейностите по проекта като път към откриване на ползите от активното гражданство и участието в демократичния живот. Уебсайтът participationpool.eu предлага достъп до ресурсите за подобряване на измерението, свързано с участието в подкрепяните проекти. Също така се насърчават връзките и участието в съществуващи национални, международни или (други видове) инициативи и платформи на ЕС, свързани с участието и гражданската ангажираност.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Общи критерии за допустимост

Представените по-долу общи критерии се прилагат за действието за приобщаване DiscoverEU.

Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяка допустима участваща организация или група, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Допустими участващи организации	Допустима участваща организация може да бъде: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; социално предприятие; организация със стопанска цел, осъществяваща дейност в сферата на корпоративната социална отговорност; • неформална група младежи[130]. установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата
Брой на участващите организации	най-малко една участваща организация
Продължителност на проекта	от 3 до 18 месеца.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.

[130] Група от най-малко четирима младежи на възраст между 18 и 30 години. Един от членовете на групата поема ролята на представител на останалите и носи отговорност от името на групата. Моля, проверете в речника определението за неформална група. За целите на настоящото действие и на всички разпоредби, свързани с него, „неформална група младежи“ се вписва в понятието „участваща организация“. При позоваване на „участваща организация“ се счита, че тя обхваща и „неформална група младежи“.

Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: **4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 март и 31 август следващата година** **Възможен допълнителен краен срок:** **23 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи между 1 юли и 31 март следващата година**
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.
Приложения	Към формуляра за кандидатстване трябва да бъде приложена клетвена декларация от законния представител.

Допълнителни критерии за допустимост за действието за приобщаване DiscoverEU

Продължителност на пътуване по линия на DiscoverEU	От 1 и 30 дни. По време на жизнения цикъл на проекта организацията може да организира няколко пътувания по линия на DiscoverEU (всеки път с 1—5 участници и евентуално придружаващо(и) лице(а).
Място (места) на изпълнение на проекта	Пътуванията по линия на DiscoverEU трябва да се провеждат в поне още една държава, различна от тази, в която участникът(ите) е(са) започнал(и) пътуването си.
Брой на участващите организации	Трябва да е включена една участваща организация.

Допустими участници	Младежи с по-малко възможности[131] на възраст 18[132] години и законно пребиваващи в страните на изпращащата ги организация. Участващите водачи на групи[133], модератори или придружаващи лица трябва да имат навършени 18 години.
Брой на участниците и състав на националните групи	Минимум 1 и максимум 5 участници на пътуване по линия на DiscoverEU (не са включени водачите на групи, модераторите и придружаващите лица). Групите могат да пътуват самостоятелно или с придружители.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани спрямо посочените по-долу критерии за отпускане на безвъзмездни средства. За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-долу категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Релевантност, обосновка и въздействие **(максимален резултат: 40 точки)**	• Релевантност на проекта за: - целите на действието; - нуждите на участващите организации и на отделните участници. - Доколко проектът дава възможност за учене чрез открития; • Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • Доколко организацията може да докаже предишен опит в работата с младежи с по-малко възможности на местно равнище. • Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието; • Доколко проектът въвежда в програмата „Еразъм+“ нови участници и организации с по-малък опит, които могат да докажат опит в работата с младежи с по-малко възможности.

[131] Вж. определението за „участник с по-малко възможности“ в речника на термините

[132] Моля, обърнете внимание на следното:

долни възрастови граници: участниците трябва да са навършили минималната възраст към началната дата на дейността.

горни възрастови граници: участниците трябва да не са по-възрастни от посочената максимална възраст към началната дата на дейността.

[133] Водач на група е възрастен, който се присъединява към младежите, за да осигури тяхното ефективно учене, защита и безопасност.

Качество на структурата на проекта **(максимален резултат: 40 точки)**	• Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта: подготовка, съобразена със специфичните нужди на участниците, подкрепа по време на пътуването, изпълнение на дейностите и последващи действия; • Доколко участниците се включват активно във всички етапи на дейностите; • Дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин; • Качество на мерките и подкрепата за процеса на анализ, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците, както и използване на Youthpass; • Адекватност и ефективност на предвидените мерки за гарантиране на безопасността и защитата на участниците; • Доколко дейностите включват устойчиви и екологосъобразни практики.
Качество на управлението на проекта **(максимален резултат: 20 точки)**	• Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Качество на сътрудничеството и комуникацията с други заинтересовани страни, ако е приложимо; • Качество на мерките за оценяване на различните етапи и резултати от проекта; • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от проекта в рамките на участващите организации и извън тях.

ПРАВИЛА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Бюджетна категория	Допустими разходи и приложими правила	Сума
Пътни разходи	**Карта за пътуване**: Брой карти за пътуване за участниците. Брой карти за пътуване на всяко придружаващо лице (използващо същите транспортни средства като участниците).	Карта за пътуване за 7 дни за пътуване[135] в рамките на един месец

[135] Картата за пътуване е валидна 30 дни, в които участникът може да пътува с толкова влакове, колкото желае, от полунощ до полунощ във всеки от седемте дни за пътуване. Прекарването на останалите дни е по преценка на участника.

<table>
<tr><td></td><td>Основното правило е участниците да пътуват с транспортните средства с най-ниски общи емисии на парникови газове[134].

Механизъм на финансиране:

- Непарична вноска за картата за пътуване;
- Принос към единичните разходи: в случаите когато държавата на произход не е пряко свързана с железопътната система на континентална Европа и е необходимо допълнително пътуване с други транспортни средства, за да се достигне до държавата, в която започва мобилността.
- Екологично пътуване: В случай че участниците се нуждаят от допълнително пътуване, за да стигнат до мястото, където започва дейността, те също имат право на подкрепа за пътуване, в това число „екологично пътуване“, когато е приложимо.</td><td colspan="3">Принос за използване на други транспортни средства, когато е приложимо

<table><tr><th>Разстояние на пътуване</th><th>Стандартно пътуване</th><th>Екологично пътуване</th></tr><tr><td>10—99 km:</td><td>23 EUR</td><td></td></tr><tr><td>100—
499 км:</td><td>180 EUR</td><td>210 EUR</td></tr><tr><td>500—
1999 км:</td><td>275 EUR</td><td>320 EUR</td></tr><tr><td>2000—
2999 km:</td><td>360 EUR</td><td>410 EUR</td></tr><tr><td>3000—
3999 km:</td><td>530 EUR</td><td>610 EUR</td></tr><tr><td>4000—
7999 km:</td><td>820 EUR</td><td></td></tr><tr><td>8000 km
или
повече:</td><td>1500 EUR</td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Организационна подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците, с изключение на водачите на групи, придружаващите лица и модераторите.</td><td colspan="3">100 EUR на участник</td></tr>
</table>

[134] https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/energy-efficiency-and-specific-co2-emissions/energy-efficiency-and-specific-co2-9

Индивидуална подкрепа	Дневни разходи **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на престоя на участник, включително водачи на групи, придружаващи лица и модератори.	70 EUR на участник на ден. Максимум 21 дни подкрепа на участник.
Подкрепа за приобщаване	Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на водачите на групи, придружаващите лица и модераторите.	100 EUR на участник
	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица, включително водачи на групи и модератори (включващи обосновани пътни и дневни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Разходи за резервация:** в някои държави не е възможно да се пътува без задължителна резервация на място. Има възможност за покриване на тези разходи за резервация в допълнение към картата за пътуване, когато е приложимо. Високи пътни разходи на участниците,	**Финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения**: 100 % от допустимите разходи **Разходи за резервация:** 80 % от допустимите разходи за резервация **Високи пътни разходи:** 80 % от допустимите пътни разходи

	включително придружаващи лица, водачи на групи и модератори, които не могат да бъдат подкрепени по стандартната категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки (т.е. когато използването на по-чисти транспортни средства с по-ниски въглеродни емисии води до високи пътни разходи). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция. Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците. Ако бъдат отпуснати, извънредните разходи за високи пътни разходи заместват стандартните безвъзмездни средства за пътуване.	

МОБИЛНОСТ НА ЧЛЕНОВЕ НА ПЕРСОНАЛА В ОБЛАСТТА НА СПОРТА

Настоящото действие има за цел да допринесе за развитието на спортните организации чрез подпомагане на мобилността с учебна цел на техния персонал.

Участващите организации следва да насърчават активно приобщаването и многообразието, устойчивостта на околната среда, цифровото образование и активното участие чрез своите дейности. Те следва да постигат това, като използват специфичните възможности за финансиране, предоставени от програмата за тези цели, повишават осведомеността на участниците, споделят най-добри практики и избират подходящи форми за своите дейности.

Основната цел на това действие е да се предоставят възможности на членовете на персонала на спортни организации, най-вече в областта на масовия спорт, да усъвършенстват своите компетентности и квалификации и да придобиват нови умения чрез образователна мобилност, като прекарват известен период от време в чужбина и така допринасят за изграждането на капацитет и за развитието на спортните организации.

По това действие се подкрепя професионалното развитие на треньори и на друг персонал (както платен персонал, така и доброволци) в областта на масовия спорт. Персоналът в областта на немасовия спорт, включително хората с двойна кариера — в спорта и извън него, може също така да засили въздействието от обучението и прехвърлянето на знания в полза на персонала и организациите за масов спорт. Възможностите за образователна мобилност за персонала в областта на немасовия спорт могат да бъдат подкрепяни, когато участието на такъв персонал може да бъде от полза за масовия спорт.

С това действие се допринася за постигането на целите на работния план на ЕС за спорта (2021—2024 г.)[136].

По-конкретно проектите за мобилност в областта на спорта са насочени към:

- обръщане на специално внимание на масовия спорт, като се има предвид важната роля, която спортът играе за насърчаване на физическата активност и здравословния начин на живот, междуличностните отношения, социалното приобщаване и равенството;
- развитие на европейското измерение на спорта и международното сътрудничество в областта на образователната мобилност в спорта;
- изграждане на капацитета на организациите за масов спорт;
- подобряване на теоретичните и практическите познания на спортния персонал;
- насърчаване на общите европейски ценности чрез спорт, добро управление и почтеност в спорта, устойчиво развитие, както и образование, обучение и умения в спорта и чрез него;
- Насърчаване на активен и екологосъобразен начин на живот и активно гражданство;
- създаване на европейски мрежи на треньори и спортен персонал.

[136] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:42020Y1204(01)

Кандидатстващата организация е основният участник в проект по ключово действие 1. Кандидатът изготвя и подава заявлението, подписва споразумението за отпускане на безвъзмездни средства с националната агенция за програмата „Еразъм+“, изпълнява дейностите за мобилност и докладва на своята национална агенция за програмата „Еразъм+“. И двата вида подкрепяни дейности са свързани с изходяща мобилност. Това означава, че кандидатстващата организация ще действа като изпращаща организация: ще избере участници и ще ги изпрати в организация домакин в чужбина.

Проектът може да включва една или повече дейности. Дейностите могат да бъдат комбинирани в зависимост от целите на проекта и нуждите на участващата организация/организации и на самите участници.

Проектът се състои от четири етапа: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от обучението, форматите на дейности, разработване на работна програма, график на дейностите и т.н.);
- Подготовка (практическа организация, подбор на участници, езикова/междукултурна/образователна и свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им, виртуални подготвителни срещи и т.н.);
- Изпълнение на дейностите;
- Последващи дейности (оценка на дейностите, определяне и документиране на резултатите от обучението на участниците и разпространение и използване на резултатите от проекта, виртуални последващи срещи).

„Еразъм+“ в областта на спорта подкрепя хоризонталните приоритети на програмата:

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. Организациите, които получават подкрепа от програмата, трябва да гарантират, че предлагат възможности за мобилност по приобщаващ и справедлив начин на всички участници независимо от техния произход. При подбора на участници следва да се гарантира, че ползите от тяхното професионално развитие са напълно прехвърляеми в рамките на изпращащата организация.

По време на подготовката, изпълнението и последващите действия във връзка с дейностите за мобилност изпращащите и приемащите организации следва да включват участниците във вземането на ключови решения, така че да се осигурят максимални ползи и въздействие за всеки участник.

Устойчивост на околната среда

Чрез проекта следва да се насърчава екологично устойчиво и отговорно поведение на участниците, като се повишава осведомеността относно значението на действията за намаляване или компенсиране на въздействието на дейностите за мобилност върху околната среда. Той следва да бъде проектиран и осъществяван с екологично съзнание, например чрез интегриране на устойчиви практики като избор на материали за многократна употреба или на екологично чисти материали, намаляване на отпадъците и рециклиране. Тези принципи следва да намерят отражение в подготовката и изпълнението на всички дейности по програмата по-специално чрез използването на специфична финансова подкрепа, предоставена от програмата за насърчаване на устойчиви начини на пътуване.

Цифров преход

Програмата „Еразъм+“ подкрепя всички участващи организации за включване на използването на цифрови инструменти и методи за учене в допълнение към техните физически дейности с цел подобряване на сътрудничеството между организациите партньори и подобряване на качеството на дейностите.

Участие в демократичния живот

Програмата е предназначена да подпомага участниците да откриват ползите от активното гражданство и участие в демократичния живот. Подкрепените дейности за мобилност следва да укрепват уменията за участие в различни сфери на гражданското общество, както и да развиват социалните и междукултурните компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Когато е възможно проектите следва да предлагат възможности за участие в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране чрез формални или неформални дейности за учене. Те трябва също така да подобряват познаването на Европейския съюз и общите европейски ценности от участниците, включително зачитането на демократичните принципи, човешкото достойнство, единството и многообразието, междукултурния диалог, както и европейското социално, културно и историческо наследство.

Налични формати:

Подкрепят се следните дейности:

- Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и периоди на наблюдение (2—14 дни);
- Командировки с цел преподаване или обучение (15—60 дни).

При обмяната на опит чрез наблюдение на работата на колеги участниците могат да прекарат период от време (2—14 дни) в приемаща организация в друга държава с цел да усвоят нови практики и да почерпят нови идеи посредством наблюдение и взаимодействие с колеги, треньори, доброволци или други членове на персонала в ежедневната им работа в приемащата организация.

При командировките с цел преподаване или обучение участниците могат да прекарат период от време (15—60 дни) в наставничество или предоставяне на обучение в приемаща организация в друга държава, като начин да се учат чрез изпълнение на своите задачи и обмен на опит с колеги. Това допринася за изграждането на капацитет в организациите за масов спорт.

Дейностите не могат да бъдат със стопанска цел.

В допълнение към физическата мобилност всички дейности за мобилност на членове на персонала могат да бъдат съчетани с виртуални дейности. Минималната и максималната продължителност, посочени по-горе, се прилагат за компонента на физическата мобилност.

За всяка дейност може да се предостави допълнителна подкрепа на лица, придружаващи участници с по-малко възможности. Придружаващите лица могат да бъдат подпомагани за цялата продължителност на дейността или за част от нея.

Подготвителни посещения

Целта на подготвителните посещения е да се осигури високо качество на дейностите чрез улесняване и подготовка на административните условия, изграждане на доверие и разбирателство и установяване на стабилно партньорство между участващите организации и лица.

Преди осъществяването на мобилността организациите могат да подготвят предварително посещение на своя партньор домакин. Подготвителните посещения не са самостоятелна дейност, а спомагателна форма за мобилност на членове на персонала. Всяко подготвително посещение трябва да има ясни мотиви и да служи за подобряване на обхвата и качеството на дейностите за мобилност. Например подготвителни посещения могат да бъдат организирани с цел да се започне работа с нова организация партньор или да се подготвят по-продължителни дейности за мобилност. Подготвителни посещения могат да се организират и при двата вида мобилност на членове на персонала.

Критерии за допустимост

Кой може да кандидатства?	Участваща организация може да бъде: • Публична или частна организация, осъществяваща дейност в областта на спорта и физическата активност и организираща спортни и физически дейности на масово равнище (напр. организация с нестопанска цел, местен публичен орган, спортен клуб); • Организация за немасов спорт, ако участието на членове на нейния персонал е от полза за масовия спорт (напр. международна организация).
Къде се кандидатства?	Кандидатстващите организации трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Заявленията се подават до националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от следните дати: • **23 февруари до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** **Възможен допълнителен кръг:** Националните агенции може да решат да определят допълнителен кръг. Националните агенции ще информират кандидатите за определянето на допълнителния кръг чрез своя уебсайт. Ако бъде организиран допълнителен кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления **не по-късно от 4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)**.

Начални дати на проектите	Проектите ще започнат **между 1 юни и 31 декември същата година.** Ако бъде открит незадължителен кръг, проектите ще започнат **между 1 януари и 31 май следващата година**.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част B от настоящото ръководство.
Продължителност на проекта	От 3 до 18 месеца.

Продължителност на дейностите	Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги и периоди на наблюдение : 2—14 последователни дни (без дните за пътуване) задачи, свързани с наставничество и обучение, 15—60 последователни дни (без дните за пътуване)
Допустими участници	○ Треньори и друг спортен персонал в масови спортни организации ○ Служители в областта на немасовия спорт, включително тези, които водят двойна и неспортна кариера, когато участието на такъв персонал може да бъде от полза за масовия спорт. ○ Доброволци (различни от треньори) в спортни организации. Участниците трябва да работят в изпращащата организация или да работят редовно с изпращащата организация, за да подпомагат изпълнението на основните дейности на организацията. Участниците трябва да пребивават в държавата, където е установена изпращащата организация. Във всички случаи задачите, които свързват участника с изпращащата организация, трябва да бъдат документирани по такъв начин, че националната агенция да може да провери тази връзка (например с договор за работа или за доброволческа дейност, описание на задачите или подобен документ). Участниците не могат да се занимават с дейност за мобилност в качеството си на спортисти.
Брой на участниците	Минимум 10 участници на проект
Място на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в чужбина в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.

Допълнителни критерии за допустимост за подготвителни посещения

Място (места) на изпълнение на дейността	Подготвителните посещения се осъществяват в държавата на приемащата организация преди началото на дейността.
Допустими участници	Представители на участващите организации, които участват в основната дейност. Подготвителните посещения могат да бъдат провеждани от членове на персонала, които участват пряко в организацията на проекта, или членове на персонала, които участват в дейностите за мобилност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Подадените заявления ще бъдат оценени чрез присъждането на точки от общо 100 възможни въз основа на посочените по-долу критерии и коефициенти. За да бъдат разгледани за предоставяне на безвъзмездни средства, заявленията трябва да надхвърлят следните прагове:

- най-малко 60 от общо 100 точки и
- най-малко половината от максималния брой точки за всеки от трите критерия за възлагане

Релевантност и въздействие
 	
(максимален резултат: 30 точки)
	Доколко:
	
	• Профилът, опитът и дейностите на кандидата са свързани с масовия спорт;
	
	• Проектното предложение е свързано с:
	  • целите на действието;
	  • нуждите и развитието на участващите организации;
	  • нуждите и развитието на участващите членове на персонала;
	
	• Доколко проектът има капацитет:
	  • да гарантира висококачествени резултати от обучението за участващите членове на персонала;
	  • да укрепва или да трансформира работните практики на участващите организации, да повишава тяхното качество, капацитет и иновации;
	  • да оказва потенциално въздействие върху участващите организации и членове на техния персонал през периода на изпълнение на проекта и след приключването му;
	
	• Доколко проектът определя конкретни резултати от обучението;
	• Доколко проектът е подходящ да допринесе за приобщаването и многообразието, за екологичните и цифровите измерения на програмата, както и за измерението, свързано с участието;
	• Доколко проектът запознава нови участници и организации с по-малък опит с действието.

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 40 точки)**	Доколко: • Целите на проектното предложение отговарят на потребностите на кандидатстващата организация и на нейния персонал по ясен и конкретен начин; • Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; • Проектът включва екологично устойчиви и отговорни практики; • Проектът включва използване на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на дейностите, свързани с физическа мобилност, и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори; • Доколко дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за участници с по-малко възможности; • Е предвидено балансирано представителство на участниците по отношение на пола; • За персонала от организации, които се занимават с немасов спорт, ясно обяснение как участието на такъв персонал ще бъде от полза за масовия спорт.
Качество на последващите действия **(максимален резултат: 30 точки)**	Доколко: • кандидатът е предложил конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от дейностите за мобилност в редовната работа на организацията; • кандидатът е предложил конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на кандидатстващата организация, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

<table>
<tr><th>Бюджетна категория</th><th>Допустими разходи и приложими правила</th><th colspan="3">Сума</th></tr>
<tr><td>Организационна подкрепа</td><td>Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност, които не са обхванати от други категории разходи.

Например подготовка, наставничество, мониторинг и подкрепа на участниците по време на мобилност, услуги, инструменти и оборудване, необходими за виртуалните компоненти в смесени дейности, споделяне на резултатите и осигуряване на публична видимост на финансирането от Европейския съюз.

Организационната подкрепа покрива разходите, направени както от изпращащите, така и от приемащите организации. Разпределението на получените безвъзмездни средства ще бъде договорено между двете организации.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на броя на участниците, с изключение на придружаващите лица.</td><td colspan="3">350 EUR на участник</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Пътни разходи</td><td rowspan="8">Принос към пътните разходи на участниците, включително на придружаващите лица, от тяхното местоживеене до мястото на провеждане на дейността и обратно.

Механизъм на финансиране: принос към единичните разходи.

Правило за отпускане: въз основа на разстоянието на пътуване и броя на лицата.

Кандидатът трябва да посочи разстоянието между своето местоживеене и мястото на провеждане на дейността[137] с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния[138].</td><td>Разстояние на пътуване</td><td>Стандартно пътуване</td><td>Екологично пътуване</td></tr>
<tr><td>0—99 km:</td><td>23 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>100—499 км:</td><td>180 EUR</td><td>210 EUR</td></tr>
<tr><td>500—1999 км:</td><td>275 EUR</td><td>320 EUR</td></tr>
<tr><td>2000—2999 km:</td><td>360 EUR</td><td>410 EUR</td></tr>
<tr><td>3000—3999 km:</td><td>530 EUR</td><td>610 EUR</td></tr>
<tr><td>4000—7999 km:</td><td>820 EUR</td><td></td></tr>
<tr><td>8000 km или повече:</td><td>1500 EUR</td><td></td></tr>
</table>

[137] Например, ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км) и след това ще избере приложимата категория разстояние на пътуване (т.е. между 500 и 1999 км).
[138] https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/distance-calculator_bg

Индивидуална подкрепа	Дневни разходи на участниците и на придружаващите ги лица по време на дейността. При необходимост: дневните разходи са допустими за времето за пътуване преди и след изпълнението на дейността, като за участниците и придружаващите ги лица които получават безвъзмездни средства за стандартно пътуване, са предвидени максимум два дни за пътуване, а в случай на безвъзмездни средства за екологично пътуване — максимум шест дни за пътуване. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на лицата, продължителността на престоя и приемащата държава[139].	**Група държави 1**: 101—180 EUR **Група държави 2**: 90—160 EUR **Група държави 3**: 79—140 EUR По-горе са изложени основните ставки за ден от дейността. Всяка национална агенция ще определя точните основни ставки в рамките на допустимите обхвати. Основната ставка се изплаща до 14-ия ден на дейността. От 15-ия ден на дейността платимата ставка ще възлиза на 70 % от основната ставка. Платимите ставки се закръглят до най-близкото цяло евро.
Подкрепа за приобщаване	**Подкрепа за приобщаване за организации:** Разходи, свързани с организирането на дейности за мобилност за участници с по-малко възможности. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците с по-малко възможности, с изключение на придружаващите лица.	100 EUR на участник
	Подкрепа за приобщаване за участници: Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с по-малко възможности и придружаващите ги лица (включително обосновани дневни и пътни разходи, ако за тези участници не е отправено искане за безвъзмездни средства чрез бюджетните категории „Пътни разходи“ и „Индивидуална подкрепа“). **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция.	100 % от допустимите разходи

[139] Група държави 1: Норвегия, Дания, Люксембург, Исландия, Швеция, Ирландия, Финландия, Лихтенщайн;
Група държави 2: Нидерландия, Австрия, Белгия, Франция, Германия, Италия, Испания, Кипър, Гърция, Малта, Португалия;
Група държави 3: Словения, Естония, Латвия, Хърватия, Словакия, Чешка република, Литва, Турция, Унгария, Полша, Румъния, България, Северна Македония, Сърбия

Подкрепа за подготвително посещение	Разходи свързани с осъществяването на подготвително посещение, включително пътни и дневни разходи. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на продължителността на дейността.	575 EUR на участник при максимум 2 участника в подготвително посещение.
Езикова подкрепа	Разходи, свързани с осигуряването на материали за изучаване на езици и обучение на участници, които се нуждаят от подобряване на познанията си по езика, който ще използват за наставничество или обучение по време на дейността си. Езикова подкрепа е налична за участници в дейности за мобилност на членове на персонала за повече от 30 дни. Подкрепата се изплаща само ако участникът не може да получи онлайн езикова подкрепа поради липса на необходимия език или ниво. **Механизъм на финансиране:** принос към единичните разходи. **Правило за отпускане:** въз основа на броя на участниците.	150 EUR на участник
Извънредни разходи	Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава. Високи пътни разходи на участниците и на придружаващите ги лица, които не могат да бъдат подкрепени от стандартните безвъзмездни средства за категория „Пътни разходи“ поради географска отдалеченост или други пречки. Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения. **Механизъм на финансиране:** действително извършени разходи. **Правило за отпускане:** искането трябва да бъде обосновано от кандидата и одобрено от националната агенция**.** Разходи за скъпо пътуване се прилагат в случаите, когато подкрепата за пътуване, основана на единичните разходи, не покрива 70 % от пътните разходи на участниците.	**Финансова гаранция:** 80 % от допустимите разходи **Високи пътни разходи**: 80 % от допустимите разходи **Такси за визи и разходи, свързани с издаване на визи, разрешения за пребиваване, имунизации, медицински удостоверения:** 100 % от допустимите разходи

ВИРТУАЛЕН ОБМЕН В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ И МЛАДЕЖТА

Проектите за виртуален обмен се състоят от онлайн дейности, насочени към междуличностни контакти, които насърчават междукултурния диалог и развитието на меки умения. Те дават възможност на всеки младеж да получи достъп до висококачествено международно и междукултурно образование (формално и неформално) без физическа мобилност. Въпреки че виртуалните дебати или обучения не заместват напълно ползите от физическата мобилност, участниците във виртуалните обмени би трябвало да се възползват от някои от предимствата на международния образователен опит. Цифровите платформи представляват ценен инструмент за частично преодоляване на глобалните ограничения на мобилността, дължащи се на пандемията от COVID-19. Виртуалните обмени спомагат и за разпространяване на европейските ценности. Освен това в някои случаи те могат да подготвят, задълбочат и разширят физическите обмени, както и да стимулират ново търсене на такива.

Виртуалните обмени се провеждат в малки групи и винаги се ръководят от обучен модератор. Те следва да могат лесно да се интегрират в проекти в областта на младежта (неформално образование) или курсове за висше образование. Виртуалните обмени могат да привлекат участници и от двата сектора, макар че в зависимост от конкретните проекти те могат да включват участници само от един от тях или и от двата. Всички проекти по настоящата покана ще включват организации и участници както от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, така и от трети държави, които не са асоциирани към програмата в допустимите региони.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие ще има следните цели:

- насърчаване на междукултурния диалог с трети държави, които не са асоциирани към програмата, и повишаване на толерантността чрез онлайн взаимодействия между хората, като се основават на цифрови технологии, съобразени с нуждите на младежите;
- насърчаване на различни видове виртуален обмен като допълнение към физическата мобилност по програмата „Еразъм+“, което ще даде възможност на повече младежи да се възползват от междукултурния и международния опит;
- Да подобрява критичното мислене и медийната грамотност, особено при използването на интернет и социалните медии, за да се противодейства на дискриминацията, индоктринирането, поляризацията и радикализацията, която води до насилие;
- Да насърчава развитието на цифровите и меките умения[140] на студентите, младежите и младежките работници[141], включително използването на чужди езици и работата в екип, особено с цел повишаване на пригодността за заетост;
- Да насърчава гражданството и общите ценности за свобода, толерантност и недискриминация чрез образование;
- Да укрепва младежкото измерение в отношенията на ЕС с трети държави.

[140] Меките умения включват способност за критично мислене, любознателност и творчество, поемане на инициатива, решаване на проблеми и работа в сътрудничество, умения за ефективно общуване в мултикултурна и интердисциплинарна среда, способност за адаптиране към контекста и справяне със стреса и несигурността. Тези умения са част от ключовите компетентности, описани в препоръката на Съвета относно ключовите компетентности за учене през целия живот (ОВ C 189/1, 4.6.2018 г.).

[141] Младежки работници, които на професионални или доброволни начала работят в областта на неформалното учене и подкрепят младежите в личното им социално-образователно и професионално развитие.

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ/СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Виртуалните обмени по програмата „Еразъм+“ са инициатива „от долу нагоре“. В настоящата покана участващите организации могат свободно да избират темите, върху които ще се съсредоточат, но в предложенията трябва да се покаже очакваното от тях въздействие във връзка с една или повече от горепосочените цели (вж. също раздел „Очаквано въздействие“ по-долу). В зависимост от обхвата и темите на проектите при необходимост следва да се вземат предвид аспектите, свързани с равенството между половете (например чрез въвеждане в обученията на аспектите, свързани с чувствителността към пола). Необходимо е да се обърне специално внимание на включването на уязвими в социално и икономическо отношение лица, както и на лица, които не могат да кандидатстват за физическа мобилност. Тъй като виртуалните обмени се организират по-лесно със студенти и университети, кандидатите се насърчават да включват младежи и организации, които не са записани във висши учебни заведения.

ДЕЙНОСТИ

Проектите ще се финансират въз основа на работни планове, които могат да включват широк спектър от дейности за онлайн сътрудничество, включително например:

- дискусии, водени онлайн, между младежи от младежки организации, които се намират в различни държави, като част от младежки проекти. Те могат да включват симулации на ролеви игри;
- Обучение за младежки работници, които желаят да разработят проект за виртуален обмен с колеги от други държави;
- Дискусии, водени онлайн, между студенти от институции за висше образование, които се намират в различни държави, като част от обучението за придобиване на висша образователна степен;
- Обучение за университетски преподаватели/служители, които желаят да разработят проект за виртуален обмен с колеги от други държави; интерактивни отворени онлайн курсове, включващи традиционни материали за курсове като видеозаписи на лекции, материали за самостоятелно четене и комплекти от задания (подобно на общоизвестните МООК (масови отворени онлайн курсове), но с акцент върху интерактивните потребителски форуми в малки групи, за да се подпомогнат взаимодействията в общността между студенти, преподаватели, асистенти, младежи и младежки работници).

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Всички проекти за виртуален обмен трябва да бъдат:

- Ръководени от обучени модератори;
- Сигурни и осигуряващи защита от гледна точка на участниците и домакините, в пълно съответствие с правилата на ЕС за защита на личните данни[142];
- Политически обосновани и културно значими: дейностите за виртуален обмен трябва да са твърдо залегнали в секторите на младежта и висшето образование и да са в съответствие с културата на младите хора в онлайн и офлайн среда в участващите държави;

[142] https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/eu-data-protection-rules_bg.

- Отворени и достъпни на ниво потребителски опит и взаимодействие. Регистрацията и взаимодействията с колеги, модератори, администратори и други заинтересовани страни трябва да са непосредствени и улеснени;
- Предимно синхронни, с възможни асинхронни компоненти (напр. материали за самостоятелно четене, видеоклипове); както и
- На последно място, в тях трябва да се предвижда метод за признаване на участието и ученето на младежите в края на обмена.

Участващите организации трябва да организират виртуални обмени за лица на възраст между 13 и 30 години. Ако в проекта участват лица на възраст до 18 години, участващите организации трябва да получат предварително разрешение за участието им от техните родители или от лицата, които ги представляват. Индивидуалните участници трябва да се намират в държавите на организациите, участващи в проекта.

За да изпълняват дейностите си, проектите трябва да се основават, доколкото е възможно, на съществуващите инструменти и платформи.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПРОЕКТИ ЗА ВИРТУАЛНИ ОБМЕНИ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ И МЛАДЕЖТА?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за виртуални обмени в областта на висшето образование и младежта трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Следните организации могат да участват като координатор: - Публични или частни организации, чиято дейност е свързана с областта на висшето образование или младежта (неформално образование); - Институции за висше образование, сдружения или организации на институции за висше образование, както и законно признати национални или международни организации на ректори, преподаватели или студенти; Кандидатстващата организация, която трябва да е законно установена и да се намира в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.

Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	Участващите организации могат да бъдат установени или в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата. Всяко проектно предложение може да включва само организации и участници от един от допустимите региони на трети държави, които не са асоциирани към програмата. Допустимите региони, обхванати от това действие, са региони 1, 2, 3 и 9 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство). Участващите организации могат да попадат в следните категории: - Младежки организации[143]; - Институции за висше образование, сдружения или организации на институции за висше образование, както и законно признати национални или международни организации на ректори, преподаватели или студенти; - Носители на промяна в образователната система (ръководители на университети, международни отдели, декани, агенции за качество и др.); публични или частни организации, чиято дейност е свързана с областите на висшето образование или младежта, и които са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в една от допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата. Други субекти могат да участват в други роли в консорциума, например асоциирани партньори, подизпълнители, трети страни, които дават принос в натура, и т.н. Свързаните субекти не са допустими за финансиране.
Брой и профил на участващите организации	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от поне 4 организации. Консорциумите трябва да отговарят на следните условия: - минимум 2 институции за висше образование или младежки организации от 2 държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и 2 институции за висше образование или младежки организации от 2 допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, принадлежащи към същия допустим регион; както и - броят на организациите от държавите — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, не може да бъде по-голям от броя на организациите от трети държави, които не са асоциирани към програмата. - В случая с Африка на юг от Сахара кандидатите се насърчават да включат в предложението си участници от широк кръг държави, включително от най-слаборазвитите държави[144] и/или партньори, които имат по-малък опит с програмата „Еразъм+“. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.

[143] Т.е. всяка организация, публична или частна, работеща със или за младежи извън формалните среди. Такива организации могат да бъдат например: организация с нестопанска цел, сдружение, НПО (вкл. европейска младежка НПО); национален младежки съвет; публичен орган на местно, регионално или национално равнище; образователна или изследователска институция; или фондация;

[144] Според списъка с най-слаборазвитите страни на Комитета за подпомагане на развитието към ОИСР: DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2022-23-flows.pdf (oecd.org).

Място на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се осъществяват в държавите на участващите организации.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-EDU-2023-VIRT-EXCH
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **26 април до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Дейностите и резултатите от различните проекти ще бъдат насочени към постигане на положително въздействие във връзка с целите на поканата, които, макар и да варират в зависимост от спецификата на проектите, следва да бъдат тясно свързани с учебното измерение на виртуалните обмени. Всяко проектно предложение следва да включва информация за очакваното въздействие. Кандидатите се насърчават да предвидят обратна връзка от участващите лица и организации, особено що се отнася до стойността на обучението, когато докладват за въздействието на проектите.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Заявлението е съобразено с избраните общи и специфични цели на поканата. Проектното предложение е в съответствие с изискванията на поканата. Предложението е ясно обяснено. ▪ Последователност: Различните компоненти на заявлението са съгласувани и последователни. Заявлението се основава на подходящ анализ на предизвикателствата и потребностите; целите са реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и преките и непреките целеви групи; Представени са доказателства за ефективността на предложения подход за виртуален обмен. ▪ Разширяване на обхвата: В заявлението се посочва потенциалът за разширяване на обхвата на практиката(ите) на различни равнища (напр. местно, регионално, национално, ЕС) и възможността за нейното прехвърляне в различни сектори. Разширяването на обхвата вероятно ще окаже въздействие не само на равнището на различните партньорски организации, но и на равнището на системата и/или на политиката. Предложението има потенциал да развие взаимно доверие и да укрепи трансграничното сътрудничество. ▪ Европейска добавена стойност: Заявлението създава добавена стойност на равнището на ЕС чрез резултати, които не биха били постигнати само на национално равнище, и има потенциал за прехвърляне на резултатите към държави, които не участват в проекта. Резултатите от проекта имат потенциал да бъдат включени в съответните политически програми на ЕС.

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 20 точки)**	• Стратегически план: В заявлението се установява ясна стратегия, основана на анализ на осъществимостта, и се определят необходимите дейности за изпитване, адаптиране и/или разширяване на практиката(ите) за виртуален обмен в новия контекст на партньорството по проекта. ▪ Нужди: Установени са и внимателно са отчетени различните нужди на различните партньори. Разработена е ясна концепция за това как ще се управляват тези различни нужди. Избраният(ите) педагогически подход(и) също е(са) съобразен(и) с тези различни нужди. ▪ Структура: Работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи на проекта. Показателите за постигнатите резултати и средствата за проверка са ясно определени за всеки един резултат. ▪ Управление: Планът за управление на проекта е обоснован, като за различните задачи са разпределени подходящи ресурси. Въведени са ефективни процеси на сътрудничество и вземане на решения, които са разбираеми за всички заинтересовани страни. В бюджета е показана икономическа ефективност и съотношение между качество и цена. Съществува съгласуваност между задачите, ролите и финансовите средства, разпределени между партньорите. Мерките за финансово управление са ясни и подходящи. ▪ Оценяване: Специфичните мерки за наблюдение на процесите и на крайните резултати (т.е. показателите за постигнатите резултати и средствата за проверка) гарантират висококачествено изпълнение на проекта. Резултатите от обучението се оценяват и признават. Съществува ясен план за осигуряване на качеството, който обхваща адекватно и управлението на проекта. Стратегията на наблюдение включва установяване на рисковете и план с мерки за тяхното намаляване. Тези елементи също са включени и подробно описани в логическата рамка (задължителен образец към поканата).
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ Конфигурация: Партньорството е в състояние да гарантира цялостно постигане на целите на проекта. Консорциумът разполага с всички необходими умения, експертни познания и опит в областите, обхванати от проекта. Осигурява се адекватно разпределение на времето и ресурсите между партньорите. Уменията и компетентностите на партньорството се допълват. ▪ Ангажираност: Всяка участваща организация се ангажира пълноценно в зависимост от своите възможности и специфична област на компетентност. ▪ Сътрудничество: Споразуменията за сътрудничество са балансирани. Предложени са ефективни механизми за гарантиране на координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, заинтересованите страни и всички други съответни страни.

Въздействие **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Разпространение: Ясна стратегия за повишаване на осведомеността, разпространение и комуникация гарантира достигането до съответните целеви групи, както и до общите заинтересовани страни и обществеността през целия период на проекта. Тази стратегия включва планове за осигуряване на достъп до всички създадени материали чрез отворени лицензи. ▪ Използване на резултатите: В заявлението се посочва, че избраният(ите) подход(и) за виртуален обмен може успешно да се разпространява(т) и/или разширява(т), както и че оказва(т) по-широко въздействие и влияе(ят) върху системната промяна. Подходът за използване е ясно описан и предложените мерки за използване на резултатите от проекта са потенциално ефективни. ▪ Въздействие: Предвидимото въздействие, особено за идентифицираните целеви групи, е ясно определено и са въведени мерки, които гарантират, че въздействието може да бъде постигнато и оценено. Резултатите от обучението се определят ясно преди всяка дейност по виртуален обмен и се оценяват след всяка дейност, отчита се напредъкът и се признават постиженията. Има вероятност резултатите от тези дейности да бъдат значителни. Резултатите от проекта имат потенциал да подпомогнат дългосрочни промени, подобрения или развитие в полза на съответните целеви групи и системи. В заявлението също така се обяснява как ще бъде оценено въздействието на обучението (резултатите от обучението) чрез виртуален обмен, за да се направят (основани на данни) експертни препоръки за подобряване на преподаването и обучението чрез виртуален обмен след приключване на проекта. Тези елементи също са включени и подробно описани в логическата рамка (задължителен образец към поканата) ▪ Устойчивост: В заявлението са включени подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите могат да се запазят и след приключването на проекта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие“ 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“).

При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по критерия „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

ГЕОГРАФСКИ ЦЕЛИ

Инструментите за външна дейност на ЕС подпомагат тези действия. Наличният бюджет се разпределя между различните региони и размерът на всеки бюджетен пакет е различен. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

Африка на юг от Сахара: Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави в този регион; също така ще се поставя специален акцент върху приоритетните държави в областта на миграцията[145]; нито една държава няма да има достъп до повече от 8 % от предвиденото за този регион финансиране.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Безвъзмездните средства от ЕС за проект ще бъдат в размер на **максимум 500 000 EUR, като максималната инвестиция за организации на участник е 200 EUR (т.е. проект на стойност 500 000 EUR трябва да достигне до поне 2 500 участници).** Сумата на отпуснатите безвъзмездни средства може да бъде по-ниска от заявената сума.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица във формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

[145] Ключови трети държави в областта на миграцията, които не са асоциирани към програмата, са следните: Буркина Фасо, Бурунди, Етиопия, Гамбия, Бряг на слоновата кост, Гвинея, Мали, Мавритания, Нигер, Нигерия, Сенегал, Южна Африка, Южен Судан и Судан.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 95 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Не се допуска финансова подкрепа за трети страни. Допускат се разходи за доброволци и МСП. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част В от настоящото ръководство за програмата. Предложението трябва да включва разходи за две срещи (до двама души на заявление) годишно, организирани от или по инициатива на Европейската комисия.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 2: СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ

В рамките на това ключово действие се предоставя подкрепа за:

- партньорства с цел сътрудничество, обхващащи партньорства за сътрудничество и малки партньорства;
- партньорства за високи постижения, обхващащи центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение и действие „Еразмус Мундус“;
- партньорства за иновации, обхващащи алианси и проекти, ориентирани към развитието в бъдещето;
- Проекти за изграждане на капацитет в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, младежта и спорта;
- Европейски спортни събития с нестопанска цел.

Действията, подкрепяни в рамките на това ключово действие, са предназначени да допринесат в значителна степен за приоритетите на програмата, да генерират положителни и дълготрайни въздействия върху участващите организации, върху системите за политики, в които тези дейности са структурирани, както и върху организациите и лицата, участващи пряко или непряко в организираните дейности.

Очаква се, че в резултат на това ключово действие ще бъдат разработвани, прехвърляни и/или въвеждани иновативни практики на организационно, местно, регионално, национално и европейско равнище.

В зависимост от обхванатата област и от вида на кандидата тези действия се управляват или от националните агенции, или от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Всички подробности за това кой може да кандидатства и къде се кандидатства са посочени в разделите по-долу.

Очаква се проектите, разработени в рамките на това ключово действие, да доведат до следните резултати за участващите организации:

- иновативни подходи за работа с техните целеви групи, например чрез осигуряване на: по-привлекателни програми за образование и обучение, съобразени с различните нужди и очаквания, използване на основани на участието подходи и на цифрови методологии, нови или подобрени процеси за признаване и валидиране на компетентности, по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности, нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на целеви групи с по-малко възможности и които се справят с различия в резултатите от обучението, свързани с географските и социално-икономическите различия, нови подходи за справяне със социалното, етническото, езиковото и културното многообразие, нови подходи за по-добра подкрепа за конкурентоспособността и заетостта, по-специално на регионално и местно равнище, признаване на високи постижения в изучаването на чужди езици или преподаването чрез европейския езиков знак;
- по-модерна, динамична, ангажирана и професионална среда в организациите: готовност за интегриране на добри практики и нови методи, включително цифрови способности, в текущите дейности, отвореност към единодействия с организации, чиято дейност е свързана с различни области или с други социално-икономически сектори, стратегическо планиране на професионалното развитие на служителите в съответствие с индивидуалните нужди и целите на организацията;
- подобрен капацитет и професионализъм за работа на европейско и международно равнище: по-добри управленски компетентности и стратегии за интернационализация; засилено сътрудничество с партньори от други държави, други области на образованието, обучението и младежта и/или други социално-икономически сектори; отпускане на повече финансови ресурси (различни от фондовете на ЕС) за организирането на европейски/международни проекти в областта на образованието, обучението и младежта; повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на европейски/международни проекти и последващите ги дейности;
- повишаване на познанията и осведомеността относно спорта и физическата активност;

- повишаване на осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и здравословния начин на живот;

Наред с горното се предвижда финансираните по това ключово действие проекти да окажат положително въздействие върху лицата, които участват пряко или непряко в дейностите, като например:

- повишено чувство за инициативност и предприемачество;
- увеличени чуждоезикови компетентности;
- усъвършенствани компетентности в областта на цифровите технологии;
- по-добро разбиране и отзивчивост към всички видове многообразие, например социално, етническо, езиково, полово и културно многообразие, както и разнообразни способности;
- усъвършенствани умения, свързани с пригодността за заетост и създаването на нови предприятия (включително социално предприемачество);
- по-активно участие в обществото;
- по-положителни нагласи към европейския проект и ценностите на ЕС;
- по-добро разбиране и признаване на уменията и квалификациите в Европа и извън нея;
- усъвършенствани компетентности, свързани с професионалните профили (преподаване, обучение, младежка работа, спортно треньорство и т.н.);
- по-добро разбиране на практиките, политиките и системите на образованието, обучението, младежта и спорта в различните държави;
- по-добро разбиране на взаимните връзки между формалното и неформалното образование, професионалното обучение и други форми на учене, от една страна, и пазара на труда, от друга страна;
- повишени възможности за професионално развитие;
- повишена мотивация и удовлетвореност в ежедневната работа;
- повишаване на практикуването на спорт и увеличаване на физическата активност.

На системно равнище се очаква тези проекти да поставят началото на модернизиране и да укрепят капацитета за реакция на системите за образование и обучение и политиките в областта на младежта към основните предизвикателства в днешния свят: устойчивост на околната среда, цифрова трансформация, заетост, икономическа стабилност и растеж, но също така и необходимостта от насърчаване на социалните, гражданските и междукултурните компетентности, междукултурния диалог, демократичните ценности и основните права, социалното включване, психичното здраве и благополучие, недискриминацията и активното гражданство, критичното мислене и медийната грамотност.

Във връзка с горното се предвижда дейностите по това ключово действие да окажат следните въздействия:

- повишено качество на образованието, обучението, младежката работа и практикуването на спорт във и извън Европа: съчетаване на повишени равнища на високи постижения и привлекателност с повече възможности за всички;
- системи за образование, обучение и работа с младежи, които са по-добре адаптирани към нуждите на пазара на труда и предлаганите от него възможности, и по-тясна връзка с бизнеса и общностите;
- подобрено предоставяне и оценяване на основни и трансверсални умения, и по-конкретно: на умения за предприемачество, социални, граждански, междукултурни и езикови компетентности, критично мислене, цифрови умения и медийна грамотност;
- по-ефективни взаимодействия и връзки и по-безпроблемен преход между секторите на образование, обучение и работа с младежи на национално равнище, както и по-ефективно използване на европейските референтни инструменти за признаване, валидиране и прозрачност на компетентностите и квалификациите;

- по-широко използване на резултатите от обучението за описание и определяне на квалификации, части от квалификации и учебни програми в подкрепа на преподаването и ученето, както и за целите на оценяването;
- по-голяма осведоменост и откритост към социалното многообразие и подобрено приобщаване и достъпност на образователните системи и възможности;
- нови и по-широки форми на междурегионално и транснационално сътрудничество между публичните органи в областите на образованието, обучението и младежта;
- по-стратегическо и интегрирано прилагане на ИКТ и образователните ресурси със свободен достъп (ОРСД) в системите за образование, обучение и работа с младежи;
- повишена мотивация за изучаване на езици посредством прилагане на иновативни методи на преподаване или по-добро свързване на обучението с практическото използване на езиковите умения, които са търсени на пазара на труда;
- засилено взаимодействие между практиката, научните изследвания и политиката;
- повишаване на участието в спорт и физическа активност като инструмент за здраве и благополучие;
- повишаване на познанията относно справянето с трансграничните заплахи за почтеността в спорта като допинга, уговарянето на мачове и насилието, както и всички видове прояви на нетърпимост и дискриминация; по-добра подкрепа за доброто управление в спорта и двойната кариера на спортистите;
- повишено признание за доброволческата дейност в спорта;
- повишаване на мобилността на доброволците, треньорите, мениджърите и персонала на спортните организации с нестопанска цел;
- засилено социално приобщаване и равни възможности в областта на спорта.

ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПАРТНЬОРСТВАТА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО?

Това действие дава възможност на участващите организации да натрупат опит в международното сътрудничество и да укрепят капацитета си, а също така да постигнат висококачествени иновативни резултати. В зависимост от целите на проекта, участващите организации, очакваното въздействие на проекта и други елементи партньорствата с цел сътрудничество могат да имат различни размери и обхват и да адаптират съответно своите дейности. Качествената оценка на тези проекти ще бъде пропорционална на целите на сътрудничеството и на естеството на участващите организации.

Въз основа на тази логика на организациите се предлагат два вида партньорства, за да работят, учат и растат заедно:

- **Партньорства за сътрудничество**
- **Малки партньорства**

Тези два вида партньорства са представени подробно на следващите страници. Информацията, включена в двата раздела, ще Ви помогне да изберете вида партньорство, който най-добре подхожда на профила и структурата на Вашата организация и Вашите идеи за проекти.

КАКВИ ДЕЙНОСТИ ОБИКНОВЕНО СЕ ОСЪЩЕСТВЯВАТ ОТ ПАРТНЬОРСТВА С ЦЕЛ СЪТРУДНИЧЕСТВО?

През целия период на изпълнение на даден проект организациите по правило могат да реализират широк спектър от дейности. От традиционни до по-творчески и иновативни дейности: организациите разполагат с гъвкави възможности да избират най-добрата комбинация, която допринася за постигането на целите на проекта по отношение на неговия обхват и пропорционално на капацитета на партньорството. Например:

- **Управление на проекта:** дейности, които са необходими за осигуряване на подходящо планиране, изпълнение и последващи действия на проектите, включително безпроблемно и ефективно сътрудничество между партньорите по проекта. В този етап дейностите обикновено обхващат организационни и административни задачи, виртуални срещи между партньорите, подготвяне на комуникационни материали, подготовка и последващи действия на участниците в дейности и др.
- **Дейности за изпълнение**: могат да включват прояви в мрежи, срещи, работни сесии за обмен на практики и за разработване на резултати. Тези дейности могат да включват и участието на персонал и учещи (при условие че тяхното участие допринася за постигането на целите на проекта).
- **Дейности за споделяне и популяризиране**: организиране на конференции, сесии, събития, насочени към споделяне, разясняване и популяризиране на резултатите от проекта под формата на материални резултати, изводи, добри практики или под всякаква друга форма.

ПРИНОС НА ТОВА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПОЛИТИКАТА

Европейската комисия определя ежегодно общи приоритети и цели, които трябва да се преследват на равнището на програмата „Еразъм+“ в различни области на образованието, обучението, младежта и спорта. Следователно, освен развиването на капацитета на организациите, участващи в проекта, партньорствата с цел сътрудничество са предназначени да допринасят с резултатите си за постигането на приоритетите.

Поради това от проектите се изисква да структурират своята работа във връзка с един или няколко от тези приоритети, които да изберат на етапа на кандидатстване. При формулирането на проектните предложения се препоръчва също така да се прегледат резултатите, постигнати от предходни финансирани проекти, основани на сходни приоритети, за да се осигури съгласуваност и да се избегне дублиране, както и постепенно да се надграждат съществуващите резултати и да се допринася за съвместното развитие на различните области.

Можете да намерите полезна информация за финансираните проекти в платформата за резултатите от проекти по програмата „Еразъм+“: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_bg.

Освен това с оглед на по-тясното обвързване на европейските приоритети със специфичните нужди на национално равнище националните агенции по програмата „Еразъм+“ имат възможност да определят един или повече от тези европейски приоритети като особено подходящи в техния национален контекст, за да насърчат организациите да съсредоточат приноса си в тези избрани области за дадена година.

През 2023 г. партньорствата с цел сътрудничество трябва да са насочени към една или повече от следните приоритетни области:

ПРИОРИТЕТИ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ВСИЧКИ СЕКТОРИ НА ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“

- **Приобщаване и многообразие във всички области на образованието, обучението, младежта и спорта**: програмата ще подкрепя проекти, които насърчават социалното приобщаване и са насочени към подобряването на достъпа до хора с по-малко възможности, включително хора с увреждания и мигранти, както и до хора, живеещи в селски и отдалечени райони, като най-отдалечените региони, хора, изправени пред неравенства между половете, социално-икономически трудности или пред всякакъв друг потенциален източник на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вяра, увреждане, възраст или сексуална ориентация. С тези проекти ще се спомогне за преодоляването на пречките, пред които са изправени посочените групи при достъпа до възможностите, предлагани от програмата, и ще се допринесе за създаването на приобщаваща среда, в която се насърчават равнопоставеността и равенството и се отговаря на нуждите на по-широката общност. В рамките на този приоритет по програмата ще се подкрепят проекти, които насърчават образователни дейности и улесняват интеграцията на хора, бягащи от войната в Украйна, в техните нови учебни среди.

- **Околна среда и борба с изменението на климата:** програмата има за цел да подпомага във всички сектори повишаването на осведомеността относно екологичния преход, предизвикателствата, свързани с околната среда и изменението на климата. Ще се дава приоритет на проекти, насочени към развитието на компетентности в различни сектори, свързани с устойчивостта, и разработването на стратегии и методологии за екологични секторни умения и на ориентирани към бъдещето учебни програми, които удовлетворяват по-ефективно нуждите на хората. С програмата също така ще се подкрепя изпитването на иновативни практики, като с това учещите, персоналът и младежките работници, ще се подготвят да се превърнат в истински действащи сили на промяната (например чрез икономия на ресурси, намаляване на потреблението на енергия и на отпадъците, компенсиране на отпечатъка от въглеродните емисии, възможност за устойчив избор на хранене и мобилност и др.). Ще се дава приоритет и на проекти, с които чрез дейности в областта на образованието, обучението, младежта и спорта се създават възможности за промяна на поведението с оглед на индивидуалните предпочитания, потребителските навици и начина на живот, в съответствие с инициативата нов европейски Баухаус[146]; развиват се компетентности за устойчивост у преподавателите и ръководителите в областта на образованието и се подкрепят планираните подходи на участващите организации по отношение на устойчивостта на околната среда.

[146] https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_bg

- **Справяне с цифровата трансформация чрез развитие на цифрова готовност, устойчивост и капацитет**: Програмата ще подкрепя плановете за цифрова трансформация в началното, средното и професионалното образование и обучение (ПОО), висшите учебни заведения и институциите за образование за възрастни. Ще се дава приоритет на проекти, насочени към увеличаването на капацитета и готовността на институциите да управляват ефективния преход към цифрово образование. Програмата ще подкрепя целенасоченото използване на цифровите технологии в образованието, обучението, младежта и спорта за преподаване, учене, оценяване и насърчаване на участието. Това обхваща развитието на цифрова педагогика и експертен опит в използването на цифрови инструменти за учителите, включително достъпни и помощни технологии, както и създаването и иновативното използване на цифрово образователно съдържание. Включва се също и увеличаването на цифровите умения и компетентности на цялото население чрез подходящи програми и инициативи. Особено внимание ще бъде отделяно на насърчаването на равенството между половете и преодоляването на различията във връзка с достъпа и използването на цифрови технологии от слабо представените групи. По линия на програмата ще се подкрепя също използването на европейски рамки за компетентностите в областта на цифровите технологии на преподаватели, граждани и организации.

- **Общи ценности, гражданска ангажираност и участие**: програмата ще подкрепя активното гражданство и етиката в ученето през целия живот и ще насърчава развитието на социални и междукултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Ще се дава приоритет и на проекти, които предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социална и гражданска ангажираност чрез формални или неформални дейности за учене, като например дейности за повишаване на осведомеността за изборите за Европейски парламент през 2024 г. и насърчаване на участието в тях. Особено внимание ще се обръща и на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието, културната идентичност, културната осведоменост и социалното, културното и историческото наследство на участниците.

В допълнение към общите приоритети, изложени по-горе, в съответните сектори ще бъдат следвани следните конкретни приоритети.

ПРИОРИТЕТИ ПО КОНКРЕТНИ СЕКТОРИ

В областта на висшето образование:

ще се дава приоритет на действия, които са от ключово значение за постигането на целите на европейското пространство за образование. Целта е чрез тази подкрепа секторът на висшето образование да стане още по-взаимосвързан, иновативен, приобщаващ и цифров. С оглед на това програмата ще насърчава още по-задълбоченото и интердисциплинарно сътрудничество между институциите за висше образование, както и със заобикалящите ги екосистеми за иновации, и укрепването на връзките между образованието, научните изследвания и иновациите. Ще се обръща особено внимание по-специално на засилването на приобщаването, мобилността, цифровизацията, ученето през целия живот, осигуряването на качество и автоматичното признаване. Основната цел е да се ускори трансформацията на висшето образование в цяла Европа, така че бъдещите поколения да се обучават да създават съвместно знания за издръжливо, приобщаващо и устойчиво общество.

- **Насърчаване на взаимосвързани системи за висше образование**: с програмата ще се цели засилване на стратегическото и структурирано сътрудничество между институциите за висше образование чрез: а) подкрепа за разработването и изпробването на различни видове модели на сътрудничество, включително виртуално и смесено сътрудничество, и използване на различни цифрови инструменти и онлайн платформи; б) подобряване на мобилността чрез прилагане на автоматично взаимно

признаване на квалификациите и резултатите от обучението и включване на мобилността в учебните програми; в) подкрепа за институциите за висше образование при прилагането на принципите от Болоня, включително насърчаване на основни академични ценности и стандарти и насоки за осигуряване на качество, както и инструменти за повишаване на мобилността за всички; г) подкрепа за институциите за висше образование, в тясно сътрудничество с представителите на държавите членки, за пилотно иновативно сътрудничество и действия; д) подкрепа за осъществяване на мрежата „Еразъм без документи на хартиен носител“, както и за внедряване на европейския студентски идентификатор и европейската студентска карта.

- **Стимулиране на иновативни практики за учене и преподаване:** справяне с обществените предизвикателства и насърчаване на иновациите и предприемачеството чрез подкрепа за: а) разработване на ориентирани към учебните резултати и насочени към студентите учебни програми, които отговарят по-добре на техните нужди и намаляват несъответствията и насърчават предприемачеството, като същевременно отговарят на потребностите на пазара на труда и на обществото като цяло, например чрез поканване на представители на предприятия и на сферата на труда или чрез съвместно проектиране на учебните програми с промишлеността, включително МСП; б) разработване, изпитване и прилагане на гъвкави процеси на учене и модулни курсове (с частична заетост, онлайн или смесени), както и на подходящи форми на оценяване, включително разработване на оценяване онлайн; в) насърчаване на измерението, свързано с ученето през целия живот, във висшето образование, включително чрез проучване на възможностите за възприемането, валидирането и признаването на кратки учебни курсове, водещи до микроквалификации; г) прилагане на трансдисциплинарни подходи и иновативни педагогически подходи като обърнато учене, съвместно международно учене онлайн и учене, основано на научни изследвания и обучение и смесени интензивни програми, които подпомагат придобиването на преносими, ориентирани към бъдещето умения и предприемачество чрез основан на предизвикателствата подход;

- **Развитие на НТИМ/НТИИМ във висшето образование и по-специално на участието на жените в НТИМ:** чрез този приоритет се подкрепят разработването и изпълнението на подходящи за целта програми за висше образование НТИМ (наука, технологии, инженерство и математика), като се следва подходът НТИИМ (наука, технологии, инженерство, изкуства и математика), насърчаването на участието на жените в дисциплините, свързани с НТИМ, и по-специално в инженерството, ИКТ и напредналите цифрови умения, разработването на програми за насоки и наставничество за студентите, по-специално за момичетата и жените, насочени към областите на обучение и професионална реализация на НТИМ и ИКТ, насърчаването на образователни и обучителни практики в образователния подход НТИМ, отчитащи особеностите на пола и премахването на стереотипите, свързани с пола, в подхода НТИМ.

- **Възнаграждаване на високите постижения в ученето, преподаването и развитието на умения** чрез а) разработване и прилагане на стратегии и култура на качеството за възнаграждаване и стимулиране на високите постижения в преподаването, включително онлайн преподаването, повишено качество на учебния опит и преподаване за учещи с по-малко възможности, насочено към студентите учене и преподаване във висшето образование, както и чрез подкрепа за гъвкави и атрактивни академични кариери, оценяване на преподаването, провеждането на научни изследвания, предприемачеството, управлението и проявите на лидерство; б) обучение на представители на академичната общност по нови и иновативни педагогики, включително преподаване онлайн или в смесена среда, трансдисциплинарни подходи, нови методи за разработване на учебни програми, изпълнение и оценка, свързващи образованието с научните изследвания и иновациите, когато е приложимо; в) разработване на нови практики при изготвянето на учебни материали, основани на образователни изследвания и творчество.

- **Подкрепа за цифровия и екологичния капацитет в сектора на висшето образование**: чрез подкрепа за а) цифровата трансформация на институциите за висше образование (включително оперативна съвместимост) и цифровизацията на мобилността на студентите, свързана с инициативата за европейска студентска карта; б) развитие на цифровите умения на студентите и членовете на персонала; в) бази данни за проследяване на дипломираните лица. По отношение на екологичния преход, по програмата ще се подкрепят: а) цялостни институционални подходи; б) трансдисциплинарни подходи, съчетани със силна дисциплинарна подготовка и учене през целия живот, включително чрез микроквалификации; в) разработване на учебни програми в съответствие с необходимите екологични умения; г) транснационални партньорства между студенти, представители на академичната общност, университети, работодатели, общности и други заинтересовани страни за преодоляване на предизвикателствата, свързани с околната среда и създаване на истински пионерни проекти във висшето образование, свързани с климата.

- **Изграждане на приобщаващи системи за висше образование**: програмата ще насърчава приобщаващи подходи за дейностите за мобилност и сътрудничество като а) подкрепа за образованието на студенти бежанци и членове на персонала бежанци, както и подкрепа за институциите и членовете на персонала на приемащите държави за справяне с това начинание; б) повишаване на достъпа, участието и процента на завършване на хората с по-малко възможности, включително слабо представените групи, в това число чрез разработване на доброволни количествени цели; в) активна подкрепа за пристигащите участници в дейности за мобилност по време на целия процес на намиране на жилище, включително чрез сътрудничество със съответните заинтересовани страни за осигуряване на подходящо и достъпно жилище; г) подкрепа за психичното здраве на студентите и представителите на академичната общност; д) насърчаване на баланса между половете в институциите за висше образование, в различните области на обучение и на ръководни позиции; е) насърчаване на гражданската ангажираност чрез подкрепа за информалното учене и извънкласните дейности и признаване на доброволческия и обществения труд в академичните резултати на студентите.

- **Подпомагане на иновациите и предприемаческите умения на студентите:** Програмата ще осигури подкрепа за иновациите и предприемачеството във висшето образование, включително например чрез: а) подкрепа за създаването и функционирането на живи лаборатории и инкубатори в рамките на институциите за висше образование, в тясно сътрудничество с предприемаческия сектор и други заинтересовани участници, с които да се подкрепи иновативното учене и преподаване и да се подпомогнат студентите предприемачи да развият своите идеи и да ги превърнат в действащи предприятия; б) подкрепа за партньорства за учене и преподаване с търговски и нетърговски организации в частния сектор, които поощряват излагането на студентите на иновации и предприемачество.

В областта на училищното образование:

- **Справяне с неравностойното положение в обучението, преждевременното напускане на училище и ниската степен на владеене на основни умения**: целта на този приоритет е да спомогне за постигането на успех от всички учещи, особено от учещите с по-малко възможности. Приоритетът включва мониторинг, ранно определяне на учениците в риск, превантивни подходи и подходи за ранна интервенция за учещи с трудности, насърчаване на подходи, насочени в по-голяма степен към учещите, подкрепа на благополучието и психичното здраве на учещите и учителите, както и защита от тормоз в училище. На равнището на училищата в рамките на този приоритет се подкрепят цялостни подходи към преподаването и ученето и сътрудничество между всички участници в училищата, както и със семействата и с други външни заинтересовани страни. И накрая, на стратегическо равнище се обръща особено внимание на подобряването на прехода между различните етапи на образование, подобряването на оценяването и разработването на надеждни системи за осигуряване на качеството.

- **Подкрепа за учителите, директорите на училища и други преподаващи специалисти:** този приоритет е предназначен за подкрепа на практикуващите в учителските професии (включително на кадрите за подготовка на учители) през всички етапи на тяхното професионално развитие. Проектите по този приоритет може да бъдат съсредоточени върху подобряването на формалното образование на учителите, както и върху продължаващото им професионално развитие, по-специално чрез подобряване на рамката на политиките и конкретни възможности за мобилност на учителите. С втората насоченост на приоритета се цели преподавателската кариера да стане по-привлекателна и разнообразна, както и да се засили подборът, набирането и оценяването за преподавателските професии. Накрая, проектите също така могат пряко да подкрепят развитието на по-силно училищно ръководство и иновативни методи на преподаване и оценяване.

- **Развитие на ключови компетентности:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени върху насърчаване на междуучилищното сътрудничество, използване на новаторски подходи за учене, развиване на творчеството, подкрепа на учителите при преподаването, основано на компетентности, и разработване на оценяване и валидиране на ключови компетентности.

- **Насърчаване на всеобхватен подход към преподаването и изучаването на езици:** този приоритет включва проекти, насочени към подкрепа на интегрирането на езиковото измерение в учебните програми и достигането на подходящи нива на езикова компетентност от учещите до края на задължителното образование. Широкото използване на нови технологии за изучаване на езици също спада към усилията по този приоритет. Накрая, чрез този приоритет се подкрепят проекти, които могат да спомогнат за създаването на училища, в които езиковата осъзнатост е налице, и които се основават на нарастващото езиково многообразие в учебните заведения, например чрез насърчаване на ранното изучаване на езици и повишаване на езиковата осъзнатост и разработване на възможности за двуезична система на преподаване (особено в граничните райони и области, където жителите използват повече от един език).

- **Насърчаване на интереса и високите постижения в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и на подхода НТИИМ:** в рамките на този приоритет се подкрепят проекти, които насърчават подхода НТИМ към образованието чрез интердисциплинарно преподаване в областите на културата, екологията, икономиката, проектирането и други, като насърчават по-специално интереса на момичетата към НТИМ. Приоритетът включва разработването и насърчаването на ефективни и иновативни педагогики и методи за оценяване. Развитието на партньорства между училищата, предприятията, институциите за висше образование, научноизследователските институти и обществото като цяло е особено ценно в този контекст. На стратегическо равнище в рамките на този приоритет се насърчава разработването на национални стратегии за НТИМ.

- **Развитие на висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст**: Този приоритет е насочен към насърчаване на прилагането на рамката на ЕС за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст, приложена към Препоръката на Съвета от 2019 г. за висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст[147]. Той обхваща проекти, които осигуряват подкрепа за първоначалното и продължаващото професионално развитие на персонала, участващ в организацията, ръководството и предоставянето на образование и грижи в ранна детска възраст. Освен това в рамките на този приоритет се подкрепят и създаването, тестването и прилагането на стратегии и практики за насърчаване на участието на всички деца в образованието и грижите в ранна детска възраст, включително деца с по-малко възможности.

[147] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019H0605%2801%29&qid=1638446515934

- **Признаване на резултатите от обучението за участниците в трансгранична мобилност с учебна цел:** Този приоритет има за цел да се спомогне за прилагането на практика на Препоръката на Съвета относно автоматичното взаимно признаване. С него се подкрепя включването на трансграничен обмен на класове в училищни програми, изграждането на капацитет на училищата за организиране на периоди на учене в чужбина за техните ученици и създаването на дългосрочни партньорства между училища от различни държави. На стратегическо равнище чрез този приоритет, насочен към по-активно участие на училищните органи на всички равнища в усилията за осигуряване на признаване, се подкрепят разработването и споделянето на инструменти и практики за подготовка, мониторинг и признаване на периоди в чужбина.

- **Подкрепа за иноваторите в учебната среда:** В съответствие със съобщението на Комисията относно Европейска стратегия за университетите[148], този приоритет е насочен към ангажиране на водещи личности от новосъздадени предприятия, които да действат като посланици и наставници, за да вдъхновят младежите и да ги привлекат в разработването на нови идеи и решения.

В областта на професионалното образование и обучение (както първоначално, така и продължаващо):

- **Адаптиране на професионалното образование и обучение към нуждите на пазара на труда:** това включва подкрепа за разработването на програми за ПОО, които предлагат балансирана комбинация от професионални умения и създават възможности за учене в процеса на работа, добре съобразени с всички икономически цикли, развиващи се работни места и методи на работа и ключови компетентности. В рамките на този приоритет се насърчава също разработването на учебни програми, предложения за програми и квалификации за ПОО, които се актуализират редовно въз основа на определянето на необходимите умения. С проектите ще се подкрепят доставчиците на ПОО при адаптирането на предлаганото от тях обучение към променящите се нужди от умения, прехода към екологични и цифрови технологии и икономическите цикли.

- **Увеличаване на гъвкавите възможности в областта на професионалното образование и обучение:** В рамките на този приоритет се подкрепят инициативи за разработването на гъвкави и насочени към учещите програми за ПОО, които допринасят за преодоляване на съществуващите пропуски в достъпа до обучение за възрастни в трудоспособна възраст с цел успешно управление на преходите в пазара на труда. Проектите по този приоритет също така допринасят за разработването на програми за продължаващо професионално обучение, които да могат да бъдат адаптирани към пазара на труда, както и на програми, улесняващи трансфера, признаването и натрупването на резултати от обучението, водещи до национални квалификации.

- **Принос за иновации в областта на професионалното образование и обучение:** в рамките на този приоритет се подкрепят проекти, чиято основна цел е съществено да променят начина, по който се практикува ПОО, с оглед на по-доброто му съответствие на настоящите и бъдещите нужди на икономиката и обществото. Тези промени могат да бъдат организационни (планиране, финансиране, управление на човешките ресурси, мониторинг и комуникация). Те могат също така да се отнасят до процесите на преподаване и учене чрез разработването и прилагането на нови и по-подходящи подходи за преподаване и учене. Промените могат да се отнасят до екосистемата на доставчиците на ПОО и до начина, по който тези доставчици взаимодействат с партньорите си, например чрез разпространение на

[148] https://education.ec.europa.eu/document/commission-communication-on-a-european-strategy-for-universities

технологии и приложни изследвания, застъпничество, работа в мрежа и дейности по интернационализация. Те могат също така да бъдат насочени към разработването и предоставянето на продукти и услуги за ПОО (например развитие на умения, приложни изследвания и консултантски услуги) на външни участници като студенти, дружества и правителства.

- **Повишаване на привлекателността на ПОО:** ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за повишаването на привлекателността на ПОО на различни равнища. Примери за това могат да бъдат проекти, в които се работи за по-добра взаимосвързаност между различните образователни степени, които насърчават отворена среда за учене, основано на участието, подпомага се професионалното развитие на учителите и обучителите в ПОО или се улеснява признаването на резултатите от обучението и използването на Европас и други цифрови услуги. Чрез този приоритет също така се подкрепят проекти, в които се развиват дългосрочни партньорства за създаване или укрепване на международни, национални и регионални конкурси, както и на конкурси за секторни умения. Въздействието на тези дейности може да бъде оптимизирано чрез тясно сътрудничество с предприятията, доставчиците на ПОО, търговските камари и други подходящи заинтересовани страни по време на различните етапи от цикъла на проекта.

- **Подобряване на осигуряването на качеството в областта на професионалното образование и обучение:** този приоритет е насочен към измерване и подобряване на качеството на ПОО чрез разработване на национални системи за осигуряване на качеството както за първоначалното, така и за продължаващото ПОО във всички учебни среди и всички учебни формати, предоставяни както от публични, така и от частни доставчици. По-специално това включва създаване и изпитване на механизми за проследяване на дипломираните лица в съответствие с Препоръката на Съвета относно проследяването на дипломираните лица и Препоръката за Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение (EQAVET)[149], както и проучване на основните професионални профили в ЕС и на микроквалификациите.

- **Създаване и изпълнение на стратегии за интернационализация за доставчици на ПОО**: този приоритет има за цел въвеждането на механизми за подкрепа и договорни рамки за насърчаване на качествената мобилност на учещи и персонал в областта на ПОО. Сред особено важните аспекти са автоматичното взаимно признаване на квалификациите и резултатите от обучението, както и разработването на услуги в помощ на студентите с оглед на мобилността на учещите. Тези услуги може да включват информиране, мотивиране, подготовка и улесняване на социалната интеграция на обучаващите се в рамките на ПОО в приемащата държава, както и повишаване на тяхната междукултурна осведоменост и активно гражданство.

В областта на образованието за възрастни:

- **повишаване на възприемането и подобряване на приобщаващия характер и достъпността на образованието за възрастни:** Приоритет ще се дава на проекти, които овластяват и предоставят възможности на възрастните да участват в обучение, за да се намали недостигът на умения и квалифицирани кадри на пазара на труда, както и да се насърчи и улесни участието на възрастните в процеса на обучение. По-специално това се отнася за проекти, с които допълнително се развиват индивидуалните сметки за обучение и се създават благоприятни рамки (включително чрез възможности за валидиране и насоки, както и ефективни стратегии за мотивация).

[149] https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2aeac659-5ef4-4f95-aa7d-7e867fa8b0d2

- **Подобряване на наличието на висококачествено, гъвкаво и признато обучение за възрастни:** В рамките на този приоритет се предоставя подкрепа за създаването и развитието на гъвкави предложения за обучение, адаптирани към нуждите от обучение на възрастните, например чрез разработване на възможности за цифрово и смесено обучение. Дава се приоритет и на проекти, насочени към валидирането на умения, които са удостоверени чрез микроквалификации или са придобити чрез информално и неформално учене.

- **Насърчаване на местни учебни центрове и иновативни учебни пространства**: този приоритет е насочен към предоставяне на подкрепа за местната учебна среда, насърчаване на социалното приобщаване, гражданската ангажираност и демокрацията, както и привличане и предлагане на възможности за учене през целия живот за всички в общността, включително чрез използване на цифровите технологии, и при прилагане на мерки за мобилна работа и ангажиране на учещите. С проектите може например да се подкрепя съвместната работа на местните учебни центрове, библиотеки, музеи, затвори, гражданското общество и широката общност (НПО, местни органи, здравеопазване, култура и др.) за мотивиране и предоставяне на възможности на възрастни от всички възрастови групи да придобият необходимите умения за живота и ключови умения, за да бъдат устойчиви и приспособими в условията на промяна и несигурност.

- **Създаване на пътища за повишаване на уменията:** този приоритет е насочен към насърчаването на нови възможности за образование за възрастни, особено за възрастни с ниско равнище на умения, знания и компетентности. Очаква се създаването на нови пътища за повишаване на уменията да даде възможност на възрастните учещи да повишават ключовите си компетентности и да напредват към по-високи квалификации. Допълнителната работа по този приоритет включва разработване на услуга за ориентиране с цел осигуряване на достъп на възрастните до подходящо обучение през целия живот, подобряване на определянето и скрининга на уменията, разработване на адаптирани предложения за обучение и развитие на ефективни стратегии за информиране, ориентиране и мотивация.

  подобряване на компетентностите на преподавателите и други служители в областта на ученето и професионалното ориентиране за възрастни: дава се приоритет по-специално на проекти за развиване на компетентности на персонала, водещи до цялостни подобрения в предоставянето в съответствие с екологичния и цифровия преход. По-специално, приоритет ще бъде даден на проекти, които подпомагат преподавателите, включително ръководните екипи, да преподават и да работят за устойчивост и да развиват цифровите компетентности на преподавателите, например чрез стажовете „Цифрова възможност“, и да подобряват методите и инструментите на преподаване чрез ефективно използване на иновативни решения и цифрови технологии. Ще се дава приоритет на проекти, които са насочени към развитието на умения за разпознаване и отговаряне на индивидуалните учебни потребности, т.е.оценка на предишните знания и умения на възрастните учещи, по-добри и по-иновативни методи на преподаване, както и засилване на поддържащата роля на служителите в сферата на образованието за възрастни за мотивиране, ориентиране и консултиране на учещите в трудни ситуации по време на обучението.

- **Създаване и насърчаване на възможности за учене сред всички граждани и поколения:** Дава се приоритет на проекти, с които се създават и подкрепят възможности за учене между поколенията, включително възможности за учене и обмен на опит между всички възрастови групи хора, включително хората в третата възраст, с оглед на изграждането на по-добро разбиране на Европейския съюз и неговите ценности и укрепването на европейската идентичност.

- **Подобряване на осигуряването на качеството на възможностите за образование за възрастни:** в рамките на този приоритет се подкрепят разработването на по-добри механизми за осигуряване на

качеството на политиката и предлагането на обучение за възрастни. По-специално това включва разработване и трансфер на методологии за мониторинг с цел измерване на ефективността на предоставянето на образование за възрастни и проследяване на напредъка на учещите възрастни.

В областта на младежта:

Ще се дава приоритет на действия, които допринасят за основните области на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.: ангажиране, свързване и овластяване на младежите. Ще се обръща специално внимание на укрепването на междусекторното сътрудничество, създаващо възможност за повече единодействие в различни области на действия, които са важни за младежите, насърчаване на младежкото участие в различни мащаби и формати и подкрепа за активното гражданско участие на младежите, по-специално на младежите, изложени на риск от социално изключване. Конкретните приоритети в областта на младежта включват:

- **Насърчаване на активното гражданство, инициативността и предприемачеството сред младежите, включително социалното предприемачество:** приоритетът има за цел да се насърчава активното гражданство сред младежите, по-специално чрез доброволчество и актове на солидарност, и по този начин да се засилва тяхната инициативност, по-специално в социалната област, и да се подкрепят техните общности. В проектите по този приоритет би могло също така да се насърчава предприемачеството, творческото учене и социалното предприемачество сред младежите. Междукултурният диалог, познаването и признаването на многообразието и насърчаването на толерантността са от ключово значение за този приоритет.

- **Повишаване на качеството, иновациите и признаването на младежката работа:** Приоритетът има за цел да се насърчава признаването и валидирането на младежката работа, информалното и неформалното учене на всички равнища и да се подкрепя качественото развитие и иновациите в младежката работа, в съответствие с приоритетите, залегнали в Европейската програма за младежката работа и Декларацията от Бон от декември 2020 г. Това включва изграждането на капацитет на младежките работници в своите онлайн и офлайн практики, подкрепа за разработването и споделянето на методи за достигане до маргинализирани младежи и предотвратяване на расизма и нетолерантността сред младежите, както и отчитане на рисковете, възможностите и последиците от цифровизацията.

- **Укрепване на пригодността за заетост на младежите:** приоритетът е насочен към укрепване на ключовите компетентности и основните умения на младежите. Секторът на младежта играе важна роля за улесняване на прехода на младежите от младежка към зряла възраст, включително в подкрепа на тяхната интеграция в пазара на труда. В основата на този приоритет са залегнали дейности, насочени към приобщаването и пригодността за заетост на младежите с по-малко възможности, включително незаети с работа, учене или обучение (NEET), като се обръща особено внимание на младежите, изложени на риск от маргинализация, и на младежите мигранти.

- **Укрепване на връзките между политиката, научните изследвания и практиката:** този приоритет е насочен към необходимостта от по-тесни връзки между политиката, научните изследвания и практиката в областта на младежта с цел да се предоставят по-добри доказателства за потребностите и да се улесни изготвянето на политики. Дейностите за насърчаване на по-добро познаване на положението на младежите и политиките за младежта в Европа и извън нея ще са от значение за този приоритет.

В областта на спорта:

Ще се дава приоритет на партньорства, които допринасят за изпълнението на ключови документи на политиката

като работния план на Европейския съюз за спорта (2021—2024 г.) или препоръката на Съвета относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност. Конкретните приоритети в областта на спорта включват:

- **Насърчаване на здравословен начин на живот за всички:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху: а) изпълнението на трите стълба на инициативата „Здравословен начин на живот за всички“, б) изпълнението на Препоръката на Съвета относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност и насоките на ЕС за физическата активност, в) подкрепата за провеждането на Европейската седмица на спорта, г) популяризирането на спорта и физическата активност като инструменти за здраве, д) популяризирането на всички дейности, насърчаващи практикуването на спорт и физическа активност, е) популяризирането традиционните спортове и игри.

- **Насърчаване на почтеността и ценностите в спорта:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху а) борбата с употребата на допинг, б) борбата с уговарянето на мачове и корупцията в спорта, в) подобряването на доброто управление в спорта и г) популяризирането на положителните ценности на спорта.

- **Насърчаване на образованието в спорта и чрез спорта:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху а) подкрепа за развитието на умения в спорта, б) насърчаване на двойната кариера на спортистите, в) насърчаване на качеството на треньорството и на персонала, г) използване на мобилността като инструмент за подобряване на квалификациите, д) насърчаване на пригодността за заетост чрез спорта.

- **Насърчаване на равенството и европейските ценности в спорта и чрез спорта**: проектите по този приоритет ще се съсредоточат главно върху насърчаването на: а) равенството в спорта, включително равенството между половете[150]; б) европейските ценности, включително използването на спорта като средство за мир и приобщаване; в) ценностите за недискриминация на каквато и да е основа, недопускане на расизъм, откритост и толерантност към другите.

[150] https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/684ab3af-9f57-11ec-83e1-01aa75ed71a1/language-en

ПАРТНЬОРСТВА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Основната цел на партньорствата за сътрудничество е да се даде възможност на организациите да повишават качеството и уместността на своите дейности, да развиват и укрепват своите мрежи от партньори, да увеличават своя капацитет за съвместна работа на транснационално равнище, като засилват интернационализацията на своите дейности и обменят или развиват нови практики и методи, а също така, споделят и дебатират идеи.

Те имат за цел да се подкрепят разработването, трансферът и/или въвеждането на иновативни практики, както и изпълнението на съвместни инициативи, насърчаващи сътрудничеството, партньорското обучение и обмена на опит на европейско равнище. Резултатите следва да бъдат повторно използваеми, прехвърляеми, да позволяват мащабиране и по възможност да притежават силно трансдисциплинарно измерение.

Очаква се резултатите от дейностите по избраните проекти да се споделят на местно, регионално, национално и транснационално равнище.

Партньорствата за сътрудничество са обвързани с приоритетите и рамките на политиката на всеки сектор на програмата „Еразъм+“ както на европейско, така и на национално равнище, като същевременно са насочени към създаването на стимули за междусекторно и хоризонтално сътрудничество в тематични области.

В зависимост от областта на предложения проект или от вида на кандидата партньорствата за сътрудничество се управляват или от **националните агенции**, или от **Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (ЕАСЕА)**. За допълнителна информация в тази връзка, моля, вижте раздела „Къде се кандидатства?“ в частта КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Партньорствата за сътрудничество имат следните цели:

- **Повишаване на качеството на работата, дейностите и практиките на участващите организации и институции,** привличане на нови участници, които не са естествено включени в рамките на един сектор;
- **Изграждане на капацитет на организациите** за работа в транснационален и междусекторен план;
- **Разглеждане на общите нужди и приоритети** в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;
- **Създаване на условия за трансформация и промяна** (на индивидуално, организационно или секторно равнище), които да доведат до подобрения и нови подходи пропорционално на контекста на всяка организация.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПАРТНЬОРСТВО ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО?

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за партньорства за сътрудничество трябва да отговарят на следните критерии за допустимост:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяка участваща организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.
	Всяка публична или частна организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или във всяка трета държава в света, която не е

Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	асоциирана към програмата (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), може да участва в партньорство за сътрудничество[151]. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие. **Организации, установени в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, могат да участват като координатори** на проекта и**ли като организации партньори**. **Организации в трети държави, които не са асоциирани към програмата , не могат да участват като координатори на проекта**. Независимо от областта, засегната от проекта, **партньорствата за сътрудничество са отворени за участие към всички видове организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението, младежта и спорта или с други социално-икономически сектори**, както и към организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една област (например местни, регионални и национални органи, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, браншови организации, центрове за ориентиране, културни и спортни организации). В зависимост от приоритета и целите, към които е насочен проектът, партньорствата за сътрудничество следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет и да постигнат адекватни и висококачествени резултати от проекта.
Участие на асоциирани организации партньори	В допълнение към официално участващите организации в проекта (координаторът и организациите партньори) партньорствата за сътрудничество могат също така да привличат други партньори от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни задачи/дейности по проекта или оказват подкрепа за популяризирането и устойчивостта на проекта. В рамките на проект по програмата „Еразъм+“ тези партньори ще бъдат наричани **„асоциирани партньори“**. Те не се считат за партньори по проекта по отношение на аспектите на допустимост и управление на договорите и не получават никакво финансиране от програмата в рамките на проекта. Същевременно, с оглед на изясняването на тяхната роля в рамките на партньорството и съставянето на обща представа за предложението, тяхното участие в проекта и в различните дейности трябва да бъде ясно описано.
Брой и профил на участващите организации	**Партньорствата за сътрудничество са транснационални проекти, в които трябва да участват минимум три организации от три различни държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата**. Няма определен максимален брой на организациите, участващи в едно партньорство.

[151] Всяка институция за висше образование (ИВО), установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, която иска да участва в партньорство за сътрудничество, трябва да притежава валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ХВОЕ не се изисква за участващите ВУ в трети държави, които не са асоциирани към програмата, но те трябва да приемат нейните принципи.
За целите на настоящото действие неформалните групи младежи не се разглеждат като организация и следователно не могат да участват (нито като кандидати, нито като партньори).

	Всички участващи организации трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за безвъзмездни средства. **Общото правило е, че партньорствата за сътрудничество са насочени към сътрудничество между организации, установени в държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата**. **Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата**, обаче могат да участват като **партньори** (а не като кандидати), **ако тяхното участие носи съществена добавена стойност на проекта** и при условие, че е изпълнено изискването за минимално участие на три организации от три различни държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата.
Разглеждани приоритети	За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, партньорствата за сътрудничество трябва да са насочени към: • **поне един хоризонтален приоритет** **и/или** • **поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта, върху който въздействието е най-голямо**. За проекти в областта на образованието, обучението и младежта, управлявани посредством непряко управление от националните агенции по програмата „Еразъм+“, националните агенции могат да отделят повече внимание на тези приоритети, които са особено важни в техния национален контекст („европейски приоритети в националния контекст“). Националните агенции са длъжни да предоставят необходимата информация на потенциалните кандидати чрез своите официални уебсайтове. За проектите в областта на спорта може да се разглежда само един приоритет (хоризонтален или конкретен).
Място на изпълнение на дейностите	**Всички дейности по партньорство за сътрудничество трябва да се осъществяват в държавите на организациите, участващи в проекта** като пълноправни партньори или като асоциирани партньори. Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта: • Дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз[152], дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция. • Дейностите, включващи споделяне и популяризиране на резултатите, могат да се провеждат и в рамките на съответните тематични транснационални събития/конференции в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, или в трети държави, които не са асоциирани към програмата.
Продължителност на проекта	Между 12 и 36 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и вида на планираните дейности.

[152] Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага.

	Срокът на действие на партньорство за сътрудничество може да бъде удължен по обосновано искане на бенефициера и с одобрението на националната агенция или на Изпълнителната агенция (при условие че общата продължителност на проекта не надхвърля 36 месеца). В такива случаи общият размер на безвъзмездната финансова подкрепа не се променя.
Къде се кандидатства?	**За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от всяка организация в тези области с изключение на европейските НПО**: • **В националната агенция** в държавата, в която е установена кандидатстващата организация. **За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от европейски НПО[153]**: • Пред **Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA**) със седалище в Брюксел. - Европейски НПО — Покана №: ERASMUS-2023-PCOOP-ENGO ▪ Обособена позиция 1: ERASMUS-EDU-2023-PCOOP-ENGO ▪ Обособена позиция 2: ERASMUS-YOUTH-2023-PCOOP-ENGO **За партньорства в областта на спорта:** • Пред **Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA**) със седалище в Брюксел. - Спорт — Покана №: ERASMUS-SPORT-2023-SCP Във всички случаи **един консорциум от партньори** може да подаде **само едно заявление пред една агенция в рамките на една покана за кандидатстване**[154].
Кога се кандидатства?	**За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от всяка организация в тези области с изключение на европейските НПО**: • Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **22 март до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 септември и 31 декември същата година. **За партньорства в областта на младежта, представени от всяка организация в тази област с изключение на европейските НПО**: • Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства до **4 октомври, 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, които започват между 1 януари и 31 август следващата година.

[153] За определение какво се разбира под европейска НПО за целите на програмата „Еразъм+“, моля, вижте „Част Г — Речник на термините“ от настоящото ръководство.

[154] Тук се включват както националните агенции по програмата „Еразъм+“, така и Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) със седалище в Брюксел.

	Възможен допълнителен краен срок: Националните агенции в областта на образованието и обучението могат да организират **втори кръг за заявления**, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайта си. Ако се организира втори кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления за отпускане на безвъзмездни средства не по-късно от **4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, които започват между 1 януари и 31 август следващата година. **За партньорства в областта на образованието, обучението и младежта, представени от европейски НПО**: • Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **22 март до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**. **За партньорства в областта на спорта:** • Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **22 март до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за партньорство за сътрудничество включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от проекта и от обучението, форматите на дейности, графика и т.н.);
- Подготовка (планиране на дейностите, разработване на работна програма, практическа организация, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, сключване на споразумения с партньори и др.);
- Изпълнение на дейностите;
- последващи действия (оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта).

Партньорствата за сътрудничество могат да включват организирането на транснационални дейности за учене, преподаване и обучение на отделни лица и групи от лица, доколкото тези дейности носят добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта. Форматът, целта и видът и броят на участниците в предложените дейности се описват и обосновават в заявлението за проект.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при планирането на Вашия проект:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на партньорствата за сътрудничество в различните фази на проекта. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на проекти за партньорства за сътрудничество.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена Стратегия за приобщаване и многообразие[155], която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Партньорствата за сътрудничество са особено подходящи за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта и с тях допълнително се развиват приобщаващи и чувствителни към многообразието практики и методи съобразно съответния приоритет на политиката, приложим за действието. Също така, независимо от тематиката на техните проекти, организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на партньорствата за сътрудничество. По-специално в проектите в областта на училищното образование и образованието за възрастни силно се насърчава използването на Европейската платформа за училищно образование (вкл. eTwinning) или Електронната платформа за образование на възрастни в Европа (EPALE) за съвместна работа преди, по време и след дейностите по проекта. Проектите в областта на младежта специално се насърчават да използват Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта.

Участие и гражданска ангажираност

С програмата се подкрепя участието и активната ангажираност във всички нейни действия. Проектите за партньорства за сътрудничество следва да предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социална и гражданска ангажираност. Особено внимание ще се обръща и на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието, културната идентичност, културната осведоменост и социалното, културното и историческото наследство на участниците.

[155] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност **(максимален резултат: 25 точки)**	Доколко: ▪ предложението е свързано с целите и приоритетите на действието. В допълнение предложението ще се разглежда като особено подходящо, ако: – е насочено към приоритета „приобщаване и многообразие“; – За проекти, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“: е насочено към един или повече „европейски приоритети в националния контекст“, обявени от националната агенция; – В случай на проекти, подадени от ЕНПО, в областите на образованието, обучението и младежта до Европейската изпълнителна агенция за образование и култура: доколко кандидатът осъществява дейности в подкрепа на изпълнението на политиките на ЕС в един от тези сектори. ▪ профилът, опитът и дейностите на участващите организации са свързани с областта на заявлението; ▪ предложението се основава на действителен и подходящ анализ на потребностите; ▪ предложението е подходящо за създаване на взаимодействия между различни области на образованието, обучението, младежта и спорта или има потенциално силно въздействие върху една или повече от тези области; ▪ предложението е иновативно; ▪ предложението допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; ▪ предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само в една държава.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	Доколко: ▪ целите на проекта са ясно определени, реалистични и насочени към нуждите и целите на участващите организации и нуждите на техните целеви групи; ▪ предложената методология е ясна, подходяща и осъществима; - работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение и споделяне на резултатите от проекта; - проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; - проектът предлага подходящи мерки за контрол на качеството, мониторинг и оценка, гарантиращи, че изпълнението му ще бъде висококачествено и в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за хора с по-малко възможности; ▪ проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите си дейности и подобряване на сътрудничеството между организациите партньори. – Ако в областта (областите) на участващите организации са налични онлайн платформи на програмата „Еразъм+“: доколко проектът използва онлайн платформите на програмата „Еразъм+“ (Европейска платформа за училищно образование, вкл. eTwinning, EPALE, Европейски младежки портал, платформа на стратегията на ЕС за младежта) като средства за

	подготовка и провеждане на дейностите по проекта и на последващите дейности. ▪ Проектът е изготвен екологосъобразно и включва екологични практики в различни свои етапи. Ако в рамките на проекта са планирани дейности за обучение, преподаване или учене: ▪ доколко тези дейности съответстват на целите на проекта и включват достатъчен брой участници с подходящ профил; ▪ качество на практическата организация, управлението и начините за подпомагане на дейностите за учене, преподаване и обучение; ▪ качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	Доколко: ▪ проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профил, включително организации на местно равнище, предишен опит в програмата и експертен опит за успешно изпълнение на всички цели на проекта; ▪ проектът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието; ▪ предложеното разпределение на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; ▪ предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани страни. ▪ Ако е приложимо, доколко участието на организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, носи съществена добавена стойност за проекта (ако това условие не е изпълнено, участващата организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, ще бъде изключена от проектното предложение на етапа на оценка).
Въздействие **(максимален резултат: 25 точки)**	Доколко: ▪ проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващите организации; ▪ проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широките им общности; ▪ очакваните резултати от проекта имат потенциала да бъдат използвани извън участващите в проекта организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му, както и на местно, регионално, национално или европейско равнище; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз; ▪ ако е приложимо, доколко предложението описва начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и в него не се съдържат непропорционални ограничения; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за осигуряване на устойчивостта на проекта, на неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 12 точки[156] за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие“, 15 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 10 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“).

В случаите, когато две или повече заявления са получили еднакъв общ брой точки (случаи на паритет), приоритет ще се дава на получилите най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Предложеният модел на финансиране представлява списък от 3 единични еднократни суми, съответстващи на общия размер на безвъзмездните средства за проекта: **120 000 EUR, 250 000 EUR и 400 000 EUR.** Кандидатите ще избират между 3-те предварително определени суми в зависимост от дейностите, които желаят да реализират, и резултатите, които се стремят да постигнат.

При планирането на своите проекти кандидатстващите организации заедно със своите партньори по проекта ще **трябва да изберат подходящата единична еднократна сума** за покриване на разходите по проектите си въз основа на своите нужди и цели. Ако проектът бъде избран за финансиране, поисканата еднократна сума става общият размер на безвъзмездните средства.

Предложенията трябва да **съдържат описание на дейностите**, които кандидатите се ангажират да осъществят с поисканата еднократна сума, и да съответстват на принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.

Изборът на еднократната сума, която ще бъде поискана, следва да се основава на собствената оценка на кандидата за общите разходи по проекта. Като изхождат от тази оценка, кандидатите трябва да **изберат единичната еднократна сума , която най-добре отговаря на техните нужди**, като същевременно гарантират ефективно използване на средствата и спазването на принципа на съфинансиране (т.е. очаква се бюджетите на проектите да бъдат допълнени с други източници на финансиране, следователно очакваните общи разходи по проекта са по-високи от поисканата фиксирана еднократна сума).

В случай на колебания между две суми, кандидатите могат: а) да намалят разходите за своя проект, например чрез намиране на по-рентабилни начини за постигане на сходни резултати или чрез адаптиране на броя/обхвата на дейностите по проекта към бюджета; б) да увеличат обхвата на своя проект, например като се стремят да обхванат повече участници със своите дейности, да увеличат броя на дейностите или да създадат допълнителни резултати от проекта.

Адекватността на броя, обхвата и сложността на предложените дейности по проекта спрямо поисканата сума, както и тяхната връзка с целите на проекта, ще бъдат важни елементи от оценката на качеството в съответствие с описаните по-горе критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

[156] Тъй като при оценката на това действие десетичните точки не са приложими, минималният резултат за тези критерии се закръглява надолу до 12 точки.

Изисквания

В описанието на проекта се включва подробна **методология на проекта** с ясно **разпределение на задачите** и **финансовите договорености между партньорите**, подробен график с основни резултати, система за мониторинг и контрол и въведените инструменти за осигуряване на навременно изпълнение на дейностите по проекта.

В методологията на проекта се представя анализа, довел до **идентифицирането на потребностите**, определянето на целите, въведената система за **наблюдение** на проекта, механизъм за **осигуряване на качеството** и **стратегия за оценка**. В рамките на стратегията за оценка кандидатите трябва да определят набор от **количествени** и **качествени показатели**, позволяващи да се оцени приносът на получените крайни продукти/резултати за постигането на целите на проекта.

В описанието на проекта се прави разграничение между управление на проекта и работни пакети за изпълнение. Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**".

Работният пакет се определя като набор от дейности, които допринасят за постигането на общи специфични цели.

Връзката със специфичните цели и крайните резултати се описва ясно за всеки работен пакет. На кандидатите се препоръчва да разделят проектите си на максимум 5 работни пакета, включително този за управление на проекта. Работният пакет за управление на проекта има за цел да обхване хоризонталните дейности, които са необходими за изпълнението на проекта, като наблюдение, координация, комуникация, оценка и управление на риска. Частта от еднократната сума, предназначена за управление на проекта, е максимум 20 % от общата сума.

Оценката на тези изисквания се извършва съгласно принципа на пропорционалност: колкото по-висока е поисканата сума, толкова повече се очаква методологията на проекта да бъде точна и изчерпателна.

Възлагане на дейности на външни изпълнители се разрешава, ако то не обхваща основни дейности, от които пряко зависи постигането на целите на действието. В такива случаи сумата, предвидена в бюджета за възлагане на дейности на външни изпълнители, трябва да бъде включена в описанието на дейностите, обхванати от договора за подизпълнение.

Изплащане на безвъзмездните средства

Условието за пълно изплащане на безвъзмездните средства е да бъдат изпълнени всички дейности, описани в заявлението. В случай че една или повече дейности не са изпълнени, изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, на етапа на окончателния доклад може да се приложи съответно намаляване на размера на безвъзмездните средства при лошо, частично или забавено изпълнение, като не се приемат отделни работни пакети или дейности или като се намали общата сума с фиксиран процент.

Оценката в окончателния доклад се основава на подробното описание на всяка извършена дейност, количествената и качествената информация, показваща степента на постигане на целите на проекта, посочени в заявлението, качеството на резултатите от проекта, качени в платформата за резултати от проекти по програмата „Еразъм+", и самооценката на партньорските организации.

МАЛКИ ПАРТНЬОРСТВА

Малките партньорства са проектирани с цел разширяване на достъпа до програмата за малки участници и за лица, до които трудно може да се достигне чрез дейности в областта на училищното образование, образованието за възрастни, професионалното образование и обучение, младежта и спорта. Целта на това действие с по-малък размер на безвъзмездните средства, отпускани на организации, по-кратка продължителност и по-прости административни изисквания в сравнение с партньорствата за сътрудничество е да се достига до организациите на местно равнище, организациите с по-малко опит и новите участници в програмата, като се намаляват пречките пред достъпа до програмата за организации с по-малък организационен капацитет. Настоящото действие също така ще подкрепя гъвкавите формати — смесването на транснационални и национални дейности с европейско измерение — които ще предоставят на организациите повече начини да достигат до хора с по-малко възможности. Малките партньорства могат също да допринесат за създаването и развитието на транснационални мрежи и насърчаването на единодействия с местните, регионалните, националните и международните политики и между тях.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

- **Привличане и разширяване на достъпа до програмата за нови участници, организации с по-малко опит и малки участници.** За организациите тези партньорства следва да бъдат първата стъпка към сътрудничеството на европейско равнище.
- **Подкрепа за включването на целеви групи с по-малко възможности**
- **Подкрепа за активното европейско гражданство и въвеждане на европейското измерение на местно равнище**

Освен това основните цели на партньорствата за сътрудничество се отнасят и до малките партньорства, пропорционално на обхвата и обема на всеки проект:

- **Повишаване на качеството на работата и практиките на участващите организации и институции,** привличане на нови участници, които не са естествено включени в рамките на един сектор;
- **Изграждане на капацитет на организациите** за работа в транснационален и междусекторен план;
- **Разглеждане на общите нужди и приоритети в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;**
- **Създаване на условия за трансформация и промяна** (на индивидуално, организационно или секторно равнище), които да доведат до подобрения пропорционално на контекста на всяка организация.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА МАЛКО ПАРТНЬОРСТВО?

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, малките партньорства трябва да отговарят на следните критерии:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Кандидат може да бъде всяка участваща организация, установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Кандидатстващата организация подава предложение от името на всички организации, участващи в проекта.

Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	Всяка публична или частна организация[157], установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство), може да участва в малко партньорство. Независимо от областта, засегната от проекта, малките партньорства са отворени за участие към всички видове организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението, младежта и спорта или с други социално-икономически сектори, както и към организации, които осъществяват дейности, обхващащи повече от една област (например местни, регионални и национални органи, центрове за признаване и валидиране, търговски камари, браншови организации, центрове за ориентиране, културни и спортни организации). В зависимост от приоритета и целите, към които е насочен проектът, малките партньорства следва да обединяват най-подходящата и многообразна група партньори, за да могат да се възползват от техния разностранен опит, профили и специфичен експертен капацитет.
Брой и профил на участващите организации	Малките партньорства са транснационални и в тях трябва да участват най-малко две организации от две различни държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата. Няма определен максимален брой на организациите, участващи в едно партньорство. Всички участващи организации трябва да бъдат установени към момента на кандидатстването за безвъзмездни средства.
Разглеждани приоритети	За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, малките партньорства трябва да са насочени към: • поне един хоризонтален приоритет и/или • поне един конкретен приоритет в областта на образованието, обучението и младежта, върху който въздействието е най-голямо. За проекти в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, националните агенции могат да отделят повече внимание на тези

[157] За целите на настоящото действие неформалните групи младежи не се разглеждат като организация и следователно не могат да участват (нито като кандидати, нито като партньори).

	приоритети, които са особено важни в техния национален контекст (наричани „европейски приоритети в националния контекст“). Националните агенции са длъжни да предоставят необходимата информация на потенциалните кандидати чрез своите официални уебсайтове. За проектите в областта на спорта може да се разглежда само един приоритет (хоризонтален или конкретен).
Място (места) на изпълнение на дейностите	Всички дейности на дадено малко партньорство трябва да се осъществяват в държавите на организациите, участващи в проекта. Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта, дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз[158], дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция.
Продължителност на проекта	Между 6 и 24 месеца. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целите на проекта и вида на планираните дейности. В изключителни случаи продължителността на малкото партньорство може да бъде удължена по искане на бенефициера и с одобрението на националната или на Изпълнителната агенция. В такъв случай общият размер на безвъзмездните средства не се променя.
Къде се кандидатства?	**За малките партньорства в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта, представени от всяка организация в тези области:** • В националната агенция в държавата, в която е установена кандидатстващата организация. **За малките партньорства в областта на спорта**: • Пред европейската изпълнителна агенция за образование и култура със седалище в Брюксел. Покана №: ERASMUS-SPORT-2023-SSCP И в двата случая един консорциум от партньори може да подаде само едно заявление пред една агенция в рамките на една покана за кандидатстване[159].

[158] Седалищата на институциите на Европейския съюз са градовете Брюксел, Франкфурт, Люксембург, Страсбург и Хага.

[159] Тук се включват както националните агенции по програмата „Еразъм+“, така и Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) със седалище в Брюксел.

Кога се кандидатства?	**За малките партньорства в областта на професионалното образование и обучение, училищното образование, образованието за възрастни и младежта,** представени от всяка организация в тези области: • Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства • **до 22 март до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, започващи между 1 септември и 31 декември същата година** • **до 4 октомври до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 януари и 31 август следващата година. **Възможен краен срок за малките партньорства в областта на младежта:** Националните агенции могат да организират допълнителен кръг за заявления за проекти в областта на младежта, за които също ще се прилагат правилата, посочени в настоящото ръководство. Националните агенции ще съобщават за тази възможност чрез уебсайта си. Ако бъде организиран допълнителен кръг, кандидатите трябва да подадат своите заявления не по-късно от **4 май до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време)** за проекти, започващи между 1 август и 31 декември същата година. **За малките партньорства в областта на спорта**: Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства **не по-късно от 22 март до 17:00:00 ч.**

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за малко партньорство включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране: планиране, подготовка, изпълнение и последващи дейности. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи, обогатявайки по този начин своя опит от ученето.

- Планиране (определяне на нуждите, целите, резултатите от проекта и от обучението, форматите на дейности, графика и т.н.);
- подготовка (планиране на дейностите, разработване на работна програма, практическа организация, потвърждаване на целевата група/групи на предвидените дейности, сключване на споразумения с партньори и др.);
- изпълнение на дейностите;
- последващи действия (оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта).

Малките партньорства могат да включват организирането на транснационални дейности за учене, преподаване и обучение на отделни лица и групи от лица, доколкото тези дейности носят добавена стойност с оглед постигането на целите на проекта.

За малките партньорства в областта на спорта се препоръчва в предложенията да се включи най-малко един местен или регионален спортен клуб.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при планирането на Вашия проект:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на партньорствата за сътрудничество. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на проекти за малки партньорства.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена Стратегия за приобщаване и многообразие[160], която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Малките партньорствата са особено подходящи за работа по приобщаването и многообразието като предмет на проекта и с тях допълнително се развиват приобщаващи и чувствителни към многообразието практики и методи съобразно съответния приоритет на политиката, приложим за действието. Също така, независимо от тематиката на техните проекти, организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Цифрово измерение
Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на малките партньорства. По-специално в проектите в областта на училищното образование и образованието за възрастни силно се насърчава използването на Европейската платформа за училищно образование, eTwinning или Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE) за съвместна работа преди, по време и след дейностите по проекта. Проектите в областта на младежта специално се насърчават да използват Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта, за да работят заедно преди и по време на дейностите по проекта и след тяхното приключване.

Участие и гражданска ангажираност

[160] https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

С програмата се подкрепя участието и активната ангажираност във всички нейни действия. Проектите за малки партньорства следва да предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социална и гражданска ангажираност. Особено внимание ще се обръща и на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието, културната идентичност, културната осведоменост и социалното, културното и историческото наследство на участниците.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	Доколко: ▪ проектното предложение е свързано с целите и приоритетите на действието. В допълнение предложението ще се разглежда като особено подходящо, ако: – е насочено към приоритета „приобщаване и многообразие“; – За проекти, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“: е насочено към един или повече „европейски приоритети в националния контекст“, обявени от националната агенция; ▪ профилът, опитът и дейностите на участващите организации са свързани с областта на заявлението; ▪ предложението създава добавена стойност на равнище ЕС чрез изграждане на капацитет на организациите да участват в трансгранично сътрудничество и изграждане на мрежи от контакти.
Качество на структурата и изпълнението на проекта (максимален резултат: 30 точки)	Доколко: ▪ целите на проекта са ясно определени, реалистични и насочени към нуждите и целите на участващите организации и нуждите на техните целеви групи; ▪ дейностите са проектирани по достъпен и приобщаващ начин и са отворени за хора с по-малко възможности; ▪ предложената методология е ясна, подходяща и осъществима; – работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение и споделяне на резултатите от проекта; – проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; ▪ проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите дейности и подобряване на сътрудничеството с организациите партньори o Ако е приложимо: доколко проектът използва онлайн платформите на програмата „Еразъм+“ (Европейска платформа за училищно образование, EPALE, Европейски младежки портал, платформа на стратегията на ЕС за младежта) като средства за подготовка и провеждане на дейностите по проекта и на последващите дейности. ▪ Проектът е изготвен екологосъобразно и включва екологични практики в различни свои етапи.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество (максимален резултат: 20 точки)	Доколко: ▪ проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профила; ▪ проектът включва нови участници и организации с по-малко опит в действието; ▪ предложеното разпределение на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; ▪ предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации;
Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	Доколко: ▪ проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващата организация; ▪ проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широката общност; ▪ проектното предложение включва подходящ начин за оценка на резултатите от проекта; ▪ проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

В случаите, когато две или повече заявления са получили еднакъв общ брой точки (случаи на паритет), приоритет ще се дава на получилите най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Предложеният модел на финансиране представлява списък от две възможни еднократни суми, съответстващи на общия размер на безвъзмездните средства за проекта. Кандидатите ще избират между двете предварително определени суми в зависимост от дейностите, които желаят да реализират, и резултатите, които се стремят да постигнат:

Размери на единичната еднократна сума:

- 30 000 EUR
- 60 000 EUR

При планирането на своите проекти кандидатстващите организации заедно със своите партньори по проекта ще **трябва да изберат подходящата единична еднократна сума** за покриване на разходите по проектите си въз основа на своите нужди и цели. Ако проектът бъде избран за финансиране, поисканата еднократна сума става общият размер на безвъзмездните средства.

Предложенията трябва да **съдържат описание на дейностите**, които кандидатите се ангажират да осъществят с поисканата еднократна сума, и да съответстват на принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.

Изборът на еднократната сума, която ще бъде поискана, следва да се основава на собствената оценка на кандидата за общите разходи по проекта. Като изхождат от тази оценка, кандидатите трябва да изберат сумата, която най-добре отговаря на техните нужди, като същевременно гарантират ефективно използване на средствата и спазването на принципа на съфинансиране (т.е. очаква се бюджетите на проектите да бъдат допълнени с други източници на финансиране, следователно очакваните общи разходи по проекта са по-високи от поисканата фиксирана еднократна сума).

В случай на колебания между две суми, кандидатите могат: а) да намалят разходите за своя проект, например чрез намиране на по-рентабилни начини за постигане на сходни резултати или чрез адаптиране на броя/обхвата на дейностите по проекта към бюджета; б) да увеличат обхвата на своя проект, например като се стремят да обхванат повече участници със своите дейности, да увеличат броя на дейностите или да създадат допълнителни резултати от проекта.

Адекватността на броя, обхвата и сложността на предложените дейности по проекта спрямо поисканата сума, както и тяхната връзка с целите на проекта, ще бъдат важни елементи от оценката на качеството в съответствие с описаните по-горе критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

ИЗИСКВАНИЯ

Като се има предвид, че малките партньорства са инструмент за приобщаване и достъп на нови участници и организации с по-малко опит до програмата, необходимата информация за кандидатстване за безвъзмездни средства по това действие ще бъде опростена, като същевременно се осигурява спазването на правилата на Финансовия регламент на ЕС. Следователно описанието на проекта включва:

- Максимален резултат:
- Предложени дейности
- Очаквани резултати

Целите, дейностите и планираните резултати трябва да бъдат ясно свързани помежду си и представени по съгласуван начин. В заявленията също така се включва общ график на проекта с очакваната дата за завършване на основните дейности.

Кандидатите следва да предоставят достатъчно информация относно бюджетния план, така че оценителите да могат да оценят целесъобразността на всяка дейност, както и съгласуваността на всяка дейност с другите дейности.

В **бюджета на проекта** трябва да се изброят планираните дейности по проекта и да се посочи частта от безвъзмездните средства, разпределена за всяка дейност.

Възлагане на дейности на външни изпълнители се разрешава, ако то не обхваща основни дейности, от които пряко зависи постигането на целите на действието. В такива случаи сумата, предвидена в бюджета за възлагане на дейности на външни изпълнители, трябва да бъде включена в описанието на дейностите, обхванати от договора за подизпълнение.

Изплащане на безвъзмездните средства

Изплащане на безвъзмездните средства Условието за пълно изплащане на безвъзмездните средства е да бъдат изпълнени всички дейности, описани в заявлението. В случай че една или повече дейности не са изпълнени, изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, на етапа на окончателния доклад може да се приложи съответно намаляване на размера на безвъзмездните средства при лошо, частично или забавено изпълнение, като не се приемат отделни дейности или като се намали общата сума с фиксиран процент.

Оценката в окончателния доклад се основава на подробното описание на всяка извършена дейност, информацията, показваща степента на постигане на целите на проекта, посочени в заявлението, качеството на резултатите от проекта, качени в платформата за резултати от проекти по програмата „Еразъм+“, и самооценката на партньорските организации.

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПАРТНЬОРСТВАТА ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ?

Партньорствата за високи постижения подкрепят проекти с дългосрочна устойчива перспектива. В рамките на този вид партньорства се подкрепят следните действия:

- Центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО)
- Действие „Еразмус Мундус“:
    - Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ и
    - мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

Тези действия се управляват от Европейската изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA).

ЦЕНТРОВЕ ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Прилагането на подходи за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение заема видно място в цялостната политическа програма на ЕС за умения и за професионално образование и обучение (ПОО). Европейската програма за умения, европейското пространство за образование, Препоръката на Съвета от 2020 г. относно ПОО[161], както и Декларацията от Оснабрюк[162] — във всички тези документи е включено много ясно позоваване на високите постижения в областта на професионалното образование и обучение като движеща сила за реформи в сектора на ПОО.

Инициативата за центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение (ЦВППОО) е отговор на този приоритет на политиката в подкрепа на реформите в сектора на ПООО, с който се осигуряват висококачествени умения и компетентности, водещи до качествена заетост и възможности в продължение на цялата кариера, отговарящи на нуждите на иновативна, приобщаваща и устойчива икономика[163]. С инициативата за ЦВППОО се подкрепя и изпълнението на Европейския зелен пакт, новата стратегия в областта на цифровите технологии, новата промишлена стратегия и стратегията за МСП, тъй като уменията са от основно значение за тяхната успешна реализация.

ЦВППОО действат в определен местен контекст, като създават екосистеми от умения за иновации, регионално развитие и социално приобщаване, като същевременно работят с ЦВППОО в други държави посредством международни мрежи за сътрудничество. С тях се установява подход от долу нагоре към високите постижения в професионалното образование с участието на широк кръг местни заинтересовани лица, което дава възможност на институциите за ПОО бързо да адаптират предоставянето на умения към променящите се икономически и социални потребности.

Те предоставят възможности за първоначално обучение на младежите, както и за продължаващо повишаване на квалификацията и преквалификация на възрастните чрез гъвкаво и навременно предлагане на обучение, което отговаря на нуждите на динамичния пазар на труда в контекста на екологичния и цифровия преход. Те изпълняват ролята на катализатори на развитието и иновациите в местния бизнес, като работят в тясно сътрудничество с дружествата (по-специално с МСП) по проекти за приложни изследвания, създавайки центрове за знания и иновации, и подкрепяйки предприемаческите инициативи на своите учещи.

Мрежите имат за цел **„сближаване във възходяща посока“** на високите постижения в областта на ПОО. Те ще бъдат отворени за ангажирането на държави с добре развити системи за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, както и на такива, които са в процес на разработване на подобни подходи, насочени към проучване на пълния потенциал на институциите за ПОО да играят проактивна роля в подкрепата на растежа и иновациите.

С тази инициатива се въвежда „**европейско измерение**“ към високите постижения в професионалното образование и обучение, като се подкрепя прилагането на политиката на ЕС относно ПОО и действията, договорени с държавите членки, социалните партньори и доставчиците на ПОО.

Предложената тук концепция за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение се характеризира с **цялостен подход, ориентиран към учещите**, при който ПОО:

- е интегрирана част от **екосистемите от умения[164],** като допринася за регионалното развитие[165],

[161] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29
[162] https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
[163] Вж. брошурата относно ПОО: Умения за днес и за бъдещето.
[164] **Екосистемите от умения** се определят като регионални или секторни социални образувания, в които човешките способности се развиват и използват за продуктивни цели (Finegold, 1999 г.). Техните основни елементи са бизнес средата и свързаните с нея бизнес модели, институционалните/политическите рамки, начините за ангажиране на работната сила, структурата на работните места, както и нивото на уменията и системите за тяхното формиране (Buchanan и др., 2001 г.). Вж. Ръководство за подхода за екосистеми от умения за развитие на работната сила.

иновациите[166], интелигентната специализация[167] и стратегиите за клъстери[168], както и за конкретни вериги за създаване на стойност и промишлени екосистеми[169];

- се явява част от **триъгълника на знанието**[170] в тясно сътрудничество с други сектори на образованието и обучението, научната общност и бизнеса;
- дава възможност на учещите да придобиват както **професионални** (специфични за работата), така и **ключови компетентности**[171] чрез **предоставяне на висококачествено ПОО**, което е подкрепено от осигуряване на качеството;
- **изгражда иновативни форми на партньорства**[172] със света на труда и е подкрепено от продължаващото професионално развитие на преподавателския персонал, иновативните педагогически методи, мобилността на учещите и персонала и стратегиите за интернационализация на ПОО.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие подкрепя постепенното създаване и развитие на международни мрежи за сътрудничество на **центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение**.

Центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение ще функционират на две равнища:

1. **На национално равнище** включва широк кръг местни заинтересовани страни, които създават екосистеми от умения за иновации на местно равнище, регионално развитие и социално приобщаване, като същевременно работят с ЦВППОО в други държави чрез международни мрежи за сътрудничество.

2) **На международно равнище** обединява ЦВППОО, които споделят общ интерес към:

- специфични сектори[173] или промишлени екосистеми[174],
- новаторски подходи за справяне с икономическите и обществените предизвикателства (напр. изменението на климата, цифровизацията, изкуствения интелект, целите за устойчиво развитие[175], интеграцията на мигрантите и групите в неравностойно положение, повишаването на уменията на хората с ниско равнище на квалификация и др.) или
- иновативни подходи за увеличаване на обхвата, качеството и ефективността на съществуващите ЦВППОО.

---

[165] **Политика за регионално развитие** — Регионалното развитие е широк термин, но може да се разглежда като общо усилие за намаляване на регионалните различия чрез подпомагане на икономическите дейности (създаващи заетост и благосъстояние) в регионите.

[166] **Иновация** е въвеждането в употреба на нов или значително подобрен продукт (стока или услуга) или процес, на нов метод за маркетинг или на нов организационен метод в търговската практика, организацията на работните места или външните връзки.

[167] **Интелигентна специализация** е подход, основан на местните условия, който се характеризира с определянето на стратегически области за намеса въз основа както на анализ на силните страни и потенциала на икономиката, така и на процес на предприемаческо откритие с широко участие на заинтересованите страни. Тя е ориентирана навън и обхваща широк спектър от иновации.

[168] Промишлените **клъстери** са групи от специализирани предприятия, често МСП, и други свързани с тях подпомагащи участници на дадено място, които работят в тясно сътрудничество. В Европа има около 3000 специализирани клъстера. В обновената промишлена политика на ЕС клъстерите се разглеждат като мощен инструмент за подкрепа на иновациите в промишлеността. Вж. Европейска платформа за сътрудничество между клъстери (ECCP):

[169] Вж. **14 промишлени екосистеми**, описани в съобщението на Комисията относно актуализирането на новата промишлена стратегия за 2020 г., както и SWD(2021) 351, Годишен доклад за единния пазар за 2021 г.

[170] Вж. **Образованието в триъгълника на знанието**.

[171] Както се отбелязва в препоръката на Съвета от 22 май 2018 г. относно **ключовите компетентности** за учене през целия живот.

[172] Вж. разработката на ETF относноПублично-частните партньорства за развитие на приобщаващи умения.

[173] Вж. НАПРИМЕР Европейското партньорство за иновации в областта на селското стопанство (ЕПИ-АГРИ) ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНО И УСТОЙЧИВО СЕЛСКО И ГОРСКО СТОПАНСТВО.

[174] Вж. **14 ПРОМИШЛЕНИ ЕКОСИСТЕМИ**, описани в съобщението на Комисията относно актуализирането на новата промишлена стратегия за 2020 г., както и SWD(2021) 351, Годишен доклад за единния пазар за 2021 г.

[175] Вж. Берлинска декларация относно Образование за ЦУР.

Мрежите ще обединят съществуващите ЦВППОО или ще развият модела за високи постижения в областта на професионалното образование, като свържат партньори от различни държави, които възнамеряват да развиват високи постижения в областта на професионалното образование в техните местни условия чрез международно сътрудничество. Те биха могли да допринесат например в етапа на осъществяване на инициативата „Нов европейски Баухаус“[176], като сътрудничат с общностите, ангажирани в местните трансформации, поощрявани от инициативата.

ЦВППОО не са предназначени за изграждане на нови институции и инфраструктура за ПОО от нулата (въпреки че могат да го правят). Те могат да бъдат съществуващи училища за/доставчици на професионално образование и обучение, които се стремят към високи постижения като участват в набора от дейности, предложени в рамките на тази европейска инициатива. ЦВППОО могат също така да бъдат новосъздадени центрове с цел предоставяне на отлични предложения и услуги за обучение, които отговарят на потребностите на пазара на труда.

ЦВППОО постигат своите цели като обединяват усилията и работят в тясно сътрудничество с набор от местни/регионални партньори, като доставчици на първоначално и продължаващо ПОО, институции за висше образование, включително университети по приложни науки и политехнически институти, изследователски институции, научни паркове, агенции за иновации, дружества, камари и техните сдружения, социални партньори, социални предприятия, съвети за отраслови умения, професионални/браншови сдружения, национални и регионални органи и агенции за развитие, служби по заетостта, органи по квалификациите, организации за социално приобщаване и реинтеграция и др.

В тази връзка с настоящата покана ще се окаже подкрепа за проекти, обединяващи местни или регионални партньори от различни държави, които развиват набор от дейности в три клъстера: 1) Преподаване и обучение; 2) Сътрудничество и партньорства; и 3) Управление и финансиране.

ЦВППОО са предназначени за организации, предоставящи професионално образование и обучение на всяко ниво по ЕКР от 3 до 8, включително гимназиалния етап на средното образование, следгимназиалното ниво, което не е висше, както и нивото на висшето образование (например университети по приложни науки, политехнически институти и др.).

В заявленията обаче не може да се обхващат изключително дейности, насочени към учещите във висшето образование; заявленията, които са насочени към ПОО за следгимназиалното ниво (нива 6—8 по ЕКР), трябва да включват поне още едно ниво на квалификация в областта на ПОО между нива 3—5 по ЕКР, както и силен компонент за учене в процеса на работа[177].

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение трябва да отговарят на следните критерии:

[176] https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_bg

[177] Съгласно определението на Европейския център за развитие на професионалното обучение Cedefop ученето в процеса на работа включва придобиване на знания и умения чрез изпълнение — и анализиране — на задачи в професионален контекст на работното място […] или в институция за ПОО. При първоначалното ПОО съгласно доклада на Комисията от 2013 г. (Учене в процеса на работа в Европа: Практики и насоки на политиката) съществуват три форми на учене в процеса на работа: 1) модели за редуване на обучение и практика или чиракувания, обикновено известни като „дуална система“, 2) учене в процеса на работа в рамките на училище за ПОО, което включва периоди на обучение на работното място в предприятия и 3) учене в процеса на работа, интегрирано в училищна програма чрез лаборатории на място, работилници, кухни, ресторанти, студентски или учебни фирми, симулации или реални проектни задачи в областта на бизнеса/промишлеността.
За цялата терминология за ПОО, включително за ученето в процеса на работа, моля, използвайте официалната публикация на Cedefop: https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

Кой може да кандидатства?	Кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат: ▪ Юридически лица (публични или частни органи), които извършват дейност в областта на професионалното образование и обучение или в сферата на труда; ▪ Установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата (допустими са държави, които са в процес на преговори за сключване на споразумение за асоцииране и при които споразумението за асоцииране влиза в сила преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства). Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, също могат да участват, но не и като координатор. Те трябва да бъдат публични или частни организации, които извършват дейност в областта на професионалното образование и обучение или в сферата на труда. **Изключение**: организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.
Кой вид организации могат да участват в този проект?	Участващи организации могат да бъдат например (неизчерпателно изброяване): ▪ Доставчици на ПОО ▪ Организации, представляващи доставчици на ПОО ▪ Дружества, промишлени или секторни представителни организации ▪ Национални/регионални квалификационни органи ▪ Научноизследователски институти ▪ Агенции за иновации ▪ Органи за регионално развитие
Брой и профил на участващите организации	Партньорството трябва да включва най-малко **8 кандидати** (координатор и пълноправни партньори) от минимум **4 държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата**. **Всяка** държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, трябва да включва: а) най-малко **1 предприятие, промишлена или секторна представителна организация**, и б) най-малко **1 доставчик на професионално образование и обучение** (за средно и/или висше образование). Останалият състав на партньорството следва да отразява специфичния характер на предложението. Организации от **трети държави, които не са асоциирани към програмата**, също могат да участват като пълноправни партньори, свързани субекти или асоциирани партньори (не като координатори), при условие че се докаже, че тяхното участие носи съществена добавена стойност на проекта.
Място на изпълнение на дейностите	Дейностите могат да се провеждат във всяка допустима държава в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 48 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-EDU-2023-PEX-COVE.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **8 юни, 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

ЦВППОО се характеризират с възприемането на **системен подход**, чрез който институциите за ПОО активно допринасят за съвместното създаване на „**екосистеми от умения**“ заедно с широк кръг други местни/регионални партньори. От ЦВППОО се очаква да осъществят много повече от простото осигуряване на качествена професионална квалификация.

По-долу сме поместили неизчерпателен списък на типичните дейности, предоставяни от ЦВППОО. Проектите ще постигнат своите цели, като се основават на комбинация от тези дейности (след тиретата са дадени примери за възможни действия в рамките на всяка дейност)[178].

Проектът трябва да избере съответните дейности (като предостави подробности за конкретните действия и резултати), посочени в следните три клъстера:

- **най-малко 4** дейности, изброени във формуляра за кандидатстване за **клъстер 1 — преподаване и учене**,
- **най-малко 3** дейности, изброени във формуляра за кандидатстване за **клъстер 2 — сътрудничество и партньорство**, и
- **най-малко** 2 дейности, изброени във формуляра за кандидатстване за **клъстер 3 — управление и финансиране**.

Клъстер 1 — Преподаване и обучение

i. Оборудване на хората с **умения, подходящи за пазара на труда**

- Чрез предвиждане на бъдещи потребности от умения с помощта на ефективни средства за бързо идентифициране на променящите се нужди на пазара на труда[179]и съпоставяне на предлаганите умения и възможностите за работа;
- Чрез фокусиране както върху **технически умения**, така и върху **ключови компетентности**[180];
- Чрез включване на уменията, необходими за **екологичния** и **цифровия** преход[181].

ii. Търсене на подход за **учене през целия живот и приобщаване** в ПОО

- Чрез предоставяне на възможности за учене на хора от всички възрасти и от всички социално-икономически слоеве[182];
- чрез съчетаване на предложения за **първоначална квалификация в областта на ПОО** и **продължаващо обучение** за повишаване на квалификацията и преквалификация, въз основа на определянето на необходимите умения[183];
- Осигуряване на програми за ПОО на по-високо ниво, разработване на гъвкави начини и механизми за сътрудничество между институциите за ПОО и институциите за висше образование[184].

[178] МОЖЕ СЪЩО ТАКА ДА БЪДАТ ДОПЪЛНЕНИ С ДРУГИ ДЕЙНОСТИ, ДОГОВОРЕНИ МЕЖДУ ПАРТНЬОРИТЕ.

[179] Вж. разработката на Cedefop относно Умения за пазара на трудаи съответстващи умения

[180] Както се отбелязва в препоръката на Съвета от 22 май 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот.

[181] Вж. публикациите на Cedefop относно „Цифрови, по-екологични и по-устойчиви“ и „Зелени работни места и трансформиране на уменията“, както и ESCO таксономия на уменията за екологичния преход.

[182] Наръчник на МОТ за създаване на приобщаващо за всички ТПОО и развитие на умения.

[183] Също така използване на съществуващите инструменти за определяне на необходимите умения, като например предоставения от Cedefop инструмент OVATE (Инструмент за онлайн анализ на свободни работни места за Европа), и на други инициативи за умения, насочени към предоставяне на обучение, подходящо за пазара на труда (напр. Пакта за умения и секторните планове).

[184] Вж. Модел на процеса за сътрудничество между институциите за ПОО и висше образование и предстоящото проучване на ОИСР относно „Пътища към професиите: Разбиране на системите за академично и не-академично висше професионално образование”.

iii. Разработване на **учебни програми и квалификации за ПОО,** позволяващи гъвкавост и индивидуализация на предаването на материала

- Чрез разработване на индивидуални планове за обучение[185] или пътеки за всеки учещ[186], включително за възрастните;
- Интегриране на международната мобилност на учещите[187] в учебните програми, като по този начин се обезпечава валидиране и признаване на резултатите от обучението, придобити в чужбина;
- Разработване на квалификации, в които са интегрирани компоненти както на училищно обучение, така и на учене в процеса на работа[188];
- Разработване на европейски основни професионални профили[189], което да допринесе за мобилността на учещите и работниците, и едновременно с това да гарантира нейното признаване, както и прозрачността, разбирането и преносимостта на резултатите от обучението[190];
- Разработване и/или използване на микроквалификации,[191] въз основа на които да се признават резултатите от краткосрочни възможности за учене, приспособени към бързо променящите се общество и пазар на труда;
- Използване на европейските цифрови удостоверения за учене, които дават възможност за лесно удостоверяване на автентичността, валидиране и признаване на квалификации с всякакъв размер и под всякаква форма.

iv. Разработване на **иновативни, ориентирани към учащите се материали и методики за преподаване и учене**,

- включително интердисциплинарно, основано на проекти и компетентности обучение, „фабрики за учене“, „пространства за създаване[192]“ и позитивно образование[193]
- Използване на европейските рамки за компетентност[194] и производните инструменти, напр. DigComp[195], EntreComp[196], FreenComp, LifeComp[197], GreenComp[198], SELFIE WBL[199], „Проверете цифровите си умения“[200] и Европейския сертификат за цифрови умения[201];
- Използване на иновативно оборудване за обучение и иновативни цифрови технологии като МООК, симулатори, виртуална и добавена реалност, изкуствен интелект, както за училищно обучение, така и за учене в процеса на работа;
- Насърчаване на **високи постижения на учещите**[202] чрез действия, които стимулират обучаващите се в рамките на ПОО да изследват своя **иновативен и творчески потенциал**[203], което води до благоприятен цикъл от ползи за учещите, учителите/обучителите и институцията за ПОО, която може да интегрира

[185] Вж. Michele Schweisfurtha в Образование, ориентирано към учещите, в международна перспектива.
[186] Вж. примера на Финландия.
[187] Включване на „международно сътрудничество у дома“, което се определя като „целенасочено интегриране на международните и междукултурните измерения във формалната и информалната учебна програма за всички ученици в рамките на националната учебна среда“. Вж. Beelen & Jones, 2015 г.
[188] Вж. публикацията на ETF, озаглавена „Наръчник за създателите на политики и социалните партньори“ относно ученето в процеса на работа.
[189] В европейските основни професионални профили се описват набори от ключови резултати от обучението, съответстващи на професионалните профили, които са широко разпространени и подходящи за националните програми за ПОО в държавите от ЕС в конкретни професионални области.
[190] Вж. проучването на Cedefop на тема Сравняване на квалификациите за професионално образование и обучение.
[191] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0627%2802%29&qid=1656349729862
[192] „Пространствата за създаване“ са съвместни работни пространства за създаване, учене, изследване и споделяне (вж. доклада на СИЦ).
[193] Вж. Състоянието на положителното образование и международната мрежа за положително образование IPEN.
[194] Вж. доклада на Margherita Bacigalupo относно Рамките за компетентности като инструменти за ориентиране.
[195] Европейската рамка за цифрова компетентност.
[196] EntreComp Рамката за предприемачески умения
[197] Европейската рамка за ключова личностна компетентност, социална компетентност и компетентност за придобиване на умения за учене.
[198] Вж. Европейската рамка за компетентностите в областта на устойчивостта, GreenComp, и „Екологизирането на техническото и професионалното образование и обучение“ на UNESCO-UNEVOC: Практическо ръководство за институции.
[199] Пълна онлайн информация относно SELFIE SELFIE за учене в процеса на работа.
[200] Вж. Проверете цифровите си умения „Европас“ (Europass).
[201] EDSC е действие, предвидено в Плана за действие в областта на цифровото образование.
[202] Вж. пример на нидерландската инициатива „Високи постижения в MBO“.
[203] JRC е проучил как се насърчава творчеството в Платформата за учене през целия живот, включително в областта на ПОО.

най-добрите практики в редовните програми[204].

v. Инвестиране в **първоначалното** и **продължаващото професионалното развитие на учителите и обучителите**[205]

- За педагогически, технически, екологични и цифрови умения, включително тези, които са необходими за онлайн учене и дистанционно обучение;
- Включване на мобилността на учителите и обучители в стратегии за обучение, развитие и интернационализация[206];
- Подпомагане на прилагането на култура на качеството въз основа на ясно определени системи за управление[207].

vi. Създаване на силни механизми за **осигуряване на качеството**

- Въз основа на европейски средства и инструменти като EQAVET;
- Работа за сертифициране на доставчиците на образование и обучение въз основа на стандарти, разработени от съответните национални и/или **международни организации по стандартизация** — напр. ISO 21001 или EFQM (вж. също Знак за високи постижения в областта на ПОО на EVTA).

vii. Създаване на **ефективни канали за обратна връзка** и **системи за проследяване на дипломираните лица**

- Установяване на процедури, механизми и инструменти за ефективна обратна връзка и преглед като част от стратегически процес на обучение в организацията за ПОО, за да се подпомогне развитието на висококачествено предоставяне и да се подобрят възможностите за учещите;
- Създаване на условия за своевременно адаптиране на обучението въз основа на ефективни системи за проследяване на дипломираните лица[208].

viii. Предоставяне на **услуги по ориентиране**

- Осигуряване на висококачествено ориентиране[209] както за младежи, така и за възрастни, в подкрепа на избора им на кариера и образование и обучение, както и на участието им в дейности за учене през целия живот;
- Предоставяне на подкрепа, съобразена с уязвимите лица;
- Предоставяне на възможности на възрастните да се възползват от правата си на обучение.

ix. Осигуряване на **валидация** на предишно обучение

- Осигуряване на валидация на уменията, независимо по какъв начин са придобити, включително извън формалното образование и обучение: на работното място, у дома или по време на доброволни дейности[210], въз основа на персонализирано обучение.

Клъстер 2 — Сътрудничество и партньорства

x. Създаване на **партньорства между предприятията и образователните институции**

---

[204] За примери вж. таблица 3 в проучването на JRC, озаглавено „Творчество — трансверсално умение за учене през целия живот“.

[205] Вж. разработката на Cedefop относно професионалното развитие на учителите и обучителите.

[206] Вж. заключенията на Съвета относно повишаването на мобилността на учителите и обучителите, по-специално европейската мобилност, в рамките на тяхното първоначално и продължаващо образование и обучение.

[207] Вж. също инициативата на ЕС за академии за учители.

[208] Вж. Проследяване на обучението и кариерното развитие на лицата, завършили своето ПОО, с цел подобряване на качеството на предоставяното ПОО, Картографиране на мерките за проследяване на завършилите ПОО, както и Картографиране на състоянието на политиките и практиките за проследяване на дипломираните лица и Препоръка на Съвета относно проследяването на дипломираните лица.

[209] Вж. Мрежата „Euroguidance“, Резолюцията на Съвета относно подобряването на ролята на ориентирането през целия живот в стратегиите за учене през целия живот, публикацията относно Инвестиране в кариерно ориентиране, както и разработката на Cedefop относно Ориентирането през целия живот.

[210] Вж. разработката на Cedefop относно Валидиране на неформалното и информалното учене, както и Препоръка на Съвета относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене.

- Култивиране на взаимноизгодни отношения със стопанския сектор чрез формиране на дългосрочни партньорства между предприятията и образователните институции, включително за иновации и предвиждане на умения;
- Съвместна работа за непрекъснато преразглеждане и актуализиране на учебните програми, за да се гарантира тяхната приложимост спрямо потребностите на учещите и на пазара на труда, по-специално за учене в процеса на работа и чиракуване;
- Подпомагане на предприятията и по-специално на МСП с персонализирано обучение за **повишаване на квалификацията и преквалификация**;
- Сътрудничество с публичните служби по заетостта и гражданското общество за повишаване на квалификацията и преквалификация на безработни и неактивни лица;
- Подкрепа за секторното и регионалното сътрудничество, включително присъединяване към **Пакта за умения**[211], и подпомагане на неговата реализация;
- Предоставяне на МСП на техническа подкрепа, оценка на нуждите от умения, инструменти и методологии;
- Организиране на учене в процеса на работа, възможности за чиракуване и стажове за учещите, споделяне на оборудване, както и обмен на учители и обучители между предприятията и центровете за ПОО[212].

xi. **Приложни изследвания** и **иновации**

- Съвместна работа с дружества, по-специално с МСП, по проекти за **приложни изследвания,**[213] включващи учещи и членове на персонала в областта на ПОО;
- Използване или съвместно създаване на **центрове за иновации** и **центрове за разпространение на технологии**[214] за подпомагане на процеса на иновации в МСП с участието на учещите и членовете на персонала в ПОО;
- Принос към създаването и разпространението на нови знания[215].

xii. **Интернационализация на ПОО** и **мобилност в чужбина**

- Разработване на стратегически планове за международни дейности, тясно свързани с развитието на институциите за ПОО и на качеството на практиките за преподаване и обучение[216];
- Създаване на поддържащи структури и мерки за насърчаване и гарантиране на качеството на дейностите за мобилност в областта на ПОО (включително виртуална мобилност) сред партньорите в мрежата от ЦВППОО в съответствие със стандартите за качество на програмата „Еразъм“[217];
- Поставяне на началото на инициативи за мобилизиране на учещите, учителите и обучителите (включително обучители в предприятията), както и на експерти, за да се използват възможностите, предлагани от програмата „Еразъм+“ (КД 1), за участие в мобилност в чужбина.

xiii. Насърчаване на **предприемачески умения и инициативи**

- Развитие на предприемаческа култура в организациите за ПОО[218], включително на лидери, членове на персонала, учители и обучители, както и на учещите[219];

---

211 Вж. Пакта за умения.

212 Може да включва създаването и функционирането на алианси за обучение (вж. австрийския модел) и междуфирмени центрове за обучение (вж. германския модел). Вж. също нидерландския пример за партньорства между предприятията и образователните институции в сектора на ИКТ.

213 Вж. пример за канадски колежи и институти, които използват приложни изследвания, за да укрепят капацитета си за иновации и да използват силните си връзки с промишлеността и общността, както и публикацията на NCVER относно развитието на приложните изследвания в областта на ПОО: действия за засилване на ролята на ПОО в системата за иновации, както и МСП и TAFE (институции за техническо и продължаващо образование), които си сътрудничат посредством приложни изследвания за растеж.

214 Вж. пример от Fraunhofer за прехвърляне на знания от научните изследвания на институти към частните дружества.

215 Вж. Политика на ЕС за оползотворяване: прилагане на резултатите от научните изследвания в полза на обществото.

216 Вж. GO-international – Практическо ръководство за стратегическа интернационализация в ПОО.

217 Вж. Стандарти за качество на програмата „Еразъм“ — проекти за мобилност — ПОО, възрастни, училища и модели за споразумения за мобилност и обучение.

218 Вж. създаденото от UNEVOC към ЮНЕСКО Практическо ръководство за обучение по предприемачество за институциите за ТПОО.

219 Вж. EntreComp: рамката за предприемаческа компетентност Вж. JA Europe: „Да подготвим хората за заетост и предприемачество“

- Работа с местни партньори за развиване на предприемаческите умения и нагласи на учащите се, която отговаря на реалните предизвикателства
- Осигуряване или свързване на бизнес инкубатори за обучаващите се в рамките на ПОО за развиване на техните предприемачески [220] инициативи.

xiv. Повишаване **на привлекателността на ПОО**

- Чрез започване и активно участие в комуникационни кампании и дейности[221], насочени към повишаване на привлекателността на ПОО;
- Информиране за възможности за работа чрез ПОО и привличане на младежи и възрастни (включително ученици от началните и средните училища) към учебните пътеки за ПОО;
- Създаване на **международен клон или летни лагери за ПОО[222]** насочен/и към учещите, учителите и обучителите, ръководителите на институции за ПОО, синдикалните организации, както и към лицата, които обмислят възможности за професионално обучение в бъдеще. Те могат да са насочени към специфични области на професионална дейност, продукти или услуги, както и към комплексни предизвикателства от обществено и икономическо значение.

xv. **Конкурси за умения**

- Насърчаване на участието на учещите в секторни, национални и международни конкурси за умения, насочени към повишаване на привлекателността и високите постижения в областта на ПОО (напр. състезания по инициативите World Skills и/или EuroSkills.

Клъстер 3 — Управление и финансиране

xvi. **Автономия** и ефективно **управление** на **ПОО**

- Развитие на капацитета на доставчиците на ПОО да вземат независими решения и да носят отговорност за тях, по образователни, организационни, финансови, свързани с персонала и други въпроси, във връзка с осъществяването на дейността, извършвана в рамките на обхвата, определен от националните правила и разпоредби[223];
- Ангажиране на съответните заинтересовани страни, по-специално дружества, камари, професионални и браншови сдружения, синдикални организации, национални и регионални органи и социални партньори, включително представители на учещите, в управлението на системите за ПОО.

xvii. Стратегически подход за **развитие и управление на умения**

- Активно участие в националните и регионалните системи за управление на уменията;
- Оказване на принос от гледна точка на уменията за заетостта и създаването на социалната политика на местно, регионално, национално и европейско равнище.

xviii. Съвместно създаване **на екосистеми от умения**

- Мобилизиране на съответните икономически и социални партньорства, както и на други институции за образование и обучение, за ангажиране или създаване на местни екосистеми от умения, насочени към подпомагане на иновациите, стратегиите за интелигентна специализация, клъстерите, и секторите и веригите за създаване на стойност (промишлени екосистеми);

---

220 Вж. ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД ОТНОСНО предприемачеството в професионалното образование и обучение, ПРИМЕРА НА ЗА ДЕЙСТВИЕавстрийския национален план ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И Ръководство за насърчаване на обучението по предприемачество.

221 Вж. пример за германското Sommer der Berufsausbildung.

222 Вж. пример за летен лагер, технически лагер и летен лагер за деца с увреждания.

223 Разглеждане на възможността за педагогическа, финансова и оперативна автономия на управление, съгласувана с ефективни механизми за отчетност. Вж. също GEORG SPÖTTL в Autonomy of (Vocational) Schools as an Answer to Structural Changes („Автономията на (професионалните) училища като отговор на структурните промени“).

- Овластяване на местните екосистеми от умения да допринасят за привличането на чуждестранни инвестиции224 чрез осигуряване на своевременно предоставяне на умения за дружествата, които инвестират на местно равнище.

xix. Разработване на **устойчиви финансови модели**

- Съчетаване на публично и частно финансиране[225], както и дейности, генериращи доходи, и пълноценно използване на основаните на резултатите схеми за финансиране (ако е приложимо)

xx. Пълноценно използване на **националните** и **европейските финансови инструменти**.

- Те могат да включват подкрепа за дейности в областта на образованието и обучението, мобилност на учещи и персонал, дейности за приложни изследвания, инвестиции в инфраструктура за модернизиране на центровете за ПОО с модерно оборудване, прилагане на системи за управление, за да се гарантират високи постижения и устойчивост на организациите за ПОО и предоставяните от тях услуги и др.

В проекта трябва ясно да бъде идентифициран и обяснен изборът на всяка от избраните дейности и да бъде описано как работата, която ще се извършва чрез тези дейности, ще допринесе конкретно за съответните работни пакети и за общите цели на проекта.

В проектите трябва да се прилагат инструменти и средства[226] на равнище ЕС, когато това е уместно.

Проектите трябва да включват изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване. В основата на този план трябва да залегнат устойчивите партньорства между доставчици на образование и обучение и основни заинтересовани страни от промишлеността на съответното равнище. Планът следва да включва информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и за финансова устойчивост.

Планът също така следва да гарантира подходяща видимост и широко разпространение на работата на мрежите от ЦВППОО, включително на политическо равнище в ЕС и в държавата, както и подробни предвиждания за разгръщане на европейско, национално и/или регионално равнище с участието на съответните партньори. Освен това в плана за действие трябва се да посочва как разгръщането на проекта може да бъде подпомогнато с финансиране от ЕС и от национални и регионални източници, както и с частно финансиране.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очаква се постепенното създаване и развитие на европейски мрежи от центрове за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение да повиши възможностите на ПОО за адаптиране на предоставяните умения към променящите се икономически и социални потребности, като по този начин осигури на ПОО челно място в осигуряването на решения на предизвикателствата, свързани с бързо променящите се потребности от умения.

Очаква се центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, които формират съществена част от „триъгълника на знанието“ — тясното сътрудничество между предприятията, образованието и научните изследвания — и играят основна роля за осигуряване на умения в подкрепа на иновациите и интелигентната специализация, да осигуряват висококачествени умения и компетентности, водещи до качествена заетост и възможности в продължение на цялата кариера, които да отговарят на нуждите на иновативна, приобщаваща и устойчива икономика.

---

224 Вж. примерите на Канада и Сингапур.

225 Вж. GPS на ОИСР в областта на образованието и механизмите за финансиране на професионалното обучение: Аналитична рамка

226 Като ЕКР, EQAVET, Препоръка на Съвета относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване, Препоръка на Съвета относно ключовите компетентности и др.

Със здравите си връзки в регионалния/местния контекст, докато същевременно работят на транснационално равнище, центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение ще създадат силни и трайни партньорства между общността на ПОО и света на труда на национално и трансгранично равнище. Така ще се окаже и принос за интернационализацията на ПОО чрез обединяване на партньори от целия свят. Те ще са насочени към „**сближаване във възходяща посока**“, по отношение на високите постижения в областта на ПОО, които биха били труднодостижими при липса на стимули, техническа подкрепа и възможности за взаимно обучение от ЕС.

Чрез широкото разпространение на резултатите от проектите на транснационално, национално и/или регионално равнище и разработването на дългосрочен план за действие за постепенното разгръщане на резултатите от проектите, в който се вземат предвид националните и регионалните стратегии за развитие и интелигентна специализация, с отделните проекти ще се ангажират съответните заинтересовани страни в рамките на участващите организации и извън тях и ще се осигури трайно въздействие след приключването на проекта.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Прилагат се следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 35 точки)**	• **Обвързаност с политиката**: с предложението се създава и разработва мрежа за транснационално сътрудничество на центрове за високи постижения в областта на ПОО, чиято цел е да насърчава високите постижения в областта на ПОО; в предложението се разяснява как то ще допринесе за постигането на целите на приоритетите на политиката, обхванати от Препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост[227], както и от Декларацията от Оснабрюк[228]; • **Последователност**: доколко предложението се основава на подходящ анализ на потребностите, целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • **Дейности**: избраните дейности от трите клъстера са ясно идентифицирани, описани и свързани с общите цели на проекта; • **Иновации**: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения за съответната област като цяло или за географския контекст, в който се изпълнява проектът (например съдържание, произведени продукти, прилагани методи на работа, организации и лица, които участват или към които те са насочени); • **Регионално измерение**: предложението доказва приноса си за стратегиите за регионално развитие, иновации и интелигентна специализация въз основа на определянето на местните/регионалните нужди и предизвикателства във всяка от участващите държави; • **Сътрудничество и партньорства**: доколко в предложението се идентифицират и включват по адекватен начин най-подходящите партньори, необходими за реализацията на целите на проекта, и се обяснява как ще се установят стабилни и трайни отношения на местно и транснационално равнище между общността на ПОО и предприятията (които могат да бъдат представлявани от камари или сдружения), в които взаимодействията са реципрочни и взаимноизгодни; • **Европейска добавена стойност**: в предложението ясно се доказва добавената стойност на индивидуално (учещи и/или персонал), институционално и системно равнище, създадена посредством резултати, които трудно биха били постигнати от партньорите без европейско сътрудничество; • **Интернационализация**: предложението показва своя принос към международното измерение на високите постижения в областта на ПОО, включително разработването на стратегии за насърчаване на транснационалната мобилност в областта на ПОО за учещи и членове на персонала, както и на устойчиви партньорства; • **Цифрови умения**: доколко предложението обхваща дейности, свързани с развитието на цифровите умения (като предвиждане на умения, иновативни учебни програми и методологии за преподаване, насоки и др.); • **Екологични умения**: доколко предложението обхваща дейности (като предвиждане на умения, иновативни учебни програми и методологии за преподаване, насоки и др.), свързани с прехода към кръгова и екологична икономика; • **Социално измерение**: в предложението се включва хоризонтално действие в различните действия за справяне с многообразието и насърчаване на споделените ценности, равенството, включително равенството между половете, недискриминацията и социалното приобщаване, включително за хора със специални потребности/с по-малко възможности.

[227] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=EN
[228] *https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf*

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• **Съгласуваност**: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта, дейностите и предложения бюджет. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности и услуги, посредством които ще бъдат удовлетворени установените потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати. Налице са подходящи етапи за подготовка, изпълнение, мониторинг, експлоатация, оценка и разпространение; • **Дейности:** работата, която трябва да се извърши по всяка от избраните дейности от трите клъстера, е ясно описана по отношение на очакваните резултати, конкретния им принос за съответните работни пакети и тяхната съгласуваност с общите цели на проекта; • **Методология**: качество и осъществимост на предложената методология и нейната целесъобразност за постигане на очакваните резултати; • **Управление**: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление, способност за координиране на транснационални мрежи и лидерство в комплексна среда, и установява надеждни договорености за управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности. Определен е ясен набор от *ключови показатели за ефективност* и график за тяхната оценка и постигане; • **Бюджет**: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; • **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • **Финансов контрол и контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Тези процеси включват независимо външно оценяване в средата и края на проекта; • Ако проектът включва **дейности за мобилност** (за учещи и/или членове на персонала): - Качество на практическата организация и условия за управление и предоставяне на подкрепа; - Доколко тези дейности съответстват на целите на проекта и обхващат достатъчен брой участници; - Качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	• **Конфигурация**: проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, компетентности, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта. Ролята на всеки партньор трябва да бъде ясно определена, а нейната добавена стойност да бъде обяснена. • **Сближаване във възходяща посока**: доколко партньорството обединява организации, чиято дейност е свързана с областта на професионалното образование и обучение или със света на труда и които са на различни етапи от разработването на подходи за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение, и позволява безпроблемен и ефективен обмен на опит и знания между тези партньори; • **Географско измерение**: доколко партньорството включва съответните партньори от различни географски региони, както и доколко кандидатът е мотивирал географския състав на партньорството и е доказал неговата значимост за постигането на целите на ЦВППОО, както и доколко партньорството включва широк и подходящ кръг от заинтересовани участници на местно и регионално равнище; • **Участие на трети държави, които не са асоциирани към програмата**: ако е приложимо, трябва да се даде ясно обяснение по какъв начин участието на организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, носи съществена добавена стойност на проекта; • **Сътрудничество**: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни.
Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	• **Използване на резултатите**: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и от други заинтересовани страни. В него се съдържат методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • **Разпространение**: в предложението се съдържа ясен план за разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи цели, дейности, съответни срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни, създателите на политики, предоставящите професионално ориентиране, предприятията, младите учещи и др. през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; в предложението са посочени и партньорите, които ще отговарят за изпълнението на дейностите за разпространение; • **Въздействие**: предложението излага потенциалното въздействие на проекта по отношение на: - участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, както и потенциала му за включване в развитието на умения за ПОО на регионално, национално и/или европейско равнище. В предложението са включени мерки, както и ясно определени цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно); • **Устойчивост**: в предложението се обяснява как ЦВППОО ще бъде разгърнат и доразвит. Предложението включва изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване. В основата на този план трябва да залегнат устойчивите партньорства между доставчици на образование и обучение и основни заинтересовани страни от промишлеността на съответното равнище. В плана следва да се съдържа информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и финансова устойчивост, включително да се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), чрез които да се осигури дългосрочната устойчивост на постигнатите резултати и ползи.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** (от общо 100 точки), като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 18 точки за категорията „релевантност на проекта“; минимум 13 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и 11 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“. При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на **образователни ресурси със свободен достъп** (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

Печат за високи постижения

Проектните предложения, оценени над праговете за качество, с общ брой точки **равен или по-висок от 75 %**, които обаче не могат да бъдат финансирани по програмата „Еразъм+“ поради липса на наличен бюджет по настоящата покана за представяне на предложения, могат да получат сертификат за **печат за високи постижения**, с който да удостоверят качеството на предложението и да улеснят алтернативното му финансиране на национално или регионално равнище.

Печатът за високи постижения представлява сертификат за знак за качество, присъждан на висококачествени проектни предложения, които не могат да бъдат финансирани по програмата „Еразъм+“ поради недостиг на средства[229]. Със знака се признава качеството на предложението и се улеснява търсенето на алтернативно финансиране. Финансиращите органи на национално или регионално равнище могат да решат да финансират директно проектното предложение на притежателя на печата въз основа на оценката за високо качество, получена след процеса на оценка, проведен от независими експерти на Комисията, без да се изпълнява нов пълен процес на оценка. Присъждането на печат за високи постижения може също така да улесни алтернативното финансиране от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) или Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), в съответствие с член 73, параграф 4 от Регламента за общите разпоредби (ОРР)[230].

Кандидатите трябва да знаят, че присъждането на сертификат за печат за високи постижения не представлява гаранция за автоматично алтернативно финансиране, тъй като решението за потенциално финансиране на проектни предложения на притежатели на печат е изцяло **по преценка** на управляващите органи на фондовете на политиката на сближаване, съгласно ЕФРР или ЕСФ+, или на други финансиращи органи на национално и регионално равнище.

Ако кандидатът представи предварително разрешение във формуляра за кандидатстване, данните от проектното предложение за притежатели на печат могат да бъдат споделени с управляващите органи на фондовете на политиката на сближаване и други потенциално заинтересовани финансиращи органи на национално или регионално равнище чрез националните агенции, при пълно спазване на правила, уреждащи поверителността на предложението и защитата на личните данни.

[229] Член 32, параграф 3 от Регламента за „Еразъм+“ 2021—2027 г.
[230] EUR-Lex - 32021R1060 - BG - EUR-Lex (europa.eu).

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на вноските под формата на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидатите действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 4 милиона евро.

КАК СЕ ОПРЕДЕЛЯ ЕДНОКРАТНАТА СУМА ПО ПРОЕКТА?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на еднократната сума, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Не се допуска финансова подкрепа за трети страни. Допускат се разходи за доброволци и МСП. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част В от настоящото ръководство за програмата.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Тази схема за финансиране ще позволи да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Предложението трябва да включва разходи за поне една годишна среща (1 представител от всеки пълноправен партньор по проекта), организирана от или по инициатива на Европейската комисия/Европейската изпълнителна агенция за образование и култура за обмен на добри практики и взаимно обучение между центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ДЕЙСТВИЕ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

Действието „Еразмус Мундус“ обхваща:

- **Обособена позиция 1: Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ) и**
- **Обособена позиция 2: Мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (РСМПЕМ)**

Това действие има за цел да насърчава високите постижения и интернационализацията на институциите за висше образование в световен мащаб чрез програми за обучение на равнище магистърски курсове, съвместно предоставяни и признавани от установените в Европа институции за висше образование (ИВО) и отворени за институции от други държави по света.

Съвместните магистърски програми „Еразмус Мундус“ и мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ са две независими обособени позиции. Няма задължение за реализиране на РСМПЕМ преди СМПЕМ. Отпускането на безвъзмездни средства за РСМПЕМ не предполага автоматично финансиране по линия на СМПЕМ, а завършването на проект по РСМПЕМ не е критерий за отпускане на безвъзмездни средства за СМПЕМ.

Обособена позиция 1: Съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ)

Със СМПЕМ се подкрепят интегрираните на високо равнище транснационални програми за обучение в магистърска степен[231], провеждани от международен консорциум на институции за висше образование (ИВО) от различни държави по света и ако е приложимо, от други образователни и/или необразователни организации партньори с конкретен опит и интереси в съответните области на обучение/професионални области.

СМПЕМ са програми за високи постижения и следва да допринасят за интеграцията и интернационализацията на европейското пространство за висше образование (ЕПВО). Спецификата на СМПЕМ се изразява във висока степен на свързаност/интеграция между участващите институции и високи постижения на тяхното академично съдържание.

ЦЕЛИ НА СМПЕМ

Действието за СМПЕМ има за цел да повиши привлекателността и високите постижения на европейското висше образование в световен мащаб и да привлече таланти в Европа чрез комбинация от:

i) институционално академично сътрудничество, което да представя високите европейски постижения във висшето образование, и
ii) индивидуална мобилност за всички студенти, които участват в СМПЕМ, с финансирани от ЕС стипендии за най-силните кандидати измежду тях.

[231] Ниво 7 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2011).

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат юридически лица: - институции за висше образование (ИВО); - установени в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата. ВУ, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ХВОЕ не се изисква за участващите ВУ от трети държави, които не са асоциирани към програмата, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи. Сдружения или организации на висши учебни заведения, публични или частни организации (включително свързаните с тях субекти), които допринасят пряко и активно за осъществяването на СМПЕМ (съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“), установени в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата също могат да участват, но не като координатор. Наред с горното в изпълнението на програмата за обучение за СМПЕМ могат да участват и асоциирани партньори (факултативно). На етапа на кандидатстването[232] ВУ, които са пълноправни партньори, трябва да могат да докажат, че са изпълнили външните изисквания за осигуряване на качеството (ОК) в тяхната юрисдикция за съвместната програма. Това може да произтича от i) успешното въвеждане на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ако националното законодателство го допуска); ii) или да се основава на конкретна акредитация/оценка на съвместната програма; iii) или на всеки национален компонент, въз основа на който е съставена СМПЕМ. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.

[232] Освен ако на национално/регионално равнище не съществуват специфични и официални разпоредби, свързани с изпълнението на „Еразмус Мундус“ (ще се разглежда от EACEA за всеки отделен случай).

Състав на консорциума	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 3 кандидата — висши училища (координатор и пълноправни партньори) от 3 различни държави, от които най-малко 2 различни държави — членки на ЕС, и/или трети държави, асоциирани към програмата. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.
Място на изпълнение на дейностите	Дейностите могат да се провеждат във всяка допустима държава.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 74 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). Предходно финансираните съвместни магистърски степени „Еразмус Мундус“ (СМСЕМ) и съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ (СМПЕМ) могат да кандидатстват за подновяване най-рано в годината преди изтичането на договора. Две издания на магистърска програма, финансирани по две различни споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, в никакъв случай не могат да започнат в една и съща учебна година.
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура. Покана №: ERASMUS-EDU-2023-PEX-EMJM-MOB
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **16 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Очаква се СМПЕМ да отговарят на следните изисквания:

1) Да включват **съвместно разработена и напълно интегрирана учебна програма**, която да съответства на стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми в европейското пространство за висше образование (ЕПВО),[233] приложими към датата на кандидатстване за СМПЕМ. Тези стандарти обхващат всички ключови аспекти на съвместните програми по отношение на съвместното проектиране, изпълнение, провеждане и осигуряване на качеството.

   Освен стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми, СМПЕМ поставят акцент върху следните съвместни/общи процедури за изпълнение:

[233] https://www.eqar.eu/kb/joint-programmes/agreed-standards/

- Съвместни изисквания за прием на студенти и правила/процедури за кандидатстване, подбор, политика за таксите, наблюдение, оценяване на студентите и оценка на изпълнението;
- Съвместно разработване на програми и интегрирани дейности за преподаване/обучение, включително съвместно договорена езикова политика и съвместен процес за признаване на периодите на обучение в рамките на консорциума;
- Общи услуги, предлагани на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи);
- Съвместни дейности за популяризиране и повишаване на осведомеността с цел осигуряване на видимост в световен мащаб на програмата и на схемата за стипендии „Еразмус Мундус“. Стратегията за популяризиране следва да включва разработване на интегриран и подробен специален уебсайт (на английски и на основния език/езици на преподаване, ако е различен от английския) с цялата необходима информация относно програмата, предназначен за студентите и за други съответни заинтересовани страни като бъдещите работодатели;
- Съвместно административно и финансово управление от консорциума;
- Съвместните степени се насърчават, ако националното законодателство ги допуска.

2) Да се **осъществяват чрез консорциум от ВУ** и, когато е приложимо, други образователни и/или необразователни организации партньори, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. В консорциума участват най-малко три ВУ от три различни държави, най-малко две от които трябва да са държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.

Всички ВУ, които са пълноправни партньори (от държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата, или от трети държави, които не са асоциирани към програмата), трябва да са институции, присъждащи магистърски степени, и да присъждат съвместни или многостранни степени на студентите, завършили успешно СМПЕМ, които отговарят на изискванията за придобиване на степен. Необходимото официално ангажиране на всички организации, участващи в консорциума за СМПЕМ, трябва да бъде осигурено преди записването на първите студенти в СМПЕМ, за да се гарантира надеждно институционално участие и подкрепа. Този ангажимент е под формата на споразумение за партньорство за СМПЕМ, което трябва да бъде подписано от всички институции партньори (включително от асоциираните партньори, ако се прецени за уместно). В споразумението за партньорство участващите ВУ от трети държави, които не са асоциирани към програмата, следва да се ангажират с принципите на ХВОЕ. Това споразумение за партньорство за СМПЕМ трябва да урежда всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти, свързани с провеждането на програмата за СМПЕМ и управлението на отпуснатите в рамките на тази програма стипендии (вж. по-долу). На етапа на кандидатстване трябва да бъде представен проект на споразумение за партньорство.

В изпълнението на програмата за обучение за СМПЕМ могат да участват и асоциирани партньори (факултативно). Тези организации допринасят непряко за изпълнението на определени задачи/дейности и/или подпомагат разпространението на резултатите от СМПЕМ и мерките за нейната устойчивост. Техният принос може например да се реализира под формата на трансфер на знания и умения, провеждане на допълнителни курсове или участие в предоставянето на възможности за командироване или стажове. Те не се считат за бенефициери на финансирането по програмата по отношение на аспектите на допустимост и управление на договорите.

3) **Да записват отлични студенти от цял свят**. Подборът, набирането и мониторингът на отделните студенти са отговорност изключително на консорциума за СМПЕМ. Подборът на студенти трябва да бъде организиран по прозрачен, безпристрастен и справедлив начин. Част от тези студенти могат да се възползват от стипендия за СМПЕМ.

СМПЕМ приема за обучение в магистърска програма студенти, които са придобили първа образователно-квалификационна степен за висше образование или са удостоверили признато равностойно ниво на усвоено учебно съдържание в съответствие с националното законодателство и практики в държавите/институциите, които присъждат образователна степен. Първият набор от

записани студенти следва да започне обучението си не по-късно от учебната година след годината на избирането на проекта.

За да се гарантира пълна прозрачност и да се определят правата и отговорностите на всички записани студенти, и двете страни (т.е. записаните студенти и консорциумът за СМПЕМ) трябва да подпишат студентско споразумение при записването на студентите в програмата. Образецът на студентското споразумение трябва да бъде публикуван на уебсайта на СМПЕМ.

4) Да включват **задължителна физическа мобилност за всички записани студенти:** На етапа на кандидатстване в рамките на консорциума трябва да са договорени трасетата за мобилност и механизмът за признаване на периодите на обучение между институциите партньори.

СМПЕМ трябва да включва задължителна физическа мобилност за всички записани студенти (независимо дали получават стипендии за СМПЕМ), обхващаща минимум два периода на обучение в две държави, най-малко едната от които трябва да бъде държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата. Тези две държави трябва да са различни от държавата по пребиваване на студента на етапа на записване. Всеки от двата задължителни периода на обучение трябва да съответства на натоварване от най-малко един академичен семестър (30 ECTS кредита или равностойно)[234].

Всички периоди на обучение по магистърски програми трябва да се провеждат във ВУ — пълноправни партньори или под прекия им надзор.

Задължителните периоди на мобилност не могат да бъдат заменени с виртуална мобилност (дистанционно обучение).

5) Да насърчават **обмена на персонал и поканени учени**, които да допринасят за дейностите за преподаване, обучение, научни изследвания и административни дела.

6) **Успешното завършване на съвместната програма СМПЕМ трябва да доведе до присъждане на съвместна степен** (т.е. една единствена диплома, издадена от най-малко две ИВО от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата), **на няколко степени** (т.е. най-малко две дипломи, издадени от две институции за висше образование от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата) или на комбинация от двете.

Степента/степените, присъждани на завършващите, трябва да присъстват в системите за висше образование на държавите, в които са разположени ВУ. Степента/степените трябва да бъдат взаимно признати от всички ВУ — пълноправни партньори, които присъждат степени. Консорциумите трябва да осигурят на всички студенти в края на обучението им съвместно приложение към дипломата, в което е обхванато цялото съдържание на магистърската програма.

Предложенията за СМПЕМ на етап кандидатстване трябва да представят напълно разработени съвместни учебни програми, готови за стартиране и да бъдат рекламирани по целия свят веднага след като бъдат одобрени. Няма ограничение по отношение на дисциплините.

Освен финансовото участие за изпълнението на съвместни магистърски програми (вж. по-долу раздела относно правилата за финансиране), в рамките на всички проекти, финансирани по действието „Еразмус Мундус“, които приключват в периода 2021—2027 г. (включително започналите през периода 2014—2020 г.), може да продължи

[234] По изключение, за програми за обучение с 60 ECTS кредита всеки от задължителните периоди на обучение може да съответства на поне 20 ECTS кредита или равностойно.

да се провежда обучение под формата на магистърски програми „Еразмус Мундус“ до три допълнителни випуска след края на действието, при условие че при оценката на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства, извършена от EACEA на последния етап на отчитане, е получен резултат 75 или по-висок. Съответните магистърски програми следва да се ангажират да продължат да спазват целите, обхвата, очакваното въздействие на действието, да осигурят приемственост с предходно финансираната магистърска програма и да представят доклад за дейността в края на съответния период.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

На системно равнище

- Насърчаване на академичното сътрудничество в рамките на ЕПВО и извън него чрез подкрепа на съвместното преподаване и съвместните квалификации, подобряване на качеството, насърчаване на високите академични постижения;
- Засилване на международното измерение на висшето образование чрез сътрудничество между институциите в Европа и извън нея и чрез мобилност за най-добрите студенти от цял свят;
- Засилване на взаимодействието между висшето образование, иновациите и научните изследвания;
- Премахване на пречките пред ученето, подобряване на достъпа до висококачествено образование, основано на иновации, и улесняване на придвижването на учещите между отделните държави;
- Отговаряне на нуждите на обществото и пазара на труда;
- Принос за разработването на иновативни политики в областта на образованието.

На институционално равнище

- Осигуряване на повече възможности за структурирано и устойчиво академично сътрудничество на европейските и неевропейските ВУ в световен мащаб;
- Подобряване на качеството на програмите в магистърската степен и на механизмите за надзор;
- Увеличаване на интернационализацията и конкурентоспособността на участващите организации;
- Подкрепа за създаването на нови мрежи и повишаване на качеството на съществуващите;
- Повишаване на привлекателността на участващите организации за талантливи студенти;
- Принос за политиките на ВУ за интернационализация чрез развиването на международна осведоменост посредством учебните им програми и разработването на всеобхватни стратегии за интернационализация (институционално сътрудничество и трансгранична мобилност на хора).

На индивидуално равнище

- Повишаване на пригодността за заетост на участващите студенти;
- Подобряване на ключовите компетентности и умения на студентите;
- Изграждане на нови мисловни нагласи и подходи към академичните изследвания посредством международен, интердисциплинарен, междусекторен и междукултурен опит;
- Повишаване на капацитета за работа в мрежа и за комуникация на студентите;
- Увеличаване на индивидуалния принос към икономиката и обществото на знанието.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	**Контекст и общи цели** • Основни цели и общи цели на проекта и тяхната релевантност във връзка със СМПЕМ. **Анализ на потребностите и специфични цели** • Обосновка на проекта и анализ на потребностите, на които се основава предложението; • Въпроси/предизвикателства/пропуски и специфични цели, които проектът цели да бъдат разгледани от академична гледна точка, както и по отношение на нуждите на обществото и пазара на труда. **Взаимно допълване с други действия и иновации** • Стратегия за насърчаване на високи постижения и иновации; • Подкрепа за стратегията за модернизация и интернационализация на партньорските ВУ; • Уникалност на проекта и добавена стойност в сравнение със съществуващото предлагане на магистърски програми; • Стратегия за увеличаване на привлекателността, интеграцията, интернационализацията и принос към целите на политиката на европейското пространство за висше образование.

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	**Концепция и методология** • Свързаност/интеграция на СМПЕМ, като се вземат предвид изискванията, описани в раздел „Създаване на проект“. По-конкретно, в предложението се описват: - Академичната програма и начините за осигуряване на високи постижения и иновативни елементи в опита от ученето в рамките на консорциума; - Организацията на периодите на обучение, включително минималните изисквания за мобилност и взаимното признаване на резултатите/кредитите от обучението; - Принципите и изискванията за кандидатстване, подбор, участие в курса и отпускане на стипендии на студенти; - Услугите, предлагани на студентите; - Приносът на пристигащи членове на персонала и поканени учени за дейности за преподаване, обучение, научни изследвания и административни дела; - Специфичните мерки за подкрепа за улесняване на равния и приобщаващ достъп на участниците и приемане на студенти/членове на персонала/поканени учени с индивидуални нужди, свързани с трайни физически, психически, интелектуални или сетивни увреждания. **Осигуряване на качеството, стратегия за мониторинг и оценка** • Вътрешните и външните мерки за осигуряване на качеството на магистърската програма; • Доколко съвместно разработената и напълно интегрирана учебна програма съответства на стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми в европейското пространство за висше образование; • Съвместната степен/степени, които трябва да бъдат присъдени, и признаването им от страна на ВУ — пълноправни партньори, както и съвместното приложение към дипломата. **Екипи, служители и експерти по проекта** • Екипи по проекта и как те ще работят заедно за изпълнението на проекта. **Икономическа ефективност и финансово управление** • Управление на финансирането от ЕС, мобилизиране на допълнително финансиране и бюджетен план. **Управление на риска** • Определените рискове при изпълнението на проекта и планирането на подходящи мерки за смекчаване на последиците.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	**Създаване на консорциум** • Обосновка за състава на консорциума и взаимното допълване на партньорите; тяхната добавена стойност за изпълнението на СМПЕМ и как всеки партньор извлича полза от участието си в проекта; • Иновативен характер на консорциума и включване на партньори с различни равнища на опит в действието „Еразмус Мундус“. Ако е приложимо: — как е укрепен съществуващият консорциум „Еразмус Мундус“ — как се организира сътрудничеството с необразователни участници и за каква цел • Определяне на ролите и задачите на всеки партньор и равнище на участие в дейностите по проекта. **Управление на консорциум и вземане на решения** • Договорености за сътрудничество, ръководни органи и инструменти за управление, по-специално по отношение на административното и финансовото управление; • Официално ангажиране на институциите партньори за изпълнението на СМПЕМ; • Адекватност на проекта на споразумението за партньорство за ефективно управление на СМПЕМ.
Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	**Въздействие и амбиция** • Въздействие на системно равнище (в академичните среди и извън тях, включително сред широката общественост и в обществото), на институционално равнище (организации партньори) и на индивидуално равнище (с особен акцент върху пригодността за заетост); • Прогнози по отношение на броя на записаните студенти в рамките на срока на проекта. Мерки за осигуряване на баланс между държавите при набирането на студенти. **Комуникация, разпространение и видимост** • Стратегия за популяризиране с цел привличане на отлични студенти от цял свят: целеви групи, задачи на партньорите и насърчаване на студентите да допринасят за идентичността/общността „Еразъм+“; • Стратегия за разпространение, използване на резултатите и видимост. **Устойчивост и продължение** • Стратегия за средносрочно/дългосрочно развитие и устойчивост след периода на финансиране от ЕС, включително мобилизиране на други източници на финансиране; • Взаимодействия/взаимно допълване с други дейности (финансирани от ЕС и извън него), които могат да се основават на резултатите от проекта

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки.** Освен това те трябва да получат най-малко 22 точки по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“. При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Размерът на безвъзмездните средства за СМПЕМ се изчислява въз основа на следните три компонента:

- принос към институционалните разходи за изпълнението на програмата;
- максимален брой стипендии за студенти, които се отпускат през целия срок на споразумението.
- допълнителни средства за покриване на индивидуалните нужди на записаните студенти с увреждания

Приносът е предназначен за финансиране на най-малко 4 издания на магистърската програма, всяко с продължителност от 1 до 2 академични години (60, 90 или 120 ECTS кредита).

Принос към институционалните разходи на СМПЕМ

Този принос е под формата на единична ставка на записан студент и е предназначен за покриване на част от разходите, свързани с изпълнението на програмата СМПЕМ.

В тези единични ставки се включват разходите за персонал (преподаване, пътни разходи), за поканените гост-лектори, популяризирането, разпространението, организационните разходи (включително пълно застрахователно покритие за записаните студенти, финансова подкрепа за записаните студенти с индивидуални нужди, ако не са обхванати от механизма за допълване (вж. по-долу), помощ за настаняване и други услуги за студенти), административните разходи, както и всички други разходи, необходими за осъществяването на успешна магистърска програма.

По избраните проекти не може да се налагат такси за кандидатстване на студентите. Освен това по проектите не може да се събират от стипендиантите по „Еразмус Мундус“ такси за обучение или други задължителни разходи, свързани с участието на студентите в курса.

Максималният принос към институционалните разходи е: **750 евро/месец x ПР x БПС**

където:

- **ПР** = максимална продължителност в месеци на магистърската програма (например 12, 18, 24 месеца)
- **БЗС** = брой на записаните студенти (получаващи или не стипендия), предвиден за целия срок на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Моля, имайте предвид, че за изчисляването на безвъзмездните средства БЗС ще бъде ограничен до 100 (с изключение на спомагателните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).

Стипендии за студенти

Стипендията ще бъде принос към разходите, направени от студентите бенефициери, който покрива разходите за пътуване, визи, настаняване, както и дневните разходи. Тя се изчислява въз основа на месечна единична ставка за целия период, необходим на записалия се стипендиант за завършване на учебната програма (пропорционално на действителния брой дни). Този период обхваща дейности за учене, научни изследвания, стаж, подготовка и защита на дипломна работа в съответствие с изискванията на съвместната магистърска програма. През този период стипендията може да бъде отпускана само в пълен размер и на редовни студенти.

Стипендията се отпуска за записване в редовна форма на обучение и ще обхваща целия срок на магистърския курс (т.е. 12, 18, 24 месеца). В случай на признаване на предходно обучение се прилага намален срок на отпускане на стипендията (с минимален срок на отпускане от една академична година).

Студенти, на които вече е отпускана стипендия за СМПЕМ, не могат да кандидатстват за допълнителна стипендия по действието за СМПЕМ.

Стипендиите за СМПЕМ могат да се предлагат на студенти от целия свят. Консорциумите обаче следва да осигурят географски баланс — т.е. на кандидати с едно и също гражданство следва да се отпускат не повече от 10 % от общия брой на стипендиите в рамките на изпълнението на проекта (това правило не се прилага за допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).

Изчисляване на максималната стипендия за един студент:

Стипендията се изчислява на: **1400 евро/месец x ПР**

където **ПР** = продължителност на магистърската програма.

Изчисляване на максималната сума на стипендиите за СМПЕМ за срока на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

Максималната сума на стипендията се изчислява на: **1400 евро/месец x ПР x БПС**
където:

- **ПР** = максимална продължителност в месеци на магистърската програма (например 12, 18, 24 месеца)
- **БПС** = брой на предвидените стипендии за целия срок на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства (максимум 60 стипендии, с изключение на допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо).

Принос към индивидуалните нужди на студенти с увреждания

Приносът за индивидуални нужди е допустим, ако тези нужди съответстват на общите условия за допустимост, определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Този принос ще се използва за записани студенти (със или без стипендия) с увреждания (като трайни физически, психически, интелектуални или сетивни увреждания), например за закупуване на специални предмети или услуги (като помощ от трети лица, адаптиране на работната среда, допълнителни пътни/транспортни разходи).

Подкрепата за покриване на такива индивидуални нужди на записаните студенти ще бъде под формата на следните единични ставки за специални нужди:

а) 3 000 EUR
б) 4 500 EUR
в) 6 000 EUR
г) 9 500 EUR
д) 13 000 EUR
е) 18 500 EUR
ж) 27 500 EUR
з) 35 500 EUR
и) 47 500 EUR
й) 60 000 EUR

Изчисляване на приноса под формата на единична ставка на студент:

Записаните студенти декларират какъв вид артикули/услуги са необходими и каква е тяхната цена. Приложимата единична ставка ще бъде определена като ставката, съответстваща на очакваните разходи, или най-близката по-ниска ставка. Тази единична ставка е принос и не е предназначена да покрие изцяло действителните разходи.

ЗАБЕЛЕЖКА: разходите, които са по-ниски от най-ниската ставка (т.е. по-малко от 3000 EUR), няма да бъдат допустими за тази допълнителна подкрепа и ще трябва да бъдат покрити от приноса към институционалните разходи за СМПЕМ или от други източници на финансиране на институциите бенефициери.

Изчисляване на максималния принос, който ще бъде отпуснат на СМПЕМ за срока на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

На етапа на кандидатстване въз основа на своя разчет кандидатите ще поискат максимум две единични ставки, съответстващи на най-високите налични единични ставки, т.е. максимум 2 x 60 000 EUR. Тази сума ще се използва за разпределяне на единичните ставки на съответните студенти.

На етапа на изпълнение единичните ставки ще бъдат под формата на месечна вноска, изчислена по следния начин:

{ставка за специални нужди x (1/брой месеци)}

Броят на месеците във формулата по-горе съответства на броя на месеците, през които артикулите или услугите за специални нужди са били използвани или предоставени за изпълнението на действието, в зависимост от естеството на артикулите или услугите. За еднократните разходи броят на месеците съответства на 1.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ ЗА СТУДЕНТИ ОТ ЦЕЛЕВИ РЕГИОНИ ПО СВЕТА

Кандидатите могат да подават заявления за допълнително финансиране за студенти от трети държави, които не са асоциирани към програмата, от следните региони: **Региони 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 11,** финансирани по линия на инструментите за външна дейност на ЕС.

Предложените за финансиране СМПЕМ могат да получат до 31 допълнителни стипендии (включително съответните институционални разходи), финансирани от Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа (ИССРМС), и до 4 допълнителни стипендии (включително съответните институционални разходи), финансирани от Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП III), за цялата продължителност на магистърския курс. Тези допълнителни стипендии се предлагат в съответствие с набора от приоритети на външната дейност на ЕС по отношение на висшето образование, като се отчитат различните нива на икономическо и социално развитие на съответните трети държави, които не са асоциирани към програмата. Тези стипендии ще бъдат отпуснати на СМПЕМ, избрани за финансиране в съответствие с класирането им в низходящ ред, и като се има предвид наличният бюджет.

Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP). Средствата трябва да се използват по балансиран в географско отношение начин и институциите се насърчават да набират студенти от най-бедните и най-слабо развитите трети държави, които не са асоциирани към програмата.

Географските цели и делът от индикативния бюджет, определени за това действие, са следните:

- Регион 1 (Западни Балкани): Особено внимание ще бъде обърнато на стипендиите в областта на изменението на климата, околната среда и електроенергията, цифровите технологии, инженерните науки, устойчивия растеж и работните места
- Регион 3 (Южно съседство): 8 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС.
- Регион 5 (Азия): 23 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави.
- Регион 6 (Централна Азия): 9 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави.
- Регион 7 (Близък изток): 3 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави.
- Регион 8 (Тихоокеански басейн): 1 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави.
- Регион 9 (Африка на юг от Сахара): 31 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави. Специален акцент се поставя върху приоритетните държави в областта на миграцията. Нито една държава не може да има достъп до повече от 8 % от предвиденото за региона финансиране.
- Регион 10 (Латинска Америка): 24 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС. Максимум 30 % за Бразилия и Мексико заедно.
- Регион 11 (Карибски басейн): 1 % от бюджета, който се предоставя от ИССРМС.

Регионалните целеви бюджети и приоритети се прилагат индикативно на равнище проект и ще бъдат наблюдавани на етапа на изпълнение.

Изчисляване на окончателния размер на безвъзмездните средства

Окончателният размер на безвъзмездните средства се изчислява на последния етап на отчитане въз основа на броя на отпуснатите стипендии, броя на записаните студенти и действителния брой на единичните ставки, разпределени за индивидуални нужди, при условие че общата сума не надвишава максималния размер на отпуснатите безвъзмездни средства. По проектите ще може гъвкаво да се прехвърлят средства между стипендиите (с изключение на допълнителните стипендии за целеви региони по света, ако е приложимо) и индивидуалните нужди в зависимост от реалните нужди и в съответствие със споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Не се разрешават прехвърляния между бюджетни редове и между инструменти за финансиране.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

Обособена позиция 2: Мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“

Мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ следва да повишават капацитета на университетите да модернизират и интернационализират своите учебни програми и практики на преподаване, да обединяват ресурси и да разработват общи механизми за осигуряване на качеството, акредитация и признаване на дипломи и кредити за системите за висше образование. С подкрепата също така се цели да се проучат и използват възможностите, предлагани от европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми. Благодарение на високата степен на свързаност/интеграция между участващите институции такива интегрирани транснационални програми следва да допринасят за интеграцията и интернационализацията на европейското пространство за висше образование (ЕПВО).

ЦЕЛИ НА МЕРКИТЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“

Основната цел на мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ е да се насърчи разработването на **нови, иновативни, силно интегрирани транснационални програми за обучение** в магистърската степен. Тези мерки за разработване следва да **включват слабо представени в „Еразмус Мундус“** а) държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и/или б) институции от тези държави, и/или в) тематични области **(вж. каталога „Еразмус Мундус“)**[235]**.**

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА МЕРКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ ПРОГРАМИ „ЕРАЗМУС МУНДУС“?

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства, проектните предложения за мерки за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“ трябва да отговарят на следните критерии:

[235] https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/emjmd-catalogue_en

Кой може да кандидатства?	Кандидатите трябва да бъдат юридически лица: - институции за висше образование (ИВО); - установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие. ВУ, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ХВОЕ не се изисква за участващите ВУ от трети държави, които не са асоциирани към програмата, но те трябва да се съобразяват с нейните принципи.
Място на изпълнение на дейностите	Дейностите могат да се провеждат във всяка допустима държава.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 15 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура. Покана №: ERASMUS-EDU-2023-EMJM-DESIGN
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **16 февруари до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Мерките за РСМПЕМ подкрепят разработването на програми на високо равнище за обучение в магистърска степен[236], провеждани съвместно от международен консорциум от ВУ от различни държави по света и ако е приложимо, други образователни и/или необразователни организации партньори с конкретен опит и интереси в съответните области на обучение/професионални области.

РСМПЕМ са проекти с един бенефициер. Бенефициерите ще поемат инициативата за контакти и дейности за сътрудничество с оглед на създаването на магистърска програма в съответствие с определението за „интегрирана магистърска програма“ (вж. раздел „Създаване на проект“ от СМПЕМ). На етапа на кандидатстване бенефициерът следва да определи участващите организации. Те обаче няма да участват в процеса на

[236] Ниво 7 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2011).

подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Планираните дейности ще се описват в част Б от формуляра за кандидатстване и в един работен пакет.

До края на периода на финансиране съвместно разработената магистърска програма следва:

- да предлага напълно интегрирана учебна програма, предоставяна от консорциум от ВУ (съставен от най-малко три ВУ от три различни държави, най-малко две от които трябва да са държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата);
- да е насочена към набиране на отлични студенти от цял свят;
- да включва задължителна физическа мобилност за всички записани студенти;
- да доведе съвместна степен (т.е. една единствена диплома, издадена от най-малко две ИВО от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата), до няколко степени (т.е. най-малко две дипломи, издадени от две институции за висше образование от различни държави, поне едната от които трябва да бъде държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата) или до комбинация от двете.

Очаква се също така в рамките на проекта да са разработени следните съвместни механизми:

- съвместни изисквания за прием на студенти и правила/процедури за кандидатстване, подбор, проследяване, оценяване на студентите и оценка на изпълнението;
- съвместно разработване на програми и интегрирани дейности за преподаване/обучение;
- общи услуги, предлагани на студентите (например езикови курсове, помощ във връзка с визи);
- съвместна стратегия за популяризиране и повишаване на осведомеността;
- съвместно административно и финансово управление от консорциума;
- политика за съвместна степен;
- проект на споразумение за съвместно партньорство, в което участват най-малко три ВУ от три различни държави, най-малко две от които трябва да са държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Това споразумение е предназначено да урежда всички академични, оперативни, административни и финансови аспекти във връзка с провеждането на магистърската програма.
- проект на съвместно студентско споразумение.

Очаква се разработваната магистърска програма да се придържа към стандартите за осигуряване на качеството на съвместните програми в европейското пространство за висше образование (ЕПВО)[237].

Препоръчително е поне да се започне процес на акредитация/оценка преди края на проекта и да се проучат възможностите, предлагани в рамките на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми (ако националното законодателство позволява това).

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

- Осигуряване на възможности за европейските и неевропейските ВУ за развитие на нови партньорства;
- Подобряване на качеството и насърчаване на иновациите в програмите на магистърска степен и механизмите за надзор;
- Увеличаване на интернационализацията и конкурентоспособността на участващите организации;
- Повишаване на привлекателността на участващите организации за талантливи студенти;
- Принос за политиките на университетите за интернационализация чрез развиването на международна осведоменост посредством учебните им програми и разработването на всеобхватни стратегии за интернационализация (институционално сътрудничество и трансгранична мобилност на хора).

[237] HTTPS://WWW.EQAR.EU/KB/JOINT-PROGRAMMES/AGREED-STANDARDS/

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност **(максимален резултат: 40 точки)**	**Контекст и общи цели** • Основни цели и общи цели на проекта и тяхната релевантност във връзка с мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“. **Анализ на потребностите и специфични цели** • Обосновка, предложена с оглед на разработването на силно интегрирана магистърска програма. • Принос за развитието на нови партньорства и потенциал за включване на слабо представени в „Еразмус Мундус“ а) държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, и/или б) институции от тези държави, и/или в) тематични области. **Взаимно допълване с други действия и иновации** • Заявки на проекта в сравнение с предложенията на съществуващи магистърски програми и принос за привлекателността на ЕПВО.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 20 точки)**	**Концепция и методология** • Адекватност и осъществимост на планираните дейности за постигане на целите и очакваните резултати. **Управление на проекта, осигуряване на качеството и стратегия за мониторинг и оценка** • Предвидени мерки за гарантиране на високо качество и навременно приключване на изпълнението на проекта. • Планирани стъпки за започване на процес по акредитация/оценка за предложения магистърски курс, като евентуално се използват възможностите, предлагани от европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми. **Екипи, служители и експерти по проекта** • Предвидени оперативни ресурси (включително участващи организации) във връзка с планираните дейности и резултати. • Определяне на ролите и разпределение на задачите в рамките на екипа на проекта.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	**Създаване на консорциум** • Очаквана роля на участващите организации. Техният принос за изпълнението на проекта, както и за разработването на магистърската програма. • Обосновка на тяхното участие, добавена стойност и взаимно допълване.

Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	**Въздействие и амбиция** • Очаквано въздействие и амбиция на новия проект по РСМПЕМ. **Комуникация, разпространение и видимост** • Дейности, предвидени за популяризиране и разпространение на новата магистърска програма и на резултатите от проекта. **Устойчивост и продължение** • Предвидени стъпки за успешно стартиране/изпълнение на новата магистърска програма (вкл. институционално одобрение) и предвидени мерки за гарантиране на нейната устойчивост (вкл. определяне на възможни източници на финансиране).

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60 точки.** При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „Релевантност на проекта“ и след това „Въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Подкрепата е под формата на еднократна сума като финансов принос за разходите, пряко свързани с дейностите, необходими за създаването на новата магистърска програма, като срещи и конференции, изследвания/проучвания, процес на акредитация/оценка и др. Приносът може да се използва и за покриване на разходите за персонал, разходите за пътуване и настаняване, административните разходи и отдадените на подизпълнители дейности, доколкото са свързани с изпълнението на мерките за разработване на съвместни магистърски програми „Еразмус Мундус“.

Еднократната сума ще възлиза на **55 000 EUR на проект**.

Параметрите на безвъзмездните средства ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

За окончателното плащане на безвъзмездните средства от бенефициерите ще се изисква да представят доказателства, че дейностите, предвидени в кандидатурата им, са били извършени в пълен и задоволителен вид.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНОВАЦИИ

Партньорствата за иновации подкрепят проекти, с които се цели да се постигне системно въздействие на европейско равнище, чрез капацитета си за внедряване на резултатите от проекта в европейски мащаб и/или прехвърлянето им в различни тематични или географски контексти. Те са съсредоточени върху тематични области от стратегическо значение за растежа, конкурентоспособността и социалното сближаване в Европа. Този вид партньорства обхващат следните действия:

- Алианси за иновации
- Проекти, ориентирани към развитието в бъдещето

Тези действия се управляват от Европейската изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA).

АЛИАНСИ ЗА ИНОВАЦИИ

Алиансите за иновации имат за цел да укрепят капацитета на Европа за иновации чрез насърчаване на иновациите посредством **сътрудничество и обмен на знания** между висшето образование, професионалното образование и обучение (първоначално и продължаващо) и общата социално-икономическа среда, включително научните изследвания.

Чрез тях също така се цели да се насърчава предоставянето на нови умения и да се преодоляват несъответствията между търсените и предлаганите умения чрез разработване и създаване на нови учебни програми за **висшето образование (ВО) и професионалното образование и обучение (ПОО)**, като се подкрепя развитието на **инициативност** и **предприемачески нагласи** в ЕС.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Тези партньорства изпълняват съгласуван и изчерпателен набор от **секторни или междусекторни** дейности, които следва да могат да бъдат адаптирани към бъдещите развития в областта на знанието в целия ЕС.

За насърчаване на иновациите особено внимание ще бъде обърнато на развитието на **таланти и умения**. На първо място, цифровите компетентности ще стават все по-важни за всички професионални профили на целия трудов пазар. На второ място във връзка с прехода към кръгова и по-екологична икономика е необходимо да се извършат промени в квалификациите и националните програми за образование и обучение, за да се отговори на възникващото професионално търсене на **екологични умения** и устойчиво развитие. На трето място двойният екологичен и цифров преход изисква ускорено възприемане на новите технологии, по-специално в силно наситените с новации области на дълбоките технологии, във всички сектори на нашата икономика и общество.

Целите на алиансите за иновации могат да бъдат постигнати чрез кандидатстване за едната или и за двете позиции по-долу (една организация може да участва в няколко предложения):

Обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия

Алиансите за образование и предприятия са транснационални, структурирани и ориентирани към резултати проекти, в които партньорите споделят общи цели и работят заедно за насърчаване на иновациите, новите умения, инициативността и предприемаческите нагласи.

Чрез тях се цели насърчаване на иновациите във висшето образование, професионалното образование и обучение, предприятията и общата социално-икономическа среда. Това включва справяне с обществени и икономически предизвикателства като изменението на климата, демографските промени, цифровизацията, появата на нови революционни технологии като изкуствения интелект и бързите промени в заетостта посредством социални иновации и устойчивост на общността, както и иновации на пазара на труда.

Алиансите за образование и предприятия обединяват предприятията и доставчиците на висше образование и на професионално образование и обучение, които да работят заедно в партньорство. Като функционират в един или в няколко различни икономически сектора, те създават надеждни и устойчиви отношения и демонстрират своя иновативен и транснационален характер във всякакви аспекти. Независимо че всяко партньорство трябва да включва поне една организация за ПОО и една организация за висше образование, те могат да са насочени или към двете, или към едната от тези области на образованието. Сътрудничеството между организациите за ПОО и висшите учебни заведения следва да бъде от значение и от полза и за двата сектора.

Те се предприемат с една или повече от следните цели:

- разработване на **нови, иновативни и мултидисциплинарни подходи към преподаването и ученето**:

насърчаване на иновациите в разработването и предоставянето на образование, методите на преподаване, техниките за оценка, учебните среди и/или развитието на нови умения;

- **подкрепа за развитието на умения в дълбоките технологични области**; подкрепа за иновационния капацитет на Европа чрез разширяване на нейния резерв от таланти в тези нови революционни технологии;

- насърчаване на **създаването на инкубатори** в рамките на институциите за образование и обучение в цяла Европа;

- Насърчаване на **корпоративната социална отговорност** (например справедливост, приобщаване, изменение на климата, опазване на околната среда и устойчиво развитие);

- Стимулиране на **инициативност** и **предприемачески поведения, нагласи и умения** у учещите, образователния персонал и други служители в съответствие с Рамката за предприемаческа компетентност (EntreComp)[238];

- Подобряване на **качеството и релевантността на уменията**, развити и сертифицирани чрез системи за образование и обучение (включително нови умения и преодоляване на несъответствията между търсените и предлаганите умения);

- Улесняване на **потока и съвместното създаване на знания** между висшето образование и професионалното образование и обучение, научните изследвания, публичния сектор и стопанския сектор;

- Изграждане и подпомагане на ефективни и ефикасни **системи за висше образование и професионално образование и обучение**, които са свързани и приобщаващи и допринасят за иновациите.

Обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие на ЕС[239])

Алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията имат за цел създаването на нови стратегически подходи и сътрудничество за конкретни решения за развиване на умения — както в краткосрочен, така и в средносрочен план — или в области, изпълняващи важно действие по Европейската програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост — **Пакта за умения**. Основната цел на Пакта е да мобилизира и стимулира всички заинтересовани страни да предприемат конкретни действия за повишаване на уменията и преквалификация на работната сила чрез обединяване на усилията и създаване на партньорства, включително на равнище ЕС, насочени към нуждите на пазара на труда, подкрепа за прехода към екологични и цифрови технологии, както и национални, регионални и местни стратегии за умения и растеж. Следователно резултатите от алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията, т.е. определянето на необходимите секторни умения, стратегиите за умения, професионалните профили, програмите за обучение и дългосрочното планиране, ще бъдат важен принос към работата на мащабните екосистемни партньорства, които са се присъединили към Пакта за умения.

Целта на алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията е да се преодолее недостигът на умения на пазара на труда, който възпрепятства растежа, иновациите и конкурентоспособността в конкретни сектори или области, като се предвиждат както краткосрочни интервенции, така и дългосрочни стратегии. Тези алианси

[238] https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101581/lfna27939enn.pdf

[239] Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg

ще бъдат осъществени в 14-те промишлени екосистеми, определени в Новата промишлена стратегия за Европа[240] (вж. критериите за допустимост).

Мащабните партньорства по Пакта за умения в екосистемите ще допълнят плана за действие за секторното сътрудничество в областта на уменията. Така алиансите по обособена позиция 2 ще допринесат за изпълнението на ангажиментите по Пакта чрез разработването на стратегии за секторни умения. Тези стратегии следва да оказват систематично и структурно въздействие върху намаляването на липсите, недостига и несъответствията на умения и да гарантират подходящо качество и равнище на уменията. Стратегиите за секторни умения трябва да включват ясен набор от дейности, етапи и добре дефинирани цели с оглед на осигуряването на съответствие между търсенето и предлагането на умения в подкрепа на цялостното осъществяване на мащабните екосистемни партньорства в областта на уменията съгласно Пакта. Предназначението на алиансите е да изградят основата на партньорствата в областта на уменията и да определят пътя, по който трябва да се продължи след приключването на проектите.

Въз основа на данни за нуждите от умения с оглед на професионалните профили алиансите съгласно плана за действие съдействат за разработването и предоставянето на транснационално съдържание на образованието и обучението, както и на методологии за преподаване и обучение с цел бързо възприемане на регионално и местно равнище и с оглед на възникващите нови професии.

Предложенията следва да включват изготвянето на програми за продължаващо професионално обучение, с които да се отговори на спешните нужди от умения на хората в трудоспособна възраст. Предложенията следва да включват също така развитието на нововъзникващи професионални профили и на свързаните с тях квалификации, които следва да обхващат гимназиалното и следгимназиалното ниво на ПОО (нива 3—5 по ЕКР), както и нивата на висше образование (нива 6—8 по ЕКР). Освен това предложенията следва да включват изготвянето на съответни основни учебни програми и програми за образование и обучение, водещи до тези квалификации.

Сред партньорите по всеки проект трябва да присъстват организации както в областта на професионалното образование и обучение (ПОО), така и в областта на висшето образование (ВО), а също и участници на пазара на труда. В идеалния случай в алиансите участват и органи, разработващи политики, сертифициращи органи и европейски отраслови сдружения и представители на промишлеността.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПАРТНЬОРСТВА ЗА ИНОВАЦИИ?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за **обособена позиция 1 — Алианси за образование и предприятия** трябва да отговарят на следните критерии:

[240] COM/2020/102 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EN

Кой може да кандидатства?	Кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат: - публични или частни организации; - институции за висше образование, доставчици на ПОО, мрежи от доставчици на ПОО, малки и средни или големи предприятия (включително социални предприятия), научноизследователски институти, неправителствени организации, публични органи на местно, регионално или национално равнище, организации, извършващи дейност в областите на образованието, обучението и младежта, органи за акредитация, сертифициране, признаване или квалификация, търговски и промишлени камари, камари на труда, камари на занаятите, европейски или национални социални партньори, болници или други институции за грижи, включително дългосрочни грижи, органи, отговарящи за образованието, обучението или заетостта на регионално или национално равнище, служби по заетостта, национални статистически служби, агенции за икономическо развитие, браншови или професионални сдружения, секторни съвети по умения, органи, предоставящи кариерно ориентиране, професионални консултации, информационни услуги и услуги по заетостта; - установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, също могат да участват като пълноправни партньори, но не и като координатор. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие. Институциите за висше образование, установени в **държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата**, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). ХВОЕ не се изисква за участващите ВУ в трети държави, които не са асоциирани към програмата.
Състав на консорциума	Алиансите за образование и предприятия трябва да обхващат най-малко **4 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата**, като включват най-малко **8 кандидати (координатор и пълноправни партньори).** Партньорството трябва да включва най-малко **3 участници на пазара на труда** (предприятия, дружества или представителни посреднически организации като камари, синдикални организации или професионални сдружения) и най-малко **3 доставчици на образование и обучение** (ПОО и ВУ) като пълноправни партньори. **Във всяко предложение следва да са включени поне една институция за висше образование и един доставчик на ПОО като кандидати** (координатор и пълноправни партньори). Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.
Продължителност на проекта	По принцип проектите трябва да са с продължителност 24 или 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстването въз основа на целите на проекта и на вида на планираните дейности.

Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Номер на поканата за обособена позиция 1: ERASMUS-EDU-2023-PI-ALL-INNO-EDU-ENTERP
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 май, 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за **обособена позиция 2 — Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)** трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	При условие, че са партньори в рамките на мащабни партньорства по Пакта за умения[241], следните организации могат да участват като кандидати (координатор и пълноправни партньори) или свързани субекти по обособена позиция 2 — „Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (план за действие)“. Те могат да бъдат публични или частни организации, законно установени в **държава — членка на ЕС**, или в **трета държава, асоциирана** към програмата**:** • Институции за висше образование • Доставчици на ПОО • Мрежи от доставчици на ПОО • Малки и средни предприятия или големи предприятия (включително социални предприятия) • Научноизследователски институти • Неправителствени организации • Публични органи на местно, регионално или национално равнище • Организации, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението и младежта • Посредници, които представляват образователни, обучителни или младежки организации или предприятия • Органи по акредитиране, сертифициране, признаване или квалификации • Търговски, индустриални или трудови камари, занаятчийски камари • Европейски или национални социални партньори • Болници или други здравни заведения, включително за дългосрочни грижи. • Органи, отговарящи за образованието и обучението или заетостта на регионално или национално равнище • Служби по заетостта • Национални статистически служби • Агенции за икономическо развитие • Браншови или професионални сдружения • Секторни съвети по уменията • Органи, предоставящи професионално ориентиране, консултиране и информация, и служби по заетостта Освен това координаторът трябва да координира мащабно екосистемно партньорство в областта на уменията съгласно Пакта за умения. Институциите за висше образование, установени в **държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата**, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ).

[241] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catid=1534&langid=bg

Състав на консорциума	Алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията (план за действие) трябва да обхващат най-малко **8 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата,** и да включват най-малко **12 кандидата (координатор и пълноправни партньори)**. Консорциумът трябва да включва най-малко **5 участници на пазара на труда** (предприятия, дружества или представителни посреднически организации като камари, синдикални организации или търговски сдружения) и най-малко **5 доставчици на образование и обучение** (ПОО и ВУ) като кандидати **(координатор и пълноправни партньори)**. **Във всяко предложение следва да са включени поне една институция за висше образование и един доставчик на ПОО като кандидати (координатор и пълноправни партньори).** Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.

Сектори или области	**14-те промишлени екосистеми, определени в Годишния доклад за единния пазар за 2021 г.[242]:** Предложенията, обхващащи посочените по-долу промишлени екосистеми, ще **имат приоритет,** ако няма свързани планове за действие или ако текущите свързани планове ще приключат до края на 2023 г.: **1. Мобилност/транспорт/автомобилна промишленост**: Производство на моторни превозни средства, кораби и влакове, както и на принадлежности за тях; ремонт и поддръжка; товарен транспорт и др. 2. **Текстил**: Производство на текстил, облекло, обувки, кожени изделия и бижута, и др. 3. **Енергия от възобновяеми източници**: електродвигатели, двигатели и турбини; производство на електроенергия; производство и разпределение на газ, и др. 4. **Електроника**: Производство на електроника и др. **5. Търговия на дребно**: Продажба на дребно; Търговия на едро, свързана с потребители, и др. **6. Строителство**: Строителство на жилищни и нежилищни сгради; изграждане на пътища и железопътни линии; изграждане на комунални услуги и гражданско строителство; Свързани дейности и др. **7. Авиокосмическа промишленост и отбрана:** Производство на въздухоплавателни средства; производство и услуги в областта на аеронавтиката; продукти и технологии в областта на отбраната и др. **8. Енергийно интензивни промишлени сектори с ниски въглеродни емисии:** Добив на изкопаеми горива; рафиниране; производство на продукти с голямо екологично въздействие: пластмаса, химикали, торове, желязо и стомана, продукти на горското стопанство, цимент, каучук, цветни метали и др. Предложенията, обхващащи посочените по-долу промишлени екосистеми, **няма да имат приоритет,** тъй като алиансите, свързани с плана за действие, продължават действието си: **9. Туризъм:** Пътнически транспорт и пътуване; хотели и краткосрочно настаняване; ресторанти и кетъринг; събития, тематични паркове и др. **10. Земеделие и храни:** Производство на растителни и животински продукти; преработка на храни; ветеринарномедицинска дейност и др. **11. Творчески и културни отрасли:** Вестници, книги и периодични издания; кинофилми, видеофилми и телевизия; радио и музика, и др. **12. Цифрови технологии:** Телекомуникации; софтуер и програмиране; уеб портали; производство на компютри и оборудване, и др. **13. Близост и социална икономика:** Социални предприятия, сдружения и кооперации, предназначени да постигат социално въздействие, и др.

[242] COM/2020/102 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0102&from=EN

	14. Здравеопазване: Фармацевтични продукти и оборудване; болници, центрове за медицински грижи, резидентна грижа и др. За своето предложение алиансите трябва да изберат една промишлена екосистема, към която ще бъде насочен техният проект[243]. За финансиране може да бъде избрано само едно предложение за промишлена екосистема. Дадено предложение може да се отнася до екосистема, която не е обхваната от текущ проект по плана за действие, или до такава, за която вече има действащ план. Във втория случай предложението трябва да обхваща сфери и области, които очевидно се отличават от обхванатите в текущия проект/проекти по плана за действие[244].
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 48 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Номер на поканата за обособена позиция 2: ERASMUS-EDU-2023-PI-ALL-INNO-BLUEPRINT
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **3 май, 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Всеки алианс прилага съгласуван, изчерпателен и разнообразен набор от взаимосвързани дейности за насърчаване на иновациите във висшето образование, професионалното образование и обучение, предприятията (включително големи, малки и средни предприятия и социални предприятия) и общата социално-икономическа среда.

Обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия

Във всеки алианс за образование и предприятия трябва да бъде включена поне една от следните дейности (неизчерпателен списък):

Стимулиране на иновациите

- Съвместно разработване и въвеждане на нови методи за преподаване и обучение (например нови мултидисциплинарни учебни програми, ориентирано към учещите и основано на решаване на реални проблеми преподаване и обучение, при което се използват иновативни технологии и по-широко се прилагат микроквалификациите);
- Разработване и изпитване на програми и дейности за продължаващо образование заедно с предприятията и в техните рамки;

[243] **Например** секторът на **вътрешните водни пътища** или секторът на **гражданската авиация** имат части в две различни промишлени екосистеми: пътническият транспорт принадлежи към „Туризъм“, а товарният транспорт — към „Мобилност—транспорт—автомобилна промишленост“. В зависимост от употребата си **водородът** е основен фактор в следните екосистеми: Мобилност/транспорт/автомобилна промишленост; Енергия от възобновяеми източници; Енергийно интензивни промишлени сектори; Строителство; Авиокосмическа промишленост и отбрана. Едно предложение следва да се отнася само до една екосистема.

[244] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=bg

- Разработване на образователни програми и програми за обучение в подкрепа на развитието на уменията, необходими за областите на дълбоките технологии**;**
- Създаване на инкубатори в институциите за образование и обучение в цяла Европа, в засилено сътрудничество с предприемаческия сектор, с цел подпомагане на предприемчивите студенти да развиват своите идеи в бизнес. Това може да се постигне например чрез предоставяне на широка гама от услуги, като се започне с обучение за умения, финансово, стопанско и управленско обучение, както и предоставяне на офис пространство и улесняване на финансирането чрез рисков капитал.
- Разработване и изпитване на решения на неотложните и нерешени от пазара социални потребности, насочени към уязвимите групи в обществото; справяне с обществените предизвикателства или с промени в нагласите и ценностите, стратегиите и политиките, организационните структури и процеси, системите и услугите за предоставяне на образование;
- Разработване на решения на сложни проблеми и на иновации, свързани с продукти и процеси (чрез сътрудничество между студенти, университетски преподаватели и практикуващи специалисти).

Развиване на чувство за инициативност и предприемачески нагласи, компетентности и умения

- Разработване на нови методи на преподаване и инструменти за учене, които включват придобиването и прилагането на трансверсални умения във всички програми за висше образование и за професионално образование и обучение, разработвани в сътрудничество с предприятия и предназначени за укрепване на пригодността за заетост, творчеството и новите посоки за професионално развитие;
- Включване, когато е уместно, на чувство за инициативност и предприемачество в дадена дисциплина, учебна програма, курс и други, за да се предоставят на студентите, изследователите, членовете на персонала и преподавателите компетентности, умения и мотивации за развиване на инициативност и предприемаческа нагласа, така че да могат да се справят с различни предизвикателства в образованието, професионалния и личния си живот;
- Създаване на нови възможности за учене посредством практическия опит и прилагането на чувство за инициативност и предприемачески компетентности и умения, което може да включва и/или да доведе до предлагането на нови услуги, продукти и прототипи и създаването на самостоятелно възникнали или отделили се от други дружества нови предприятия;
- Въвеждане на подходи, ориентирани в по-голяма степен към студентите, и на възможности за студентите да индивидуализират своите образователни модели.

Стимулиране на движението и обмена на знания между областите на висшето образование, ПОО, предприятията и научните изследвания

- Изграждане на приобщаващи и свързани системи и предприятия за ВО и за ПОО чрез взаимно доверие, трансгранично признаване и сертифициране, гъвкави модели за обучение между ПОО и ВО, насърчаване на ПОО на по-високи нива по ЕКР и подобряване на мобилността за учещите и работниците;
- Чиракуване и практически учебни дейности в предприятия, които са изцяло интегрирани в учебната програма, признати и носещи съответни кредити; проекти за изпитване и проверка на иновативни мерки; дейности за ограничен по време обмен на студенти, изследователи, преподавателски персонал

и персонал на предприятия; осигуряване на стимули за участие на персонал на предприятия в преподаването и в научните изследвания; анализ на научноизследователски данни. Когато е приложимо, проектите могат да правят връзка с Европейския алианс за професионална подготовка[245].

Определяне на нуждите на пазара и на нововъзникващите професии във връзка с устойчивостта

- Определяне на нуждите на пазара и на нововъзникващите професии (от гледна точка на търсенето), повишаване на способността на системите на всички равнища да отговарят на нуждите на пазара на труда (от гледна точка на предлагането); адаптиране на предоставянето на ВО И ПОО към нуждите от умения чрез разработване и предоставяне на транснационални общосекторни учебни програми, включващи учене в процеса на работа;
- Определяне на уменията, които са необходими в публичната сфера за решаване на обществени предизвикателства (като изменение на климата, здравеопазване), и насърчаване на устойчивостта на обществено и общностно равнище, включително чрез сътрудничество между ВУ и доставчиците на ПОО с националните, регионалните и местните органи, както и с частния сектор с цел принос за разработването и прилагането на стратегии за интелигентна специализация в регионите;
- Осигуряване на подкрепа за преодоляване на несъответствието между търсените и предлаганите умения както по отношение на устойчивостта, така и по отношение на нуждите на пазара.

Обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)

Трябва да бъдат изпълнени следните дейности:

Разработване на стратегически подход към секторното сътрудничество в областта на уменията

- Установяване на устойчиво сътрудничество, насочено към развитието на умения сред основните заинтересовани страни от промишлеността, включително социални партньори, организации за образование и обучение и публични органи (на национално и регионално равнище). Проектът ще има за цел също така да се изгради сътрудничество между големите предприятия и микропредприятията, малките и средните предприятия (МСП) по цялата верига на стойността в определена промишлена екосистема;
- Постоянно събиране на аналитични данни за уменията: предоставяне на важни качествени и количествени данни на равнището на ЕС и на национално и/или регионално равнище в отворен формат за данни със съответните връзки към тях; разработване на обща методология за предвиждане на бъдещите нужди от умения, както и за мониторинг (на годишна основа) на напредъка и на промените в търсенето и предлагането на умения въз основа на надеждни прогнозни сценарии, като се използва Панорамата на умения в ЕС и, когато е приложимо, работата на ОИСР, Световния икономически форум и съществуващите секторни алианси на уменията;
- Картографиране на съществуващата подкрепа за повишаване на квалификацията и преквалификация в сектора/екосистемата (предоставяна от промишлеността, публичните и частните заинтересовани страни) и определяне кои от тези действия биха могли да бъдат засилени, за да се подпомогнат дружествата във веригите за създаване на стойност;

[245]https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=bg#:~:text=Европейският%20алианс%20за%20професионална%20подготовка%20%28EAfA%29%20обединява%20правителствата,чрез%20национални%20ангажименти%20и%20доброволни%20обещания%20от%20заинтересованите%20страни.

- Въз основа на определените необходими умения, разработване на стратегия за умения за промишлената екосистема, включваща приоритети за действия в подкрепа на целите за преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила в промишлената екосистема и на тези, които биха могли да се присъединят към сектора (като икономически неактивните лица). В стратегията следва да се обяснява как важни тенденции, като например развитието на глобалните, социалните и технологичните условия в промишлената екосистема, могат да повлияят върху нуждите от работни места и умения. В нея трябва да се описва очаквания времеви хоризонт и да се отделя особено внимание на въздействието на цифровите и на главните базови технологии. В стратегията следва да бъдат идентифицирани и определени професионалните профили и свързаните с тях умения, които е вероятно да се появят в сектора (т.е. ще бъдат напълно нови). Следва също така да се определят основните участници в промишлеността и заинтересованите страни, които да бъдат ангажирани в изпълнението на стратегията. Тази стратегия следва да бъде един от първите основни резултати от проекта. В нея трябва да се посочват ясно формулирани дейности, етапни цели и добре дефинирани резултати и да се определят конкретни приоритетни действия, предлагащи начини за постигане на съответствие между търсенето и предлагането на умения за тези нововъзникващи професии. Стратегията следва да се използва като основа за изграждане на партньорството съгласно Пакта за умения;
- Където е приложимо, осигуряване на достъпност на резултатите от проекта в отворен формат за данни с оглед на въвеждането им в Панорамата на уменията и в Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO);
- Предоставяне на важни качествени и количествени данни на равнището на ЕС и на национално и/или регионално равнище в отворен формат за данни със съответните връзки към тях.

Разработване на европейски общосекторни съгласувани „основни“ учебни програми и програми за обучение

- **В рамките на първата година на дейност (реактивен отговор)**

Успоредно с горепосочените действия всички проекти следва бързо **да отговорят на спешните нужди от умения в професиите в дадена промишлена екосистема в резултат на пандемията от COVID-19 и цифровия и екологичен преход** (в предложението да се представят доказателства):

- Използване на наличните професионални профили в класификацията на ESCO и наличните рамки за компетентности[246];
- Разработване на програми за продължаващо професионално обучение за повишаване на квалификацията и преквалификация на работната сила чрез иновативно смесено обучение и учене в процеса на работа;
- Осигуряване на добро качество на съдържанието и предоставянето на новите програми за обучение чрез прилагане на методи за осигуряване на качество в съответствие с EQAVET и ECH (Европейски стандарти и насоки за осигуряване на качество в областта на европейското висше образование);
- Осигуряване на бързо усвояване и използване на програмите за обучение чрез достигане до основните участници във веригите на стойността в рамките на промишлената екосистема, центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение[247], регионите, прилагащи стратегии за интелигентна специализация[248], европейските партньорства между клъстери[249] и общностите на

[246] Например рамката за цифрова компетентност на гражданите, рамката за предприемаческа компетентност и европейската рамка за електронна компетентност (e-CF).

[247] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501

[248] https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home

знание и иновации (ОЗИ) на Европейския институт за технологии и иновации (EIT)[250], които извършват дейност в същата промишлена екосистема.

- **В хода на целия проект (проактивен отговор)**

По-нататък в хода на проектите следва да се премине към **разработване на професионални профили и учебно съдържание за променящи се и нововъзникващи професионални профили**:

- Въз основа на идентифицираните нужди от умения за възникващи професионални профили в дадена промишлена екосистема, разработване на нови модулни учебни програми за ПОО и свързаните с тях квалификационни степени за първоначално образование и обучение (ОО) (пълни учебни програми за включване в националните системи за образование и обучение) и програми за продължаващо професионално обучение за повишаване на квалификацията или преквалификация на хората в трудоспособна възраст (модули, насочени към възникващи нужди от умения);
- Тези учебни програми и програми за обучение са съставени от единици резултати от обучението в съответствие с Европейската квалификационна рамка (ЕКР)/националните квалификационни рамки (НКР) и на база на информацията от ESCO; учебните програми следва да са насочени към специфични професионални умения, както и към ключови компетентности[251], към които спадат по-специално трансверсалните умения и дисциплините, включени в НТИИМ[252];
- Интегриране в новото учебно съдържание на периоди на учене в процеса на работа, включително възможности за прилагане на знанията в практически ситуации от „реалния живот“ на работното място и по възможност вграждане на транснационален учебен опит;
- Управление на качеството на новото учебно съдържание чрез прилагане на принципите на EQAVET и на ECH за осигуряване на качеството или чрез използване на съществуващи системи за осигуряване на качеството, които обаче следва да съответстват на EQAVET и на ECH;
- Насърчаване на съответните секторни квалификации, включително на транснационални съвместни програми (които включват европейските основни професионални профили)[253], предоставяни от повече от една организация доставчик на образование и обучение, като по този начин се улеснява трансграничното сертифициране и се изгражда взаимно доверие, което допринася за увеличаването на мобилността на учещи и специалисти в сектора**.**

Изпълнение на „основните“ учебни програми и програми за обучение

- Разработване на методологии за изпълнение на учебните програми и програмите за обучение, съобразени с различните целеви групи, чрез използването на иновативни подходи за преподаване и учене, включително осигуряване на учене в процеса на работа, използване на ИКТ (например смесено учене, симулатори, добавена реалност и др.), виртуални/смесени решения за мобилност за учещи и

---

[249] https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home
[250] https://eit.europa.eu/
[251] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN
[252] Наука, технологии, инженерство, изкуство и математика
[253] В европейските основни професионални профили се описват набори от ключови резултати от обучението, съответстващи на професионалните профили, които са широко разпространени и подходящи за националните програми за ПОО в държавите от ЕС в конкретни професионални области.

членове на персонала и образователни ресурси със свободен достъп (например използване на изкуствения интелект в ученето, МООК[254]);

- Разработване на действия за улесняване на предаването на професионални знания между поколенията;
- Описване на начини, по които методологиите и процедурите за оценяване могат да обхващат всички форми на учене, включително учене по време на работа, и да улесняват валидирането на умения и компетентности, придобити преди обучението;
- Надграждане на съществуващите контакти и на новите контакти, създадени във връзка с търсенето на умения по време на етапа на проучване на уменията, осъществяване на контакт с доставчици на възможности за заетост като частни и публични работодатели и служби по заетостта с оглед на потенциалното им свързване със завършилите обучение;
- Определяне на подходящи мерки за проследяване на учещите след завършване на тяхното обучение с цел предоставяне на „канали за обратна информация“[255]. Тези системи за проследяване и обратна информация могат да използват данни от дружества, учещи и работници, както и от публични информационни ресурси и участници в пазара на труда;
- Предлагане на подходящи мерки за официално признаване на нови или адаптирани програми за ПОО и ВО и квалификации в държавите на партньорите и в обхванатата промишлена екосистема.

Изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване.

- В основата на този план са устойчивите партньорства между доставчиците на образование и обучение, основните заинтересовани страни от промишлеността и публичните органи (регионални или национални) на съответното равнище за улесняване/укрепване на многостранните партньорства за придобиване на умения за преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила в съответствие с Пакта за умения. Планът следва да включва информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и за финансова устойчивост**;**
- Планът също така се гарантира подходяща видимост и широко разпространение на резултатите, включително на политическо ниво в ЕС и на национално/ регионално равнище, както и подробни предвиждания за разгръщане на национално и/или регионално равнище с участието на съответните публични органи;
- В плана се предвижда как ще бъдат актуализирани резултатите от проекта, по-специално определянето на необходимите умения, стратегията и програмите за обучение, след края на четиригодишния срок на проекта, включително чрез предвиждане на бъдещите му източници на финансиране;
- В плана за действие се посочва как стратегиите за умения могат да бъдат подпомагани с финансиране от ЕС (например от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) , многогодишната финансова рамка на ЕС (МФР) за периода 2021—2027 г., включително европейските структурни фондове, програмата InvestEU, „Еразъм+“), както и от инвестиции от частния сектор и от национални или регионални източници. При това следва да се вземат предвид стратегиите за интелигентна специализация, европейските партньорства между клъстери, мрежите от центровете за високи постижения в областта на професионалното образование и обучение и общностите на иновации на EIT.

[254] МООК е масов отворен онлайн курс, насочен към неограничено участие и свободен достъп през интернет. В допълнение към традиционните материали за курсове като видеозаписи на лекции, материали за самостоятелно четене и комплекти от задания много МООК предоставят интерактивни потребителски форуми в подкрепа на взаимодействията в общността между студенти, преподаватели и асистенти.

[255] Вж. Средносрочен резултат 2 (MTD2) в заключенията от Рига от 2015 г.: https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/200c516d-b8de-4c2a-a233-218671296c8d/language-bg

И по двете обособени позиции (Обособена позиция 1: Алианси за образование и предприятия и обособена позиция 2: Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)

Необходимо е партньорствата за иновации да прилагат инструменти и средства на равнище ЕС като ЕКР, ESCO, „Европас“ (включително европейските цифрови удостоверения за учене), EQAVET и ECH, когато е уместно. Ако в предложенията се предлага например създаване на общности от практики или разработване на уебсайтове за сътрудничество, те следва, когато това е уместно, да надграждат и да използват съществуващите онлайн платформи като Европейската платформа за училищно образование (EPALE) или общността на EPALE от специалисти по ПОО[256].

За да опитат и изпробват нови учебни програми или нови методи на обучение и учене, алиансите за иновации могат да организират дейности за образователна мобилност на студенти, преподаватели, изследователи и членове на персонала, при условие че те подкрепят/допълват основните дейности на партньорствата и носят добавена стойност при изпълнението на целите на проекта.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Алиансите за иновации ще бъдат основани на стратегическо и устойчиво сътрудничество между професионалното образование и обучение, висшето образование и предприятията, които работят заедно за повишаването на капацитета на Европа за иновации. Те значително ще засилят единодействията между двете образователни области за насърчаване на иновациите, новите умения, инициативността и предприемаческите нагласи. Очаква се тези алианси между ВО, ПОО и предприятията да допринесат за развитието на регионални екосистеми и да предоставят пряко ценен принос за икономиката, като интегрират ученето в процеса на работа. Докато университетите разполагат с научноизследователски знания и данни, които им дават възможност пряко да предоставят информация на малките и средните предприятия за стимулиране на местните икономики, доставчиците на ПОО предоставят уменията, които са необходими на предприятията, и могат да насърчават растежа в местната икономика.

В по-широк мащаб се очаква алиансите за иновации да бъдат насочени към обществени и икономически предизвикателства както в областта на образованието, така и в заетостта, и да вземат предвид ключови области като предизвикателства, свързани с иновациите, осигуряване на умения, изменение на климата, екологична икономика, демография, цифровизация и изкуствен интелект. Ползи могат да се извлекат и от сътрудничеството с големи предприятия. Алиансите за иновации ще бъдат съсредоточени върху нуждите на гражданите и с тях ще се ускори модернизирането на ВО и ПОО.

Пактът за умения не само ще създаде рамка за изпълнение на другите действия от актуализираната програма за умения, но и ще допринесе за разпространение и използване на резултатите от проектите на алиансите за иновации. По-специално резултатите от алиансите за секторно сътрудничество в областта на уменията съгласно плана за действие ще бъдат използвани като основа за мащабните секторни партньорства по Пакта за умения.

В допълнение тези алианси ще спомогнат за изпълнението на Съобщението на Комисията относно нов тласък за висшето образование в ЕС[257] и ще допринесат за създаването на европейско пространство за образование[258]. Те също така ще допринесат за изпълнението на стратегиите на ЕС за промишлеността и за мястото на МСП (2021 г.).

[256] https://epale.ec.europa.eu/bg/practitioners-in-vet
[257] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0247
[258] https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_bg

Алиансите за иновации също така ще вземат под внимание целите за устойчиво развитие на Програмата на ООН до 2030 г.[259] и Парижката декларация относно изменението на климата[260] като основни параметри на действието, като по този начин ще съдействат на Европейската комисия да изпълни новия си „Зелен пакт“[261] и Плана за възстановяване на Европа[262]. Алиансите ще допринесат с идеи и за инициативата „Нов европейски Баухаус“[263], която има за цел да се проектира нов устойчив начин на живот, който да отговаря на целите на Зеления пакт.

Алиансите за иновации имат за цел да реализират краткосрочни и дългосрочни въздействия върху широк кръг участващи заинтересовани страни на индивидуално, организационно и системно равнище. Очаква се тези въздействия да надхвърлят срока на изпълнение на проекта и дейността на организациите, участващи в партньорството. Очаква се партньорствата и дейностите да са устойчиви и да продължат съществуването си. За тази цел резултатите не бива да бъдат изолирани, а свързани или интегрирани в съществуващи предприятия, схеми, проекти, платформи, консорциуми и др.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

За **обособена позиция 1 — Алианси за образование и предприятия** се прилагат следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

[259] https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/
[260] https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement
[261] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640
[262] https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_bg
[263] https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_bg

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	Контекст и общи цели • **Връзка с политики и инициативи на ЕС**: в предложението се вземат предвид европейските цели в областта на ПОО и на висшето образование и се допринася за постигането на тези цели; в предложението се взема предвид и се допринася за осигуряването на видимост на инструментите и инициативите на ЕС за развитие на уменията; • **Цел**: предложението е свързано с целите и дейностите по действието. Анализ на потребностите и специфични цели • **Последователност**: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • **Цифрови умения**: доколко в предложението се интегрират цифрови умения в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила или, ако е приложимо, доколко в предложението се интегрират умения в учебното съдържание, свързани с потребностите на областите на дълбоките технологии в учебното съдържание; • **Екологични умения**: доколкото в предложението са интегрирани умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологична икономика, в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила; • **Умения за устойчивост**: доколко в предложението са интегрирани умения, свързани с капацитета за адаптиране, управление на промените и взаимопомощ като общност. **Допълване с други действия и иновации — европейска добавена стойност** • **Иновации**: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, като например създаване на инкубатори в институциите за образование и обучение, както и изготвяне на специфични за проекта иновативни резултати и решения; • **Европейска добавена стойност**: в предложението се посочва ясно добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциална прехвърляемост; • **Представляване на сектора на образованието и обучението**: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организациите за образование и обучение и ясно показва ползите/релевантността както на висшето образование, така и на ПОО.

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	**Концепция и методология** • **Съгласуваност**: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта и предложените методологии, дейности и бюджет. В предложението се представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат реализирани предвидените резултати; • **Структура**: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение); • **Методология**: когато е уместно, в предложението се използват инструментите и рамките на ЕС, свързани с уменията и професиите, като ЕКР, ESCO, „Европас“, EQAVET, ECH. **Управление на проекта, осигуряване на качеството и стратегия за мониторинг и оценка** • **Управление**: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • **Качество на мерките за признаване и валидиране на квалификациите**: в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване, включително по отношение на микроквалификациите. **Икономическа ефективност и финансово управление** • **Бюджет**: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; • **Финансов контрол и контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	**Създаване на консорциум** • **Конфигурация**: съставът на партньорството съответства на целите на действието и на проекта; то обединява подходящ състав от съответни организации, включително от областите на професионалното образование и обучение, висшето образование и предприятията, с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответния сектор или на съответния междусекторен подход; • **Ангажираност**: приносът на партньорите е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; • **Участие на трети държави, които не са асоциирани към програмата**: ако е приложимо, участието на организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, допринася съществена добавена стойност към алианса; **Управление на консорциум и вземане на решения** • **Задачи**: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • **Сътрудничество/екипен дух**: предложен е действащ механизъм за осигуряване на ефективна координация, решаване на конфликти, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и всички други заинтересовани страни; • **Възнаграждение**: алиансът осигурява ясна добавена стойност и ползи за всяка организация партньор.

Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	**Въздействие и амбиция** • **Използване на резултатите**: предложението представя информация за начина на използване на резултатите от дейността на алианса от партньорите и от други заинтересовани страни. В него се съдържат методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; • **Въздействие**: предложението илюстрира обществената и икономическата релевантност и обхват на проекта. С него се осигурява въздействие на местно, национално и европейско равнище върху целевите групи и съответните заинтересовани страни със значителна роля в съответния сектор, включително в областта на образованието и обучението. В него са включени мерки, цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно). **Комуникация, разпространение и видимост** • **Разпространение**: в предложението се съдържа ясен план за разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни и широката общественост през периода на изпълнение на проекта и след приключването му. **Устойчивост и продължение** • **Свободен достъп**: ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи, и не съдържа непропорционални ограничения; • **Устойчивост**: в предложението се обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщането на резултатите на национално и регионално равнище. В предложението са включени подходящи мерки и се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), предназначени да гарантират устойчивостта на резултатите и ползите след приключването на проекта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 13 точки за категорията „релевантност на проекта“; 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 13 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие“.

Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност“ и след това „въздействие“.

Следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства се прилагат за **обособена позиция 2 — Алианси за секторно сътрудничество (изпълнение на плана за действие):**

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	**Контекст и общи цели** • **Връзка с политики и инициативи на ЕС**: в предложението се вземат предвид европейските цели в областта на висшето образование и ПОО и в секторните политики на ЕС, свързани с избраната промишлена екосистема, и се подкрепя мащабното партньорство в областта на уменията съгласно Пакта а умения в неговата промишлена екосистема. То допринася за Европейската програма за умения и взема предвид инструментите на ЕС. В предложение, насочено към промишлена екосистема, в която вече е реализиран алианс за изпълнение на плана за действие, трябва ясно да се посочи по какъв начин се предвижда надграждане над предишния проект по плана за действие; не трябва да има припокривания в обхвата, резултатите и дейностите. При еднакво качество предложение, което се отнася до приоритетна екосистема, ще се счита за по-релевантно от предложение, което се отнася до неприоритетна екосистема. • **Цел**: предложението е свързано с целите и дейностите по действието. По-специално в предложението се включват разработки по особено подходящ набор от нововъзникващи професионални профили и се разработват съответните квалификации, организирани в единици резултати от обучението, както на нива 3—5 по ЕКР, така и на нива 6—8 по ЕКР. В предложението се включват проектиране, изпитване и първоначално предоставяне на съответните програми за образование и обучение, замислени и осъществявани като модулни, гъвкави, достъпни възможности за учене, като се взема предвид валидирането на придобити преди това умения. **Анализ на потребностите и специфични цели** • **Последователност**: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • **Представляване на сектора/областта**: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответната промишлена екосистема; • **Цифрови и главни базови технологии (ГБТ), включително умения в областта на изкуствения интелект (ИИ)**: доколко в предложението тези умения са застъпени в структурата на проекта по отношение на един или няколко свързани професионални профила; • **Екологични умения**: в предложението са интегрирани умения, свързани с прехода към кръгова и по-екологична икономика, в учебното съдържание за един или няколко свързани професионални профила. **Допълване с други действия и иновации — европейска добавена стойност** • **Иновации**: в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения; • **Европейска добавена стойност**: в предложението се посочва ясно добавената стойност, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер; • **Представляване на сектора на образованието и обучението**: алиансът включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на организациите за образование и обучение.

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	**Концепция и методология** • **Съгласуваност**: Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи, конкретни и практически дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат реализирани предвидените резултати; • **Структура**: работната програма е ясна и разбираема и обхваща всички етапи (подготовка, изпълнение, използване на резултатите, мониторинг, оценяване и разпространение); • **Методология**: когато е уместно, в предложението се използват инструментите и рамките на ЕС, свързани с уменията и професиите, като ЕКР, ESCO, „Европас“, EQAVET, ECH. **Управление на проекта, осигуряване на качеството и стратегия за мониторинг и оценка** • **Управление**: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; • **Качество на мерките за признаване и валидиране на квалификациите**: в съответствие с европейските инструменти и принципи за прозрачност и признаване. **Икономическа ефективност и финансово управление** • **Бюджет**: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен и е пропорционален на обхвата на предложението; предложение, насочено към промишлена екосистема, в която вече функционира алианс за изпълнение на плана за действие, трябва да представи бюджет, в който ясно да се посочва, че двойното финансиране ще бъде предотвратено, тъй като предложението ще допълва и надгражда вече осъществената работа по текущия план; • **Финансов контрол и контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, експертни партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма на алианса включва независимо външно оценяване на качеството в средата и края на проекта.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	**Създаване на консорциум** • **Конфигурация**: партньорството се състои от партньори в мащабни партньорства в областта на уменията съгласно Пакта за умения; то обединява подходящ състав от съответни организации, включително от областите на професионалното образование и обучение, висшето образование и промишлеността, включително МСП, с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта. Партньорството, предложено в заявлението, демонстрира експертен капацитет и представителност на съответното широкомащабно партньорство за умения съгласно Пакта. Особено значимо е участието на европейски социални партньори и/или на национални социални партньори в държавите, обхванати от алианса. Географският обхват и представителството на съответните партньори в участващите в алианса държави — членки на ЕС, и региони следва да осигурява висок потенциал за изпълнение в обхванатите от алианса държави и региони (например посредством участие на европейска секторна организация и/или европейски социални партньори); • **Ангажираност**: приносът на партньорите е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; **Управление на консорциум и вземане на решения** • **Задачи**: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • **Сътрудничество/екипен дух**: предложен е действащ механизъм, гарантиращ ефективна координация, вземане на решения и комуникация между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни; • **Възнаграждение**: алиансът осигурява ясна добавена стойност и ползи за съответното широкомащабно партньорство за умения.

Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	**Въздействие и амбиция** • **Използване на резултатите**: предложението съдържа информация за начина на разгръщане на резултатите от работата на алианса в съответствие с целите и ангажиментите на съответното широкомащабно партньорство за умения съгласно Пакта за умения; • **Въздействие**: предложението илюстрира обществената и икономическата релевантност и обхват на проекта. С него се осигурява въздействие на местно, национално и европейско равнище върху целевите групи и съответните заинтересовани страни със значителна роля в съответната екосистема, включително в областта на образованието и обучението, като тези, които са се присъединили към Пакта за умения. В него са включени мерки, цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно). **Комуникация, разпространение и видимост** • **Разпространение**: предложението съдържа разработен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред заинтересованите страни. **Устойчивост и продължение** • **Свободен достъп**: ако е приложимо, предложението съдържа информация за начина, по който изготвените материали, документи и аудиовизуални продукти ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи и в отворен формат за данни със съответните връзки към тях, и не съдържа непропорционални ограничения; • **Устойчивост**: в предложението се обяснява как ще бъде разработен планът за действие за разгръщането на резултатите на национално и регионално равнище. В предложението са включени подходящи мерки и се посочват финансови ресурси (европейски, национални и частни), предназначени да гарантират устойчивостта на резултатите и ползите, постигнати от алианса, след приключването на проекта.

За обособена позиция 2 може да се финансира само 1 предложение за екосистема.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 13 точки за категорията „релевантност на проекта“; 16 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 13 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 11 точки за категорията „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е както следва:

- **Обособена позиция 1 — Алианси за образование и предприятия**

- **1 милион евро** (проект за **2 години**)
- **1,5 милион евро** (проект за **3 години**)

- **Обособена позиция 2 — Алианси за секторно сътрудничество в областта на уменията (изпълнение на плана за действие)**:

  - **4 милиона евро (проект за 4 години)** — за финансиране може да бъде избрано само едно предложение за промишлена екосистема. При еднакво качество на предложенията онова от тях, което се отнася до екосистема, която изобщо не е обхваната от функциониращ алианс за изпълнение на плана за действие, ще бъде оценено като по-релевантно от предложение, което се отнася до част от екосистема, в която вече има действащ план за действие.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Не се допуска финансова подкрепа за трети страни. Допускат се разходи за доброволци. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част В от настоящото ръководство за програмата.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ПРОЕКТИ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ РАЗВИТИЕТО В БЪДЕЩЕТО

Цел на действието

След неотдавнашната пандемия **необходимостта от иновации в нашите системи за образование и обучение, както и в областта на младежта, никога не е била толкова голяма**. Иновациите в преподаването и ученето са от решаващо значение както на индивидуално, така и на институционално равнище. Тези новаторски подходи следва не само да осигурят на днешните и бъдещите работници подходящи умения за бързо променящите се пазари на труда, но и да ги подготвят с креативност и умения за справяне с нарастващата сложност на обществените предизвикателства, пред които всички ние сме изправени, като изменението на климата, опазването на биологичното разнообразие, чистата енергия, общественото здраве, цифровизацията и автоматизацията, изкуствения интелект, роботиката и анализа на данни.

Това действие ще има за цел да се насърчават **иновациите, креативността и участието**, както и социалното предприемачество в различни области на образованието и обучението, в рамките на секторите или между отделните сектори и дисциплини.

Проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, са **широкомащабни проекти, които имат за цел да се определят, разработват, тестват и оценяват иновативни подходи (в политиката)** с потенциал за интегриране, като по този начин се подобряват системите за образование и обучение. С тях ще се подкрепят идеи, ориентирани към развитието в бъдещето, отговарящи на **ключови европейски приоритети** и с потенциал да бъдат интегрирани и да допринасят за подобряването на системите за образование, обучение и младежта, както и да пораждат съществено иновативно действие по отношение на методите и практиките за всички видове учене и на параметрите за активно участие за европейското социално сближаване.

Целта е да се подкрепят проекти за транснационално сътрудничество, които изпълняват съгласуван и изчерпателен набор от **секторни или междусекторни дейности**, които:

а) **насърчават иновациите** по отношение на обхвата, новаторските методи и практики и/или

б) осигуряват **трансфер на иновации** (между държави, сектори на политиката или целеви групи), като по този начин на европейско равнище се гарантира устойчиво използване на иновативните резултати от проекти и/или прехвърляемост в различни контексти и аудитории.

Съставът на партньорствата следва да обхваща публични и частни организации, като събира изследователи, практикуващи специалисти и партньори с капацитет за достигане до лицата, разработващи политики.

Поради това проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, следва да се изпълняват от смесено партньорство от организации:

- на основата на високи постижения и най-съвременни познания,
- с капацитет за иновации,
- в състояние да оказват системно въздействие чрез своите дейности и с потенциал да направляват политическата програма в областта на образованието и обучението.

Подкрепяните проекти ще имат за цел да постигнат системно въздействие на европейско равнище, като разполагат с капацитет за внедряване на иновативните си резултати в европейски мащаб и/или като могат да ги прехвърлят в различни тематични или географски контексти.

Обособена позиция 1: Цифрово образование (междусекторно)

Проектите по обособена позиция 1 могат да са насочени към различни образователни сектори или да свързват образователните сектори, като трябва да подкрепят **висококачественото и приобщаващо цифрово образование** в съответствие с плана за действие в областта на цифровото образование.

Предложенията по тази обособена позиция следва да са насочени към **един** от представените по-долу три приоритета:

- **Приоритет 1**: Образователни технологии (edTech): разширяване на обхвата на базираните в ЕС решения чрез сътрудничество и осигуряване на качеството;
- **Приоритет 2**: Ефективни педагогически подходи при информатиката за начална и средна образователна степен;

- **Приоритет 3**: Обучение на учителите и разработване на учебни програми за справяне с дезинформацията и насърчаване на цифровата грамотност.

Тези приоритети са подробно описани по-долу в раздел „Създаване на проект“.

Обособена позиция 2: Професионално образование и обучение (ПОО)

Проектите по обособена позиция 2 са насочени към сектора на ПОО. С тези проекти се подкрепя изпълнението на принципите и целите на **Плана за действие по европейския стълб на социалните права**[264], на **Европейската програма за умения**[265], на **Препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение** за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост[266] и на **Декларацията от Оснабрюк** относно професионалното образование и обучение[267] като фактор за възстановяване и справедлив преход към цифрова и екологична икономика[268].

Предложенията, подадени в рамките на обособена позиция 2, трябва да са насочени към един от следните два приоритета, описани подробно в раздел „Създаване на проект“:

- **Приоритет 4**: Микроквалификации за пригодност за заетост;
- **Приоритет 5**: Подобряване на привлекателността на професионалното образование и обучение (ПОО) чрез партньорства и мрежи от доставчици на ПОО.

Обособена позиция 3: Образование и обучение на възрастни

Проектите по обособена позиция 3 са насочени към областта на политиката, свързана с образованието и обучението на възрастни. С тези проекти се подкрепя изпълнението на принципите и целите на **Плана за действие по европейския стълб на социалните права**[269]**,** на **Европейската програма за умения**[270] и на **Препоръката на Съвета относно повишаване на уменията**[271]: нови възможности за възрастните.

Предложенията, подадени в рамките на обособена позиция 3, трябва да са насочени към един от следните два приоритета, описани подробно в раздел „Създаване на проект“:

- **Приоритет 6**: Разработване на национални регистри на възможностите за обучение, които са с осигурено качество и съответстват на пазара на труда;
  Приоритет 7: Подкрепа за Пакта за умения

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Общите цели са следните:

- Иновативни инициативи със силно въздействие върху реформите в областта на образованието и обучението в специфични **стратегически области на политиката**;
- Принос за укрепването на **капацитета на Европа за иновации** чрез насърчаване на иновациите в образованието и обучението;
- **Създаване на системна промяна** чрез насърчаване на иновациите както на практическо, така и на политическо равнище;

264 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_bg
265 https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg
266 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29
267 https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf
268 https://op.europa.eu/webpub/empl/VET-skills-for-today-and-future/bg
269 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_bg
270 https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg
271 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A32016H1224%2801%29

- **Подкрепа за идеи, ориентирани към развитието в бъдещето**, насочени към ключови теми и приоритети на равнище ЕС, с видим потенциал за интегриране в един или повече сектори;
- В качеството на напълно иновативни, новаторски образователни методи и практики и/или трансфер на иновации: осигуряване на **устойчиво използване** на иновативните резултати от проекти на равнището на ЕС и/или **прехвърляемост** в различни контексти и аудитории.

Специфичните цели включват:

- **Определяне, разработване, изпитване и оценяване** на иновативни подходи, които имат потенциала да бъдат интегрирани с цел подобряване на системите за образование и обучение и увеличаване на ефективността на политиките и практиките в областта на образованието и обучението;
- **Стартиране на пилотни действия** за изпробването на решения за настоящи и бъдещи предизвикателства с цел да се даде начален тласък на устойчиво и системно въздействие;
- **Подкрепа за транснационалното сътрудничество и взаимното учене** между основните заинтересовани страни по въпроси, ориентирани към развитието в бъдещето, и предоставяне на възможност за разработване на иновативни решения и насърчаване на прехвърлянето на тези решения в нови среди, включително изграждане на капацитет на съответните заинтересовани страни.

Дейностите по проекти, ориентирани към развитието в бъдещето, следва да допринасят за:

- Подобряване на качеството, ефективността, привлекателността и равнопоставеността на системите за образование и обучение;
- Подобряване на ефективността на политиките в областите на образованието и обучението;
- Подкрепа за прилагането на рамките и правните инициативи на ЕС, както и на специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър;
- По-добро познаване и разбиране на целевата група/групи, ситуациите на учене и преподаване и ефективните методологии и инструменти, които могат да вдъхновяват и стимулират иновациите на системно равнище;
- Разработване на знания в подкрепа на основано на факти определяне на политики;
- Стимулиране на промяната в поведението на равнището на ЕС.

Основните дейности по тези приоритети могат да включват (неизчерпателно изброяване):

- Действия в областта на научните изследвания, картографиране, постигане на широкомащабни секторни или междусекторни резултати;
- Дейности за изграждане на транснационален капацитет като обучение, анализ на контексти на политики, изследвания на политики, институционални корекции;
- Пилотни дейности за изпитване на иновативни решения;
- Широкомащабни транснационални събития или дейности за изграждане на мрежи, секторни или междусекторни;
- Дейности за използване на резултатите с цел разпространение на резултатите в образователната общност или сектор;
- Дейности на аналитични центрове, изследване и експериментиране с иновативни идеи.

В проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, трябва да се прилагат инструменти и средства на равнище ЕС, когато това е уместно.

Проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, следва да включват изготвянето на дългосрочен план за действие (след приключването на финансирания по програмата „Еразъм+“ проект) за постепенното въвеждане и интегриране на разработените иновации за осъществяване на въздействие върху системите за образование и обучение в сътрудничество със съответните органи и институции. Те също така следва да осигуряват подходяща видимост и широко разпространение на работата, включително на политическо ниво в ЕС и в държавите.

Проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, могат също така да посочват как изпълнението на проекта може да бъде подпомогнато с друг вид финансиране от ЕС (напр. от европейските структурни фондове, европейския фонд за стратегически инвестиции, механизма за възстановяване и устойчивост, фонда за справедлив преход) и от национални или регионални източници, както и от частно финансиране. Те могат да вземат предвид националните и регионалните стратегии за интелигентна специализация и развитието на европейските промишлени екосистеми.

КРИТЕРИИ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПРОЕКТИ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ РАЗВИТИЕТО В БЪДЕЩЕТО

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, предложенията за проекти, ориентирани към развитието в бъдещето, трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат: - публични или частни организации/субекти, които извършват дейност в областта на образованието и обучението или в сферата на труда; - установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата (допустими са държави, които са в процес на преговори за сключване на споразумение за асоцииране и при които споразумението за асоцииране влиза в сила преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства). **Изключение**: За обособена позиция 3, „Приоритет 7: Подкрепа за Пакта за умения“, само координиращи организации на партньорства по Пакта за умения могат да изпълняват ролята на координатор, а само организации, участващи в съществуващи партньорства по Пакта за умения към крайния срок за подаване, могат да бъдат пълноправни партньори. Институциите за висше образование, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да участват като асоциирани партньори (но не и като координатор или пълноправни партньори).

Състав на консорциума	За **обособена позиция 1** Консорциумът трябва да включва най-малко **3 кандидати (координатор и пълноправни партньори)** от минимум **3 държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата.** Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума. Консорциумът трябва да включва **най-малко един** публичен орган на национално или регионално равнище (напр. министерства на иновациите, образованието, труда или икономиката и др.), **от държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, като кандидат (координатор или пълноправен партньор)**. Съгласно **приоритет 1 (Образователни технологии)** консорциумът трябва да включва най-малко едно дружество, работещо в областта на образователните технологии, установено в ЕС **или в трета държава, асоциирана към програмата**, като кандидат **(координатор или пълноправен партньор)**. За **обособена позиция 2**: Консорциумът трябва да включва най-малко **6 кандидати (координатор и пълноправни партньори)** от минимум **3 държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата.** Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума. За най-малко 3 допустими държави консорциумът трябва да включва, за всяка държава: а) най-малко **1 предприятие, промишлена или секторна представителна организация**, и б) най-малко **1 доставчик на професионално образование и обучение или представителна организация** (за средно и/или висше образование). За **обособена позиция 3**: **Съгласно приоритет 6** консорциумът трябва да включва най-малко **3 кандидати (координатор и пълноправни партньори)** от минимум **3 държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата**. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума. Консорциумът следва също така да включва публични или частни субекти, които отговарят за организирането и/или финансирането и/или предоставянето на образователни услуги за възрастни (напр. оценка на уменията, валидиране на компетентностите, образование и обучение, ориентиране и насочване) или носят висока степен на отговорност за тях (или влияние върху тях), като кандидати или асоциирани партньори. **Съгласно приоритет 7** консорциумът трябва да включва **само** партньори от съществуващи партньорства по Пакта за умения като **кандидати (координатор и пълноправни партньори)** от минимум **3 държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата**. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.

Място на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се провеждат в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата.
Продължителност на проекта	За **обособена позиция 1** проектите следва да са с обичайна продължителност между 24 и 48 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). За **обособена позиция 2** проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). За **обособена позиция 3** проектите следва да са с обичайна продължителност от 24 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). Продължителността трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстването въз основа на целта на проекта, вида на планираните дейности във времето, бюджета и амбициите, заложени в проекта.
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Номер на поканата за обособена позиция 1: ERASMUS-EDU-2023-PI-FORWARD-LOT1 Номер на поканата за обособена позиция 2: ERASMUS-EDU-2023-PI-FORWARD-LOT2 Номер на поканата за обособена позиция 3: ERASMUS-EDU-2023-PI-FORWARD-LOT3
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **15 март до 17:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, следва винаги да имат предвид следните междусекторни политически контексти:

1. **План за действие на Европейския стълб на социалните права.**
2. **Зеленият пакт на Европейската комисия[272], целите на ООН за устойчиво развитие[273]** и **Парижката декларация относно изменението на климата[274];**
3. **Европейската програма за умения**[275];
4. **Препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение** (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост[276]
5. **Препоръката на Съвета относно микро-квалификациите[277]**
6. **Препоръката на Съвета относно индивидуални сметки за обучение[278]**
7. **Резолюцията на Съвета относно нова европейска програма за учене за възрастни за периода 2021—2030 г.[279]**
8. **Препоръка на Съвета относно повишаване на уменията: Нови възможности за възрастните[280].**
9. **Цифровата трансформация** в нашите системи за образование и обучение и в областта на младежта, както е посочено в **плана за действие на Европейската комисия в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г.[281]**;

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 1: ЦИФРОВО ОБРАЗОВАНИЕ (МЕЖДУСЕКТОРНО)

Предложенията, подадени в рамките на обособена позиция 1, трябва да **подкрепят за висококачественото и приобщаващо цифрово образование** в съответствие с Плана за действие в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г.

Понастоящем системите за образование и обучение са в процес на дълбока цифрова трансформация, която се дължи на постиженията в областта на свързаността; широкото използване на устройства и цифрови приложения; необходимостта от индивидуална гъвкавост; по-широката наличност и необходимост от висококачествено цифрово образователно съдържание и все по-нарастващото търсене на цифрови умения. Пандемията от COVID-19, която оказа силно въздействие върху образованието и обучението, ускори промяната и предостави множество нови възможности и перспективи за учене.

С **Плана за действие в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г.** се определя политиката на ЕС за цифровата трансформация в образованието и обучението през следващия програмен период. Той представлява призив за действия за по-засилено сътрудничество на европейско равнище с цел извличане на поуки от кризата, свързана с COVID-19, и подготвяне на системите за образование и обучение за цифровата ера. В плана за действие са предвидени 14 действия по два стратегически приоритета, а именно:

- Подкрепа за развитието на високоефективна **екосистема за цифрово образование** (1)
- Разглеждане на необходимостта от подобряване на **цифровите компетентности за цифровата трансформация** (2)

---

272 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640
273 https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/
274 https://ec.europa.eu/clima/policies/international/negotiations/paris_bg
275 https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg
276 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29
277 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0627%2802%29&qid=1656349729862
278 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0627%2803%29&qid=1656361055059
279 https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14485-2021-INIT/bg/pdf
280 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=CELEX%3A32016H1224%2801%29
281 https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_bg

Приет от Комисията като ключов стратегически инструмент за европейското пространство за образование, планът за действие започна изпълнението си през януари 2021 г.

През последните месеци, приемайки поканата на Съвета и следвайки речта на председателя на Комисията Фон дер Лайен за състоянието на Съюза през 2021 г., Комисията започна структуриран диалог с държавите членки относно цифровото образование и умения. Диалогът има за цел да се окаже подкрепа на държавите членки за цифровата трансформация на техните системи за образование и обучение чрез интегриран, съгласуван и по-амбициозен подход, обединяващ различни държавни сектори, както и частния сектор (напр. дружествата за образователни технологии), социалните партньори и гражданското общество. Чрез структурирания диалог Комисията и държавите членки ще представят обща диагноза на ситуацията и перспективите на национално равнище; ще идентифицират извлечените поуки и необходимите следващи стъпки за по-нататъшни действия в областта на цифровото образование. Диалогът ще приключи в края на 2022 г. и ще послужи за основа на бъдещите действия на равнището на ЕС, свързани с цифровото образование и цифровите умения, включително две предложения за препоръка на Съвета относно благоприятстващите фактори за цифровото образование и за подобряване на предоставянето на цифрови умения в образованието и обучението.

В този контекст е необходимо да се гарантира наличието на подходящи методологии и възможности за обучение на учители, за да се подсигури ефективното развитие на цифровите умения и компетентности чрез образование и обучение. Те могат да включват изтъкването на информатиката като средство за насърчаване на активното използване на технологиите в ранна възраст и развитието на умения и компетентности за справяне с неотложни обществени въпроси, като дезинформацията и насърчаването на цифровата грамотност.

В допълнение към двата стратегически приоритета, посочени по-горе, планът за действие в областта на цифровото образование цели да подкрепи по-ефективното сътрудничество в областта на цифровото образование и обучение на равнището на ЕС чрез създаването на Европейски център за цифрово образование. Центърът ще насърчава междусекторното сътрудничество, ще определя и споделя добри практики и ще подпомага държавите членки и сектора на образованието и обучението с инструменти, рамки, насоки, технически експертен опит и изследвания в областта на цифровото образование. Центърът следва да свързва национални и регионални инициативи и участници в областта на цифровото образование и да подкрепя нови модели за обмен на цифрово образователно съдържание, като разглежда въпроси като общи стандарти, оперативна съвместимост, достъпност и осигуряване на качеството. В съответствие с целите на Центъра е също толкова важно да се подкрепят всички участници в екосистемата на цифровото образование да си сътрудничат ефективно и по-специално да се улесни сътрудничеството между публичните органи/институциите за образование и обучение и бързо развиващите се сектори, като напр. европейските образователни технологии (EdTech).

Проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, ще бъдат насочени към **един** от следните три приоритета:

Приоритет 1: Образователни технологии (EdTech): разширяване на обхвата на базираните в ЕС решения чрез сътрудничество и осигуряване на качеството.

Секторът на европейските образователни технологии (EdTech) е възлов източник на иновации в цифровото образование и бързо се разраства. Той обаче остава силно разпокъсан и често не разполага с опит и капацитет, за да си сътрудничи ефективно и устойчиво с институциите за образование и обучение и с публичните органи.

Ориентираните към бъдещето проекти в тази приоритетна област ще включват базирани в ЕС организации на EdTech чрез насърчаване на сътрудничеството между промишлеността и публичните органи, допринасяйки за развитието на високоефективна европейска екосистема за цифрово образование.

Проектите по този приоритет следва да бъдат насочени едновременно към:

- разработване на основана на факти рамка за осигуряване на качеството, приложима за образователните технологии, в сътрудничество с министерствата на образованието и във връзка с резултатите от обучението, постигнати чрез интегриране на основани на образователните технологии решения в преподаването, обучението и оценяването.

- насърчаване на междусекторното сътрудничество между доставчиците на образователни технологии, институциите за образование и обучение и публичните органи за справяне с ефикасния и справедлив достъп до висококачествено цифрово образователно съдържание.

Приоритет 2: Ефективни педагогически подходи при информатиката за начална и средна образователна степен

Информатиката[282] все още е сравнително нова дисциплина в училищното образование. Докато някои европейски държави имат дългогодишна традиция в преподаването на този предмет, други го въведоха едва наскоро, особено в началното и прогимназиалното образование. Последните процеси на реформи доведоха до промени в училищните програми и до обща тенденция за подобряване на информатиката в училищата в ЕС. И все пак съществуващите доказателства сочат, че макар да е налице опит в преподаването на информатика във висшето образование и до известна степен в гимназиалното образование, обемът на знанията и изследванията, развити при преподаването в прогимназиалния и началния етап на образованието, е много по-ограничен.

Подпомагането на разработването на ефективни педагогически подходи към информатиката и свързаното с нея оценяване може да помогне за по-добрата подготовка на учителите за изграждане и споделяне на експертен опит за това как най-добре да се интегрира предмета на различните нива на училищното образование — насърчавайки по-успешно младежите за активно и безопасно използване на цифрови технологии.

Проектите по този приоритет следва да бъдат насочени едновременно към:

- разработване и изпитване на ефективни и иновативни педагогически подходи, които са подходящи и предлагат ясна прогресия между различните образователни нива и по-специално с приоритет върху основното и средното ниво;
- инициативи за обучение на учители, насочени към увеличаване на наличността на (общи и специализирани) учители с подходяща подготовка и квалификация за преподаване на дисциплината.

Приоритет 3: Обучение на учителите и разработване на учебни програми за справяне с дезинформацията и насърчаване на цифровата грамотност

Като част от плана за действие в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г., Европейската комисия въведе общи насоки за учителите и преподавателите за насърчаване на цифровата грамотност и справяне с дезинформацията чрез образование и обучение[283]. Въпреки това са необходими повече и по-систематични усилия, за да се гарантира, че системите за образование и обучение ще предоставят по ефективен начин на младежите умения и компетентности за справяне с тези неотложни проблеми и че учителите и преподавателите ще получават подкрепа за своето обучение и непрекъснато професионално развитие в тази област.

За тази цел ориентирани към развитието в бъдещето проекти за обучение на учители и разработване на учебни програми за насърчаване на цифровата грамотност и справяне с дезинформацията биха допринесли за подпомагане на системите за образование и обучение и по-специално на учещите, учителите и преподавателите за справяне с нови и нововъзникващи предизвикателства в класната стая, тясно свързани с динамичната онлайн среда, по ефективен и структуриран начин.

- Проектите по този приоритет следва да са насочени както към първоначалното обучение на учителите, така и към непрекъснато им професионално развитие в областта на цифровата грамотност и справянето с дезинформацията както по отношение на съдържанието и методологията, така и по отношение на системното усвояване;
- Проучване и обмен на ефективни и мащабируеми подходи при разработването на учебни програми в областта на цифровата грамотност и справянето с дезинформацията.

[282] Информатиката е дисциплината, която е в основата на компетентностите, необходими за разбирането на света на цифровите технологии.
[283] https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/action-7

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 2: ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ПОО)

Предложенията, подадени в рамките на обособена позиция 2, трябва да са насочени към един от следните 2 приоритета:

Приоритет 4 — Микроквалификации за пригодност за заетост

„Микроквалификациите“ представляват запис (напр. документ или сертификат) на резултатите от учене, придобити от учещите след малък по обем учебен опит. Наблюдават се експоненциален растеж и възприемане на микроквалификациите, тъй като работниците и лицата, които търсят работа, се стремят да повишават уменията си и да се преквалифицират в съответствие с бързо променящите се изисквания на пазара на труда, въздействието на цифровия и екологичния преход и възстановяването от COVID-19. Микроквалификациите носят огромен потенциал за подпомагане на ученето през целия живот и по-приобщаващите форми на учене чрез по-гъвкаво обучение и подходящи възможности за учене. Комисията предприе стъпки чрез своето предложение за препоръка на Съвета относно европейски подход към микроквалификациите, във връзка с ученето през целия живот и пригодността за заетост, за създаване на определение, стандартен формат за описание на микроквалификациите и принципи за проектиране и издаване на микроквалификации.

Тези елементи са от съществено значение за гарантиране на качеството, доверието и възприемането на микроквалификациите и за активиране на пълния им потенциал като валута за учене. За по-нататъшно развитие на потенциала на микроквалификациите,проектите следва да бъдат насочени към 1 или комбинация от следните области:

- **Микроквалификации за по-приобщаващ пазар на труда:** как могат да се използват микроквалификации в рамките на екосистемите от умения, активните политики за пазара на труда (т.е. служби по заетостта, подпомагане на обучението и стимули за заетост) за подпомагане на пригодността за заетост и приобщаване на групи в неравностойно положение, включително младежи, лица, получаващи минимални доходи, дългосрочно безработни, лица с увреждания и нискоквалифицирани лица, на пазарите на труда в ЕС;
- **Микроквалификации за екологичния преход:** как могат микроквалификациите да се проектират, предоставят и актуализират, за да се осигурят на хората необходимите умения за екологичния преход въз основа на използване на информация за уменията, които се търсят на пазара на труда, и информация от работодателите, промишлеността и социалните партньори;
- **Преносимост на микроквалификациите:** как можем да използваме по най-добрия начин цифровизацията, отворените стандарти и услугите за установяване на автентичността, включително на европейските цифрови удостоверения за обучение (част от Европас), за да се даде възможност за преносимост на микроквалификациите между държавите, работодателите, системите за образование и обучение и за заетост.

<u>Приоритет 5</u>: Подобряване на привлекателността на професионалното образование и обучение (ПОО) чрез партньорства и мрежи от доставчици на ПОО.

В целия ЕС наскоро завършилите програми за ПОО (в гимназиален етап на средното образование и след завършено средно образование) обикновено са значително по-подходящи за заетост в сравнение с наскоро завършилите общообразователен курс. Освен това ПОО играе важна роля в европейския пейзаж на гимназиалното образование, тъй като приблизително половината (48,4 %) от всички учещи, записани в гимназиалния етап на средното образование, са записани в програми за ПОО.

Независимо от това в някои държави ПОО все още се сблъсква с много предразсъдъци и страда от негативен имидж; в тази връзка е необходима промяна на нагласата сред младежите, родителите, дружествата и възрастните учещи на най-ниското равнище — местата за провеждане на ПОО, в тясно сътрудничество с мрежите от доставчици на ПОО.

Също така повишаването на осведомеността относно значението на продължаващото ПОО би било от полза за конкурентоспособността на дружествата и работниците.

Като се взема предвид, че ПОО като привлекателен избор е част от визията, включена в Препоръка на Съвета относно ПОО: В контекста на екологичния и цифровия преход и демографските предизвикателства е необходимо значително да се разшири и подобри предлагането на възможности за професионално образование и обучение както за младежите, така и за възрастните, като същевременно се увеличат привлекателността и качеството на професионалното образование и обучение.

Тези предизвикателства изискват действия, например чрез увеличаване на капацитета на най-базовото равнище за укрепване на привлекателността и високите постижения в областта на ПОО и доближаване на европейската политика, инициативи и програми, свързани с ПОО, до практиката.

Проектите трябва да изпълняват най-малко набора от дейности, посочени по-долу (може да се добавят допълнителни дейности):

- **Създаване на нови и/или подобряване на съществуващите мрежи и партньорства на доставчици на ПОО** на регионално, национално или европейско равнище, по-специално за държави, които имат ограничени договорености за представителство сред доставчиците на ПОО, за да се осигури ефективен обхват на общността за ПОО с цел укрепване на привлекателността и високите постижения в областта на ПОО по иновативни начини; това може да включва възможността за принос и/или създаване на общности от практики (включително виртуални) в подкрепа на привлекателността и високите постижения в областта на ПОО.
- Организиране на национални и/или транснационални **комуникационни кампании,** за да се покажат ползите и възможностите за кариера, свързани с първоначалните квалификации за ПОО за младежите, както и с повишаването на квалификацията и преквалификация за възрастните;
- **Организиране на събития и/или инициативи за работа в мрежа** на местно, регионално, национално или европейско равнище, за да се осигури широк обхват сред различни целеви групи, като се използва комбинация от иновативни методи за комуникация, както онлайн, така и традиционни; те ще се отличават с висока степен на иновации[284];
- **Укрепване на сътрудничеството с икономически и социални участници**, включително публични органи, социални партньори и работодатели, за да се мобилизират за действия за повишаване на привлекателността и високите постижения в областта на ПОО, както и с цел насърчаване на благоприятна учебна и работна среда. В проектите следва да се включват национални или регионални публични органи, доколкото е възможно;
- **Избор на препоръки, определяне на посланици и/или създаване на награди за високи постижения** в различни области (за учещи, учители, обучители в областта на ПОО, иновативни доставчици на ПОО, дружества, форми на чиракуване и др.), които да служат като вдъхновяващи и мобилизиращи примери за повишаване на привлекателността и високите постижения в областта на ПОО. Наградите и другите инициативи могат да бъдат национални или транснационални и с тях да се допълва това, което вече съществува в някои държави, както и да се увеличат мащабът и устойчивостта им в различни държави.

Насърчава се сътрудничество между проектите по приоритет 5 и другите проекти, избрани по същия приоритет, с цел създаване на полезни взаимодействия между техните дейности (включително чрез организиране на съвместни събития).

[284] Те биха могли например да включват „хакатони“ за учещи в областта на ПОО и за доставчици на ПОО или събития, насърчаващи иновативни привлекателни среди, например чрез виртуална реалност. В рамките на кампаниите и събитията следва да се разпространява конкретна информация за ПОО в съответните държави, насочена към родителите, учещите, учителите, обучителите и работодателите, напр.: 1) обхващаща пригодността за заетост въз основа на проследяване на завършилите ПОО и предвиждане и прогнозиране на уменията; 2) помагаща за справяне със стереотипите, свързани с пола, в ПОО; 3) насърчаваща възможностите за взаимосвързаност между ПОО и висшето образование/висшето ПОО.

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 3: ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ

Предложенията, подадени в рамките на обособена позиция 3, трябва да са насочени към следния приоритет:

<u>Приоритет 6</u>: Разработване на национални регистри на възможностите за обучение, които са с осигурено качество и съответстват на пазара на труда

Сред причините, които ограничават участието в образование и обучение за възрастни, потенциалните учещи съобщават за недостатъчна яснота относно възможностите. В много държави членки за учещите е трудно да се ориентират сред богатото разнообразие от възможности за обучение на възрастни, като често наблюдателите се колебаят дали дадена възможност е с добро качество и впоследствие ще има висока стойност на пазара на труда. За възрастните това намалява стимулите да търсят и да се възползват от такива възможности. За потенциалните финансиращи органи, публични органи или работодатели, това намалява желанието им да увеличават инвестициите си в развитие на умения. В няколко държави членки националните регистри на възможностите за обучение с осигурено качество и на подходящи за пазара на труда възможности за обучение бяха използвани като иновативен инструмент за справяне с тези предизвикателства, често с прилагане и на финансова подкрепа за лицата, за да се възползват от възможностите в тези регистри, понякога включително и информация за ориентиране и възможности за валидиране. Качествената информация относно предлагането на ориентиране и възможности за валидиране също би помогнала на техните потенциални бенефициери да се ангажират с тяхното използване и да направят най-добрия избор.

По проектите ще се идентифицират методи и механизми, които да помогнат да се гарантира, че такива регистри, след като заработят, ще достигнат до значителен брой потребители, тъй като с тях се:

- Подобрява комуникацията между „сферата на образованието и обучението“ и „сферата на труда“ (напр. прилагане на методи за определяне на необходимите умения, социални партньори, доставчици на образование и обучение и други съответни заинтересовани страни, свързани с тяхното управление);
- Постига добър баланс между осигуряване на качество и предлагане на разнообразни възможности, които отговарят на нуждите на пазара на труда;
- Комбинира простотата от гледна точка на потребителя с подходяща гъвкавост на изпълнението/по отношение на включените възможности (напр. възможност за „множество маршрути“ в регистъра, разделяне на включените възможности по региони и т.н.); както и
- Катализират допълнителни инвестиции за обучение (напр. чрез превръщане в достоверен източник на справочна информация за публичните схеми, свързани с предоставянето на финансова подкрепа за обучение, или договаряне на колективно равнище или на равнището на дружеството на правата за обучение).
- Те са оперативно съвместими с други национални регистри и платформата „Европас“ благодарение на използването на стандартите на европейския модел на обучение (схема за данни).

<u>Приоритет 7</u>: Подкрепа за Пакта за умения

Пактът за умения е първото водещо действие на европейската програма за умения за 2020 г. Пактът се основава твърдо на принципите на европейския стълб на социалните права и подкрепя целите на зеления пакт и цифровата трансформация, както е посочено в съобщението на Комисията „Силна социална Европа за справедливи промени“. Той допринася също за постигането на целта на ЕС до 2030 г. 60 % от възрастните да участват в обучение всяка година, както е посочено в Плана за действие на Европейския стълб на социалните права.

Пактът за умения е нов модел на ангажираност за справяне с предизвикателствата, свързани с уменията, и за постигане на резултати по пътя на възстановяването, промишлената стратегия на ЕС и екологичния и цифровия преход. Той има за цел допълнително да се попълни недостигът на умения в промишлените екосистеми, като се мобилизират дружествата, работниците, националните, регионалните и местните органи, социалните партньори, браншовите организации, доставчиците на професионално образование и обучение, търговските камари и службите по заетостта да инвестират в действия за повишаване на квалификацията и преквалификация. Като обединяват сили и поемат конкретни ангажименти за инвестиране в обучение на хората в трудоспособна възраст, партньорствата за умения в рамките на Пакта помагат за справяне с днешните предизвикателства, свързани с уменията.

По тези причини проектите по този приоритет следва да включват само партньори от съществуващи партньорства по Пакта за умения.

По проектите ще се изпълняват **всички дейности,** изброени по-долу:

- Развитие и подкрепа на управленски структури или договорености, свързващи членовете в рамките на едно и също партньорство по Пакта за умения;
- Развитие и подкрепа на сътрудничеството на големите дружества с МСП и между МСП, които са членове на едно и също партньорство по Пакта за умения в областта на обучението;
- Подкрепа за определянето, изпълнението и мониторинга на конкретните ангажименти, които партньорството по Пакта за умения е поело и ще поеме, например:
  - събиране на аналитични данни за уменията
  - повишаване на квалификацията на нискоквалифицирани хора
  - преквалификация на хора за нови задачи на техните работни места, преквалификация на хора от други сектори с умения, преносими в собствения им сектор, като се обръща особено внимание върху интегрирането на бежанците от Украйна на пазара на труда.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, имат за цел да предоставят новаторски решения, които могат да бъдат интегрирани на регионално, национално и европейско равнище и в идеалния случай, с потенциал да бъдат доразвити чрез финансиране от ЕС или чрез национална и регионална подкрепа.

Практиките „от долу нагоре“ следва да са правилно насочени към определените приоритети, формулирани с цел укрепване на капацитета на Европа за иновации, да оказват силно въздействие върху реформите в образованието и обучението и да поставят началото на системни промени.

Чрез широкото разпространение на резултатите от проектите на транснационално, национално и/или регионално равнище, като се вземат предвид също националните, европейските промишлени екосистеми, и регионалните стратегии за интелигентна специализация, се очаква проектите, ориентирани към развитието в бъдещето, да окажат обновяващо въздействие на системно равнище за подкрепа на системите за образование и обучение да посрещат по-успешно предизвикателствата на бързо променящия се свят.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта **(максимум 30 точки)**	• **Връзка с политики и инициативи на ЕС**: с предложението се създава и разработва проект, който подкрепя ориентирани към развитието в бъдещето идеи на равнището на ЕС, като се отчитат и насърчават съществуващите инструменти и инициативи на ЕС (ако е приложимо). В предложението също така се подкрепя прилагането на политиките на ЕС (напр. Европейската програма за умения), рамките на ЕС и инициативите на ЕС, като например специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър; • **Цел**: предложението е свързано с целта на действието, както и с общите и специфичните цели на действието (вж. раздел „Цели на действието“ по-горе); • **Обхват**: предложението е насочено към един от приоритетите на действието (вж. раздел „Създаване на проект“ по-горе). В зависимост от адресирания приоритет: – **Обособена позиция 1: Цифрово образование (междусекторно) — Подкрепа за висококачественото и приобщаващо цифрово образование**: доколко в предложението последователно се планират и интегрират дейности, научни изследвания и събития, които допринасят ясно за целите на обособената позиция, по-специално в рамките на специфичните цели на приоритетите, върху които се фокусира всяко предложение; – **Приоритет 4 — Микроквалификации за пригодност за заетост:** доколко с

	предложението се гарантира, че микроквалификациите ще използват или проучват адаптирането на съществуващите национални системи и инструменти и услуги на ЕС за: 1) умения и квалификации (национални квалификационни рамки, кредитни системи, „Европас“, включително европейските цифрови удостоверения за учене, инструменти за осигуряване на качеството и т.н.) и 2) пригодност за заетост (системи за обучение, индивидуални сметки за обучение, обществени служби по заетостта, ангажираност със социалните партньори, и т.н.); – **Приоритет 5 — Привлекателност на ПОО:** доколко с предложението се създават или укрепват мрежите и сдруженията на доставчиците на ПОО, за да се допринесе по новаторски и конкретни начини за повишаване на привлекателността и високите постижения в областта на ПОО и да се достигне до доставчиците на ПОО в държави, които имат ограничени договорености за представителство сред доставчиците на ПОО; – **Приоритет 6 — Национални регистри на възможностите за обучение:** доколко в предложението се предвижда сътрудничество и обмен относно това как да се създадат или подобрят ефективни регистри на възможностите за обучение с осигурено качество и съответстващи на пазара на труда, които могат да функционират като надежден източник на информация за справки за публичните или частните схеми, по които се предоставя финансова подкрепа за обучение, и доколко те отговарят на схемата за данни на европейския модел на обучение; – **Приоритет 7 — Подкрепа за Пакта за умения:** доколко в предложението се предвиждат действия, които ще засилят сътрудничеството между партньорите, което ще доведе до по-ясно определяне на необходимите умения и ефективно повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците. • **Иновации**: в предложението се предвиждат най-съвременните методи и техники и води до новаторски резултати и решения, които могат да бъдат интегрирани в един или повече икономически или образователни сектори; • **Последователност**: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и към действието; • **Европейска добавена стойност**: в предложението се посочва ясно добавената стойност на системно равнище на ЕС, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциална прехвърляемост; • **Обстановка след пандемията**: доколко предложението включва мерки за насърчаване на нови политики и практики на системно равнище за посрещане на новите предизвикателства, породени от неотдавнашната пандемия.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимум 30 точки)**	• **Съгласуваност**: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта, методологията, дейностите, продължителността и предложения бюджет. В предложението се представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и ще бъдат реализирани предвидените резултати; • **Структура:** работната програма е ясна и пълна (обхваща подходящи етапи на проекта: подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка, разпространение и използване). Тя съдържа предварителен и последващ анализ (и двата в рамките на продължителността на проекта) на въведената иновация в образованието; • **Методология**: качеството и осъществимостта на предложената методология и нейната целесъобразност за постигане на очакваните резултати, като се използват инструментите на ЕС, когато това е от значение за проекта;

	• **Управление**: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, организацията на работата, задачите и отговорностите са правилно определени и реалистични. В предложението се предвижда разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; • **Подобряване на качеството и ефективността**: в предложението иновациите са изрично включени в дейности и резултати, които подобряват качеството, ефикасността и равнопоставеността на системите за образование и обучение; • **Бюджет**: в бюджета са предвидени подходящи ресурси за успешно изпълнение; бюджетът не е надценен или подценен; • **Финансов контрол и контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството и обучение, партньорски оценки, съпоставителни дейности и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачественото и ефективно по отношение на разходите изпълнение на проекта. Предизвикателствата/рисковете пред проекта са ясно посочени и са предвидени подходящи мерки за намаляване на рисковете. Процедурите за експертна оценка са планирани като неразделна част от проекта. Работната програма включва независима външна оценка на качеството в средата на проекта и няколко месеца преди края му, за да се даде възможност за евентуални корекции на проектите.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимум 20 точки)**	• **Конфигурация**: съставът на партньорството съответства на целите на действието и на проекта. То обединява подходящ състав от съответни организации с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, така че целият проект да бъде успешно реализиран. Предложението включва партньори, които осигуряват подходящо представителство на съответния сектор или на съответния междусекторен подход**. Конфигурация в зависимост от конкретната обособена позиция/съответния приоритет:** - **Приоритет 4 — Микроквалификации за пригодност за заетост:** доколко партньорството включва организации, които са активно ангажирани в политика или практика в областта на ученето през целия живот (включително всички нива и видове учене, образование и обучение) и на системите за заетост, включително активни политики за пазара на труда (т.е. услуги по заетостта, подкрепа за обучението и стимули за заетостта). – **Приоритет 5 — Привлекателност на ПОО:** доколко партньорството: • включва европейски, национални, регионални или браншови сдружения или мрежи от доставчици на ПОО; • включва публични органи с цел да се обезпечи въздействието на дейностите; • осигурява добро географско покритие, по-специално за държави, които имат ограничени договорености за представителство сред доставчиците на ПОО. • **Ангажираност**: приносът на партньорите е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно. Разпределението на отговорностите и задачите е изрично определено, рационално и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации с оглед на техния експертен капацитет и възможности; • **Задачи**: координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. Отделните задачи се разпределят въз основа на конкретното ноу-хау на всеки от партньорите; • **Сътрудничество/екипен дух**: предложен е действащ механизъм за осигуряване на ефективна координация, вземане на решения, комуникация и решаване на конфликти между участващите организации, участниците и всички други заинтересовани страни;

	• **Географско измерение и участие на трети държави, които не са асоциирани към програмата (ако е приложимо)**: партньорството включва съответни партньори от различни географски области и този географски състав е мотивиран. Ако е приложимо, участието на организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, допринася съществена добавена стойност към постигането на целите на проекта, ориентиран към развитието в бъдещето.

Въздействие, разпространение и устойчивост
 	
(максимум 20 точки)
	• **Използване на резултатите**: в предложението се показва как резултатите от проекта ще бъдат интегрирани на системно равнище в един или повече сектори. В него се съдържат методи за измерване на използването на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му;
	• **Разпространение**: предложението съдържа ясен план за разпространение на резултатите и предвижда подходящи, определени количествени цели, дейности, съответни срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред подходящите заинтересовани страни, лицата, разработващи политики, и организациите — движещи сили на иновациите, през периода на изпълнение на проекта и след приключването му. В предложението са посочени и партньорите, които ще отговарят за изпълнението на дейностите за разпространение, както и опитът на тези партньори в изпълнението на такива дейности. При разпространението също така се вземат предвид националните и регионалните стратегии за интелигентна специализация с оглед на постигането на максимално въздействие на тези равнища; **Свободен достъп**: като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на **образователни ресурси със свободен достъп** (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения;
	• **Въздействие**: предложението излага потенциалното въздействие на проекта по отношение на:
	  • Целевите групи и сектора/секторите;
	  • Лицата, разработващи политики на системно равнище;
	  • Освен лицата, разработващи политики, и органите, към които пряко е насочен проектът — на частните или публичните движещи сили на иновациите на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. Предложението демонстрира, че има потенциал да бъде изпълнено от други основни заинтересовани страни в сектора или извън него.
	В предложението са включени мерки, както и определени количествени цели и показатели за мониторинг на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно);
	• **Устойчивост**: в предложението се обяснява как проектът, ориентиран към развитието в бъдещето, ще бъде разгърнат и доразвит на различни равнища (местно, регионално, национално). Предложението включва изготвяне на дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване и тяхното внедряване в практиката. В основата на този план трябва да залегнат устойчивите партньорства между лицата, разработващи политики, доставчиците на образование и обучение и основните заинтересовани страни от промишлеността на съответното равнище. В плана следва да се съдържа информация за съответните структури за управление, както и планове за разширяване на приложението и финансова устойчивост, включително потенциално определяне на ресурси (европейски, национални и частни), чрез които да се осигури дългосрочната устойчивост на постигнатите резултати и ползи.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** (от общо 100 точки), като се вземат предвид необходимите минимални прагове за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 15 точки за категорията „релевантност на проекта“; 15 точки за категорията „качество на структурата и изпълнението на проекта“, 10 точки за категорията „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и 10 точки за категорията „въздействие“.

Паритетните предложения в рамките на един и същ приоритет ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „Релевантност“ и след това „Въздействие“.

Ако е възможно, комисията за оценка ще се стреми да осигури балансирано обхващане на приоритетите.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е както следва:

- За **обособена позиция 1** — Цифрово образование (междусекторно): 1 500 000 EUR
- За **обособена позиция 2** — Професионално образование и обучение (ПОО): 900 000 EUR
- За **обособена позиция 3** — Образование за възрастни (ОВ) 1,000,000 EUR

Максимален брой проекти, които ще бъдат финансирани, е:

За **всички обособени позиции**: няма определен максимален брой на проектите, освен бюджетните ограничения.

За **обособена позиция 1**: има индикативна цел от 3 проекта за всеки приоритет.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „анализ“, „обучение“, „организиране на събития“, „прилагане на модела“, „дългосрочен план за действие“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качеството“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Не се допуска финансова подкрепа за трети страни. Допускат се разходи за доброволци и МСП. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част B от настоящото ръководство за програмата.

По **обособена позиция 2, приоритет 5**, предложението следва да включва разходи ориентировъчно за едно съвместно събитие годишно, позволяващо обмен на добри практики и сътрудничество с други проекти, избрани по приоритета (до двама души на кандидатура/съвместно събитие).

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

С действието „Изграждане на капацитет в областта на висшето образование“ (СВНЕ) се подкрепят проекти за международно сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана областта на висшето образование. С него се подкрепя релевантността, качеството, модернизацията и отзивчивостта на висшето образование в трети държави, които не са асоциирани към програмата, за социално-икономическо възстановяване, растеж и просперитет и за реагиране на последните тенденции, по-специално икономическата глобализация, но също и на неотдавнашния спад в човешкото развитие, нестабилността и нарастващите социални, икономически и екологични неравенства, изострени от пандемията от COVID-19.

Очаква се действието да допринесе за общите приоритети на Европейската комисия:

Зелен пакт — Системите за висше образование са от решаващо значение за подкрепата на Зеления пакт, тъй като могат да доведат до съществена промяна в поведението и уменията на хората. Проектите за СВНЕ се насърчават да развиват компетентности в различни сектори, свързани с устойчивостта, разработването на стратегии и методологии за екологични секторни умения, както и на ориентирани към бъдещето учебни програми, които удовлетворяват по-ефективно нуждите на хората. С програмата „Еразъм+“ също така се подкрепя изпитването на иновативни практики, като с това учещите и доставчиците на висше образование ще се подготвят да се превърнат в истински действащи сили на промяната.

Цифрова трансформация — С проектите следва да се подкрепя развиването и усвояването на цифрови умения, за да бъде цифровата трансформация възможно най-всеобхватна и приобщаваща. С тях следва да се насърчава разработването и прилагането на стратегии за цифрово висше образование. Цифровият преход следва да се допълва чрез интегриране на цифровизацията в системите за висше образование и чрез укрепване на програмите, обхващащи цифровите умения. Също така следва да се оказва съдействие за обучението на учители и усвояването на ученето онлайн.

Интеграция на мигранти — С проектите следва да се насърчава мобилността и по-специално да се подкрепя признаването на степените и квалификациите в различните региони, както и да се подкрепя свързаността между регионите. С проектите следва да се подкрепя интеграцията на мигрантите и разселените лица чрез достъп до образование.

Управление, мир, сигурност и човешко развитие — проектите за СВНЕ могат да спомогнат за полагането на основите за укрепване на активното гражданско участие и за изграждането на специфични експертни познания в области като демокрация, права на човека и многостранно сътрудничество. Проектите за СВНЕ могат да спомогнат за намирането на дългосрочни решения на проблемите със слабото управление във висшето образование.

Устойчив растеж и работни места — Образованието е необходимо за изграждане на умения за реализация в живота и в работата, като фундаментални умения, меки умения (напр. решаване на проблеми, комуникация), и в областта на науката, технологиите, инженерството, изкуствата и математиката (НТИИМ). Образованието също така подпомага пригодността за заетост и е предпоставка за устойчив растеж.

Действието ще допринесе и за външното измерение на вътрешните политики на ЕС в областта на образованието. С него ще се подкрепи успешното екологично и устойчиво възстановяване на световната икономика в третите държави, които не са асоциирани към програмата, във връзка с Целите за устойчиво развитие (ЦУР) и Парижкото споразумение.

Дейностите и резултатите от проектите за СВНЕ трябва да бъдат насочени в полза на **допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата**, техните институции и системи за висше образование.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

По-конкретно действието ще:

- подобри качеството на висшето образование в трети държави, които не са асоциирани към програмата, и ще увеличи неговото значение за пазара на труда и обществото;
- повиши равнището на компетентностите, уменията и пригодността за заетост на студентите във ВУ в третите държави, които не са асоциирани към програмата, посредством разработване на нови и иновативни образователни програми;

- насърчи приобщаващото образование, равенството, равнопоставеността, недискриминацията, както и гражданските умения във висшето образование в третите държави, които не са асоциирани към програмата;
- подобри преподаването, механизмите за оценяване на персонала и студентите във ВУ, осигуряването на качеството, ръководството, управлението, приобщаването, иновациите, базата от знания, цифровия и предприемаческия капацитет, както и интернационализацията на ВУ в третите държави, които не са асоциирани към програмата;
- повиши капацитета на ВУ, на органите, отговарящи за висшето образование, и на компетентните органи на трети държави, които не са асоциирани към програмата, за модернизиране на техните системи за висше образование, особено по отношение на управлението и финансирането, посредством подкрепа за определянето, прилагането и мониторинга на процесите за реформа;
- подобри обучението на учителите и продължаващото професионално развитие, за да се окаже въздействие върху дългосрочното качество на образователната система в третите държави, които не са асоциирани към програмата;
- стимулира сътрудничеството между институциите, изграждането на капацитет и обмена на добри практики;
- насърчи сътрудничеството между различни региони в света чрез съвместни инициативи.

Действието ще осигури равнопоставеност и приобщаване, укрепване на системата и изграждане на капацитет, както и пригодност за заетост в рамките на цялото действие. Интервенциите вече няма да са насочени само към модернизиране на програмите за обучение сами по себе си, а следва да вземат предвид и управлението, ръководството и укрепването на по-широките икономически и социални екосистеми на висшето образование. Силно ще се насърчава разглеждането на регионални въпроси, изграждането на алианси и обединения, изпробването на нови подходи и инициативи, основани на ангажираността на държавите. Подкрепата за прилагането на Зеления пакт, увеличаването на капацитета на ИКТ в третите държави, които не са асоциирани към програмата, и участието на студентите в процесите на планиране и обучение ще бъдат междусекторни елементи на действието. Ще бъдат осигурени съгласуваност, взаимодействия и взаимно допълване с други съответни интервенции на Европейския съюз в тази област.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

- Модернизирани ВУ, които не само ще прехвърлят знания, но и ще създават икономическа и социална стойност чрез прехвърляне на резултатите от обучението и научните изследвания към общността/държавата;
- Подобрени достъп и качество на висшето образование, по-специално за хората с по-малко възможности и в най-бедните държави в различните региони;
- Повишено участие на ВУ, намиращи се в отдалечени райони;
- Управление за ефикасно и ефективно разработване и изпълнение на политики в областта на висшето образование;
- Регионална интеграция и създаване на сравними инструменти за признаване и осигуряване на качеството в подкрепа на академичното сътрудничество, мобилността на студентите, персонала и изследователите;
- По-тясна връзка и сътрудничество с частния сектор, като се насърчават иновациите и предприемачеството;
- Привеждане на академичните области в съответствие с пазара на труда, като се повишава пригодността за заетост на студентите;
- Повишено чувство за инициативност и предприемачество на студенти;
- Усъвършенствани компетентности в областта на цифровите технологии за студенти и членове на персонала;
- Институционална ангажираност с резултатите от СВНЕ, като по този начин се осигурява устойчивост;
- Национална ангажираност чрез изпробване и включване на положителни и най-добри практики във висшето образование;
- Подобрен капацитет и професионализъм за работа на международно равнище: по-добри управленски компетентности и стратегии за интернационализация;
- Повишено качество на подготовката, изпълнението и мониторинга на международни проекти и последващите ги дейности;

ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с горепосочените цели, регионалните приоритетни области, характеристиките на направленията (вж. по-долу) и трябва да са изложени подробно в описание на проекта, което обхваща целия период на изпълнение.

В контекста на това действие дейностите по проекта трябва да бъдат насочени към укрепване и осигуряване на ползи за допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата, техните ВУ и други организации, чиято дейност е в областта на системите за висше образование.

Финансираните проекти ще могат да интегрират широк спектър от сътрудничество, обмен, комуникация и други дейности, примери за които са представени в описанието на трите направления, налични в рамките на това действие. Предложените дейности следва да носят добавена стойност и ще имат пряко въздействие върху постигането на резултатите от проекта.

ГЕОГРАФСКИ ЦЕЛИ

Проектите за СВНЕ могат да бъдат реализирани като:

- национални проекти, т.е. проекти, включващи институции от само една допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата;
- (регионални) проекти с участието на много държави в рамките на един допустим регион;
- (междурегионални) проекти с участието на много държави, включващи повече от един регион, които включват поне една държава от всеки допустим регион[285].

За всеки регион има определен бюджет, а допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет е публикувана в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).
https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

В допълнение към специалното внимание, което се обръща на подобряването на равнопоставения и балансиран между половете достъп до институциите за висше образование в трети държави, които не са асоциирани към програмата, по-специално за хората с по-малко възможности, действието ще възприеме приобщаващ подход във всички региони с цел да се повиши участието на най-бедните и най-слаборазвитите трети държави, които не са асоциирани към програмата.

РЕГИОНАЛНИ ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

За направления 1 и 2 предложенията трябва да са съобразени с предварително определените регионални приоритети, които са публикувани в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

За направление 3 предложенията трябва да са съобразени с изискванията за Украйна, които са публикувани в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

НАПРАВЛЕНИЯ НА ПРОЕКТА

С цел да се отговори на различните предизвикателства в третите държави, които не са асоциирани към програмата, действието за СВНЕ се състои от три специфични направления:

[285] Междурегионалните проекти трябва да са в приоритетните области на всички участващи региони, да представят своята релевантност за всеки регион и да обосноват това чрез подробен анализ на общите нужди и цели.

Направление 1 — Насърчаване на достъпа до сътрудничество в областта на висшето образование

Това направление има за цел привличане на ИВО с по-малко опит и малки участници към действието за СВНЕ, за да се улесни достъпът на нови участници[286]. Тези партньорства следва да послужат като първа стъпка за ВУ и организациите с по-малък оперативен капацитет, намиращи се в трети държави, които не са асоциирани към програмата, към достигане и увеличаване на средствата за достигане до хората с по-малко възможности. В рамките на това направление ще се финансират малки проекти с цел намаляване на разликата в интернационализацията на ВУ от допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, от една и съща държава или регион. Проектите следва да създават партньорства за разработване на идеи за сътрудничество, както и за улесняване на трансфера на ноу-хау, опит и добри практики, като се насърчава достъпа до възможности за изграждане на капацитет и се подобрява социалното приобщаване и достъпа на студенти/служители с по-малко възможности до качествено предлагане на висше образование. По-специално тези проекти ще бъдат съсредоточени върху:

- ВУ от най-слаборазвити трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- ВУ, намиращи се в отдалечени региони/области на трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- Нови участници или ВУ и факултети с по-малко опит от трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- Студенти и членове на персонала с по-малко възможности.

Максимален резултат:

Предложените дейности и резултатите от проекта следва да имат ясна добавена стойност за целевите бенефициери. По-долу е представен неизчерпателен списък на възможните дейности:

Дейности, насочени към повишаване на управленския/административния капацитет на целевите ВУ, като:
- реформиране и модернизиране на управлението на университетите, включително подобряване на услугите, по-специално в полза на студентите (студентско ориентиране, консултиране и професионално ориентиране и т.н.);
- създаване или укрепване на служби за международни отношения и разработване на стратегии за интернационализация;
- създаване на нови или развитие на съществуващи звена за осигуряване на качеството и процеси/стратегии в рамките на ВУ;
- създаване или увеличаване на капацитета на звената за планиране и оценка;
- подобряване на механизмите за комуникация и разпространение на резултатите от проектите за международно сътрудничество;
- изграждане на капацитет за подпомагане на дейностите за мобилност на студентите и персонала.

Дейности, насочени към осигуряване на висококачествено и подходящо образование, като:
- модули или програми за обучение, техническа или професионална насоченост на програмите;
- създаване на интензивни програми за обучение, които събират студенти и преподавателски персонал от участващите ВУ за по-кратки периоди на обучение;
- развитие на капацитета на докторантите и академичния персонал, както и насърчаване на тяхната мобилност;
- провеждане на курсове за обучение за академичния персонал във ВУ;
- създаване на взаимодействия и укрепване на връзките със стопанския сектор и с частни или публични организации, осъществяващи дейност на пазара на труда и в областта на образованието, обучението и младежта.

Дейности, насочени към повишаване на достъпността на студентите/персонала с по-малко възможности, като:

[286] Моля, вижте определението за нов участник в част Г — Речник на термините.

- разработване на модели и възможности за дистанционно и приобщаващо обучение за студенти от уязвими групи чрез използване на цифрови технологии и електронно обучение;
- актуализиране на цифровите технологии с цел разработване на специфични услуги, насочени към осигуряване на равни и справедливи възможности за учене на студентите с увреждания;
- насърчаване на инициативи, насочени към положителна дискриминация чрез овластяване на жените и етническите/религиозните малцинства;
- разработване на инициативи за преодоляване и намаляване на пречките, пред които са изправени групите в неравностойно положение при достъпа до възможности за учене;
- допринасяне за създаването на приобщаваща среда, в която се насърчават равнопоставеността и равенството и се отговаря на нуждите на по-широката общност.

Направление 2 — Партньорства за трансформация във висшето образование

Проектите по това направление разглеждат различното състояние на напредъка и предизвикателствата на ВУ, намиращи се в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, да засилват въздействието на програмата и, когато е уместно, да допълват други източници на финансиране. Те въвеждат нови подходи и инициативи във висшето образование, основани на взаимно обучение и трансфер на опит и добри практики, оказват влияние не само върху институциите, но и върху обществото като цяло. Партньорствата за трансформация във висшето образование са сложни и иновативни проекти за изграждане на капацитет, основани на трансфер на опит, компетенции и добри практики с редица взаимосвързани дейности, които имат за цел да укрепят капацитета на целевите ВУ за справяне с предизвикателствата на 21ви век, като миграцията, изменението на климата, управлението и прехода към цифрова икономика. Резултатите от проектите следва да имат значително и дългосрочно въздействие върху целевите ВУ след приключването на проектите и като такива да са от полза за обществото като цяло.

По-специално, тези проекти ще съчетават следните елементи в полза на ВУ в третите държави, които не са асоциирани към програмата:

- **Иновации във висшето образование**, за да се увеличи неговото значение за пазара на труда и обществото. Очаква се предложените проекти да разглеждат несъответствията между изискванията на работодателите и предлаганото от институциите за висше образование обучение и да предлагат цялостни решения за подобряване на пригодността за заетост на студентите. Това може да се постигне чрез прилагане на цялостни интервенции, които включват:
  - разработване на иновативни учебни програми и въвеждане на иновативни елементи в съществуващите учебни програми;
  - въвеждане на нови методи за учене и преподаване (т.е. ориентирано към учещите и основано на решаване на реални проблеми преподаване и учене);
  - активно взаимодействие със сферата на бизнеса и научните изследвания, организиране на програми и дейности за продължаващо образование съвместно със, и в рамките на предприятията;
  - укрепване на капацитета на ВУ в третите държави, които не са асоциирани към програмата, за ефективно изграждане на мрежи от контакти в областта на научните изследвания и научните и технологичните иновации.

- **Насърчаване на реформите във ВУ**, за да се превърнат в катализатори на икономическото и социалното развитие в третите държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите следва да подкрепят ВУ да разработят и приложат институционални реформи, които да ги превърнат в по-демократични, приобщаващи, справедливи и пълноправни членове на гражданското общество. Институционалните реформи включват нови системи и структури за управление и ръководство, готовност по отношение на цифровите умения, съвременни университетски услуги, процеси за осигуряване на качеството, инструменти и методи за професионализиране и професионално развитие на академичния, техническия и административния персонал. Развиването на предприемачески нагласи и подобряването на компетентностите и уменията в рамките на институциите са ключови аспекти за успеха на това направление. Придобиването на трансверсални умения, обучението по предприемачество и практическото прилагане на предприемачески умения ще дадат възможност на ВУ да предоставят своите знания и ресурси в услуга на местните/националните/регионалните общности.

Максимален резултат:

Предложените дейности и резултатите от проекта следва да имат ясна добавена стойност за целевите бенефициери. По-долу е представен неизчерпателен списък на възможните дейности:

- разработване, изпитване и адаптиране на иновативни учебни програми по отношение на съдържанието [ключови компетентности и трансверсални умения, (предприемачество, решаване на проблеми, екологични работни места и др.)], на структурата (модулно, съвместно...) и методите на преподаване/обучение [включително прилагане на учене със свободен достъп и на гъвкави модели на обучение, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп, смесено обучение, масови отворени онлайн курсове (МООК) и др];
- разработване, изпитване и въвеждане на нови методи, инструменти и материали за учене (например нови мултидисциплинарни учебни програми, преподаване и учене, ориентирано към учещите и основано на решаване на реални проблеми преподаване и учене) чрез практическо обучение и стажове на студентите;
- въвеждане на реформи от „Болонски“ тип (система от три цикъла, инструменти за прозрачност като кредитни системи и приложение към дипломата, осигуряване на качеството, оценяване, национални/регионални квалификационни рамки, признаване на предходно и неформално учене и др.) на институционално равнище;
- въвеждане на схеми за практическо обучение, стажове и проучване на случаи от практиката в бизнеса и промишлеността, които са интегрирани в учебната програма, признати и носят съответни кредити;
- въвеждане на системи за дуално обучение, свързващи висшето образование с ПОО в гимназиалния етап на средното образование, като средство за повишаване на пригодността за заетост на завършилите;
- разработване на решения на сложни проблеми и на иновации, свързани с продукти и процеси (студенти, университетски преподаватели и практикуващи специалисти заедно);
- разработване и изпитване на решения на неотложните и нерешени от пазара социални потребности, насочени към уязвимите групи в обществото; справяне с обществените предизвикателства или с промени в нагласите и ценностите, стратегиите и политиките, организационните структури и процеси, системите и услугите за предоставяне на образование;
- подкрепа за създаването на центрове, инкубатори за иновации, трансфер на технологии и създаване на нови предприятия, както и за интегрирането на образованието, научните изследвания и иновациите на институционално/регионално/национално равнище;
- разработване и изпитване на програми и дейности за продължаващо образование съвместно със, и в рамките на предприятията;
- проекти за изпитване и проверка на иновативни мерки; дейности за ограничен по време обмен на студенти, изследователи, преподавателски персонал и персонал на предприятия; осигуряване на стимули за участие на персонал на предприятия в преподаването и в научните изследвания;
- реформа на системите и структурите за управление и ръководство на институционално равнище (вкл. методи и системи за осигуряване на качеството, финансово управление и автономия на ВУ, международни отношения, студентски услуги и консултиране, професионално ориентиране, академични и изследователски съвети и др.);
- разработване на стратегии и инструменти за интернационализацията на ВУ (международна отвореност на учебните програми, схеми за междуинституционална мобилност), както и на капацитета им за ефективно изграждане на мрежи от контакти в областта на научните изследвания и научните и технологичните иновации (научно сътрудничество и трансфер на знания и др.);
- разработване и изпитване на решения на неотложните и нерешени от пазара социални потребности, насочени към уязвимите групи в обществото; справяне с обществените предизвикателства или с промени в нагласите и ценностите, стратегиите и политиките, организационните структури и процеси, системите и услугите за предоставяне на образование;
- разработване на решения на сложни проблеми и на иновации, свързани с продукти и процеси (студенти, университетски преподаватели и практикуващи специалисти заедно);
- разработване, адаптиране и предоставяне на инструменти и методи за повишаване на уменията, оценка/оценяване, професионализиране и професионално развитие на академичния и административния персонал, за първоначално обучение на преподаватели и продължаващо кариерно развитие.

Направление 3 — Проекти за структурни реформи

Проектите по това направление подпомагат усилията на трети държави, които не са асоциирани към програмата, за разработване на съгласувани и устойчиви системи за висше образование, които да отговарят на социално-икономическите им нужди и на широката амбиция за създаване на икономика, основана на знанието. Елементи на това направление са също така включването и увеличаването на мащаба на успешните резултати, както и взаимодействията с текущата или предстоящата подкрепа в тази област в рамките на двустранни програми за подкрепа. Проектите за структурни реформи ще бъдат насочени към нуждите на допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, за подпомагане на устойчиви системни и структурни подобрения и иновации на равнището на сектора на висшето образование. По-конкретно, тези проекти ще бъдат насочени към усилията на държавите да разработят съгласувани и устойчиви системи за висше образование, за да отговорят на социално-икономическите си нужди и впоследствие да създадат икономика, основана на знанието. С участието на компетентните национални органи (по-специално министерствата на образованието) на трети държави, които не са асоциирани към програмата, на институции за висше образование, научноизследователски институции и други съответни органи/структури и заинтересовани страни, тези проекти по-специално ще:

- насърчават сътрудничеството и взаимното учене между публичните органи на най-високо институционално равнище на държавите — членки на ЕС, или на държавите, които са асоциирани към програмата, и на допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата, с цел засилване на системните подобрения и иновации в сектора на висшето образование.
- насърчават приобщаващи системи за висше образование, които могат да осигурят подходящи условия за достъп до обучение и успех на студенти с различен произход. Поради това следва да се обърне особено внимание на хората с по-малко възможности;
- повишават капацитета на институциите за висше образование в трети държави, които не са асоциирани към програмата, на органите, отговарящи за висшето образование, и на компетентните органи (по-специално министерствата) чрез участието им в определянето, прилагането и мониторинга на процесите за реформа за модернизиране на техните системи за висше образование, особено по отношение на управлението и финансирането;
- определят взаимодействия с текущи инициативи на ЕС в третите държави, които не са асоциирани към програмата, в области, обхванати от „Еразъм+“.

Укрепване на цифровата среда в образованието за Украйна:

С това действие по това направление 3 ще се подкрепи и проект за структурни реформи, насочен към създаването на цифрова среда за отворено образование, която да предлага качествено висше образование за студенти, записани в украински институции за висше образование, по-специално за тези, които бягат от Украйна или за вътрешно разселените студенти, както и образователни възможности за широката украинска общност в чужбина, въз основа на сътрудничество между украински и други европейски университети. Такава цифрова среда би подпомогнала и обмена и сътрудничеството с академичния персонал.

Очакваната цел на този проект е да се:

- подкрепи развитието на високоефективна екосистема за цифрово образование на украинските университети, като по този начин се гарантира продължаването на дейността им, както и ефективната им работа по време и след конфликта;
- подкрепи цифровизацията на методите за преподаване и обучение и предоставянето на инфраструктурата, необходима за ученето онлайн и приобщаващото обучение, което е в съответствие с плана за действие в областта на цифровото образование за периода 2021—2027 г.

По-конкретно чрез този проект на мрежа от украински институции за висше образование ще бъде предоставена възможност да създадат съвместна мултиинституционална онлайн платформа, която също така ще бъде взаимосвързана със съществуващите платформи за цифрово образование. Европейските образователни институции с опит в дистанционното обучение и ученето онлайн също могат да осигурят подкрепа за създаването и управлението на съвместната платформа.

Тази платформа ще обедини цифровите онлайн курсове и друго подходящо съдържание, преподавани в украинските университети преди войната и актуализирани в съответствие със стандартите за качество на проекта. Платформата може също така да позволява управление на курсове, регистрация, автентификация на студентите, хранилище на учебни материали, онлайн изпити и оценяване и т.н. Основните цели на платформата ще бъдат да се подкрепят онези институции за висше образование, които безвъзвратно или частично са загубили своята инфраструктура, а академичният им персонал и студентите им са се преместили в други региони на Украйна или в чужбина, въпреки че може да се оказва подкрепа и на други украински институции за висше образование и техните студенти.

По време на проекта на украинските партньори ще бъде дадена възможност да изпълняват следните индикативни дейности:

- установяване на междуинституционални правила и механизми за разработване на университетски курсове и материали;
- създаване и предоставяне на съдържание и курсове за цифрово образование, до които ще имат достъп всички украински институции за висше образование чрез онлайн платформата;
- осигуряване на обучителни дейности за академичния персонал, който ще се занимава с онлайн учене и дистанционно обучение, чрез платформата;
- разработване на процедури за признаване на резултатите от обучението и ECTS кредитите, по-специално за университетските курсове;
- разработване на съвместни механизми за осигуряване на качеството;
- всяка висококачествена дейност, която ще осигури непрекъснатост на украинската система за висше образование, въпреки трудните обстоятелства.

В средносрочен план платформата би могла да послужи като основа за създаването на отворен университет в Украйна, който да обедини предлаганото в електронен вид съдържание на съществуващите университети и освен това да позволи разработването на нови програми, включително нови онлайн курсове и подходящи учебни материали.

Допълнителна информация и изисквания ще бъдат публикувани в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

Максимален резултат:

Проектите следва да предлагат дейности, които ще донесат ясна добавена стойност за системата на висшето образование като цяло и които ще имат пряко въздействие върху целевите бенефициери. Тези дейности следва да допринесат за реформирането на политиките в областта на висшето образование, които отговарят на нуждите на обществото и пазара на труда.

По-долу е представен неизчерпателен списък на възможните дейности:

- Насърчаване на националната ангажираност чрез изпробване и включване на положителни и най-добри практики във висшето образование на национално и/или регионално равнище:
  - за повишаване на пригодността за заетост на завършилите;
  - за разширяване на достъпа до висше образование за хора с по-малко възможности;
  - за укрепване на връзките между образованието, научните изследвания и иновациите.
- Допринасяне за ефикасно и ефективно разработване на политики в областта на висшето образование чрез включване на други заинтересовани страни в областта на висшето образование:
  - насърчаване на участието на други отговорни публични органи с цел повишаване на значението на сектора на висшето образование и увеличаване на въздействието му върху обществото като цяло;

- създаване на условия за активно участие на студентите в управлението и реформирането на системата на висшето образование;
- включване на сдружения, които осъществяват дейност в други съответни области, например професионалното обучение и младежта;
- засилване на международното измерение на висшето образование чрез сътрудничество между институции на високо равнище в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, и в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата. По-специално, разработване и прилагане на схеми, които улесняват мобилността на студентите и академичния персонал, като например създаването на регионална система за трансфер на кредити или подкрепа за разработването на национални квалификационни рамки;
- определяне на национална/регионална рамка за осигуряване на качеството.

- Засилване на регионалното академично сътрудничество и насърчаване на доброволното сближаване на третите държави, които не са асоциирани към програмата, към обща регионална стратегия в областта на висшето образование:
  - определяне на етапите за създаване на регионално пространство за висше образование;
  - улесняване на националното и трансграничното признаване;
  - премахване на пречките пред ученето, подобряване на достъпа до висококачествено и основано на иновации образование и улесняване на придвижването на учители, учещи и работници между отделните държави.
- Насърчаване на въвеждането на механизми за финансиране, насочени към:
  - увеличаване на участието на хората с по-малко възможности във висшето образование;
  - преодоляване на цифровото разделение на институционално и индивидуално равнище.
- Повишаване на привлекателността на учителската професия чрез въвеждане на мерки като:
  - насърчаване на инициативи за кариерно развитие;
  - насърчаване на участието в интернационализацията на висшето образование чрез създаване на стимули.

В проектите се насърчават да участват отговорни публични органи с компетентности в секторите, засегнати от проекта (напр. заетост, младежи, финанси, социални въпроси, вътрешни работи, правосъдие, здравеопазване и т.н.), както и органи от държави — членки на ЕС, или от трети държави, асоциирани към програмата.

ВУ от допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, се насърчават специално да кандидатстват по това направление.

Укрепване на цифровата среда в образованието за Украйна:

По-конкретно за тази инициатива се очаква мрежа от украински институции с подкрепата на европейските институции с опит в дистанционното обучение да създаде онлайн платформа, която обединява цифровите онлайн курсове и друго подходящо съдържание, преподавани в украинските университети преди войната и актуализирани в съответствие със стандартите за качество на проекта (първи етап) и/или специално разработени в/за отворения (виртуален) украински университет (втори етап). Целта следва да бъде курсовете, които ще се предлагат на платформата, да се предоставят от украинските университети, което ще позволи на студентите да учат и да завършват по подобен начин като студенти, които получават обучението си на територията на съответния клон.

По време на проекта институциите ще трябва да установят междуинституционални правила и механизми за разработване на университетските курсове и материали, както и за провеждането, преподаването и обучението, предвидени в курсовете, които ще бъдат достъпни за всички украински институции за висше образование чрез онлайн платформата; да разработят процедури за признаване на резултатите от обучението и ECTS кредитите, по-специално за университетските курсове; да разработят съвместни механизми за осигуряване на качеството, включително рамка за самооценка на курсовете и материалите на отворения виртуален украински университет. С проекта ще се подкрепи създаването на ново цифрово образователно съдържание и курсове.

В платформата ще бъдат включени обучителни дейности за украински преподаватели в областта на дистанционното обучение.

Очаква се на първия етап платформата основно да подкрепя институции за висше образование, които безвъзвратно или частично са загубили своята инфраструктура, а академичният им персонал и студентите им са се преместили в други региони на Украйна или в чужбина, ИВО и техните студенти, както и други украински институции за висше образование и студенти.

Платформата ще осигури видимост и достъп до цифровите образователни продукти, разработени от украинските ИВО, за широката общественост в Украйна и по света чрез отворени курсове.

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	**Допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата за това действие:** Всички трети държави, които не са асоциирани към програмата (моля, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство) в региони 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 11[287]. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие. **За направления 1 и 2** Кандидатите (координатор и партньори) трябва да бъдат юридически лица: - институции за висше образование (ИВО) или организации за висше образование[288]; - установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата[289], или в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата; **За направление 3** **<u>Укрепване на цифровата среда в образованието за Украйна:</u>** Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум (координатор и партньори), който отговаря на следните условия: **Географски обхват:** - Територията на Украйна, както е призната от международното право; - най-малко 1 държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата; **Институционален обхват:** - най-малко 1 ИВО от <u>всяка</u> участваща държава; - национален компетентен орган (напр. министерство), отговарящ за висшето образование в <u>Украйна</u>. **<u>Други проекти за структурни реформи:</u>**

[287] С изключение на държавите с висок доход (ДВД) в региони 5, 7 и 8 (моля, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

[288] Организациите за висше образование не се счита за институции за висше образование . Само тези членове, които са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата, могат да се възползват от безвъзмездните средства.

[289] Допустими са държави, които са в процес на преговори за сключване на споразумение за асоцииране и при които споразумението за асоцииране влиза в сила преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

	Кандидатите (координатор и партньори) трябва да бъдат юридически лица: - институции за висше образование, организации на ИВО или признати национални или международни организации на ректори, преподаватели или студенти; - установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата; - организации от Сирия не са допустими за участие по това направление. ИВО, намиращи се в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, трябва да притежават валидна харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Институциите за висше образование (ИВО), установени в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, и са признати като такива от компетентните органи, включително свързаните с тях субекти (ако има такива), трябва да предлагат пълни програми за придобиване на степени на висше образование и признати дипломи за квалификация на ниво висше образование[290]. Сдружения, публични или частни организации, включително свързаните с тях субекти (ако има такива), които осъществяват дейност на пазара на труда или в областите на образованието, обучението и младежта, установени в държава — членка на ЕС, в трета държава, асоциирана към програмата, или в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, също могат да участват, но не и като координатор.
Състав на консорциума	**За направления 1 и 2** Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум (координатор и партньори), който отговаря на следните условия: **Географски обхват:** - най-малко 2 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата; - най-малко 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата; - най-малко 2 допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата, за региони 1, 10 и 11; - най-малко една трета държава, която не е асоциирана към програмата, от регион 10 и друга от регион 11 за проекти, включващи и двата региона[291]. **Институционален обхват:** - най-малко 1 ИВО от всяка участваща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата; - най-малко 2 ИВО от всяка участваща трета държава, която не е асоциирана към програмата.

[290] Висше образование, минимум ниво 5 по Международната стандартна класификация на образованието (ISCED 2013). Ниво 4 по ISCED 2011 (образование след средно образование, но не висше) не се приема.

[291] Възможно е да се представят междурегионални проекти само с една трета държава, която не е асоциирана към програмата, от регион 10 и друга от регион 11.

	Институционалният обхват се прилага за всички държави, участващи в консорциума. Броят на кандидатите от трети държави, които не са асоциирани към програмата трябва да бъде равен на броя на кандидатите от държави — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата, или по-голям от него. **Изключение:** В третите държави, които не са асоциирани към програмата, където броят на ИВО е по-малък от 5 за цялата държава или в случаите, когато една институция представлява повече от 50 % от общия брой на студентите в държавата, заявленията, в които е посочена само една ИВО от тези държави, ще бъдат приети. **За направление 3:** Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум (координатор и партньори), който отговаря на следните условия: **Географски обхват:** - най-малко 2 държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата; - най-малко 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата. **Институционален обхват:** - най-малко 1 ИВО от всяка участваща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата; - най-малко 2 ИВО от всяка участваща трета държава, която не е асоциирана към програмата; - национален компетентен орган (напр. министерство), отговарящ за висшето образование във всяка от допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата. Институционалният обхват се прилага за всички държави, участващи в консорциума. Броят на кандидатите от трети държави, които не са асоциирани към програмата трябва да бъде равен на броя на кандидатите от държави — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата, или по-голям от него. **Изключение:** В третите държави, които не са асоциирани към програмата, където броят на ИВО е по-малък от 5 за цялата държава или в случаите, когато една институция представлява повече от 50 % от общия брой на студентите в държавата, заявленията, в които е посочена само една ИВО от тези държави, също ще бъдат приети.
Място на изпълнение на дейностите	Дейностите следва да се осъществяват в държавите, участващи в проектите.
Продължителност на проекта	**За направления 1 и 2** Проектите следва да са с обичайна продължителност от 24 или 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). **За направление 3** Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 или 48 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA).

	Направление 1 Покана №: ERASMUS-EDU-2023-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2023-CBHE-STRAND-1 **Направление 2** Покана №: ERASMUS-EDU-2023-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2023-CBHE-STRAND-2 **Направление 3** Покана №: ERASMUS-EDU-2023-CBHE Тема №: ERASMUS-EDU-2023-CBHE-STRAND-3
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **16 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектът ще се оценява в двуетапна процедура въз основа на следните критерии:

Етап 1.

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	• **Цел**: предложението е свързано с целите и дейностите по действието за CBHE и спецификите на направлението. То представлява адекватен отговор на настоящите нужди и ограничения на целевата(ите) държава(и) или регион(и), както и на целевите групи и крайните бенефициери. Вземат се предвид нуждите на целевите участници с по-малко възможности (когато е приложимо). Предложението е насочено към всеобхватните приоритети на ЕС. • **Цели**: целите са основани на надежден анализ на потребностите; те са ясно определени, конкретни, измерими, достижими, актуални и планирани със срокове. Те са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към за участващите организации (в съответствие със стратегията за модернизация, развитие и интернационализация на целевите ВУ), както и със стратегиите за развитие на висшето образование в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата. • **Връзка с политики и инициативи на ЕС**: в предложението се вземат предвид и се засилват взаимното допълване/взаимодействията с други интервенции, финансирани от ЕС и от други субекти (донори, публични и частни), когато е уместно. • **Добавена стойност за ЕС**: В предложението се посочва, че подобни резултати не биха могли да бъдат постигнати без сътрудничеството на ВУ от държавите — членки на ЕС, или от третите държави, асоциирани към програмата, и без финансиране от ЕС. **По-специално за Направление 1** • Предложението е ясно насочено към предварително определените регионални приоритети за целевия(ите) регион(и). **По-специално за Направление 2** • Предложението е насочено към иновативни елементи и най-съвременни методи и техники в определената област на интервенция. • Предложението е ясно насочено към предварително определените регионални приоритети за целевия(ите) регион(и). **По-специално за Направление 3**

	• Предложението е насочено към реформата и модернизацията на системата(ите) за висше образование в съответствие със стратегиите за развитие на целевите трети държави, които не са асоциирани към програмата.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	• **Съгласуваност**: цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта, методологията, дейностите и предложения бюджет. В предложението се представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности, посредством които ще бъдат удовлетворени установените нужди и очакваните резултати; • **Методология**: логиката на интервенцията е с добро качество, планираните крайни продукти и резултати са съгласувани и осъществими, а основните допускания и рискове са ясно идентифицирани. Структурата и съдържанието на Матрица на логическата рамка (МЛР) са подходящи, т.е. изборът на обективно проверими показатели, наличието на данни, изходните данни, целевите стойности и др; • **Работен план**: качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; съотношението между ресурсите и очакваните резултати е подходящо, а работният план е реалистичен, с добре определени дейности, срокове, ясни резултати и етапи. • **Бюджет**: предложението е икономически ефективно и разпределя подходящите финансови ресурси, необходими за успешното изпълнение на проекта. • **Контрол на качеството**: мерките за контрол (непрекъснато оценяване на качеството, партньорски оценки, съпоставителни дейности, мерки за намаляване на рисковете и т.н.) и показателите за качество гарантират висококачествено изпълнение на проекта. • **Устойчивост на околната среда**: проектът е изготвен по екологосъобразен начин и включва екологични практики (напр. екологично пътуване) в различни свои етапи.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	• **Управление**: предвидена е надеждна структура на управление. Сроковете, структурите за управление, договореностите за сътрудничество и отговорностите са правилно определени и реалистични. • **Състав**: партньорството обединява подходящ състав от организации с необходимите компетенции, свързани с целите на предложението и спецификата на направлението; предложението включва най-подходящата и многообразна група неакадемични партньори. • **Задачи**: функциите и задачите се разпределят въз основа на специфичното ноу-хау, профилите и опита на всеки партньор и са подходящи. • **Сътрудничество**: предложени са ефективни механизми за осигуряване на ефективно сътрудничество, комуникация и разрешаване на конфликти между партньорските организации и всички други заинтересовани страни. • **Ангажираност**: приносът на партньорите по проекта е значителен, свързан с целите на проекта и се допълва взаимно; в предложението се посочва участието, ангажираността и отговорността на партньорите за конкретните цели и резултати на проекта, по-специално от страна на третите държави, които не са асоциирани към програмата. **По-специално за Направление 2** • Предложението включва съответни неакадемични организации и заинтересовани страни, които ще внесат иновативна добавена стойност към целите на предложението. **По-специално за Направление 3** • В предложението се посочва, че компетентните национални органи за висшето образование активно участват в ръководството и изпълнението на действието.

Устойчивост, въздействие и разпространение на очакваните резултати **(максимален резултат: 20 точки)**	• **Използване на резултатите**: предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и от други заинтересовани страни, как ще бъде осигурен мултипликационен ефект (включително обхват за възпроизвеждане и разширяване на резултатите от действието на секторно, както и на местно/регионално/национално или международно равнище) и предлага методи за измерване на използването на резултатите през периода на финансиране на проекта и след него. • **Разпространение**: в предложението се съдържа ясен и ефективен план за разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи дейности и техните срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред всички съответни заинтересовани страни и широката общественост, като се достигне до съответните заинтересовани страни и те бъдат привлечени към резултатите през периода на финансиране на проекта и след него. • **Въздействие**: предложението осигурява осезаемо въздействие върху своите целеви групи и съответните заинтересовани страни на местно, национално или регионално равнище. В него са включени мерки, както и цели и показатели за наблюдение на напредъка и за оценка на очакваното въздействие (краткосрочно и дългосрочно) на индивидуално, институционално и системно равнище. • **Устойчивост:** в предложението се обяснява как резултатите от проекта ще бъдат поддържани финансово (след приключването на финансирането на проекта) и институционално (дейностите и услугите ще продължат да се изпълняват) и как ще се гарантира ангажираността на местно равнище. **По-специално за Направление 1** • Предложението осигурява постоянен и устойчив отговор на съществуващите препятствия и повишаване на достъпността на студентите/служителите с по-малко възможности до предлаганите от ВУ възможности за учене и ресурси. • Предложението вероятно ще увеличи капацитета за международно сътрудничество на институциите в трети държави, които не са асоциирани към програмата. **По-специално за Направление 2** • Предложението осигурява значително въздействие върху институциите на третите държави, които не са асоциирани към програмата, по-специално върху развитието на техния иновационен капацитет и модернизацията на тяхното управление, при отварянето им към обществото като цяло, пазара на труда и широкия свят. • Предложението демонстрира своя потенциал за по-широко въздействие върху обществото и/или икономическия сектор. **По-специално за Направление 3** • В предложението се посочва как резултатите от проекта ще доведат до политически реформи или модернизация на висшето образование на системно ниво.

Заявленията могат да получат до 100 точки. За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки общо и най-малко половината от максималния брой точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства.

При паритет приоритет ще се дава на предложенията, получили най-висока оценка по критерия „Релевантност на проекта“ и след това „Устойчивост, въздействие и разпространение на очакваните резултати“.

Освен това комисията за оценка ще вземе под внимание:

- тематично разнообразие на проектите и достатъчна географска представеност в рамките на регион по отношение на броя на проектите за всяка държава;
- съответствие с изискванията, приложими към следните региони:

- **За държави от Източното партньорство**: за направления 1 и 2 приоритет ще се дава на ВУ от региони извън столицата и/или от селски и/или по-отдалечени региони;
- **За Азия, Централна Азия, Близкия изток и Тихоокеанския басейн**: за направления 1 и 2 приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави;
- **За Африка на юг от Сахара**: за всички направления приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави; специален акцент се поставя и приоритетните държави в областта на миграцията и върху регионалните проекти, включващи ВУ от няколко държави. Нито една държава не може да получи повече от 8 % от предвиденото за региона финансиране.

След това предложенията бъдат класирани в низходящ ред по региони и по направления.

Във втората стъпка за предложенията, направени от комисията за оценка относно финансирането (и списъка с резерви), с делегацията(ите) на ЕС в съответната(ите) допустима(и) трета(и) държава(и), която(ито) не е(са) асоциирана(и) към програмата, ще се провеждат консултации по следните аспекти:

- Признаване на ВУ от националните компетентни органи
- Осъществимост на проекта в местните условия на третата държава (третите държави);
- Проектът допринася за удовлетворяване на потребностите на местно равнище в приоритетната област
- Припокриване със съществуващи инициативи в избраната тематична област, финансирани от делегацията на ЕС, от национални или международни донори;

Само проекти, които са преминали успешно консултациите с делегацията(ите) на ЕС, ще бъдат подкрепени за финансиране от ЕС в рамките на наличния бюджет за региона и до максимум две финансирани предложения на кандидатстваща организация. За всяко от трите направления е предвиден индикативен бюджет, но е възможно бюджетно прехвърляне от едно направление в друго.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от кандидата. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на правилата за финансиране, приложими за направленията на действието, както и на резултатите от оценката.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Следва да се вземат предвид следните аспекти:

1. Ангажимент на институциите партньори в проекта

Един ефективен проект за СВНЕ трябва да осигурява активното участие на всички партньорски институции, особено на тези от трети държави, които не са асоциирани към програмата. Споделената ангажираност при изготвянето на предложението ще ги направи отговорни за резултатите от проекта и за неговата устойчивост. Проектите за СВНЕ могат да включват „асоциирани партньори“, които допринасят за изпълнението на определени задачи/дейности по проекта или подпомагат разпространението и устойчивостта на проекта. По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, асоциираните партньори не се считат за част от партньорството и не получават финансиране.

2. Анализиране на потребностите

Оценката на потребностите е първата важна стъпка при разработването на предложение за СВНЕ. Целта на оценката на потребностите е да се определят областите, които трябва да бъдат укрепени, както и причините за пропуските в тези области. Това от своя страна осигурява основата за разработване на подходящи интервенции за отстраняване на пропуските, и по този начин да се изгради капацитета на ВУ.

3. Изпълнение и наблюдение

След приключване на анализа на потребностите може да се изготви план за изпълнение, за да се отстранят установените пропуски.

Следва да се вземат предвид следните основни елементи:

- **Модернизация/нови учебни програми:** За проектите, включващи „разработване на учебни програми“, се очаква да включват обучение на преподавателския състав и да покриват свързани с това въпроси като осигуряване на качеството и пригодност за заетост на завършилите студенти чрез връзки с пазара на труда. Програмите за обучение следва да бъдат официално акредитирани и/или лицензирани преди края на периода на финансиране на проекта. Преподаването на нови или актуализирани курсове трябва да започне през срока на проекта с достатъчен брой студенти и преквалифицирани учители и трябва да обхваща най-малко една трета от продължителността на проекта. Обучението в рамките на проекти за реформа на учебната програма може също така да бъде насочено към административен персонал, като например персонала в библиотеки и лаборатории, и ИТ персонала. Проектите специално се насърчават да включват в модернизираните учебни програми стажове за студентите в бизнеса/предприятията. Стажовете трябва да са с разумна продължителност, за да се даде възможност за придобиване на необходимите умения.
- **Участие на студенти:** Проектите следва да предвиждат участието на студенти (напр. в разработването на нови програми за обучение), и то не само по време на фазата на изпитване/пилотната фаза на проекта.
- **Мобилност на членове на персонала и студенти:** Мобилността трябва да бъде насочена главно към студенти от трети държави, които не са асоциирани към програмата, и персонал от трети държави, които не са асоциирани към програмата, и е предназначена за: служители (напр. ръководители, ИУИ, персонал в областта на научните изследвания и технологиите, технически и административен персонал), които са на официален договор в институциите бенефициери и участват в проекта; студенти [кратък цикъл, първи цикъл (бакалавър или еквивалентен), втори цикъл (магистър или еквивалентен) и трети или докторски цикъл], регистрирани в една от институциите бенефициери. Не се допуска мобилност на студенти в рамките на и между държави — членки на ЕС, и трети държави, които са асоциирани към програмата. Мобилността трябва да бъде с разумна продължителност, за да се осигури изучаване и придобиване на необходимите умения в съответствие с целите на проекта и обикновено не трябва да бъде по-кратка от една седмица. Препоръчително е физическата мобилност да се съчетава с виртуална мобилност. Тази мобилност може да бъде използвана за подготовка и подкрепа на физическата мобилност, както и за последващи действия. Тя може да бъде организирана така, че да посрещне нуждите на хора със специални потребности или с по-малко възможности и да им помогне да преодолеят бариерите, които ограничават тяхното участие в продължителна физическа мобилност.
- **Осигуряването на качеството** трябва да е интегриран компонент на проекта, за да се гарантира, че проектите за СВНЕ ще реализират успешно планираните резултати и ще постигнат въздействие, надхвърлящо обхвата на отделното партньорство. Трябва да се въведат мерки за контрол на качеството, включително показатели и целеви показатели, за да се гарантира, че изпълнението на проекта е висококачествено, завършено навреме и икономически ефективно.
- **Споразумение за партньорство:** Подробните условия за изпълнение на проекта трябва да бъдат договорени между партньорите и официализирани в споразумение за партньорство, което трябва да бъде подписано в началото на проекта. Копие от споразумението за партньорство трябва да бъде предоставено на Изпълнителната агенция в рамките на шест месеца след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.
- **Оборудване:** Единствено закупуването на оборудване, което е пряко свързано с целите на направлението и е направено не по-късно от 12 месеца преди края на проекта, може да се счита за допустим разход. Оборудването е предназначено изключително за включените в партньорството ВУ от трети държави, които не са асоциирани към програмата, като то трябва да бъде вписано в инвентарния опис на ВУ, за които е закупено.
- **Въздействие и устойчивост:** От проектите за СВНЕ се очаква да окажат дългосрочно структурно въздействие в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата. Предложенията трябва да демонстрират очакваното въздействие на трите нива (индивидуално, институционално и системно), когато това е уместно, и следва да създадат методология и да определят инструменти за неговото измерване. **Изпълнение, съобразено с околната среда**: В проектите следва да се обмисля включването на екологосъобразни практики при изпълнението на неговите дейности, включително при

управлението на проекта. От проектите се очаква да записват и изчисляват систематично индивидуалния въглероден отпечатък на участниците, свързан с транспорта. **Свободен достъп**: Предложението следва да гарантира, че изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи и без непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Безвъзмездните средства от ЕС за проект са както следва:

- За **направление 1** — Насърчаване на достъпа до сътрудничество в областта на висшето образование: между 200,000 EUR и 400,000 EUR за проект
- За **направление 2** — Партньорства за трансформация във висшето образование: между 400 000 EUR и 800 000 EUR за проект
- За **направление 3** — Укрепване на цифровата среда в образованието за Украйна: до 5 000 000 EUR. Други проекти за структурни реформи: между 600 000 EUR и 1 000 000 EUR за проект.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

- Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“, „оборудване“ и т.н.).
- В предложението трябва да бъдат описани дейностите/резултатите, обхванати във всеки работен пакет.
- В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект).
- Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).
- Разходите за оборудване следва да представляват максимум 35 % от безвъзмездната помощ, предоставена от ЕС, като безвъзмездната помощ от ЕС ще покрива 100 % от допустимите разходи.
- Максимум 10% от безвъзмездната помощ, предоставена от ЕС, може да бъде използвана за подизпълнение.

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 90 % от прогнозния бюджет, определен след оценката, а параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

ПРОЕКТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ПОО)

Проектите за изграждане на капацитет са проекти за международно сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации с дейност в областта на ПОО, в държави — членки на ЕС, трети държави, асоциирани към програмата, и трети държави, които не са асоциирани към програмата. Проектите имат за цел да се подкрепят релевантността, достъпността и отзивчивостта на институциите и системите за ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие.

Чрез съвместни инициативи, с които се насърчава сътрудничеството в различни региони на света, това действие е насочено към увеличаване на капацитета на доставчиците на ПОО — особено в областта на управлението, приобщаването, осигуряването на качеството и иновациите — така че те да бъдат по-добре подготвени да се ангажират със сдруженията на частния сектор/предприятията/стопанските сдружения за проучване на възможностите за заетост и съвместно разработване на адекватни интервенции за ПОО. Международните партньорства следва да допринасят за подобряване на качеството на ПОО в третите държави, които не са асоциирани към програмата, по-специално чрез подобряване на капацитета на персонала и учителите в ПОО, както и чрез укрепване на връзката между доставчиците на ПОО и пазара на труда.

Предвижда се проектите за изграждане на капацитет за ПОО да допринасят за по-всеобхватните цели на политиката, преследвани от Европейската комисия и третите държави, които не са асоциирани към програмата, или на съответния регион, включително пакетите за инвестиции по линия на Глобалния портал.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

По-конкретно действието ще:

- Спомогне за изграждането на капацитета на доставчиците на ПОО за укрепване на сътрудничеството между частните и публичните заинтересовани страни в областта на професионалното образование и обучение за интервенции в ПОО, ориентирани към търсенето и към откриващите се възможности;
- Допринесе за подобряване на качеството и способността за реакция на ПОО на икономическото и социалното развитие, за да се подобри адекватността на предоставянето на умения спрямо пазара на труда;
- Подобри съгласуваността на предоставянето на ПОО с местните, регионалните и националните стратегии за развитие.

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ

Особеностите, които характеризират изграждането на капацитет в ПОО, включват някои тематични области, представени по-долу. Предложенията следва да са насочени към една или повече от следните теми:

- Учене в процеса на работа (за младежи и/или възрастни);
- Механизми за осигуряване на качеството;
- Професионално развитие на учители/обучители в системата на ПОО;
- Ключови компетентности, включително предприемачество;
- Публично-частни партньорства в областта на ПОО;
- Иновации в областта на ПОО;
- Екологични и цифрови умения за двойния преход;
- Умения, съответстващи на настоящите и бъдещите възможности за работа.

Освен това кандидатите могат да обхванат тематични области, които не са представени по-горе. Необходимо е да се покаже, че такива дейности са особено подходящи за постигане на целите на поканата за представяне на предложения и на установените нужди.

ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с целите и тематичните области на действието, т.е. те трябва да съответстват на една или повече от тематичните области, изброени по-горе, и да са изложени в описание на проекта, което обхваща целия период на изпълнение.

В контекста на това международно действие в световен мащаб дейностите по проекта трябва да се съсредоточат върху изграждането и укрепването на капацитета на организациите, чиято дейност е свързана с областта на ПОО, главно в трети държави, които не са асоциирани към програмата, обхванати от действието.

Финансираните проекти ще могат да интегрират широк спектър от сътрудничество, обмен, комуникация и други дейности, включително например:

- създаване и развитие на мрежи и обмен на добри практики между доставчици на ПОО в трети държави, които не са асоциирани към програмата, и в държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата;
- създаване на инструменти, програми и други материали за изграждане на капацитета на институциите от трети държави, които не са асоциирани към програмата (схеми за практическо обучение, програми за обучение и инструменти за оценяване и валидиране на резултатите от обучението в областта на ПОО, индивидуални планове за действие за участващите институции; методи за професионално ориентиране, консултиране и наставничество…);
- създаване на механизми за включване на частния сектор както в разработването и изпълнението на учебните програми, така и за предоставяне на висококачествен опит в процеса на работа на учещите в областта на ПОО;
- разработване и трансфер на педагогически подходи, материали и методи за преподаване и обучение, включително учене в процеса на работа, виртуална мобилност, образователни ресурси със свободен достъп и по-пълно използване на потенциала на ИКТ;
- разработване и прилагане на дейности за международен (виртуален) обмен предимно за персонала (включително учители и непреподавателски персонал, като директори на училища, ръководители, съветници, консултанти и т.н.).

В случай че се предлагат дейности за мобилност на учещи и персонал, те следва да допринасят пряко за целите на проекта и да са силно застъпени в логиката на проекта като цяло.

Предложените дейности следва да носят добавена стойност и ще имат пряко въздействие върху постигането на резултатите от проекта.

РЕГИОНАЛНИ ПРИОРИТЕТИ

Наличният бюджет се разпределя между различните региони на света (т.е. Западни Балкани, Източно съседство, Държави от Южното Средиземноморие, Африка на юг от Сахара, Латинска Америка и Карибски басейн) и размерът на всеки бюджетен пакет е различен. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ЕС е определил редица приоритети по отношение на географския баланс конкретните цели. Освен това организациите се насърчават да работят с партньори от най-бедните и най-слабо развитите трети държави, които не са асоциирани към програмата.

Регионалните приоритети, определени за това действие, са следните:

Ако кандидатурата включва участието на една или повече държави партньори на Европейската фондация за обучение (ETF)[292], в предложението следва да бъдат представени доказателства за отговор на препоръките на ETF, формулирани в съответните регионални доклади[293] по Процеса от Торино[294].

Западни Балкани

- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за икономическия и инвестиционен план и/или за препоръките на Европейската фондация за обучение по Процеса от Торино (вж. по-горе).
- Мобилността на учещите (студентите) и персонала (учители, обучители, директори, ръководители и др.) ще бъде с привилегирован характер.

Източно съседство

- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за икономическия и инвестиционен план и/или за препоръките на Европейската фондация за обучение по Процеса от Торино (вж. по-горе).

Държави от Южното Средиземноморие

- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за икономическия и инвестиционен план и/или за препоръките на Европейската фондация за обучение по Процеса от Торино (вж. по-горе).

Африка на юг от Сахара

- Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави; специален акцент се поставя върху приоритетните държави в областта на миграцията; нито една държава няма да има достъп до повече от 8 % от предвиденото за региона финансиране;
- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за съответните географски многогодишни индикативни програми [295]на национално или регионално равнище.

Латинска Америка

- Приоритет ще се дава на регионални проекти (проекти, включващи повече от една допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата) или проекти в държави със средни към ниски и средни към високи доходи;
- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за съответната географска многогодишна индикативна програма[296] на национално или регионално равнище.

Карибски басейн

---

[292] С изключение на Беларус и държавите от Централна Азия, които не са допустими по това действие.

[293]https://www.etf.europa.eu/bg/publications-and-resources/publications/policies-human-capital-development-southern-and-eastern; https://www.etf.europa.eu/bg/publications-and-resources/publications/policies-human-capital-development-eastern-partnership-etf; https://www.etf.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/policies-human-capital-development-south-eastern-europe-and

[294] Процесът от Торино (TRP) е процес на участие, водещ до основан на факти анализ на политиките за професионално образование и обучение (ПОО) в дадена държава. Въведен през 2010 г. и провеждан на всеки две години, Процесът от Торино осигурява моментна снимка на състоянието на развитие на системите за ПОО в държавите партньори на ETF, преглед на постигнатия напредък и приоритети за бъдещето.

[295] https://ec.europa.eu/international-partnerships/global-europe-programming_bg

[296] Както по-горе.

- Приоритет ще се дава на регионални проекти (проекти, включващи повече от една допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата) или проекти в най-слаборазвитите държави със средни към ниски и средни към високи доходи;
- Ще се дава приоритет на проекти, които допринасят за съответната географска многогодишна индикативна програма[297] на национално или регионално равнище.

В случай, че проектите са насочени към горепосочените регионални приоритети, трябва да се демонстрира по какъв начин и до каква степен те помагат за постигането им.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за изграждане на капацитет в областта на ПОО включва четири етапа:

- Определяне и стартиране на проекта;
- Подготовка, проектиране и планиране на проекта;
- Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите;
- Преглед на проекта и оценка на въздействието.

Моля, имайте предвид, че макар подготвителните дейности да могат да започнат преди предложението да бъде представено или избрано за финансиране, разходите могат да бъдат направени и дейностите да бъдат изпълнени едва след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- **Определяне и стартиране**

  Определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привеждането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.

- **Подготовка, проектиране и планиране**

  Конкретизиране на обхвата на проекта и подходящия подход; ясно очертаване на предложената методология, осигуряваща съответствие между целите на проекта и дейностите по него; приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта и на надежден и реалистичен план за комуникация, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне

[297] Както по-горе.

на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.

- **Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите**

  Изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.

- **Преглед и оценка на въздействието**

  Оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

Освен това, когато е целесъобразно и съизмеримо, от проектите се очаква да:

- включват дългосрочен план за действие, осигуряващ постепенното разгръщане на резултатите от проекта след неговото приключване (въз основа на устойчиви партньорства), включително мерки за разширяване на приложението и за финансова устойчивост;
- гарантира подходяща видимост и широко разпространение на резултатите от проекта на транснационално, национално и/или регионално равнище с участието на съответните партньори.

Хоризонтални аспекти, които трябва да се вземат предвид при планирането на Вашия проект

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на проектите за изграждане на капацитет в различните фази на проекта.

Кандидатите (координатор и пълноправни партньори) се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

- **Приобщаване и многообразие**

  Програмата подкрепя проекти, които насърчават социалното приобщаване и са насочени към подобряването на достъпа до хора с по-малко възможности, включително хора с увреждания и мигранти, както и до хора, живеещи в селски и отдалечени райони, и хора, изправени пред социално-икономически трудности или пред всякакъв друг потенциален източник на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вяра, увреждане, възраст или сексуална ориентация. С проектите ще се спомогне за преодоляването на пречките, пред които са изправени посочените групи при достъпа до възможностите, предлагани от програмата, и ще се допринесе за създаването на приобщаваща среда, в която се насърчават равнопоставеността и равенството и се отговаря на нуждите на по-широката общност.

- **Устойчивост на околната среда**

  С програмата се подкрепя повишаването на осведомеността относно предизвикателствата, свързани с околната среда и изменението на климата. Проектите се насърчават да развиват компетентности в различни сектори, свързани с устойчивостта, разработването на стратегии и методологии за екологични

секторни умения, както и на ориентирани към бъдещето учебни програми, които удовлетворяват по-ефективно нуждите на хората. С програмата също така се подкрепя изпитването на иновативни практики, като с това учещите и доставчиците на ПОО ще се подготвят да се превърнат в истински действащи сили на промяната (например чрез икономия на ресурси, намаляване на потреблението на енергия и на отпадъците, компенсиране на отпечатъка от въглеродните емисии, възможност за устойчив избор на хранене и мобилност и др.).

- **Цифрово измерение**

  С програмата се подкрепят плановете за цифрова трансформация в началното, средното и професионалното образование и обучение (ПОО). Тя насърчава целенасоченото използване на цифровите технологии. Това обхваща развитието на цифрова педагогика и експертен опит в използването на цифрови инструменти, включително достъпни и помощни технологии, както и създаването и иновативното използване на цифрово образователно съдържание.

- **Общи ценности, гражданска ангажираност и участие**

  С програмата се подкрепя активното гражданство и етиката в ученето през целия живот. Проектите следва да предлагат възможности за участие на хората в демократичния живот и за социално и гражданско ангажиране. Особено внимание ще се обръща и на повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз, по-специално по отношение на общите ценности на ЕС, принципите на единството и многообразието, културната идентичност, културната осведоменост и социалното, културното и историческото наследство на участниците.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ПОО?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за изграждане на капацитет в областта на ПОО трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Всяка публична или частна организация, осъществяваща дейност в областта на ПОО, която е законно установена в държава — членка на ЕС, или в допустима трета държава, асоциирана към програмата (моля, вж. част А от настоящото ръководство). Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, не могат да изпълняват ролята на координатор. Координаторът подава заявление от името на всички организации, участващи в проекта.

Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	**Всяка участваща организация** трябва да бъде активна в областта на ПОО или на пазара на труда. Тя може да участва като пълноправен партньор, свързан субект или асоцииран партньор и трябва да е установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата (моля, вж. част А от настоящото ръководство), или в допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата (моля, вж. по-долу). **Допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата за това действие:** ▪ Всички трети държави, които не са асоциирани към програмата в региони 1, 2, 3, 9, 10 и 11 (моля, вж. част А от настоящото ръководство). **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) не са допустими за участие в това действие. **Допустимите организации могат да бъдат от следните видове (неизчерпателно изброяване):** ▪ доставчици на ПОО; ▪ дружества, промишлени или секторни представителни организации; ▪ национални/регионални квалификационни органи; ▪ служби по заетостта; ▪ научноизследователски институти; ▪ агенции за иновации; ▪ органи за регионално развитие и др. **Асоциираните партньори** могат да участват до степента, до която е демонстрирано, че тяхното участие носи съществена добавена стойност на проекта (напр. изпълнение на определени задачи/дейности по проекта или подпомагане на разпространението и устойчивостта на проекта). По въпроси, свързани с управлението на договорните отношения, асоциираните партньори не се считат за част от партньорите по проекта и не получават финансиране.
Брой и профил на участващите организации	Проектите за изграждане на капацитет са транснационални и трябва да включват **най-малко 4 организации** (координатор и пълноправни партньори) **от най-малко 3 държави**: 1. Най-малко **1 организация от 2 различни държави — членки на ЕС,** и поне **2 организации от най-малко 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата**, или 2. Най-малко **1 организация от 2 различни трети държави, асоциирани към програмата**, и поне **2 организации от най-малко 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата,** или 3. Най-малко **1 организация от държава — членка на ЕС, и 1 организация от трета държава, асоциирана към програмата**, и най-малко **2 организации от най-малко 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата.** Консорциумът трябва да включва поне един доставчик на ПОО за образователното ниво след средното образование (но не висше). Броят на организациите от държавите — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата, **не може да бъде по-голям** от броя на организациите от допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата. **Свързаните субекти и асоциираните партньори** не се броят за целите на горепосочените изисквания.

Място на изпълнение на дейностите	Дейността трябва да се реализира в държавите на организациите, които участват в проекта, освен в надлежно обосновани случаи във връзка с целите на действието. Освен това в надлежно обосновани случаи, свързани с целите или изпълнението на проекта: • Дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз, дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция; • Дейностите, включващи споделяне и популяризиране на резултатите, могат да се провеждат и в рамките на съответните тематични транснационални събития/конференции в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, или в допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от **12, 24 или 36 месеца** (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение). Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целта на проекта и вида на планираните дейности.
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-EDU-2023-CB-VET
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат заявлението за безвъзмездни средства не по-късно от **28 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.
Други критерии	Един и същ координатор може да подаде само едно предложение на краен срок. Ако един и същ координатор подаде повече от едно предложение, ще бъде взето предвид само най-ранното, а другото/другите предложения ще бъдат автоматично отхвърлени.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, следва да се демонстрира чрез постигането на следните резултати:

- укрепени връзки между системата за ПОО на третите държави, които не са асоциирани към програмата, и техния пазар на труда;
- подобрени връзки между профилите на ПОО и местните/регионалните/националните стратегии и приоритети;
- подобрен капацитет на доставчиците на ПОО, особено в областта на управлението, ръководството, приобщаването, осигуряването на качеството, иновациите и интернационализацията;
- повишено запознаване на персонала, ръководителите, лицата, разработващи политики, и старшите учители с подходи, които сближават пазара на труда и ПОО;
- подобрени знания, технически, управленски и педагогически умения на учителите и обучителите в системата на ПОО;
- по-добър принос на учителите/обучителите, учещите в системата ПОО и работодателите за реформата на учебните програми, разработването на профили и обучението;

- подобрено равнище на компетентностите, уменията и пригодността за заетост на учещите в системата на ПОО;
- повишено сътрудничество между различни региони в света чрез съвместни инициативи;
- развити компетентности на участващите организации по отношение на устойчивостта на околната среда;
- подобрени цифрови умения и компетентности на целевите обществени групи чрез подходящи дейности и инициативи;
- повишени социални и междукултурни компетентности в областта на ПОО.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Всяко предложение трябва да отговаря в част Б от заявлението на всички точки, изброени по четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства, представени по-долу.

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ **Връзка с тематичните области:** релевантност на предложението по отношение на целите и тематичните области на действието; ▪ **Регионални приоритети:** предложението е насочено към регионалните приоритети, **включително съответните документи на политиката, изброени по това действие;** ▪ **Местен контекст**: Предложението се основава на подходящ анализ на нуждите е осъществимо в местните условия на целевата(ите) държава(и); ▪ **Последователност:** целите на кандидатурата са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; ▪ **Иновации:** в предложението се предвижда прилагане на методи и техники, които отговарят на съвременното равнище на развитие на технологиите, както и изготвяне на иновативни резултати и решения за съответната област като цяло или за географския контекст, в който се изпълнява проектът (например съдържание, произведени продукти, прилагани методи на работа, организации и лица, които участват или към които те са насочени); ▪ **Допълняемост:** предложението допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; ▪ **Изграждане на капацитет:** дейностите за изграждане на капацитет са ясно определени и са насочени към укрепване на капацитета, главно на участващите организации, от трети държави, които не са асоциирани към програмата; ▪ **Връзка със стратегии:** дейностите се вписват в стратегиите за развитие на целевите доставчици на ПОО и подкрепят стратегиите на национално равнище, включително по-голямо внимание към пригодността за заетост, приобщаването, многообразието и участниците в неравностойно социално-икономическо положение, когато е уместно; ▪ **Хоризонтални аспекти:** хоризонталните аспекти на програмата са взети предвид.

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ **Съгласуваност:** цялостната структура на проекта осигурява съгласуваност между целите на проекта, дейностите и предложения бюджет. Предложението представя съгласуван и изчерпателен набор от подходящи дейности и услуги, посредством които ще бъдат удовлетворени установените потребности и ще бъдат реализирани предвидените резултати. Налице са подходящи етапи за подготовка, изпълнение, мониторинг, експлоатация, оценка и разпространение; ▪ **Методология:** целесъобразността и качеството на предложената методология за посрещане на определените нужди; ▪ **Работен план:** качеството и ефективността на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултат; ▪ **Методи за неформално учене:** качеството на предложените методи за неформално учене, ако има е приложимо, т.е. ако в заявлението са предложени методи за неформално учене; ▪ **Подбор на участниците:** качеството на мерките за подбор на участниците, включени в дейностите по предложението, във връзка с целите за приобщаване и многообразие; ▪ **Признаване и валидиране:** качеството на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване; ▪ **Мерки за контрол на качеството:** наличието и релевантността на мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ **Икономическа ефективност:** степента на ефективност на проекта по отношение на разходите и разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности; ▪ **Дейности за мобилност:** целесъобразността на мерките за подбор и/или включване на участници в дейности за мобилност (моля, вижте „Защита, здраве и безопасност на участниците“ в част А от настоящото ръководство, както и други изисквания и препоръки, приложими за проекти за мобилност по КД 1) — ако е приложимо, напр. ако в заявлението са предвидени дейности за мобилност.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ **Конфигурация:** проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; ▪ **Ангажираност:** разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации. ▪ **Сътрудничество:** наличието на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.

Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ **Въздействие:** потенциалното въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или международно равнище; ▪ **Разпространение:** качеството на плана за разпространение: целесъобразност и качество на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ **Използване на резултатите:** предложението съдържа информация за начина на използване на резултатите от проекта от партньорите и от други заинтересовани страни. То описва мерки за използване на резултатите през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; ▪ **Свободен достъп:** предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ **Устойчивост:** качеството на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта: т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки (от общо 100 точки).

Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всеки от посочените по-горе четири критерия за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

В случаите, когато две или повече заявления са получили еднакъв общ брой точки (случаи на паритет), приоритет ще се дава на получилите най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от кандидатите. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на правилата за финансиране, приложими за действието, както и на резултатите от оценката.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на вноските под формата на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидатите действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Безвъзмездните средства от ЕС за проект ще варират от **минимум 100 000 EUR до максимум 400 000 EUR**

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на еднократната сума, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Не се допуска финансова подкрепа за трети страни. Допускат се разходи за доброволци и МСП. Можете да намерите повече информация в раздел „Допустими преки разходи“ в част В от настоящото ръководство за програмата.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Проектите за изграждане на капацитет са международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на младежта, в държави по програмата и трети държави, които не са асоциирани към програмата. Те имат за цел да се подкрепят международното сътрудничество и диалогът относно политиката в областта на младежта и неформалното учене като двигатели на устойчиво социално-икономическо развитие и благополучие на младежките организации и младежите.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие ще има следните цели:

- повишаване на капацитета на организациите, работещи с младежи извън формалното учене;
- насърчаване на дейности за неформално учене, изрично насочени към младежи с по-малко възможности, в трети държави, които не са асоциирани към програмата, с цел подобряване на равнището на компетентностите на участниците и осигуряване на активното участие на младежите в обществото;
- подкрепа за развитието на младежката работа в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като се подобрява нейното качество и признаване;
- насърчаване на разработването, изпитването и реализацията на схеми и програми за неформална образователна мобилност в трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- допринасяне за изпълнението на стратегията на ЕС за младежта (2019—2027 г.), включително на 11-те европейски цели за младежта и плана за действие за младежта във външната дейност на ЕС;
- насърчаване на сътрудничеството между различни региони в света чрез съвместни инициативи;
- засилване на взаимодействията и взаимното допълване с формалните образователни системи и/или пазара на труда.

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ/СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Предложенията следва да са насочени към една или повече от следните тематични области:

- политическо участие, гражданска ангажираност и диалог с лицата, вземащи решения;
- приобщаване на младежи с по-малко възможности;
- демокрация, върховенство на закона и ценности;
- овластяване/ангажиране/пригодност за заетост на младежите:
- мир и следконфликтно помирение;
- околна среда и климат;
- борба с дискриминацията и равенство между половете;
- умения в областта на цифровите технологии и предприемачески умения.

ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с общите и специфичните цели на действието, т.е. те трябва да съответстват на една или повече от тематичните области, изброени по-горе, и да са изложени в описание на проекта, което обхваща целия период на изпълнение. Накрая, в контекста на това международно действие в световен мащаб дейностите по проекта трябва да се съсредоточат върху изграждането и укрепването на капацитета на **младежките организации и младежите главно в трети държави, които не са асоциирани към програмата, обхванати от действието**.

Финансираните проекти ще могат да интегрират **широк спектър от сътрудничество, обмен, комуникация и други дейности**, които:

- допринасят за насърчаването на диалог относно политиката, сътрудничеството, работата в мрежа и обмена на практики;
- насърчават стратегическото сътрудничество между младежки организации, от една страна, и публични органи, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- насърчават сътрудничеството между младежките организации и организациите, чиято дейност е свързана с областите на образованието и обучението, както и с организации от пазара на труда;
- повишават капацитета на младежките съвети, младежките платформи и органите на местната, регионалната и националната администрация, работещи в областта на младежта, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- повишават капацитета за управление и иновации, ръководните умения и интернационализацията на младежките организации, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- подкрепят разгръщането на информационни кампании и кампании за повишаване на осведомеността, както и разработването на информационни, комуникационни и медийни инструменти;
- подпомагат разработването на методи, инструменти и материали за работа с младежи, включително насърчаване на инициативи за съвместно създаване и съвместно проектиране на проекти, позволяващи принос на участниците при създаването на проектите;
- създават нови форми на младежка работа и осигуряват обучение и подкрепа; улесняват неформалната образователна мобилност.

Примерите за дейности включват:

- разработване на инструменти и методи за социално и професионално развитие на младежки работници, и обучители;
- разработване на методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност;
- разработване на нови видове схеми за практическо обучение и симулиране на реални ситуации в обществото;
- разработване на нови форми на младежка работа и по-конкретно, стратегическо използване на отворено и гъвкаво учене, виртуално сътрудничество, образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД) и по-ефективно използване на потенциала на ИКТ;
- организиране на събития/семинари/работни срещи/обмен на добри практики за сътрудничество, работа в мрежа, повишаване на осведомеността и партньорско обучение;
- организиране на дейности за мобилност за младежи и/или младежки работници, с цел изпитване на инструменти и методи, разработени от партньорството. Моля, имайте предвид, че дейностите за мобилност трябва да са второстепенни спрямо основните цели на действието и трябва да са инструмент за постигането на тези цели и да го подкрепят.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за изграждане на капацитет в областта на младежта включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране[298], а именно: 1) Определяне и стартиране на проекта;

[298] Моля, имайте предвид, че макар подготвителните дейности да могат да започнат преди предложението да бъде представено или избрано за финансиране, разходите могат да бъдат направени и дейностите да бъдат изпълнени едва след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

2) Подготовка, проектиране и планиране на проекта; 3) Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите; и 4) Преглед на проекта и оценка на въздействието.

Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- **Определяне и стартиране**: определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привеждането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.;
- **Подготовка, проектиране и планиране**: конкретизиране на обхвата на проекта и подходящия подход; ясно очертаване на предложената методология, осигуряваща съответствие между целите на проекта и дейностите по него; приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта и на надежден и реалистичен план за комуникация, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.;
- **Изпълнение и наблюдение на дейностите**: изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.;
- **Преглед и оценка на въздействието**: оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

ХОРИЗОНТАЛНИ АСПЕКТИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ПЛАНИРАНЕТО НА ВАШИЯ ПРОЕКТ:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на проектите за изграждане на капацитет в различните фази на проекта. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на проектите. По-специално изрично се насърчава използването на Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта в рамките на проектите за съвместна работа преди и по време на дейностите по проекта и след тяхното приключване.

Общи ценности, гражданска ангажираност и участие

Проектите ще подкрепят активното гражданство и етиката и ще насърчават развитието на социални и междукултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Те ще бъдат насочени и към повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз в света.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за изграждане на капацитет в областта на младежта трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат юридически лица: - НПО (включително европейски младежки НПО и национални младежки съвети), работещи в областта на младежта; - публични органи на местно, регионално или национално равнище. Те следва да бъдат установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или организации в трети държави, които не са асоциирани към програмата, от региони 1 и 3 (моля, вж. раздел „Допустими държави“ в част А от ръководството за програмата). Публични или частни дружества (които могат да са малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие) също могат да участват, но не и като координатор. Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 4 кандидата (координатор и пълноправни партньори), който отговаря на следните условия: да включват най-малко 1 държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата; да включват най-малко 2 допустими трети държави, които не са асоциирани към програмата. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.
Място на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се осъществяват в държавите на кандидатстващите организации (координатор и пълноправни партньори). В надлежно обосновани случаи дейностите могат да се извършват и в други допустими държави по това действие.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 12, 24 или 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-YOUTH-2023-CB
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **8 март до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, следва да се демонстрира чрез:

- принос за посочените в стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. приоритети за ангажиране, свързване и овластяване;
- надграждане на резултатите от европейските цели за младежта, диалога по въпросите на младежта и други проекти в сферата на младежта;
- подобряване на участието на младежите в демократичния живот от гледна точка на активното гражданство и установяването на връзка с лицата, вземащи решения (овластяване, усвояване на нови умения, участие на младежите в разработване на проекти и т.н.), по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;

- подобряване на предприемаческия и иновационния капацитет на младежите в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- подобряване на капацитета на младежкия сектор за транснационална работа с грижа за приобщаване, солидарност и устойчивост;
- насърчаване и принос към транснационалното учене и сътрудничество между младежите и лицата, вземащи решения, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- увеличаване на мащаба на съществуващите практики и обхват отвъд партньорството, включително използване на цифрови средства за поддържане на връзка при всякакви обстоятелства, дори в ситуации на отдалеченост, изолация или ограничителни мерки;
- свързване на резултатите с местните общности, създаване на възможности за работа и подхранване на новаторски идеи, които биха могли да бъдат възпроизведени и разширени в други среди в трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- демонстриране на включването и достъпността на целеви групи с по-малко възможности и лица в трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- разработване на нови инструменти и методи за неформално учене, особено такива, които стимулират придобиването/усъвършенстването на компетентности, включително умения, свързани с медийната грамотност, и иновативни практики, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- разпространение на резултатите от тях по ефективен и увлекателен начин сред младежите, участващи в младежки организации.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Релевантност на предложението по отношение на целите на действието; ▪ Доколко: - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; - дейностите за изграждане на капацитет са ясно определени и са насочени към укрепване на капацитета на участващите организации; - в проекта участват младежи с по-малко възможности.

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ Целесъобразност и качество на предложената методология за посрещане на определените нужди; ▪ Съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ Качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; ▪ Качество на предложените методи за неформално учене; ▪ Качество на мерките за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейските инструменти за прозрачност и признаване; ▪ Наличие и релевантност на мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ Степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности. ▪ Целесъобразност на мерките за подбор и/или включване на участници в дейности за мобилност, ако има такива (моля, вижте „Защита, здраве и безопасност на участниците“ в част А от настоящото ръководство, както и други изисквания и препоръки, приложими за проекти за мобилност по КД 1).
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ Доколко: - проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации. ▪ наличието на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.
Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Качество на плана за разпространение: целесъобразност и качество на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта: т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории критерии за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“).

При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по критерия „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Безвъзмездните средства от ЕС за проект ще варират от **минимум 100 000 EUR и максимум 300 000 EUR.**

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА СПОРТА

Проектите за изграждане на капацитет са международни проекти за сътрудничество, основани на многостранни партньорства между организации, чиято дейност е свързана с областта на спорта, в държави по програмата и трети държави, които не са асоциирани към програмата. Те имат за цел да се подкрепят спортни дейности и политики в трети държави, които не са асоциирани към програмата, като средство за популяризиране на ценности, както и като образователен инструмент за насърчаване на личностното и социалното развитие на хората и за изграждане на по-сплотени общности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Това действие ще има следните цели:

- повишаване на капацитета на организациите за масов спорт;
- насърчаване на практикуването на спорт и физическа активност в трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- насърчаване на социалното приобщаване чрез спорта;
- насърчаване на положителните ценности чрез спорта (като честна игра, толерантност, отборен дух);
- насърчаване на сътрудничеството между различни региони в света чрез съвместни инициативи.

ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ/СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Предложенията следва да са насочени към определени тематични области, определени на етапа на програмиране. Примери за области от особено значение са:

- насърчаване на общите ценности, недискриминацията и равенството между половете чрез спорта;
- развитие на умения (чрез спорта), необходими за подобряване на социалното приобщаване на групите в неравностойно положение (напр. независимост, лидерство и др.);
- интеграция на мигрантите;
- следконфликтно помирение.

ДЕЙНОСТИ

Предложените дейности трябва да са пряко свързани с общите и специфичните цели на действието, т.е. те трябва да съответстват на една или повече от тематичните области, изброени по-горе, и да са изложени в описание на проекта, което обхваща целия период на изпълнение. Накрая, в контекста на това международно действие в световен мащаб дейностите по проекта трябва да се съсредоточат върху изграждането и укрепването на капацитета на спортните организации и главно в трети държави от регион 1, които не са асоциирани към програмата, обхванати от действието.

Финансираните проекти ще могат да интегрират **широк спектър от сътрудничество, обмен, комуникация и други дейности**, включително например:

- създаване и развитие на мрежи между организации/държави/региони;
- разработване и осъществяване на обмен на най-добри практики/идеи;
- осъществяване на общи спортни дейности и съпътстващи образователни прояви;
- стартиране, изпитване, споделяне и прилагане на нови методи, инструменти, практики и материали за неформално обучение чрез практическо обучение и мобилност на персонала в спорта;
- повишаване на осведомеността по въпросите на дискриминацията на групите в неравностойно положение в спорта;
- подкрепа за изграждането на ангажирано и активно гражданско общество.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът за изграждане на капацитет в областта на спорта включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране[299], а именно: 1) Определяне и стартиране на проекта; 2) Подготовка, проектиране и планиране на проекта; 3) Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите; и 4) Преглед на проекта и оценка на въздействието.

Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- **Определяне и стартиране**: определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привеждането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.;
- **Подготовка, проектиране и планиране**: конкретизиране на обхвата на проекта и подходящия подход; ясно очертаване на предложената методология, осигуряваща съответствие между целите на проекта и дейностите по него; приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта и на надежден и реалистичен план за комуникация, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.;
- **Изпълнение и наблюдение на дейностите**: изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.;
- **Преглед и оценка на въздействието**: оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

ХОРИЗОНТАЛНИ АСПЕКТИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ПЛАНИРАНЕТО НА ВАШИЯ ПРОЕКТ:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и

[299] Моля, имайте предвид, че макар подготвителните дейности да могат да започнат преди предложението да бъде представено или избрано за финансиране, разходите могат да бъдат направени и дейностите да бъдат изпълнени едва след подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

качественото изпълнение на проектите за изграждане на капацитет в различните фази на проекта. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на проектите.

Общи ценности, гражданска ангажираност и участие

Проектите ще подкрепят активното гражданство и етиката и ще насърчават развитието на социални и междукултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Те ще бъдат насочени и към повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз в света.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА СПОРТА?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за изграждане на капацитет в областта на спорта трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Кандидатите (координатори и пълноправни партньори) трябва да: - бъдат юридически лица (публични или частни органи), които извършват дейност в областта на спорта; - бъдат установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата, от регион 1. Координаторът на консорциума трябва да бъде организация с нестопанска цел. Такива организации могат да бъдат например: • публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; • местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; • национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; • организация, представляваща движението „Спорт за всички“; • организация, чиято дейност е свързана с областта на популяризирането на физическата активност; • организация, представляваща сектора за активен отдих;
Състав на консорциума	Проектите за изграждане на капацитет са транснационални и включват най-малко **4 организации от най-малко 3 държави**: минимум **1 организация от 2 различни държави — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата**, и минимум **2 организации от най-малко 1 допустима трета държава, която не е асоциирана към програмата, от регион 1.** Броят на организациите от държавите — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата, не може да бъде по-голям от броя на организациите от трети държави, които не са асоциирани към програмата.
Място на изпълнение на дейностите	Дейността трябва да се реализира в държавите на организациите, които участват в тази дейност, освен в надлежно обосновани случаи във връзка с целите на действието. Освен това: • Дейности могат да се осъществяват и в седалището на институция на Европейския съюз, дори ако в проекта не участва организация от държавата — домакин на съответната институция. • Дейностите, включващи споделяне и популяризиране на резултатите, могат да се провеждат и в рамките на съответните тематични транснационални събития/конференции в държави — членки на ЕС, или в трети държави, асоциирани към програмата, или в трети държави, които не са асоциирани към програмата.
Продължителност на проекта	Проектите за изграждане на капацитет следва да са с обичайна продължителност от една, две или три години. Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване въз основа на целта на проекта и вида на планираните дейности.
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-SPORT-2023-CB
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **22 март до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, следва да се демонстрира чрез:

- повишаване на участието и капацитета на организациите за масов спорт;
- увеличаване на участието на жените в спорт и физическа активност;
- подобряване на социалното приобщаване на групите в неравностойно положение;
- подобряване на капацитета на спортния сектор за транснационална работа с грижа за приобщаване, солидарност и устойчивост;
- насърчаване и принос към транснационалното учене и сътрудничество между хората, занимаващи се със спорт, и лицата, вземащи решения, по-специално в допустимите трети държави, които не са асоциирани към програмата;
- разпространение на резултатите от тях по ефективен и увлекателен начин сред хората, занимаващи се със спорт, участващи в спортни организации.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Релевантност на предложението по отношение на целите на действието; ▪ Доколко: - целите са ясно определени, реалистични и са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации и целевите групи; - предложението е иновативно и/или допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; - дейностите за изграждане на капацитет са ясно определени и са насочени към укрепване на капацитета на участващите организации;
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ Яснота, пълнота и качество на работната програма, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и разпространение; ▪ Целесъобразност и качество на предложената методология за посрещане на определените нужди; ▪ Съответствие между целите на проекта и предвидените дейности за постигането им; ▪ Качество и ефективност на работния план, включително доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати; ▪ Качество на предложените методи за неформално учене, ако има такива; ▪ Наличие и релевантност на мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че проектът ще бъде изпълнен с високо качество, в посочените времеви и бюджетни рамки; ▪ Степен на ефективност на проекта по отношение на разходите и разпределение на подходящи ресурси за изпълнението на всички дейности. ▪

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	▪ Доколко: - проектът включва подходящ състав от взаимно допълващи се участващи организации с необходимия профил, опит и експертен капацитет, за да бъдат успешно реализирани всички аспекти на проекта; - разпределението на отговорностите и задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации. ▪ наличието на ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни.
Въздействие **(максимален резултат: 30 точки)**	▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от проекта; ▪ Потенциално въздействие на проекта: - върху участниците и участващите организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Качество на плана за разпространение: целесъобразност и качество на мерките за споделяне на резултатите от проекта във и извън участващите организации; ▪ ако е приложимо, предложението описва начините, по които изготвените материали, документи и аудиовизуални ресурси ще се предоставят безплатно и ще бъдат популяризирани чрез отворени лицензи и не съдържа непропорционални ограничения; ▪ Качество на плановете за осигуряване на устойчивостта на проекта: т.е. неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко 60 точки. Освен това те трябва да получат поне половината от максималния брой точки за всяка от посочените по-горе категории за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“).

При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по критерия „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и не се съдържат непропорционални ограничения.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Безвъзмездните средства от ЕС за проект следва да бъдат между **100 000 EUR и 200 000 EUR.**

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване или превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Настоящото действие има за цел да подкрепя организирането на спортни събития с европейско измерение в следните области:

- Доброволчество в спорта;
- Социално приобщаване чрез спорт;
- Борба с дискриминацията в спорта, включително постигане на равенство между половете;
- **Насърчаване на здравословен начин на живот за всички:** проектите по този приоритет ще бъдат съсредоточени главно върху: а) изпълнението на трите стълба на инициативата „Здравословен начин на живот за всички“, б) изпълнението на Препоръката на Съвета относно насърчаването на укрепваща здравето физическа активност и насоките на ЕС за физическата активност, в) подкрепата за провеждането на Европейската седмица на спорта, г) популяризирането на спорта и физическата активност като инструменти за здраве, д) популяризирането на всички дейности, насърчаващи практикуването на спорт и физическа активност, е) популяризирането традиционните спортове и игри.

Проектът трябва да се съсредоточи върху една от тези цели. Той може да се насочи и към останалите цели, но основната цел трябва да бъде ясно определена и преобладаваща в предложението.

Той предоставя финансова подкрепа за организирането на едно общоевропейско спортно събитие в една държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, или на европейски местни събития в няколко държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, проектните предложения за европейски спортни събития с нестопанска цел трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Всяка публична или частна организация заедно със свързаните с нея субекти (ако има такива), чиято дейност е свързана с областта на спорта, и която е установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Например участваща организация може да е (неизчерпателно изброяване): • публичен орган на местно, регионално или национално равнище с компетентности в областта на спорта; • местна, регионална, национална, европейска или международна спортна организация; • национален олимпийски комитет или национална спортна конфедерация; • организация, представляваща движението „Спорт за всички“; • организация, чиято дейност е свързана с областта на популяризирането на физическата активност; • организация, представляваща сектора за активен отдих; • организация, чиято дейност е свързана с областта на образованието, обучението или младежта.
Състав на консорциума	Европейските спортни събития с нестопанска цел са транснационални и в тях участват: **За европейското местно събитие (тип I)**: включва между 3 и 5 организации. Всички организации трябва да са от различни държави — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата. **За европейското местно събитие (тип II)**: минимум 6 организации от 6 различни държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. **За общоевропейското събитие**: минимум 10 организации (1 единствен кандидат + 9 участващи организации, представени като асоциирани партньори) от 10 различни държави — членки на ЕС, и от трети държави, асоциирани към програмата.
Допустими дейности	**За европейските местни събития (тип I и II)** дейностите трябва да се реализират във всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, участваща в европейското спортно събитие с нестопанска цел. **За общоевропейското събитие** дейностите трябва да се реализират в държавата членка на ЕС, или в третата държава, асоциирана към програмата на кандидатстващата организация, участваща в европейското спортно събитие с нестопанска цел.
Продължителност на проекта	Продължителността на проекта трябва да бъде избрана на етапа на кандидатстване (проектите следва да са с обичайна продължителност от 12 или 18 месеца) въз основа на целта на проекта и на вида на планираните дейности. Възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение.
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-SPORT-2023-SNCESE.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **22 март** до 17:00:00 ч. (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част B от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Безвъзмездните средства от ЕС ще бъдат отпускани на организации, отговарящи за подготовката, организацията и последващите действия във връзка със спортните събития.

Предоставя се подкрепа за следните стандартни дейности (неизчерпателно изброяване):

- подготовка и организиране на събитието;
- организиране на образователни дейности за спортисти, треньори, организатори и доброволци в процеса на подготовка на събитието;
- организиране на съпътстващи спортното събитие дейности (конференции, семинари);
- обучение на доброволци;
- изпълнение на последващи дейности (оценки или изготвяне на планове за бъдещи дейности);
- комуникационни дейности, свързани с темата на събитието.

В рамките на това действие не могат да бъдат подпомагани следните спортни събития:

- Спортни състезания, организирани редовно от национални, европейски или международни спортни федерации/сдружения/лиги (национални, европейски или световни първенства), освен ако финансовата подкрепа не е поискана за организирането на съпътстващи дейности, насочени към широката публика.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваното въздействие от настоящото действие е следното:

- - повишаване на осведомеността относно ролята на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, равните възможности и укрепващата здравето физическа активност (HEPA);
- повишаване на участието в спорт, физическа активност и доброволчески дейности.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	Доколко: • предложението е свързано с целите и приоритетите на действието; • предложението се основава на действителен и подходящ анализ на потребностите; • предложението е иновативно; • предложението допълва други вече осъществени от участващите организации инициативи; • предложението създава добавена стойност на равнище ЕС посредством резултати, които не биха могли да бъдат постигнати чрез дейности, осъществени само от една държава.

Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 20 точки)**	Доколко: • работният план на проекта е ясен, пълен и ефективен, включително правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг, оценка и споделяне на резултатите от проекта; • проектът се характеризира с ефективност на разходите и разпределение на подходящи ресурси за отделните дейности; • предложената методология е ясна, подходяща и осъществима; • проектът предлага подходящи мерки за контрол на качеството, гарантиращи, че изпълнението му ще бъде висококачествено и в посочените времеви и бюджетни рамки; • проектът включва използването на цифрови инструменти и методи за учене за допълване на физическите си дейности и подобряване на сътрудничеството между организациите партньори.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	Доколко: • проектът включва подходящ състав от участващи организации по отношение на профил и експертен опит за успешно изпълнение на всички цели на проекта; • предложеното разпределение на задачите отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; • предложението включва ефективни механизми за координация и комуникация между участващите организации, както и със съответните други заинтересовани страни; • ако е приложимо, доколко участието на организация от трета държава, която не е асоциирана към програмата, допринася добавена стойност към проекта.
Въздействие **(максимален резултат: 30 точки)**	Доколко: • проектното предложение включва конкретни и логични стъпки за интегриране на резултатите от проекта в редовната работа на участващата организация; • проектът има потенциала да окаже положително въздействие върху участниците и участващите организации, както и върху по-широката общност; • очакваните резултати от проекта имат потенциала да бъдат използвани извън участващите в проекта организации през периода на изпълнение на проекта и след приключването му, както и на местно, регионално, национално или европейско равнище; • проектното предложение включва подходящи планове и методи за оценка на резултатите от проекта; • проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за оповестяване на резултатите от проекта в рамките на участващите организации, споделяне на резултатите с други организации и с обществеността и публично отразяване на финансирането от Европейския съюз; • проектното предложение включва конкретни и ефективни стъпки за осигуряване на устойчивостта на проекта, на неговия капацитет да продължи да оказва въздействие и да генерира резултати през периода след усвояването на безвъзмездната финансова подкрепа от ЕС.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства: минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „въздействие“ и 10 точки за категориите „качество на структурата и изпълнението на проекта“ и „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“. При паритет предимство имат проектите, получили най-висока оценка по категориите „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Приносът за европейски спортни събития с нестопанска цел е под формата на еднократна сума. Размерът на фиксираната еднократна сума зависи от броя на събитията и броя на организациите, участващи в проекта.

Кандидатите ще избират между трите предварително определени суми в зависимост от броя на събитията, които желаят да реализират, и броя на организациите, участващи в проекта.

<table>
<tr><th colspan="2">Категория спортни събития</th><th>Фиксирана еднократна сума</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Европейски местни събития: Най-малко едно събитие на държава.</td><td>Тип I: от минимум
3 организации от
3 различни държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, до максимум
5 организации от
5 различни държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.</td><td>200 000 EUR</td></tr>
<tr><td>Тип II: минимум
6 организации от
6 различни държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.</td><td>300,000 EUR</td></tr>
<tr><td colspan="2">Общоевропейски събития: едно събитие с най-малко 10 участващи организации от най-малко 10 държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата (включително кандидатстващата организация).</td><td>450,000 EUR</td></tr>
</table>

a) За европейското местно събитие (тип I): **200,000 EUR**

Предложенията се отнасят до проекти с много бенефициери, при които всички разходи трябва да бъдат покрити от кандидатстващата организация и от организациите партньори. Определените участващи организации (от 3 до 5) се считат за събенефициери, а събитията и организираните съпътстващи дейности ще се провеждат във всяка участваща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата.

Предложенията включват специфичен раздел с **разпределението на задачите и безвъзмездните средства от ЕС между партньорите**. Посочва се и срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а кандидатите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

б) За европейското местно събитие (тип II): **300,000 EUR**

Предложенията се отнасят до проекти с много бенефициери, при които всички разходи трябва да бъдат покрити от кандидатстващата организация и от организациите партньори. Определените участващи организации (минимум 6) се считат за събенефициери, а събитията и организираните съпътстващи дейности ще се провеждат във всяка участваща държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата.

Предложенията включват специфичен раздел с **разпределението на задачите и безвъзмездните средства от ЕС между партньорите**. Посочва се и срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а кандидатите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

в) За общоевропейското събитие: **450,000 EUR**

Предложенията се отнасят до проекти с един бенефициер, което означава, че всички разходи трябва да бъдат покрити от кандидатстващата организация и следователно събитието и организираните съпътстващи дейности ще се провеждат в държавата — членка на ЕС, или в третата държава, асоциирана към програмата, на кандидатстващата организация. По отношение на аспектите на управление на договорите участващите организации не се считат за партньори по проекта, нито за асоциирани партньори, и не получават никакво финансиране от програмата в рамките на проекта, поради което не могат да бъдат посочени в предложението за бюджет.

Посочва се срокът за изпълнение на всяка дейност по проекта, както и срокът за представяне на резултатите от проекта.

Кандидатите трябва да разделят дейностите по проекта на „**работни пакети**“. Всеки работен пакет е свързан с конкретни цели, а кандидатите трябва да определят набор от количествени и качествени показатели, чрез които да се оценява степента на постигане на тези цели.

Изплащане на безвъзмездните средства

Условието за пълно изплащане на безвъзмездните средства е всички работни пакети да бъдат изпълнени в съответствие с качествените критерии, описани в заявлението. В случай че един или повече пакети не са изпълнени, изпълнени са частично или са оценени като незадоволителни в оценката на качеството, може да се приложи пропорционално намаляване на сумата на безвъзмездните средства, както е представено в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

КЛЮЧОВО ДЕЙСТВИЕ 3: ПОДКРЕПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПОЛИТИКИ И ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Ключовото действие 3 предоставя подкрепа за сътрудничество в областта на политиката на равнището на Европейския съюз, като по този начин допринася за прилагането на съществуващите политики и за разработването на нови политики, които могат да доведат до модернизация и реформи на равнището на Европейския съюз и на системно равнище в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.

Действията, изпълнявани в рамките на това ключово действие, са насочени към:

- подготовка и подкрепа за изпълнението на политическата програма на ЕС в областта на образованието, обучението, младежта и спорта чрез улесняване на управлението и функционирането на отворените методи на координация;
- осъществяване на европейски експериментални инициативи в областта на политиката, водени от публични органи на високо равнище и включващи пробни дейности за мерки на политиката в няколко държави въз основа на надеждни методи за оценка;
- събиране на факти и знания за системите и политиките в областта на образованието, обучението, младежта и спорта на национално и европейско равнище с цел да се улесни обоснованото изготвяне на политики;
- улесняване на прозрачността и признаването на уменията и квалификациите, както и на трансфера на кредити, стимулиране на осигуряването на качеството, прилагане на цифрови квалификации, подкрепа на валидирането на неформалното и информалното учене, управлението на уменията и професионалното ориентиране;
- насърчаване на диалог относно политиката със заинтересованите страни в рамките на Европейския съюз и извън него чрез конференции, събития и други дейности, включващи лица, разработващи политики, практикуващи специалисти и други заинтересовани страни в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, с цел да се повишава осведомеността относно съответните европейски политически програми и да се популяризира Европа като отлична дестинация за обучение и научни изследвания.
- подобряване на изпълнението на програмата в качествено отношение чрез улесняване на трансфера на знания и практики между националните агенции, достъп на националните агенции и на Комисията до ресурси от аналитични центрове, които позволяват разработването на дейности и стратегии за изпълнение на програмата в по-изявена връзка с развитието на политиките, осигуряване на инструменти за по-добро използване на потенциала за взаимодействие и взаимно допълване;
- предоставяне на възможности за хората на всеки етап от живота да получават опит от учене в чужбина в рамките на своята област на компетентност, като например публично управление, селско стопанство и развитие на селските райони, нови технологии, предприятия и др.;
- допускане на изпълнителните органи по програмата „Еразъм+“ да действат като модератори за увеличаването на мащаба на проектите по програмата „Еразъм+“ за кандидатстване за безвъзмездни средства или развитие на взаимодействия чрез подкрепа от европейските структурни и инвестиционни фондове, управлявани на национално и регионално равнище, рамковата програма за научни изследвания и иновации и програмите, свързани с миграцията, сигурността, правосъдието и гражданството, здравеопазването и културата;
- подкрепа за събития, кампании и други дейности, които ще информират гражданите и организациите за програмата „Еразъм+“ и политиките на Европейския съюз в областта на образованието, обучението, младежта и спорта;
- принос за откриването и разпространението на добри практики и на примери за успех сред подкрепените проекти, за да им се даде по-голяма видимост и да се разшири тяхното прилагане на местно, национално и европейско равнище.

КАКВИ ДЕЙСТВИЯ СЕ ПОДКРЕПЯТ?

Въз основа на настоящото ръководство за програмата се реализира следното действие:

- Обединена европейска младеж

Това действие се управлява от Европейската изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA).

Ключовото действие 3 обхваща много други действия в подкрепа на реформирането на политиките в областите на образованието, обучението и младежта, които се изпълняват пряко от Европейската комисия или чрез специални покани за представяне на предложения, управлявани от Европейската изпълнителна агенция за образование и култура. Тези действия са групирани в следните раздели:

- Подкрепа за развитието на европейската политика
- Подкрепа за инструментите и мерките на Съюза, които насърчават качеството, прозрачността и признаването на уменията, компетентностите и квалификациите;
- Политически диалог и сътрудничество с ключови заинтересовани страни и международни организации;
- Мерки, които допринасят за качествено и приобщаващо изпълнение на програмата;
- Сътрудничество с други инструменти на Съюза и подкрепа за други политики на Съюза;
- Дейности за разпространение и повишаване на осведомеността.

Повече информация относно подкрепяните действия ще намерите на уебсайтовете на Европейската комисия и на Изпълнителната агенция.

ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ

Проектите „Обединена европейска младеж“ имат за цел да създадат мрежи за насърчаване на регионални партньорства, които да функционират в тясно сътрудничество с младежи от цяла Европа (държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата). В мрежите следва да се организират обмени, ще се насърчават обучения (например за младежки лидери) и да се дават възможности на самите младежи да създават съвместни проекти, всички от които да могат да се осъществяват както чрез физически, така и чрез онлайн дейности.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Проектите „Обединена европейска младеж“ имат за цел да създадат мрежи за насърчаване на регионалните партньорства и да дават възможност на младежите от цяла в Европа да създават съвместни проекти, да организират обмен и да насърчават обучения (например за младежки лидери) чрез физически и онлайн дейности. С действието ще се подкрепят транснационалните партньорства за младежки организации от местното равнище до мащабни партньорства, които имат за цел да подсилят европейското измерение на своите дейности, включително относно начините за по-добър съвместен живот и спомагане за проектирането на устойчив бъдещ начин на живот в съответствие с Европейския зелен пакт и инициативата нов европейски Баухаус[300].

Важни тематични приоритети са включването в работата и популяризирането на целите на ЕС за младежта и като цяло на Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.[301] Целите на ЕС за младежта са отразени и в политическите насоки на председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен[302]. В предложенията за проекти могат да се разглеждат и темите на „Конференцията за бъдещето на Европа“. Изборите за Европейски парламент през 2024 г. са от значение в контекста на това действие.

Младежите и младежките организации са ключови участници в процеса за възстановяване след пандемията от COVID-19. В младежките мрежи следва да се обмислят начини за изграждане на солидарност и приобщаване, както и за подобряване на качеството на живот след пандемията, които да съответстват на предизвикателствата, свързани с цифровите умения и устойчивия екологичен начин на живот[303].

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

Действието е предназначено да подкрепи по-специално:

- насърчаването и развитието на повече транснационално структурирано сътрудничество онлайн и офлайн между различни младежки организации с цел изграждане или укрепване на партньорства, насочени към солидарност и приобщаващо демократично участие на всички, на фона на неблагоприятните въздействия върху социалните и икономическите структури и в съответствие със стратегията на ЕС за младежта, целите на ЕС за младежта и диалога по въпросите на младежта;
- изпълнението на рамките и инициативите на ЕС, като например специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър[304], доколкото те са свързани с областта на младежта;

[300] https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_bg

[301] Резолюция на Съвета 2018/C 456/01, публикувана през декември 2018 г.: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&from=BG

[302] Вж. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_19_5542

[303] Вж. HTTPS://EUROPA.EU/NEW-EUROPEAN-BAUHAUS/INDEX_BG

[304] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_bg.

- младежки организации, включени в инициативи за насърчаване на младежите да участват в демократичния процес и в обществото чрез организиране на обучения, представяне на общи черти на младите европейци и насърчаване на дискусии и дебати относно връзката им с ЕС, неговите ценности и демократични основи. Това включва организиране на събития като част от подготовката за изборите за Европейски парламент през 2024 г.

- насърчаването на участието на по-слабо представените групи младежи в политиката, младежките организации и други организации на гражданското общество чрез ангажирането на младежи в уязвимо и в социално-икономически неравностойно положение;

- новите начини за овластяване на младежките организации в справянето с последиците от пандемията от COVID-19 чрез подпомагане на иновативни начини на сътрудничество и създаване, развитие и управление на мрежи. Ориентировъчно това би могло да включва засилване на сътрудничеството между младежките организации в цифрова среда посредством неформални учебни методи и организационни модели, като например алтернативни начини на обмен и взаимна помощ.

- засилването на европейското измерение на дейностите на младежките организации, включително дейности, свързани с това как да живеем по-добре заедно след пандемията и да помагаме за разработването на устойчиви бъдещи начини на живот в транснационален план.

ДЕЙНОСТИ

Действието е насочено към НПО (с нестопанска цел) и публични органи, които предлагат проекти с капацитет за мобилизиране на младежите в партньорства, обхващащи различни държави и региони в рамките на държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата.

Дейностите за мобилност на младежите следва да представляват основен елемент от проектите в рамките на „Обединена европейска младеж“. Тази мобилност следва да предлага трансграничен обмен и възможности за неформално или информално обучение за младежи от цяла Европа (Източна, Западна, Северна и Южна), които могат да бъдат подготвяни и подкрепяни чрез онлайн форуми, за да допринесат за постигането целите на това действие. Тези дейности за мобилност трябва да бъдат много ясно обосновани в съответствие с целите на действието.

Всички дейности следва да допринасят за разширено обхващане на младежите, достигайки както до младежите в младежките организации, така и извън тях, включително и до младежите с по-малко възможности, така че да се осигури многообразие от гласове.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА МЕСТНО ДЕЙСТВИЕ „ОБЕДИНЕНА ЕВРОПЕЙСКА МЛАДЕЖ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програмата „Еразъм“, проектните предложения за „Обединена европейска младеж“ трябва да отговарят на следните критерии:

Кой може да кандидатства?	Кандидатите (координатори и пълноправни партньори) трябва да бъдат юридически лица: - НПО (включително европейски младежки НПО и национални младежки съвети), работещи в областта на младежта; - публични органи на местно, регионално или национално равнище. Те следва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Публични или частни дружества (които могат да са малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие), както и свързаните с тях субекти, също могат да участват, но не и като координатор.
Кои видове организации отговарят на условията за участие в проекта?	Всяка организация, публична или частна, заедно със свързаните с нея субекти (ако има такива), работеща със или за младежи извън формалните среди, която е установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата. Такива организации могат да бъдат например: • организация с нестопанска цел, сдружение, НПО (вкл. европейска младежка НПО); • национален младежки съвет; • публичен орган на местно, регионално или национално равнище; • образователна или изследователска институция; • фондация; публични или частни дружества (които могат да са малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие). Следователно, докато това действие е насочено основно към организации с нестопанска цел, организациите със стопанска цел могат да участват, ако се докаже ясна добавена стойност за проекта.
Състав на консорциума	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 5 кандидата (координатор и пълноправни партньори) от най-малко 5 държави — членки на ЕС, и/или трети държави, асоциирани към програмата. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.
Място на изпълнение на дейностите	Дейностите трябва да се осъществяват в допустимите държави.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 24 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред европейската Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) със седалище в Брюксел. В рамките на една покана за кандидатстване една организация може да подаде само едно заявление. Покана №: ERASMUS-YOUTH-2023-YOUTH-TOG
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **9 март до 17:00:00 ч.** (брюкселско време).

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Проектът „Обединена европейска младеж“ включва четири етапа, които започват още преди проектното предложение да бъде избрано за финансиране, а именно: 1) Определяне и стартиране на проекта; 2) Подготовка, проектиране и планиране на проекта; 3) Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите; и 4) Преглед на проекта и оценка на въздействието. Участващите организации и участниците в дейностите следва да играят активна роля във всички тези етапи и по този начин да обогатяват своя опит от ученето.

- Определяне и стартиране: определяне на проблем, нужда или възможност, към които можете да се насочите с идеята си за проект в контекста на поканата; определяне на ключовите дейности и основните резултати, които могат да се очакват от проекта; картографиране на съответните заинтересовани страни и потенциални партньори; формулиране на целта/целите на проекта; осигуряване на привеждането на проекта в съответствие със стратегическите цели на участващите организации; предприемане на известно първоначално планиране с оглед да се даде добър старт на проекта и събиране на необходимата информация за продължаване до следващия етап и т.н.;
- Подготовка, проектиране и планиране: конкретизиране на обхвата на проекта и на подходящия подход, приемане на график на съответните задачи; оценка на необходимите ресурси и разработване на подробностите по проекта, например оценка на нуждите; определяне на стабилни цели и показатели за въздействието (конкретни, измерими, достижими, релевантни и обвързани със срокове); определяне на резултатите от проекта и от обучението; разработване на работна програма, формати на дейности, очаквано въздействие, прогнозен общ бюджет; изготвяне на план за изпълнение на проекта, включващ стратегически аспекти на управлението на проекта, мониторинга, контрола на качеството, докладването и разпространението на резултатите; определяне на практическата организация и утвърждаване на целевата група/групи за предвидените дейности; сключване на споразумения с партньори, изготвяне на предложението и др.;
- Изпълнение на проекта и наблюдение на дейностите: изпълнение на проекта в съответствие с планове, отговарящи на изискванията за докладване и комуникация; наблюдение на текущите дейности и оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо плановете на проекта; определяне и предприемане на корективни действия за справяне с отклоненията от плановете и с проблеми и рискове; установяване на несъответствия с определените стандарти за качество и предприемане на корективни действия, и др.;
- Преглед и оценка на въздействието: оценка на резултатите от дейността по проекта спрямо целите на проекта и плановете за изпълнение; оценка на дейностите и на тяхното въздействие на различни равнища, споделяне и използване на резултатите от проекта и др.

ХОРИЗОНТАЛНИ АСПЕКТИ, КОИТО ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ПРИ ПЛАНИРАНЕТО НА ВАШИЯ ПРОЕКТ:

В допълнение към спазването на формалните критерии и създаването на устойчиви договорености за сътрудничество с всички партньори по проекта следните елементи могат да допринесат за увеличаване на въздействието и качественото изпълнение на проектите „Обединена европейска младеж“ в различните фази на проекта. Кандидатите се насърчават да вземат предвид тези възможности и измерения при разработването на своя проект.

Устойчивост на околната среда

Проектите следва да се разработват по екологосъобразен начин и да включват екологични практики във всички свои аспекти. При разработването на проекта организациите и участниците следва да възприемат екологосъобразен подход, като това ще насърчава всички участници в проекта да обсъждат и да проучват въпросите на околната среда и да анализират възможностите за действие на различни равнища, и ще помага на организациите и участниците да намират алтернативни, по-екологични начини за изпълнение на дейностите по проекта.

Приобщаване и многообразие

Програмата „Еразъм+“ има за цел да насърчава равните възможности и достъпа, приобщаването и справедливостта посредством всички включени в нея действия. За прилагането на тези принципи е разработена стратегия за приобщаване и многообразие, която да подпомага по-доброто информиране на участниците от различни среди, по-специално на тези от тях с по-малко възможности, които срещат пречки пред участието си в европейски проекти. Организациите следва да изготвят достъпни и приобщаващи дейности по проекта, като вземат предвид мненията на участниците с по-малко възможности и ги ангажират в целия процес на вземане на решения.

Като общ принцип участващите организации следва да прилагат стратегии за свързване с младежи от различни среди на местно равнище. Това обхваща участието на разнообразни групи младежи с по-малко възможности, включително от отдалечени/селски райони и/или младежи с мигрантски произход. Ето защо всички дейности следва да допринасят както за по-добро достигане до младежите, така и за разширяване на активното им участие, така че да се постигне обединение на многообразието от гласове.

Цифрово измерение

Виртуалното сътрудничество и експериментирането с възможности за виртуално и смесено учене са от ключово значение за успеха на проектите. По-специално изрично се насърчава използването на Европейския младежки портал и платформата на стратегията на ЕС за младежта в рамките на проектите за съвместна работа преди и по време на дейностите по проекта и след тяхното приключване.

Общи ценности, гражданска ангажираност и участие

Проектите ще подкрепят активното гражданство и етиката и ще насърчават развитието на социални и междукултурни компетентности, критичното мислене и медийната грамотност. Те ще бъдат насочени и към повишаването на осведомеността и разбирането на контекста на Европейския съюз.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Очакваният принос на проектите, за които са отпуснати безвъзмездни средства, към политиката на ЕС за младежта следва да се демонстрира чрез:

- надграждане върху целите на стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., по-специално като се показва по какъв начин те допринасят за посочените в стратегията приоритети за ангажиране, свързване и овластяване;
- надграждане на резултатите от европейските цели за младежта, диалога по въпросите на младежта и други проекти относно обсъждания по въпросите на младежта и проучвания на общественото мнение относно бъдещето на Европа и свързването им с разработването на политики на местно/регионално/национално/европейско равнище;
- надграждане на специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър, доколкото те са свързани с областта на младежта;
- подобряване на участието на младежите в демократичния живот от гледна точка на активното гражданство и установяването на връзка с лицата, вземащи решения (овластяване, усвояване на нови умения, участие на младежите в разработване на проекти и т.н.);
- подпомагане на подобряването на капацитета на младежкия сектор, извършващ дейност на местно равнище, за транснационална работа с акцент върху приобщаването, солидарността и устойчивостта, и насърчаване на транснационалното учене и сътрудничество между младежите и лицата, вземащи решения;

- увеличаване на мащаба на съществуващите добри практики и обхват отвъд обичайните мрежи, включително използване на цифрови средства за поддържане на връзка при всякакви обстоятелства, дори в ситуации на отдалеченост, изолация или ограничителни мерки;
- разпространение на резултатите от тях по ефективен и увлекателен начин сред младежите, участващи в младежки организации, както и сред младежи, които не са свързани с младежки структури, или такива с по-малко възможности, за да се проправи път за по-систематични партньорства.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	• **Цел и добавена стойност от ЕС:** с предложението се създава и разработва проект, който подкрепя политиките на равнището на ЕС, свързани с младежта — най-вече Стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. В предложението се посочва ясно добавената стойност от ЕС на системно равнище, която ще бъде генерирана благодарение на неговия транснационален характер и потенциална прехвърляемост. • **Цели**: целите на предложението са свързани с общите цели на действието, както и с най-малко една от неговите специфични цели; освен това целите на предложението са конкретни и ясно определени, постижими, измерими, реалистични и навременни; те са насочени към решаване на проблеми, които имат отношение към участващите организации, и създават ясна добавена стойност за избраните целеви групи. • **Нужди**: в предложението се доказва, че проектът се основава на задълбочена оценка на нуждите, основана, доколкото е възможно, на подлежащи на проверка факти и цифри, подкрепени от общи и специфични данни, свързани с всички държави и организации в консорциума. Очаква се ясен анализ на нуждите, който да е свързан с конкретните реалности на кандидатите, партньорите и целевите групи. **Ангажираност на младежите**: партньорството показва, че има капацитета да осигури активна ангажираност с разнообразни групи младежи като младежи от отдалечени/селски райони, младежи с мигрантски произход и/или в неравностойно социално положение, още от етапа на проектиране на дейностите, свързани с младежта.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 30 точки)**	• **Планиране:** Предложението е ясно, цялостно и с високо качество и включва правилно планирани етапи на подготовка, изпълнение, мониторинг и оценка на проекта на основата на надеждни методологии за управление на проекти. • **Методология:** Изпълнението се основава на подходящи методологии; целите са в съответствие с дейностите и са ясно очертани, с логическа свързаност между установените проблеми, нужди и решения; работният план е последователен и конкретен; налице са подходящи мерки за контрол на качеството и показатели, гарантиращи надлежното изпълнение на проекта при необходимото качество, обхват, срок и в рамките на предвидения бюджет; съществуват конкретни и подходящи планове за управление на риска и за действие в извънредни ситуации. • **Икономическа ефективност**: предложеният бюджет е съгласуван, достатъчно подробен, подходящ за изпълнението на проекта и проектиран за осигуряването на най-доброто съотношение между качество и цена. Ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. Бюджетът отговаря на нуждите на организациите на местно равнище и на уязвимите младежи с оглед насърчаването на включването им в програмата „Еразъм+“.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 20 точки)**	• **Конфигурация:** партньорството обединява подходящ състав от допълващи се организации с необходимите профили, умения, опит, експертен капацитет и подкрепа от ръководството, така че да постигне целите си; ако в консорциума участват организации със стопанска цел, добавената им стойност е ясно доказана. • **Географски състав**: партньорството демонстрира капацитет за отразяване на европейското икономическо, социално и/или културно многообразие чрез географския си състав (т.е. обхващане на Източна, Западна, Северна и Южна Европа), за да се гарантира истинско паневропейско сътрудничество. • **Развитие на местни НПО**: партньорството има потенциала да развие капацитета и знанията на местните НПО, които все още не са добре установени на европейско равнище, за да се постигне засилено партньорско сътрудничество между НПО в цяла Европа. • **Ангажираност и задачи**: разпределението на отговорностите и задачите в партньорството е ясно и целесъобразно; координиращата организация демонстрира високо качество на дейностите по управление и потенциал за координация на транснационалните мрежи, както и лидерство в комплексна среда. • **Договорености за сътрудничество**: предложени са механизми за управление, които ще гарантират ефективна координация, вземане на решения, комуникация и решаване на конфликти между участващите организации, участниците и останалите заинтересовани страни. • **Ангажираност на младежите**: младежите участват по подходящ начин във всички етапи от изпълнението на проекта и по приобщаването на младежите се работи на всички етапи и равнища на проекта, като се предоставят правомощия и/или конкретни стратегии за осигуряването на тяхното широко участие.
Въздействие **(максимален резултат: 20 точки)**	• **Въздействие**: голямо потенциално въздействие на проекта върху участниците и организациите партньори — по-специално с оглед на разширяването на обхвата на действие на местните организации, работещи по национални, регионални или местни дейности, които все още не са трансгранични по своя характер, когато дейностите са били разширени или развити на равнището на ЕС през периода на изпълнение на проекта и след приключването му,— както и върху младежката общност като цяло. Очакваните резултати показват разбирането и капацитета на кандидата и партньорите да разпространяват информация за ценностите на Европейския съюз, особено по отношение на гражданството. • **Разпространение**: в предложението се демонстрира капацитет за предприемане на действия за популяризиране сред младежите и способност за ефективна комуникация относно проблемите и решенията на общностите, които те представляват, пред по-широка световна аудитория; по-специално в предложението се съдържа надежден план за комуникация и разпространение на резултатите и се предвиждат подходящи цели, дейности и разпределение на задачите между партньорите, съответни срокове, инструменти и канали за ефективно разпространение на получените резултати и ползи сред лицата, разработващи политики, и достъпност на тези резултати и ползи за крайните потребители през периода на изпълнение на проекта и след приключването му. • **Устойчивост**: в предложението ясно се посочва как резултатите от проекта биха могли да допринесат за промени на системно равнище в сектора на младежта както през периода на изпълнение на проекта, така и след приключването му, с голям потенциал да създадат предпоставки за дългосрочно сътрудничество на равнище ЕС и/или да вдъхновят нови политики и инициативи на ЕС в областта на младежта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **60 точки**, като се вземе предвид и необходимата минимална положителна оценка за всеки от четирите критерия за отпускане на безвъзмездни средства (т.е. минимум 15 точки за категориите „релевантност на проекта“ и „качество на структурата и изпълнението на проекта“; 10 точки за категориите „качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество“ и „въздействие“. При паритет предимство имат оценките, получени по критериите за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

Като общо правило и в рамките на действащите национални и европейски правни рамки резултатите следва да бъдат публикувани под формата на **образователни ресурси със свободен достъп** (ОРСД), както и на подходящи професионални, секторни или принадлежащи на компетентни органи платформи. В предложението следва да се включва информация за начина, по който изготвените данни, материали, документи, аудио-визуални продукти и публикации в социалните медии ще бъдат свободно разпространявани и популяризирани въз основа на отворени лицензи, и да не се съдържат непропорционални ограничения.

СРОК И ИНДИКАТИВЕН ГРАФИК ЗА ОЦЕНКА И СКЛЮЧВАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Етапи	**Дата и час или индикативен период**
Краен срок за подаване на заявления	9 март — 17:00 ч. (брюкселско време)
Период на оценяване	Март—август 2023 г.
Информация за кандидатите	Септември 2023 г.
Подписване на споразумението за безвъзмездни средства	Септември—ноември 2023 г.
Начална дата на действието	Края на 2023 г.—началото на 2024 г.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Минималната безвъзмездна помощ за проект е 150 000 EUR, а максималният размер не може да надвишава 500 000 EUR.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Описаните разходи може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Действията по инициативата „Жан Моне“ предлагат възможности в областта на висшето образование и в други области на образованието и обучението. Действията по инициативата „Жан Моне“ допринасят за разпространението на знания по въпросите на интеграцията в Европейския съюз. Подкрепят се следните действия:

- **действия по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование**
- **действия по инициативата „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението**
- **ориентационен дебат по инициативата „Жан Моне“ (висше образование** и **други области на образованието и обучението)**

Тези действия ще се изпълняват от Европейска изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA).

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Действията по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование предоставя подкрепа за **преподаването и научните изследвания** в областта на Европейския съюз в световен мащаб.

Изследванията на Европейския съюз се отнасят до преподаването, ученето и научните изследвания относно Европейския съюз, неговата история, цели, структури, функции и/или политики.

Като се съсредоточават върху измерението на Европейския съюз, дейностите по инициативата „Жан Моне“ следва да насърчават активното европейско гражданство и основните ценности на Европейския съюз на

зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства (член 2 от Договора за Европейския съюз).

По отношение на политиките на Европейския съюз, действията по инициативата „Жан Моне“ трябва да допринасят за разпространението на знания за това как тези политики могат да бъдат от полза в ежедневния живот на гражданите в ЕС и/или в чужбина и/или как те могат да повлияят на системата за създаване на политики в сходни области, или на равнището на държавата членка, или в чужбина на национално, регионално или глобално равнище. Следва да бъде показана много ясна връзка между предмета на предложението и политиката на ЕС и/или темата на ЕС, за която то се отнася.

Действията по инициативата „Жан Моне“ също така са предназначени да функционират като вектор на публичната дипломация към трети държави, като популяризират ценностите на ЕС и повишават видимостта на това, което символизира Европейският съюз, и на целите, които възнамерява да постигне.

По-долу са описани целите и критериите за кандидатстване за преподаването и научните изследвания.

ПРЕПОДАВАНЕ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЯТА

С действието „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ ще се постигнат:

- насърчаване на високите постижения в преподаването и научните изследвания в областта на Европейския съюз в световен мащаб;
- насърчаване на диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно, регионално и национално и европейско равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите;
- генериране на знания и визии в подкрепа на разработването на политиките на ЕС и засилване на ролята на ЕС в Европа и в глобализирания свят;
- достигане до по-широка публика и разпространяване на знанието за ЕС сред цялото общество (извън академичните среди и специализираната публика), което ще доближи ЕС до обществеността.

Действията също така са предназначени да функционират като вектор на публичната дипломация към трети държави, които не са асоциирани към програмата, като се популяризират ценностите на ЕС и се повишава видимостта на това, което символизира Европейският съюз днес, и на целите, които възнамерява да постигне.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Действието „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ трябва да се реализира в една от следните форми: **Модули, катедри, центрове за високи постижения**

- **Модулите** са краткосрочни програми или курсове за обучение в областта на изследванията на Европейския съюз, предлагани от институции за висше образование. Всеки модул е с минимална продължителност от 40 учебни часа на академична година за срок от три години. Модулите могат да са съсредоточени върху дадена конкретна дисциплина от европейските изследвания или да са с мултидисциплинарен подход и съответно да се основават на академичната работа на няколко преподаватели и експерти. Те могат също така да приемат формата на кратки специализирани програми или летни програми.
- **Катедрите** са преподавателски позиции за университетски професори със специализация в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано по-горе) с продължителност от три години. Катедрата „Жан Моне“ може да се заема от само един професор, който преподава минимум 90 учебни часа на академична година. Към катедрата може също така да има екип, който да подпомага и подобрява дейностите ѝ, включително осигуряването на допълнителни учебни часове.
- **Центровете за високи постижения „Жан Моне“** са координационни центрове за компетентности и знания по теми, свързани с Европейския съюз. В тях следва да се събират експертният капацитет и компетентността на експерти на високо равнище за развиване на единодействия между различни дисциплини и ресурси в областта на европейските изследвания (както е описано по-горе), както и за иницииране на съвместни транснационални дейности и осигуряване на отвореност към гражданското общество. Центровете за високи постижения „Жан Моне“ изпълняват важна роля за обхващането на студенти, обучаващи се във факултети, чиито учебни програми обикновено не засягат въпроси, свързани с Европейския съюз, както и за контактите с лица, разработващи политики, държавни служители, организации на гражданското общество и широката общественост.

От бенефициерите по инициативата „Жан Моне“ (ръководители на модули, преподаватели, заемащи катедри, и участници в центровете за високи постижения) се изисква да организират дейности и събития, които да гарантират отвореност към лицата, разработващи политики, държавните служители, гражданското общество и широката общественост.

За целите на катедрите и модулите, учебните часове включват часове на пряк контакт за преподаване в контекста на групови лекции, семинари и упражнения и могат да включват всяка от изброените дейности във формат на дистанционно обучение, но не включват индивидуално обучение и/или надзор. Летните курсове са допустими по отношение на модулите.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ДЕЙСТВИЕ „ПРЕПОДАВАНЕ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

За модулите „Жан Моне“ се прилагат следните критерии за допустимост:

Кой може да кандидатства?	Кандидатите трябва да бъдат: - институция за висше образование (ИВО); - ИВО, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. ВУ, установени в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават валидна ХВОЕ. ХВОЕ не се изисква за участващите ИВО в трети държави, които не са асоциирани към програмата. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.
Състав на консорциума	Допускат се само заявления от отделни кандидати (отделни бенефициери).
Допустими дейности	Преподаването по модулите „Жан Моне“ трябва да е с минимална продължителност от 40 часа на академична година в областта на изследванията на ЕС (както е описано по-горе) в кандидатстващата институция за висше образование.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2023-MODULE
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **14 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**

<u>За катедрите „Жан Моне“</u> се прилагат следните критерии за допустимост:

Кой може да кандидатства?	Кандидатите трябва да бъдат: • институция за висше образование (ИВО); • установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. ВУ, установени в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават валидна ХВОЕ. Такава харта не се изисква за участващите ВУ в трети държави, които не са асоциирани към програмата. **Изключение:** организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.
Състав на консорциума	Допускат се само заявления от отделни кандидати (отделни бенефициери).

Допустими дейности	Преподаването в катедрите „Жан Моне“ трябва да е с минимална продължителност от 90 часа на академична година в областта на изследванията на ЕС (както е описано в настоящото ръководство) в кандидатстващата институция за висше образование и от преподавателя, заемащ катедрата, който трябва да е постоянен член на персонала на кандидатстващата институция.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2023-CHAIR
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **14 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

<u>За центровете за високи постижения „Жан Моне“</u> се прилагат следните критерии за допустимост:

Кой може да кандидатства?	Кандидатите трябва да бъдат: - институция за висше образование (ИВО); - установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата; - за даден период ще бъде подкрепян само един център за високи постижения „Жан Моне“ във всяка участваща ИВО. ВУ, установени в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават валидна ХВОЕ. Такава харта не се изисква за участващите ВУ в трети държави, които не са асоциирани към програмата. Изключение: организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие.
Състав на консорциума	Допускат се само заявления от отделни кандидати (отделни бенефициери).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2023-COE
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **14 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

<u>За модулите „Жан Моне“</u> се прилагат следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“: • насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно, регионално и национално и европейско равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приближат ЕС до обществеността. Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: • студенти във висши учебни институции, които учат в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); • студенти във висши учебни институции, които не непременно имат пряк досег с теми от областта на изследванията на ЕС (в области извън правото, икономиката и политологията); • за трети държави, които не са асоциирани към програмата, потенциал на проекта да засили публичната дипломация на ЕС.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология; • Доколко работната програма: o е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; o показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта; • Стратегия за мониторинг и оценка
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	• Ниво на компетентност и добавена стойност на екипа: Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности (както в академичните, така и в неакадемичните области, където е приложимо), по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението.

Въздействие **(максимален резултат: 25 точки)**	Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху студентите и учещите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“; o усъвършенствани или иновативни учебни програми; o повишен капацитет за привличане на отлични студенти; o засилено сътрудничество с партньори от други държави; o отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; o повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. Разпространение и комуникация: • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“: o популяризиране; o повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; o обхващане на групи извън институциите за висше образование; o преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: o медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.), o събития. Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум **70 точки** общо и по **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства**. На паритетните предложения ще се дава приоритет в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

За **катедрите „Жан Моне**“ се прилагат следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“: • е насочено към изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно, регионално и национално и европейско равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приближат ЕС до обществеността. Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: • студенти във висши учебни институции, които учат в областта на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); • студенти във висши учебни институции, които не са автоматично в пряк контакт с теми от областта на изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); • за трети държави, които не са асоциирани към програмата, потенциалът на проекта да засили публичната дипломация на ЕС.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология. • Управление: Доколко работната програма: o е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; o показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта. • Стратегия за мониторинг и оценка.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	• Отличен профил и експертен опит в изследванията на Европейския съюз на преподавателя, заемащ катедрата (както е описано в уводния абзац). • Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на преподавателя, заемащ катедрата, и ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности по проекта, по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението. • Доказателства за нивото на опит в областта на научните изследвания по теми, свързани с ЕС.

Въздействие **(максимален резултат: 25 точки)**	Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху студентите и учещите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“: o усъвършенствани или иновативни учебни програми; o повишен капацитет за привличане на отлични студенти; o засилено сътрудничество с партньори от други държави; o отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; o повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. Разпространение и комуникация: • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“: o популяризиране; o повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; o обхващане на групи извън институциите за висше образование; o преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: o медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.), o събития. Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум **70 точки** общо и по **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства**. На паритетните предложения ще се дава приоритет в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

<u>За центровете за високи постижения „Жан Моне“</u> се прилагат следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства:

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	Доколко предложението съответства на целите на дейностите по инициативата „Жан Моне“: • насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); • насърчава диалога между академичните среди и обществото, включващ лица, разработващи политики на местно, регионално и национално и европейско равнище, държавни служители, представители на гражданското общество, представители на различните степени на образование и на медиите; • генерира знания и визии, които могат да допринесат за разработването на политиката на ЕС и да засилят ролята на ЕС в глобализирания свят; • включва активни информационни и образователни действия, които ще разпространят знания по теми, свързани с ЕС, към цялото общество (отвъд академичните среди и специализираната аудитория) и ще приближат ЕС до обществеността. Доколко предложението достига до повече целеви групи: • вид на бенефициерите на експертния опит на предложения център; • участие на факултети/департаменти, които не работят пряко в областта на специфичните за ЕС изследвания; • за трети държави, които не са асоциирани към програмата, потенциал на проекта да засили публичната дипломация на ЕС.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Методология: качество, новаторство и приложимост на самия проект и жизнеспособност на предложената методология. • Доколко работната програма o е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; o показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта. • Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	• Качество и добавена стойност на участниците в Центъра. • Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на членовете на ангажирания персонал в предложените по проекта дейности както по отношение на изследванията на Европейския съюз, така и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението. • Договорености за сътрудничество в рамките на висшата образователна институция и разпределение на ролите. • Ангажимент на институцията за развитие и поддръжка на Центъра.

Въздействие **(максимален резултат: 25 точки)**	Очаквано въздействие на проекта с дългосрочно влияние: • върху институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; • върху факултетите/департаментите, които се ползват от действието по инициативата „Жан Моне“; o подобрено или иновативно съдържание, разработване на нови перспективи на специфични научни изследвания; o повишен капацитет за привличане на отлични студенти и изследователи; o засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори от други държави; o отпускане на повече финансови ресурси за научни изследвания и преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията; o повишен капацитет за преподаване и провеждане на научни изследвания по теми, свързани с ЕС; • върху други организации и физически лица, участващи в проекта на местно, регионално, национално и/или европейско равнище. Разпространение и комуникация: • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“: o популяризиране; o повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; o обхващане на групи извън институциите за висше образование; o преносимост и приложение в нови политики и усъвършенствани практики. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: o медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.), o събития. Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум **70 точки** общо и по **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства**. На паритетните предложения ще се дава приоритет в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

ГЕОГРАФСКИ ЦЕЛИ

Инструментите за външна дейност на ЕС подпомагат тези действия. Наличният бюджет се разпределя между различните региони и размерът на всеки бюджетен пакет е различен. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъде публикувана в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

Географските цели, определени за това действие, са следните:

За Азия: максимум 75 % от финансирането може да бъде предоставено на държавите с висок доход в този регион;
За Африка на юг от Сахара: Приоритет ще се дава на най-слаборазвитите държави; специален акцент се поставя и приоритетните държави в областта на миграцията и върху регионалните проекти, включващи ВУ от няколко държави.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

КОЛИЧЕСТВЕНО

Все по-голям брой институции за висше образование, които укрепват измерението на Европейския съюз в обхванатите в тях дисциплини.

Все по-голям брой теми, свързани с Европейския съюз, въведени в преподаването и в научните изследвания на факултети/департаменти, в които обикновено не се разглежда европейското измерение — отвъд темите, чиято връзка с европейските въпроси като правило е известна.

КАЧЕСТВЕНО

По отношение на пряко ангажираните в действията участници действията „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ ще имат положително и дълготрайно въздействие както върху студентите, така и върху изследователите/преподавателите, и ще постигнат:

- насърчаване на демокрацията и чувството за принадлежност към общо пространство; възможна оценка за засиления интерес от страна на младежите към европейските политики посредством специални проучвания;
- засилен интерес към задълбочаване на познанията за специфичните политики на Европейския съюз, което може да доведе до по-активно участие в дейностите на ЕС и в обществената услуга;
- увеличаване на възможностите за младите изследователи да повишават професионалната си компетентност и да дават тласък на кариерата си.

По отношение на участващите организации направлението „Преподаване и научни изследвания“ по инициативата „Жан Моне“ ще засили новата динамика и ще постигне:

- повишаване на капацитета на институциите за висше образование за преподаване по теми, свързани с Европейския съюз;
- привличане на все повече и нови учещи и преподаватели, заинтересовани от придобиване на знания за Европейския съюз;
- създаване на структурирани центрове, предоставящи специфични за Европейския съюз знания на високо равнище и задълбочени научни изследвания на факултети/департаменти, които се нуждаят от подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Тази схема за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е както следва:

- Модули „Жан Моне“: **30 000** EUR
- Катедри „Жан Моне“: **50 000** EUR
- Центрове за високи постижения „Жан Моне“: **100 000** EUR

Еднократните суми ще покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, публикуване, превод).

Модули и катедри „Жан Моне“

В своето заявление кандидатите трябва да поискат предварително определения размер на еднократната сума, посочен в таблиците по-долу. В таблиците по-долу е показана общата еднократна сума по държави, която съответства на общия брой учебни часове. Сумите в таблицата са окончателният принос на ЕС, тъй като е включено съфинансиране в размер на 75 %.

а.1) За модулите „Жан Моне“ за държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата

Държава/ учебни часове за 3-годишния период (мин. 40 часа/ година)	**България, Румъния, Северна Македония, Лихтенщайн, Сърбия**	**Турция, Хърватия, Латвия**	**Унгария, Полша, Литва, Чешка република, Естония, Словакия**	**Португалия, Гърция, Словения, Малта**	**Кипър, Исландия, Испания, Италия**	**Ирландия, Франция, Финландия**	**Белгия, Дания, Германия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Норвегия**
120—150	11 500 EUR	13 500 EUR	15 000 EUR	19 000 EUR	22 000 EUR	26 000 EUR	28 000 EUR
151—180	14 500 EUR	16 500 EUR	18 500 EUR	23 000 EUR	27 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
181—210	16 500 EUR	19 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
211—240	19 000 EUR	22 500 EUR	25 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
241—270	21 500 EUR	25 500 EUR	29 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
271—300	24 000 EUR	28 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
301—330	26 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
331—360	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR

а.2) За модулите „Жан Моне“ за трети държави, които не са асоциирани към програмата

Държава/учебни часове за 3-годишния период (мин. 40 часа/година)	**Чили, Сейнт Китс и Невис, Мексико, Либия, Антигуа и Барбуда, Барбадос, други**	**Бахрейн, Тринидад и Тобаго**	**Саудитска Арабия, Сейшелски острови, Екваториална Гвинея, Оман, Израел**	**Република Корея, Нова Зеландия**	**Япония, Обединено кралство**	**Австралия, Бруней, Канада, Хонконг, Кувейт, Катар, Сингапур, Швейцария, Обединени арабски**

	държави					емирства, Съединени американски щати
120—150	11 500 EUR	15 000 EUR	19 000 EUR	22 000 EUR	26 000 EUR	28 000 EUR
151—180	14 000 EUR	18 500 EUR	23 000 EUR	27 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
181—210	16 500 EUR	22 000 EUR	27 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
211—240	19 000 EUR	25 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
241—270	21 500 EUR	29 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
271—300	24 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
301—330	26 500 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR
331—360	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR	30 000 EUR

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

б.1) За катедрите „Жан Моне“ за държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата

Държава/ учебни часове за 3-годишния период (мин. 90 часа/ година)	**България, Румъния, Северна Македония, Лихтенщайн, Сърбия**	**Турция, Хърватия, Латвия**	**Унгария, Полша, Литва, Чешка република, Естония, Словакия**	**Португалия, Гърция, Словения, Малта**	**Кипър, Исландия, Испания, Италия**	**Ирландия, Франция, Финландия**	**Белгия, Дания, Германия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Норвегия**
270—300	18 000 EUR	19 000 EUR	25 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	47 000 EUR
301—330	20 000 EUR	21 000 EUR	28 000 EUR	34 000 EUR	41 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR
331—360	22 000 EUR	23 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

361—390	24 000 EUR	25 000 EUR	34 000 EUR	40 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
391—420	26 000 EUR	27 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
421—450	28 000 EUR	29 000 EUR	40 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
451—480	30 000 EUR	31 000 EUR	43 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
481—510	32 000 EUR	33 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
511—540	34 000 EUR	35 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
541—570	36 000 EUR	37 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
571—600	38 000 EUR	39 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
601—630	40 000 EUR	41 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
631—660	42 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
661—690	44 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
691—720	46 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
721—750	48 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
> 750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

б.2) За катедрите „Жан Моне“ за трети държави, които не са асоциирани към програмата

Държава/ учебни часове за 3-годишния период (мин. 90 часа/ година)	**Чили, Сейнт Китс и Невис, Мексико, Либия, Антигуа и Барбуда, Барбадос, други държави**	**Бахрейн, Тринидад и Тобаго**	**Саудитска Арабия, Сейшелски острови, Екваториална Гвинея, Оман, Израел**	**Република Корея, Нова Зеландия**	**Япония, Обединено кралство**	**Австралия, Бруней, Канада, Хонконг, Кувейт, Катар, Сингапур, Швейцария, Обединени арабски емирства, Съединени американски щати**
270—300	21 000 EUR	24 000 EUR	31 000 EUR	37 000 EUR	43 000 EUR	47 000 EUR
301—330	23 000 EUR	27 000 EUR	34 000 EUR	41 000 EUR	47 000 EUR	50 000 EUR

331—360	25 000 EUR	30 000 EUR	37 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
361—390	27 000 EUR	33 000 EUR	40 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
391—420	29 000 EUR	36 000 EUR	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
421—450	31 000 EUR	39 000 EUR	46 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
451—480	33 000 EUR	42 000 EUR	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
481—510	35 000 EUR	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
511—540	37 000 EUR	48 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
541—570	39 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
571—600	41 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
601—630	43 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
631—660	45 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
661—690	47 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
691—720	49 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
721—750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR
> 750	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR	50 000 EUR

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

а) Центрове за високи постижения „Жан Моне“:

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 100 000 EUR.

<u>Как се определя еднократната сума по проекта?</u>

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на

мероприятия“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за всеки работен пакет;

г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ДЕЙСТВИЯ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Запознаването с целите и функционирането на Европейския съюз е важна част от насърчаването на активното гражданство и общите ценности за свобода, толерантност и недискриминация.

Учителите и обучителите имат желание да се включват във възможности за професионалното си развитие; значителен брой учители изразяват необходимостта да разширяват компетентностите си за създаване на приобщаваща атмосфера в класната стая чрез използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и преподаване в многоезични и мултикултурни класни стаи. Те също така се нуждаят от възможности за професионално развитие по отношение на европейското измерение на преподаването в училище, по-специално в преподаването по въпроси на Европейския съюз по привлекателен начин.

Общата цел е да се насърчи по-доброто разбиране на Европейския съюз и функционирането на неговите институции както в общото образование, така и в професионалното образование и обучение (нива 1—4 по ISCED) и да се обърне внимание на широко разпространената липса на познания за Европейския съюз и на изобилието от дезинформация, които от своя страна увеличават разочарованието на хората от Съюза и неговите политики.

ОБУЧЕНИЕ НА УЧИТЕЛИ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“

Висшите учебни заведения или институтите/агенциите за обучение на учители ще организират дейности в рамките на това действие, които ще дадат възможност на учителите в училищата и на доставчиците на професионално образование и обучение (ПОО) да развиват нови умения, да преподават и да се ангажират по въпроси, свързани с ЕС, като по този начин ще получават повече възможности чрез по-доброто разбиране на ЕС и неговото функциониране.

Органите за обучение на учители (както за първоначална подготовка, така и за продължаващо професионално развитие за учители) ще укрепват своите вътрешни знания и умения за преподаване по въпроси, свързани с ЕС, и това ще позволи на учителите да бъдат по-добре подготвени, когато въвеждат съдържание за ЕС в своите дейности.

Дейностите за обучение на учители ще подпомагат образователния персонал в училищата и доставчиците на ПОО (нива 1—4 по ISCED).

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Действието „Обучения на учители“ по инициативата „Жан Моне“ има за цел да подпомага училищата и доставчиците на ПОО в планирането, организирането и предоставянето на съдържание за ЕС в техните учебни и извънкласни дейности. Основните цели са:

- предоставяне на възможност на училищата и доставчиците на ПОО (нива 1—4 по ISCED) да изградят познания по въпросите на ЕС сред своя преподавателски персонал;
- представяне на структурирани предложения за обучение по теми, свързани с ЕС, за училища и доставчици на ПОО, предоставяне на съдържание и методологии на учители, преподаващи в различни образователни степени, от различни среди и с различен опит;
- предоставяне на специфични индивидуални или групови курсове за обучение (модулни, в други населени места, смесени или онлайн) за учители, които се интересуват от ЕС и желаят да интегрират теми, свързани с ЕС, в ежедневната си работа;
- засилване на увереността на учителите при въвеждането на перспектива на ЕС в ежедневната им работа.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА „ОБУЧЕНИЕ/ОБРАЗОВАНИЕ ЗА УЧИТЕЛИ“ ПО ИНИЦИАТИВАТА „ЖАН МОНЕ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Кандидатите трябва да бъдат: - институция за висше образование, предоставяща първоначално обучение и/или обучение в процеса на работа на учители в училища и/или институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED), която притежава валидна ХВОЕ; или - институция/агенция за обучение/образование на учители, предоставяща първоначално обучение и/или обучение в процеса на работа на учители в училища и/или институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED). Кандидатите трябва да са установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Състав на консорциума	Допускат се само заявления от отделни кандидати (отделни бенефициери).
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2023-OFET-TT
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **14 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време).**

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Учителите ще допринесат за включването на факти и знания за Европейския съюз в учебните и извънкласните дейности с помощта на нови и иновативни методологии за предлагане на съдържание за Европейския съюз на учещите.

Институт/агенция за обучение на учители—е институция, която включва сред основните си дейности предоставянето на обучение/образование на учители.

Обучението/образованието за учители по инициативата „Жан Моне“ следва да обхваща подготовка и предоставяне на обучение/образование на учителите. Тези дейности могат да бъдат под формата на целеви курсове или модули, включително дистанционно обучение (МООК и/или смесени дейности). **Обучението/образованието на учители** следва да бъде формално и да завършва със сертификат.

Предлаганите дейности следва също така да включват подкрепа за участниците (като принос към пътните и дневните разходи, предоставяне на наръчници и други специфични инструменти, освобождаване от такси).

Обучението/образованието на учители по инициативата „Жан Моне“ трябва да се осъществява под една от следните форми:

- обучение по методологии на преподаване с оглед на разглеждането на въпроси, свързани с Европейския съюз;
- обучение по въпроси, свързани с Европейския съюз;
- опит от учене по теми, свързани с Европейския съюз, който допълва вече съществуващи курсове (учене чрез сътрудничество между паралелки, съвместно преподаване);
- семинари, летни и интензивни курсове, други видове опит за ЕС с участието на други заинтересовани страни.

Горното може да бъде осъществявано чрез:

- Предоставяне на ad hoc насоки за избор на обучението;
- Физическо, онлайн и/или смесено обучение.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Количествено

- брой бенефициери по държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата/ по региони
- брой бенефициери на **обучение/образование на учители** по държави/региони

Качествено

Очаква се **Обучението/образованието на учители** по инициативата **„Жан Моне“** да генерира положителни и дълготрайни въздействия както за институциите, предоставящи първоначално обучение и/или обучение на учители в процеса на работата, така и за участниците в техните дейности.

Обучението на учители ще увеличи възможностите за професионално и кариерно развитие на преподавателския персонал.

Дейностите, подкрепяни в рамките на **„Обучение/образование на учители“ по инициативата „Жан Моне“**, имат за цел да се генерират следните резултати:

- по-добре подготвени учители чрез придобиването на методологии за преподаване по въпроси, свързани с Европейския съюз;
- повишен капацитет за преподаване по теми, свързани с ЕС;
- увеличени знания по теми, свързани с ЕС;
- разширено предлагане на специфично обучение от организации, предоставящи първоначално обучение и/или обучение на учители в процеса на работата.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“: ○ насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); ○ дава възможност на учителите в училищата да развиват нови умения; ○ води до по-добро разбиране на ЕС и неговото функциониране; ○ дава възможност на учителите да включват съдържание за ЕС в своите дейности. • Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: ○ училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED); ○ учители.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Методология: качество, новаторство и приложимост на самото предложение и жизнеспособност на предложената методология; • Доколко работната програма: ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по предложението; ○ - включва подкрепа за участниците (като принос към пътните и дневните разходи, предоставяне на наръчници и други специфични инструменти, освобождаване от такси). • Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	• Ниво на компетентност и добавена стойност на екипа: ○ Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на ключовите членове на персонала, ангажирани в предложените дейности, (както в академичните, така и в неакадемичните области, където е приложимо): ▪ по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац); ▪ по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението.

Въздействие **(максимален резултат: 25 точки)**	• Очаквано въздействие на обученията на учители и дългосрочно влияние: Върху училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED): ○ повишен капацитет за преподаване по теми, свързани с ЕС; ○ подобрено или иновативно съдържание, разработване на нови перспективи за включване в програмите на теми, свързани с ЕС; ○ Върху институцията организатор на дейностите: ○ засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори; ○ брой и размер на предложените обучения и потенциален брой бенефициери; ○ отпускане на повече финансови ресурси за насърчаване на по-целеви дейности за обучение в рамките на институцията. Върху бенефициерите на действието по инициативата „Жан Моне“ ○ увеличаване на уменията на учителите да въвеждат съдържание за ЕС в своите дейности. • Разпространение и комуникация: ○ целесъобразност и качество на действията за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията домакин на действието по инициативата „Жан Моне“; ○ повишаване на осведомеността за проекти и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; ○ обхващане на групи извън пряката целева група; ○ доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория. ○ Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** общо и най-малко **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства.** Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 300 000 EUR.

<u>Как се определя еднократната сума по проекта?</u>

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ИНИЦИАТИВИ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ С ЕС В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Инициативите за запознаване с ЕС ще подкрепят училищата и институциите за професионално образование и обучение (ПОО) — нива 1—4 по ISCED, което им позволява да предоставят специфично съдържание по теми, свързани с ЕС (демокрация, история на ЕС, как функционира ЕС, културно многообразие и други). Дейностите следва да се провеждат по време на учебната година и могат да включват седмици по проекта, проучвателни посещения, както и други ангажиращи дейности.

Дейностите ще се предлагат от училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED). Те могат да разработват и предоставят съдържание по въпросите на ЕС и да създават опит от учене самостоятелно или с подкрепата на институции за висше образование или други съответни организации (НПО, сдружения и др.). Дейностите, организирани в този раздел, ще дадат тласък на ученето за Европейския съюз по вдъхновяващ начин. Те ще помогнат на учениците да укрепят чувството си за принадлежност към ЕС, влиянието, което той оказва върху живота им, и разбирането си за механизмите и политиките на ЕС.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Инициативите за **запознаване с ЕС** по „Жан Моне“ ще насърчат въвеждането на европейското измерение в образователната култура на училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) и ще допринесат за укрепването на европейската идентичност и активното гражданско участие сред учениците и учителите.

- **овластяване на учителите** да преподават за ЕС, използвайки увлекателни методи, и да предоставят факти и знания за Европейския съюз на своите ученици;

- **подобряване на резултатите от обучението** по въпросите на ЕС;
- повишаване на **грамотността за ЕС** в училищата (нива 1—4 по ISCED);
- създаване на интерес към Европейския съюз и изграждане на основа за **засилване на участието на ученици и студенти в демократичния процес** и подготвянето им да станат активни граждани;

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА ИНИЦИАТИВИ ЗА ЗАПОЗНАВАНЕ С ЕС ПО „ЖАН МОНЕ“?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Кандидатите трябва да бъдат: - училище или институция за професионално образование и обучение (ПОО) (нива 1—4 по ISCED); - установено/а в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.
Състав на консорциума	Допускат се само заявления от отделни кандидати (отделни бенефициери).
Допустими дейности	Инициатива за запознаване с ЕС по „Жан Моне“ трябва да се осъществява с минимална продължителност от 40 учебни часа на учебна година в продължение на три последователни години по предмети, свързани с ЕС.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2023-OFET-LEARNING-EU
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **14 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Инициативите за запознаване с ЕС по „Жан Моне“ са насочени специално към училищата и институциите за професионално образование и обучение (ПОО) (нива 1—4 по ISCED). Инициативите за запознаване с ЕС **по „Жан Моне“ трябва да се осъществяват под една или няколко от следните форми:**

- преподаване по въпроси на Европейския съюз, официално включени в учебните програми (преподаване по една или повече съществуващи учебни дисциплини);
- опит от учене по теми, свързани с Европейския съюз, който допълва вече съществуващи курсове; съвместно учене, съвместно преподаване, както и други теми;
- извънкласни семинари, проучвателни посещения, други видове опит за ЕС с участието на други организации;

За целите на действието под един учебен час се разбира един час опит от учене в контекста на училищни дейности или дейности в областта на ПОО. Ученето може да се провежда в класната стая или извън нея (напр. работни посещения, срещи с експерти, проучвателни посещения), но то трябва да бъде свързано с конкретни резултати от обучението и с теми от областта на изследванията на ЕС/ценностите на ЕС.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Количествено

- увеличен брой училища и институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED), в които се преподава по въпроси на Европейския съюз, за държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата.
- увеличен брой класове в училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED), участващи в опит от учене по теми, свързани с Европейския съюз;
- увеличен брой ключови тематични области или извънкласни дейности, в които ЕС се преподава в училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) за всяка държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата.
- увеличен брой учители, които се ангажират с подобряването на грамотността за ЕС.

Качествено

По отношение на **участниците**, пряко ангажирани в действията, **инициативите за запознаване с ЕС** по „Жан Моне“ ще имат положително и дълготрайно въздействие върху **учещите и преподавателите** от училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED), включително посредством:

- повишено качество на иновативните методи на преподаване и учене в ЕС, като се обръща специално внимание на приоритетите на ЕС[305];
- повишени възможности за професионално развитие на преподавателския персонал;
- подобрени резултати от обучението за ЕС на учениците, които имат по-добри познания и разбиране на ЕС, неговата история, ценности, цели, както и за институциите и процесите на вземане на решения, които оказват влияние върху ежедневието на младите европейци;
- засилено критично мислене за ЕС чрез предоставяне на факти и знания в класната стая и други училищни дейности, като проучвателни посещения, обмени, проекти, за да се илюстрира значението на гражданството и правата на ЕС.

По отношение на участващите организации **инициативите за запознаване с ЕС** по „Жан Моне“ ще засилят новата динамика и:

- ще увеличат и систематизират капацитета си за преподаване по теми, свързани с Европейския съюз, с мултидисциплинарен подход;
- ще привлекат все повече и нови преподаватели и учещи, заинтересовани от придобиване на знания за Европейския съюз.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

[305] Информация за приоритетите на Европейската комисия за периода 2019—2024 г. можете да откриете на следния адрес: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_bg

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	Предложението трябва да демонстрира релевантност по отношение на целите на това действие, като наред с другото, релевантността ще се разглежда чрез: • вида и броя на темите за ЕС, предложени за проекта; • иновации и творчество в предложението • използване на цифрова методика — където е възможно • нови методологии за преподаване и учене, за да се направят дисциплините, свързани с Европейския съюз, по-привлекателни и съобразени с нуждите на учениците и студентите.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	По отношение на качеството в предложението следва да бъдат показани: • качество и приложимост на предложената методология; • използвани методи на преподаване, включително групови лекции, семинари, уроци, дистанционно обучение, но не и индивидуално обучение; • доказателства за яснота и съдържание на предложената работна програма във всички нейни етапи (подготовка, изпълнение, оценка и последващи действия).
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	Проектното предложение следва да предоставя: • доказателства за ясен ангажимент на ръководството на училището/институцията за ПОО; • доказателства за ясен ангажимент за оказване на подкрепа на учителите при подготовката на съдържание, както и в техните преподавателски дейности; • доказателства за наблюдение на дейностите и видимост на резултатите, получени от членовете на персонала, участващи в тази инициатива; • доказателства за участие на персонал със съответните педагогически умения.
Въздействие, разпространение и устойчивост **(максимален резултат: 25 точки)**	Проектното предложение следва да предоставя: • доказателства за включване на подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите ще се запазят и след приключването на проекта; • ясно описание на стратегията за разпространение в рамките на институцията и извън нея; • обяснение на очакваното въздействие върху училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED), както и върху учениците, студентите и учителите, които се възползват от дейностите.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** общо и най-малко **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства.** Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Тази схема за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели. Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е **30 000 EUR**.

Еднократните суми ще покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, публикуване, превод).

Кандидатите трябва да поискат предварително определения размер на посочената еднократна сума, съответстваща на държавата, както е посочено в таблицата по-долу. Обърнете внимание, че общата еднократна сума по държави отразява общия брой учебни часове за период от 3 години. Сумите в таблицата представляват окончателният принос на ЕС при процент на съфинансиране в размер на 80 %.

Инициатива на ЕС за учене:							
Държави/учебни часове за 3-годишния период (мин. 40 часа/година)	**България, Румъния, Северна Македония, Лихтенщайн, Сърбия**	**Турция, Хърватия, Латвия**	**Унгария, Полша, Литва, Чешка република, Естония, Словакия**	**Португалия, Гърция, Словения, Малта**	**Кипър, Исландия, Испания, Италия**	**Ирландия, Франция, Финландия**	**Белгия, Дания, Германия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Швеция, Норвегия**
120—150 учебни часа	10,250 EUR	12,000 EUR	13,500 EUR	17,000 EUR	19,750 EUR	23,250 EUR	25,000 EUR
151—180 учебни часа	12,500 EUR	14,750 EUR	16,500 EUR	20,500 EUR	24,500 EUR	28,500 EUR	30,000 EUR
181—210 учебни часа	14,750 EUR	17,500 EUR	19,750 EUR	24,000 EUR	29,000 EUR	30,000 EUR	30,000 EUR
211—240 учебни часа	17,000 EUR	20,000 EUR	22,750 EUR	27,750 EUR	30,000 EUR	30,000 EUR	30,000 EUR
≥241 учебни часа	19,250 EUR	22,750 EUR	26,000 EUR	30,000 EUR	30,000 EUR	30,000 EUR	30,000 EUR

ОРИЕНТАЦИОНЕН ДЕБАТ „ЖАН МОНЕ“

Големите тематични мрежи в областта на висшето образование (ориентировъчно, всяка година ще бъдат подкрепяни една мрежа по вътрешните въпроси на ЕС и две мрежи по въпросите на външната политика, насочени към конкретни приоритети) ще имат за основна цел да събират, споделят и обсъждат между партньорите резултати от научни изследвания, съдържание на курсове и опит, продукти (проучвания, статии и др.). Всяка мрежа ще създаде инструмент, който ще позволи на партньорите да споделят своите академични трудове и да правят партньорски оценки, както и коментари по публикуваните документи. Координаторът на мрежата редовно ще прави подбор на най-иновативните и интересни резултати, които ще бъдат предоставени на Комисията.

През 2023 г. се предвиждат три тематични мрежи:

- Мрежа „Жан Моне“ за вътрешната политика: Цифрова трансформация в Европа
- Мрежа „Жан Моне“ за външната политика: Ценности и демокрация
- Мрежа „Жан Моне“ за външната политика: ЕС—Африка

Крайната цел на тематичните мрежи е да предоставят редовна информация (напр. онлайн бюлетин) за най-модерните и иновативни практики в областта, като подкрепят и добавят стойност към дебата.

Мрежите „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението ще насърчават създаването и развитието на мрежи от училища и институции за ПОО, които имат за цел да обменят добри практики, да споделят опит както по отношение на съдържанието, така и по отношение на методологиите и да изградят познания за преподаването на въпроси, свързани с ЕС. Мрежите следва по-специално да се съсредоточат върху иновативното и творческо предоставяне на факти и знания за ЕС на своите ученици.

Кандидатите, към които е насочена тази покана, са училища и институти за професионално обучение, установени в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.

ТЕМАТИЧНИ МРЕЖИ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

За **мрежите** „Жан Моне“ в областта на висшето образование се прилагат следните критерии за допустимост:

Кой може да кандидатства?	**За мрежата по вътрешните въпроси на ЕС: Цифрова трансформация в Европа**, кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат: • институция за висше образование (ИВО), която притежава валидна ХВОЕ; • установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата **За мрежата по въпросите на външната политика: Ценности и демокрация, кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат**: • институция за висше образование (ИВО); • установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в трета държава, която не е асоциирана към програмата. ВУ, установени в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават валидна ХВОЕ. ХВОЕ не се изисква за участващите ИВО в трети държави, които не са асоциирани към програмата.

	Изключение: организации от Беларус (регион 2) и Руската федерация (регион 4) не са допустими за участие в това действие. **За мрежата по въпросите на външната политика: ЕС—Африка**, кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат: • институция за висше образование (ИВО); • установена в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, или в следните трети държави, които не са асоциирани към програмата: Държавите от Африка на юг от Сахара (регион 9); Алжир, Египет, Либия, Мароко, Тунис (регион 3). ВУ, установени в държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, трябва да притежават валидна ХВОЕ. ХВОЕ не се изисква за участващите ИВО в трети държави, които не са асоциирани към програмата. **Забележка, отнасяща се до всички мрежи:** Определените европейски институции, преследващи цел от европейски интерес (посочени в Регламента за създаване на програма „Еразъм+“), не могат да кандидатстват за подкрепа по това действие.
Състав на консорциума	**За мрежата по вътрешните въпроси на ЕС: Цифрова трансформация в Европа**, предложенията трябва да бъдат подадени: • от консорциум от най-малко 12 кандидата, от които най-малко 7 различни държави — членки на ЕС, и/или трети държави, асоциирани към програмата. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума. **За мрежата по въпросите на външната политика: Ценности и демокрация**, предложенията трябва да бъдат подадени: • от консорциум от най-малко 12 кандидата, от които най-малко 6 различни трети държави, които не са асоциирани към програмата, и обхванати от инструментите за външна дейност. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума. • Координаторът трябва да е установен в държава — членка на ЕС, и/или в трета държава, асоциирана към програмата. **За мрежата по въпросите на външната политика: ЕС—Африка**, предложенията трябва да бъдат подадени: от консорциум от най-малко 10 кандидата, от които най-малко 5 различни държави от Африка на юг от Сахара (регион 9). Координаторът трябва да е установен в държава — членка на ЕС, и/или в трета държава, асоциирана към програмата. Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.

Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2023-NETWORKS-HEI-EU ERASMUS-JMO-2023-NETWORKS-HEI-NON-EU-VAL-DEM ERASMUS-JMO-2023-NETWORKS-HEI-NON- EU-AFRICA
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **14 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

Следните критерии за отпускане на безвъзмездни средства се прилагат за **Мрежите**:

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• релевантност на предложението по отношение на приоритетната тема, както е определено в поканата; • доколко предложението има капацитет за насърчаване на развитието на нови дейности в областта на преподаването, научните изследвания или дебатите; • доказателства за академична добавена стойност.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Методология: качество, новаторство и приложимост на предложените дейности; • качество на предложената система за анализ и оценка на академичните трудове; • качество на предложения модел за привнасяне на политиката на ЕС; • доколко работната програма е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; • доколко ресурсите, определени за дейностите, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка.
Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	• Състав на мрежата по отношение на географския обхват и взаимното допълване на компетентностите. • Вътрешна организация на партньорството: o Относимост и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на участниците, ангажирани в предложените дейности, в съответствие с конкретната тема, която се разглежда в предложението. • Споразумения за сътрудничество и разпределение на ролите, отговорностите и задачите.

Въздействие **(максимален резултат: 25 точки)**	Очаквано въздействие на мрежите с дългосрочно влияние. Разпространение и комуникация: • целесъобразност и качество на действията за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията участник в мрежите: o повишаване на осведомеността за дейности и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; • доколко ще се разшири обхватът на предвидените инструменти за разпространение; o (включително социални медии, публикации и др.); o събития. • Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите ще се запазят и след приключването на проекта.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** общо и най-малко **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства.** Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за мрежата по вътрешните въпроси на ЕС е 1 000 000 EUR

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за мрежата по въпросите на външната политика е 1 200 000 EUR

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Чрез мрежите от училища и институции за професионално образование и обучение (ПОО) — нива 1—4 по ISCED, и/или институции за висше образование, предоставящи обучение/образование на учители, следва да се придаде международен аспект на новото направление „Жан Моне“ и да се създават възможности за обмен на добри практики и опит от съвместно преподаване в група държави.

Дейностите ще подпомогнат създаването на общо разбиране за методологиите за учене по въпроси на Европейския съюз сред практикуващите специалисти, работещи в различни условия, изправени пред различни предизвикателства и ограничения, произтичащи от националните законодателства и структурата на учебните програми.

ЦЕЛИ НА ДЕЙСТВИЕТО

Целта на **мрежите** „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението е да се предоставя подкрепа на училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) и/или на институциите за висше образование, участващи в обучение/образование на учители, за повишаване на знанията за методите на преподаване в дисциплини, свързани с Европейския съюз, като те също така ще придадат международно измерение на процеса на ученето.

Обменът на знания между учителите (съвместна работа по конкретни теми и методологии, съвместен преподавателски опит, общи дейности) е в основата на дейностите в мрежата. Например:

- обмен на информация относно съдържанието и популяризиране на резултатите от прилаганите методологии;
- засилване на сътрудничеството между различните училища/институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED), доставчици на обучение/образование на учители, което им предоставя международен опит и европейски авторитет;
- обмен на знания и дейности за мобилност за съвместно преподаване;
- насърчаване на сътрудничеството и създаване на солидна и устойчива платформа за обмен на знания между училищата и институциите за ПОО (нива 1—4 по ISCED) и/или институциите за висше образование, участващи в обучение/образование на учители.

КОИ СА КРИТЕРИИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ИЗПЪЛНЕНИ, ЗА ДА СЕ КАНДИДАТСТВА ЗА МРЕЖИ „ЖАН МОНЕ“ В ДРУГИ ОБЛАСТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО?

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Кой може да кандидатства?	Кандидатите (координатор и пълноправни партньори) трябва да бъдат: • училище, институция за ПОО (нива 1—4 по ISCED) или институция за висше образование, притежаваща валидна ХВОЕ и предоставяща първоначално обучение и/или обучение в процеса на работа на учители в училища и/или институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED); • установена/а в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата.

Състав на консорциума	Предложенията трябва да бъдат подадени от консорциум от най-малко 6 кандидата (координатор и пълноправни партньори) от най-малко 3 различни държави — членки на ЕС, и/или трети държави, асоциирани към програмата. Консорциумът трябва да включва: - най-малко 4 училища и/или доставчици на ПОО (нива 4—1 по ISCED); - максимум 2 институции за висше образование, предоставящи първоначално обучение и/или обучение в процеса на работата на учители в училища и/или институции за ПОО (нива 1—4 по ISCED). Свързаните субекти не се вземат предвид при оценка на минималните критерии за допустимост на състава на консорциума.
Продължителност на проекта	Проектите следва да са с обичайна продължителност от 36 месеца (възможно е удължаване, ако е надлежно обосновано и прието чрез изменение).
Къде се кандидатства?	Пред Европейската изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA). Покана №: ERASMUS-JMO-2023-NETWORKS-SCHOOLS
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от **14 февруари до 17:00:00 ч. (брюкселско време)**.

Кандидатстващите организации ще бъдат оценявани въз основа на съответните критерии за отстраняване и подбор. За повече информация, моля, направете справка с част В от настоящото ръководство.

СЪЗДАВАНЕ НА ПРОЕКТ

Мрежи „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението трябва да изпълняват едно или повече от следните изисквания:

- събиране и обсъждане на методологии за преподаване за учебни и извънкласни дейности;
- събиране и обмен на добри практики относно ученето по теми, свързани с Европейския съюз;
- организиране на дейности за придобиване на опит от съвместно преподаване и сътрудничество в преподаването както чрез мобилност, така и онлайн.

Горното може да бъде осъществявано чрез:

- Изготвяне на документи и насоки за разпространение на добри практики;
- Физически и онлайн срещи;
- Съвместно преподаване и сътрудничество в преподаването.

ОЧАКВАНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Количествено

- брой бенефициери по държави — членки на ЕС, или трети държави, асоциирани към програмата/ по региони

Качествено

Очаква се **мрежите** „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението да генерират положителни и дълготрайни въздействия за общото образование и образованието в областта на ПОО (нива 1—4 по ISCED), като предоставят на участниците знания за успешни практики за поднасяне на факти и знания за Европейския съюз на ученици и студенти.

Мрежите в други области на образованието и обучението ще увеличат възможностите за общообразователните институции и институциите за ПОО да разширяват дейността си, интегрирайки съдържание за Европейския съюз.

Дейностите, подкрепяни в рамките на **мрежите** „Жан Моне“ в други области на образованието и обучението, са предназначени да генерират следните резултати за участващите организации:

- повишен капацитет за интегриране на теми, свързани с ЕС, в техните дейности;
- засилено международно представяне.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Проектите ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Доколко предложението съответства на целите на действието по инициативата „Жан Моне“: ○ насочено е към изследванията на ЕС (както е описано в уводния абзац); ○ дава възможност на учителите в училищата да развиват нови умения; ○ допринася за обмен на информация и практики между тях относно съдържанието и начините на повишаване на осведомеността за ЕС на учещите; ○ улеснява дейности за мобилност на учители за предоставяне на съвместно преподаване/съвместно наставничество със своите партньори; ○ води до по-добро разбиране на ЕС и неговото функциониране; ○ дава възможност на учителите да включват съдържание за ЕС в своите дейности. • Доколко предложението достига до приоритетните целеви групи: ○ училища и доставчици на ПОО (нива 1—4 по ISCED); ○ учители; ○ студенти.
Качество на структурата и изпълнението на проекта **(максимален резултат: 25 точки)**	• Методология: качество, новаторство и приложимост на предложените дейности. • Доколко работната програма ○ е представена по ясен, цялостен и съгласуван начин и в нея се обръща необходимото внимание на правилното планиране на етапите на подготовка, изпълнение, оценка, последващи действия и разпространение; ○ показва съгласуваност с целите и дейностите по проекта. • Доколко ресурсите, определени за работните пакети, съответстват на техните цели и резултати. • Стратегия за мониторинг и оценка.

Качество на партньорството и на договореностите за сътрудничество **(максимален резултат: 25 точки)**	• Вътрешна организация на партньорството: o Релевантност и взаимно допълване на профила и експертния капацитет на участниците, ангажирани в предложените дейности, по отношение на изследванията на Европейския съюз (както е описано в уводния абзац) и по отношение на конкретната тема, разгледана в предложението. • Споразумения за сътрудничество и разпределение на ролите, отговорностите и задачите.
Въздействие **(максимален резултат: 25 точки)**	• Очаквано въздействие на мрежите с дългосрочно влияние • върху училища и доставчици на ПОО: o повишен капацитет за преподаване по теми, свързани с ЕС; o иновативно съдържание в разработването на нови перспективи на теми, свързани с ЕС, в училищата; o засилено сътрудничество и капацитет за свързване с партньори; o отпускане на повече финансови ресурси за преподаване по теми, свързани с ЕС, в рамките на институцията. • върху учителите, участващи пряко и непряко в мрежите: o увеличаване на уменията на учителите по въпросите на ЕС и напредък във въвеждането на съдържание за ЕС в техните дейности. • Разпространение и комуникация: • Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от дейностите във и извън институцията участник в мрежите: o повишаване на осведомеността за дейности и резултати, повишаване на видимостта на участниците и организациите; o обхващане на групи извън училищата и доставчиците на ПОО. • Доколко предвидените инструменти за разпространение ще достигнат целевата аудитория чрез: o медийно отразяване (включително социални медии, публикации и др.), o събития. • Устойчивост и продължение: в предложението се предвиждат подходящи мерки и ресурси, за да се гарантира, че резултатите и ползите от проекта ще се запазят и след неговото приключване.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат най-малко **70 точки** общо и най-малко **15 точки за всеки критерий за отпускане на безвъзмездни средства.** Паритетните предложения в рамките на една и съща тема ще бъдат приоритизирани в съответствие с оценките, получени по критерия за отпускане на безвъзмездни средства „релевантност на проекта“ и след това „въздействие“.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

При това действие се следва модел на финансиране с еднократна сума. Размерът на еднократната сума се определя за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на прогнозния бюджет на предложеното от кандидата действие. Органът, предоставящ тези средства, определя еднократната сума за всяко предоставяне на безвъзмездни средства въз основа на предложението, резултата от оценката, процента на финансиране и максималния размер на безвъзмездните средства, определен в поканата.

Максималният размер на безвъзмездните средства от ЕС за проект е 300 000 EUR.

Как се определя еднократната сума по проекта?

Кандидатите трябва да попълнят подробна бюджетна таблица съгласно формуляра за кандидатстване, като вземат предвид следните аспекти:

а) Бюджетът следва да бъде изложен подробно, както е необходимо, по бенефициер/бенефициери и организиран в съгласувани работни пакети (например разделен на „управление на проекта“, „обучение“, „организиране на събития“, „подготовка и изпълнение на мобилност“, „комуникация и разпространение“, „осигуряване на качество“ и т.н.);

б) В предложението трябва да бъдат описани дейностите, обхванати във всеки работен пакет;

в) В своето предложение кандидатите трябва да представят разбивка на приблизително оценените разходи, показваща определената част за работен пакет (и в рамките на всеки работен пакет, предвидената част за всеки бенефициер и свързан субект);

г) Разходите може да покриват разходи за персонал, пътни и дневни разходи, разходи за оборудване и подизпълнение, както и други разходи (за разпространение на информация, издаване, превод).

Предложенията ще бъдат оценявани в съответствие със стандартните процедури за оценка с помощта на вътрешни и/или външни експерти. Експертите оценяват качеството на предложенията спрямо изискванията, определени в поканата, и очакваното въздействие, качество и ефикасност на действието. Стойността на еднократната сума ще бъде ограничена до максимум 80 % от прогнозния бюджет, определен след оценката.

След оценката на предложението разпоредителят с бюджетни кредити определя размера на еднократната сума, като взема предвид констатациите от извършената оценка.

Параметрите на безвъзмездните средства (максималният размер на безвъзмездните средства, процентът на финансиране, общите допустими разходи и др.) ще бъдат определени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Постиженията на проекта ще се оценяват въз основа на постигнатите резултати. Схемата за финансиране би позволила да се обърне особено внимание на резултатите, а не на вложените ресурси, като по този начин се изтъкнат качеството и равнището на постигане на измерими цели.

Повече подробности са описани в образеца на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, който е на разположение в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP).

ЧАСТ B: ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТИТЕ

Всички потенциални кандидати, които желаят да подадат проектно предложение, за да получат безвъзмездна финансова подкрепа от ЕС по програмата „Еразъм+“, се приканват да прочетат внимателно този раздел, който е изготвен в съответствие с приложимите разпоредби на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза[306] (наричан по-нататък „Финансовият регламент на ЕС“).

Всички договорни и финансови разпоредби, които се прилагат за отпуснатите безвъзмездни средства, са представени в образците на споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, които за проекти, изпълнявани от EACEA, са публикувани в портала „Възможности за финансиране и търгове“[307], а за проекти, изпълнявани от националните агенции — на уебсайта на съответната национална агенция по програмата „Еразъм+“. В случай на несъответствия с информацията, представена в настоящото ръководство, разпоредбите от споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства и образците на споразумения за отпускане на безвъзмездни средства (наричани по-долу „образец на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства“) имат предимство пред разпоредбите от част B.

КАК СЕ ПОДАВА ЗАЯВЛЕНИЕ ПО ПРОГРАМАТА „ЕРАЗЪМ+“?

За да подадат предложение за проект по програмата „Еразъм+“, кандидатите трябва изпълнят следните четири стъпки:

1) Регистрация. Всеки кандидат трябва да е регистриран, както следва:

   а. За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите, свързаните субекти и асоциираните партньори трябва да се регистрират в портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP)[308] и да получат идентификационен код на участника (PIC)[309]. Организации/групи, които вече са получили PIC чрез участието си в други програми на ЕС, не е необходимо да се регистрират отново. PIC, получен при предишната регистрация, е валиден също и за кандидатстване по програмата „Еразъм+“;

   б. За действия, управлявани от националните агенции, кандидатите, ако още не са направили това, трябва да се регистрират чрез системата за регистрация на организации на програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc и да получат идентификационен номер на организация.

2) Проверка на съответствието с критериите на програмата за съответното действие/област;
3) Проверка за съответствие с финансовите условия;
4) Попълване и подаване на формуляра за кандидатстване.

[306] Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (1) ОВ L 193., 30.7.2018 г.,стр. 1). Финансовият регламент на ЕС може да се намери на адрес: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=BG

[307] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

[308] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home

[309] PIC е задължителна информация във формуляра за кандидатстване.

СТЪПКА 1: РЕГИСТРАЦИЯ

Всички кандидати трябва да се регистрират https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc, ако още не са направили това.

За действия, управлявани от Изпълнителната агенция

За регистрация чрез системата за електронно подаване на портала „Възможности за финансиране и търгове“ законният представител на кандидата трябва да изпълни следните стъпки:

- Да създаде потребителски акаунт, т.нар. акаунт в системата за автентификация на Европейската комисия (EU Login) (освен ако лицето, представляващо кандидата, вече няма такъв). Нови акаунти в EU Login могат да се създават на следния уебсайт: https://webgate.ec.europa.eu/cas/

- Да посети портала „Възможности за финансиране и търгове“ (Funding & tender opportunities portal) на адрес: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home и да се регистрира (ако е приложимо) от името на организацията или групата, която представлява. В портала могат да бъдат намерени насоки и често задавани въпроси.

  Кандидатът трябва да се регистрира само веднъж чрез Регистъра на участниците на Европейската комисия[310] След приключването на регистрацията кандидатът ще получи PIC[311]. PIC, който е уникален 9-цифрен идентификатор и е необходим за подаването на заявления, опростява попълването на електронните формуляри за кандидатстване от кандидата (като с вписването на кода PIC на участника във формуляра цялата информация, предоставена от кандидата на етапа на регистрация, ще бъде автоматично изведена във формуляра).

За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“

За регистрация в системата за регистрация на организации на програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност законният представител на кандидата трябва да извърши следните стъпки:

- Да създаде акаунт в системата за автентификация на Европейската комисия (EU Login) (освен ако кандидатът вече няма такъв). Нови акаунти в EU Login могат да се създават на следния уебсайт: https://webgate.ec.europa.eu/cas/eim/external/register.cgi;

- Да влезе в системата за регистрация на организации на програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност: https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc и да направи регистрация от името на организацията или групата, която представлява (ако е приложимо).

  Кандидатите трябва да се регистрират само веднъж. След приключването на регистрацията кандидатът ще получи идентификационен номер на организация.

  Кандидатът може да провери своя идентификационен номер на организация или да промени част от информацията, свързана с него, през системата за регистрация на организации за програмите „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност.

  С вписването на идентификационния номер на организация във формуляра цялата информация, предоставена от кандидата на етапа на регистрация, ще бъде автоматично изведена във формуляра.

[310] Европейската комисия има онлайн регистър на организациите, участващи в различни програми на ЕС, който се нарича „Регистър на участниците“.
[311] PIC е задължителна информация във формуляра за кандидатстване.

Доказателство за правен статут

Като част от процеса на регистрация кандидатите трябва да подадат и следните документи:

- формуляр за правни субекти (който може да бъде изтеглен от уебсайта на Европейската комисия на адрес: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/forms-contracts_bg). В случай на консорциум всички членове на обединението следва да предоставят формуляр за правни субекти;

- формуляр за финансова идентификация (който може да бъде изтеглен от уебсайта на Европейската комисия на адрес: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/forms-contracts_bg). Моля, попълнете формуляра, отнасящ се до държавата, в която е мястото на дейност на банката, дори ако кандидатът е официално регистриран в друга държава. В случай на консорциум само координаторът следва да предостави формуляр за финансова идентификация.

Когато размерът на безвъзмездните средства надхвърля 60 000 EUR, е възможно от кандидата да бъде поискано да предостави определени документи, удостоверяващи неговия финансов капацитет. По-подробна информация можете да намерите в раздела „Критерии за подбор“ по-долу.

СТЪПКА 2: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Когато участниците разработват своите проекти и преди да подадат заявление за финансиране от ЕС, трябва да се уверят, че те и техният проект съответстват на следните критерии: приемане, допустимост, отстраняване, подбор и отпускане на безвъзмездни средства.

Критерии за приемане

Заявленията трябва да бъдат изпратени **не по-късно от датата на крайния срок за подаване на заявления, посочена в поканата за представяне на предложения**.

Кандидатурите трябва да бъдат четливи и достъпни.

Кандидатурите трябва да бъдат пълни и да съдържат всички части и задължителни приложения. След крайния срок за подаване на заявления могат да бъдат поправяни само технически грешки по искане на управляващата агенция в надлежно обосновани случаи.

За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, заявленията трябва да бъдат подадени **по електронен път** чрез системата за електронно подаване на портала „Възможности за финансиране и търгове“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home Заявленията (включително приложенията и придружаващите документи) се подават чрез формулярите, предоставени в системата за електронно подаване.

Предложенията трябва да бъдат пълни и да съдържат цялата необходима информация и всички необходими приложения и придружаващи документи:

- Формуляр за кандидатстване, част А — съдържа административна информация за участниците (бъдещ координатор, бенефициери и свързани субекти) и обобщения бюджет на проекта (попълва се директно онлайн);

- Формуляр за кандидатстване, част Б — съдържа техническа информация за проекта (изтегля се от системата за електронно подаване, попълва се и след това се окомплектова и отново се качва);

- Част В (попълва се директно онлайн, ако е приложимо) съдържа допълнителни данни за проекта.

Заявленията са ограничени до 40 страници за покани за представяне на предложения за безвъзмездни средства с ниска стойност (60 000 EUR или по-малко); до 120 страници за покани за представяне на предложения за безвъзмездни средства с висока стойност (4 000 000 EUR) и до 70 страници за всички останали покани. Оценителите няма да разглеждат допълнителни страници.

За действия, управлявани от националните агенции за „Еразъм+“, заявленията се подават **по електронен път** чрез формулярите, предоставени в уебсайта на програмата „Еразъм+“ и уебсайтовете на националните агенции по програмата „Еразъм+“.

Критерии за допустимост

Критериите за допустимост се използват, за да се определи дали е допустимо кандидатът да участва в покана за представяне на предложения и да представи предложение за дадено действие. Те се прилагат за кандидатите и за проектите/дейностите, за които се иска безвъзмездна финансова помощ (напр. профил и/или брой на включените участващи организации, вид на проекта или/и дейностите, период на изпълнение, профил и/или брой на участниците).

За да бъдат допустими за отпускане на безвъзмездни средства, кандидатът и проектът трябва да отговарят на всички критерии за допустимост, приложими за действието, по което е подадено предложението. Ако проектът не отговаря на тези критерии за допустимост на етапа на кандидатстване, той ще бъде отхвърлен без по-нататъшно разглеждане. Ако на етапа на изпълнение на проекта или на етапа на окончателния доклад по проекта се окаже, че тези критерии не са били изпълнени, дейностите могат да бъдат счетени за недопустими, от което следва възстановяване на първоначално отпуснатия за проекта размер на безвъзмездните средства от ЕС.

Критериите за допустимост, приложими към всяко от действията, изпълнявани въз основа на ръководството за програмата „Еразъм+“, са посочени в част Б от ръководството.

Критерии за отстраняване

Кандидатът се отстранява от участие в покани за представяне на предложения по програмата „Еразъм+“, ако бъде установено, че се намира в една от описаните по-долу хипотези за отстраняване в съответствие с членове 136—141 от Финансовия регламент на ЕС:

а) кандидатът е обявен в несъстоятелност или е в производство по несъстоятелност или ликвидация, активите му се управляват от ликвидатор, синдик или съд, когато има споразумение с кредиторите си, преустановил е стопанската си дейност или се намира в аналогично положение, произтичащо от сходна процедура, предвидена в правото на Съюза или националното право;

б) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че кандидатът е нарушил задълженията си по отношение на плащането на данъци или социалноосигурителни вноски в съответствие с приложимото право;

в) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че кандидатът е виновен в извършването на тежко професионално нарушение, като е нарушил приложимите законови или подзаконови разпоредби или етични норми на професията, която практикува, или като е имал неправомерно поведение, отразяващо се върху професионалната му благонадеждност, когато това поведение показва умисъл или груба небрежност, включително, по-конкретно, някое от следните деяния:

i) предоставяне чрез измама или по небрежност на неверни данни при предоставянето на информацията, необходима за проверката за липсата на основания за отстраняване или за изпълнението на критериите за допустимост или подбор, или при изпълнението на договор или споразумение;

ii) договаряне с други лица или субекти с цел нарушаване на конкуренцията;

iii) нарушаване на правата върху интелектуална собственост;

iv) опит за повлияване върху процеса на вземане на решения на отговорния разпоредител с бюджетни кредити по време на процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане;

v) опит за получаване на поверителна информация, която може да им осигури неправомерни предимства в процедурата за възлагане, предоставяне или присъждане;

г) с окончателно съдебно решение е установено, че кандидатът е виновен в извършването на някое от следните деяния:

i) измама по смисъла на член 3 от Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета[312] и член 1 от Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности, съставена с акта на Съвета от 26 юли 1995 г.[313];

ii) корупция съгласно определението в член 4, параграф 2 от Директива (ЕС) 2017/1371 или активна корупция по смисъла на член 3 от Конвенцията за борба с корупцията, в която участват длъжностни лица на Европейските общности или длъжностни лица на държавите — членки на Европейския съюз, съставена с акта на Съвета от 26 май 1997 г.[314], или поведение, посочено в член 2, параграф 1 от Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета[315], или корупция по смисъла на друго приложимо право;

iii) поведение, свързано с престъпна организация, съгласно посоченото в член 2 от Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета[316];

iv) изпиране на пари или финансиране на тероризъм по смисъла на член 1, параграфи 3, 4 и 5 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета[317];

v) терористични престъпления или престъпления, свързани с терористични дейности, както и подбудителство, помагачество или опит за извършване на такива престъпления съгласно определенията в членове 3, 14 и дял III от Директива 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма;

vi) детски труд или други ***престъпления, свързани с*** трафик на хора ***по смисъла на*** член 2 от Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета[318];

д) кандидатът е показал съществени пропуски при спазването на основните задължения по изпълнението на договор или споразумение, финансирано/о от бюджета, който/което е:

i) ***довело до преждевременното му прекратяване***;

ii) ***довело до прилагането на предварително уговорено обезщетение при неизпълнение или други договорни санкции; или***

iii) ***което е било разкрито от разпоредител с бюджетни кредити, OLAF, Европейската прокуратура или Сметната палата вследствие на проверки, одити или разследвания***;

---

[312] Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

[313] ОВ C 316, 27.11.1995 г., стр. 48.

[314] ОВ C 195, 25.6.1997 г., стр. 1.

[315] Рамково решение 2003/568/ПВР на Съвета от 22 юли 2003 г. относно борбата с корупцията в частния сектор (ОВ L 192, 31.7.2003 г., стр. 54).

[316] Рамково решение 2008/841/ПВР на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно борбата с организираната престъпност (ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42).

[317] Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

[318] Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР на Съвета (ОВ L 101, 15.4.2011 г., стр. 1).

е) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че кандидатът е извършил нередност по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета[319];

ж) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че кандидатът е създал предприятие в друга юрисдикция с намерението да заобиколи данъчни, социални или други правни задължения в юрисдикцията, където се намира неговото седалище, централно управление или основно място на стопанска дейност;

з) с окончателно съдебно решение или окончателен административен акт е установено, че е създадено предприятие с намерението, посочено в буква ж);

и) при липса на окончателно съдебно решение или, когато е приложимо, на окончателен административен акт кандидатът е в една от хипотезите по букви в), г), е), ж) и з) по-горе, по-конкретно въз основа на:

i) факти, установени при одити или разследвания, извършени от ***Европейската прокуратура — по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939,*** Сметната палата, OLAF ***или*** вътрешния ***одитор***, или при всички други проверки, одити или контрол, извършени под отговорността на разпоредителя с бюджетни кредити;

ii) неокончателни административни решения, които могат да включват такива за налагане на дисциплинарни мерки, взети от компетентния надзорен орган, който отговаря за проверката на прилагането на нормите за професионална етика;

iii) факти***, посочени в*** решенията на лицата и субектите, изпълняващи средства на Съюза съгласно член 62, параграф 1, първа алинея, буква в);

iv) информация, ***предоставена в съответствие с член 142, параграф 2, буква г) от Финансовия регламент на ЕС, от*** субекти, изпълняващи ***средства на Съюза*** съгласно ***член 62,*** параграф 1, ***първа алинея, буква б) от Финансовия регламент на ЕС***.

v) решения на Комисията във връзка с нарушаването на ***правото*** на Съюза в областта на конкуренцията или на национален компетентен орган във връзка с нарушаването на правото на Съюза или националното право в областта на конкуренцията.

vi) уведомено, по какъвто и да е начин, че е обект на разследване от Европейската служба за борба с измамите (OLAF): или защото е получило възможност от OLAF да изрази становище относно факти, които го засягат, или е било обект на проверки на място от OLAF в хода на разследване, или е било уведомено за започването, приключването или за обстоятелства, свързани с разследване на OLAF, което го засяга.

й) кандидат, посочен в член 135, параграф 2, когато:

i) физическо или юридическо лице, което е член на административния, управителния или надзорния орган на кандидата, посочен в член 135, параграф 2 или което има правомощия за представителство, вземане на решения или контрол по отношение на този кандидат, се намира в едно или повече от положенията, посочени в параграф 1, букви в)—з) по-горе;

ii) физическо или юридическо лице, което поема неограничена отговорност за дълговете на този кандидат, посочен в член 135, параграф 2, е в една или повече от хипотезите, посочени в букви а) или б) по-горе;

iii) физическо лице, което е от съществено значение за възлагането, предоставянето или присъждането или за изпълнението на правното задължение, се намира в едно или повече от положенията, посочени в букви в)—з) по-горе;

[319] Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

Ако кандидатът се намира в една от горепосочените хипотези за отстраняване, той трябва да посочи мерките, взети от него за коригиране на положението, налагащо отстраняване, показвайки по този начин своята надеждност. Това може да включва примерно технически, организационни или кадрови мерки за недопускане на повторни нарушения, компенсиране на щети или заплащане на глоби. Това не се отнася до хипотезите по буква г) от настоящия раздел.

В хипотезите по букви в)—з) по-горе при липса на окончателно съдебно решение или, когато е приложимо, на окончателен административен акт националната или Изпълнителната агенция може да отстрани временно кандидата от участие в покана за представяне на предложения.

Ако действието се изпълнява от кандидат, който има свързани субекти, за последните трябва да важат същите критерии за отстраняване, както за водещия кандидат.

Кандидатът може да бъде отхвърлен по процедура за възлагане, предоставяне или присъждане, ако бъде установено, че е подал неверни декларации или данни, изисквани като условие за участие в процедурата.

Националната или Изпълнителната агенция може да публикува на своя уебсайт следната информация, свързана с отстраняването и ако е приложимо — с финансовата санкция в случаите по букви в)—з) по-горе:

а) името на засегнатия кандидат;

б) положението, налагащо отстраняване;

в) продължителността на отстраняването и/или размерът на финансовата санкция.

Тези критерии за отстраняване са приложими за кандидатите по всички действия по програмата „Еразъм+“. За да удостоверят, че не се намират в нито едно от положенията, посочени по-горе, кандидатите за безвъзмездни средства от ЕС трябва да подпишат клетвена декларация. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел или приложение към формуляра за кандидатстване.

За предложения, подадени от името на консорциум, описаните по-горе критерии за отстраняване се прилагат към всички членове, участващи в проекта.

Съгласно член 135, параграф 4 и член 138 от Финансовия регламент на получател на средства от ЕС, с когото е сключен/о договор или споразумение и който е показал съществени пропуски при спазването на основните задължения по изпълнението на договор или споразумение, финансирано от ЕС, могат да бъдат налагани финансови санкции.

Освен това Комисията приема, че във връзка с изпълнението на действия, попадащи в обхвата на ръководството за програмата, следните субекти са или биха могли да бъдат в положение на конфликт на интереси, поради което нямат или не биха имали право на участие:

- национални органи, чиито правомощия включват упражняване на надзор върху националните агенции и изпълнението на програмата „Еразъм+“ в съответната държава, не могат да кандидатстват или да участват в действия, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в действия, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответното действие (както е посочено в част Б от настоящото ръководство);

- национални агенции (тяхната дейност е единствена за юридическото лице, към което принадлежат) или служби на национални агенции в рамките на дадени юридически лица, занимаващи се с дейности извън компетентността на националните агенции, не могат да кандидатстват или да участват в действие, изпълнявано въз основа на настоящото ръководство;

- структури и мрежи, посочени или определени в програмата „Еразъм+“ или в годишна работна програма на Комисията, приета за изпълнението на програмата „Еразъм+“ и конкретно за получаването на финансов принос от Комисията в рамките на изпълнението на програмата „Еразъм+“, които са създадени от юридическото лице, в рамките на което е създадена и националната агенция, не могат да кандидатстват или да участват в действия, управлявани от национални агенции по програмата „Еразъм+“ в която и да е държава, но могат да кандидатстват за участие (в качеството на кандидатстващи организации или партньори) в действия, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответното действие (както е посочено в част Б от настоящото ръководство); те следва да са в състояние да докажат преди предоставянето на безвъзмездните средства или сключването на договора, че не са в конфликт на интереси, тъй като са взели предпазни мерки или вътрешната им организация осигурява ясно разграничаване на интересите. Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за които са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че гаранциите за липса на действителен конфликт на интереси са достатъчни, се взема от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, до които се кандидатства, на тяхна отговорност и отчетност;

- юридическите лица, в рамките на които са създадени националните агенции по програмата „Еразъм+“, които обаче се занимават с дейности в рамките или извън обхвата на компетентност на програмата „Еразъм+“, както и субектите, свързани с тези юридически лица, не могат да кандидатстват или да участват в действия, управлявани от национални агенции в която и да е държава, но могат по принцип да кандидатстват за участие в действия, управлявани от Изпълнителната агенция или от ГД „Образование и култура“, освен ако тази възможност е изрично изключена за съответното действие (както е посочено в част Б от настоящото ръководство). Въпреки това те трябва да докажат, преди да им бъдат отпуснати безвъзмездни средства или да им бъде възложен договор, че не са в конфликт на интереси, било защото са приели предпазни мерки или защото вътрешната им организация е такава, че има ясно разделяне на интересите (например минимално разделяне на сметките, разделяне на направленията за докладване и вземане на решения, мерки за предотвратяване на достъпа до поверителна информация). Освен това трябва да бъдат посочени разходите и приходите от всяко действие или дейност, за които са отпуснати средствата от ЕС. Решението да се приеме, че гаранциите за липса на действителен конфликт на интереси са достатъчни, се взема от институцията, до която се кандидатства, на нейна собствена отговорност и отчетност.

КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР

Въз основа на критериите за подбор националната или Изпълнителната агенция оценяват финансовия и оперативния капацитет на кандидата да изпълни предложения проект.

Финансов капацитет

Наличието на финансов капацитет предполага, че кандидатът трябва да разполага със стабилни и достатъчни източници на финансиране за поддържане на своята дейност през целия период на изпълнение на проекта или през годината, за която се отпускат безвъзмездните средства, и за участие в нейното финансиране.

Проверката на финансовия капацитет не се прилага към:

- публични органи, включително организации от държавите членки [320];
- международни организации;
- ако индивидуалният размер на заявените безвъзмездни средства е не повече от 60 000 EUR.

По отношение на подадени от други видове субекти, различни от посочените по-горе, заявления за безвъзмездни средства от ЕС, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат финансов капацитет да изпълнят проекта. Тази клетвена декларация представлява специфичен раздел от формуляра за кандидатстване.

По отношение на подадени от други видове субекти, различни от посочените по-горе, заявления за безвъзмездни средства от ЕС, чийто размер надхвърля 60 000 EUR, наред с клетвената декларация кандидатите трябва да подадат следните документи чрез портала „Възможности за финансиране и търгове“/системата за регистрация на организации:

- Отчет за приходите и разходите на кандидата;
- Счетоводния баланс за последната финансова година, за която сметките са приключени.
- Други документи, ако бъдат изискани.

За повече информация относно действията, управлявани от Изпълнителната агенция, вж. „Правила относно валидирането на правни субекти, определяне на упълномощен представител на правния субект (УППС) и оценка на финансовия капацитет“: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/rules-lev-lear-fca_bg.pdf

Когато заявлението е за безвъзмездни средства за действия по проект, чиято стойност надхвърля 750 000 EUR, в допълнение към горепосоченото може да бъде изискано и предоставянето на одитен доклад, изготвен от одобрен външен одитор. С този доклад се заверяват отчетите за последната налична финансова година.

За субекти, които не могат да предоставят посочените по-горе документи, тъй като са новосъздадени, прогнозни финансови данни/финансова декларация или застрахователна декларация, в която се посочват финансовите рискове на кандидата, могат да заменят въпросните документи.

Кандидатите трябва да изпратят тези документи електронно в портала „Възможности за финансиране и търгове“/системата за регистрация на организации към момента на регистрацията си (вж. раздел „Стъпка 1: Регистрация на организацията“ по-горе) или когато службите за валидиране на ЕС се свържат с тях и поискат от кандидатите да предоставят необходимите оправдателни документи. В случай на действия, управлявани директно от Изпълнителната агенция EACEA, това искане ще бъде изпратено чрез системата за съобщения, вградена в съответната система.

Ако предложението се подава от името на консорциум от партньори и националната агенция или Изпълнителната агенция имат съмнения относно финансовия капацитет на консорциума, те следва да извършат оценка на риска, въз основа на която от всички участващи организации в консорциума могат да бъдат поискани същите документи като посочените по-горе. Това е приложимо независимо от предоставяната сума.

Ако въз основа на анализа на тези документи националната или Изпълнителната агенция заключат, че изискваният финансов капацитет е слаб, те могат:

- да поискат допълнителна информация;
- да изискат засилен режим на финансова отговорност, т.е. солидарна отговорност на всички събенефициери или солидарна отговорност на свързаните субекти;

[320] Включително за училища, институции за висше образование и организации в областта на образованието, обучението, младежта и спорта, които са получили над 50 % от своите годишни приходи от публични източници през последните две години, се счита, че разполагат с необходимия финансов, професионален и административен капацитет за изпълнение на дейностите по програмата.

- да решат да отпуснат предварителното финансиране на вноски;

- да решат да предоставят (еднократно или няколкократно) предварителни финансирания, покрити от банкова гаранция; или

- да решат да не отпуснат предварително финансиране.

Ако финансовият капацитет бъде определен като недостатъчен, съответното предложение се отхвърля.

Оперативен капацитет

Наличието на оперативен капацитет предполага, че кандидатът притежава необходимите професионални компетентности и квалификации за изпълнение на предложения проект. Кандидатите трябва да притежават **необходимите знания, умения, квалификация** и **ресурси** за успешното изпълнение на проекта, както и да допринесат със своя дял (включително достатъчен опит в съпоставими по размер и естество проекти). Отговорният разпоредител с бюджетни кредити може, в зависимост от оценка на риска, да отмени задължението за проверка на оперативния капацитет на публични органи, организации на държавите членки или международни организации.

За заявления, подадени до национални агенции:

Кандидатите трябва да подпишат клетвена декларация, удостоверяваща, че те имат оперативен капацитет да изпълнят проекта. Освен това, ако във формуляра за кандидатстване е включено такова изискване и ако безвъзмездните средства са в размер над 60 000 EUR, кандидатите трябва да предоставят автобиографиите на ключовите лица, участващи в изпълнението на проекта, за да докажат, че тези лица притежават необходимия професионален опит, или други оправдателни документи, като например:

- списък на съответните публикации на основния екип;
- изчерпателен списък на предишните реализирани проекти и дейности, които са били свързани с областта на политиката или с това конкретно действие.

Освен това кандидатите за акредитация в областите на образованието за възрастни, професионалното образование и обучение, училищното образование и младежта трябва да имат най-малко две години опит в изпълнението на дейности, които отговарят на условията за кандидатстване за акредитация. Опитът, придобит в подготовка на сливания или подобни структурни промени на публични субекти (например училища или образователни центрове), ще бъде взет предвид като съответен опит по смисъла на тази разпоредба.

За координатори на консорциум за мобилност: кандидатстващата организация трябва да има способността да координира консорциума в съответствие с предложения план по програмата „Еразъм“, целта на консорциума, планираното разпределение на задачите и стандартите за качество на програмата „Еразъм“ (представени на уебсайта Europa: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-quality-standards-mobility-projects-vet-adults-schools_bg).

Посочените по-горе условия ще бъдат проверени въз основа на заявлението (включително информацията за предишното участие на кандидата в програмата „Еразъм+“ за периода 2014—2020 г.) и документите, представени в системата за регистрация на организации. Кандидатите, които не попълнят информацията, изисквана във формуляра за кандидатстване, могат да бъдат дисквалифицирани на това основание.

За заявления, подадени до Изпълнителната агенция:

Оперативният капацитет ще бъде оценяван успоредно с критерия за отпускане на безвъзмездни средства „Качество“ въз основа на компетентността и опита на кандидатите и техните проектни екипи, включително оперативните ресурси (човешки, технически и други).

Приема се, че кандидатите разполагат с достатъчен оперативен капацитет, когато са изпълнени изискванията, отнасящи се до оперативния капацитет, които са посочени в поканата за представяне на предложения.

Кандидатите ще трябва да докажат капацитета си, като предоставят следната информация във формуляра за кандидатстване (част Б):

- общ профил (квалификации и опит) на служителите, отговарящи за управлението и изпълнението на проекта;
- описание на състава на консорциума;
- списък на финансираните от ЕС проекти за последните 4 години.

Националната агенция или Изпълнителната агенция могат да поискат допълнителни оправдателни документи за проверка на включената в заявлението информация.

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства позволяват на националната или Изпълнителната агенция да оценят качеството на проектните предложения, подадени в рамките на ключовите действия по програмата „Еразъм+“.

Предложенията, които надхвърлят индивидуалните прагове и общия праг за качество, ще бъдат разглеждани за финансиране в рамките на наличния бюджет по поканата. Останалите предложения ще бъдат включени в списъка с резерви или обявени за неуспешни.

Критериите за отпускане на безвъзмездни средства, приложими за всяко от действията, изпълнявани въз основа на ръководството за програмата „Еразъм+“, са посочени в част Б от ръководството.

СТЪПКА 3: ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ФИНАНСОВИТЕ УСЛОВИЯ

Форми на безвъзмездните средства

Безвъзмездните средства могат да бъдат отпускани под формата на:

1) смесени безвъзмездни средства въз основа на действителните разходи:
    - възстановяване на действително направени допустими разходи: напр. извънредни разходи за мобилност по ключово действие 1;
    - възстановяване въз основа на единичните разходи, които обхващат няколко специфични категории допустими разходи, предварително ясно определени спрямо определена сума за единица: напр. индивидуална подкрепа по проекти за мобилност по ключово действие 1;
2) вноски под формата на еднократна сума, обхващащи като цяло всички категории допустими разходи, които са ясно определени предварително: напр. разходите за партньорски проекти от малък мащаб по ключово

действие 2. Еднократната сума трябва да бъде изчислена в съответствие с методологията, посочена в решението за еднократната сума[321], и с помощта на предоставената подробна бюджетна таблица/предоставения калкулатор (ако има такива). Ако изчислението на еднократната сума се основава на прогнозни бюджети на проектите, прогнозният бюджет трябва да отговаря на основните условия за допустимост за безвъзмездни средства от ЕС за действителни разходи (вж. член 6 от общия образец на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства);

3) комбинация от горните възможности.

Чрез механизма на финансиране, който се прилага в рамките на програмата „Еразъм+“, в повечето случаи се предоставят безвъзмездни средства въз основа на възстановяване на базата на единични разходи или еднократни суми. Този вид безвъзмездни средства позволява на кандидатите да изчислят лесно размера на исканите безвъзмездни средства и способства за реалистичното финансово планиране на проекта.

За да се разберете под каква форма се отпускат безвъзмездните средства за всеки елемент от финансирането по всяко от действията по програмата „Еразъм+“, обхванати от настоящото ръководство, моля, вж. описанието на всяко действие в част Б, раздел „Какви са правилата за финансиране?“.

ПРИНЦИПИ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ БЕЗВЪЗМЕЗДНИТЕ СРЕДСТВА ОТ ЕС

Забрана за отпускане на средства със задна дата

Безвъзмездни средства не може да бъдат отпускани със задна дата за вече приключени проекти.

Безвъзмездни средства от ЕС може да бъдат отпуснати за проект, който вече е започнал, само ако кандидатът може да обоснове в проектното предложение необходимостта от започване на проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. В такива случаи разходите, които са допустими за финансиране, не трябва да са направени преди датата на подаване на заявлението.

Ако кандидатът започне да изпълнява проекта преди подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, той носи риска, свързан с това изпълнение.

Подаване на две или повече заявления

За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите могат да подадат повече от едно предложение за различни проекти по една и съща покана (и да получат финансиране за тях). Организациите могат да участват в няколко предложения. Въпреки това, ако има няколко предложения за много сходни проекти, само едно предложение ще бъде прието и оценено; кандидатите ще бъдат помолени да оттеглят едно от тях (или то ще бъде отхвърлено).

Предложенията могат да бъдат променяни и подавани повторно до крайния срок за подаване.

За действия, управлявани от националните агенции, в случай на многократно подаване на едно и също заявление от един кандидат пред различни агенции всички заявления се отхвърлят. Ако почти еднакви или сходни заявления бъдат подадени от едни и същи или различни кандидати до едни и същи или различни агенции, всички те ще бъдат предмет на конкретна оценка и всички могат да бъдат отхвърлени.

[321] Решение на Комисията относно еднократната сума (europa.eu)

Оригинално съдържание и авторство

Всички заявления за проекти и акредитации трябва да имат оригинално съдържание, съставено от кандидата. Когато изготвят своите заявления, институциите за висше образование, които кандидатстват за дейности за международна мобилност, могат да включват и свои партньорски ИВО от държави, които не са асоциирани към програмата. Не се допуска изготвянето на заявлението от други организации или външни физически лица срещу заплащане или друг вид компенсация. Националната агенция може да отхвърли кандидата от процеса на подбор или може да прекрати проект, по който са отпуснати безвъзмездни средства/предоставена акредитация по всяко време, ако прецени, че тези правила не са били спазени.

.

Забрана за кумулативно отпускане на безвъзмездни средства

За всеки проект, финансиран от ЕС, безвъзмездни средства от бюджета на ЕС се отпускат само еднократно за всеки отделен бенефициер. При никакви обстоятелства едни и същи разходи не могат да бъдат финансирани два пъти от бюджета на Съюза.

За да се избегне рискът от двойно финансиране, кандидатът трябва да посочи източниците и сумите на всяко друго финансиране, което е получено или за което е кандидатствано през годината, независимо дали е за същия или за друг проект, в това число безвъзмездни средства за оперативни разходи. За действия, управлявани от националните агенции, това се посочва във формуляра за кандидатстване. За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, това се проверява чрез клетвената декларация.

Недопускане на печалба

Безвъзмездните средства, финансирани от бюджета на Съюза, не може да имат за цел или резултат реализирането на печалба в рамките на проекта, изпълнен от бенефициера. Печалбата се определя като изчислен при окончателното плащане излишък на приходите над допустимите разходи за действието или работната програма, когато приходите се ограничават до безвъзмездните средства от Съюза и приходите, генерирани от това действие или работна програма[322]. Принципът на недопускане на печалба не се прилага за безвъзмездни средства, отпуснати под формата на единични ставки, еднократна сума или финансиране по единни ставки, включително стипендии, както и за искания за безвъзмездни средства, чийто размер не превишава 60 000 EUR.

Когато се извлича печалба, Комисията има право да изиска възстановяване на процент от печалбата, който отговаря на участието на Съюза в допустимите разходи, действително извършени от бенефициера за изпълнение на дейността.

Съфинансирането под формата на вноски в натура не се взема предвид за целите на изчисляването на печалбата, реализирана от безвъзмездните средства.

[322] За тази цел приходите се ограничават до дохода, генериран от проекта, както и целевите финансови вноски от донори за финансирането на допустимите разходи. Следователно печалбата (или загубата) съгласно горното определение се равнява на разликата между

- временно приетата сума на безвъзмездната финансова помощ и доходите, генерирани от действието, и
- допустимите разходи, направени от бенефициера.

Освен това, ако бъде реализирана печалба, тя подлежи на възстановяване. Националната или Изпълнителната агенция имат право да извършат събиране на процент от печалбата, който съответства на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително направени от бенефициера за изпълнението на действието. Допълнителни разяснения относно изчисляването на печалбата ще бъдат предоставени във връзка с действия, за които безвъзмездните средства се отпускат под формата на възстановяване на определена част от допустимите разходи.

Съфинансиране

Освен това отпусканите от ЕС безвъзмездни средства са стимул за изпълнение на проекти, които не биха били осъществими без финансовата подкрепа от ЕС, и се основават на принципа на съфинансирането. Принципът на съфинансирането означава, че безвъзмездните средства от ЕС не могат да се използват за финансиране на пълните разходи по проекта; част от тези разходи трябва да бъдат финансирани от източници на съфинансиране, различни от безвъзмездните средства от ЕС (например собствени средства на бенефициера, приходи, реализирани от действието, финансови приноси от трети страни).

Когато безвъзмездните средства от ЕС са отпуснати под формата на единични ставки, еднократни суми или финансиране по единни ставки (по този начин се финансират повечето от действията, обхванати от настоящото ръководство), Комисията прилага принципите на недопускане на печалба и съфинансиране предварително за цялото действие, когато определя ставките или процентите на финансиране за единичните ставки, еднократните суми или единните ставки. В повечето случаи се изхожда от презумпцията, че кандидатите зачитат принципите на недопускане на печалба и съфинансиране, поради което от тях не се изисква да предоставят информация за източниците на финансиране, които са различни от безвъзмездните средства от ЕС, нито да обосновават разходите, направени по проекта.

Същевременно изплащането на безвъзмездните средства чрез възстановяване въз основа на единични ставки, еднократни суми или единни ставки не засяга правото на достъп до задължителните записи на бенефициерите. Когато последваща проверка или одит покажат, че правопораждащото събитие не е настъпило (например дейности по проекта не са реализирани във вида, в който са одобрени на етапа на кандидатстването, предвидени участници не са взели участие в дейности и т.н.) и на бенефициера е направено неправомерно плащане на безвъзмездни средства чрез възстановяване въз основа на приноса към финансирането въз основа на еднократни суми, единични ставки или единни ставки, националната или Изпълнителната агенция имат правото да си възстановят сумата на безвъзмездните средства. Аналогично, ако предприетите дейности или реализираните резултати не са изпълнени или са изпълнени некачествено (включително неспазване на договорно задължение), размерът на безвъзмездните средства може да бъде намален, като се вземе предвид степента, до която действието е завършено. Освен това Европейската комисия може да извършва проучвания за статистически и контролни цели въз основа на извадки от бенефициери с цел да определи действителния размер на разходите, направени по проектите, финансирани чрез възстановяване въз основа на приноса към финансирането въз основа на единични ставки, еднократни суми или единни ставки.

ДОПУСТИМИ И НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ И ВНОСКИ, ПРИЛОЖИМИ ЗА СМЕСЕНИ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ВЪЗ ОСНОВА НА ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ РАЗХОДИ

За да бъдат допустими, разходите и вноската трябва да отговарят на условията за допустимост, посочени по-долу[323]:

Допустими разходи — общи условия

1) За действителните разходи:

- трябва да са действително направени от бенефициера;

- трябва да са направени през периода на изпълнение на проекта, с изключение на разходите във връзка с окончателните доклади за проекта и одиторските заверки, които могат да бъдат направени и след това;
- трябва да са посочени в прогнозния бюджет за проекта;
- трябва да са необходими за изпълнението на проекта, за който се отпускат безвъзмездните средства;
- трябва да е възможно да бъдат установени и проверени, по-специално като се записват в счетоводната документация на бенефициера и се определят съгласно приложимите счетоводни стандарти на държавата, в която бенефициерът е установен, и в съответствие с неговите обичайни практики за счетоводно отчитане на разходите;
- трябва да отговарят на разпоредбите на приложимото данъчно и социално законодателство;
  разходите са приемливи, обосновани и отговарят на принципа на добро финансово управление, по-специално от гледна точка на икономичността и ефикасността;

2) За единичните разходи и вноски:

- трябва да бъдат декларирани под една от бюджетните категории, посочени в прогнозния бюджет на проекта;

i) единиците трябва:

- да са действително използвани или произведени от бенефициера през периода на изпълнение;
- да са необходими са за изпълнението на действието; и

ii) броят на единиците трябва да подлежи на идентифициране и проверка, а при необходимост да бъде подкрепен с документален архив и документи;

3) Вноските под формата на еднократна сума:

- трябва да бъдат декларирани под една от дейностите/работните пакети, посочени в прогнозния бюджет на проекта;
- дейността трябва да бъде надлежно изпълнена от бенефициера в съответствие със споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- резултатите трябва да бъдат постигнати в рамките на периода на изпълнение.

Допустими разходи — специфични условия

Допустимите разходи могат да бъдат преки или непреки.

Преки разходи

Допустимите преки разходи за действието са онези разходи, които, при спазване на условията за допустимост, изложени по-горе, се определят като специфични разходи, пряко свързани с изпълнението на действието, и които следователно могат да бъдат пряко отнесени към него. В допълнение към преките допустими разходи, които ще бъдат посочени в поканата за представяне на предложения, за допустими се считат и следните категории разходи:

- разходи за гаранция за предварителното финансиране, представена от бенефициера на безвъзмездните средства, когато такава гаранция е изискана от националната агенция;
- разходи, свързани със сертификати във финансовите отчети и доклади за оперативна проверка, когато тези сертификати или доклади се изискват в подкрепа на исканията за плащания от националната агенция;
  разходи за амортизация, при условие че са действително направени от бенефициера.

Вътрешните счетоводни и одиторски процедури на бенефициера трябва да позволяват пряко уравняване на декларираните във връзка с проекта разходи и приходи със съответните счетоводни отчети и оправдателни документи.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Данъкът върху добавената стойност се счита за допустим разход само ако не подлежи на възстановяване в съответствие с приложимото национално законодателство за ДДС[324]. Единственото изключение е свързано с дейностите или трансакциите, в които държави, регионални и местни правителствени органи и други публичноправни субекти участват като държавни органи[325]. Освен това:

- подлежащият на приспадане ДДС, който не е приспаднат (поради националните условия или поради небрежност на бенефициерите), не е допустим разход;
- Директивата за ДДС не се прилага към държавите извън ЕС. Организации от трети държави, които не са асоциирани към програмата, могат да бъдат освободени от данъци (включително ДДС), мита и такси, ако е било подписано споразумение между Европейската комисия и третата държава, която не е асоциирана към програмата, и в която е установена организацията.

Допустими непреки разходи

Непреки разходи са разходите, които не са пряко свързани с изпълнението на действието и следователно не могат да бъдат отнесени пряко към него.

За определени видове проекти (подробна информация за правилата за финансиране по отделните действия можете да намерите в част Б от настоящото ръководство) сума с единна ставка, която не може да надхвърля 7 % от допустимите преки разходи по проекта (с изключение на разходите за доброволци, ако има такива), е допустима за отчитане като непряк разход, представляващ общи административни разноски на бенефициера, които все още не са обхванати от допустимите преки разходи (например разходи за електроенергия или интернет достъп, разходи за помещения и т.н.), но могат да се разглеждат като разходи, свързани с осъществяването на проекта.

Непреките разходи не могат да включват разходи, вписани в друга бюджетна категория. Непреките разходи не са допустими, когато бенефициерът вече получава безвъзмездни средства за оперативни разходи от бюджета на Европейския съюз (например в рамките на поканата за представяне на предложения за сътрудничество с гражданското общество по програмата „Еразъм+“).

Ако е разрешено за конкретно действие, моля, имайте предвид, че разходите за доброволци не са класическа категория разходи. Няма разходи, тъй като доброволците работят без заплащане, но въпреки това те могат да бъдат добавени към бюджета под формата на предварително фиксирани единични разходи (на доброволец)[326] и по този начин да позволят да се възползвате от работата на доброволците за безвъзмездните средства (чрез увеличаване на размера на възстановяването до 100 % от нормалните разходи, т.е. категории разходи, различни от „доброволци“).

За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, когато изчислявате Вашите пътни разходи, разходи за

[324] В държавите членки в националното законодателство относно ДДС са отразени разпоредбите на Директивата за ДДС — Директива 2006/112/ЕО.
[325] Вж. член 13, параграф 1 от Директивата.
[326] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-volunteers_en.pdf

настаняване и дневни разходи, моля, използвайте единичните пътни разходи, разходи за настаняване и дневни разходи, посочени в Решение C(2021) 35 на Комисията[327]. Освен това моля имайте предвид, че участието на собственици на МСП и бенефициери физически лица, е допустимо чрез прилагане на Решение на Комисията от 20 октомври 2020 г. за разрешаване на използването на единични разходи като разходи за персонал на собственици на малки и средни предприятия и на бенефициери физически лица, които не получават заплата за извършената от тях работа по дейност или работната програма[328].

По отношение на уебсайтовете за проекта, комуникационните разходи за представяне на проекта на уебсайтовете на участниците или в техните акаунти в социалните медии са допустими.

Финансовата подкрепа за трети страни е допустима само ако е предвидена в поканата (Част Б от настоящото ръководство за програмата).

Недопустими разходи

Следните разходи не се считат за допустими:

- възвръщаемост на капитала и дивиденти, платени от даден бенефициер;
- дългове и разходи за обслужване на дългове;
- провизии за загуби или дългове;
- дължими лихви;
- съмнителни дългове;
- загуби от обменни курсове;
- разходи, декларирани от бенефициера по линия на друго действие, за което се получават безвъзмездни средства, финансирани от бюджета на Съюза;
- прекомерни или неразумни разходи;
- вноски в натура от трети страни;
- в случай на отдаване под наем или на лизинг на оборудване, стойността при възможност за изкупуване в края на периода на отдаване на лизинг или под наем;
- разходи за откриване и обслужване на банкови сметки (включително разходи за преводи от/до националната или Изпълнителната агенция, начислени от банката на бенефициера).
- ДДС, когато се счита за подлежащ на възстановяване съгласно приложимото национално законодателство за ДДС (вж. абзаца относно данъка върху добавената стойност по-горе);
- апортните вноски са разрешени, но не могат да бъдат декларирани като разходи.

Източници на финансиране

Кандидатът трябва да посочи във формуляра за кандидатстване вноската от източници, различни от безвъзмездните средства от ЕС. Външното съфинансиране може да бъде под формата на собствени ресурси на бенефициера, финансови вноски от трети страни или приходи, генерирани от проекта. Ако при внасянето на окончателния доклад и искането за окончателно плащане има данни за наличие на излишък на приходите над направените по проекта допустими разходи (вж. раздел Недопускане на печалба и съфинансиране), националната или Изпълнителната агенция имат право да извършат събиране на процент от печалбата, който отговаря на вноската на Съюза за допустимите разходи, действително направени от бенефициера за изпълнението на проекта. Тази разпоредба не се прилага към проекти, за които са поискани безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR.

Непаричните вноски от трети страни не се считат за приемлив източник на съфинансиране.

[327] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-travel_en.pdf
https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf

СТЪПКА 4: ПОПЪЛВАНЕ И ПОДАВАНЕ НА ФОРМУЛЯРА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

За да подадат заявление за отпускане на безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“, кандидатите трябва да използват специалните формуляри за кандидатстване за всяко действие, които са публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия или националните агенции (данните за контакт можете да намерите на следния адрес: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact_bg).

За проекти, подадени от консорциуми, координиращата организация подава едно заявление за целия проект от името на всички членове на консорциума. Заявлението се подава пред компетентната национална агенция или пред Изпълнителната агенция (вж. рубриката „Къде се кандидатства?“ за всяко действие в част Б от настоящото ръководство).

-

Заявления, изпратени по пощата, по куриер, по факс или по електронната поща няма да се приемат.

За действия, управлявани от национална агенция, електронният формуляр трябва да бъде попълнен на един от официалните езици, използвани в държавите — членки на ЕС, и в третите държави, асоциирани към програмата. За действия, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите трябва да попълнят формуляра на един от официалните езици на ЕС. Резюмето на проекта обаче трябва винаги да е на английски език.

Заявлението се подава само до една национална агенция или до Изпълнителната агенция. В случай на многократно подаване на едно и също заявление в рамките на един кръг на процедурата по подбор пред една и съща национална агенция или пред Изпълнителната агенция националната или Изпълнителната агенция във всички случаи считат за валидна последната версия на кандидатурата, подадена преди изтичането на срока за подаване на заявленията. В случай на многократно подаване на едно и също или на много сходни заявления от една кандидатстваща организация или консорциум до различни национални агенции всички заявления могат да бъдат отхвърлени автоматично (вж. раздел „Забрана за кумулативно отпускане на безвъзмездни средства“).

За повече информация за попълване и подаване на електронния формуляр, моля, посетете следните уебсайтове:

- **За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“**: моля, вижте указанията за попълване и подаване на електронния формуляр. Освен това тези указания съдържат информация за това какво трябва да направите в случай на технически проблеми; можете да ги намерите на уебсайтовете на националните агенции (за действия, управлявани от тях) и на Европейската комисия.

- **За действия, управлявани от Изпълнителната агенция**: Заявленията трябва да бъдат подадени по електронен път чрез системата за електронно подаване на портала „Възможности за финансиране и търгове“. За повече информация относно процеса на подаване (включително информационно-технологични аспекти), моля, вижте онлайн ръководството на адрес: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf

Спазване на крайните срокове

Заявлението трябва да бъде подадено до посочения краен срок за всяко действие. Крайните срокове за подаване на заявления за проекти за всяко действие са посочени в „Критерии за допустимост“ в част Б от настоящото ръководство.

Бележка:

За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, независимо от датата, на която изтича крайният срок за кандидатстване, електронните формуляри се подават във всички случаи до 12:00:00 ч. (на обяд, брюкселско време).

За обхванати от настоящото ръководство действия, управлявани от Изпълнителна агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA), в съответствие с изискванията на портала „Възможности за финансиране и търгове“ (FTOP) на Комисията крайният срок за подаване на предложенията в EACEA е 17:00:00 ч. (брюкселско време).

Кандидати, които са установени в държави, попадащи в друг часови пояс, следва внимателно да отчетат разликата между часовите пояси, за да не допуснат заявленията им да бъдат отхвърлени.

КАКВА Е ПРОЦЕДУРАТА СЛЕД ПОДАВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Всички заявления, получени от националните агенции или от Изпълнителната агенция, преминават през процедура по оценяване.

Процедура по оценяване

Проектните предложения се оценяват от Изпълнителната агенция или от националната агенция, пред която е подадено заявлението, изключително въз основа на критериите, посочени в настоящото ръководство. Оценяването включва:

- проверка на съответствието на заявлението с критериите за приемане;
- проверка на съответствието на кандидата и предложените дейности с критериите за допустимост;
- проверка на съответствието на заявителя с критериите за отстраняване и подбор (т.е. за оперативния и финансовия капацитет);
- оценка на качеството, в рамките на която се оценява доколко заявлението отговаря на критериите за отпускане на безвъзмездни средства. Оценката на качеството в повечето случаи се извършва със съдействието на независими експерти. В работата си по оценката експертите се ръководят от насоки, разработени от Европейската комисия; За действия, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, тези насоки ще бъдат публикувани на уебсайтовете на Европейската комисия и на агенциите, отговорни за управлението на проектите по програмата „Еразъм+“ във всяка държава;
- проверка, че предложението не носи рискове от двойно финансиране. Ако е необходимо, тази проверка се извършва в сътрудничество с други агенции или други заинтересовани страни.

Националната или Изпълнителната агенция назначават комисия за оценка, която управлява целия процес на подбор. Въз основа на извършената оценка — при необходимост с подкрепа от експерти — комисията за оценка подбира и съставя списък с проекти, предложени за отпускане на безвъзмездни средства.

За всички действия, обхванати от настоящото ръководство, по време на процедурата по оценяване от кандидатите може да бъде поискано да предоставят допълнителна информация или да пояснят приложената към заявлението документация, при условие че тази информация или пояснения не изменят съществено предложението. Искания за допълнителна информация или пояснения са особено обосновани в случаите, когато кандидатът е допуснал явни технически грешки или (за проекти, финансирани въз основа на споразумения, сключени с много бенефициери) едно или повече от мандатните писма на партньорите липсват (информация за споразуменията, сключени с много бенефициери, можете да намерите в раздел „Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства“ по-долу).

Окончателно решение

В края на процедурата по оценяване националната или Изпълнителната агенция определят проектите, за изпълнението на които ще бъдат отпуснати безвъзмездни средства, въз основа на:

- класирането, предложено от комисията за оценка;
- наличния бюджет за дадено действие (или за дадена дейност в рамките на действие).

След приключването на процедурата по оценяване формулярите за кандидатстване и приложените към тях документи не се изпращат обратно на кандидата независимо от изхода от процедурата.

Уведомяване за резултатите

Всички кандидати ще бъдат уведомени писмено за резултата от оценяването. В писмото ще се съдържат допълнителни инструкции за следващите стъпки в процеса към подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

За действия, управлявани от Изпълнителната агенция:

Кандидатите, чиито заявления са одобрени, ще получат покана за подготовка за отпускане на безвъзмездните средства; останалите ще бъдат включени в списъка с резерви или отхвърлени. Поканата за подготовка за отпускане на безвъзмездните средства не представлява официално поемане на задължение за финансиране. Преди отпускането на безвъзмездните средства Изпълнителната агенция ще трябва да извърши още редица правни проверки: валидиране на правните субекти, финансов капацитет, проверка за отстраняване и др. На този етап от кандидатите ще се поиска да представят финансовите данни на своята организация и да определят упълномощен представител на правния субект (УППС).

Ако кандидатът счита, че процедурата по оценяване е била опорочена, може да подаде жалба (в съответствие със сроковете и процедурите, посочени в уведомителното писмо относно резултата от оценяването). Обърнете внимание, че за уведомленията, които не са били отворени в рамките на 10 дни след изпращането им, се счита, че са били получени и крайните срокове ще бъдат изчислявани от отварянето/получаването (вж. също „Общи условия“ в портала „Възможности за финансиране и търгове“): https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/ftp/tc_en.pdf). Моля, имайте предвид също, че за жалби, подадени по електронен път, може да има ограничения по отношение на броя знаци.

Ориентировъчен график за уведомяване за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства:

За проекти по ключово действие 1, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извършат ориентировъчно 4 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

За проекти по ключово действие 2, управлявани от националните агенции по програмата „Еразъм+“, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства и подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извършат ориентировъчно 5 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

За проекти по ключово действие 2 и ключово действие 3, управлявани от Изпълнителната агенция, уведомяването за решението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извърши ориентировъчно 6 месеца след крайния срок за подаване на заявления, а подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ще се извърши ориентировъчно 9 месеца след крайния срок за подаване на заявления.

КАКВО СЛЕДВА СЛЕД ОДОБРЯВАНЕТО НА ЗАЯВЛЕНИЕТО?

Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства

Ако проектът бъде одобрен за отпускане на безвъзмездни средства от ЕС по програмата „Еразъм+“:

- подписва се споразумение за отпускане на безвъзмездни средства между националната или Изпълнителната агенция и кандидата. Споразумението за отпускане на безвъзмездни средства се изпраща на кандидата, за да бъде подписано и върнато на националната или на Изпълнителната агенция; Националната или Изпълнителната агенция подписват споразумението последни. След подписването на споразумението от двете страни кандидатът придобива качеството на бенефициер на безвъзмездни средства от ЕС и може да започне изпълнението на проекта[329].

Споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства могат да бъдат сключени с един бенефициер, когато кандидатът е единствен бенефициер, или с много бенефициери, когато всички организации партньори в консорциума придобиват качеството на бенефициери по споразумението. Споразумението с много бенефициери се подписва от координатора, който се явява единственото звено за контакт пред националната или Изпълнителната агенция. Всички останали организации, участващи в проекта (събенефициери), подписват мандатни писма, с които възлагат на координатора отговорността да действа като основен бенефициер. По правило мандатните писма, подписани от всеки от партньорите в полза на координатора, следва да бъдат предоставени на етапа на кандидатстване. Когато се налага тези мандатни писма да бъдат предоставени на по-късен етап, координаторът трябва да ги предостави не по-късно от подписването на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Важна забележка: Мандатни писма не се изискват от организации партньори в други държави освен държавата на кандидатстващата организация в случаи на проекти за мобилност на учещи и персонал във висшето образование и професионалното образование и обучение, проекти за мобилност на ученици и персонал в училищното образование и проекти за мобилност за персонал в областта на образованието за възрастни. При все това организациите, участващи в национални консорциуми в областта на висшето образование, ПОО, училищното образование и образованието за възрастни трябва да представят мандатни писма на кандидатстващата организация.

Размер на безвъзмездните средства

Приемането на заявление не представлява ангажимент за отпускане на безвъзмездни средства, равни по размер на сумата, поискана от кандидата. Заявеното финансиране може да бъде намалено на основание на специалните правила за финансиране, приложими към съответното действие.

[329] Вж. ГОРНАТА БЕЛЕЖКА ПОД ЛИНИЯ.

Отпускането на безвъзмездни средства в рамките на една покана за кандидатстване не поражда право на получаване на безвъзмездни средства в следващи покани. Следва да се отбележи, че предвиденият в споразумението размер на безвъзмездните средства е максимална сума, която не може да бъде увеличена дори ако бенефициерът заяви по-висока сума.

Средствата, преведени от Изпълнителната агенция или националната агенция, трябва да бъдат идентифицирани в сметката или подсметката, определена от бенефициера за изплащането на безвъзмездните средства.

Процедури за плащане

В зависимост от вида на действието, срока на изпълнение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и оценката на финансовия риск се прилагат различни процедури за плащане по отношение на проектите, подкрепени по програмата „Еразъм+“.

С изключение на първото плащане за предварително финансиране останалите плащания или възстановявания ще се извършват въз основа на анализ на отчети или искания за плащане, подадени от бенефициера (образците на тези документи ще бъдат публикувани през годината на уебсайтовете на националните агенции, а за Изпълнителната агенция — в портала „Възможности за финансиране и търгове“).

Прилаганите в рамките на програмата „Еразъм+“ процедури за плащане са описани по-долу.

Плащане за предварително финансиране

Плащането за предварително финансиране ще бъде преведено на бенефициера в срок от 30 дни от датата на подписване на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства от последната от двете страни („влизане в сила“) и, когато е приложимо, когато бъдат получени необходимите финансови гаранции (вж. раздел „Финансова гаранция“ по-долу). Предварителното финансиране има за цел да осигури на бенефициера оборотни средства. Националните агенции или Изпълнителната агенция могат да решат да разделят плащането за предварително финансиране на няколко вноски. Те също така могат да решат да намалят размера на предварителното финансиране или въобще да не предоставят такова, ако преценят, че финансовият капацитет на бенефициера е слаб.

Следващи плащания за предварително финансиране

Бенефициерите по някои действия ще получат второ, а в някои случаи и трето плащане за предварително финансиране в срок от 60 календарни дни от получаването от националната агенция или Изпълнителната агенция на подадените от бенефициерите искания за следващи такива плащания, само ако искането за следващо предварително финансиране е придружено от отчет за предварително финансиране. Такива следващи плащания за предварително финансиране могат да бъдат поискани след усвояването на най-малко 70 % от предходното такова плащане. Когато в отчета за усвояването на предходно плащане (плащания) за предварително финансиране е отразено, че за покриване на разходи по действието са усвоени по-малко от 70 % от предходното плащане (плащания), сумата на следващото плащане се намалява с неусвоената част от предходното плащане за предварително финансиране.

Междинен отчет или отчет за напредъка/технически отчет

От бенефициерите може да бъде поискано да приложат периодичен или междинен отчет към искането за междинно плащане.

В други случаи от бенефициерите може да бъде поискано да представят доклад за напредъка с информация относно състоянието на изпълнението на проекта. Докладите за напредъка не водят до отпускане на следващи плащания. Междинният отчет и докладът за напредъка трябва да бъдат предоставени в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Плащане или възстановяване на остатъка

Размерът на окончателното плащане в полза на бенефициера се определя въз основа на окончателния доклад, който трябва да бъде представен в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Ако а) събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин, или б) допустимите разходи, действително направени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е незадоволително, размерът на финансирането може да бъде намален пропорционално или, когато е приложимо, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови надхвърлящите разходите суми, които вече е получил като предварително финансиране.

По някои действия националната или Изпълнителната агенция превеждат 100 % от отпуснатите безвъзмездни средства като плащане за предварително финансиране. В такива случаи не се дължи окончателно плащане. Независимо от това, ако — въз основа на окончателния доклад, който следва да се предостави от бенефициера в срока, посочен в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства — а) събитията, за които са отпуснати безвъзмездните средства, не са проведени или са проведени по различен от планирания начин; или б) допустимите разходи, действително направени от бенефициера, са в по-малък размер от предвидения на етапа на кандидатстване, или в) качеството на реализираните дейности/резултати е незадоволително, бенефициерът ще бъде задължен да възстанови надхвърлящите разходите суми, които вече е получил като предварително финансиране.

Плащания за предварително финансиране (или части от тях) могат да бъдат прихванати (без съгласието на бенефициерите) от други суми, дължими от даден бенефициер на органа, предоставящ помощта, до сумата, дължима на този бенефициер.

Общото правило е, че окончателното плащане се извършва или искането за възстановяване на остатъка се отправя в срок от 60 календарни дни от получаването на окончателния доклад.

ДРУГИ ВАЖНИ ДОГОВОРНИ РАЗПОРЕДБИ

Финансова гаранция

Ако финансовият капацитет на бенефициера бъде оценен като слаб, националната или Изпълнителната агенция може да изискат от бенефициер, на когото са отпуснати безвъзмездни средства в размер над 60 000 EUR, да предостави предварително гаранция с цел да се ограничат финансовите рискове, свързани с плащането за предварително финансиране. Сумата на изисканата гаранция може да достигне размера на плащането (плащанията) за предварително финансиране.

Целта на тази гаранция е банката или финансовата институция да осигурят неотменимо обезпечение или да действат като пръв гарант за задълженията на бенефициера по силата на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Тази финансова гаранция, деноминирана в евро, се предоставя от одобрена банка или финансова институция, установена в една от държавите — членки на Европейския съюз. Когато бенефициерът е установен в държава извън ЕС, националната или Изпълнителната агенция може да се съгласят установена в тази държава банка или финансова институция да предостави гаранцията, ако приемат, че банката или финансовата институция предлага

еквивалентна финансова сигурност и характеристики като тези, които се предлагат от банка или финансова институция, установена в държава — членка на ЕС.

Гаранцията може да бъде заменена със съвместна гаранция, предоставена от трета страна, или с няколко гаранции на трети страни, предоставени от участващите организации, които са страни по същото споразумение за отпускане на безвъзмездни средства.

Гаранцията се освобождава при постепенното изчистване на предварителното финансиране чрез междинните плащания или окончателното плащане за бенефициера в съответствие с условията в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. В случай че окончателното плащане се извършва под формата на възстановяване, гаранцията се освобождава след уведомяване на бенефициера или ще остане изрично в сила до окончателното плащане, а ако окончателното плащане е под формата на възстановяване — до три месеца след уведомяването на бенефициера за дебитното известие.

Възлагане на подизпълнители и възлагане на договор за поръчка

Бенефициерът може да прибегне до възлагане на договори за подизпълнение за специфични технически услуги, които са част от задачите по действието, за които се изискват специални умения (свързани с областите на правото, счетоводството, данъчното облагане, човешките ресурси, информационните технологии и др.) или договори за изпълнение. Разходите, направени от бенефициера за такива услуги, могат следователно да се приемат за допустими разходи, ако отговарят на всички останали критерии, посочени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Когато за изпълнението на проекта се изисква възлагане на поръчки за стоки, строителство или услуги (договори), бенефициерите трябва да възложат поръчката на този участник, който е подал икономически най-изгодната оферта, т.е. офертата, предлагаща най-добро съотношение между качество и цена, или, когато е уместно, офертата, предлагаща най-ниската цена, като се гарантира, че няма конфликт на интереси и че тази документация се съхранява за целите на евентуален одит.

При сключване на договор за изпълнение, чиято стойност надхвърля 60 000 EUR, националната или Изпълнителната агенция може да наложи на бенефициера специални правила в допълнение към описаните в предходния абзац. Тези специални правила ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции или на Изпълнителната агенция.

Информация за отпуснатите безвъзмездни средства

В съответствие с принципа на прозрачност и изискването за последваща публичност информация за получателите на средства от Съюза трябва да бъде публикувана на уебсайта на Комисията, на Изпълнителната агенция и/или на националните агенции през първата половина на годината, следваща приключването на финансовата година, за която са отпуснати тези безвъзмездни средства.

Информацията може да се публикува и по всякакви други подходящи начини, включително в Официален вестник на Европейския съюз.

Националните агенции и Изпълнителната агенция публикуват следната информация:

- наименование и място на дейност на бенефициера;
- размер на отпуснатите безвъзмездни средства;
- характер и цел на отпуснатите безвъзмездни средства.

При мотивирано и надлежно обосновано искане, подадено от бенефициера, публикуването се отменя, ако оповестяването на тази информация може да застраши правата и свободите на съответните лица, защитени с Хартата на основните права на Европейския съюз, или да навреди на търговските интереси на бенефициерите.

Що се отнася до личните данни на физически лица, публикуваната информация се заличава две години след края на финансовата година, през която са отпуснати средствата.

Същото се прилага и за личните данни, съдържащи се в официалните наименования на юридически лица (например сдружение или дружество, чието наименование се състои от имената на неговите учредители).

Тази информация не се публикува за стипендии, изплатени на физически лица, и друга пряка помощ, отпусната на крайно нуждаещи се физически лица (бежанци и безработни лица). Освен това организациите бенефициери нямат право да публикуват такива данни за лица, които получават безвъзмездни средства за мобилност по програмата „Еразъм+“.

Публичност

Освен изискванията относно видимостта на проекта и за споделянето на резултатите и въздействието от него (които са критерии за отпускане на безвъзмездни средства), е предвидено и задължение за осигуряване на минимална публичност за всеки проект, подкрепен с безвъзмездни средства.

Бенефициерите трябва ясно да посочват помощта от Европейския съюз във всички съобщения или публикации, независимо от формата и медията, включително интернет, или във връзка с дейностите, за които се използват безвъзмездните средства.

Това задължение трябва да се изпълнява в съответствие с разпоредбите на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства. Ако тези разпоредби не са изпълнени изцяло, размерът на отпуснатите на бенефициера безвъзмездни средства може да бъде намален.

Проверки и одити

Националната или Изпълнителната агенция и/или Европейската комисия могат да извършват технически и финансови проверки и одити във връзка с усвояването на безвъзмездните средства. Те могат също така да извършват проверки на задължителните записи на бенефициера (или събенефициера) за целите на периодичната оценка на финансирането въз основа на еднократни суми, единични ставки или единни ставки. Бенефициерът (или събенефициерът) се задължава с подписа на своя законен представител да предостави доказателства, че отпуснатите безвъзмездни средства са използвани целесъобразно. Европейската комисия, Изпълнителната агенция, националните агенции и/или Европейската сметна палата, Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Европейската прокуратура или упълномощен от тях орган могат да проверяват начина на използване на безвъзмездните средства по всяко време в срок до пет години или до три години за безвъзмездни средства, чийто размер не надхвърля 60 000 EUR, считано от датата на окончателното плащане или извършването на възстановяването от националната или Изпълнителната агенция. Поради това бенефициерите трябва да съхраняват през този период документация, оригинални оправдателни документи, статистически данни и други документи, свързани с безвъзмездните средства.

За проекти, управлявани директно от Изпълнителната агенция EACEA, е възможно да се прилагат различни видове одитни процедури съобразно вида на съответното действие, размера и формата на отпуснатите безвъзмездни средства.

Подробни разпоредби относно проверките и одитите са включени в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.

Защита на личните данни

Всички лични данни, съдържащи се във формуляра за кандидатстване или споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, се обработват от националната или Изпълнителната агенция или от Европейската комисия в съответствие с:

- За всяко обработване на лични данни, което се изисква съгласно официалните насоки или указания на Европейската комисия или е необходимо за изпълнението на програмата „Еразъм+“: Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г.[1] относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (Текст от значение за ЕИП);
- За всяко обработване на лични данни за други цели, което не се изисква от официалните насоки или указания на Европейската комисия, нито е необходимо за изпълнението на програмата „Еразъм+“:
    - Общ регламент относно защитата на данните (GDPR (ОРЗД) или Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г.[2]) за:
        - всички лични данни, обработвани от администратор или обработващ лични данни в ЕС/ЕИП;
        - всички лични данни на субектите на данни, които се намират в ЕС/ЕИП към началото на обработването;
    - националното законодателство за защита на личните данни за всяко друго обработване.

В тези случаи образуването, което взема решение относно средствата и целите на обработването на лични данни за тези други цели, заменя Европейската комисия като подлежащ на отчетност и отговорен администратор на лични данни съгласно приложимото законодателство за защита на личните данни.

Освен ако не са обозначени като незадължителни, отговорите на кандидата на въпросите, съдържащи се във формуляра за кандидатстване, са необходими за оценката и по-нататъшната обработка на заявлението за безвъзмездни средства в съответствие с ръководството за програмата „Еразъм+“. Личните данни ще бъдат обработвани единствено за тази цел от отдела или звеното, отговарящо за съответната програма на Съюза за предоставяне на безвъзмездни средства (орган, действащ като администратор на данни). При необходимост се допуска предаване на лични данни на трети лица, участващи в оценката на заявленията или в процедурата по управление на безвъзмездните средства, без да се засяга възможността за предаване на данни на органите, отговарящи за извършването на мониторинг и проверки в съответствие със законодателството на Европейския съюз, или на органи, на които е възложено извършването на оценки на програмата или на отделни действия по програмата. По-специално за целите на защитата на финансовите интереси на Съюза личните данни могат да бъдат предадени на служби за вътрешен одит, Европейската сметна палата, органа за разглеждане на финансови нередности или Европейската служба за борба с измамите, както и между разпоредителите с бюджетни кредити на Комисията и изпълнителните агенции. Кандидатът има право на достъп до личните си данни и право да внася поправки в тях. Ако кандидатът има въпроси във връзка с обработката на неговите лични данни, той следва да отправи тези въпроси към агенцията, която е одобрила проекта. При възникване на конфликти; кандидатът има също така право да се обърне по всяко време към Европейския надзорен орган по защита на данните.

По отношение на обработването на лични данни в рамките на програмата „Еразъм+“ на уебсайтовете на Комисията и Изпълнителната агенция е поместена декларация за поверителност на личните данни, съдържаща данни за контакт: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/help/erasmus-and-data-protection_en.

За действия, управлявани от EACEA: https://ec.europa.eu/research/participants/data/support/legal_notice/h2020-ssps-grants-sedia_en.pdf.

Кандидатът информира физическите лица, чиито лични данни се съдържат в предложението, за съответната декларация за поверителност, както е посочено по-горе, преди да представи своите предложения.

В рамките на действията, управлявани от Изпълнителната агенция, кандидатите и — в случая на юридически лица, лицата, които са членове на административните, управленските или надзорните органи на кандидата или имат правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол върху този кандидат, или физическите или юридическите лица, които поемат неограничена отговорност за задълженията на кандидата — се уведомяват, че техните лични данни (име и фамилия в случая на физически лица, адрес, правна форма, име и фамилия на лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или упражняване на контрол, в случая на юридически лица) могат да бъдат регистрирани в Системата за ранно откриване и отстраняване (EDES) от разпоредител с бюджетни средства на Агенцията, ако се намират в някое от положенията, посочени в Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046.

ЧАСТ Г: РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

В следващия раздел са представени определенията на ключови понятия и често използвани термини във връзка с програмата „Еразъм+“. Речникът е разделен на организирани по азбучен ред раздели, обхващащи обща терминология, и специфични блокове с понятия, които се отнасят само до даден сектор.

Общи термини

Придружаващо лице	Лице, което придружава участници (учещи, членове на персонала, младежи или младежки работници) в дейност за мобилност, за да осигури тяхната безопасност, да предостави подкрепа и помощ, както и да съдейства за ефективното обучение на участниците по време на мобилността. При индивидуалните дейности придружаващото лице може да придружава участници с по-малко възможности или непълнолетни лица и младежи с малък опит извън собствената им държава. В случай на групови дейности в областта на образованието и обучението групата трябва да се придружава от квалифицирани служители в сферата на образованието, за да се улесни учебния процес.
Акредитация	Процес, чрез който се гарантира, че организациите, които желаят да получат финансиране по дадено действие по програмата „Еразъм+“, съблюдават набор от стандарти за качество или предварителни необходими условия, определени от Европейската комисия за съответното действие.
Свързан субект	Следните субекти могат да се считат за свързани (в съответствие с член 187 от Финансовия регламент): • правни субекти, които имат връзка с бенефициера, по-специално правна връзка или връзка посредством собствения капитал; която не е ограничена нито до действието, нито е създадена с единствена цел неговото изпълнение; • няколко субекта, които отговарят на критериите за получаване на безвъзмездни средства и заедно формират един субект, който може да бъде третиран като единствен бенефициер, включително когато субектът е създаден специално за целите на изпълнение на действието. Свързаните субекти трябва да отговарят на критериите за допустимост и за недопускане на отстраняване, а когато е приложимо — и на критериите за подбор, приложими за кандидатите.

Кандидат	Всяка участваща организация или неформална група младежи, която подава заявление за отпускане на безвъзмездни средства. Кандидатите могат да подават проектопредложенията си самостоятелно или от името на други организации, участващи в проекта. Във втория случай кандидатът изпълнява и функцията на координатор.
Краен срок за кандидатстване	Крайната дата за подаване на заявлението в националната агенция или в Изпълнителната агенция, за да бъде прието.
Асоциирани партньори	Това са партньори от публичния или частния сектор, които допринасят за изпълнението на конкретни задачи/дейности по проекта или оказват подкрепа за популяризирането и устойчивостта на проекта, но не се считат за бенефициери по отношение на аспектите на управление на договорите и не получават никакво финансиране от програмата в рамките на проекта (нямат право да начисляват разходи или да изискват внасянето на вноски).
Основни умения	Езикова грамотност, математика, наука и технологии; тези умения са обхванати в ключовите компетентности.
Бенефициер	Когато даден проект бъде одобрен за отпускане на безвъзмездни средства по програмата „Еразъм+“, кандидатстващата организация става бенефициер чрез подписването на договор с националната или Изпълнителната агенция, която е избрала проекта. Ако кандидатурата е била подадена от името на други участващи организации, партньорите може да станат събенефициери на финансовата подкрепа.
Смесена мобилност	Съчетание между физическа мобилност и виртуален компонент, който улеснява обмена и работата в екип при онлайн ученето чрез сътрудничество.
Покана за представяне на предложения	Публикувана от Комисията или от нейно име покана за представяне в рамките на определен краен срок на предложение за действие, което съответства на преследваните цели и отговаря на необходимите условия. Поканите за представяне на предложения се публикуват в Официален вестник на Европейския съюз (серия C) и/или на съответните уебсайтове на Комисията, националната или Изпълнителната агенция.
Сертификат за участие	В контекста на програмата „Еразъм+“ това е документ, който се издава на всяко лице, осъществило учебна дейност в областта на образованието, обучението и младежта, когато е приложимо. Той удостоверява участието и, когато е приложимо, резултатите от обучението на участника в дейността.
Техническа грешка	Неволно направена незначителна грешка или недоглеждане в документ, с които се променя неговият смисъл, като печатна грешка или неумишлено добавяне или пропускане на дадена дума, израз или цифра.

Съфинансиране	Принципът за съфинансиране предполага, че част от разходите по финансирания от ЕС проект трябва да бъдат покрити от бенефициера или с приноси от външни източници, различни от безвъзмездната помощ от ЕС.
Дружество	Юридическо лице, създадено в съответствие с гражданското или търговското право, включително кооперации и други юридически лица, които се регулират от публичното или частното право, с изключение на тези с нестопанска цел.
Консорциум	Две или повече участващи организации, които обединяват усилия, за да подготвят и изпълнят проект или дейност в рамките на проект и да извършат последващи действия. Консорциумът може да бъде национален (т.е. в него да участват организации, установени в една държава) или международен (да обхваща участващи организации от различни държави).
Координатор/координираща организация	Участваща организация, която подава кандидатура за финансова подкрепа по програмата „Еразъм+“ от името на консорциум от организации партньори. Координаторът има специални задължения, които се посочват в споразумението за отпускане на безвъзмездни средства.
Компетентност в областта на цифровите технологии	Това означава уверено, критично и отговорно ползване на цифровите технологии и взаимодействие с тях за учене, на работното място и за участие в обществото. Тази компетентност включва информационна грамотност и грамотност по отношение на данните, общуване и сътрудничество, медийна грамотност, създаване на цифрово съдържание (включително програмиране), безопасност (включително благосъстояние в цифрова среда и компетентности във връзка с киберсигурността), въпроси, свързани с интелектуалната собственост, решаване на проблеми и критично мислене.
Предприятие	Всяко предприятие, осъществяващо икономическа дейност, независимо от размера, правната форма или сектора на икономиката, в който осъществява своята дейност.
Европейска квалификационна рамка (ЕКР)	Обща референтна рамка от осем квалификационни нива, изразени като резултати от ученето с нарастваща степен на овладяване. Те служат като механизъм за преобразуване между различните квалификационни системи и техните нива. Целта на Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (ЕКР) е да се повишат прозрачността, съпоставимостта и преносимостта на квалификациите на гражданите (ОВ 2017/С 189/03).
ESCO (многоезична Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите)	Предназначена е да определи и категоризира на 25 европейски езика уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, които са от значение за пазара на труда и образованието и обучението в ЕС. Системата предлага професионални профили, показващи взаимовръзките между професиите, уменията, компетентностите и квалификациите. ESCO е разработена в отворен електронен формат и може да се използва безплатно от всеки.

Установен	Терминът се отнася до организации или структури, които изпълняват определени условия на националното законодателство (за регистрация, отчети, публикуване и т.н.), които позволяват подобни организации или структури да бъдат формално признати от националните органи. По отношение на неформалните групи младежи се приема, че седалището на техния законен представител има равностойно значение за целите на допустимостта във връзка с отпускането на финансова подкрепа по програмата „Еразъм+“.
държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата	Държави от и извън ЕС, в които има създадена национална агенция, вземаща пълно участие в програмата „Еразъм+“. Списъкът на държавите — членки на ЕС, и третите държави, асоциирани към програмата, е даден в раздел „Кой може да участва в програмата „Еразъм+“?“ в част А от настоящото ръководство.
„Европас“ (Europass)	Онлайн платформата „Европас“ е действие по Европейската програма за умения, което предоставя на физическите лица и организациите уеб-базирани инструменти и информация относно възможностите за учене, квалификационните рамки и квалификациите, ориентирането, определянето на необходимите умения, инструментите за самооценка и документирането на уменията и квалификациите, както и връзката с възможностите за учене и заетост. Платформата „Европас“ също така предлага инструменти и софтуер в подкрепа на удостоверения с цифров подпис, както е посочено в плана за действие в областта на цифровото образование, чрез европейските цифрови удостоверения за учене. Платформата осигурява взаимосвързаност с националните източници на данни относно възможностите за обучение и националните бази данни или регистри за квалификациите.
Европейска НПО	**За целите на настоящата програма** това са НПО, които функционират чрез официално призната структура, състояща се от: европейски орган/секретариат, законно установен най-малко от една година в държава — членка на ЕС, или в трета държава, асоциирана към програмата, и национални организации/клонове в поне девет държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата. Тези национални организации/клонове трябва: • да са в доказана законоустановена връзка[330] с европейския орган/секретариата; • да развиват дейност, свързана с областта на образованието, обучението или младежта;
Кандидат за първи път	Всяка участваща организация, която преди това не е получавала подкрепа като координатор на проект (кандидат) по даден вид действие, подкрепяно от настоящата програма или от предходната програма през последните седем години.

330 ОПРЕДЕЛЕНО ПОД ТЕРМИНА „ЗАКОНОУСТАНОВЕНА ВРЪЗКА“ В НАСТОЯЩИЯ РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ.

Непреодолима сила	Непредвидена извънредна ситуация или събитие извън контрола на участника, което не се дължи на грешка или небрежност от негова страна.
Екологични умения	Основни умения за прехода към нисковъглеродна икономика, които могат да са общи като устойчиво селско стопанство, опазване на почвите, потребление на енергия и намаляване на отпадъците или по-специализирани като знания за енергията от възобновяеми източници.
Екологично пътуване	пътуване, през по-голямата част от което се използват транспортни средства с ниски емисии, като автобус, влак или споделяне на автомобил.
Информално учене	Учене, което е резултат от ежедневни дейности и опит, и което не е организирано или структурирано по отношение на целите, учебното време или подпомагането на учебния процес; възможно е то да няма целенасочен характер от гледна точка на учещия.
Международен	В контекста на програмата „Еразъм+“ се отнася до всяко действие, което включва най-малко една държава — членка на ЕС, или трета държава, асоциирана към програмата, и най-малко една трета държава, която не е асоциирана към програмата.
Обмяна на опит чрез наблюдение на работата на колеги	Престой в организация партньор в друга държава с цел обучение посредством наблюдение на ежедневната работа на практикуващи специалисти в приемащата организация, обмен на добри практики, придобиване на умения и знания и/или изграждане на дългосрочни партньорства посредством активно наблюдение.
Ключови компетентности	Основният набор от знания, умения и нагласи, от които всички лица се нуждаят за личностна реализация и развитие, пригодност за заетост, социално приобщаване, устойчив начин на живот, успешен живот в мирни общества, организиране на живота по здравословно осъзнат начин и активно гражданско участие, както е описано в Препоръка на Съвета 2018/C 189/01 от 22 май 2018 г. относно ключовите компетентности за учене през целия живот.
Образователна мобилност	Физическо преместване в държава, различна от държавата по пребиваване, с цел учене, обучение или неформално или информално учене.
Резултати от обучението	Посочване на това, което участникът знае, разбира и може да прави след завършване на учебния процес. Резултатите от обучението се определят под формата на знания, умения и компетентности.
Правен субект	Физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното, правото на Съюза или международното право, което има правосубектност и може, действайки от свое име, да упражнява права и да поема задължения или субект, който няма правосубектност, както е посочено в член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент.

Упълномощен представител на правния субект (УППС)	За действие, управлявано от европейската изпълнителна агенция за образование и култура, успоредно с валидирането на дадена организация в регистъра на участниците нейният законен представител/представители трябва да определи упълномощен представител на правния субект (УППС). Ролята на УППС е от ключово значение: след като бъде валидиран от Комисията, УППС ще бъде упълномощен да: • управлява правната и финансовата информация за организацията; • управлява правата за достъп на лица в организацията (но не на проектно ниво); • назначава представители на организацията да подписват по електронен път споразумения за отпускане на безвъзмездни средства („правни подписващи субекти“ — LSIGN) или финансови отчети („финансови подписващи субекти“ — FSIGN) чрез портала „Възможности за финансиране и търгове“. Всички стъпки за валидиране на УППС са изяснени в портала „Възможности за финансиране и търгове“.
Организация с по-малко опит	Всяка участваща организация, която не е получавала подкрепа за даден вид действие, подкрепено от настоящата програма или от предходната програма, повече от два пъти през последните седем години. В тази категория се включва категорията „кандидат за първи път“, определена по-горе.
Учене през целия живот	Учене във всичките му форми — формално, неформално и информално учене, което се осъществява на всички етапи от живота и което води до подобряване или осъвременяване на знанията, уменията, компетентностите и нагласите или участието в обществото в личен, граждански, културен, социален или свързан със заетостта план, включително предоставянето на консултации и услуги по ориентиране; то обхваща образованието и грижите в ранна детска възраст, общото образование, професионалното образование и обучение, висшето образование, образованието за възрастни, младежката работа, както и други учебни среди извън формалното образование и обучение, и обикновено насърчава междусекторното сътрудничество и гъвкавите процеси на учене.
Нов участник	Всяка участваща организация, която не е получавала подпомагане за даден вид действие, подкрепяно от настоящата програма или от предходната програма, било то като координатор или като партньор.
Микроквалификация	Микроквалификацията е признато доказателство за резултатите от обучението, постигнати от учещия след кратък опит от учене, в съответствие с прозрачни стандарти и изисквания и след оценяване. Доказателството се съдържа в заверен документ, в който се посочват името на титуляра, постигнатите резултати от обучението, методът на оценяване, издаващият орган и, когато е приложимо, равнището по квалификационната рамка и получените кредити. Микроквалификациите принадлежат на учещия, те могат да бъдат споделяни, преносими и комбинирани в по-обхватни квалификации.

Споразумение за мобилност/обучение	Споразумение между изпращащата организация, приемащата организация и участващите лица, в което се определят целите и съдържанието на периода на мобилност с цел да се осигури неговата релевантност и качество. Споразумението може да се използва от приемащата организация и като основа за признаването на периода на престой в чужбина.
Месец	В контекста на програмата „Еразъм+“ и за целите на изчисляването на финансовата подкрепа един месец е равен на 30 дни.
МООК	МООК означава „масов отворен онлайн курс“: вид курс, който се предоставя изцяло онлайн, достъпът до него е отворен за всички без заплащане, изисквания за прием или други ограничения; броят на участниците често е голям. Тези курсове могат да имат компоненти, предполагащи лично присъствие, например насърчаване на срещи на местни участници, както и официална оценка, но в повечето случаи се основават на рецензии, самооценка и автоматизирано оценяване. Съществуват много варианти на МООК, насочени към конкретни сектори, целеви групи (например в професионалното образование, учители и др.) или методи на преподаване. МООК, финансирани по програмата „Еразъм+“, трябва да бъдат отворени за всички и както участието, така и сертификатът или цифровата значка за завършване са безплатни за участниците. Изискването за свободен достъп до образователни ресурси важи и за МООК, както и за други пълни курсове.
Национална агенция	Орган, отговорен за управлението на изпълнението на програмата на национално равнище в дадена държава членка или в трета държава, асоциирана към програмата. Във всяка държава може да има една или повече национални агенции.
Национален орган	Орган на национално равнище, който отговаря за мониторинга и надзора на управлението на програмата в държава членка или в трета държава, асоциирана към програмата. Във всяка държава може да има един или повече национални органи.
Неформално учене	Учене, което се осъществява посредством планирани учебни дейности при наличие на някаква форма на подпомагане, но което не е част от официалната система за образование и обучение.
Професионален профил	Набор от умения, компетентности, знания и квалификации, които обикновено са от значение за определена професия.
OID	Идентификационният номер на организацията (OID) еднозначно идентифицира Вашата организация сред всички организации, участващи в действията по програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност, управлявани от националните агенции. Можете да използвате OID на Вашата организация, когато кандидатствате за акредитация или за безвъзмездни средства по действията по програмата „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност, управлявани от националните агенции.

Свободен достъп	Обща концепция за публикуване на определен вид материали със свободен достъп, т.е. те да са предназначени да бъдат достъпни и да могат да се използват от възможно най-широка група потребители и в най-много случаи. Програмата „Еразъм+“ има изискване за свободен достъп до образователни ресурси и насърчава свободния достъп до резултатите и данните от научните изследвания.
Образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД)	Образователни материали от всякакъв вид (например учебници, работни листове, планове на уроци, учебни видеоклипове, цели онлайн курсове, образователни игри), които могат да се използват свободно, да се адаптират и споделят. ОРСД са предоставени под отворен лиценз или са обществено достояние (т.е. срокът на защита на авторските им права е изтекъл). Безплатни материали, които не могат да бъдат адаптирани и споделяни от обществеността, не са ОРСД.
Отворен лиценз	Средство, чрез което носителите на авторското право (авторите или други носители на права) предоставят на обществеността законно разрешение за използване на техните произведения. Съгласно изискването за свободен достъп по програмата „Еразъм+“ всеки такъв отворен лиценз трябва да позволява най-малкото използване, адаптиране и разпространение. Отвореният лиценз следва да бъде посочен върху самото произведение или при всяко негово разпространяване. Образователните материали с отворен лиценз се наричат образователни ресурси със свободен достъп (ОРСД).
Участник в проектни дейности по програмата „Еразъм+“	Лице, което участва пълноценно в даден проект и което може да получи финансиране от Европейския съюз, предназначено за покриване на разходите му за участие (по-специално пътни и дневни разходи).
Участваща организация	Организация или неформална група младежи, участващи в проект по „Еразъм+“ като координатор или партньор.
Организация партньор	Организация партньор е официално участваща в проекта организация (събенефициер), която не играе ролята на координатор.
Партньорство	Споразумение между група институции или организации за провеждане на съвместни дейности и проекти.
Участник с по-малко възможности	Хора с по-малко възможности са хора, които поради икономически, социални, културни, географски или здравни причини, мигрантски произход или поради увреждане, затруднения в образованието или по всякакви други причини, включително тези, които могат да доведат до дискриминация съгласно член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз, са изправени пред пречки, които възпрепятстват ефективния им достъп до възможности по програмата.
Партньорско обучение	Реципрочна учебна дейност, която е взаимно полезна и включва споделяне на знания, идеи и опит между участниците. Практиките за партньорско обучение позволяват взаимодействия с други участници, връстници на учещите, и участие в дейности, при които те могат да се учат един от друг и да изпълняват целите за образователно, професионално и/или личностно развитие.

Подготвително посещение	Посещения в държавата на приемащата организация преди началото на дейностите за мобилност с цел подготовка и осигуряване на високо качество на тези дейности. Те могат да включват например задачи за улесняване на административните договорености и изграждане на доверие и разбирателство между участващите организации.
Професионално развитие	Процес на повишаване на професионалните способности на участниците (учещи и членове на персонала) чрез развитие на компетентности и експертни познания и придобиване на нови умения, които обикновено се определят чрез анализ на нуждите от развитие. Професионалното развитие обхваща всички видове възможности за обучение, вариращи от структурирани обучения и семинари до възможности за информално обучение.
Организация със стопанска цел, чиято дейност е свързана с областта на корпоративната социална отговорност	Частно дружество, което а) осъществява своята стопанска дейност в съответствие с етични стандарти и/или б) освен своите стопански дейности осъществява някои действия, които имат социална ценност.
Проект	Съгласуван набор от дейности, проектирани и организирани с цел да се постигнат определени цели и резултати.
Квалификация	Официален резултат от процес на оценяване и валидиране, получен, когато компетентен орган определи, че дадено лице е постигнало резултати от обучението, съответстващи на определени стандарти.
Приемаща организация	Участваща организация, която приема участници и която организира дейности в рамките на проект по програмата „Еразъм+“.
Училище	Институция, която осигурява общо, професионално или техническо образование на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително образование и грижи в ранна детска възраст. За проверка на допустимостта в областта „училищно образование“, моля, консултирайте се с определението за допустими училища във всяка държава на уебсайта на съответната национална агенция.
Ученик	Лице, което се обучава в институция, предоставяща общо образование на което и да е ниво от образование и грижи в ранна детска възраст до гимназиален етап на средното образование, или лице, обучавано в извънинституционална среда, за което компетентните органи считат, че отговаря на критериите за участие в програмата в рамките на съответните им територии.
Изпращаща организация	Участваща организация, която изпраща един или повече участници за участие в дейност по проект по програмата „Еразъм+“.
Малки и средни предприятия (МСП)	Предприятия (вж. определението по-горе), в които са заети по-малко от 250 души и които имат годишен оборот, който не превишава 50 млн. евро и/или стойност на активите, която не превишава 43 млн. евро.

Социално предприятие	Предприятие, което независимо от правната си форма не се котира на регулиран пазар по смисъла на член 4, параграф 21 от Директива 2014/65/ЕС и което: 1) в съответствие със своя учредителен договор, устав или какъвто и да било друг законово определен документ за създаване на предприятието си поставя като основна цел постигането на измеримо и положително социално въздействие, а не генерирането на печалба за своите собственици, членове и акционери, като предприятието: а) предоставя иновативни услуги или стоки, които генерират социална възвръщаемост, и/или б) използва иновативен метод за производството на стоки или предоставянето на услуги и този метод на производство въплъщава неговата социална цел; 2) реинвестира своята печалба преди всичко за постигането на основната си цел и е въвело предварително определени процедури и правила за обстоятелствата, при които печалбата се разпределя между акционерите и собствениците, за да се гарантира, че разпределянето на печалба не засяга основната цел; 3) се управлява по правилата на предприемачеството, отчетността и прозрачността, по-специално чрез включване в управлението на работници, клиенти и/или заинтересовани лица, засегнати от стопанската му дейност.
Персонал	Лице, което на професионални или доброволни начала участва в образованието, обучението или неформалното учене на всички равнища. Това включва преподаватели в институции за висше образование, учители (включително учители в системата на предучилищното образование), обучители, училищни директори, младежки работници, спортен персонал, персонал в системата на образованието и грижите в ранна детска възраст, непреподавателски персонал и други специалисти, които редовно насърчават ученето.
Законоустановена връзка	Понятието предполага, че сътрудничеството между съответните организации се основава на официализирана/документирана връзка, която не се ограничава в рамките на проекта, за който те кандидатстват, нито е установена единствено с цел неговото изпълнение. Тази връзка може да бъде различна по вид — от силно интегрирана (напр. една „организация-майка“ с нейните национални клонове/свързани субекти със или без подходящ правен субект) до по-свободна (напр. мрежа, функционираща чрез ясно определен начин на членство, който изисква например: заплащане на такса, подписване на договор/споразумение за членство, определяне на правата и задълженията от двете страни и т.н.)
Проучвателно посещение	Пътуване, в което участникът опознава и проучва друга организация или институция, нейните практики и системи. То дава възможност на участника да получи опит от учене, основан на пряк контакт и наблюдение на методите и практиките на приемащата организация.
Трети държави, които не са асоциирани към програмата	Държави, които не вземат пълно участие в програмата „Еразъм+“, но биха могли да вземат участие (чрез организации партньори или кандидати) в определени действия по програмата. Списъкът на третите държави, които не са асоциирани към програмата, е даден в раздел „Кой може да участва в програмата „Еразъм+“?“ в част А от настоящото ръководство.

Стаж (работа с цел обучение)	Период от време, прекаран в предприятие или организация в друга държава с цел да се придобият определени компетентности, търсени на пазара на труда, да се получи трудов опит и да се повиши разбирането за икономическата и социалната култура на тази държава.
Транснационален	В контекста на програмата „Еразъм+“ понятието се отнася, освен ако не е посочено друго, до всяка дейност, включваща най-малко две държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата.
Трансверсални (меки, социални) умения	Включват способност за критично мислене, любознателност и творчество, поемане на инициатива, решаване на проблеми и работа в сътрудничество, умения за ефективно общуване в мултикултурна и интердисциплинарна среда, способност за адаптиране към контекста и справяне със стреса и несигурността. Тези умения са част от ключовите компетентности.
Инструменти на Съюза за прозрачност и признаване	Инструменти, чрез които заинтересованите страни могат да разбират, оценяват и, когато е целесъобразно, да признават резултатите от обучението и квалификациите в целия Съюз.
Валидиране на неформалното и информалното учене	Процес на потвърждаване от упълномощен орган, че дадено лице е постигнало резултати от обучението, измерени спрямо съответен стандарт; този процес се състои от следните четири отделни етапа: 1.установяване на наличието на конкретен опит у дадено лице чрез провеждане на събеседване; 2.документиране — онагледяване на опита на лицето; 3.официално оценяване на установения опит; както и 4.удостоверяване на резултатите от оценяването, които могат да доведат до частична или пълна квалификация
Виртуално сътрудничество	Всяка форма на сътрудничество, която използва инструменти на информационните и комуникационни технологии с цел улесняване и подкрепа на всички имащи отношение действия по програмата.
Виртуално учене	Придобиване на знания, умения и компетентности чрез използването на инструменти на информационните и комуникационните технологии, които позволяват на участниците да придобият значим транснационален или международен образователен опит.
Работен пакет	Компонент от разбивката на работата по проекта. Той представлява група от дейности по проекта, насочени към общи специфични цели.
Младежи	В контекста на програмата „Еразъм+“, лица на възраст от 13 до 30 години.

Висше образование

Кредит	Пакет от резултати от обучението на дадено лице, които са били оценени и които могат да се натрупват с цел квалификация или да се прехвърлят към други програми за обучение или квалификации.

Мобилност за придобиване на кредити	Ограничен период на обучение или стаж в чужбина (в рамките на текущото обучение в изпращащата институция) с цел придобиване на кредити. След приключването на мобилността студентите се връщат в своята институция, за да завършат следването си.
Мобилност за придобиване на образователна степен	Период на обучение в чужбина с цел придобиване на пълна образователна степен или сертификат в държавата/държавите по местоназначение.
Приложение към диплома	Приложение към официалната квалификационна документация, което има за цел да предостави по-подробна информация за завършеното обучение в съответствие с утвърден и международно признат формат; документ, придружаващ дипломата за висше образование, който съдържа стандартизирано описание на естеството, нивото, контекста, съдържанието и статуса на обучението, което е преминал притежателят на дипломата. Приложението се изготвя от институциите за висше образование в съответствие със стандартите, приети от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО. Във връзка с международните съвместни програми за обучение се препоръчва изготвянето на „съвместно приложение към дипломата“, което да обхваща цялата програма и да бъде подкрепено от всички присъждащи образователни степени университети.
Двустранна/многостранна степен	(Най-малко) два различни сертификата за образователна степен, които се присъждат на студент след успешното приключване на съвместна програма. Двустранната степен е специфичен вариант на многостранна степен. Всяка степен трябва да бъде подписана от компетентните органи на съответната институция и да бъде призната официално в държавите, в които са установени различните издаващи институции.
ХВОЕ (Харта за висше образование „Еразъм“)	Акредитация, предоставяна от Европейската комисия, която осигурява на институциите за висше образование от държави — членки на ЕС, и трети държави, асоциирани към програмата, възможност да кандидатстват и да участват в дейности за образователна мобилност и сътрудничество по програмата „Еразъм+“. Висши учебни заведения от трети държави от Западните Балкани, които не са асоциирани към програмата, могат да кандидатстват и да получат ХВОЕ за целите на поканата за представяне на предложения за европейските университети, ако спазват условията им. В Хартата се очертават основните принципи, към които трябва да се придържат институциите при организирането и осъществяването на висококачествена мобилност и сътрудничество. В нея се посочват условията, които институцията приема да спазва за осигуряването на висококачествени услуги и процедури и предоставянето на надеждна и прозрачна информация.

ECTS (Европейска система за трансфер и натрупване на кредити)	Ориентирана към учещите система за натрупване и трансфер на кредити, основана на прозрачността на процесите на учене, преподаване и оценяване. Тя е предназначена да улесни планирането, изпълнението и оценката на програмите за обучение и мобилността на учещите чрез признаване на квалификациите и периодите на учене. Тази система подпомага разработването, описанието и осъществяването на програми за обучение и присъждането на квалификации в областта на висшето образование. Използването на ECTS в съчетание с ориентирани към резултатите квалификационни рамки води до по-голяма прозрачност на програмите за обучение и на квалификациите и улеснява признаването на квалификациите.
Институция за висше образование	Означава всяка институция, която в съответствие с националното право или практика предлага признати степени или други признати квалификации за висше образование, независимо от това как се нарича тази институция, или всяка съпоставима институция за висше образование, за което националните органи считат, че отговаря на критериите за участие в програмата на съответните им територии.
Съвместна степен	Единен сертификат за образователна степен, която се присъжда на студент след успешното приключване на съвместна програма. Съвместната степен трябва да бъде подписана съвместно от компетентните органи на две или повече участващи институции и да бъде призната официално в държавите, в които са установени тези участващи институции.
Съвместни програми	Програми в областта на висшето образование (образователни или изследователски), подготвени и осъществени съвместно и напълно признати от две или повече институции за висше образование. Съвместните програми могат да се изпълняват във всеки цикъл на висше образование, т.е. бакалавърска, магистърска или докторска степен или дори в кратък цикъл. Съвместните програми могат да са национални (когато всички участващи университети са от една държава) или транснационални/международни (когато участващите институции за висше образование са от най-малко две различни държави). Програми за обучение, състоящи се от един цикъл
Програми за обучение, състоящи се от един цикъл	Интегрирани/продължителни програми, водещи до придобиването на степен от първия или от втория цикъл на обучение, които в някои държави все още могат да бъдат характеризирани по-добре чрез продължителността им в години вместо чрез кредити. В повечето от тези държави програмите извън Болонския модел на първия цикъл са в областта на медицината, стоматологията, ветеринарната медицина, обучението за медицински сестри и акушерки и в повечето случаи обхващат 1—8 % от всички студенти. Типичната продължителност на интегрираните програми, водещи до придобиването на регулирани професии, по принцип е 300—360 ECTS кредита/пет—шест години в зависимост от съответната регулирана професия.

Трети цикъл	Степента на обучение от третия цикъл в квалификационната рамка за европейското пространство за висше образование, договорена между министрите, отговарящи за висшето образование, на срещата им в Берген през май 2005 г. в рамките на процеса от Болоня. Дескрипторът на третия цикъл на КР за ЕПВО съответства на резултатите от обучението за ниво 8 по ЕКР.

Професионално образование и обучение[331]

Чиракуване (чиракуващ)[332]	Без да се засяга националната терминология, под чиракуване се разбира формални схеми за професионално образование и обучение, които: a) комбинират обучение в институции за образование или обучение със значителна степен на учене в процеса на работа в предприятия и на други работни места, b) водят до квалификации, признати на национално равнище, c) се основават на споразумение за определяне на правата и задълженията на чиракуващия, работодателя и, когато е уместно, институцията за професионално образование и обучение, и d) при които чиракът получава заплащане или друг вид компенсация за свързания с работа компонент.
EQAVET (Европейска референтна рамка за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение)	Референтен инструмент за лица, разработващи политики, основан на цикъл за осигуряване на качество, който включва четири етапа: залагане на цели и планиране, изпълнение, оценка и преглед. Това е незадължителна система, която зачита автономността на националните правителства и може да се използва от публични и други органи, работещи в областта на осигуряването на качество.

[331] За друга терминология в областта на ПОО, моля, използвайте официалната публикация на Cedefop: https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf
[332] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0502(01)&from=EN

Конкурси за умения в областта на ПОО	Международни секторни събития, при които състезателната демонстрация на умения от обучаващите се в рамките на ПОО е от основно значение за популяризиране, признаване и обмен на опит, ноу-хау и технологични иновации в ПОО. Събитията са резултат от тясно сътрудничество между предприятията, доставчиците на ПОО, търговските камари и други заинтересовани страни, които имат за цел да подобрят привлекателността и високите постижения в областта на ПОО, да създадат глобални стандарти за обучение и системи за сравнителен анализ, както и да окажат въздействие върху промишлеността, управлението и преподавателите чрез сътрудничество и изследвания. Целта на конкурсите за умения е да се повиши популярността и признанието на квалифицираните хора и да се покаже колко важни са уменията за постигането на икономически растеж и личен успех. Те имат за цел да вдъхновят младежите да се стремят към умения и постигане на високи резултати чрез конкурси и поощрения.
Професионално образование и обучение (ПОО)	Под професионално образование и обучение се разбира образование и обучение, което има за цел да предостави на младежите и възрастните знания, умения и компетентности, необходими за определени професии или като цяло на пазара на труда. То може да се предоставя във формална и неформална среда, на всички нива от Европейската квалификационна рамка (ЕКР), включително висше образование, ако е приложимо. За целите на програмата „Еразъм+“ проектите, съсредоточени върху първоначалното или продължаващото професионално образование и обучение, са допустими за финансиране по действия за ПОО.
Учещ в системата на професионалното образование и обучение (ПОО)	Лице, което участва в програма за начално или продължаващо професионално образование и обучение, или лице, което наскоро е завършило или е получило квалификация от такава програма.
Учене в процеса на работа	Придобиване на знания и умения чрез изпълнение — и анализиране — на задачи в професионален контекст на работното място (например чрез дуално обучение) или в институция за професионално образование и обучение.

Образование за възрастни

образование за възрастни	Всички форми на образование за възрастни, които не са с професионална насоченост, независимо дали са с формален, неформален или информален характер (относно продължаващото професионално обучение вж. „ПОО“).

Възрастен учещ	Всеки възрастен, завършил своето първоначално образование или обучение или неучастващ в първоначално образование или обучение, който взема участие в някаква форма на продължаващо обучение без професионална насоченост (формално, неформално или информално). За целите на проектите по програмата „Еразъм+“ членовете на образователния персонал (учители, обучители, преподаватели, академичен и младежки персонал и др.) във всички сектори на програмата „Еразъм+“ не могат да се считат за възрастни учещи в контекста на образованието за възрастни. Членовете на персонала, които са официално свързани с образователната организация, в която работят (училище, професионално образование и обучение, организация за училищно образование, за висше образование, организация за образование за възрастни и т.н.), могат да участват в дейности за персонала в съответния сектор от програмата „Еразъм+“.

Младеж

Наставник	Ресурсен специалист, който не е член на групата, и който оказва подкрепа на младежите при подготовката, изпълнението и оценката на техния проект.
Изграждане на общности	Създаване или укрепване на общност сред лица, които споделят общи нужди или интереси или са получили съвместен опит, който е създал обща основа за разбирателство. Общността, създадена чрез този процес на изграждане, е жизнена група от членове, които обменят практики и идеи за по-нататъшно развитие в полза на самата общност.
Механизми за диалог	Диалог с младежите, младежките организации и лицата, вземащи решения, който служи като средище за продължаващо съвместно обмисляне на приоритетите, изпълнението и следващите стъпки в европейското сътрудничество по въпросите на младежта.
Цифрови дейности за младежка работа	Проактивно използване или включване на цифрови медии и технологии в младежката работа. Цифровите медии и технологии могат да бъдат инструмент, дейност или съдържание в младежката работа. Цифровите дейности за младежка работа не са метод за младежка работа; те могат да бъдат включени във всяка среда за младежка работа и имат същите цели като младежката работа като цяло.
Водач на група	В младежките проекти за мобилност водачът на група е възрастен на най-малко 18 години, който се присъединява към младежите, участващи в младежки обмен или в действието за приобщаване DiscoverEU, за да осигури тяхното ефективно учене (Youthpass), защита и безопасност.

Неформална група младежи	Група от поне четирима младежи, които нямат юридическа правосубектност съгласно приложимото национално право, но техните представители имат правоспособност да поемат правни задължения от тяхно име. Тези групи младежи могат да са кандидати и партньори по някои от действията по програмата „Еразъм+“. С цел опростяване в настоящото ръководство те са приравнени на юридически лица (организации, институции и т.н.) и във връзка с действията по ключово действие 1, в които могат да вземат участие, попадат в понятието „участващи организации“ по програмата „Еразъм+“. Групата трябва да се състои от поне четирима младежи и тяхната възраст следва да съответства на общата възраст на младежите в програмата (13—30 години). В изключителни случаи и ако всички младежи са непълнолетни, групата може да бъде представлявана от възрастен. Това би позволило на група от младежи (всички от които са непълнолетни) да подадат заявление с помощта на младежки работник/наставник.
Дейност, свързана с пътуване	Дейност, осъществявана в повече от една държава. Дейностите, свързани с пътуване, предполагат придвижването на всички участници едновременно.
Интелигентна младежка работа	Иновативно развитие на младежката работа, включващо практически цифрови дейности за младежка работа, както и компонент на научните изследвания, качеството и политиката.
Младежка дейност	Извънучилищна дейност (като например младежки обмен, доброволческа дейност или обучение на младежи), извършвана от младеж, самостоятелно или в група, по-специално чрез младежки организации, и която се характеризира с подход за неформално учене.
Младежки работник	Лице, което на професионални или доброволни начала работи в областта на неформалното учене и подкрепя младежите в личното им социално-образователно и професионално развитие.
Youthpass	Европейски инструмент за подобряване на признаването на резултатите от обучението на младежи и младежки работници, постигнати в рамките на участието им в проекти, подкрепени по програмата „Еразъм+“. Youthpass се състои от: а) сертификати, които могат да бъдат получени от участниците в няколко от действията по програмата, и б) структуриран процес, който подпомага младежи, младежки работници, и младежки организации да анализират резултатите от обучението в рамките на проект по програмата „Еразъм+“ в областта на младежта и неформалното учене. Youthpass също така е част от по-широкообхватна стратегия на Европейската комисия за подобряване на признаването на неформалното и информалното учене и на младежката работа във и извън Европа.

Спорт

Масов спорт	Физически развлекателни дейности, които се практикуват редовно на непрофесионално ниво от хора от всички възрасти със здравни, образователни или социални цели.
Спортен персонал	Лице, участващо в обучението, тренирането и управлението на спортен отбор или на отделни спортисти, срещу заплащане или на доброволни начала.